444
STOCKHOLMS
STADS BIBLIOTEK
Tidn.
&
Tidskr.

~~2 T 9 3 B 203~~

K.F.W.
KOLIBRI

Slut 13/2 1782

dt i midten af Mars 1781

ngar i n 39 sägs att de 4 första
f tiden ej funnit [illegible] koketr.
för den [illegible] 100 rdrs plikt af
k hofrätten. I [illegible] i n 51 [illegible] 50 Rdr
mera förordn [illegible] 100 Rdr

Se N 33 om Konfiskationen af n 1–4
39 – [illegible]
I n 48 [illegible]

~~Jacob Hahr~~

S 78 ny [illegible]

1 — 37 17/7 to 2 [illegible]
38 17/9 o fol – hos Carl Stolpe

Wälsignade Tryckfriheten 1781 (i Skocken).

✓ n 1 Om Lund sjelf — De 4 första nr som åtalades och indrogs äro af d. skalf-förf. och n 20 i andra Skocken.

8 Rec. af Krigsvetenskapen afsöf tre
i detta prosa om Adelen.

11 { Avsigtet Schultz memorial Till Thunis om
Dröm (prosa) Den tid då dagarne

12 Reflexioner (d:o) om man förtjenster

✓ 13 Concionsansökan af Lund

17 Den hyckleliga Stora vore ej gerna

✓ 18, 38, 41 Kungörelse försäljn. af prot. i processen emellan Öfverste Gerner och Lund.

20 Äfven vår Anacreons tryckbet
Sorg Bacchi Sällskap

34 Skaldebref Jag hastar

✓ 39/57 Annons om de 4 första nr. indragning

48 Sälten i Kungsträdgården fabel.

– 51 Innehålls fört. som bod obs. ö vers till Köpare

53 Skaldestycke af -i-e-r / Tisdag

✓ 55 Om bokh. Schultz död och Lund förbud

57 Saga för dagen Den lina Gud.

✓ 60 Skaldebref till min far

✓ 66-69 Dödens Tempel af Lund

✓ 78 Bod Lunds underskrift obs

✓ 82-85 Eloisas bref till Abelard öfs. af Lund

87 Bref Lydt. sufflaur på G. III

92, 94 Tankar af Montesquieu (Thorild?)

100 Innehålls fört.

Vänd

01

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 1.

Jacta eſt alea - - -

Då Nation, ehuru ej af ſamma lynne ſom den Ångelſka wid Barbados förſtörande, wiſat flera barmhertighets-prof wid ſwåra händelſer och ömat för olyckligas öden, ſå wågar underteknad tro, at den enſam ej ſkulle blifwa lottlös eller undantagas, ſom (ifrån at äga en Syſla, den han under 25 års tjenſter för Konung och Fäderneslanð förſkaffat ſig igenom den tiden pålagda Accordſummor, och hwilken gaf honom en laglig årlig revenüe af 500 Riksdal.) ſer ſig förgås af eländet. Et godt, et ädelmodigt hjerta frågar aldrig efter orſaken; — Om man ſkulle anatomicera eldswådor, ſjöſkador, röſwerier, mord, man ſkulle utan de finaſte diſtinctioner tyckas ſe den lidande aldeles ſjelf ådragit ſig det; — ty hwarföre nyttja eld? hwarföre ſegla? och ſå widare. — Likwäl, då jag ännu ej familiariſerat mig rent af med tigga, ſå förſöker jag härigenom at ge något wederlag, eller på ſit ſätt betala det Allmännas wälgerningar.

I ſtället för at ſkrika ut andras Dagblad, och ha en ſäker winſt, har jag beſlutat at ſjelf beſörja utgifwandet af et, och ta den oſäkra, måtte den dock räcka til lifwets bärgning! Om Algier ej ſkulle röfwa, ſkulle Algier ſwälta ihjäl, ännu mindre är det ſällſamt, at jag på ſå oſkyldigt ſätt, igenom et ſå oſkyldigt Blad ſöker detta ſå oſkyldiga ändamål.

Hwad ſom aldraförſt härwid kommer at anmärkas, är at Pränumeration på 100 Numrer koſtar En Riksdaler; i den ſaken är jag ej det minſta wankelmodig, utan det torde bli Pränumeranternas lott; men hwad hör mig til och ſom gör mig bryderi, är at ge barnet et namn ſom låter. — Sannerligen måtte det icke ändå wara ſwårt nog at ſkrifwa et Dagblad. — Jag har tänkt redan i par dagar allenaſt på Titeln. — Dagligt Allehanda, Stockholms Poſten, Mina Tidsfördrif, Den Upmärkſamme, Hwad Behagas? Momi Löjen, alt är uptagit; träffar jag endaſt namnet, nog träffar jag ämnen; — Får man förſt tjenſten, nog lär man den altid; jo tyſt — nu wet jag Dagbladet Sanning och Mißnöje (ty Sanningar förorſaka ej altid nöje). Dagbladet Lyckſaliga Swerige, Dagbladet Gyldene Tiden, än hwad tror Läſaren? Det Nationella Dagbladet; ſkulle det intet wara lugnt at wakna om mårnarne, och efter en dröm, tör hända om hunger och törſt, komma ſig före och ſanſa ſig med Nations lyckſaligheter i et Dagblad, och det för 2 ſtyfwer; — Alt är ju Nationelt, Nationella Spectacler, Nationell Klädedrägt, Nationella Concerter; — men dock, hwad jag är willrådig! jag fruktar at Ämnet wore et haf, och namnet ſåledes för widſträckt.

Se här, — at bryta twärt af, mit Dagblad ſkal kallas **Den Wälſignade Tryckfriheten.** Måtte den göra gagn för namnet! då jag aldrig ſom Laglydig underſåte hwarken driſtar eller bör öfwerſkrida detta Nationens ſmycke, denna deß heligdom, ſå både wil och ſkal jag ſåſom förſwarad af Lagen nyttja den i all deß widd.

De i Nation ſom wilja bidraga dertil, medelſt korta Afhandlingar, (ware ſig Militair, Politique, Moral, Hiſtorien, Rättegångs-ſaker, Anecdoter, Infall, Verſer, Frågor, Swar, i ſynnerhet Eloger och Smicker, med et ord, alt, alt, utom Satiren, ty för den finnes i denna dygdiga och uplyſta werlden ej det aldraminſta mål, ej heller äger utgifwaren håg och böjelſe dertil) behaga addreßera ſig med eller utan namn til mig, ſom blir dem derföre på det högſta förbunden, och ſkal ſkynda med införandet, ſå wida de ej ſtrida emot den höga Författningen af den 26 April 1774, och den ytterligare af den 6 Maji 1780.

Då alla Inrättningar, utom Krono-Bränneriernas, gått i början långſamt, ſå kan jag ej låfwa mer än 2:ne Nummer i Weckan, dock kommer det an på mina hederliga och medlidande Landsmäns bewågenhet; ju flera de äro ſom Pränumera eller Köpa det ſärſkildt, deſto oftare ſkola de utkomma, och dageligen, om det någonſin låter ſig göra.

Jag lofwar deßutom ganſka heligt at aldrig Pränumeranternas Namn ſkola tryckas eller utſpridas, det är nog när jag allena wet ärkänna det Chriſtendom och Mänſklighet warit deras endaſte driffjädrar för en ſjuklig, bleßerad och fattig Medborgare. — Ännu en ſkyldighet, den jag ſkal i akttaga är, at ſtudera Allmänhetens ſmak, nöje och kännedom, och derefter, ſå mycket möjeligt är rätta mig i mit Dagblad. — För de äldre Militairer wid 20 års ålder ſkal jag någon gång omröra den nu förtiden endaſte och ſtörſta hemligheten i Tactiquen, Reſpect och Wördnad, Parûre, Friſûre, Phiſionomie, Längd och Knäſkällor för en Soldat, eller ſom är det ſamma, at winna Batailler. — Den ſpäda Fendricken åter, ſom wid ſin Ammas bröſt inſupit handlaget med Fanan, i det han djerſt handterar hennes hals-kläde, ſkal ymſom få läſa (alt lämpad efter hans jollrande begrep) at rangera en Ordre de Bataille, attaquera i oblique ſtällning, refuſera en Flygel m. m. — Som jag är för detta Militair, ſå har jag hälſt walt exemplet här, men intet Stånd, ingen Claß i denna werlden ſkal aldeles ſakna eller blifwa utan det nyttiga, det roliga och framför alt det naturliga eller det narragtiga. — Jag nämde werlden, ty jag ärnar öfwerſätta min Dagſkrift på flera Språk, och ſåledes kan ingen ting appliceras til Swerige, om jag icke nämner Swerige; Titeln paßar ock för alla uplyſta Stater; hwad prof hafwa wi icke af den Wälſignade Tryckfriheten i Wien, Berlin och Paris?

LUND.
För detta Major i Kongl.
Swenſk tjenſt.

Då jag warit litet wankelmodig allenaſt wid namnet, gißar jag det ej wara ſå orätt träffat, om jag börjar mit Dagblad med följande Poem utan namn, ſom legat ifrån flera år ibland mina Manuſcripter: både jag och hwem ſom häldſt kunna dock tydligen ſe, at det är författat för längre tider, under någon orolig epoque här i Swerige, och i de åren då den Wälſignade Tryckfriheten ej war tillåten, ſom ſå ſolklart ſynes af de ſidſta Verſerna. — Sedan naturligtwis en ſådan regering ej kunde äga beſtånd, utan den i en wälſignad ſtund wälſignade förändringen geck för ſig, hafwa Skalderna ej annat at ſjunga, än det Allmännas röſt, Nåd, Rättwiſa, Mildhet, Ömhet, Mänſklighet och Huldhet ifrån Thronen.

Den Wankelmodiga;

Poem.

"Jag har ju intet mer at miſta;
"Hwem är ej då i ſäkerhet?
"Jo, jo, — mit lif det är det ſiſta,
"Om någon ung förnäm det wet,
"Som roar ſig för öfning ſkjuta,
"Som af förſöket wille ſluta,
"På hwilken ſträcka Kulan går,
"Som kring ſit ſlott hör wargar tjuta,
"Han mig begär, och han mig får.
"Så mycket mer til lockmat tjenlig,
"Med Jägar-konſten altid enlig,
"Som, om Hans Nåd, han ſiktar ſnett,
"Och djuret ſkottſritt börjar ſpringa;
"En bit af mig det ſkulle twinga,
"När giftet ſig i bloder bredt.
Så tänkte jag — men Gud bewars!
En gång jag må min ſansning hinna!
— Dock knappaſt lär jag mig beſinna,
Än ſpöka Themis, F ⸗ ⸗ och Mars.

J bödlars hand, från dödsſtraff fri,
En uſling ſig åt lifwet glåder;
Men utan mat och utan kläder
Han börjar ſnart at tankſpridd bli,
Och ſkriker på Filoſofi.

(Slutet härnäſt.)

Prenumeration, med Auctors namn, emottages med En Riksd. för 100:de Numror i Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget; hwarje Nummer koſtar 6 r:ſt.

N:o 2 utgifwes näſta Fredag den 23 Martii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet., 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.
N:o 2.

Den Wankelmodiga;
(Slutet)

Kom då mit Stöd! och lär mig tänka,
Har du förut en enda hjelpt;
Bör jag på ſamma bana blänka?
Där jag ſå nyligen har ſtjelpt;
I andra Ledet åter börja,
Spänd i Commiß-Råck blå och gul;
— Nej F - - ger jag en ſådan mörja,
Jag är för gammal och för ful.

Skal jag de ſwänners antal öka?
Uti en drägt ej Nationel,
Blott de fördömdas frälsning ſöka,
Och aldrig lyckas med en ſjäl;
— Mit ſwaga bröſt, en ſårad lunga,
Och ingen Högwälboren tunga,
Wid tigga, muta aldrig wan,
— Ack nej — jag ſkulle dö Caplan.

Alt wäl, jag in på Logäln körer;
I haſtighet hwad Matador!
Den ſäkra winſten mig förförer ;
Jag wiger in et Spel-Contor,
Och drar på wakt blott för Punctörer; —
De ſtorma til: — **Fort i Gewär.**

Hwad willebråd! — men tänk! det klicka
Allerte! så falſk du ofta är!
Det föll dem endaſt in at dricka,
At röka tobak, ſe min flicka,
Och det mig måſt i hjertat ſkar:
Af mig de lånte något hwar.

Nej tyſt! ſom förr, jag då ſkal wika
Det förſta drag, en har Credit,
Men ſtraxt så hörs wår Gubbe ſkrika:
"Från ſpelet eller pengar hit".
Et falſkt la paix mig ej kan ſkydda;
Et paroli jag aldrig wann;
Den ena ſwär, de andra brydda,
När halförn jag ej löſa kan.
"Sitt qwar god Herrar! mina Wänner!
"På ſtund jag komma wil igen:
Men hwar Banqueur han nogſamt känner,
At jag på ſamma wäg är än.

Då tänker jag kring alla kanter,
Och alfwarſamt, så är jag glad,
Jag narra ſkal Pränumeranter,
Om jag ger ut et Weckoblad,
Den förſta Weckan må jag ſkrifwa;
Med hela werlden apſpel drifwa;
Hwad ämne i min egen ſak!
—Men nej! ack nej! — ⸗ ⸗ ⸗
⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗
⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ (*)

Se nu! jag waknar ur en dwala,
För ögat fladdra ſtjernor, bann;

Mig

(*) Aldeles oläſligt i Manuſcriptet i anſeende til någon åkommen ſkada.
Utgifwaren.

Mig tyckes Stora Mäſtarn tala:
"Du har ju utwäg ſom en ann;
"Hwem kanſke! ſkulle ej gå ſlantig?
"Med långa ſkyngen, hatt trekantig,
"Med inga bjäfs på knä och fot (**)
"Om ej med lämpa, dels med hot!
"Man högſt ſig i en Orden ſwingar,
"— Dit lyft af falſka ryktets wingar.

"Wet det ſom är ſå mångas fall,
"Som gjort de fläſtas pungar lätta,
"En endas lycka höja ſkal;
"Hälſt eget Sällſkap dig inrätta,
"— Så at det klingar, gif et namn;
"Må ſnillet hemligheten mäta,
"Rätt, kalla det för X Y Z,
"Och lys i quantiteters famn". —
Herr Präſident! jag wore färdig;
— Men et mig faller in — Gud nås!
Jag aldrig blir beredd och wärdig,
Er Caßa-Kiſta har ju läs.

Hit A b c böcker! Lång-Catcheſer!
Ni ſom de Lärdas hjernor brydt!
Jag juſt til ſamma Friſtad reſer
Där Dionyſius fordom flytt;
Han föll från Slott til Scholan neder,
Mer ſom Tyrann än werldſlig wis,
Hans Kunga-Thron blef en Catheder,
Och Spiran byttes til et ris;
Mig wederfars ju ſamma heder;
— Dock fåfängt — Tiden är förbytt;
Nu gammalt folk af barn lär Seder,
Och barn jag aldrig blir på nytt.

Wäl-

(**) Auctor lär utan twifwel mena några decorationer, hörande til någon ſlags Orden, eller til Maſqueraden. Utgifwaren.

Wälan! jag til et Kloſter haſtar,
Där löftet gjörs för tidsfördrif,
Mig hos de Stolta Munkar kaſtar,
Som lefwa ſjelfwa Lättjans lif,
— Men där ock någon fara möter;
Et ſteg på tå gör ſtörſta dån,
Et ſåradt ſamwet ſlår och höter,
Och ſäkraſt wara därifrån.
Hwad wälja då med större fog?
Jo, — at bli narr hos de förnämſta,
Den extra Tjenſt jag gärna tog,
Och lefde ej ibland de ſämſta;
— Men ack! — på Stat fins narrar nog.

Et återſtår, — det jag omfamnar,
(Här, ingen wankelmodig ſkymt)
Jag til en wrå i werlden hamnar,
Där ögat ſlipper ſe ſå grymt!
Där ſkyddad för en falſk Polic,
I Fred för någon full Gevaljer,
Ja trots! Spioner och C ⸗ ⸗ r,
Jag ſucka ſkal på alla wis;
Och det ſom gör min ſtörſta lycka,
At mina ſuckar fritt få trycka.

Kungörelſe.

Prenumeration, med Auctors namn, emottages med En Riksd. för 100:de Numror i Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget; hwarje Nummer koſtar 6 r:ſt.

N:o 3 utgifwes näſta Tisdag den 27 Martii.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 3.

Til den Correſpondenten, ſom underteknat ſit Bref med Z--q.

Hwad jag år ſkyldig Er årkånſla, min Herre, för Ert Bref! och ånnu mera urſåkter, at jag ej kan införa i mit Dag-Blad den Afhandlingen Ni tillika inſånde. Jag ber ganſka mycket om förlåtelſe. Detta lår ſynas Er ſå mycket underligare, ſom emot den Rhetorique Ni brukar, en ſå Nationell Journaliſt ſom jag, ej borde kunna inwånda något.

Jag måſte tilſtå, 60 tagna Prånumerations-Sedlar h. e. 60 bindande ſkål, tala emot mig; jag år ſenſible derwid, och ſå mycket ſenſiblare, ſom Ni år nog blygſam at hwarken teckna Ert egit, eller en enda af Sällſkapets namn; om något Sällſkap warit, ſom Ni behagar förebåra.

Den ſom har en dygd, har flera; — Min Correſpondent torde då inſe för hwad Critique jag ſkulle utſåtta mig och mit Dag-Blad, hwars förſta Nummer undantagit det Ordet Satir; jag år intet förnåm, intet en gång för detta förnåm, jag måſte då hålla ord i början.

Min Herre! då Er Afhandling år full af de måſt ſaltade ſanningar, de ſtarkaſte målningar, de driſtigaſte liknelſer, då den år ſå qwick och intereßant, ſkulle den både behaga hwarje tånkande Låſare, och pryda mit Dag-Blad; annan wårkan, Gud nås! har den intet mer ån andra. Men Titeln Satir år den ſom oroar, ſom hindrar mig.

Reſolvera Er at taga bort den; gif et annat namn, ſåſom Fabel, Saga, Dröm, och Ni ſkal ſtraxt bli lydd; det år möjlig ſak, om Rubriquen paßar eller ej til Åmnet; — Ni kånner werlden båttre ån jag tör hända; hwilken bok år det wål, ſom innehåller hwad deß Titel löfwar?

war? — Är den ſkänkta, den köpta, den tiggda Caracteren altid öfwerensſtämmande med den inra? Jag wäntar Min Herres befallning.

Utgifwaren.

Tr. i [illegible]
ur en Samling
[illegible]

Swar på en Wäns Bref.

Öfwerſättning (*).

Flectere ſi nequeo ſuperos
Acheronta morebo - - -

—Så fins det då en Wän ſom ömar!
Som i ſit bröſt et hjerta har;
Jag trodde Känſlor wore drömar,
Och wänſkap ej på jorden qwar.

Jag läſt dit Bref och jag har felat;
Ännu lär blänka någon dygd —
Men mina plågor, ſom du delat,
De blifwe Tidehwarfwets blygd.

Jag nämde Dygd — kan jag då glömma
De Purpurns-Drottar, Ärans Folk?
— Men at et Romerſkt Råd berömma,
En Cicero bör wara tolk.

Hwad jag har gjordt—Du dig förundrar,
Du hemligheter weta wil;
Det minſta moln ſom ſtarkaſt dundrar,
Kan du en orſak ge dertil?

Hwad

(*) Inſändt utan namn; — Jag önſkade at Originalet utgafs, ehuru det ſes af meningarne, faſt ej af deras ſtyrka (Copian kan gärna aldrig wara ſå god ſom Originalet), at en af Roms Skalder, ſäkraſt efter Auguſti och Ciceros Tider, författat det; — Men jag begriper ändå intet et, förlåt mig min Herr Translator! jag menar at Romarena brände ſina döda, och här talas om ſandgrop. — Har Latinſka eller Swenſka Skalden ſlumrat?

Utgifwaren.

Hwad gör at låga widet böjes,
Wid brädden af en grumlig Å?
Då Cedern ſtält af ſtrömmen höjes,
At up til Gudars granſkap gå.

Så Politiquens dolda lära,
Hon ſkriker ofta utan ſkål,
Hon hwiſkar emot wett och ära,
Och då beredas Rikens wäl.

Jag har Förtjenſter! wil du ſäga;
Ack! Främling! hwad du är förförd!
Jag tjent för länge dem at äga,
Mig briſta fägring, wäxt och börd.

På ärans fält, i bardalekar,
Min ungdom gafs et Foſterland;
— Ja ſe min lön! — det mig ej nekar
At tigga bröd wid okänd ſtrand.

Jag någon gång mit hufwud wågat!
Så wet af alt, jag offer gjordt,
Ej fins en fara den jag frågat;
Ej någon plikt jag glömma bordt.

Jag utan hjelp, — nej, Wän, betrakta,
Hwad denna börda mig är lätt!
Jag lärt at wåld och rån förakta,
Och le åt hwarje oförrätt.

Hwart hän? — til Barbariets länder,
Och oſkuld följer mina ſpår;
Wid Mißiſippis, Gangens ſtränder,
Där ſnaraſt Mänſkligheten rår.

Hwad ſäjer du? en uſel hälſa;
Dit inkaſt ju mit egit år;
Deß förr må döden kunna frälſa;
Deß förr ſå ſlutas alt beſwär.

En ſandgrop til mit ſiſta läger;
Se där den nåden jag begär;
Jag alla himlar redan äger,
Blott denna ſandgrop ej fins här.

— Men hwem bör lämna ſå Camilla?
Ack! Wän! du yrkar hjertats rätt;
Hon är för hög at icke gilla —
Mit bref är hennes tankeſätt.

En Mor — du mig i ſjälen ſårar;
Här ſtadna hjertats pulſar af;
Hwad uſelt hopp för mina tårar!
Hon ſtapplat länge wid ſin graf.

Farwäl, Min Wän — häri dig ſpegla,
Ej mig til efterdöme tag
Wil du i lyckans hamnar ſegla,
Blott et, — kryp, ſmickra och bedrag.

Ännu farwäl — Mig ej beklaga;
Jag äran til mit walſpråk har;
At krypa, ſmickra och bedraga,
Det en Ovid blott wärdigt war.

Kungörelſe.

Prenumeration, med Auctors namn, emottages med En Riksd. för 100:de Numr. i Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget; hwarje Nummer koſtar 6 r:ſt.

N:o 4 utgifwes näſta Fredag den 30 Martii

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 4.

Stockholm, den 30 Martii, 1781.

Bref

Ifrån en Handelsman, Extra Rådman och Vice Borgmäſtare i en liten Upſtad, til ſin Swäger Großeuren N. N. i Stockholm, om det florerande Stockholm.

Tack min kära Swäger! ſom haft ſå ſtor godhet för min Son; han kom hem för et par dagar ſedan; jag wille önſka det han ſå fört ſig up, at du närmare Wåren will återtaga honom på Contoiret, hwartil han ſynes wara oändeligen fallen. Korß! hwad alt godt han berättat mig om det Allmänna tilſtåndet.

Gud ware ewinnerligen priſad! Wår handel öfwer hela Riket och i ſynnerhet i Hufwudſtaden ſkal nu wara i aldrabäſta flor, och en förmögenhet ibland hela Borgerſkapet, ſom juſt är märkwärdig, til och med at hwar förſigtig Handlande, ſom fruktar wådeliga följder af trängſlen, låtit uphugga flera dörrar på ſina bodar; Allmagten ware ännu tack, ſom ſå ſkenbarligen förbarmat ſig öfwer wårt Swea! Jag måtte ändå tilſtå för dig, at jag i början war litet twehugſe; ålderdomen är gerna inclinerad dertil, men ſedan jag hört Goßens ſkäl, är jag tilfredsſtäld, och näſt Gud tackar min Swåger endaſt, ſom låtit lära honom ſå wackert. Jag ſkal berätta dig hela hans prat, och döm ſedan om han mißtagit ſig. Då de fläſta Europeiſka Magter, började han, äro inweckIade i krig, och ingen driſtar ſig at antaſta Swerige, ſom nu hwilar på ſina lagrar, ſå måtte deras handel gå under, och wi ſåledes ej annat än lyſa oß af deras olycks-ſtjerna, öfwerhopa dem med alla ſina behofwer, och följagteligen draga alt deras Specie Mynt til oß; härpå behöfs ej annat bewis, än den myckenheten främmande Pengar, Holländſka Ducater, Piaſtrar, m. m. ſom roulera här i Stockholm lika ſom wåra egna Riksdalrar;. hwad är icke Swenſka Flaggen, ſade han, reſpecterad öfwer alla Haf, i ſynnerhet af England, ſom båſwar för den bewäpnade Neutraliteten!

Sedan det fördärfweliga Brånwins-brännandet i Privata hus blef i en mer än lycklig ſtund för Land och Rike flyttat ifrån folkets axlar, och man ſluppit alt måſkande och beſwär, ſå kan nu med ledigare ſinnen ſpeculeras på handeln, ſå mycket mera, ſom endaſt til Krono-bränneriernas behofwer årligen inſkeppas flera tuſend-tals låſter Säd, hwaraf Procenten blir i landet, och hwilket alt befordrar Sjöfarten, Penninge-rörelſen och Crediten på Utrikes orter; en ganſka ſtor Nationel och Calculerad winſt, at hämta rudimaterien utifrån och förädla den här hemma i Landet; på det ſättet hafwa ju wåra Siden-Fabriquer hunnit ſin högd igenom det råa ſilkets införſkrifwande, tillade han.

Igenom det totala hämmandet af de fördömda Lurendrägerierna, hwartil de aldrakraftigaſte och wiſaſte anſtalter af Tull-Direction äro tagna; alt är derföre ſå tyſt och ſtilla; intet beſlag höres nånſin af, om man ej ſkulle räkna det ſom ſkedde Nyårsafton wid Norr Tull, hwarom Stockholms-Poſten förmäler för den 2 Januarii, hwilka waror ſå ſnart de blefwo Confiſcerade, utan twifwel långeſedan enligt gamla Förordningar äro utſkeppade och förda- ur Riket; ty, Gud bewars! ſuckade Goßen, at ſådant Utländſkt Kram ſkulle ſmitta oß. Alt ſedan antagandet af den Nationella Klädedrägten, fortfor han, ſom deßutom har tuſende förmoner för ögat, hälſan och pungen, hafwa fåfänga, yppighet och nya Moder juſt ſom blifwit aflyſta, ſå at den ſom wille Lurendräga in, til exempel:: ſko- och knäſpännen, ſtora hårpungar m. m. ſkulle ju Banqueroutera.

Wåra egna Fabriquer och wår egen induſtrie lemna nu Hofwet, främmande Miniſtrar och hwar Inbyggare i Sweriges Rike de måſta behofwer; Jag wil medge at en del af Fabriquerna äro nedlagda, och andra, ſom haft flera ſtolar, reducerat dem til en eller twå, men min kära Far må aldrig tro, at det händt af annan orſak, än at de förra blifwit ſå ſtenrika, och de ſenare winna nu dubbelt igenom ordning och efterſyn, den de ſå wäl hinna med.

Operan, Spectaclet eller Theater-Trouppen, uprepade han, (i det han tog fram Konglig Swenſka Theaterns Almanach för året 1781) hwad gör icke den både til gagn, nytta och rörelſer? Räkna efter min

Far! (här blef Carl Fredric juſt rörd af den ägta Patriotiſmen) en ſådan tröuppe ſå ſtor ſom mången Bataillon: hwad den behöfwer i Monderings-Perſedlar! och ſå många Släp-Stats-Hwardags-och Galla-dagars Uniformer til Tjenſtgörningen; jag känner wäl intet hela methoden, om Lefwerantſen ſker på öpen Auction, genom entreprenade eller genom accorderade priſer; Beklädnings Contoiret kan weta det bäſt; men det wet jag, at alt lefwereras af Stockholms Börgerſkap, utom Plumerna; ſnart ſagt den enda granlåten, hwilka i et ſå för ſig kommet Land ej gör objet, och läter ej dröja ſå länge, förr än ägta hushållare införſkrifwa Strutſar, hwartil Climatet här ſkal wara alt för paſsande. — Ännu min Aldrakäraſte Fader, (här ſprang Calle mig i famnen af glädje) en annan ſpringkälla til wälmåga, ſom likwäl nyſs börjat upwälla är Hummelgårds eller Ericsbergs Theatern; — Men klockan ſlår 6, Poſten går; hwad jag är olycklig, ſom nödgas afbryta et ſå wälſignat ämne; ſom Son min förſäkrar, ſkal äfwen denna nya inrättningen ge det aldrabäſta hopp, oaktadt den ej ännu hunnit trycka ſin Theater-Almanach. Jag ſkal, min K. Swåger, wiſt intet underlåta, at med aldraförſta anföra hans ſkäl, hämtade ur denna källa til all den rikedom, ſom ſtrömmar ikring oſs; huru berömmer han icke Nummer-Lotteriet, Aſsiſtance-Contoiret! hwilka härliga inrättningar at winna på Utlänningen! Deſsa ſamt Börſen ſkola utgöra en annan gång et långt bref ifrån din etc.

P. S. Gud läte Er, Ni Stockholms-boer, kunna bära all Er lycka; högmodens intet; huru geck det med det ſtolta Tyrus, när alla werldenes ſkatter och härligheter likſom öfwerſkjölgde det? — Kära Swåger, ſkicka mig Liſtan på alla dem ſom cederat bonis af Borgerſkapet i år; förlåt jag beſwärar; Adieu.

Epigramme (*).

En wördig man ſom mente wäl,
Och ſtändigt bad af all ſin ſjäl:
At krig ej måtte Landet plåga;
Blef tilſpord hwi han endaſt bad,
At Gud ſkull ſkydda Land och Stad
För krigets grymma låga?

Jo!!

(*) Inſänd.

Jo! ſade han med några ord:
Jag ſer i tankan då wårt öde;
Jag rys at ſe ſå många döde,
Så många tuſen barnamord!

Strödda Tankar.

Den ſom hwarken har Hälſa, Pengar, Egendom eller Tjenſt, har intet at förlora; ty om lifwet, denna uſlingars börda, då kan återſtå, är det ingen ting wärdt. — Den ſtörſta nyttan man drager af en död kropp, är efter Chymiſternas Obſervation 2 lod ſaltpetter, och dertil fordras mycken tid, oeconomie och filtrering.

* * *

Hwaraf kommer det at en Niding, en elak menniſka, en belackare uttyder andras tankar för farliga, falſka och brottſliga? — Jo derföre, at han ſjelf aldrig tänkt eller kan tänka.

* * *

Om ärkänſlan emot ſin Wälgerningsman är den mäſt raiſonerade ſkyldigheten, ſå är hämnden på ſina fiender den naturligaſte.

* * *

Man ſäger, at när Hoppet, den olyckligas ſiſta och endaſte tröſt, äfwen är förlorat, ſå följer Förtwiflan — Prat, — det är Föraktet, ſom följer, då man intet är mißgerningsman

Kungörelſe.

Prenumeration, med Auctors namn, emottages med En Riksd. för 100:de Numror i Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget; hwarje Nummer koſtar 6 r:ſt.

N:o 5 utgifwes näſta Tisdag den 3 April.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 5.

Stockholm, den 3 April, 1781.

Hwad kunna icke fördomar göra? Jag tror at werlden aldeles ſtyras af dem.— Intagen ſom alla andra deraf, har jag med en nyfikenhet, ſnart ſagt Convulſiv, läſt Franſka Krigs-Miniſterns Generalen Grefwe Saint Germains Memoirer, utarbetade af honom ſielf. — Huru äro de icke utropade för grundeliga til Principerna! och följakteligen nödwändiga i det Rike, där Militairen ſkulle lyſa och gagna! — Men jag wågar ſäja, at den ſom läſt dem med eftertanka, och utan at wara intagen af rycktet, ſom namn, wänſkap, eller hwad annan orſak kunnat ſkapa, ſkal finna helt annat.

Månne denne Herrn wid deras författande redan paßerat 40 år? Hwad kan man i allmänhet wänta för Mäſtarſtycken när den höga åldern tilrager? — Hwad ſer man, när man ej mera ſer det fina lifwet, det eldiga ögat, den ſläta pannan? — Til och med i det 41:ſta året får en ofta lägga ſig til Peruque, och jag frågar, hwad wil man begära? Går menniſkans ålder, räknat på totaliteten, öfwer 50 år? Jag menar Tabellwerket ſkal ſäja nej; den ſiſta uſla 5:te delen borde då enſam anwändas til reſan härifrån, och ej uppehållas med deßa werldenes fåfängligheter. — Men åter til ämnet, (så lång digreßion är det ſtörſta bewiſet til min Sats,) döm då ſielf min Läſare, och framför alt Freds-Män! Ni! ſom i Er blomſtrande wår ſamlat höſtens frukter, ſom aldrig ſådt men wäl ſkjären, ſom med ſtörre djupſinnighet exequeren en Contradans, än Turenne wann Batailler, ſom granſken med urſkilning och med öga en Haſenſkräcks och Don Miccos Militairiſka maneouvrer på Theatern, dömen, ſäger jag, alla de ſtällen ſom följa i utdrag:

Sid. 115. Då Armeen utgör en del af Nation, bör den wara Nationens ſköld, deß förſwar; upfyller den intet denna ſkyldigheten, är den onyttig och farlig.

Det hör Regeringsſättet och en wis Styrelſe til, at formera Armeen på rena och ſäkra grunder; at ge ut ſådane Förordningar och Krigs-lagar, ſom förbinda hwar enda Perſon, ifrån den högre til den lägre, at göra wäl för ſin egen förmån.

Sid. 117. Exercitie-Reglementen, Allmänna Ordres och Författningar böra blifwa beſtåndandes, och ej hwart annat år ombytas. — Alla ändringar, ſom ej äro nödwändiga, göra Soldaten ledſen och mißtrogen; hwar ſak bör ha ſina reglor, ſå ſtadfäſtade, ſå kringſkanſade, at ingen wågar rubba dem; högfärden hos Menniſko-ſlägtet är ganſka ſtor, måſt hos den okunniga; hwem af dem wil icke ändra, ſkapa, förbättra och lyſa?

Sid. 120. Om en Commendant (un Commendant) ſjelf wore bekajad med laſter, bör han ſtraxt afſättas.

Intet är ſå öfwertalande, ſå bewiſande, ſom efterdömen; de lydande rätta ſig altid efter ſina Förmåns upförande; — Man bör derföre aldrig anförtro et Commando åt andra, än de ſom gjort ſig kända igenom tjenſte-år, ſkicklighet och Conduite. — Af et ſådant wal flyter antingen lycka eller olycka, godt ellet ondt.

Sid. 121. Naturen danar ej Officerare ſtraxt til fullkomligheten; hon gör det ſmåningom, den ena förr, den andra ſenare, alt ſom hon warit gifmild wid deras födſel; man bör följa henne på ſpåren; förſöka dem, gifwa dem tid at mogna, och at blifwa förtjenta.

Hwad kan man wäl wänta af en Poike, utan begrep, utan kundſkaper? ſom hwarken fått tid eller tilfälle at förſkaffa ſig dem; ingen kan ge det han ſjelf ej äger; den bereder ju då hans undergång, ſom hänger på deß axlar en tyngd, den han ej förmår båra; lämna honom tid at wäxa och hämta krafter, han torde en gång blifwa nyttig i Samhället, och det ſom mera är, han torde blifwa en ſtor Man.

Sid. 123. En olycklig wana har ſå ſmåningom inritat ſig, at man gör ſkilnad emellan den höga och lilla Adeln, emellan den rika och den fattiga; Förſta Claßen århåller likſom i arf de ſtörſta Syſlorna i Militairen, då de andra, för briſt af Anor och Mynt, måtte gråna i Subalternsgraderna; en ſådan ſed är wådelig på twå ſätt, Grefwen eller Baron behöfwer ej lära det aldraminſta, han får alt ändå; de andra behöfwa det ännu mindre, ſå wida det aldeles intet ſkulle gagna dem; Tjenſterna äro intet för deras ſkul, utan de för tjenſterna; både förnuft och

Rikens båſta fordra då, at ingen, ware ſig hög eller låg, bör få en ſyſla den han ej kan föreſtå med ſnille och wärdighet.

Blott i det fallet, bör förſta Claßen ha företrädet, om den har förtjenſter, hwilka de naturligt wis igenom ſin upfoſtran ſnaraſt hafwa tilfälle at förſkaffa ſig.

Sid. 128. Officerare böra ej få afſked utom i den högſta ålder eller ſjuklighet; ty Staten ſaknar derigenom förfarna och tjenſtwana Ambetsmän, då de böra njuta halfwa lönen til dödsdagar.

Sid. 131. Man bör här i werlden wara ſäker om ſit lif, ſin egendom, och ſin utkomſt, ſom hwarken Tyranni, Nycker eller Lättwillighet nånſin böra wara i ſtånd at bortröfwa, och hwilka den endaſt må förlora, ſom igenom laſter och brott gjort ſig owärdig för känſlor af medlidande. Det hör Styrelſen til at föreſkrifwa och låta Underſåtare ſå redigt weta ſina ſkyldigheter, at intet twifwelsmål, ingen critiſk ſtällning nånſin kan upkomma.

Sid. 132. Owälighet i Tjenſten, fegheter, olydnad emot ſin rätta Förman (l'inſubordination), bedrägeri och egennytta äro laſter, ſom ej borde wara kända i wårt ſtånd, och hwilka ej kunna ſtraffas hårdt nog.

En Officer, ſom blott gör ſin tjenſt ſå, at han ſlipper Krigs-Fiſcalen, bör få afſked; den åter, ſom ſnillar Konungens och det Allmännas Caßa, bör på et ſkamligt ſätt bortjagas.

Olydnaden emot ſin rätta Förman bör likaledes ſtraffas ſträngt, men likwäl under Lagens, Rättwiſans, kunnoga och ſamwetsgranna Domares beſkydd, ſå ſnart det gäller tjenſt, lif eller heder.

Lydnaden emot ſin rätta Förman (la ſubordination), eller ſom den nu kallas **Reſpect** och **Wördnad**, bör wara hel, fullkomlig, och utan undantag ifrån Soldaten til Generalen NB. i Armeen; men den bör äfwen wara ſå litet dum, högfärdig och biſter på den befallandes ſida, ſom den får wara låg, ſlafwiſk och trälaktig, ſom en machine, hos den lydande; — Den rätta Förmannen, ſom begär lydnad, är en Husfader, hwars myndighet altid är hög, jämn, mild och höflig; ſom igenom ſit hjerta och ſin ömhet, likſom för ſina barn, wet at bereda ſig wördnad, förtroende och wänſkap; de under hans Ordres kunna ej annat än ärkänna ſådane tankeſätt, och då de frukta at mißhaga, måtte de lyda honom med håg och glädje.

Jag ſlutar här min Öfwerſättning, och hoppas at nu mera ingen fins, ſom icke röjer Auctors ålder, i ſynnerhet i Subordinations-Läran, hwari denna General har talt, utan minſta undantag, då likwål endaſt den qui bene diſtingvit bene docet — Likwål, — ſkulle ännu det aldraminſta twifwelsmål inſmyga ſig hos någon gammal Lieutenant eller Place-Major, ſkal jag längre fram wid tilfälle wederlägga hwar enda af deſſa ſatſer, och, ſom jag hoppas, med den ſtyrka, at jag bör få namn af l'Officier du Siecle efter detta.

Strödda Tankar.

En Husbonde är den, ſom gör ſig wördad, älſkad och fruktad igenom mildhet och rättwiſa emot ſina underhafwande; en Tyran åter är den, ſom gör ſig hatad igenom wåldſamheter och nycker; men den är et wildjur, ſom dråper eller ſönderſliter den förfördelade af ſina Torpare, blott derföre, at han underſtår ſig ſucka och beklaga ſig.

* * *

Hwilken är måſt olycklig och följakteligen måſt medömkanswärd, den förtryckta eller den ſom förtrycker?

* * *

Om Machiavell i ſin Theorie om Regerings-Konſten kunnat upfinna den hemligheten, at mörda hedern, åfwen ſå lätt ſom lifwet, hade han ännu mera blifwit agtad af Tyranner.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 6 utgifwes näſta Fredag den 5 April.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 6.

Stockholm, den 6 April, 1781.

Man ſäger at Fabler eller Sagor äro Slaſwars ſpråk och et foſter af rådhåga, då Sanningar ſkola talas förblommerade och inſwepta i främmande drägt, ſamt under andra namn; likſom en Dame de Palais, maſquerad ſom Dalkulla, ändå ej ſkulle förblifwa en Dame de Palais, tildraga ſig ſamma attentioner, ſamma känſlor af wördnad och högaktning ifrån en Borgare-Fru; lika ſom det Adeliga blodet ej ſkulle circulera lika ſå ömt under Tröjärmar, ſom under Hofärmar. Påfundet kan då wara godt under enfaldiga Tyranners Spira, och Äſop fant på denna wäg både ſäkerhet för ſit lif och ſit minnes förwarande til efterwerlden; men jag fruktar om Croeſi Hof hade wimlat af illiſtiga Beaux Eſprits, hade han förgädts tillika med ſin förſta Fabel.

I wåra tider och i det land där Titus regerar, är ſäkerheten altid lika ſtor; et fritt folk kan tala Sanningen blott och naken; en ung Skönhet utan Flor, utan Slöjor hehagar ju aldramäſt; Fablens ändamål är nu mera intet annat än et tankeſpel, et tidsfördrif, at roa ſig ſielf och andra.—De Barbariſka tider äro länge ſedan förbi, ſom en witter Penna i et Tal för Kongl. Witterhets-Academien målar i deſſa drag:

"Jag päminner mig icke utan grämelſe, huru man i Academiſka
"Snille-prof upletat Stats-brott, huru en Auctor blifwit Landförwiſt
"för en Saga, och en annan för et Tal. — Då man i ord ſökte twety-
"digheter, i twetydigheten den wärſta mening; då fruktade de Lärda bil-
"ligt mera Domſtolens Utſlag än Critiquen, mera för en Äklagare än
"hela Allmänhetens Dom. — En Ludvig den 14:des Tidehwarf witnar,
"at han icke älſkat ſlafwar til underſåtare, och då det är föga ära at
"fruktas af Trälar, är det ſtora Konungars del, at herrſka öfwer et
"fritt och uplyſt Folk."

Et af Sweriges ypperligaſte Snillen, hwars ſjäl är mycket för hög at känna Slafwars ſpråk, har ju imaginerat Fabler; detta enda bewiſer min Sats.

Långt ifrån at wilja lyſa på denna bana, intet en gång at uplyſas af en ſådan fackla, wågar jag dock på mit wis dickta. Följande Fabel är min Låroſpån, den är fullt ut Original; jag imiterar hwarken lefwande eller döda Sagu-ſkrifware.

Åſnan, Myran, Fjärilen Harkranken.

Fabel.

En Åſna (Aſinus Auriculis magnis flaccidis) af Han-ſlägtet, (ſe Linnæi Syſtema Naturæ) ledſen at ſtå i ſpiltan hela dagen och hänga hufwudet, kanſke ock af högmod at någon enda gång råda, eller ſnaraſt af egennytta at ſleka Maſtich, ſlet ſig lös en wacker eftermiddag med Grimman om halſen, geck utom Lagåln och wräkte ſig på en myrſtack; denna tyngden (en Åſna wäger hela 20 lispund) kunde ej annat än ſå när kroßa en ſtackars Myra, ſom för all olycka hade ſläpat ſig til et Ämbete och Lön på Stat inom Myr-Republiquen; ſårad och matt gapade hon dock emot, bjäbbade på ſit wis, anförde ſå godt ſom i ſjältåget Naturens och Republiquens lagar, Myr-Privilegier, til och med en ſläng af Jus Canonicum, hwaröfwer Åſnan förbittrad drog henne til Tingſtället, där Käranden, mera känd, mera gynnad, och likſom ibland ſlägt och wänner plaiderade hel kort igenom Ombud: "Jag är af hög börd; (höjden ifrån och med klöfwen til ytterſta ſpetſen "af örat, war 11 qwarter, 1 tum, 3 ſtreck) jag är dum och jag är "lat"; — benne reſpondere — emot ſå lagliga och bindande ſkäl war wiſt ingen ting at påminna, utan Rätten, ſom beſtod af flera ſlags djur, efter flera förfrågningar och juſteringar, reſolwerade efter pluralité, at Myran, (Myran allena) ehuru Inſect, och ſåledes ej i minſta relation, hwarken til Genus eller Species med Åſnor, ſkulle ſåſom den, ſom wågat förſwara ſig emot et Högdjur, ſtraffas med förluſten af ſin andel i myrſtacken, eller alt hwad hon grälat och trälat före i all ſin Lifstid, och detta med Rätta.

Orſaken til ſå owanligt nådig Dom, där lifwet bordt umgälla, war, ſom ryktet ſade ikring hela Djur-Riket, den, at en ung fladdrande och wac-

wacker Sommar-Fjäril ſucceßivu ſkulle draga muſten af denna Myrſtack; alt för ädelmodig at directe taga den, och alt för högmodig at för ſit egit wäſende blanda ſig med deßa krälande matkar; — Saken troddes hänga ſå ihop: en oſynlig liten och hjulbent Harkrank, ſom per male narrata ifrån förra barbariſka tider innäſtlat ſig i blomſtrens egit Rike, hwarken borde eller kunde tålas ibland Liljor, Tuſen-ſkönor och de nyß utſpruckna narcißer; til öfwerflöd ſwäſwade denna Inſect i wägen för den muntra Fjärilen, ſom primus inter pares ändå war blomſtrens och wäxternas prydnad och hägn. — Jag ſkyntar; — Fablen blir eljeſt för lång; Harkranken feck transporten efter Myran, åtminſtone til Lönen, (ty tjenſtgörningen eller at ſläpa ſom en Myra, är en helt annan ſak) och Fjärilln efter Harkranken; Åſnan aldeles odömd leddes tilbakars til ſit Fodderſtall, där han nog får ſtå orubbad, om icke någon wäxt i Blomſter-Riket ſkulle wißna och förfalla, då omſättningen af jordmån eller Climat är nödwändig, och Stallet kunde med liten koſtnad nog apteras til Driſhus

Fablens nytta är den, at ſå länge dumma Åſnor, wackra Fjärillar och incommoda Harkrankar finnas, är antingen ſäkerheten för Myrorne här i werlden ingen, eller ock böra Myrorne hålla ſig, utan at raiſonera, tätt wid jorden, hwartil de utan twifwel äro ſkapade, ſom de föraktligaſte och uſlaſte krypfä.

Voltaire, den ryktbara Voltaire har ſkrifwit i alla Philoſophiens delar, med et ſnille, och med en ſtyrka nästan utan efterföljd, ſåledes ofta färgudad, ſällan förkjättrad. — En ſats, ſom förtryter mig på alla ſmåkännares wägnar.

Hwarföre ſkal denna wigtſkåln falla ſå op och ner?

Nej — "Voltaire! du är död, dit ſtoft kan intet mera oroas, men "deßa lefwande ſtoften ſkola blifwa roade."

Jag ſkal uptäcka för menniſkor hans fel; följande Öfwerſättning ſkal til en början bewiſa, huru hedniſkt, huru falſkt han tänkt om Lag och Rättwiſa.

Et mißtag och framför alt et ſådant mißtag, bör juſtera denna Philoſophens Protocoll.

Politiſka Lagar i allmänhet äro lika ſå dåliga ſom deras uphofsmän; de äro äfwen ſå ombytliga ſom menniſkan. De fläſte äro ſkafwade af de Stora, för at ſtörta de Små.

De hafwa blifwit ſå otydliga, at tuſende Advocater ſyßelſatt ſig med at förklara dem, och ſom deßa blott gjort et handtwärk däraf, för at winna pengar, ſå äro ſjelfwa förklaringarne näſtan de obegripeligaſte. Lagen är då en tweäggad dolk, ſom mördar i et hugg, den ſkyldiga och den oſkyldiga.

Himmel! juſt det ſom borde wara Folkets beſkydd, har ſåledes ofta blifwit deras fall.

Skulle det då wara et Hög-måls brott at tro, det den ypperſta Lagſkipningen i et Samhälle wore, at äga ingen Lag?

At tala utan omſwep: — Om Ni lömſkt angifwes i en Lifsſak; om Ni blir dragen inför en wanlig Domſtol, där man letar fram alla werldenes Lagböcker och Förordningar, med mera. — På andra ſidan åter ſammanträder en Rätt af Gråhårs-män, utan ilſlughet, utan knep, fria ifrån alla nycker, och följakteligen ifrån alla aſſigter, män med godt hjerta och naturligt begrep. — Jag frågar Er, af hwilka önſkar Ni heldre at bli dömd? antingen af några upblåſta och ſlafwiſka ſtorpratare, lika ſå bittra, ſå partiſka, ſom orediga, eller deßa enfaldiga Heders-Gubbar.

Kungörelse.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot en Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 7 utgifwes näſta Tisdag den 10 April.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Trycket, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 7.

Stockholm, den 10 April, 1781.

Billet til Utgifwaren.

Ni debuterar i Ert förſta blad ſom en tiggare; i det andra är Ni obegripelig både för Er ſielf och Läſare; om det 3:dje kan ingen annan döma än den ſom haft Originalet; men det 4:de, det är nyttigt, gladt och angenämt för Nation, ſom får ſe alla ſina Lyckſaligheter likſom i et utdrag; fortfar ſå, och det gör at Ni winner Er exiſtance igenom ſtyfwertals förſäljande; ty hwad Pränumeration angår, ſå wågar wäl ingen ſå lätt gå i detta dryga Förlag; Ni är ju gammal och ſjuklig; Er lifstid är ganſka oſäker; tänk om det wederfors Er någon ting innan den 100:de Numren utkommo! Skuggrädd.

Swar.

Jag fullgör ju min Herres åſtundan. Af ſamma benägna hand ſom förut, har jag åter fått til utgifwande,

Bref

Ifrån Vice Borgmäſtaren til Großeuren. — Se Dag-Bladet N:o 4.

Jag wil intet längre upſkjuta med Carl Fredrics berättelſe; Ämnet är för dyrbart, at ſå wårdſlöſa och dra ut på tiden.

Kära Swåger torde påminna ſig, at Goßen ſlöt wid Ericsbergs Spectaclet. — Utom Swenſka Språkets uphjelpande, ſom där declameras i ſin ypperſta renhet af Sterbhus-Camreraren och Tunnbindaren, ſå blir den delen af ſtaden, ſom härtils ej warit ſå frequenterad, mycket mera lyſande och upfyld af folk; induſtrien måſte ökas, Magaziner och Handelsbodar anläggas; alt får et nytt lif och rörelſe; knapt nog har en rankig Åkar-Chaiſe rullat de förra åren i den trakten, då nu de grannaſte equipager, ſom en ljungeld flyga fram, och där en dunkel hornlykta förut i Nedanet uplyſt gatan, blir man nu ofta förblindad af Facklors ſken; Jag hoppas ſnart nog, i ſtället för några höwollmar i Auguſti månad, på Tråſket få ſe de driſtigaſte grundläggningar til Palais, kanſke med tiden til en Kyrka; detta alt bidrager til Näringarnes, Arbetsfolks och Handtwärkares upkomſt, ſamt til en prydnad för Hufwudſtaden. — Hwad Nummer-Lotteriet beträffar, ſå är det et rent Hazard-ſpel, och däri ligger juſt förmån; ty utan arbete, utan eftertanka, och utan idoghet är man näſton ſäker at winna, blott med litet penningar och lyckan; och af den behöfs intet ſå ſärdeles ſtor del, i anſeende til den profitabla Calculen för ſpelaren; (här måtte jag bryta af och berätta kära Swåger) en gammal Caplan i Annexen, oförwitelig i Lära och Lefwerne, men ſom aldrig haft contanta ſkäl at få Paſtorat, war närwarande; den Gubben wille aldeles icke begripa hela diſcourſen om Stockholmſka wälmågan, hwartil Utlänningen contribuerar igenom deßa medel; han tycktes bewiſa motſatſen och påſtod, at de ej ſwälja andra än inhemſka penningar, och minſka penningeſtocken hos Allmänheten, likſom en ſlukande Hafs-hwirfwel; men Son min (Ödet ware lof) lät ej förſkräcka ſig; Nekar Herr Magiſtern, ſade han, at icke Dortmundſka Lotteriet dragit pengar ur Landet, hwarföre icke med ſamma ſkäl böra wi draga ifrån Utlänningar? Om nånſin något Land äger deras fulla förtroende, ſå är det Swerige! därpå är det ſärſkaſte tryckta bewis; jag wet wiſt at Pommern tager Lotter, och at Dragnings-Liſtan utſkickas öfwer Hamburg, men i alla fall kan Ers Wördighet icke neka, at Lotteriet befordrar Giftermål och följakteligen rörelſe. Kom endaſt den dagen det ſpelas til Stockholm, ſå ſkal Ni få ſe hopp och glädje i de fattiga lott-tagarnes anſigten; ren winſt at et ögonblick döfwa magref, ſom aldrig kommer af indigeſtion; lät ock wara, om det kan ſupponeras, at någon får en Nit, har han icke hoppet qwar til näſta Månad, och ſå i hela ſin lifstid; hoppet låter aldrig komma på ſkam; emedlertid får han utwäg at låna til ny inſättning näſta dragning, hwartil åter Aßiſtance-Contoiret kan bidraga emot 9 Procent, ſom är en Bagatelle, ſamt ens Jacka, ſom man altid kan miſta på en tid; —

Märk

Mårk Präſtfar! huru wår lyckſalighet hänger likſom i en kedja, alt går ſom et urwärk; igenom denna ädla inrättning har jag lått til et Capital, det ſticker jag in i utländſka handeln, och då jag winner, ſå winner Riket; — Emot deſsa Wapen kunde denna andeliga ſtridsman ej uthärda, utan gaf ſig fången, och bad det Carl Fredric wille åfwen hugna honom med berättelſe öfwer tilſtåndet med Beurſen. — Goſsen talte:

At gå in i alla particulariteter, wore för widlöftigt, nog af min Herr Magiſter, når jag berättar Er, at frequencen är där ſå ſtor, ſamt tilloppet ſå betydande, at arbetsdagarna i weckan ej hinna til at uprätta Contracter, afſluta alla Certe-Partier, endoſsera Wäxlar, m. m. utan Söndags-aftnarne förſamla de ſig åfwen, då det tillika är Muſique och Dans i ſjelfwa Salen; hwilket min K. Swåger jag ſå uttyder, ehuru Goſsen ej kan begripa, at det är i glädje öfwer någon Coup på Utlänningen, ſom de Handlande tillåta ſina Fruar och Barn roa ſig, då de ſjelfwa utan twifwel ſyſselſättas med papper och affairer in i de ſmå rummen; men med alt det blir en ſak mig obegripelig; Goſsen pratar, at där åfwen ſkal wara mycket förnämt folk närwarande; må de wilja tjena Borgerſkapet och taga deras penningar på Lifstids-Ränta? eller är det ſom i London, at det räknas för en heder, at få Borgare-bref; underrätta mig wid tilfälle; i denna lilla Staden bodde för några år en ſom gaf ſig ut för Polſk Adelsman, med Fendricks Caracter; han hade ſyndat emot ſit ſtånd, om han handlat på annat ſätt, än ſom Contingent-borgare. — Hwad mit Barn åter talar om Börskällaren, at den näſtan dag och natt viſiteras, faller mig betänkligt; ſker det af miſstroende, at ſkatten ſkal ſtjälas bort, eller af ſkryt, at alla må få ſe den, ſå i förſta fallet är bewakningen dålig, och i det andra wäcker den endaſt Utlänningars afwund och eftertanka at underminera oſs, deſsutom måtte ju hwalfwen wara ohyggeliga, mörka och beſwärade af elak luft, igenom mögel och ärg, ſom är oſkiljaktigt ifrån Metaller. — Kunde icke deſsa Silfwertackor eller Kopparplåtar transporteras i Källrarne under Banquen, hwareſt de ligga i all ſäkerhet? — Jag är ſå bekymrad min Swåger, ſå jag knapt kan ſofwa; tröſta mig med det förſta, hwilka mått och ſteg äro tagna, huru många lås, och hwem ſom har nycklarne? Jag wäntar nu kära Swågers ſwar på bägge mina bref; Calle ber om ſin ödmjuka wördnad; ſtackars Poike! han har det rätta handelsgeniet och fäderneslandet hoppas jag får i honom en ſtor Köpman, allenaſt han hade det aldraminſta förlag at börja med (*). Jag lefwer min kära Swågers etc.

På en Kejſerlig Chineſiſk Tjenſt-Fendricks Födelſedag.(**)

Kom Mars uti din Panzar-tröja,
At fira denna wackra dag;
Kom at med Puk- och Trummors ſlag,
Din frögd och fleras glädje röja;
Canoners ſmäll, och krut, och lod,
Må ſprida ut en Hjeltes ära,
Som börjat nyß at Roſen bära,
Til tecken af ſit hjeltemod.

Han lärt at walda Eder fälla;
Hans lycka fått et öppet lif;
Han redan med en flugeſmälla,
Wet yrka tappra tidsfördrif;
Med ſkal af Kräfter och af Ägg,
Han lärt Batailler at anföra;
Hwad får man ej af honom höra?
När ſom han börjar at få ſkägg.

Om han ej ſkulle lära tänka,
Så hör det ej hans ſyßla til;
Han ſyns blott ämnad til at blänka,
Och at få lefwa ſom han will;
Med börd han på förtjenſten rår;
Med wacker utſigt, fräcka ſeder,
Han går med dubbla ſteg til heder,
Och Lyckan följer i hans ſpår.

Han ſkratta kan åt flera hundra,
Som ha en trögförd lycka ägt,
Och på ſit wett och ſnille undra,
Som andras kundſkap öfwerwägt;
Han alla öfweraxla ſkal,
Då nu i wåra ſälla dagar,
Deß Skydds-Gud gör hwad han behagar,
Och höjer en på hundras fall.

(*) Skulle han intet kunna få låna utur Börs-Källaren? är et råd af Utgifwaren.

(**) Inſändt.

N:o 8 utgifwes näſta Onsdag den 11 April.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 8.

Stockholm, den 11 April, 1781.

Eloge.

At wara Poet, hwad är icke det för en ſwår Carriere? Det är intet nog at wara född dertil, Naturen ſkal förädlas af Konſten, och denna Konſten winns ej på annat ſätt, än igenom beſwär, arbete, läsning, reflexioner och kännedom af Werlden, af Hof, och af Könet, man bör ſtudera det hela och deß delar; en Målare tar ſig wißa brancher, Landſkaper, Contrefaits, Drapperier; men af Poeten fordras alt, Poeme Epique, Epigramme, Oder, Satirer, om han ſkal godkännas, och alt det där i den ſublima ſtilen; det är eljeſt medelmåttan, til och med i nöjen, ſom gör lifwets lyckſalighet, men i Vers tåls den ſå litet, ſå at äfwen den medelmåttigaſte Granſkare ſkulle gäspa derwid; —Häraf kommer förmodeligen den ſtora briſt på goda Poemer i Swerige. — Likwäl finner man någon gång förtjuſande ſtycken, ehuru ej ſå kända af Allmänheten; — Stockholms Poſten har för den 14 Aug. 1779 recenſerat et ſom håller profwet, — jag menar **Stads-Luſten Dämpad**, jag är ockſå lycklig (hwilket är ſällſynt) ſom får ornera den Wälſignade Tryck-friheten med några Citationer utur **Krigs-Wetenſkapen, Skaldeqwäde, tryckt hos Heßelberg** 1770, wida öfwerträffande **Stads-Luſten Dämpad**; hwilket ämne! driſtigt och högt! men ännu mera hwilken Stil! hwilket behag! — Huru äro icke de mäſt abſtracta och hårda ting, ſom Canoner, Batailler, Contraeſcarper ſå wända, ſå afhandlade och ſå förſwenſkade, at de ej allenaſt blifwa begripeliga och roliga, utan äfwen inſpirera en håg för Wetenſkapen, och et Courage, lika ſom det af Opium hos Turkarne. — Jag har wäl aldrig blifwit ſå atraperad, hwilket jag dock gerna bekänner borde hända hwar och en, ſom har den minſta ſmak och känſla af det wackra och det höga; — Jag föreſatte mig under förſta igenomläſandet, at endaſt öfwerſtryka och korſa för de täckaſte Verſer, de mäſt rörande Tirader, och hela Boken, rad ifrån rad, ord ifrån ord blef ſå öfwerſtruken och ſå korſad, at den aldeles liknar en Notbok; ſkada på exemplaret, ſom ej bör finnas hos någon Bokhandlare; wårt Tidehwarf har dertil alſtrat för många Poeter, och för många Militairer, et Rim-Reglemente för dem alla. !

Då Originalet ſå fullt ut röjer wår tids Cäſar, ſå röjer imitation på ganſka långt håll ſin tids Quintus Cæcilius, til bewis häraf, at den är fri och ej det aldraminſta twungen af ſin urſkrift, ſom Författaren ſielf ſäger i Företalet, ſå anför jag här och där, utan at följa någon wiß ordning alt ſom jag händelſe-wis träffar med ögat; — Där det hela är et mäſtar-ſtycke, där äro deß delar lika ſköna.

Sid. 59. "Begynnare! Hwad djerfs du göra dig för hopp;
Dito dito "Råds egenkärleks ſwek, ſom mången har förledt:
"Bepröfwa mot din nit, förmågan och dit wett:

Hwilken Lärdom! Hwilken Moral! O at alla Poeter wille begrunda den!

Sid. 5. "Fäſt ögat på din Chef, och på Commando hör,

Regeln är infallible, men endera måſte Chefen wara Flygelman, eller trouppen ſkielögd.

Dito dito "Plutonswis ſkjut, gif akt, märk Tempo: gör dig heder,

När man igenom ſå i ordning ſatte Commando-ord eller execution af dem, (om den är möjelig) winner heder på en fredlig och jämn Exercer-Plan, hwad har man icke då at wänta för en mängd Lagerkranſar af en under beſwär och faror på de blodiga Fälten inhämtad Krigsförfarenhet? Deßutom är den Verſen ganſka flytande och lekande lika ſom deßa efterföljande!

Sid. 9. "Af hel- och af halfom, March, ſwängning drages nytta;
Dito 23. "Han tror i ängſten ſig otwifwelaktigt ſe;
Dito 24. "Sig, i Germanſke berg och ſkogar, Varus wågar;

De hafwa därjämte hållit det profwet, at ganſka lätt bringas til Proſa, och måtte äfwen ſielfwa afunden tilſtå, at de juſt brillera på den ſidan.

Sid. 23. "Som **Stoden Moſes** fördt igenom öknen all;

Åter en ſkön proſaiſk vers, utom en aldeles ny uptäckt af **Stoden Moſes**, Det lilla ordet all, ſå naift placerat, gör en ſärdeles ſtålt effect, och är auctoricerad af wår Swenſka Pſalmbok.

Sid. 14. "Och luften nu, et os, af beck och ſwafwel, kämmer;

– En metereologiſk obſervation, på den aldraſämſta luft i werlden, ſom kan ſkämma bort et os af beck och ſwafwel. — Här i Norden blåſer en ſå bortſkämd luft dock ganſka ſällan; — Måtte wi få behålla wåra os oförfalſkade och i ſin renhet!'

Sid. 24. "O Varus! återſtäll mig mina Legioner!"
Men hade han fått ſe deß ſlätta Poſitioner:

Deßa få, ibland tuſendtals exempel, äro nog läxorika, huru angelägen man bör wara at undwika det Skolgrälet, och i Swenſk vers hålla ſig endaſt wid Swenſkan; hwilken Auctor ſkulle icke förlora, i fall Läſaren mißtänkte honom ej förſtå Franſyſka eller Latin? — På detta ſkälet wärderas ännu i dag Pſalmen In dulci Jubilo, ſjunger på jorden bo, all wår hjertans glädje, ligger in præſipio, &c.

Sid. 8. "När under Bores ras, den ſwaga ſtam på Tallen,
"Förſt ſwigtar, ſedan bräcks, omſider ligger fallen;
Dito 16. "Där i et ögnablick, ſes reſas alla taken,
"Dock utan kalk, och ſten, och trä förrättas ſaken;

Det är ju Raphael ſom målar! Kan wäl en ſtorm och et läger ſkildras naturligare? — Faſt — hwad det ſenare angår, ſå önſkade jag wißa årstider ſlippa Campera under blotta taken eller tältåſarna, hwilka jag dock med all blind lydnad för en Generals godtfinnande tror wara af träd; at Tältwäggarne äro borta, finner jag wara ganſka förmånligt, ju mindre tråßen är wid Armeen, ju lättare torde den ſegra.

Sid. 1. "Sit ſtöd allena har af många fyllda leder;
Dito 49. "Den kräfwer wärdigt folk i deras tömda leder;

Man talar äfwen i ſkafferiet, faſt aldeles intet lika wackert, fyllda Paſtejer, tömda Boutellier.

Sid. 43. "En hårdſint General, ſom ſkjöflar och föröder,
"Tilſtäder öfwerdåd och dråpſlag underſtöder,
"Faſt ſig han underlagt det ſtörſta ſtycke land,
"De ſkönſta lagrar dock ſer wißna i ſin hand;
"Wißt hela werldens rop mot honom då förenas:
"Hans Tyranni fördöms, hans wärf med ſkäl förklenas.

Ja wißerligen — hans Tyranni fördöms, hans wärf med ſkäl förklenas.

Jag ſlutar med denna ſå ſanningsrika ſtroph, ſom likwäl är en contraſt emot den wördnadswärda Caractere af Samwetsgranhet, Rättwiſa, Ädelmod, Ömhet och Menniſko-kärlek, ſom wid alla tilfällen utgjordt den Swenſka förnäma Författarens egen.

Ödmjukt Poſtſcriptum (*)

Til Themis.

För detta, O Gudinna! ſtor
Dig offrar jag af mina håfwor,
Hwad tror du wäl at få för gåfwor,
Utaf för detta en M. ⸗ ⸗ ⸗?

Jo! du för detta ſtålt och pråktig!
För detta hög af wett och dygd!
Som ſkänkte oſkuld all din ſkygd,
Och blott för detta endaſt mäktig,
At qwäfwa laſten med ſin blygd;
Må jag en gång mit ſamwet lätta!
Må all min hämd jag deri ſätta!
—Så hör hwad jag dig wil berätta;
Hwad Sanning dock för wärde har!
(Jag ger det enda jag har qwar)
At alt hwad du för detta war,
Du aldrig blifwer efter detta.

Hwem är det ſom lofwar hwad han intet ger, och ger hwad han intet lofwat, ſom ſyns i början ſtor, på ſlutet liten, ſom måſt gynnar ungdom, och är en plåga för åldern, ſom är full med dårſkap och dock twingar mången at bli wis; ſom alla ſmickra och ſom ſmickrar alla? det är ⸗ ⸗ det är Tiden (*).

(*) Sjelfwa Ödmjuka Ämbets-Memorialet ſkal tryckas en annan gång.
(**) Inſändt.

N:o 9 utgifwes näſta Tisdag den 17 April.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 9.

Stockholm, den 17 April, 1781.

Utkaſt

Til et Äminnelſe-Tal öfwer unge Herr von * *, ſom nyligen afled i deß 13 Ålders år, hållit i Ordens-Sällſkapet X.Y.Z.

Gråt Foſterbygd! — Dock hämma för et ögnablick dina tårar, och hör: „Et blomſter har wißnat, en lillja är ſkjördad för dödens lia„-

Hwilka förtjenſter! Det finaſte ſkin! En den täckaſte ſtällning! Hwilket namn! Hwilket lif, och hwilka lemmar! Nej död! Jag förlåter dig aldrig; förluſten är för känbar; et ſådant ſtjernfall förebådar kanſke Naturens totala undergång; Roußeau och Ihre hafwa föreſpådt et Barbari. — Warde mörkt och Herr von * * dog.

Min unge Hjelte föddes Riddare den 19 Auguſti 1768; Modren af en utgammal Slägt, hwars Pergament frälſtes i Noachs Ark; Fadren, eller rättare ſagt, den hwars namn han feck, lär ej leda ſina Anor längre, än ifrån Odens tid.

Med ſå ſtora Snille-gåfwor utruſtad, tycks ju efter alt menſkligt begrep, at han ſkulle göra en ſig wärdig lycka; — Men, mine bröder! O ſort cruel! wågar jag ſäja? Blifwen ej för mycket rörda! Han dog Sergant med Lön; den ſanna Förtjenſten får ofta krypa.

Jag hwarken wil eller kan riſta hans bedrifter wid Waggan och i Kolten, ſå wida jag ej känner dem; Oaktat all ſin ſtora börd, lär han dock i de förſta åren warit barn, ehuru jag gerna medger, at han då redan wiſat några öfwernaturliga prof. Knapt hade han lagt tolf år tilbakars förr än han ſlapp ſin Franſyſka Gouvernant, och på egen hand reſte til Stockholm, hwareſt han accorderade med en Dansmäſtare om ſin education, abonnerade ſin Loge på Spectaclet, och walde ſin egen Opera-Mamſell til ſällſkap, utan twifwel för at ej glömma Franſyſkan; och ſom den manliga åldren redan inföll, ſå engagerade han ſig tillika wid Militairen; et Stånd, ſom fordrar en djupſinnighet, hwilken endaſt kan ägas i de åren, då ſjälen agerar ſom ſtarkaſt.

Mine Ordens-Bröder! at rätt ſkrifwa hans Äreminñe, wore atſkrifwa Folianter; jag will endaſt måla, ſå godt jag kan, en upwaktning, den jag gjorde unge Herr von** kort före hans död, och Ni ſkolen ſå mycket känbarare ſakna hans egenſkaper. Jag hade på långt håll kommit i någon bekantſkap med hans Herr Fader i ſiſta kriget, wid en affaire, där en Gefreiter af Bellings Huſar-Regemente, ſom förde en Patroulle af 4 Man, twärt emot alla Subordinations-lagar (ſjälen i hela Militairen) piſkade honom, ſom då hade Fältwäbels-Fullmagt med Öfwer-Befäls Lön, och blifwit utſkickad med 12 Man at recognoſcera en ſkogswäg. Ehuru jag ſedan ej ſåg honom mera, (ty han reſte ſtrax ifrån kriget ſom Caput til Riksdagen, och feck belöning för Krigsförtjenſter) ſå tog jag dock det til ſkäl, at präſentera mig för afkomlingen af en ſå tapper Famille, och anlitade honom om någon gällande recommendation i min tryckande belägenhet; ſå mycket mera tryckande, ſom utan pengar, utan wänner, intet en gång i ſlägtſkap med någon figurantſka, än mindre med den ſom debuterar i förſta Rolen; jag geck, anmälte mig, ſlapp in, klockan war intet mer än 11, han låg; — Hwem är Ni? ſöker Ni något? Säj haſtigt, jag är opaßlig, jag har råkat ut för en ſwår Catharre wårtiden. — Jag blef litet förbryllad wid ſå laconiſka frågor, dock ſanſade jag mig och ſwarte äfwen ſå kort, faſt med all den reſpect jag borde wiſa en Förman; född at commendera Armeer: „Jag är ⸗ ⸗ ⸗ och då begriper Nådig Herrn lätt hwad jag kan ſöka; orſaken, hwarföre jag understått addreßera mig hit, är en gammal bekantſkap med hans — Här inföll Herr von ** „Ja, ſalig Herr Far hade med ſit Infanteri Terrainen emot ſig; han war chicanerad af ſituation; där war „för tät ſkog, ſom juſt är Cavalleriets ſtyrka. — Jag märkte tydeligen denna tidens Fältherre; och ſupplicerade då om beſkydd: „Nådig Herrn har ju ofta lekt Curra gömma med ſmådrängen, den wackra ſmådrängen N. N. — Herre! ſwarade han, i det han reſte ſig up, och jag blef förblindad af en Alabaſter kropp och de wällüſtigaſte proportioner, „bed mig intet om omöjligheter; — Huru gammal är Ni? — 44 år, Nådige Herre; — 44 år, ſkrek han til, begärte luktflaſkan af ſin Mamſell, ſom ſatt på ſången, det år ju Hof-ſorg, och ni år klådd i en traſig brun Jacka, ſom år 2 alnar før lång; ån Er gamla gråa hatt, ſom har knapt 4 alnars periferi; Ni år ju før tjock; Mamſell, ge mig Krum-Cirkeln, jag ſkal måta; — Nej, Aldranådigaſte Herre! Min långd förhåller til min tjocklek ſom 24 til 9. — Tacka då Gud at Ni har lifwet qwar; a propos, jag kan ej tjena Er på annat ſått, ån at Ni ſkal få ſkrifwa rent; hurudan år Er ſtil? 2 ſtyfwer ger jag för arket, en Tums marginal, 30 rader på ſidan; kan Ni hantera cirkel och ſtift; jag har at conſtruera Planritningar och Profiler öfwer några Contradanſar, ſamt en beſkrifning med deß plancher at göra öfwer den Fete jag anſtålde långt för Faſtlagen, och det en ſöckendag på Djurgåln, hwars Ouverture hazarderades med en ſlångpolſka af mig och wårdinnan; jag wet intet om Ni år Connoiſſeur; — Nej, Nådige Herre; — Och Ni begår Kyrkgård. (Mårken hår, mine Bröder, hans djupa inſigter, och hans förfarenhet af werlden.) — Ja, Ni får då copiera ſervilt, fortfor han; Ni ſkal åfwen få ſkrifwa rent en Journal Militaire, hwaraf ena Tomen ånnu år hos Bokbindaren. — J det ſamma inkom Dansmåſtaren, ſom jag tror tillika war hans Medicus, med en ſkål Hafwerſoppa och et par piller, då unga Herrn ganſka gratieuſt bad mig ſtiga in i ſit Muſeum, dår bredewid, til deß han fått kaſta nattråcken på ſig; af wördnad eller ſnarare af egennytta, at få et litet penninge-förſkott på renſkrifningen, geck jag baklånges dit. — Kunnen Ni tro det mina åhörare! Hwilket öga! Han bannade mig, ſom antrådde marchen tilbakars med högra foten, twårt emot Reglementer. — J rummet fant jag en Soffa, et Nattduksbord med en ſtor Tagelmudd uppå, en burk rödfårja med en borſte, et ſtycke Melon-Plåſter och en flaſka Ungerſkt wattn; på ena ſtolen låg en mößa à la Spa, och på den andra en utſliten hemwåfwen långkofta à la Suedois; jag begrep då lått, at det war hans Mamſells Kammare, ſom han qwickt nog kallade Muſeum; huru mit öga letade, hittade det dock i wrån några böcker; jag will inventera dem och ſlutſatſen år lått; af ſållſkapet kånnes perſon.

N:o 1, ſom förſt ſwåljde mit öga, war en diger foliant i wålſkt band med deßa förgylta Bokſtåfwer på ryggen: Les Travaux de Mars à L----e pour l'Anné 1780. I:re Tome; jag blef likwål tilfredsſtåld, då jag ſlog up den, och fann ej en enda rad ſkrifwen; jag kan tånka, det war andra Tomen til detta arbete, ſom ånnu ej war inbunden; N:o. 2

En

Relationer öfwer Konungen i Preußens manoeuvres med 40000 man wid Berlin och Potsdam för de ſenare åren, i liten Octave, ej upſkuren. N:o 3. En Franſk bok: La methode de ſe guerir ſoi meme dans les maladies V - - - - par Venette, eller jag kan intet ſäja wißt, om icke den tilhörde hans Mamſell; N:o 4. En Wisbok och Chineſiſka Krigs-Artiklarne i et band; N:o 5 Fragment af en Tour-Rulla på Officerare för 1760, ſamt N:o 6. En liten Franſk brochure, at reducera alla handgrep i Militairen til et enda; Anonyme; ſom jag dock gißar ingen annan än hans Mamſell kunde wara Auctor til.

At taga handen ifrån Taflan, ſom en ſtor Orator ſagt, ſå blef jag åter inkallad, då unga Herrn war klädd; jag följde honom ner til Hyrwagnen ſom wäntade; han ſkulle ut och taga et ljumt bad. — Bröder! Här ſtapplar min tunga; tron Ni wäl, at då Kutſken körde, jag ockſå ſåg den ſiſta ſkymt af honom, och tillika af mit lifs uppehälle; — Han kunde intet hjelpas; Förkylningen, ſom han utan twifwel ådragit ſig på ſiſta Feten, förde honom i Grafwen. Stora Menniſkor äro ſällſynta, knapt födes en hwart hundrade år, men af den ſkönhet, den ungdom, ſom aldrig feck kopparne, det etourderiet, den egenkärleken om ſig ſjelf, och med alt det, den indifferencen om ſin egen Lycka och Rang (blott en Sergeants Fullmakt i en ſå avancerad ålder), ſå lärer ej hans like på 1000 år ſynas.

Låtom oß, mine Bröder, då åldern förbjuder oß ſjelfwe, at följa detta ſtora exemplet, denna ſällſynta menniſkan, låtom oß åtminſtone ſucka öfwer hela werldens, alla Operors, och alla Lägers- eller Exercer-Planers förluſt.

Kungörelſe.

I dag utgifwes af trycket och ſäljes i Bokhandl. Schildts Contoir: Protocoll i Juſtitie-Ärender, hållne uti Kongl. Maj:ts Juſtitie-Reviſion, och inför Hans Kongl. Maj:t på Gripsholms Slott, rörande Proceßen emellan Öfwerſten och Riddaren Gerner och Majoren och Riddaren Lund, koſtar 3 ß. — Några få Exemplar af Juſtitiarien Lundebergs och Majoren och Ridd. Almfelts Vota, i General Krigs-Rätten, i ſamma Rättegångs-twiſt, äro at tilgå och koſt. 6 ß. Ex.

N:o 10 utgifwes näſta Fredag den 20 April.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 10.

Stockholm, den 20 April, 1781.

Utan twifwel har Voltaire nyß läſt Svetonius om de Romerſke Kejſare, eller en Chriſtian Tyrans, en Eric den 14:des Annaler, då han i et bref til Baron Bielfeld, ſom då war Prinſens af Preußen Gouverneur, ſkrifwer: „Apprenez aux Princes à etre juſtes; c'eſt toujours une conſolation pour ceux qui ſouffrent de leurs ambition, de leurs caprices, de leurs injuſtices, de leurs mechancetés. — Man kan ej annat än ryſa wid en Caligula, en Nero, en Domitianus; hwilka namn! Jag wet at jorden bär tiſtel och törne, men är det möjligt at hon kunnat bära dem? Jag wille önſka för menſkligheten ſkull, at de woro diktade; — At nu bewiſa contraſten, huru ära, dygd, Philoſophie och Religion hafwa omſkapat werlden, och förbättrat ifrån Slafwen ända til werldens Herrar, ſå tänker jag här och där croquera en ſkymt, knapt Profilen af deßa Tyranner; jag ſkal altid wälja det i deras caracter, i deras gerningar, ſom är mindre bekant, och följakteligen måſt intereßerar. Då Läſarens ledſnad och min undergång äro ſynonyma, aktar jag mig nog at måla en face, at tömma, at hårdraga mit ämne; — Dubbelt lycklig om jag härigenom kunde wäcka afſky för ſådane willdjur, och tillika en glädje at ſå olyckliga tidehwarf ej kännas på annat ſätt än igenom Hiſtorien. Då Europa nu ſtyres af de ſtörſte Philoſopher; Kungar, ſom äga det widſträktaſte ſnille, det warmaſte, det måſt wälgörande hjerta för ſit Folk, hwars walſpråk är Fäderneslandet, ſå behöfwes hwarken Trajaner, Antoniner, en Magnus Ladulås eller Guſtaf Adolph at anföras, — Exempel äro mycket närmare.

Med alt det, tror Läſaren, at jag ej har courage at börja min teckning med någon annan än den Regent, ſom i början war förnuftig, til och med ſtor: men hans afton liknade intet morgonen, och hans förſtällning tog en ända.

Tiberius, upſtigen på Auguſti Thron, hwarken gynnade ſmickrare, eller förföljde dem ſom ſkrefwo och talte emot honom; hans grundſats war den: „Uti et fritt rike bör man få tänka, tala och ſkrifwa fritt.„ En gång bad Rådet honom om tilſtånd, at anſtälla ranſakning öfwer et brott, ſom angafs för ſådant; han ſwarade märkeligt och wärdigt: „Jag och Rådet hafwa helt andra ſyßlor; om denna löndörren en „gång öpnades för Delatorer, ſkulle wi aldrig få rådſlå eller ſamla oß „öfwer annat; Under det glimmande ſkenet, at förſwara min höghet och „magt, fruktar jag, at en enſkilt illſinnad ſkulle endaſt hämnas ſig ſjelf „och ſtörta den oſkyldiga; om någon beſkyller mig, fortfor han, ſkal „jag förſwara mina gerningar, och hatar han mig ändå, ſkal jag tilbakars hata honom.„

I Senaten talte han med en godhet och en ſlags undergifwenhet, ſom näſtan ej paßade en Furſte. — Då han en gång ej kunde biſalla en Rådsherres mening, ſade han, förlåt mig, om jag för fritt motſäger Eder, ſom mit Råd; och Ni Fäder! (i det han wände ſig til dem alla) „jag har ſagt och kan ej för ofta ſäga det, at en Konungs heligaſte plikt (åt hwilken högſta Styrelſen är anförtrodd) är den, at höra, at lämpa ſig efter ſit Råd; ej allenaſt beſkydda, förſwara och waka för det Allmänna, utan äfwen för hwarje enſkilt; — Bör jag nånſin rådna för detta tankeſätt, jag ſom altid ſedt i Er mina Wänner och förtrogna, och ſom beflitat mig at förtjena Edert billiga omdöme och Edar wälwillighet.„ Han gaf åt Rådet en myndighet, ſom war dem wärdig; afgjorde aldrig de angelägnaſte Riks-ſaker utom i fullt ſittande Råd, och då det öfwerröſtade honom, war han aldrig mißnöjd, och utan at någon enda gång afwika derifrån, rättade ſig efter flåſta Röſterna. — När hans Miniſtrar rådde honom at utſkrifwa nya pålagor hos ſina Underſåtare, war hans ſwar: „Jag bör klippa Fåren, men aldrig ſlagta dem. — Småningom tilſkanſade han ſig mera wälde, hwilket han dock tycktes uröfwa blott för det Allmänna bäſta; han efterſåg at Lagarna och Lagarnas mening aldrig wrängdes för afſigter, utan följdes; han ändrade orättwiſa Domar och ſtraffade Domarena; då Spectaklerna i Rom koſtade owanliga Summor, indrog han en del och förminſkade Acteurernas löner; hämmade yppighet och öfwerflöd igenom de bäſta Förordningar, men ännu mera igenom egit exempel; föraktade alla fåfänga Ceremonier; öfwergaf ſällan Rom, och reſte aldrig til ſina Provincer utan ändamål.

Omſider togo hans lånta dygder et ſlut, och han wiſte ſig utan Maſque; han reſte til Ön Caprea, ſlöt ſig i ſit Palais, wälde de onaturligaſte nöjen, i ſällſkap af ſina Gunſtlingar, Flaccus och Piſon, dem han uphöjde til de högſte Ämbeten; war aldrig frikoſtig emot den tryckande nöden, utom en enda gång, då några af hans Länder i Aſien lidit genom Jordbäfning; han lefde i mißförſtånd med ſin Bror, ſin Gemål, ſin Mor och ſina Barn, af hwilka då Druſus dog, han ſörjde ſå litet, at han ſkämtade med et Sänningebud ifrån Gräkeland, ſom haranguerade honom öfwer denna förluſten: „Jag beklagar Er äfwen „tilbakars, ſom förlorat en Prins, tapper ſom Hector.„ Grym, ända til raſeri, låt han döda ſin Miniſter Sejanus, under ſken af något brott; ſkickade folkhopar af gamla och unga til Afrätts-platſen; anordnade ſtora belöningar til falſka angifware och witnen, ſom ſtrax troddes; det minſta fel anſågs ſom högmålsbrott; af den oſkyldigaſte mening drogs den hiſkeligaſte uttydning; en Poet och en Häfdatecknare blefwo båda anklagade; fåfängt bewiſte de ſin oſkuld, ſamt at deras arbeten för flera år blifwit läſta af Auguſtus ſjelf; Auctorerna blefwo olyckliga och böckerna förbudna; den ſom önſkade at dö, låt han lefwa i uſelhet och elände; han hölt andras död för ſå lätt ſtraff, at då en wid namn Carnulius tog ſig ſjelf af daga in i fängelſet, ropade han: „den ſkälmen har ju narrat mig; han beſkylde och ſtraffade en Inwånare ifrån ön Rhodes för något brott, men då den ſamma förſwarade ſig ſå, at hela werlden ſåg hans oſkuld, låt Tyrannen ſtraxt mörda honom, på det denna olyckliga ej ſkulle beklaga ſig eller omtala ſit öde. Änteligen ſlapp Jorden denna bördan ej förr än i hans 78:de ålders år, då han regerat i 23 år; — Rom betygade offenteligen ſå ſtor glädje öfwer hans död, ſom det förut i hemlighet ſuckat och ryſt öfwer hans ſtarka hälſa och långa regering.

Strödda Tankar.

Häfdatecknare påſtå ju, at Götherne, wåra Förfäder, inkräcktat Italien; det blir då mindre underligt, at wåra ſtörſta Kännare äga den Italienſka ſmaken i Figuren.

Project til en Medaille öfwer Barnſängs-Huſets inrättning.

På ena ſidan en aflång Myrtenkrans, igenom hwilken en Båga ſtår upſpänd med ſin Pil, med Öfwerſkrift: Poſteritati; på andra ſidan Bacchus, Kärleken och Natten, med Öfwerſkrift: Nova prælia tentant.

Epigramme.

Von Skräck — han ſlogs, och ſwor, och ref;
Hwad tro at ſådant larm betyder? —
Jo, förſt i går han Fendrick blef,
I dag han tjenſtens Plikter lyder.

Oſkyldigt frågat, oſkyldigt ſwarat.

Hur mår Er Man? min Fru Sibilla,
Är om deß krafter minſta hopp? —
För honom ſtår det alt för illa,
Knapt reſer han ſig mera opp.

Kungörelſe.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſ.

N:o 11 utgifwes näſta Tisdag den 24 April.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 11.

Stockholm, den 24 April, 1781.

Ödmjukt Ämbets Memorial.

Til Themis.

Trotts-gamla Troll! Mångenighet!
Med all din ſplit och dina ſunder;
Du Häxa! fäll mig ſom Poet,
Och ſlå min Vers med ſamma dunder,
Som händt min Proſa någon gång;
—Dock nej — O Themis, min Gudinna!
Må werlden af min målning finna,
At jag dig wördar i min ſång.

Uti en dyſter omkrets ſluten,
Af galgar, ſtegel, hjul och bål,
Uppå en Thron af härdat ſtål,
Med dina Offers blod begjuten,
Klädd uti Räf-och Tiger-hud,
Du ryter dina hämde-bud,
Och i en gruſlig prakt förſkräcker;
Deß klagan ej til ömkan wäcker,
Dit Sjufalt kopparſmidda bröſt;
En bindel dina ögon täcker,
At ingen ſkilnad warſe bli,
Emellan brott ſom ej kan ſkonas,
Och mellan fel ſom bör förſonas,
Och mellan Straff och Tyranni;

Et ſwärd hwarmed du blindwis ſårar,
Du i den högra handen bår;
Hur mången gång wid oſkulds tårar,
Deß ſkarpa tweägg ſlipad är;
Din wänſtra hand en wigt-ſkål håller,
På hwilkens mer och mindre ſwigt,
Wid rädſlans eller guldets wigt,
Du falſkar Rättens Protocoller,
Och wåger om et magert lif;
Men ſtraxt ſom tjenſten gäller mera
Blir det dit båſta tidsfördrif,
At ſidſt om Tjenſten få juſtera.
— Men hwad! — Mån jag mig ej bedrar;
Är det den Themis? til hwars åra
Man fordom Tempel upreſt har,
Som wärdig war den Guda-lära,
At ge den dygdiga förſwar,
Och endaſt laſtens faſa war?
— Nej! detta Troll ſom werlden plågat,
Långt mer än wåld och alla brott,
Den förras namn blott låna wågat,
Sen til Olympens ljuſa Slott
Hon med Aſtrea återtågat.
Då ſwor hon med en Stygiſk ed,
At ej på jorden ſtiga ned,
Förrn Thronen någon Konung wunnit,
Som Gudar lik i magt och dygd,
Den gyldne tid förnya hunnit.
Förnyad är den — Foſterbygd!
Då Guſtaf dig din Frihet ſkänker;
Straxt Themis ſig från himlen ſänker,
At lyſa i Deß Spiras ſkygd.
Gläds fallna ſwaghet i et Land,
Där mildhet lindrar ſtraffets ſmärta,
Om Lagen är i Guſtafs hand,
Är menſkligheten i Hans hjerta.

Min kära Bror!

Gif mig wackert et godt råd; du känner min äldſte Son, han är wiſt ingen ting mindre än ſpirituel, ſå at om jag följde raiſon och hans böjelſe, ſkulle jag blott ſätta honom til et Handtwerk; Goßen är ändå intet ſå dum, at han icke känner Alphabetet, har god ſyn, friſka armar, med et ord, han ſkulle paßa i Boktryckare-Läran; et ganſka nyttigt och äfwen hederligt handtwärk; — Men kära bror! Du wet omſtändigheterne; Modren wil änteligen, at han ſkal ſtudera; at han ſkal äfwen bli ſå ſtor Profeßor, ſom hans Morfars Far, hwilken på ſin tid war et Monſtrum Eruditionis; ſäj nu, bör jag ſkicka honom til Upſala, Göttingen eller Nådendal; hwar wore wäl rätta ſtället, där han kunde få lära alla werldenes wettenſkaper och ſpråken, i ſynnerhet där han finge explicera de gamle Poeterne Virgilius, Homerus, Heſiodus och framför alt, där han ſkulle lära ſig begripa hwar enda Auctors tanka, tillika med deras Lefwernes-beſkrifningar; döma i Witterhet, och följakteligen ſjelf kunna ſkrifwa Vers; — Du wet jag har ſwårt nog om pengar, dock wille jag wäl wåga flere tuſend plåtar, blott Poiken oaktat ſit dumhufwud blefwe en Polyhiſtor; jag är ſå wilrådig; ſwara mig därpå (*).

Dröm (**).

Den tid, då daggen tårar fäller
Och nattens ſkuggor ſwäfwa kring;
Då bildnings-kraften föreſtäller
Så många underliga ting,
Mig tycktes ſe, wid det jag wandra;
Twå Byggnader, ſom med hwarandra
I pragt och ſtorhet täfla fants;
En okänd hand, ſom wid mig rörde;
Mig i den ena af dem förde,
Som lyſtes up af himmelſk glants.

(*) Här behöfs ingen wilrådighet; ſätt du honom, ſom du tänkt i Boktryckare-läran, och du ſkal ſtraxt med glädje märka hans förwandling; Handlingarne eller bewiſen följa här innelykt, och wiſa huru mycket Lärpenningar han kommer at gifwa.

(**) Inſändt tillika med et bref ifrån en ömſint Menniſko-wän til Utgifwaren, ſom han med den bäſta wilja i werlden önſkade kunna införa, ſå mycket häldre, ſom Projectet för deß fortkomſt i det Ståndet är ganſka ſyſtematiſkt och lyckligt utarbetat; men jag fruktar det Andeliga Tornbönet (at tala efter Lilljeſtråle). Mit Dagblad är en nyß uprunnen Planta, ſom fordrar oändeliga omſorger, altid en mild ſkugga, och någon gång et daggrägn, om den ſkal ſlå rötter, men aldrig moln och ſlagrägn. — Deßutom Edra egna twifwelsmål, huru ſkulle de häfwas? Intet Namn, ingen Ungdom, ingen Alliance, intet Mureri, — Ack! nej jag ſkulle dö C... —

Jag af en helig tjusning rördes,
Här ſöngs Den Högſte Gudens pris,
Hans Äras lof allena hördes,
Som är Alsmägtig, God och Wis : —
Men knapt min andagt tändas hinner,
Förrn denna Guda-luſt förſwinner,
Min hela ſtällning trollas om. —
Jag ſnart ifrån en Chriſten Kyrka,
Där man plär Sanna Guden dyrka,
I et Afguda-Tempel kom.

Här, at de hedna Gudar ära,
Man hedendomen öfwergick,
At laſter efter Noter lära,
Man här för några ſkilling fick:
Här ſågs en ſwärm af Narrar ſpöka,
Med barnſligt gyckleri at ſöka,
Förtjuſa både Folk och pack —
Bland trängſel, handklapp, qwalm och dårar,
Knapt fick jag luft med ömkans tårar,
At puſta fram et ängſligt Ack!

Nu fylls med hädelſe mit öra, —
Men Gud ſke lof! det war en dröm —
En konſtlad röſt ſig låter höra,
Som qwäder Jupiters beröm, —
Jag ryſte — men än mer förſkräcktes,
Då jag af denna röſten wäcktes:
„Wår Wittra Werld må ſkattas ſäll.
„Som åt den ſanning gifwit ſtyrka,
„At där wår Herre har ſin Kyrka,
„Där bygger S * * * ſit Capell.

Jag wäntar dock af en ſå lätt och munter penna ännu någon gång et litet foſ
— Hwilket nöje för Läſaren! Hwilken heder för

Utgifwaren!

Kungörelſe.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Rikſ
Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Conto
wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:

N:o 12 utgifwes näſta Fredag den 27 April.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 12.

Stockholm, den 27 April, 1781.

Utdrag af et Bref från en Wän i Landsorterne (*).

S. T.

Tack min hederlige Broder för underrättelſen i den bekante ſaken. Den bekymrade mig i början, och oroade i ſynnerhet min Huſtru ganſka mycket; ty hon älſkar Goßen, ſåſom enda Barnet kan tänka. Gumman undrar högeligen om icke Hans Excellence låtit märka ſig wara ſlägt med oß, efter ſom min Brors Bref icke därom nämner, åfwen ock om icke min Bror gifwit Hans Excellence ſådant tilkänna? Fruntimren wil weta alt, och tro at ſådant hjelper bättre än Meriter. Nu en annan plan. Jag har af de utkomne papperen tid efter annan funnit åtſkillige befordringar, åfwen i Civile Syßlor, ſåſom i Hof-Rätterne, Cammar-Bergs- och åfwen i Commerce-Collegio, men jag har ſaknadt underrättelſe i Dagbladen om några Ledamöter tagit afſked, eller blifwit til andre Embeten befordrade, icke eller funnit, at någon på flere år därſtädes genom döden aflidit. , Och då jag tittar i Hof-Calendern, finner jag, at utom Preſidenten, ſjutton Ledamöter äro ſåſom lefwande där upförde, af hwilka den ſidſta åfwen är Secreterare jämte en annan; huru kan härmed hänga tilſammans? Jag kan aldrig föreſtälla mig, at Commerce-Collegium wågat emot Kongl. Maj:ts för några år ſedan faſtſtälte Stat, ſom allenaſt beſtår, utom Preſidenten och Betjeningen, af 4 Commerce-Råder och 6 Aßeßorer, eller tilſammans tio Ledamöter, föreſlå fem Commerce-Råder och fyra Aßeßorer, ſamt ſåledes dubbelt mer, på en Ledamot när, än Staten nu innehåller, af hwilka fyra Ledamöter ifrån andre Werk inkommit. När jag nu ſer på Kongl. Maj:ts Nådigſte Förordning om den förbättrade Lönings-Staten af den 24 Ja-

---

(*) Inſändt.

nuarii 1778, ſå finner jag ibland andre ſkäl til en del Ledamöters indragning i Nåder förmålas, at många Embetsmän tilkommit i ſednare tider til ſtörre antal än 1696 års Stat innehåller, och at en ſådan tilökning af nya Embeten ofta öfwer behofwen blifwit införd, och underſtundom mera haft perſonernes befordran, än Syßlans nödwändighet til driffjäder, ſom orden lyda. Då ſådant alt oaktadt Ledamöternes antal blifwit på förberörde ſätt tilökt, ſå lärer denne Förordning blifwit ſedermera genom någon annan författning förändrad, eller förklarad. Men ſom man här i orten icke altid kan bekomma alla författningar ſom utgifwas, i ſynnerhet om de icke ſkola publiceras; ſå önſkade jag gerna at blifwa underrättad, om deße mig ännu obekante författningars innehåll, och at om möjeligit är få del af dem. Min Bror lärer icke utan ſkäl undra, hwarföre jag härom är ſå angelägen? Orſaken är, at min Huſtru, ſom andra Qwinfolk, tycker ſin Sons heder wara lidande, om icke han kommer i tjenſt, ehuru honom nu icke fattas någon ting, (utom hwad ſielfwa Naturen honom förment) och efter min död, (hwarmed den Högſte länge fördröje) hoppas jag at han får ſå mycket i lös och faſt egendom, at han hederligen kan lefwa til dödedagar, utan bekymmer och anſwar. Men då Huſtrun ſtändigt ligger öfwer mig om Pojkens framtid; ſå har jag måſt engagera honom til en början wid Accis-Rätten härſtädes, ſåſom Auſcultant, hwareſt han til mit, men i ſynnerhet til Gummans fullkommeliga nöje, redan på ſex weckors tid, förwärfwat ſig tämmeligen kundſkap, i de ärender ſom därſtädes förehafwes, i ſynnerhet Bränwins-mål, ſåſom tilmäſkning, bränning, Bränwins-inpracticering, mindre profhaltigt, dito årgbrän-win, ſkinpäls dito, finkel etc., Bränwins-Termo-och Barometers o-lika förhållande, med mera, ſom til denna nyttiga och muntra wetenſka-pen hörer.

Således finner min Bror at jag icke längre kan låta honom wid en Accis-Rätt gräfwa ner ſit pund, hälſt han redan lagt grund til en bättre befordran, och han icke eller genom ſtudier bortblandat ſin hjerna.

Jag har därföre tänkt ſöka honom in wid Högloſl. Kongl. Brän-wins-Direction, hwarifrån han efter någon tid kunde befordras på något important ſtälle, och om ſwårighet honom möta ſkulle, åtmin-ſtone få en ſyßla i något Collegio, ſom äfwen med Bränwins-mål har at ſkaffa; och ſåledes därtil wara Competent.

Sä

Säg mig min hjertans Bror, om icke denne plan är riktig, och inhämta äfwen härom någon af mine hederlige Slägtingars tankar. Jag är rätt bekymrad och i ſynnerhet min Huſtru om denne ſaken? Gud nåde den ſom har Barn och enwis Huſtru. Skulle min Bror emot all förmodan icke om händer få de härutinnan omnämde författningar, ſå blir jag aldeles willrådig om min Sons befordran i framtiden, ſom dageligen ſkyndar på en tiltagande ålder af Aderton år. Ja! Gud gifwe min Son lycka. Näſt min och min K. Huſtrus wördnad hos Hans Excellence etc.

N. N.

P. S. Här talas allmänt om det ſå kallade Plomgrenſka och Lundinſka Concours-målet, ſamt Präſte-Ståndets Enke- och Pupill-Caßas beſwär öfwer Hof-Rättens dom. Uti hwilket förre Hans Maj:t ſkal warit af ſärſkilt mening och dock underſkrifwit, ſom tydeligen ſkal ådagalägga Lagarnes helgd och den ſtörſta Nåd och Rättwiſa, ſamt at Präſt-Caßan, ſom tappat både hos Magiſtrat och Hofrätten, wunnit hos Kongl. Maj:t. Alla ſom härom tala och läſt de tryckte Handlingar, utgjuta 1000:de tals wälſignelſer öfwer wår nådige Konungs rättwiſa, ſom i det ſednare målet i ſynnerhet ſkal ſkydda många fattiga Enkor och Faderlöſa Barn ifrån et ganſka ſwårt öde. Den Högſte uppehälle Hans Maj:t wid hälſa och krafter, at kunna altid ſjelf pröfwa ſine fattige underſåtares rätt, ſå ſkal fördubblade wälſignelſer och glädje-rop oafbrutit höras i alla Landsändar. Jag önſkade at få läſa deße Handlingar.

Reflexioner (*)

Om man förtjenſten ſjelf fick wåga,
Den ſkulle blifwa tung ſom bly;
En halflärd tror ſig den at äga,
Af mycket gräl och hufwudbry;
En liten Pilt wid Stadſens Rätter,
Som ger ſig namn af Secreter,
På gatan ſmuts omkring ſig ſprätter,
Och alla öfwer axeln ſer.

En

(*) Inſändt. — Auctor bör förlåta, då han ſå lätt begriper orſaken, hwarföre jag ändrat något ord här och där, och jag förbehåller mig at ej blifwa glömd af den ſom ſkrifwer ſå wackert och med ſå mycket eſprit.

En Krigsman med ſin Pik och Wärja;
Inbillar ſig at wara ſtor,
Han kan ſig roa med at ſwärja,
Och alt hans mod i munnen bor;
I lättja tär han ſina dagar,
Bland Könet kan han ſegra bäſt,
Han ſen på knapp belöning klagar,
Och önſkar at han blifwit Präſt.

Af ädel börd en annan ſkryter;
At han förtjenar Ärans krans;
Om wett och ſnille honom tryter,
Så är han qwick i ſpel och dans;
Bland Könet han det Loford finner,
At wara wacker, wänlig, öm,
Han ſegrar uppå ſegrar winner,
Det är förtjenſt, det är beröm...

En Doctors hatt är ock en ära;
För den ſig tror at wara lärd,
Och den ſom får en ſådan bära,
Han tror ſig ſtrax ſin ära wärd;
Den lärdom kan ej mycket wåga,
Som gunſt och lycka kröna wil,
Den lott för neſlig är at äga,
Som blott hör Paraſiter til.

Hwem ſom belöning ſkal utdela;
Han måte dygd med lika mått!
Ty wet! med flit at häri fela,
Det är et mycket ſtörre brott;
När du förtjenſten tänker wåga;
All ynneſt då å ſido ſätt;
Förtjenſt och dygd bör wigten äga;
För lyckans tyngd och bördens rätt.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 13 utgifwes näſta Tisdag den 1 Maji.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 13.

Stockholm, den 1 Maji 1781.

Högwälborne Herr Baron, Preſident och Commendeur af Kongl. Maj:ts Nordſtjerne-Orden,
Så ock
Hög- och Wälborne Herrar, Herr Vice Preſident, Herrar Hof-Rätts-Råd och Herrar Aſſeſſorer!

Jag anhåller härigenom ödmjukaſt, det täcktes Tit. låta utfärda offentelig Stämning å ſamtelige mine Reſpective Herrar Borgenärer, för at, til deras förnöjande få afſtå all min egendom, och ſedan ifrån deras widare tiltal warda fri: Til hwilken ända jag har den äran, at härjämte bifoga Förteckning på alt hwad jag äger och hafwer at fordra, Lit. A; ſåſom ock uppå all min gäld, Lit. B. Skolandes jag ytterligare upgifwa alt, hwad ſom kunnat komma mig ur minnet.

Således torde jag, för at winna detta ſökte beneficium ceſſionis bonorum, tils widare icke behöfwa, ſå aldeles omſtändeligen och utförligen upgifwa, utan endaſt nämna de ſkäl, jag til denna ödmjukaſte anſökning äger: De beſtå hwarken i Eldswådor eller Skepps-brott. Jag har aldrig ärft något; ty min Salig Fader war Officerare i Högſt Salig Konung Carl den XII:s tid; utan de beſtå däruti: at, ſedan jag igenom en tjenſtetid af 25 År, Krigs-faror och bleſſurer, gjordt mig förtjent, har jag til hwarje grads erhållande betalt de den tiden befalte Accorder til en Summa af 22500 D:r K:r mynt. At wid den, för Swea Rike, ſå oſkattbara Revolutionen i Finland, År 1772. (därtil jag war et medel) förlora i brådſkan och förſtördes flere af mina Meubler och egendom, då jag med Regementet afſeglade från Sweaborg, och blef qwar-Commenderad i Stockholm ſom Stabs-Capitain: At jag i flere År warit ſå ſjuk och ſängliggande, det Medicamenter och ſkötſel bidragit anſenligen til min ſkuld: at, ſedan jag förſt År 1774 erhållit et Compagnie i Kongl. Flemmingſke Regementet, har jag, tils År 1780, med Recapitulanter inſatt närmare 200 man, och ſluteligen: at jag, efter deß i ſtänd ſättande, wärdigt Konungens tjenſt, (ſedan jag blifwit Premier Major med 500 Riksdalers Årlig och laglig revenue) måſte, för en beſkyllning, ſom Riksförrädare, enligt Herr Öfwerſten, Commendanten och Riddaren Gerners ſkrifteligen hållne tal, ſom til trycket är befordrat, rymma Land och Rike, uppehålla mig på den dyraſte ort, innan jag erhölt Hans Kongl. Majeſtäts Allernådigaſte Lejde-Bref, då emedlertid mina ſaker och hwad mig tilhörde, utlaſtades af Herr Öfwerſten och Riddaren Gerners Swåger, Herr Baron, Öfwerſte-Lieutenanten och Riddaren Stackelberg, ſom intog mina rum, och följakteligen til en del förlorades: At jag på 3:dje Året warit utan lön och Compagniets diſpoſition, uppehållit mig i Stockholm, fördt rättegång och utlöſt de märkwärdigaſte protocoller, ſamt ändteligen, igenom Kongl. Maj:ts Aldranådigaſte Dom, aflämnat Tjenſt och Compagnie til Lieutenanten af Kongl. Lif-Gardet, Wälborne Herr von Heland, ſom där war den äldſte til Capitain: At jag gjordt underdånig anſökning, at, ſåſom bleßerad, enligit Förordningar, utfå mine Accord-ſummor utur Armeens Penſions-Caßa; men ej ännu fådt Aldranådigaſte Utſlag.

Om, efter detta, finnes en Borgenär, ſom icke ömar, ſom icke finner deße ſkäl gällande, ſtige han fram, och, då jag förlorat alt, tage han det ſidſta, min perſonliga frihet; men, då mine Reſpective Herrar Borgenärer äro Folk af Heder och Ära, då de äga et hjerta, ſom ej hör willdjur, utan menniſkor til, ſå bönfaller och hoppas jag, at de lämna mig den, för at i lugn, på min höga ålder, få fortſätta mit Dagblad, den Wälſignade Tryckfriheten, ſom jag igenom Nationens medlidande och ädelmod, har hopp, at debitera i ſå ſtor quantite, at jag årligen kan afbetala något, och ändteligen all min ſkuld.

Med wördnad framhärdar

Tit.

Ödmjukaſte tjenare.
P. Lund.

En lika lydande Inlaga har jag til Högloflige Kongl. Swea Håf-Rä d. 9:de uti denne månad ingifwit, enligt mig meddelt Protocolls utdrag a ſamma Datum.

Lund.

Samtal emellan twenne Sockneboer, ſom efter flere års ſkilsmäſſa, åter ſett hwarandra (*).

Kalle: God dag Jöſſe, det är långeſedan wi taltes wid; huru ſtår det til med dig?

Jöſſe: Tack, ſom frågar, det riſwer å och ſlår i backen; men det är långe ſedan jag ſåg dig; hwar har du warit ſå länge?

Kalle: Jo, du må tro, jag har råkat på et godt Herrſkap, och där har jag tjent nu i 20 år.

Jöſſe: Är du ännu i tjenſt? ſå måtte det wara underligt bruk där, ty mit Herrſkap, ſom jag tjenar hos, wil icke gerna ſe eller höra talas om ſå gammal ſtut, ſom du är.

Kalle: Hå! din fjoller, hur talar du? mit Herrſkap tycker ganſka wäl om alfwarſamt, ſtadigt och förſtåndigt Folk, ſamt lönar dem rätt wäl.

Jöſſe: Jag kan ſäga, at det är ändå rätt underligt hos er med den gamla Slentrian; nej, tacka wil jag hos oſſ, där är alt gammalt gräl bortlagt, och wi ſom unga äro, wi ha de bäſta dagar; knapt må någon gammal wreſig man underſtå ſig, at tala oſſ til.

Kalle: Du käre Bror, du talar ſå opp åt wäggarne, at jag icke känner igen min födelſe ort; jag mins när jag war wid dina år, och innan jag gaf mig bort, at dit nådiga Herrſkap hade inga andra än ſtadigt och moget folk i tjenſt, men barnen bruktes endaſt at löpa ärenden, på ſamma ſätt, ſom hos mit Herrſkap brukas.

Jöſſe: Ja, det är ſant, ſå har jag hört Far tala; men det war en beſwärlig tid för ungdomen i Fars och Farfars tid, ty då måſte ungdomen lyda de gamle, och icke underſtå ſig at påcka på något, förr än den wiſat dugtiga prof på hwad den kunde göra och uträtta med beſked; hade jag då warit til, ſå hade wiſt mit göra bliſwit at wakta gåsungar, i ſtället för jag nu flugit up med hönſen långt öfwer dig och dina jämnåriga, min Bror. Tänk, om du wiſte hwem jag är.

Kalle: Förlåt mig, Herr Bror, kanſke Sibille Spådom nu ſlagit in; men utan ſkämt, hwem ſkulle kära Bror nu wara?

Jöſſe: Jag ſkal berätta dig, at jag är uti ſynnerlig Nåd hos mitt Herrſkap, och jag är = =, ſamt kan uträtta mycket.

Kalle: Hå bewars! är det möjeligt, at Herr Bror kan föreſtå den wigtiga Syſlan, ſom hos mitt Herrſkap endaſt är förbehållen en ſtadig,

---

(*) Inſändt.

mogen och årfaren Man, då jag, med låf at ſäga, tycker Herr Bror ännu wara ſå okunnig och oförfaren, at han knapt med heder ſkulle kunna wara det jag är hos mit Herrſkap.

Jöße: Sakta, ſakta, min Bror, wet hwad du ſäger; jag, på mit Herrſkaps wägnar, tål icke ſådant prat.

Kalle: Nå, nå, Herr Bror, wi få talas wid i förtroende, utan at förtörna Ert Herrſkap; mit Herrſkap tåler gerna beſkedeliga Sanningar, och mycket ondt på Godſet förekommes derigenom. Men huru kan icke all ting ombytas?

Jöße: Ja, däruti har du rätt, at all ting kan ombytas, och däruti ligger juſt förträffeligheten; ty at låta bero wid de gamlas alfwarſamma ordningar och ſkick, är ingen heder; men at påfinna och inrätta i deras ſtälle något nytt, det betyder mera.

Kalle: Intet wil jag ſkryta om mit Herrſkaps nymodigheter, ty där finnas inga af det ſlaget, utan hushållar mit Herrſkap på det ſättet: at ingen af folket må underſtå ſig framkomma med någon oſanning: inga rättare eller andra betjenter, må förolämpa någon: ingen wågar begära någon tjenſt, andra til förfång: än mindre må någon oförtjent taga brödet ifrån en äldre och mera förtjent, utan alla njuta i rolighet och lugn lika rätt och Nåd, när deras tid kommer. Men altſammans beror därpå, at Herrſkapet håller ſig oförtrutet, at ſjelf höra, ſe och göra.

Jöße: Jag wälar icke längre höra dit ſladder, ej heller har jag tid; ſe, nu kommer min hårfriſeur; far wäl min wän.

Kalle: Ja ſå, farwäl Herr Bror; men et ord:

Jöße: Förarga mig icke längre, jag går mina färde.

Kalle: (för ſig ſjelf) Jag borde förargas öfwer min narraktige Soknebo, om jag icke ſäge förut deß ofärd; ty hans Herrſkap kommer nog en gång under fund om intet alt går ſå ſnörrätt, och ſanningen at ſäga, lär här på jorden intet kunna gå annorlunda.

Kungörelſe.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 14 utgifwes näſta Fredag den 4 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 14.

Stockholm, den 4 Maji, 1781.

Händelſe.

Smickrare ſtiga med ſina Anor ända ifrån at Öfwerhet och Samhällen inrättades, och ſåledes äro näſtan lika gamla med Werlden.

Wid Philippi Hof i Grekeland, ſäger Hiſtorien oß, war en hiſkelig ſwärm, ſom alla trodde etablera ſin höjd och ſin lycka på andra Menniſkors fall; långt ifrån at tala til det bäſta, at uttyda på den goda ſidan, at öfwertala ſin Herre til Rättwiſa, Nåd och Mildhet, gjorde de Chorus at förſmäda; knapt hade en Medborgare, en Underſåte, begått et fel, oſkiljaktigt äfwen ifrån den dygdigaſte, den redligaſte, förr än det i deras ögon blef et brott, ſom aldrig borde förlåtas; de målade denne olycklige i ſin Konungs ögon för en wålds-wärkare, en freds-förſtörare; at exempel borde ſtatueras; at Riks-kroppen borde åderlåtas; men den ädelmodige Monarken, hwars Snille war mycket för ſtort, at antaga ſå blodiga tankeſätt, och hwars Hjerta war mycket för godt at gilla dem, ſwarade: ,,Hof-män! Ni bedragen Eder! Konungar hafwa ,,helt andra medel at winna ſit Folks och äfwen hwar enda Perſons ,,kärlek och förundran; huru lätt blir det icke deße Herdar, at återbringa en wilſefarande af hjorden? — Denne, ſom Ni anfören ſåſom et ,,mål för min onåd, ſkal jag förlåta; jag ſkal göra honom en wälgärning, wärdig mit hjerta och min magt; han har ej förtjent at blifwa ,,ſå bortglömd, och jag lär intet bedraga mig, at den ſamma, då han ,,erkänner min godhet, ſkal deſto ſnarare betala denna erkänſlan, och jag ,,ſamt Riket återfå i honom en nitiſk och dygdig Medlem. — Ännu en ,,gång begripen Hof-män! At om en Konung intet blir tilbeden af ſit ,,Folk, är det Eder ſkuld, ſom aldrig gifwen honom uprigtiga Råd; ,,ſom aldrig ſågen honom ſanningen, utan döljen den för edra egennyt-

,,tiga afſigter; —Kanſke at Ni wiljen ſtörta Er Medbroder blott derföre, at
,,antingen någon af Eder ſjelfwa, Edra wänner eller Edra ſlägtingar
,,ſkolen i hans ſtälle blifwa öfwerhopade af min Nåd, eller få det äm-
,,betet jag ärnat honom.,,

Intet Raillerie och Raillerie.

Intet är det Raillerie, at wi här i werlden äro klokare än wåra förfäder, ſå wida wi weta at de warit kloka; men det weta de intet om oß. Intet är det Raillerie, at Gudsfruktan måſte tiltaga, ſå ſnart man får höra en ägta, en grundlärd, en ädel Predikan; Intet är det Raillerie, at Witterheten tiltagit, ſå wida den upmuntras för ofta med för litet; Intet är det Raillerie, at man ſnarare håller et löfte, än gör det; Intet är det Raillerie, at en Mäſtare alt för lätt kan laga hwad många klåpare fördärfwat; Intet är det Raillerie, at nöjen gagna ſå wida de upamma Konſterne och föda Luxe; Intet är det Raillerie, at Åkerbruket, Handel och alla Näringar förkofra ſig; Intet är det Raillerie, at ju högre murar Läroſalarne äro grundade på, deſto ſtarkare äro de; Intet är det Raillerie, at Romerſka ſeder tiltagit, ſedan en Cenſor Morum upkommit; Intet är det Raillerie - - men, nej — Det är Raillerie, at Opera-huſet och Upfoſtrings-huſet äro et och det ſamma; det är Raillerie, at Carnavalen i Venedig och Dymmelweckan i andra Städer äro lika nöjſamma; Det är Raillerie, at den ſom har Anor har förtjenſter; Det är Raillerie, at Mars bär Kjortlar och Bellona Knyplar; Det är Raillerie, at bindeln för Themis ögon lindats ſå hårdt, at hon nu är ſtarrblind och måſte opereras; Det är Raillerie, at uſelhet, fattigdom och mißnöje ſinnas i werlden; Det är Raillerie, at tiden nånſin är ond; Det är Raillerie, at man nånſin fått orätt blott för det man beklagat ſig; Det är Raillerie, at Metaphyſiquen i Dagligt Allehanda intet juſt afhandlas på det begripeligaſte ſätter; Det är Raillerie, at man tigger, at man ſpelar, och at man ſkrifwer för at uppehålla Lifwet; och det är lika ſå ſtort Raillerie, at man låter bli altſammans, blott för at få leſwa.

Afſkeds-

Afſkeds-Epitre til = = =

Skrifwit för flera år ſedan (*).

— Så res — min Gubbe, res — res lycklig, ſäll och glad;
Du fått af wåld och rån, hwad du af Themis bad;
Ja, blott en ſwankig rygg, ſom bugtat för de Stora,
Et jämmer och et ſkrick — Din gamla tjocka Flora,
Dit fordna löp och ränn, — Se där! det orſak war,
At äran du har haſt, den äran har du qwar.
Så ſegla för di wind uppå din Finſka ſkuta,
Må där din kära hälſt en ſakta ſkakning njuta,
Den enda genom dig på många många år,
Hwars urwärk lupit ut och nu ej mera går;
Gån dit! Där Hymens Gud Er ännu wil förbinda,
Och i Ert ſura lif Douceurer mångfalt linda;
Där Fält-Muſiquens klang, Canonens ſträfwa dån;
— Men nej jag irrar mig — Ni til = = = gån,!
Där ännu aldrig hördts af Krigets minſta buller,
Och knappaſt heſa rop af ſofwande Patrouller,
Där Tjenſten utan ſtoj blir gjord i ſakta mak,
Och om den aldrig görs, ſå är det möjlig ſak.
— På detta dwalans fält, där Mars ej reſt ſit läger,
Men Lättjan, ſömnens Gud, ſin förſta dunbädd äger,
Där wärdig, detta Slott, du ſlumrar deß förſwar,
Som Wall och Mur och Graf i dina drömmar har. —
Om ockſå Snillet dit på wädrets lätta wingar,
Sig någon enda gång til näſta höjder ſwingar,
Straxt tumlar det igen i mjuka leret ner,
Där föll det in ſå djupt; — Ack! aldrig ſyns du mer.

Gräl.

En gång då jag i Poſten ſåg,
At åter hitta någon Saga,

(*) Inſändt.

Som röjde blott Deſpoters ſwaga,
Och där en Orm i blomſtren låg.
På detta wittra Pappers fält,
Som ofta lyſt af eld och ſtyrka,
Som ſnillets Gud förſtått at dyrka,
Men ej för oſkuld ſnaror ſtält;
Där äran njutit all ſin rätt,
Och där man andats dygd och ſeder —
Juſt där (för hjertat liten heder!)
Framlyſte andra tankeſätt.

Hör du i ſkygd af Reflexion,
Som dina Lagerkranſar knyter,
En ſtackars Myra ej förtryter,
Om du gör ſkäl för din Penſion.

Ströдda Tankar (*).

Smickrare i allmänhet utgjöra de ſkadeligaſte warelſer i et Samhälle, men ibland dem är dock Hof-ſmickraren den aldraſämſta; ty då han upſöker alla tilfällen at ſiunga ſin Förſtes beröm, gör han därmed ej annat, än förtjuſer hans lånta öra för ſanningens röſt, ej annorlunda, än den gamle ormen förtjuſte de Paradiſiſke menniſkornas för Skaparens. Deraf händer, at Förſten ſå förälſkar ſig i ſig ſjelf och ſina inbillade talanger, at han glömmer hwem han är, neml. ehuru Regent, likwäl et ſtoft, en ſtröplig och ſwag menniſka, ſom har oräkneliga ſkyldigheter på ſig, förknippade med det drygaſte anſwar, efter han är ſkickad at dana Millioner menniſkors öden. Man deteſterar ju den menniſkan, ſom upſäteligen gjordt en enda med-menniſka olycklig; hwad leda och affky borde man icke hyſa för den, ſom immerfort arbetar på, at göra tuſentals menniſkor olycklige, endeſt för at ſjelf få klifwa högt på ärans trappa, och enſam få åtägna ſig Förſtens nåd och ynneſt, ſom en Lotterie-winſt eller Auctions Perſedel? Aldrig kan derföre en Förſte ſtiga lägre ned ifrån ſin wärdighet, än när han ſkänker ſit öra åt denne förrädaren.

(*) Inſändt.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 15 utgifwes näſta Tisdag den 8 Maji.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 15.

Stockholm, den 8 Maji 1781.

At gå igenom Fröjas Portar (*).

> A force d'etre un peu dupe,
> Vous ſçavez bien duper.
> GRECOURT.

Grefwinna Ni! ſom ſårt behaga,
Med ſkönhet och med ſolklar dygd;
Tillåt en Skald ſin tilflykt taga,
Til Edar Nåd och Edart Skygd.
Han fruktar för de Elephanter,
Som trampa ſönder alt i kras,
Och för de mågtiga Pedanter,
Som wåga dun och ſkal och ſnas;
Han har wål Wishets-Guden dyrkat,
Och på Parnaßen ſedt ſig kring,
Men huru håftigt han har yrkadt,
Så har han blifwit ingen ting.
Er Nåd kan göra nu hans lycka;
Et enda ord han blott begår,
Hwarmed Ni honom lått kan rycka,
Ur fattigdom och från beſwår;
Han tånker ſig en Syſla ſöka,
Som haſtigt nog tör gifwas bort,
Er blick kan hans Meriter öka,
Om Liſtan wore ån ſå kort.

Den

(*) Inſändt.

Den dygd Ert öma hjerta hyſer,
Tar ſäkert hans anſökning an,
Den prakt ſom i Ert wäſend lyſer
Den nog et bifall wärka kan.

Händelſe.

Det är hwarken lång tjenſte-tid eller hög ålder, ſom utgöra Förtjenſter; ofta bör den gråhåriga bära Kors-Gewäret, ſkrifwa rent eller hålla bön Apoſtladagarne (om de ännu wore til) i Annexet, då den unge i anſeende til ſina kundſkaper bör Commendera Regemente, Präſidera i et Collegium, eller predika förſta Bönedagen på Hofwet.

Denna ſanning är ſå onekelig, at den aldrig kan emotſägas; men den är lika ſå helig, at ungdom, om den ockſå wore ſmyckad af ſkönhet eller börden, ej heller allena bör liniera Merit-Liſtan; — Lefwa ſig eller födas til Ämbetet är ſåledes lika wådeligt; men om den gamle och den unge til åren, den ſom tjent 20 à 30 år, och den ſom endaſt warit några år i Rikets tjenſt, ſkulle ingifwa ſina anſökningar på en gång, och alt wore lika, äfwen om jag kunde ſuponera, at den äldre ſom en Machine wore utan all ſlags ärfarenhet, helt ſäkert, om det ankomme på mig, walde jag den ſednare; — Hwarföre? Jo, jag hade hopp at ſlippa honom ſnart; ty efter Naturens ordning och efter all liknelſe ſkal Gubben dö förr än ynglingen; men dennes långa lefnad, hans friſka färg, hans effronterie och hans egenkärlek, ſom den äldern någon gång medför, ſkulle blifwa olideligit. — Det är då endaſt begrep och hjerta, ſom Naturen, Upfoſtran och en wiß ſlags ärfarenhet förmå at gifwa, hwilka ſåſom talande ſkäl til denna werldenes lycka och fortkomſt böra ihogkommas och belönas. — Den unge Dorimon, raſk, förſtåndig, ädelmodig, dygdig och ſkickelig, bör ſtiga fram om den gamle Luſius, ſom jag wil anföra ſom et exempel af motſatſen. — Denna Principen har den ſtörſta af alla Konungar, jag menar en Guſtaf Adolph kändt och följt; — ibland alt annat bewiſar följande händelſe det; jag kan ej påminna mig hwareſt jag läſt den; men jag garanterar ſanningen deraf.

En ung Banér af 15 eller 16 års ålder följde ſom Page äfwen Konungen i fält och wid deß ſida; — En jour de Bataille, då Guſtaf

ſtaf Adolph (ſom war i Centern af ſin Armee) dömde af någon fiendens rörelſe, at Swenſka Armeens wänſtra Flygel kunde ſtå i fara, at antingen öfwerflyglas eller eljeſt lida något afbräck, ſkickade Banér, ſom för ögnablicket nyttjades ſom en ſlags Adjutant, med Förhållnings-Ordres til den ſom commenderade Flygeln. — Banér begrep dem ej allenaſt rätt, ſom juſt intet torde wara alla Stabs-Adjutanters höfwa, utan wid ſin framkomſt, då han developerade rätta förhållandet, antingen at fienden ändrat ſin ſtällning, eller at Konungens öga under krutröken och på den diſtancen wärkeligen mißtagit ſig, ſlöt militairement, at wärkſtälligheten af deßa Ordres wore både onyttig och farlig; — Han befaller då djerft i Konungens namn en helt annan Manoeuvre, lämpad efter omſtändigheterne; red tilbakars, raporterade Konungen, ſom war för ſtor General at icke gilla hans diſpoſition, den enda och den naturligaſte han ſjelf hade tagit i Banérs ſtälle. — Slaget wanns, och Pagen belöntes på et ſätt, wärdigt en **Guſtaf Adolphs** Nåd och Magt.—Blef då Banér Fendrick i Armeen?— på extra Stat? — Fendrick med Under-Officers Lön i et Regemente? — Tör hända Lieutenant med Fendricks indelning? — Til äfwentyrs et Compagnie? — Kan det wara möjligt, at han blef directe ifrån Page Regements-Officer, Major eller Öfwerſte-Lieutenant? — Ack, jo! kära Frågare! Det war möjligt at han ſamma dag feck et Cavalleri-Regemente, hwars Öfwerſte ſtupade i Bataillen; men det ſom nu ſkulle hållas omöjligt, war, at ingen afwundades på Banér; ingen ſkrek på ſin Tour och Konungens Wal-rättighet, utan Regementet lydde med hög och glädje ſin Unge Öfwerſte, och hela Armeen wälſignade ſin Konung.

Den lika Slutſatſen.

Camilla wid ſin Fönſter-karm,
Helt okládd låßar ſtå och läſa —
Jag ſlöt ifrån deß höjda barm
Och hon, — hon ſlöt ifrån min näſa.

Dö-

Döden (*).

O Död! Du Olyckligas enda tröſt,
Olideliga plågors bäſta Läkare,
Naturens Wälgörare,
Och lifägande Warelſers fiende;
För din kyla ſtelna de dödeliga,
Och falla ſom löf om den ſena höſten;
Du ſliter det ſtarka band,
Du afbryter den underliga kedja,
Som förenar det oſynliga med det ſynliga;
Du öpnar för Själen en oinſkränkt rymd,
At i det okända ewiga fortſätta ſin warelſe.
Wid dit namn häpnar den Laſtfulle;
Din åſyn ger honom en förtwiflande faſa;
Han ryſer för dig! Allmagten och hämnden.
Oförſonliga oundwikeliga Magt!
Som ſkakar lika Kojor och Throner;
Som til et ämne uplöſer Kongars och tiggares ſtoft,
Du afkläder börden en inbillad höghet,
Och högheten en inbillad rätt,
At ſtälla alla lika inför Warelſernas Förſte.

(*) Inſändt.

Kungörelſe.

Uti Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget finnes til ſalu: Protocoll i Juſtitie-Ärender, hållne uti Kongl. Maj:ts Juſtitie-Reviſion, och inför Han Kongl. Maj:t på Gripsholms Slott, rörande Proceßen emellan Öfwerſten och Riddaren Gerner och Majoren och Riddaren Lund, koſtar 3 ß.

N:o 16 utgifwes näſta Fredag den 11 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 16.

Stockholm, den 11 Maji, 1781.

Händelſe.

Ärkänſlan emot bewiſta tjenſter är en ſå helig ſkyldighet, at det äfwen blifwit et ordſpråk, det jorden bär ingen tyngre börda än otackſamheten, och ehuru denna onda tiden, enligit Dagligt Allehanda, är rätt god, ſå ſtår likwäl denna Regeln äfwen ſå faſt, ſom i Republiquens bäſta ålder.

En Romerſk Soldat, ſom blifwit anklagad för något förment fel och ſom ſkulle förſwara ſig, Romare i ſjäl och hjerta, geck til Auguſtus och bad honom om hägn och beſkydd; Kejſaren lofwade ganſka nådigt at en af hans ypperſte Hofmän ſkulle plaidera ſaken inför Rätta; — Eders Maj:t! ſwarade Soldaten, har jag förtjent detta förfarandet? Har jag ſå handlat emot Eder? då Ni war i fara där och där; då, Ert lif kanſke hade förlorats i Bataillen wid Actium. — Har jag icke blott för Eder Höghet och Eder Magt, wågat mit hufwud och den ſidſta blodsdroppan? Har jag icke utan ombud ſlagits för Eder? I det ſamma rifwer han up ſina kläder och wiſade ojäfaktiga wedermälen af ſin nit, ſin trohet och tapperhet; — Denne hela werldens Herre fant ſig ſå rörd af Krigsmannens djerfwa ſanning, at han ſjelf ſtraxt åtog ſig Rättegången, och det ſkulle ännu wara underligare, om en ſådan fullmägtig icke wunnit.

Om Spectacler (*).

Det lär nu mera wara aldeles bewiſt, at de äro nyttiga.

At måla paßionerna, upwäcka förundran, underrätta och förbättra

ſit

(*) Inſändt.

ſit Tidehwarf, gagna, roa och förtjuſa, huru kan detta ſkada? Och följakteligen, hwad äro icke de Medborgare, ſom ſtudera Theatern och exequera den, all wår aktning och all wår wänſkap wärda? — Man bör aldrig bortblanda ideer, tider och ordſaker; då det troddes, at Skådeſpel, hwari man aldrig ſåg annat än Hedniſka Gudar och Gudinnor, ſkulle befordra Afgudadyrkan, då man föreſtälde oanſtändiga och owettiga händelſer, dicktade utan minſta ſmak, utan minſta ſannolikhet, och utan minſta ändamål af Moral, war ej underligit, at det ifrades både emot Theatern och Theater-Trouppen; men nu ſedan deßa ordſaker uphördt, ſedan den blifwit en peſt för Laſter och Löjligheter, ſamt en Schola för Dygden, ſedan de agerande lyſa af ſeder, wett och beleſwenhet, ſå låtom oß klappa händerne och önſka, at det aldrig i werlden måtte tryta **Bröd** och **Skådeſpel.**

Hwad ſatte icke Grekeland i ſina wackraſte tider, och i ſynnerhet Athen, ſjelfwa wishetens Hufwudſtad, för et beſynnerligit wärde på Acteurer; Ariſtodemus blef ifrån Theatern ſkickad ſom Ambaßadeur; Archias ſom General; — I ſjelfwa Rom, huru tillåto icke ſjelfwa Patricierne ſina barn, at på allmänna Theatern lära ſig declamera; juſt de ſom woro nog ſtränga at döma til döden ſina egna ſöner, för det at de ſlagit fienden utan Ordres, öfwerhopade dem med belöningar och kärleksbetygelſer, blott de kunde agera; — Cicero, denne hårda och ſtränga Romaren, detta Republiquens ſtöd, ägde ſin bäſta wän i Roſcius, af hwilken han lärde ſig konſten at tala inför en Allmänhet; ſamma Roſcius blef Romerſk Riddersman utan at lämna Theatern.

Men hwarföre ſå långwäga hämta bewiſen; wi hafwe dem öfweralt; England, denne åfwen ſå djupſinniga ſom wittra Nation, detta åfwen ſå tappra ſom kloka folket, ſkänker ju hela ſin aktning och en del af ſin förmögenhet åt dem, ſom igenom ſina talanger göra ſig förtjenta; de hedras ej allenaſt i ſin lifstid, utan åfwen efter döden. — Huru hafwa icke namnkunniga Actricer blifwit burna til Grafwen af Hertigar och Lorder? Huru hafwa de icke ſkördat Allmänhetens Tårar och Lof-tal på ſina Grafwar?

Alceſte! — Det ömma Moders hjerta,
Du delar mellan barn och man,
Har wäckt hos mig en ömkans ſmärta,
Som blott med tårar lindras kan;
Jag tror at barnen äro dina,
Och tar ſå högt i all ting del,
At knapt en Littera Canina (*),
Kan rätta min förwirrings fel.

Hwad Azor kan mig lätt förwilla!
Då han hin ondas utſigt tar;
Jag har ſå ſwårt at mig inbilla,
Det han et menſkligt redſkap har;—
Men då för en Zemir han brinner,
Och wiſar ſina ſilfwerklor,
Jag ſtraxt Europa mig påminner,
Och honom Joſur wara tror.

Aline! Du all min aktning winner,
Som ſpelar än i höſtens dar;
Den eld ſom altid hos dig brinner,
Har brunnit länge för Saint Phar;
Natur och Konſt och täcka Seder,
Du lika bibehållit har;
Hwad! med din ſång du winner heder!
Som har ſå mycken ſommar qwar.

Iphigenie! Du lilla täcka!
Som ſpelar wäl en menlös rol;
Hwad! Du kan ömma känſlor wäcka!
Som ſjelf är deras föremål;
Dig en Achilles wil förſwara,
Och tror ſig ha den rätt allen,
Han torde kanſke tapper wara,
Men eljeſt har han ſmala ben.

Orphé!

(*) Bokſtafwen r.

Orphé! Din Sång och ſköna Lyra,
På djur och berg och ſtenar rår;
Du trotſar Afgrunds andars yra,
Då til en Styx du nedergår;
Då Charon hör dig wid ſin Färja,
Han tror din kärlek blott är prat;
Ty Gubben ſkulle kunna ſwärja,
At du är ſäkert en Caſtrat.

Jag wil berömma dig Corinna
För långa driller på et A;
War wiß at mina handklapp winna,
Då du will på Cardencen dra;
Du dig med grace åt alla wänder,
Och jämt en glättig upſyn ger,
Och blott du hade andra händer,
Så ſkulle dig ej fattas mer.

Epimachus.

Annonce.

Åſtundas at köpa Superintend. Doct. Goetzes följ. Diſputationer:

Num Lutherus librum Jobi cum Terentii ſcriptis et Ænejde Virg
contulerit? — De eruditis hortorum cultoribus. Samt Grupi
Diſputation: De amoris illecebris et quod melius ſit virginem quam v
duam ducere: emedan de böra för ſit upbyggeliga innehåll och rari
öfwerſättas.

Kungörelse.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Rik
Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Conto
wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r

N:o 17 utgifwes näſta Tisdag den 15 Maji.

Stockholm Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 17.

Stockholm, den 15 Maji 1781.

Den Lycklige (*).

Hwem will ej gerna lycklig wara?
Hwem föds ej med et ſlikt begår?
Men at den frågan rätt beſwara:
Hwar lyckan fins? och hwad hon är?
Har nog Pedantens hjerna bråkat,
Som i abſtracta ämnen tråkat,
At djupſint kunna klyfwa hår. —
Nog ſöka alla Lyckan winna;
Men ack! hur få ſom henne finna,
Och weta hwari hon beſtår.

Mån det är lycka, at få njuta
Det ſom hets ſötman af wårt lif?
At natten börja, dagen ſluta,
Med ſtändigt nya tidsfördrif?
At ſig i Nöjens famn inſöfwa?
At all ſlags Wälluſt få utöfwa,
Förutan fruktan, twång och ſky?
Ack nej! når man ſig ſå bedårar,
Sin hälſa tår, ſit ſamwet ſårar,
Det wälluſt är at Wälluſt fly?

Mån det är Lycka, at få äga
Af Croeſi ſkatt et rågadt mått?
I Mammon kär, ej nännas wåga
At göra ſig och andra godt?

(*) Inſändt.

Ell ock i ſmaken mera läcker,
At lefwa friſkt ſå långt det räcker,
I yppighet och öfwerflöd?
Ack nej! när ſinnet ſå ſkal fängſlas,
Af mullen frögdas, eller ängſlas,
Det rikdom är ha dagligt bröd.

Mån det är Lycka, at få blänka
Af ädel börd, på Ärans högd?
At några Nåde=blickar ſkänka,
En ſlafwiſk hop, med oket nögd?
At lyftas up på Ryktets wingar?
Af ſmickrets röſt, ſom ljufligt klingar,
At blifwa firad och berömd?
Ack nej! när laſt och lappri priſas,
Och dåren högſta ära wiſas,
Det heder är at lefwa glömd.

Hwad är det då at lycklig wara?
Jo, i en qwick och dygdig Själ,
At Wett med Kunſkap ſammanpara,
I alt at tänka rätt och wäl:
Med ömt och ädelmodigt hjerta,
At taga del i uſlas ſmärta,
Förlåta oförrätt och brott:
Ej wilja lyſa framför andra;
Men okänd werlden genomwandra,
Och uti tyſthet göra godt.

Om Fabler.

Af alla Witterhetens delar torde Fabeln ej wara den lättaſte, ſäger Abbé d'Aubert. — Et wal af ämnet och ſtilen, en wiß finhet i Reflexionen, en philoſophiſk glättighet wid Sedoläran, ſäkra liknelſer, och et altid intagande ſätt at berätta, en förunderlig lätthet at öfwer alt ſtrö Skaldekonſtens behagligheter, utan at låta märka det, en upriktighet ſom är okonſtlad, och ſom deſto ſnarare öfwertalar, tuſende ſmå behagligheter när man ſkal måla paßionerne, med et ord, altid i förråd en mångd af kloka, djupſinniga och intereßanta ſanningar, blandade med litet ſalt, utgöra (om jag ej bedrager mig) en La Fontaines Mäſterſtycken; det är derföre intet ſagt, at han är den enda ſom kunnat ſkrifwa; Aſopus öfwerträffades af Phädrus, denne af La Fontaine, och La Fontaine åter kanſke af hundrade, ſom komma efter honom. — Et ſnille bör aldrig imitera, aldrig wälja model, utan ſjelf ſkapa, derigenom winner Wetenſkapen, och nya reglor likſom wåra under nya Snillewerk.

Följande 2:ne Fabler i Öfwerſättning anför jag ſom Originaler, och ſom torde bewiſa, at de äro nätta, korta och lärorika, utan at wara härmade eller ſtulna utur de omtalte Auctorer.

Åſkan och Molnet.

Öſterländſk Fabel.

Hwad tror du dig wäl wara? ſade Åſkan til Molnet, du ſom är en ſamling af grofwa dunſter ifrån den låga jorden! — Wil du wäl förlikna dig wid mig? Sjelfwa ljuſets wackraſte ſtrimmor bebåda ju min ankomſt, i det de blixtra ifrån min höjd; jag ſkakar de högſta Slott och ſjelfwa bergen darra för mig. — Huru ofta är jag icke den wreda himmelens ſändningebud, at förkunna deß hämd! hela werlden ſtum, och häpen, lyßnar wid min röſt, och du = = = Jag, ſwarade Molnet, har ej lärt at ſkryta, at wara mångordig, men det är en ſanning, at då jag ſänkes af det milda Sunnanwädret ner emot jorden, och ſmälter i droppar, ſå hör jag Åkerbrukaren loſſjunga deß Skapare, jag gör fälten fruktbärande, och då omfamnas jag af ſjelfwa glädjen; = = = Det folket du förſkräcker, dem hugnar jag med hopp at din wrede ſkal uphöra, och wet du wäl = = = när man är ſå högt upſatt ſom du, ſå är det mera wärdigt at ſprida wälgärningar och godhet, än räddhoga.

En werldſlig Wis tolkade denna ſaga för Gouverneuren af Damas. — Denne, ſom en liten Aſiatiſk deſpot, mißbrukade ſin Gouverneurs myndighet, och förledd af owärdiga Gunſtlingar utöfwade den någon gång i den olyckliga principen, at **häldre fruktas än älſkas**; men det hjertat han hade fått af Naturen, war ej ſå förtjuſt af ſmickrets röſt, och hans ſjäl war ej ſå dårad af elaka rådgifware, at han icke hörde den wiſa, ändrade ſig och wann Provinciens kärlek igenom nåd och wälgärningar; rättwiſa, ömhet och menſklighet utgjorde efter den dagen hela hans wälde, och Damas uphöjde denne ſin ſtyresman til himlarne.

Wattnet och Spegeln.

En dag twiſtade Wattnet och Spegeln om företrädet, ty hwem twiſtar icke? Borgaren tror ſig ha många ſteg framför Bonden, en Hof-Fröken framför en wanlig Fröken, en Cornett Grefwe, framför en Cornett Swänn, och Cancelliſten framför Copiſten; — Wattnet och Spegeln trätte då, den ſenare wärderade Wattnet blott för den ſilla egenſkapen, at man i ſtörſta nödfall kan ſpegla ſig deri, men för öfrigt wore Spegelns klarhet och nytta utan all jämförelſe; — Wattnet anförde endaſt ſom ſkäl: ,,om du tydligare än jag wiſar anſigtets fläckar, ,,ſå äger jag den konſten at borttaga dem,,.

Menniſko-ſlägtets Lärare! Ni förträffelige Moraliſter! Edra böcker och Edra ſkrifter måla ofta med ſtyrka och med korthet den faſliga Laſten, och den fara hwari wåra olyckliga böjelſer kaſta oß; — Jag högaktar Eder; det Ni ſägen, är alt för wackert och nyttigt = = = Men kunnen Ni rätta oß? blifwa wi wäl förbättrade? = =

Project (*).

Ibland de Ornementer, hwaraf Storkyrkan öfwerflödar, är **Riddar St. Görans Bild** wißerligen icke den ſämſta; men det är ſkada, at denna rariteten blifwit ſå malplacerad, ſå godt ſom nederſt i et hörn, där han hwarken kan ſynas eller beundras. Kunde icke denne **helige Riddaren** dragas fram utur ſin mörka wrå, och til ſin avantage placeras på et wärdigare ſtälle? Til exempel: kunde man icke, igenom några bänkars raſerande, rödja rum åt honom midt framför Predikſtolen, där han til åſkådarenas fulla nöje, ſåſom en Kyrkans prydnad, i hela ſin ruſtning, med ſit huggande i wädret ofelbart ſkulle göra mycket bättre effect, än i ſin fordna ſkrymſla bakom ſkym undan

---

(*) Inſändt.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 18.

Stockholm, den 18 Maji, 1781.

Huru litet man är nöjd med ſit tilſtånd.

En Man, ganſka förnuftig, öfwerlade förſt långe, och gifte ſig ſedan med en Flicka, ſom war aldeles ſtum, hennes enda hemgift; alla månner, de rätta Connoißeurerne lyckönſkade honom til et ſå ſtort parti, och afwundades hans wälſtånd; — At få jouera af alla ſinnen, at plocka Törnroſen utan at ſtingas af deß tagg, ſe Påfogeln, utan at plågas af deß ſkrik, lyckliga Damis! tänkte de = = = men knapt hade Damis lefwat ſom i Paradiſet, innan Eva lurade äppelbiten i Adam, förr än han trodde ſig ännu ſällare, om hans Maka, denna hans aimabla, hans tyſtlåtna hälſt äfwen ſkulle förtjuſa honom med ſin wackra ſtämma, hwad ljufwa Kärleks-förſäkringar wäntade han ſig icke? hwilket okändt ſpråk af godhet och ömhet ſkulle icke flyta ifrån hennes Coralls läppar! huru ſkulle hon icke tala wäl om ſin Näſta? öfwertala, bewiſa ſin Man, at Gudsfruktan, Dygd och Ära böra utgöra hwarje menniſkas tankeſätt; han rådfrågar ſig då med Doctorerne, och Curen, (ehuru de ej öfwerſkredo Medicinal-Taxan) koſtade honom halfwa ſin egendom; Operationen lyckades, och bättre trodde han ſig wäl aldrig kunnat hushålla. — Hwad ſäjer då denna huſtrun för wackert? — Jo, med fördubblade krafter tar hon ſin ſkada igen; nu går Qwarnen natt och dag med öfwerfall; hon bannas, hon träter hårt på ſin man, ſina barn och ſina Jungfrur, då hon hwiſkar ömt til en ſwärm af Älſkare; hon förtalar ſina grannar och förſmådar ſin Näſta; hon ſkriker intet om annat än högſta winſten på Nummer-Lotteriet, (ehuru hon aldrig ſatt in en ſkilling) Jouveler, Spectacler, Plümer, Hofärmar och wackert wäder, — Himmel! tänkte mannen, huru kan man ſå mißtaga ſig? — Medici! ropar han, kommen ännu en gång, frälſen den olyckliga; den återſtående

hälfhålften af min egendom är til Eder tjenſt, blott Ni ſå lagen at **Hennes Nåd i ewighet aldrig mera talar.** — Ack! ſwarade de, likſom efter Tempo, den ſjukan är obotelig; en huſtru ſom en gång fått igen ſit målföre, ſlutar aldrig at tala förr än tre dagar efter ſin död; wi åtaga oß förr at curera en galopperande Lungſot, at förbinda et ſår, ſom en 24 pundig Canon-kula gjort igenom Hjertat; = = = Men med alt det — gif Er tilfreds kära Herre, af twenne onda bör Ni wälja det minſta; wi ſkola curera Er til döf, och på den wägen återwinner Ni ju Er förra lyckſalighet.

Den Moderna Frågan.

Souperar Hofwet a la Spa?
Så frågar mig en pudrad hjälte.
Nej, — ſwarte jag och dum mig ſtälte,
Wårt Hof wi Gud ſke lof ännu i Stockholm ha.

Bayle (*).

Den ſom intet känner Bayle, kan af följande Saurins målning ſe hans caracter: Det war en ſå contradictoriſk man, at det måſt genomträngande ſnille ej kunde förena honom med honom ſjelf. Han hade ſå ſtridiga egenſkaper, at man intet wet om han bör ſtällas i en ytterlighet eller en annan. På ena ſidan ſtor Philoſoph, kunde han ſkarpſinnigt ſkilja det ſanna från det falſka, och ſe det bandet, ſom är emellan en grundſats och deß följder; på andra ſidan ſtor Sophiſt förſökte han wränga bort ſanningen och bryta deß länkar. På ena ſidan uplyſt och lärd, hade han läſt alt hwad en kan läſa, och behållit alt hwad en kan behålla; på andra ſidan okunnig (åtminſtone wiſte han ſig ſå), framſtälde han ſwårigheter, ſom man tuſende gångor wederlagt; gjorde inkaſt, hwilka Skol-goßar ſkulle blygas at inwända. På en ſida anföll han de ſtörſta män, öpnade et widt fält för deras arbeten, ledſagade dem genom de ſwåraſte wägar, och om han intet öfwerwann, gjorde aldrig deras ſeger twetydig. På andra ſidan behjelpte han ſig med de ſmärſta ſnillen, ſlöſade på dem ſit beröm, och ſmutſade ſina ſkrifter med namn, ſom ingen lärd någonſin anfördt: På ena ſidan fri, åtminſtone ſom det ſyntes, från all ſtridig

tanka

(*) Inſändt.

tanka mot Himla-läran, kyſk i ſina ſeder, alſwarſam i tal, måttlig och ſträng i ſit lefnadsſätt; på andra ſidan brukte han det ytterſta af ſit genie at beſtrida goda ſeder, anfalla kyſkheten och alla Chriſtna dygder. På ena ſidan rättlärig, hämtade han ſina ſkäl från de renaſte källor och bäſta Lärare: på andra ſidan åtföljde han irrlärares ſatſer, ſamlade gamla kattares inkaſt, gaf dem nya wapen, och frambragte i wår tid alla förra Seculi willfarelſer. Denna ſin tids ſtörſta Criticus föddes 1647, dog 1706.

Frieri (*).

Man talar jämt om frieri;
Det är et fint bedrägeri,
Som nya werlden ſöker drifwa;
Men du mit lilla täcka Kön,
Som önſkar at deraf få rön,
Du bör förſt underrättad blifwa,
At kärlek är en farlig ſak,
Som pekar fram, men tänker bak,
Och helar aldrig den han ſårat.
Du bör hans wälde länge ſky,
At ſlippa alt det hufwudbry,
Hwarmed han Tidens foſter dårat.
Den ena friar blott för guld,
Den andra för at ſlippa ſkuld,
Den tredje at Familien öka,
Den fjerde följer andras råd,
Den femte drifs af öfwerdåd,
Den ſjette at en Syßla ſöka,
Den ſjunde litar på ſin ſlägt,
Den ottonde på Hofwets drägt,
Den nionde är dertil twungen,
Den tionde at ſlippa prat,
De mäſta för et Paſtorat,
Som icke gifwes bort af Kungen.

(*) Inſändt.

Tankar af Plinius.

Den frikoſtiga upmuntras ſäkert af dens årkänſla, ſom åtnjutit hans wälgärningar; men ſkulle han ſkörda otackſamheten til ſin belöning, ſå blir han ännu mera aktad och mera ſtor.

* * *

Den är lycklig, ſom kan alt hwad han wil, men den är en Gud, ſom blott wil hwad han kan.

* * *

Höjden af all lycka är, at ſom wärdig hafwa förtjent den.

* * *

Hwar och en menniſka kan bedraga och blifwa bedragen: men ingen har narrat hela werlden, och hela werlden har narrat ingen.

* * *

En Furſte kan hatas af någon, utan at han hatar någon; men han kan aldrig älſkas af någon, utan at han älſkar tilbakars.

Kungörelſe.

Af Protocoller hållne i Kongl. Maj:ts Juſtitie-Reviſion, och inför Hans Kongl. Maj:t rörande Proceßen emellan Öfwerſten Gerner och Major Lund, finnes ännu Exemplar i Schildts Contoir, för 3 ß. — Derſtädes finnes nyß utkomne Ytterligare Handlingar rörande Plomgrenſke Concurs-ſaken, innehållande 2:ne a Creditorerne til Kongl. Maj:t ingifne Memorialer, ſamt Hr. Generalen Gref Fr Horns, Ceremonie-Mäſt. Hr. v. Plommenfelts och Aßeßor Weltzins Swar derpå, häft. à 5 ß.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Rik Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoi wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſ

N:o 19 utgifwes näſta Måndag den 21 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 19.

Stockholm, den 21 Maji, 1781.

Det är ſällſynt, at man i tal handterar Könet med den rättwiſa och med den aktning et ſå wackert ämne fordrar; man ſäger antingen för mycket eller för litet; man berömmer intet nog den älſkwärda Flickan och den dygdiga huſtrun, och man förtalar intet nog den Flickan eller huſtrun, ſom är utan all ſlags dygd; —Om en trumpen Philoſoph ſagt, at Könet war Naturens wackraſte mißtag, ſå hafwa de nymodigaſte och glättigaſte ſagt, at det är et Naturens mäſterſtycke; hwilken ſkal man wäl tro? Men at Pope har orätt, ſom beſkyller ſina Milady och ſina Miß för ingen Caractere, ſom påſtår, at hela ſkilnaden beſtår i blonde eller brune, ung eller gammal, tjock eller ſmal, låra följande originela bref bewiſa; de äro båda adreßerade ifrån förnäma Fruar til ſina Männer, och man lär intet mißtaga ſig, at den förſta war öm, dygdig och litet gammalmodig, då den andra hade nycker, war ſtolt och utan minſta principe om ſina plikter, hwarken ſom huſtru eller menniſka.

Min Herre och Man!

Efter din wilja reſte jag hela natten, och kom änteligen fram hit i dag wid middagstiden; jag befalte Kutſken köra helt långſamt, ty min Jungfru blef litet ſjuk i wagnen, och deßutom denna årstiden äro ſkjutshäſtarne alt för magra; — Ehurn jag är ſömnig, trött och hungrig, ſå förſummar jag wiſt intet, min ſöta Man, at låta dig weta, det jag fant wåra barn friſka och muntra, ſamt at alt war ordenteligt på Gården; Fogden tycks wara en beſkedlig och flitig Karl, och emot wår nya Hushållerſka lär wara ingen ting at påminna; jag hörde ſtraxt efter dina

Bönder och Torpare, ſom du bad mig, huru de mådde, och kraßla de ſig nog fram, faſt brödkakan Gud nås! kan hänga högt; — Farwäl, min bäſta Man, ſå länge; jag går nu til bordet och ſedan til ſängen, efter jag fått höra at Poſten ej går förr än i morgon afton härifrån, då jag nog hinner ſluta brefwet.

Söta du, jag lät ſtraxt i går ſäja til igenom Fogden, at de ſom på Godſet hade Fråßan, ſkulle efter din uttryckeliga befallning få Medicamenter ur wårt Res-Apothek; du kan aldrig tro hwad deßa ſtackare tackade dig; jag wägde ſjelf af pulfwrena och räknade Fråß-dropparna i deras Koppar och Flaſkor. Ack! hwad det goda Landt-folket ömar mig! och hwad jag ſkattar mig lycklig, om jag kan lindra deras plågor. — Min ſöta, min bäſta Man! du tager wäl intet illa up, at jag befalte Fogden ge de mäſt nödlidande Torpare en tunna Råg hwar, ſom et lån, tils de få ſkära i höſt; — Om du ſkulle banna mig, ſom gjordt detta på egit bewåg, wore ſynd - - - Dock nej, det är du ſjelf, ſom lärt mig ha medlidande för min fattiga Näſta; jag war ännu ſå godt ſom barn, då jag blef förlåfwad med dig, och det intryck du då gaf mit hjerta, det har det behållit. — Nu får jag berätta dig, at Kyrkherrn kom hit i dag til mig, och har han för otta dar åter examinerat Carl Axel; han berömde Unga Barons framſteg i Studierna, och trodde, at han nu borde lemnas åt ſig ſjelf, utan Informator; om du ockſå påminner dig, min bäſta Wän! ſå är wår Son ſnart ſjutton år gammal, och torde wäl bli tid, at låta inſkrifwa honom ſom Volontair wid något Regemente, efter han ändå har luſt för Militairen, då han ſå småningom kan börja at lära ſig det handtwerket; han har tid nog at bli Officer; dock gör min Man, ſom han behagar; jag mins mig läſt, at en Gref Levenhaupt blef en af Carl den XII:s käckaſte Generaler, ehuru han war af denna tidens Gubbar, förr än han blef Officer. — Eva Beata låter jag nu hjelpa mig i Hushållet, dock får hon ej derföre förſumma ſit Claver, ſin Franſyſka och ſin Sång-Catches. — Min goda Man! ſkrif mig nu hwar enda poſtdag til, och fägna mig dermed at du mår wäl, ſamt ſå ſnart din tjenſt nånſin tillåter, ſkynda dig hem til din huſtru och dina barn, ſom hälſa dig ſå mycket - - - a propos, har du intet redan köpt det Sidentyget, ſå låt wara; ty Flickorna, ſå länge de äro i Barnkammarn, kunna nog ſlita Bomulls-tyger eller fina Lärfter; men köp hem med dig några wackra moraliſka Böcker på Swenſka eller Franſyſka, och framför alt prånumerera på Sedolärande Betraktelſer för hwarje dag i året, i Upfoſtrings-Sällſkapets Boklåda. — Farwäl ſöta du; glöm ej din trognaſte huſtru.

Kom för all ting ſnart hem.

Mon cher — efter jag har intet at göra, och intet wet hwad jag ſkal göra, ſå nödgas jag ſkrifwa dig til; jag är perſvaderad at du ej wäntat dig denna atrappen, ockſå är jag excyſerad — Mon cher bör gronderas, ſom intet brukade flera motiver at behålla mig i Stockholm öfwer Campementet; jag ſom blef ſå faiterad och adorerad; jag ſom endaſt är ſex månaders gammal Fru; — Imaginera dig min ewiga ledſnad, quelle horreur! at ſe Herrſkaper komma hit en viſite blott med twå par häſtar utan Spanridare, och göra ſig airer; tala om ſin famille och gnola några tirader ur Alceſte, dem de rådbråka igenom ſin Provincial accent, höra Kiörkherr-Frun tala om nya Altarklädet, och at ſe den ena af mina beſkedliga Laquejer (den där unga och wackra) ligga hand-fallen, ſedan han fallit och ſtött ſig i mina trappor; menſkligheten fordrar ju at du ſtraxt ſkickar hit en Fältſkär, ty om något kommer wid honom, ſå är jag ſtrandſatt; detta befaller jag dig; äfwen ſkicka med ſamma expreſs ner mina jouveler, ſom jag pantſatte til wår förſta diné wi gaf efter bröllopet, och hwilka jag kan tänka du löſte tilbakars ſå ſnart dit Qwartal föll ut. För öfrigt, Mon cher, får jag yppa för dig, at jag avancerar i min groſſeſſe; jag påminner dig ännu en gång at du ſtraxt engagerar Öfwerſten ** min goda wän, at ge honom en Qwartermäſtare-Fullmagt, och den några år antedaterad, ſå at jag deſs förr kan få poiken til folk = = = faſt det är ſant = = = jag kan ju få en fauſſe couche, ja, det är äfwen möjligt at jag får en dotter = = = en ſex eas Moſſieur Commang ce tirer? ja, det kan bli din omſorg; derföre har jag gift mig, at jag ſkulle ſlippa alt bryderi. — Hör på, jag wet intet om det Meriterar at berätta, det mina Frälſe-bönder ej betalt ſkatten för i år, utan har jag befalt Inſpectoren panta ut deras Kreatur och Kläder, ty fattigdomen, den de förebära, är endaſt et förräderi; **Så länge man med Sanningens bränmärke ſå tecknen deſſe** = = = = Quelle joli penſé! ſkicka mig Dagligt Allehanda, jag är entuſiasmerad; — Är det ſå, at du nödwändigt behöfwer reſa hit, ſå wil jag wål intet neka dig det, men kom ihog, àt det koſtar mycket at lefwa för oß båda, och at wi då åro obligerade föra en Train, ſom du allena ſlipper; utan hushålla nu noga för dig ſjelf, och ſpar ihop pångar, ſå at jag wid min ankomſt til Stockholm emot höſten kan bo bättre ån förut, och ha mera utrymme för främmande på min ſida; andra och tredje Wåningen behöfwer jag för mig, då du allena ſkal få behålla Winds-Kamrarna; — år icke du nöjd med Hennes Nåds arrengement? Glöm ej at Doctorn kommer; Adieu Mon cher —

P. S. Som jag intet warit hår långre ån ſex werkor, ſå har jag ånnu ej haft tid at fråga efter inra hushållet; någon ſade för mig, at Bagarſtugan brann up hårom natten, men jag glömde at ta widare connåſſans deraf; — Bagarſtuga, que vộ dire ſla?

Epigramme.

Den ſköna följd af Favoriter,
Bäſt liknas wid et Lotteri,
Hwars Dragnings-Liſta wiſar niter,
Med enkla utdrag deruti.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſårſkilt 6 r:ſt.

N:o 20 utgifwes nåſta Onsdag den 23 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 20.
Stockholm, den 23 Maji, 1781.

Öfwer wår Anacreons Tyſthet (*).

Sörj, Bacchi Sällſkap! ſörj en Hjelte,
Som Kärleks-Guden nederlagt;
Han war för ſwag at ſpänna bälte
Emot en högre Guda-magt —
Förkroßa nu den Biſchoffs Kalken,
Som tömdes ut i fjolleri!
Se! Hymen, denne lille ſkalken,
Som qwäft hans muntra Poeſi.
Du Movitz! ſom han funnit wärdig
At blanda i ſin wåta ſång,
Du ſynes uti fyllan färdig,
At gråta ſtrömmar denna gång;
Jag ſer du med et Krus i handen,
Wil dränka denna din förtret;
Jag ſer du ſlita wil de banden,
Som Hymen lagt på wår Poet. - - -
Du ifras Movitz! för den ära,
At få behålla wår Homere;
Men hör man up at dig beſwära,
Jag tror han aldrig rimmar mer;
Slå i och börja åter ſupa,
At dränka ſaknan af en wän;
Ty eljeſt kan din torra ſtrupa
Af ſådan oro gro igen.

(*) Inſändt.

Apollo ſjelf, hwars fina öra
Blef retad af hans Lutas klang,
Är ond at långre ej få höra
En Virtuos af denna rang, —
Nu får han endaſt Aſtrild wörda,
Och lefwa nykter, ſäll och glad,
Nu får han utan afund ſkörda,
De honom wäxta lagerblad.

Dock återkom och fatta Lyran,
Anacreon! du glädjens wän!
Sjung win och kärlek uti yran,
Och roa bröderna igen!
Må de en gång den nectar ſmaka,
Som lagas af din wana hand;
War alla nätter hos en maka;
Men dagen war hos dem ibland.

Fri Öfwerſättning utur 9:de Cap. af Ciceros 2:dra Bok om Plikterna (*).

Den fullkomliga och högſta Äran beſtår af tre ting: om Allmänheten älſkar: om hon fattar förtroende: om hon med en ſlags förundran håller oß wärdiga heder. Men korteligen och enfaldigt at tala om deße egenſkaper, ſå äro deras grundorſaker af lika halt hos Allmänheten, ſom hos enſkilta. Det gifwes ockſå en annan wäg at winna Allmänhetens ſinnen och förtroende. Ibland deße tre omtalta, har Wälwillighet förſta rummet, ſom erhålles i ſynnerhet igenom wälgerningar; därnäſt muntras wälwilligheten igenom en wälgörande hog, änſkönt wälgerningar til äfwentyrs ſkulle uteblifwa. Ty Allmänhetens kärlek likſom ifrigt röres och upeldas af ſjelfwa ryktet och goda tankan om Frikoſtighet, om Wälgörande, om Rättrådighet, om Tro- och Säkerhet, om alla de Dygder ſom bereda och utgöra ſaktmodiga ſamt anſtändiga Seder.

Emedan ſjelfwa Naturen och ſkapnaden af det wi kalla anſtändigt och hederligt, hwilket likſom uplyſes af förenämde Dygder, beweker allas ſinnen; alt därföre twingas wi naturligen at älſka dem, hwilka wi

hålla

(*) Inſändt.

hälla före äga ſådane Dygder. Och deße äro de förnämſte ordſakarne för at älſka; det gifwas ock några andra af ſämre ſlag. Trohetens jämna bibehållande befäſtes om wi högaktas derföre, at wår förwärfwade klokhet och förſiktighet är oſkiljaktig med Rättrådighet.

Ty wi wärdera dem, ſom äro ſkarpſyntare än wi, ſamt öfwer oß i Förſtåndet, och hwilka, då faran är för dörren, utan willrådighet äro rådige at lyckeligen afhjelpa en widt utſeende ſak. Denna förſiktigheten hålla menniſkor för den nyttiga, den ſanna. Men Tro- och Redlighet emot rättrådige och trogna, det är, goda Menniſkor, bör hållas ſå heligt, at minſta mißtanka om flärd och oförrätt ej må hos dem upkomma. Det äro deße wi anförtro i ſynnerhet wår Wälfärd, Egendom och Barn.

Fördenſkull är Rättrådighet måſt bidragande, ibland deße twenne medlen, at öfwertyga om Tro och Redlighet; hälſt emedan Rättrådighet har nog anſeende, utan klokhet; men deremot klokhet, ehuru fin och ſlug, utan Rättrådighet, gäller mindre än intet, wid öfwertygande om Trohet och Ära.

Annonce.

Så mycket jag på ena ſidan bör wara alla de Correſpondenter förbunden, ſom behaga hedra mit Dagblad med inſändande af deras Arbeten, ſå mißlynt är jag på den andra, at ej kunna fullgöra allas åſtundan medelſt införandet; blott Dagbladet Wälſignade Tryckfriheten förlorar derwid; då åter wår wälſignade Tryckfrihet winner, hwars beſtånd beror på en obrottſlig lydnad af de Kongliga Förordningarne, hwilka jag tillika med Boktryckaren följt ſåſom wåra oſwikeliga Ledſtjernor; —Jag bör dock tilſtå, at ſtörre delen af deße inſkickade papper kunna alt för wäl förenas med dem, men motſägas dock af andra ſkäl, ſom wore onödigt at göra begripeliga för dem, ſom ofta ſtrött eld, ſanning och ordning i ſina ſkrifter; men hwilka i mit tycke äro för mycket luttrade af den veritabla Engelſka Saltpettern, och ſåledes för indigeſta för wåra magar; i allmänhet at ſäga, en utan namn, ſom ſkrifwer innom fyra wäggar, har ingen ting emot ſig, då en med eller utan namn, ſom låter trycka, har en hel hoper, och i ſynnerhet Läſarens ſmak. At ej minſta mißtag må exiſtera, i fall Föräldrarne wilja wid deviſens upwiſande återtaga ga ſina barn, ſå angifwer jag dem härigenom och det i den ordning de ankommit. — Gamla werlden, Fragment; Financen, här och där ſkiljaktig ifrån Neckers; Hjeltarne, Dickt; Bewis af Climatet, at de tjenligaſte Exercer-månader tyckas wara December, Januarius och Februarius; Heraldique och Theologie; Kalfwarne, Elegie; Ära, Tro och Redlighet, Fabel; Formulair til Edgång för dem ſom cederat bonis, i vers; Critiquer i Witterhet af en Fiſcal; Witterhets-Academiens i Peru Dom och Utſlag öfwer en Guldgrufwa; Dygdens och Kyſkhetens Maximer, practicerade af en Opera-Mamſell; den ſanna Äran, Farce; Enthouſiaſten, på Franſyſka. Jag tigger och önſkar likafullt, at (ſom hittils) jag ej måtte ſakna benägna biträden, utom hwilka mit Dagblad N:o 1 hade blifwit N:o 100; — Jag ſkal ſöka at förtjena dem igenom tackſäjelſer och et ſkyndſamt införande.

Utgifwaren.

Tankar af gamla och nya Philoſopher.

Ingen dödlig kan göra en mera himmelſk gerning än en Furſte, ſom enſam har i ſit wåld at ſkapa lyckliga, at förekomma uſelhet och elände, at kufwa ödet, och ge menniſkorna, ſina likar, likſom en ny warelſe, ſå at om wår Kejſare rätt beräknar ſin magt och ſina wälgerningar, kan han aldrig taga ſå mycket af ſit folk, ſom han icke kan ge dem.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 21 utgifwes näſta Fredag den 25 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 21.

Stockholm, den 25 Maji, 1781.

Samtal
Emellan den Rika och den Fattiga.
Öfwerſättning (*).

Den Fattiga.

Ni är Rik, min Herre! och jag, jag är fattig; hos Er fins öfwerflöd af alt; hos mig fattas det aldranödwändigaſte; mina tre barn ſwälta; jag kan intet arbeta, emedan min högra hand är ſå godt ſom bortdomnad af gickt; Ni är menniſka, och jag är det äfwen; på ſå många ſkäl tigger jag Eder hjelp.

Den Rika.

Gud hjelpe dig; jag har ingen ting.

Den Fattiga.

At Gud måtte hjelpa mig! juſt derföre har han låtit Er och flera bli rika, at de ſkulle bjträda de arma: De rika böra utdela hans wälgärningar. - - - Ni har ingen ting at ge bort, ſäger Ni; altid har Ni något, ſom Ni kan umbära. I Guds namn, hwars godhet Ni lärer ärkänna, liknen honom, och gör at jag med mina barn ej hungrar til döds.

Den Rika.

Hör hwad den ſkälmen är näswis! gå din wäg.

Den Fattiga.

Jag är ingen ſkälm; jag är fattig, men derföre kan jag wara lika ärlig; — Så länge jag nånſin kunnat, har jag arbetat mig til födan; jag tigger nu derföre, at jag intet wet något annat medel, at ſkaffa mig och mina barn bröd. Om jag wore en ſkälm, begärte jag intet midt på ljuſa dagen;

jag

(*) Inſändt.

jag wäntade til mörkret, och med piſtolen på bröſtet kanſke trugade af Eder ſeghet, det Eder wälwilja nekar mig. Ni kallar mig ſkälm, och utan twifwel finnes äfwen ſådane ibland dem, ſom Uſelheten angriper: — men i allmänhet weten Ni hwarföre? Jo, för det at det felas dem bröd = =

Den Rika.

Rätt ſå! huru kan det då felas?

Den Fattiga.

Se där, Ni rika! et af Edert mißtag: Ni kännen intet möjligheten af en ſak, den Ni aldrig förſökt = = = Den ſom intet har en beta bröd i ſin hunger, ſom är utan wed och wärma i den ſträngaſte köld, ſom ſer ſina barn hungra och fryſa, och har intet til deras kläder eller föda, ſom oroas in i Själen af deras ſkrik och ſuckar, antingen han intet har något arbete, eller intet kan arbeta, den har ju ingen annan utwäg än at tigga. Han får 20 gångor Nej, aftonen kommer, han har ſjelf intet ätit hela dagen, och intet har han åt huſtru och barn; det ſidſta afſlaget gör honom förtwiflad, han ſer intet mera något brott, och för at ſlippa alla Nej, påckar han med knifwen på ſtrupen; hwad ſäger Ni om en ſådan man?

Den Rika.

Han bör hänga, utan minſta nåd.

Den Fattiga.

Hänga honom! ack nej! — Det är det ſtenhärda folket ſom nekat honom, och ſom man aldrig hänger, men hwilka alfwarſamt nog borde ſtraffas, om man ifrade emot hjertats fel; — En halföre hade kanſke hindrat honom at begå detta brottet; och hwilken är den ömſinta och hederliga, ſom ſkulle wäl neka en uſling en liten hjelp, om han wiſte at han derigenom förekom en mißgerning, frälſte en Medborgare i Samhället, tillika med några oſkyldiga, ſom i fall de förlorade ſin Fader, ſit enda ſtöd, ſkulle förgås i elände, och kanſke ännu en grymmare och hånligare död!

Den Rika.

Men ockſå! huru kan man ha barn, när man intet har at föda dem med? Hwarföre gå och gifta ſig, när man har ingen ting?

Den Fattiga.

Ack! för det jag är fattig, ſå wiljen Ni äfwen neka mig den wackraſte af alla Naturens känſlor, at jag går emot deß inſticktelſe, at jag intet ſkal ſkänka Staten och Konungen Underſåtare, ſom en gång kunna göra nytta; at jag ſkal ſky den enda glädjen, den enda tröſten i all min nöd! ſäj då! jag ber Eder, hwem ſkal arbeta åt Eder? af hwem ſkolen Ni bliſwa betjenta? hwem ſkal plöja de fälten af hwars ſkörd Ni ſkolen lefwa? hwems blod ſkal rinna til Fäderneslandets förſwar, om ej den fattiga ſkulle gifta ſig? när han blir det, ſå räknar han ofta på de rikas ädelmod, åtminſtone ſå länge ſom hans barn ej kunna göra något gagn; då förſt behöfwer han intet andras biträde; igenom et flitigt arbete kunna de ha ſin nödwändigaſte utkomſt, och utan at äga de rikas öfwerflöd, torde de wara långt lyckligare än de.

Den Rika.

Ja, men emedlertid lefwer man ganſka uſelt.

Den Fattiga.

Det är juſt de behofwerna, ſom twinga mig at anlita Er; jag behöfwer intet ſäga Er, ſom orſak til min hjelp, at jag ſkal be Gud för Er; det är en ſkyldighet ſom åligger Eder ſjelf; män jag bör dölja, at det Wäſendet, ſom är ſå rättwiſt, ſå godt och ſå wälgörande, lemnar aldrig Ert biſtånd och Ert hjertelag olönt, och at Edra pengar och Edra ſkatter, kan hända, äro den förſkräckeliga profſten, hwarefter han warder Er dömandes, åtminſtone, om Ni intet anwänden den minſta del deraf til de nödlidande.

Den Rika.

Jag tror han predikar den narren! — Jag går min wäg.

Den Fattiga.

Ack! wänta då et ögonblick! om alt hwad jag ſagt intet rör Er, ſå öma åtminſtone för Er egen wölfärd.

Den Rika.

Låt oß höra, hwad ſkulle det wäl wara?

Den Fattiga.

En Hedersman, ſom ej bor långt ifrån den kojan, hwars tak ſkyler mina plågor, och ſom wiſt intet är rik, nekar hwarken mig eller någon annan fattig et litet underſtöd; ja, om hans wilkor någon gång ſätta honom ur ſtånd, at ſå kraftigt biſpringa de olyckliga, ſom han gerna önſkade, ſå underlåter han aldrig at wara dem nyttig, på hwad ſätt ſom hälſt, antingen igenom kloka råd, eller derigenom, at han ſom en wän ömar och tröſtar dem, eller åfwen talar och lägger ſig ut för dem, då det behöfs; tror Ni wäl Herre, at när jag wil öfwertyga denne wördnadswårde mannen om min ärkänſla och mina tackſäjelſer, ſå hindrar han mig at tala, och förſäkrar at den ſom ger, (det må wara ſå litet det nånſin wil) är tuſende gånger lyckligare än den ſom får; blott det nöjet at få tjena en, at göra en wälgärning, är den ſäkraſte belöning; han ſmakar ſöttman deraf in i ſit innerſta hjerta; och detta är den enda lyckſaligheten, ſom ifrån längre tider gjordt hans lif drägeligit, ſäger han; — När nu denne männiſkowännen ſäger det, ſå tänker han det äfwen, ſå känner han det, och det måſte wärkeligen ſå förhålla ſig. Ni kära Herre! ſom haft tuſende ombyten af nöjen, har tör hända aldrig ſmakat detta; förſök, och hwem wet, om det intet mera ſkulle förnöja Er, än en Ring, et Ur, en Meuble, ſom Ni ſnart ledſnar wid, och i deß ſtälle påminna Er den glädjen, at det warit et hushåld af Man, Huſtru och Barn, ſom Ert goda hjerta frälſt både ifrån olyckor och undergång; ſäg ſjelf, wore en ſådan tanka intet angenämare och tröſterikare, än at hafwa anwändt ſtora pängar för något lappri, och tör hända ännu wärre ⸗ ⸗ ⸗ ⸗

Den Rika.

Jag måſte ſäga, at jag har godt tålamod, ſom ſå länge kunnat afhöra all din galenſkap, och alt det lofoffer du utöſt om din wälgerningsman; gå nu din wäg eller ⸗ ⸗ ⸗

Den Fattiga.

O Gud! man ſkal då wara ſå rik, för at likna en ſten, och wara utan alla känſlor wid ſin näſtas öden.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 22 utgifwes näſta Tisdag den 29 Maji.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 22.

Stockholm, den 29 Maji, 1781.

Epigramme.

Hwad ſtår i dag i Tryckfriheten?
Är det wål wårdt at låſa den?
Ack! ſlipper man då ej Poeten?
Nå! åter proſa nu igen!
— Ja, ſwarar en, — Korß; hur man pratar!
(Han det begrep på annan kant)
„Jag åfwen alla ſkrifter hatar,
„När jag ej har en dubbel ſlant.

Morgonen (*).
Öfwerſättning.

I ſamma ögonblick, ſom de ſmå ſtjernorna, likſom rädda för den ſtoras blåßande, ſkyndade ſig undan, haſtade Zephis ur ſin hydda, ſom war ſkyld af de måſt ſkuggrika träd, hwars blomſter wäſtade ikring hela trakten de angenämaſte ångor.

Nattens ſwalka hade utbredt öfwer hela Naturen en prydnad och en färg, ſom den brännande Solen här och där hade förminſkat.

Den friſka och rena luften återbragte hälſa och munterhet, ſamt ſpridde i hwarje Herdinnas bröſt et det gladaſte lugn; — Men ack! Zephis ägde inter denna lyckſaligheten; ofta blef den ſtilla ſömnen bruten af hennes ſuckar, och de wärſta drömmar rubbade hennes hwila.

Alla dagar, upſtigen lika med Solen, geck hon ur hyddan för at up-

pen-

(*) Inſändt.

penbara inför ſkogens Nymfer ſit hjertas tilſtånd; — Et hjerta fullt af den liſligaſte ömhet för den älſkanswärdaſte af traktens Herdar, och Herdinnan, änſkönt den täckaſte af alla, war ändå oſäker huruwida Damon älſkade henne.

Det enda ſom någon gång tröſtade, ſom lindrade hennes öde, war, at hon tyckte det Herden andades en lika köld emot hela bygdens flickor.

Zephis mer än tankſpridd, ſtadnade då wid en källa, på hwars gröna och jämna bräddar tuſende de lyckligaſte älſkare hwilat ſig, och åter tuſende andra, hwars tårar blandat ſig med den flytande Criſtallen; — Där, lemnande ſig hel och hållen til ſit qwal, ſuckade hon: „När morgonrådnaden
„helt ſakta uplyfter det ſwarta Floret, ſom natten utbredt, hwad Naturen
„då är rörande och glad för et hjerta ſom är förnöjt, och fritt ifrån
„deßa olyckliga känſlor! hwarföre är då intet mit lika förtjuſt och lika
„lyckligt? — Damon! det är likwäl du! ſom är orſaken, och du lefwer
„ſjelf i okunnoghet derom! du wet intet, du har intet kunnat gißa, at Zephis
„är kär i dig, och hwarföre ſkulle hon intet wara det? — Är här
„ibland alla Herdarne någon enda mera öm, mera wälgörande; någon
„enda med hederligare och dygdigare ſjäl? nej Damon, — aldrig glömmer
„jag den dagen, då du ſå i nöden hjelpte den heders-gubben Menantes:
„en glupſk warg anföll honom, och utſatt för detta wildjurets tänder,
„hade han redan förlorat all känſla; du ſåg honom ädelmodige Damon!
„halfdöd, du kom då intet ihog at han hade warit din Fars owän,
„och likwäl bragte du honom blott igenom din omſorg til lifwet; du nöjde
„dig intet dermed; — Du ſkänkte honom et drägtigt får, i ſtället för
„det ſom wargen rifwit ihjäl.

„Det är i flera årstider jag brunnit för dig; den rika höſten, den ägfriſka
„wintern och den leende wåren; — Damon har inga känſlor; ägde
„han dem, ſå kunde ju ingen annan dela dem än jag, ſom tilbeder,
„ſom ſuckar för honom? Ack nej! han älſkar intet! men är det då möjeligt
„at wara ſå kall med en ſå öm ſjäl. — Damon, Damon! ſkal jag
„dö af ſorg, förr än du får weta hwad jag hyſer i mit innerſta hjerta;
„en hemlighet ſom jag aldrig borde uppenbara„.

Så beklagade Zephis ſig; det talföra Echo återförde hennes ſuckar ännu längre ikring.

Damon hörde något deraf; deß namn ſom återſkallade, gaf honom en gniſta af hopp, men ännu owiß om ſin lycka, afwaktar han ſäkrare tecken, förr än han wågar ſmickra ſig.

Emedlertid öfwerraſkas Herdinnan af den ſömnen, ſom ſå länge öfwergifwit henne; de ſkönaſte ögon tilſlutas, och ſträkt på det lena gräſets bädd ſomnar hon.

En angenäm dröm, utan twifwel ſkickad af någon wälgörande anda, nalkas hennes inbillning; hon ſer Damon för ſina knän, ſom wågar yppa ſin kärlek och ſin dyrkan; han förklarar det tuſende gånger, och han får ſtraxt det hjertat, ſom endaſt andats för at få lemna ſig.

I ſamma ögnablick waknar Zephis och ſuckar, at hela hennes lyckſalighet war förſwunnen ſom en dröm; men i det hon ſkådar ikring ſig likſom darrande, och hennes blickar i yran leta Damon, ſå ſer hon öfwer ſit hufwud en ſtor blomſterkrans, ſom fäſtad i trädets grenar, kaſtade en ſwalkande ſkugga i hennes ſköt. — Redan wände hon ögonen derifrån med et ſlags förakt, „det är ju et offer, tänkte hon, ſom någon djerfrare och ömare Herde än Damon tändt för mig; — Hon wille ſomna ännu en gång, men något riſtande i trädets bark gjorde henne upmärkſam, hon ſtiger up, — hon tar ännu et ſteg närmare til Eken, hon läſer ſit och Damons namn inbundit, — då förſt märker hon at hennes egen Herde brinner af ſamma låga.

I förſta glädjen tar hon blomſterkranſen, hon wet intet wiſt, om hon ſkal ſmycka ſig dermed, men omſider knyter hon den in i ſina hår.

Damon twiflar nu ej längre om den ſällhet han förut knapt wågade föreſtälla ſig; han hade gömt ſig bakom en Sirenhäck, för at wänta tils Zephis waknade; nu flyger han til Herdinnans fötter, den Herdinnan, ſom ſå får ſin dröm beſannad.

Damon hade förtjent bannor för ſin blygſamhet och ſina tyſta ſuckar, men Zephis hade ej lärt at bannas; de återwände båda til hyddan, mera nöjda och ſälla, än de om morgonen hade gått derifrån.

Camelen och den Puckelryggiga.

Den förſta Camelen ſom fångades i Bactrianſka ſkogarne, drog hela Aſiens ögon och förundran til ſig; — Somliga mätte djurets höjd, andra ſkattade deß ſtyrka; — En ſom aldrig hade ſmakat wänſkapens och frihetens utan ſlafweriets ſötma, berömde blott deß ſpaka och underdåniga wäſende; en girig åter fant, at Camelen hwarken åt eller drack ſtort; men en Puckelryggig, ſom kom i det ſamma, ropade: „Än mina

„wänner! hafwen Ni förgätit hans ſtörſta egenſkap, ſå märken då den „wackra höjden hwarmed deß rygg af Naturen är beprydd. — Hwad „blir icke hela deß ſkapnad ädel och lyſande derigenom?

Det är på det ſättet, ſom menniſkor aldrig wärdera hos ſina likar andra egenſkaper, goda eller onda, än dem de ſjelfwa hafwa, eller ſådane ſom äro dem nyttiga.

Tankar af gamla och nya Philoſopher.

De förnäma ſätta hela ſin lyckſalighet deri, at bygga Palais, hugga ut Alleer, anrätta de prägtigaſte Feter, låta wattnet ſpringa några alnar i wädret, förgylla Rum, Meubler och Equipager, men at bidraga til ſin näſtas lycka, at göra et ſinne förnöjdt och et hjerta gladt, at tröſta, at underſtödja den olyckliga, ſe ſå långt ſträcker aldrig deras nyfikenhet ſig.

* * *

At förſt granſka och ärkänna förtjenſten, och ſedan belöna den, äro twenne ſå betydliga egenſkaper, at de ſällan eller aldrig träffas hos de ſtora.

Det ſtörſta lofoffer för Jordenes Herrar äro deras gerningar, och det bör wara tuſende gånger angenämare at höra ſig uphöjas och berömmas af ſit folk, än af ſina Poeter.

Man fruktar alt, ſom en ſwag och dödlig menniſka, och man begär alt, likſom man wore odödlig.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 23 utgifwes näſta Fredag den 1 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 23.

Stockholm, den 1 Junii, 1781.

Inſändt.

Under de ſidſta åren jag war i tjenſt, har jag gjort Militairiſka ſamlingar, aldrig af Xenophons eller von Qvantens Krigs-böcker, utan af Moderna habila Officerares Ordres innom Regementerna i exercice, diſciplin och Oeconomie, aldeles intet i affigt at lära, utan blott af nyfikenhet; min Principe har altid warit den, at i en ſå dyr metie kan ingen lycka göras utan at wara ſtraxt fullkomlig. — At börja med Fendrick, Lieutenant etc. har i mit tycke altid warit en ganſka olycklig häfd; men aldrig någon naturlig eller grundad billighet; twärtom borde man i ſina bäſta och yngſta år börja med General, och gå ſå ſteg för ſteg tilbakars, wid 20 års ålder kunde man likwäl wara Öfwerſte; wid 25 år Öfwerſte-Lieutenant, och ſå gradatim, at 40 år gammal (om ſå hög ålder borde tillåtas) kunde man med tämmelig heder ſluta ſom Fendrick; — Til Generals-Ämbetet fordras ju ſom jag begriper, en wiß präſentation, et godt bord, Adjutanter, Betjening, Equipager och Häſtar, alt beqwämligheter hörande til den åldern; — At bära Fanan i blåswäder, fordras näſtan intet annat än krafter, egenſkaper i den ſattare åldern.

Jag kommer tilbakars där jag började, — med et ord, jag har ſamlingar ſom jag nu mera aldeles intet behöfwer, och ſom jag nog will communicera med alla Armeer.

Af den hiſkeliga mängd på Tyſka Språket (*) wil jag förſt i Öfwerſättning upgifwa et Formulair til **Wärfnings-Ordres** för en Lieutenant,

---

(*) Skada, at jag ej kan upgiſwa hwarken Officerarens namn eller åratalen, men jag har anledning at tro, det Regementet ſtådt i Catzenellenbogen och blifwit omſider reducerat.

nant, kan hända jag' bedrager mig, ſom nu intet känner de nyaſte reglorna, men jag tror at det är Syſtem deri, at aldraförſt äga folk eller recrutera, förr än man kan diſciplinera, och exercera; — deßutom wiſa deßa Ordres i min tanka en preciſion, at ej inblanda onödiga ſaker, en ungdom och en kundſkap oſkiljaktiga ifrån Militair du Siecle, hwilka ej böra förſummas en minut at utſpridas; ehuru de ej äro dicterade för wåra Garnizons-Regementer, ſom följa ſå olika principer, och hwilka ej i någon enda del häraf kunna igenkännas. ꞏ ꞏ ꞏ Men igenom ſådane upgifter, ſom gifwa tilfälle til Reflexioner, förfalla ſå ſmåningom gamla wanor och fördomar; — man må granſka huru man behagar, ſå är altid 3:dje puncten i Formulairet et Mäſterſtycke, och den Chef för et Regemente ſom följer den, paraderar ſäkert bäſt. — Kan man wäl begära ſtörre nytta? — Om Utgifwaren ſå behagar, ſkola flera efter hand inſkickas i åtſkilliga grenar af Krigs-Wetenſkapen (**).

de Pauvrehielm.

Formulair
Til Wärfnings-Ordres för Lieutenanten N. N.

1:o J morgon efter Wakt-Paraden ſamlar Herr Lieutenanten ſig helt allena i full Uniform framför Chefens Qwarter, at derifrån anträda den anbefalta Wärfnings-Marchen.

2:o Som Compagnie Cheferna nu ej äro ſtadda wid pengar, och Regements-Caßan har fournerat Hennes Nåde Öfwerſtinnans och wåra Fruars Garde de Robes, ſå åligger det Herr Lieutenanten at anſkaffa godt och dugtigt folk på Credit, hwilken ſå mycket mindre kan fela, ſom et tilräckeligit antal tryckta och wäl graverade Capitulations Sedlar med namn och Regementets ſtora Sigill inunder, lemnas til Herr Lieutenantens egen fria och omedelbara diſpoſition; wore ganſka wäl om Herr Lieutenanten ſå kunde uphöja och berömma Regementets nu warande anſtalter och kloka Författningar, at de ſom wilja engagera ſig, betalte något wiſt för den hedern, ſamt det lyckliga lifwet de komma at lefwa, hwilka pengars riktiga aflefwererande Herr Lieutenanten wid återkomſten kunde inför en Krigs-rätt upgifwa och beſwärja.

3:o Recruterna ſkola wara af den beſkaffenhet ſom följer: — Längden ifrån

3 til

(**) Alt för gerna, blott intet något Skaldeqwäde Wälborne Herr de Pauvrehielm, caracteren ſkal jag wid tilfälle äfwen utbe mig, at få weta, i fall här blir någon widare Correſpondance.

Utgifwaren.

3 til 4 alnar; ſkulle den wara några tum öfwer, ſkadar wäl intet, dock undwikes det ſå mycket ſom görligit är, i anſeende dertil, at Ledets jämnhet förloras, ungdomen ifrån 15 til 25 år, lifwet ſmalt ſom en widja, men låren tjocka dock proportionerliga, och ſmå fötter (i anſeende til ſköna ſom eljeſt fölle för dyra), en helt låg panna eller ſnarare ingen; om det är möjeligt, ſwart hår, ſom bör wara ganſka tjockt, pånſlade ſwarta ögonbryn, ſtora, mycket ſtora ögon, hälſt mörkblå; näſan, ſom eleverar ſig noblement, och framför alt et fint ſkinn och en hwit hy, hwarpå en beſwuren Fältſkärs atteſt tages, at han hwarken haft eller nånſin kan få Kopparna; om någon tand längſt bort i munnen är maſkäten, kan paßera, men det accorderas, at tändren framtil äro hwita och reguliera; hwad öronen angår, ſå tar Herr Lieut. mina egna til modell; ty utom deras hygglighet, mit ſamwete ſom Domare, och 3000 R:dr Hamburger Banco, hade jag wäl aldrig ſlumpat til Premier-Major. — För at ännu mera facilitera Wärfningen, behöfwer Recruten, blott han har den befalta figuren, aldrig upwiſa något Präſt-beſked, ſom det äfwen är ganſka onödigt at efterfråga, om han är rymd ifrån Stockhus, eller bortförd ifrån något annat Regemente, han må äfwen ha hwilken Chroniſk ſjukdom ſom hälſt, blott (ſom jag åter igen nödgas påminna) at han har figuren.

4:o Gifta Karlar få ej antagas utom i det fallet, at deras huſtrur äro extraordinairt ſköna. (Forträflich hybſche, ſtår i originalet.)

5:o I ſynnerhet åligger det Herr Lieut. at antaga ſådane, ſom ſamma dag de ſwärja Fanan, taga Permißion til näſta Mönſtring; NB. General Mönſtring, ty eljeſt ligga de Regementet och Compagnie-Cheferne til laſt.

6:o Wid anſwar lagar Hr. Lieuten. ſå, at några rika Borgar-Söner, Handelsbetjenter eller Bönder, ſom åga hemman twingas (likwäl med goda) at taga Wärfning, då de ſednare igenom mellangift af hemmanet och de förra igenom en ſumma pengar få löſa ut ſig wid framkomſten.

7:o Ingen antages under 8 års Capitulation, och gifwes honom på handen 2 Tyſka Dal., dels för at encouragera honom, dels för at wiſa det man ej är ſå nogräknad om pengar, det öfriga, om han kan betinga ſig något mera, får han altid af Comp. Chefen ſjelf, hälſt när han ännu ökar et par år på ſin Capitulation; hwad Lifs-uppehället under den tiden angår för honom, ſå föranſtaltas, at han igenom arbete eller hälſt annan induſtrie förſkaffar ſig det; ingen ſwälter ändå ihjäl.

8:o Recruterna böra wara wid Regementet aftonen för Mönſtringsdagen, dock intet förr, ty då ſkulle de likſom exerceras, beklädas och njuta af-

löning,

                              bör undwikas.
löning, hwilket ſåſom både owanligt och koſtſamt
9:o Alla de ſom på wägen under transporten ſkulle rymma eller dö,
blifwa af Herr Lieutenanten årſatta til Compagnie-Cheferna, ſå wida or-
ſaken möjeligen ej kan wara annan, än deß egna oförlåteliga och ſtraff-
wärda förſummelſe.
10:o Som Herr Lieutenanten har den wanliga Kronans lön oafkortad
under ſit Commando, ſå kunna hwarken Öfwerſten eller Compagnie Che-
ferna tillägga någon widare gratification, dock förſäkra de härigenom, at
den nit, den förfarenhet, och framför alt den hushållning, härigenom å-
dagaläggés, ſkal lända längre fram (om det ſå paßar ſig) til recom-
mendation, ſamt at ingen under Herr Lieutenantens frånwaro ſkal rub-
ba deß Kammare och ſaker (ſom altid blir en ganſka reel winſt.; då åter
på andra ſidan, Herr Lieut. befalles (ſå kärt det honom wara må, at
undwika det ſtraff ſom Subordinations-lagarne utan all nåd dictera), at
ſtälla ſig deßa Regements-Ordres til nogaſte efterrättelſe.

Von * * * *
Wohl beſtalter Major.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd.
Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir
wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.
I ſamma Contoir finnes til ſalu: Påfwen Clemens XIV. Ganganelli Lefwerne,
för 5 ß. 8 rſt. Stockholms Magazin för år 1780, 1 Riksd. 16 ß. Alnanders
theol. Bibliothek, complet, 1 Riksd. 32 ß. Gezeli Biographiſka Lexicon, 3 Delar,
2 Riksd. Förelåsningar i Hebraiſka Språket, 5 ß. Sw. Theol. Sälſkapets Skrif-
ter. Vol. III. St. 1. är nu färdigt at complet utgifwas. Äfwen finnes derſtädes:
den Dygdiga Slägten, Roman, 10 ß. En Swenſk Acteurs Lefwerne, 4 ß. Den för-
båttrade Procentaren, 6 ß Ytterl. Handl. i Plomgrenſka Concurs-ſaken, 5 ß.

N:o 24 utgifwes näſta Tisdag den 5 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 24.

Stockholm, den 5 Junii 1781.

Utdrag utur Dictionnair Social.

,,Jag kommer nog ihog den tiden, då jag trodde Männiſko-ſlägtet i ,,allmänhet wara bättre än det är. — Tör hända har jag nu kommit därhän, at tro det wara mera fördärfwadt än det wärkeligen är. ,,Med alt, denna ſiſta ideen är kanſke äfwen ſå öfwerdrifwen, ſå falſk, ,,ſom den förra: Men åtminſtone har den intet ſamma olägenheter; man ,,lär medgifwa mig, at den ſom tror ſina likar för wäl, är ſnarare utſatt för at bedragas, än den ſom mißtror dem. Kan hända äfwen (inwänder man) det fördärfwet Ni påbördar Menniſko-ſlägtet, härleder ſig endaſt och allenaſt ifrån edert egit; ja wäl; jag medgifwer det, blott man ej nekar i och med det ſamma, at ſällſkaper och ,,efterdömen af menniſkorna ſå förändrat mig, och at detta är orſaken ,,hwarföre jag liknar dem. Det finnas folk, ſom man hwar dag får ,,göra nya tjenſter, om de ſkola påminna ſig de gamla, och hwaraf deras ärkänſla kan bli upwäkt. Man ſkriker utan återwändo, at det fins ,,ſå litet wälgörare i werlden: men detta ſkriket ſkulle utan twifwel uphöra, om man gaf den minſta upmärkſamhet på den oräkneliga mängd ,,otackſamma, ſom wimlar i Samhället. Jag tar et ögnablick det för ,,gifwit, at denna otackſamheten, ſå allmän och ſtötande den är, ej gör ,,en bra Karl mißnöjd, eller afwänder honom ifrån den wackra böjelſen, ,,at göra dem godt, ſom behöfwa hans hjelp. Men huru kan man uthärda emot de uſla och låga ſjälar, ſom, intet nöjda med at förakta ,,wälgerningen, nyttja de nedrigaſte medel, de ſwartaſte ſkuggor, at förolämpa ſin wälgärningsman, och om det wore möjligt, at förringa honom i hela werldens ögon, emot det folket, med hwilket man ej haft

„det minſta at beſtälla, om man ej warit medlidande emot dem; ſom aldrig tänkt göra Er det minſta onda, om Ni ſjelf intet tänkt aldraförſt at göra dem godt. — Den förſta Tjenſten emot dem tycks göra Er til deras ſkattſkyldige. Det Ni en gång gjordt, räknas för aldeles intet, ſå framt Ni intet dageligen gör om det; nekar Ni dem blott et enda af alt hwad de påcka på, det må ſtå i eder magt eller intet, de glömma alt det öfriga, och tro ſig ſtå i ingen förbindelſe. — I går war Ni en Gud, i dag et Willdjur; man är intet ſkyldig Er det minſta; twärtom, man tror ſig wara priviligerad at förtala Er, at måla Er med de ſwartaſte färgor; man tänker blott at hundrafalt hämnas det förolämandet man tycker ſig lidit derigenom, at Ni ej hwar minut ſtått tilreds, at fullgöra deras obilliga begär. Säg mig nu efter alt detta, hwilken förnuftig bör efterſträfwa at förbinda ſig menniſkor, och ſtälla ſig til et mål för all deras ondſka och bitterhet juſt derigenom, at man tjenar dem. Jag wil tro at här nog finnas de, ſom aldrig tjena en med fri wilja, äfwen andre, ſom weta at erkänna en gjord tjenſt, men om alla deßas antal wore äfwen ſå ſtort, ſom det werkeligen är litet, ſå blir det ändå altid en ſanning, at felet ligger mäſt hos de ſenare, ehuru de förras upförande i wiſt fall kunde tadlas. Jag medger, at den ſå kallade Wälgerningsmannan intet kändt eller ock förſummat ſättet, hwarigenom man gör ſin tjenſt ſå behaglig; men hwarföre tog den andra emot den, då det ſtod i hans fria wilja at ſäja nej? hwarföre förnedrade han ſig ſå långt, at han borde ſätta ſig i förbindelſe emot den ſom han ej aktade, och ſom han i ſit ſamwete ej kunde akta? — War det för at ännu göra ſig mera föraktlig, bedraga igenom ſmicker, juſt då man årnar wedergälla med den ſwartaſte otackſamhet? — Huru det är, ſå hyſer jag ingen annan tanka hörom än denna: om man i allmänhet ägde mera förſiktighet, mera granlagenhet, at wälja dem man wille göra godt, ſå ſkulle antalet af otackſamma wara hälften mindre, utan at det ſkulle märkas briſt på wälgörare. Min ſtörſta plåga af hela lifwet är ändå den, at i hwart ögnablick höra olyckliga ſtorpratare, ſom äga den beſynnerliga gåfwan, at djupſinnigt afhandla hjertats egenſkaper, om ädelmod, dygd, och ſtorhet i Själen; de gifwa ſig ſå mycken möda, de anwända ſå lång tid, at tala lärdt om alla deßa wackra ſaker, at de förlora både ſtyrka och luſt at utöfwa dem; lika wißa Pietiſter,

„ſom tala ſå wäl om Gud, och handla ſå illa med menniſkor; hwars
„bewis om Chriſtendomens nytta och höghet äro ſå öfwertygande, och
„hwars hemſeder äro ännu mera förargande.

„Det är ofta af den ſtörſta nytta at tala hårda ſanningar; om det
„intet gör menniſko-ſlägtet bättre, ſå gör det dem mindre fruktanswärdt;
„det är redan en ſtor ſak. Detta ſkälet allena tror jag borde göra til-
„fylleſt, at öfwerſe med mina bittra förebråelſer.

„Ni Dödelige! ſägen mig, jag ber Er, hwarföre Ni hafwen bygt
„Samhällen? Hwad för ſkörd hafwen Ni wäl hämtat af et ſådant up-
„tåg? Ni ären då utan twifwel blefne bättre, mycket mildare, mycket
„ſedigare? Jag wet at Ni wiljen man ſkal tro det; men weten Ni wäl,
„at det är juſt det ſom lägger i dagen edert fördärf, at Ni igenom
„ſkrymtan och bedrägerier öken alla edra andra ſwagheter. — Ack! til-
„ſtån då upriktigt, at Ni hafwen lemnat ſkogar och ödemarker, at Ni
„trädt i Samhällen blott för at pläga, at ſönderſlita eder med ännu me-
„ra beqwämlighet, med ännu mera ſäkerhet, och med ännu mera grym-
„het. Ni hafwen nalkas hwarannan blott i afſigt, för at wara ſå myc-
„ket ſäkrare om edart rof, för at finna medel och utwägar at rätt ut-
„grunda egenſkapen af alt det onda Ni beſlutat åſtadkomma.

„Ni hafwen ſammanſkrifwit Lagar för ingen annan orſak, än at
„äga det nöjet at öfwerträda dem, och wara brottſliga med mindre fa-
„ra; ty huru det är, låt oß tala ſå kallſinnigt man nånſin kan, deßa
„Lagar och Förordningar, hwars nytta man ſå ſkryter af, blifwa de in-
„tet dageligen ſköflade af de mägtiga utan minſta åtal? tjena de dem in-
„tet ſom et wapen at undertrycka de ſwagare? när ſå är, är det intet
„helt naturligt at tänka, det Lagarne igenom deras lätta mißbruk tjena
„endaſt at öka de förras tyranni, och de ſenares uſelhet? Ni hafwen
„aldrig afſtådt ifrån den bedröfweliga förmån, at inbördes ſkada eder,
„utan för at kunna ännu ſäkrare ſätta dolken i hwarandras bröſt, för
„at göra Edra hugg mera dolda och mera ſäkra.

„I ſanning är det ganſka olyckligt, at den wiſa igenom menniſkors
„ſällſkap endaſt kan komma ſå långt, at intet hata dem, at intet i all-
„mänhet förakta dem, at beklaga ſomliga, at älſka några få, at hög-
„akta någon enda, och at ej bry ſig om alla de andra„.

Någon af mina Läſare torde wäl påſtå, at blott en mjältſjuk, en

Miſanthrope kan tala ſå, — alt för gerna, jag medger det; men neken mig ej eller, at han talt förnuftigt.

Contrefåjaren.

En Contrefåjare, ſom ej målade andra än Fruntimmers Portraiter, och det i en förunderlig likhet, gjorde derigenom de fula, eller dem naturen hade nekat några behagligheter, ganſka miſnöjda, då twärtom Skönheterna woro aldeles tilfredsſtälda.

Denna Contrefåjaren, det är: Sanningen; de wackra Damerna äro de wiſa, ſom wilja höra den, ſå wida den altid har ſina ſtora förmoner; de fula och ſtygga äro denna werldens elaka och fåkunniga menniſkor, hwilka Sanningen aldrig behagat.

Billet

Ifrån Hennes Nåds Kammar-Jungfru til Fröken i Huſet.

Den gamla Gumman war här och ſtack mig Brefwet i hand ifrån gamla rika Bruks-Patron, ſom här innelykt följer; ack! hwad Fröken må tro! jag war brydd, ty Er Far kom in i det ſamma, men til all lycka hade Gubben intet glasögona med ſig, utan jag inbillade honom, det war litet ihoplagd Cammarduk, hwilken jag fått ſom prof; jag måtte ſäga, at jag på Frökens wägnar bannade up Gumman, ſom intet brukar ſtörre förſiktighet; nej, tacka wil jag den andra Gumman, ſom blef död ifjol, hon war långt ſlugare; jag kan intet komma ſjelf, för Ni förſtår wäl, at Hennes Nåd ſitter nu wid Toiletten, och ſedan jag ſläppt in Fendricken, Er Bruks-Patrons Son, ſå måſte jag ſitta här på wakt; ack! hwad Fröken i ſå unga år är ſtadgad och beſkedlig, ſom byggar ſig til ålderdomen; och hwad Er Fru Mor är öm och god, ſom wil wårda ſig och ſe ungdomen til godo.

Kungörelſe.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deſſe Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 25 utgifwes näſta Fredag den 8 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 25.

Stockholm, den 8 Junii 1781.

Til Utgifwaren.

Som Ni begärt at weta min Caractör, ſå har jag aldeles ingen orſak at dölja, det jag tjent med ſådan diſtinction, at jag efter egen fri wilja, min Herr Utgifware! är afſkedad Fendrick i Armeen på extra Stat i Utrikes tjenſt, och enligit mit löfte och eder tillåtelſe aflemnar nu utur mina Deutſche Krieges-Geſchäften twenne bref i tjenſten; — Det förſta ſom et Ordres-bref ifrån en utgammal Capten til ſin unga Fendrick, hwilket efter min oförgripeliga mening röjer et fogligt tankeſätt, och ſådant, ſom denna ſlags Förman efter anſtändighetens och wapenkonſtens reglor altid är ſkyldig naißancen, ehuru det andra Brefwet, ſom ſwar ifrån unga Grefwens Fru Mor, wil bewiſa motſatſen, hwarföre jag är ganſka mißnöjd dermed, men ſanningen til ſtyrko dock upgifwit det; — Utgifwaren lär finna ſom jag, at Grefwinnans Bref är matt, och med all ſin Tactique ſå är hon ändå et Fruntimmer (*).

de Pauvrehielm.

Högwälborne Herr Grefwe och Fendrick!

Nådige Herre!

Min ſkyldighet hade långt för detta fordrat at upwakta Nådig Herr Fendricken med deßa få rader, och felicitera til det ſteg han i förrgår gjorde, hwilket likwäl war ſå länge och ſå wärdigt förtjent, allenaſt jag förr på något ſätt kunnat få weta adreßen. Jag och Compagniet

för

(*!) Nej tack, Herr Fendrick, Grefwinnan med alla ſina ſmå airer hon wiſar i Brefwet, är rätt förnuftig, och jag wil önſka at den unga Grefwen aldrig kommit i ſämre Krigs-Schola.

Utgifwaren.

hafwa dock måſt avancerat der-
för wåra ſmå och obetydliga perſoner ehuru jag är öfwertygad,
wid, ſom fått en ſå ſtor Herre i Rullorne, på annat ſätt än ſom
at Nådig Herrn aldrig wiſar ſig wid Regementet ſnart måtte ſke.
deß Chef, hwilket jag önſkar för det allmänna båſta en vidimerad af-
Enligit Regements-Orderne, hwaraf jag wågar bifoga Herr Grefwen
ſkrift, ſupplicerar jag aldraödmjukaſt, at Högwålborne ſätt incom-
tåcktes, då lågligheten ſå fogar, och om det intet på minſta då jag
moderar, inſkicka ſin Merit-Liſta til Reſpective Chefs-Ämbetet, Hand-
altid kan få en afſkrift deraf, at förſt inregiſtrera i Compagnie-
lingarne, och ſedan tillika med Qwartals-Förſlaget aflemna den til Ma-
jors expedition. Formulairet til Förteckningen af alla Tjenſter och För-
tjenſter, har wanligt wis warit denna (*), men dependerar det aldeles
af Nådig Herr Grefwen, at inrätta den i ſå många diviſioner och ſub-
diviſioner han nånſin behagar; jag wil förmoda at et ark Imperial-
papper förſlår; dock om det behöfs och Herrn finner för godt, at upre-
ſa hela ſin genealogie, ſå kunna twenne ihopfäſtas. Om det på minſta
ſätt rör Nådig Herr Grefwen at weta Högwålborne Öfwerſtens, Öf-
werſte-Lieutenantens och Majorernes namn wid Regementet, ſå har jag
den äran härmedelſt öfwerſkicka dem, i fall denne öfre Staben ej redan
genom Bref gjort ſig påminte; de andre Officerarne äro ganſka för rin-
ga at nånſin låta weta ſina ödmjuka namn. Som jag äger den oſkatt-
bara lyckan, at wårda i Herr Grefwens perſon, ej en Compagnie-Cam-
rat utan Förman, ſå åligger det mig at rapportera, det ingen ting be-
ſynnerligit har paßerat wid Compagniet, utom det, at det är ſå godt
ſom vacant, och hade jag intet routine, ſom en experimenterad Office-
rare, at nyttja Columner af Sjuka på Landet, tjena ut ſina dräng-
år, Commenderade på wärfning, rymda i exercer-månaderne, dö-
de i Paraden (i Originalet ſtår in augenbliche Geſtorben), på
Tegelbruk, på Bergſprängning; ſpel och Under Officerare i Clum-
mer, ſå ſkulle Mönſter-Herren ha en ſlags anledning til Obſervation. För
all ſäkerhet önſkade jag dock, at Nådig Herrn ſå wille begå igenom ſi-
na Wänner, det wi ſluppe Mönſtring i år, då det följer af ſig ſjelf, at
wi ſluppe exercice åtminſtone wid mit, hwad ſäger jag Herr Fendrickens
Compagnie, derwid jag betjenar ſom Capiten, eller ock, at jag blott
för min perſon kunde få Permißion, då Lieutenanten wid Compagniet,
ſå

(*) Ej inſkickad.

ſåſom äldſt bör ha alt anſwaret, och ſkulle han ſedan miſta ſin Tjenſt, för det jag ej förſtått at göra min, ſå wore det wäl den högſta rättwiſa, ſå wida Högwälborne Herr Grefwen och Fendricken wunne i touren, eller rent af kunde ſuccedera honom. Den ena ſpeculation följer på den andra; jag är ſnart mina 40 år, och följakteligen på grafwens brädd, hwem kan ockſå längre uthärda med alla de oerhörda Fatiguer, ſom äro förknippade med Militairen här i landet, och i ſynnerhet med Capitains-Chargen? det faller mig in, ſå länge jag har den ännu qwar, at accordera bort den; befaller Herr Grefwen och Fendricken at entrera i denna handeln? Jag wågar ödmjukaſt proponera, ſamt afwaktar Högwälborne Herr Fendrickens wördade Ordres, ſå wäl om detta, ſom äfwen huru ofta jag ſkal aflemna rapporter, Förſlager, och framför alt Mann-Rullor på Compagniets vacancer. Med ſtörſta wördnad och ſoumißion lefwer jag intil mit ſiſta etc.

Wälborne Herr Capitaine!

Då min Son ſåfwer middag i Franſöſkans Kammare, ſå har jag reſolverat at ſwara i hans ſtälle; — Jag måſte tilſtå at jag länge balancerat, och jag bekänner, at ſå mycket detta beſynnerliga Ordres-Brefwet ſurprenerade mig i början, ſå mycket wäcker det nu min medömkan, ſedan jag af några, ſom känna Herr Capitaine, werkeligen blifwit öfwertygad at det ej är Malice. — Min hjertans Herr Hauptman! förlåt min franchiſe! hwad wore icke en Mor olycklig, om hennes Son brutit up et ſådant Bref, och ſjelf kunnat läſa det; barndomen är ändå nog förmäten; han hade kunnat ſkapa ſig et tänkeſätt om ſin lilla perſon, ſom för all hans öfriga lifstid gjort honom odugelig, i ſynnerhet i et ſtånd, där Subordination blott och bar utgör ſjälen; Ja min Herr Capitain! det är med den, ſom Konungen i Preußen tagit Sleſien; jag har aldrig haft något Compagnie, faſt min Sal. Herre war General, dock begriper jag det wara mycket emot reglorne, at en Capitain ſkrifwer i ſamma ſmak, ſom en enfaldig Fältwäbel til ſin Lieutenant; och urſägtar Herr Capitain mig, om jag med denna Poſten ber Öfwerſten, min Couſin, placera Son min på et annat Compagnie, när han en gång blir ſå ſtor, at han kan göra tjenſt. Hwad Herr Capit. rapporterar om vacancer, om exercice, om Mönſtring, om Permißion, förſtår min Son til all lycka intet, ſå wida han ej är mera än 7 år gammal, och om wår Lands-Herre wiſat nåd, och blott för deß Sal. Faders förtjenſter ſkänkt honom en Fendricks Fullmakt, utan

månågon ſlags lön, så följer aldrig deraf, at han, ockſå 3 gånger äldre, ſkal hoppa förbi någon mera förtjent, mindre ſtiga up på den förkroßades axlar, och aldraminſt directe accordera ſig til något Compagnie;—at commendera 100 Man, hwad ſäger jag? wårda dem til kropp och ſjäl, at med wett och hjerta föra dem til det höga ändamålet, ſom är Lands-Herrns och Foſterjordens förſwar, ſannerligen min H. Capit.! fordras icke dertil en helt annan routine än edra Mönſtrings-Columner.— Jag hoppas då min Son med åren fått en education, wärdig ſit ſtånd, då han fått lära Wetenſkapen, och hunnit til förfarenhet, oſkiljaktig ifrån Tjenſte-år, ſå ſkal det ej wägras honom mera än andra, at beklåda de högre Graderna, utan at nånſin behöfwa ſå owärdiga maniements til ſin lycka, ſom Hr. Capit. proponerar; ſådant händer aldrig i wår Familie; måtte min Son dö förr än hans lefnad ſkal präßa oſkuldens tårar!—Se där! i ſtället för de 2:ne Imperial-arken et litet Viſit-Kort, där Fendrickens Namn, Födelſe och Fullmakts data äro teknade; af deßa materialier behagar nu Hr. Capit. bygga hwad för Merit-liſta ſom hälſt; hält äfwen til goda Formulair (*) på et qwartblad til Ordres, utan den tyſka titulaturen, i ſtället för Ert bref är upfylt med **Nådig och aldraödmjukaſt.** Hwad åter edra oerhörda fatiguer i Tjenſten angår, ſå undrar jag intet derpå, om alt ſker ſå widlöftigt ſom detta brefwet, och lärer ni ha lätt nog at få Affked, blott wid anſökningen ſkulle bifogas en afſkrift häraf; men hwad Accord-ſumman angår, ſå torde det bli ſwårare, ty med den experiencen i Tjenſten, ſå borde ni ej wara i ſå tryckande omſtändigheter, — dock — jag raillerar; humeuret är nu förbi; jag wet nog at en Compagnie-Chef, (han må göra ſin tjenſt wäl eller illa) aldrig ſamlar, han ſkal dela ſå mycket med ſig; Lika mycket, min Capitain, jag ger er min Parole, at alt hwad jag nånſin kan, ſkal jag bidraga til Ert Accord, likwäl med den ſom är i Touren; det är ren winſt för tjänſten, och jag picquerar mig af Patriotiſme; när en fiende will retirera ſig, ſå bör man ju lägga en brygga af Jouveler; det ſauverade Zar Petter wid Pruth, och jag hoppas det ſkal äfwen på ſit ſätt ſauvera min Son; han waknade nyß, och ber om ſin Compliment. Med en ſlags egard förblifwer etc.

(*) Ej eller inſkickad.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Rikſd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deßa Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 26 utgifwes näſta Måndag den 11 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 26.

Stockholm, den 11 Junii, 1781.

Den förnuftiga Roußeau, ſom ſåwäl kändt ſina ſkyldigheter både ſom Menniſka och ſom Medborgare, ſom war celebre i ſin lifstid, men blir det ännu mera efter ſin död, upſade formeligen inför Rådet i Geneve, ſin Fädernesbygd den lydnad och de plikter han ſom Medborgare war ſkyldig, ſamt öfwergaf den på intet mindre ſkäl än detta: **då et Förbund emellan twänne brytes af endera, ſå är den andra ej häller ſkyldig at hålla det;** — Lyckliga menniſka med ſådan hälſa och ſådane talanger; —Chappuis, Roußeaus wän, ſom til äfwentyrs ej förſtått denna hans Sats, likwäl en naturens okullſtöteliga grundpelare, förebrår honom i et bref detta ſteget, hwarpå Philoſophen af den 26 Maji 1763 ſwarar ſom följer.

Jag ſer af det brefwet hwarmed Ni hedrat mig den 8:de i denna månad, at jag i all min olycka ej är anſedd på den bäſta ſidan. — Det koſtar ſå litet at antaſta uſla, i det man gör ſig en ſkyldighet af, at räkna deras olyckor ſom det ſtörſta brott.

Ni ſäger Er ej kunna begripa min gärning, den är likwäl ſå ren, ſom den nödwändigheten war fördömd ſom bragt mig dertil. Förfördelad ſå hårdt i mit Fädernesland, utan at någon enda af deß medlemmar (ſedan jag i fulla 10 månader wäntat derpå) öpnat ſin mun, war det den enda utwäg jag kunde taga til min heders bewarande. — Det är med den lifligaſte ſorg jag ſkridit til detta ſteget; men! hwad ſkulle jag göra? godwilligt blifwa qwar ſom en medlem i Staten, ſedan detta händt mig, war det icke at lika godwilligt ärkänna ſin ſkam?

Huru wågar Ni at fråga hwad Fäderneslandet gjordt mig? En ſå förnuftig man ſom Ni! är den i okunnoghet, at en oförrätt, gjord i All-

mänmånhetens namn af Statens Öfwerhet, är lika med den ſom hela Staten ſkulle göra en, då ingen af dem ſom äga rättighet dertil ſätter ſig deremot? Jag är intet ſkyldig Genevrarne allena räkning för min Perſon; jag är ſkyldig den för mig ſjelf; för Europa, af hwilken jag olyckligt wis är känd, för en efterwerld af hwilken jag tör hända blir det.

Om jag wore nog enfaldig för at inbilla den öfriga werlden, at Genevrarne ogillat detta förfarandet, ſkulle man intet le åt mig? Weta wi icke, ſkulle de ſäga, „at hela Borgerſkapet har oſtridig rättighet at göra „föreſtällningar, at klandra, at uphäfwa och i och med det ſamma ogilla „Magiſtratens beſlut, ſå ſnart Lagarne äro ſköflade? Har det wid detta „tilfälle ſedan Ni wäntat et helt år rört ſig? Om 5 eller 6 „Borgare endaſt hade talt, ſkulle man kunna tro Er; ingen ting hade „warit lättare; — Hwarföre är det då intet ſkedt? denna djupa tyſtnaden „motſäger ju Er. „— Se där min Wän! hwad man ſkulle ſwara mig, och hwad man borde ſwara. Man dömer en aldrig efter tankarne utan efter gerningen. Tör hända, har jag kunnat wälja flera ſätt at hämnas mit wåldförande, men det fins intet et enda utom detta jag tagit, där jag utan hämd winner mit ändamål; och då denna utwäg ſkadar ingen annan än mig, ſäg, är det billigt at den tildrager mig förtretligheter, i ſtället för all den tröſt och den medömkan jag borde hoppas?

Ni ſäger, at jag ägde ingen rättighet afſäga mig mit borgerſkap, at öfwergifwa Geneve; men at ſäga och bewiſa det, är ej et och det ſamma; wi äro ganſka långt ſkilda i ſlutmeningen; det har aldrig warit min tanka at anhålla om denna afſäjelſen, utan at taga den.

Jag har nog öfwerläſt och granſkat mina rättigheter för at känna dem, ehuru jag aldrig mera än en enda gång inſedt, huru man kan ſlippa dem; — Då jag har bruket i hela werlden, ſunda förnuftet, den naturliga Lagen och Grotius, tillika med alla Lagkloka för mig, ſå behöfwer jag intet rätta mig efter Er willfarelſe. Det fins ingen til, ſom icke wet, at et förbehåld eller öfwerenskommelſe emellan twå, ſå ſnart den brytes af endera, medförer ingen förbindelſe för den andra; när jag war ſkyldig mit Foſterland all ting, ſå frågar jag Er, om det war mig ingen ting ſkyldigt?— Jag har betalt min ſkuld, har det betalt ſin? Jag wet at man har ingen rättighet at förbanna det, men ſå ſnart det förkaſtar mig eller gör mig wåld, ſå har jag ockſå all billighet på min ſida at förkaſta det; ſamma ed jag gifwit Foſterjorden, har Foſterjorden gifwit mig; då den ej håller ſina löften, ſå tar hon mig lös ifrån mina, eller då de blifwa mig odrägeliga och ſkamliga, ſå är det min ſtörſta ſkyldighet at afſäga dem.

Ni ſägen, at om flere kommo och anmälte ſig i ſamma ärende inför Rådet, ſå wore det ej underligit om de blefwo fängſlade. — Jag är aldeles af ſamma mening, emedan den ſom har magten i händren får göra hwad orättwiſa han behagar. — Ehuru en Lag, ſom aldrig följs, förbinder en inwånare at utan tilſtånd öfwerge ſit hemwiſt, ſå behöfwer man aldrig begära den rättigheten af andra man ſjelf äger; det är wäl ſant, at Genevaren, ſom går bort, ej wanligt wis upſäger ſit borgerſkap ſom jag, men ockſå, då det aldrig händt honom en ſå allmän och ſå känd orättwiſa, ſå behöfwer han ej heller göra ſin hämd ſå allmän och ſå känd.

Min Wän! jag har mer än länge tänkt i detta ämnet, om här funnes et medel öfrigt at göra annorledes.

„Ni fordra Landsmän! Jag hade anförtrodt Er min ära, och jag
„war nöjd; men Ni hafwen ſå litet wårdat Er om denna min enda egendom,
„at jag war nödſakad taga den tilbakars. — Twingen mig intet, jag ber
„Er! Ni Genevare! at igenom hårda och mindre behagliga ſanningar
„förſwara in för hela werlden mina gärningar; Förſwaret blefwe reſt
„på Eder bekoſtnad, och Ni! ſom jag oaktadt all Eder otackſamhet älſkat,
„ſparen mig i alt mit elände et ſådant bykymmer.

Erindren Eder, min Herre! at jag ganſka ogerna ſwarar i deßa termer, men ſanningen har intet flera än en ſida; om Ni mindre hårdt ſkrifwit mig til, helt ſäkert hade jag gjutit mina tårar i Ert ſköt; — Er wänſkap är mig altid kär, och det blir min heligaſte plikt at göra mig den wärd; men jag ber Er på det högſta, at den blir mera öm, och då Ni ſkrifwer, häldre följer Ert hjerta än Edra fördomar.

Tankar af Äldre och Nyare Philoſopher.

En Furſte kan med lätthet granſka ſina Hofmäns begrep och kännedom, men ſwårare blir det at rätt utröna deras trohet och deras oegennyttiga förhållande.

* * *

Det är en ewig ſanning, at hos Prinſar är det någon gång lika ſå farligt at kunna göra wäl, ſom at wilja göra ondt.

* * *

De rikas öfwerflöd beſtår af de fattigas aldraſtörſta behofwer.

Förnuftet måſte ej öfwergifwa oß i wåra glada dagar, om wi wilja behålla det i wåra mulna.

Roligt nog.

En ſöt och wacker flicka, klädd i den bäſta ſmak, upwaktade förmiddagen i en ſtor Miniſters Förmak med en Inlaga i handen. Hans Nåd blir henne warſe, lorgnerar, går til henne, och ber flickan ſå länge ſtiga in i ſit Cabinett; — ingen ting angelägnare, än at ge de öfriga ſom wäntade, et ſlags ſwar och låta dem gå; — Han kommer då tilbakars med et öga fullt af lågor, och med de ömaſte känſlor i hjertat. „Hwad befaller Ni! „hwari kan jag wara Er til någon tjenſt, min wackra unge? — Det är en anſökning Nådigſte Herre. — En anſökning; ack! du kan wäl aldrig ſöka annat än „det ſom är rättwiſt; en ängel, ſom du, har wäl aldrig orätt, blott du äfwen wille „bewilja hwad jag begär; i det ſamma tryckte han henne i ſina armar: hans ſjelfswäldiga händer hade redan tagit och ſläppt inlagan på golfwet, för at mera fri, ⸗ ⸗ ⸗ Men Ni wet intet Nådige Herre hwad jag begär, ſe där läs, och tar i det ſamma up papperet. I denna lutande ſtällningen blef Supplicanten ännu mera täck; fåfängt ſtod Miniſtern med all ſin höghet längre emot; — med goda eller onda reſolverar han. Så ſnart Herrn ſanſat ſig litet, förſäkrar han henne å nyo wid ſin heder, at hon ſkal få hwad hon ſökt. Den lilla Mamſelln tackar, niger och ſkyndar ſig bort, och den ſtora Herrn, ſom nu ej hade annat at göra, läſer igenom Flickans inlaga; han läſer ännu en gång, ⸗ ⸗ ⸗ men huru beſtört och förargad blir han icke? den innehölt en bitter och beſannad klagan emot hennes Medicus, ſom antingen af okunnoghet eller elak wilja på 3:dje året utdragit med deß hälſas förbättrande. Efter den dagen föreſatte Miniſtern ſig altid at läſa igenom hwar enda inlaga, förr än han hazarderade fram med ſin reſolution.

Kungörelse.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 27 utgifwes näſta Onsdag den 13 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 27.

Stockholm, den 13 Junii 1781.

Utur Pauvrehielms Tyſka Samlingar.
Aldraödmjukaſte Memorial.

Då af de trettiotwå Secund-Lieutenanterne i Regementet, en olyckligt wis är död i Torſken, ſå wågar jag härigenom i djupaſte ödmjukhet anmäla mig til Förſlagets ärhållande i ſucceßion, ſå wida jag i briſt af pängar ej kan ſöka andra än rena vacancer.

Högwälborne Herr Öfwerſtens grace är mig den ſäkraſte förtjenſten, men i alla fäll wågar jag här bifoga Profeßorernes i Göttingen betyger öfwer mina framſteg ſå i Moral, Hiſtorien, ſom Mathematiquen; om min ſmak i tecknandet kan Nådig Herr Öfwerſten döma af medföljande rödkritsſtycke, och hwad fäkta och voltigera angår, ſå åtager jag mig, i anſeende til egen motion och nöje, at ge de unga Officerarne wid Regementet lection; jag är tjugutwå år gammal, och Officers Son här i Regementet, tjent ſom Under-Officer i fyra år, och trottſar jag hwem ſom hälſt, at påminna något wid min Conduite.

Freyherr von Degen,
Sergeant.

Ödmjukt Memorial.

Som jag förnummit af Altonaiſcher Mercurius, at en ledighet yppat ſig i Herr Öfwerſtens Regemente, och det fallit mig in at omſider wälja et ſtånd, ſom paßar til mina pångar och mina öfriga förmåner, ſå tror jag härigenom göra Herr Öfwerſten et nöje, och Regementet en heder, at anmäla mig til Förſlaget.

Så länge rättwiſa och billighet ej blifwit Landsflyktige på jorden, ſå hoppas jag det ej ſkal manquera mig, i ſynnerhet ſom min Herr Fader, Sillpackar-ålderman här i Staden, ſkickar i Herr Öfwerſtens Kök en 8:ting Holländſk Sill fjol-års, utom den ſtipulerade Accords-ſumman. Til öfwerflöd bifogar jag den Linhandlarens orlofsſedel, hwareſt jag i hela tretton åren ſtått i bod, är trettionio år gammal, gift och har fyra barn.

Linnewandt (*).

På begäran upſatt
igenom Doller,
Klockare.

Premier-Majorens
Ordres til Recrut-Exercice.

1:o Som tiden ej medgifwer i år, at enligit Reglementet börja med Recrutens ſtällning, Plie, Marche etc., ſå börjar ſtraxt Bataillons exercicen.

2:o At winna de twenne höga ändamålen, Själen i hela lifwet, lefwa och lefwa låta, ſå rycka Compagnierne mangrant ut deßa 14 dagarne precis klockan 8 alla mornar; om den wackra wäderleken ſå fogar, och ej daggen är för ſtark; då det anbefalles Herrar Officerare at Tourwis beſtå hwarannan Caffe, hwarefter, ſedan det är utdruckit, Soldaten altid har bättre hog och drift at gripa ſig an.

3:o

(*) Fendrick Pauvrehielm påſtår, at Linnewandt, (aldeles intet til Accord-ſum man och Sill 8:tingen), utan andra ſtora Conſiderationer erhöllt Förſlaget; men jag gißar at han måſte wara ganſka illa underrättad, om eljeſt Secund-Lieutenanter i den tjenſten hafwa ſamma tjenſtgörning eller ſyſla ſom Fendrickar i andra riken; ty af de 3 öfwerblefna kunde nog de ſjuka ſoigneras, om ock hela Regementet legat på Sjukhuſet; — dock, jag torde fela, ſom ej känner främmande Armeers ſammanſättning, tjenſtgörning och Reglementen.

Utgifwaren.

3:o Regementet formeras efter wanligheten ſtraxt på en Bataillon, i briſt af Fanjunkare.

4:o At fylla up bakom Fanorne, tages Ammor i briſt af Manſkap.

5:o Som en ſak af ſtörſta wigt och wärde, ſjälen i all exercice, recommenderas Präſentirt das Gewär, eller i öfwerſättning: Gewär af, Gewär i högra Armen och General-Salfwan; deßa handgrep kunna aldrig nog öfwas, och måtte det inpräntas i Soldaten af hwad ſtor betydenhet ſådane Krigsrörelſer äro; derefter, om tiden ſå medgifwer, i anſeende til Beſigtnings-Mönſtringen, ſom ſkyndar, kan öfwas med Evolutionerne: Höger om wänder Er, utom hwilket man ſwårligen ſkulle kunna paradera med wärdighet.

6:o Af all march är Parade-marchen den angelägnaſte, ſå wida den gör en wacker Coup d'oeil; men torde ej i år medhinnas.

7:o Chargen i allmänhet är mindre nödwändig, dock i alla fall bör den i retirerande, ſåſom mäſt naturlig, en par gånger igenomgås.

8:o Som Conſervation af Statens Manſkap åligger hwar och en eftertänkſam Compagnie-Chef, ſå befalles på det aldraſträngaſte, i grund af Subordinations-Lagarne, at Soldaten i denna Sommarhettan ej twingas för mycket eller för länge; utan ſedan han fyra gånger hwilat på en timma, ej mer än en fjerdedel i ſönder, ſå ſlutes exercicen kl. 9 förmiddagen, då Soldaten de öfriga timmarne får Permißion.

9:o Den dagen då ſlut-exercicen ſkal gå för ſig, blir längre fram på Orderna averterad, på det ingen ſurpriſe måtte exiſtera.

Roligt Nog.

En ſkrifware blir kär i en rik och wacker Fröken, friar til henne och winner ſå godt ſom aldeles denna ſkatten; en Officer får ſamma infall, anmäler ſig, men lyckas ej; intet för det at Fröken förut bortgifwit ſit hjerta, utan juſt derföre at han war et år äldre, och hade en ſtafwelſe mindre i Namnet än den förre; — Förtretad liter häröfwer går han til ſin lyckliga Rival, förklarar honom rent ut, at han ſkulle afſtå ſin Sköna, eller ſlåß med honom; — Sictern determinerad ſwarar nej til förſta propoſition, och antager utmaningen; de öfwerenskommo om ſtället, och infunno ſig andra dagen på utſatt timma. Den utmanade förklarar då, at han ej ſlåß på wärja utan på piſtoler, dem han tagit med ſig; hans Contrapart får wälja hwilkendera han behagade, laddar ſjelf och blir lika ädelmodigt tilſagd at ſkjuta förſt; — Den blåklädda ſkjuter, och den andra faller ſom död; — Hwad war annat at göra än rymma? — Någon tid derefter träffar denne wißhändta en af ſina bekanta, ſom frågar honom hwad han har at göra där, och hwarföre han reſt ſå långt och i ſådan hemlighet bort?—„Känner Ni då intet min affaire? „ſwarade Officeraren beſtört, det är ju jag olycklige, ſom ſköt ihjäl den och den; —Kors! hwad Ni bedrager Er! han mår ganſka wäl och gifte ſig för några dagar med Fröken= • =; hwilket åſkeſlag för wår rymmare! han finner at han blifwit narrad, kan ej annat än le åt ſig ſjelf, och tilſtå ſin öfwerilning.

Sanningen war den, at den rådiga Themis ſon hade gifwit honom kulor af någon löſare och konſtigare ſammanſättning än Tutanego, och at Piſtolerna i ſjelfwa werket ej woro laddade med annat än löſt krut, twiflandes ej at då han lotſade wara död, den andra ſkulle ta det parti han gjorde.

Inpromtu

Af en reſande, ſom ej förr ſedt Guſtaf den I:ſtes Statûe.

Jag ſåg — hwad känſlor i min Själ!
Ack! måtte de med lifwet ſluta.
Ja, Foſterland! det är dit wäl,
At ock en ſkatt i aftryck njuta.
— Men Stad! ſom ſkryter af din lott,
Som närmaſt höjs af deßa ſtrålar,
När Guſtaf lefwer i dit Slott,
Du blott af Tredje Guſtaf prålar.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 28 utgifwes näſta Fredag den 15 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 28.

Stockholm, den 15 Junii, 1781.

Då Operan Alexis eller le Deſerteur upfördes förſta gången på Theatern i Paris, talte en Franſyſk Journaliſt därom på följande ſätt:

Detta Drame, ſom haft ſå många pretentioner, ſom påckat på ſå många handklappningar, har icke en gång fått de åſkådare för ſig, hwars ſmak juſt intet är ärkänd för den granlagaſte, och hwilka eljeſt ofta nog låta imponera ſig af Auctorens namn.

Denne Piece af 3 Acter ſkal innehålla et puts man wil ſpela en Soldat, ſom kommer för at gifta ſig;—man inbillar honom, at hans flicka warit otrogen, och emedlertid då han warit borta, at hon gift ſig med en annan; —Soldaten i förtwiflan däröfwer wil rymma, men blir angifwen och fängſlad af ſina Camerater, ſom komma öfwer honom och höra hans utlåtelſer; —han hade gått til döden, om ej hans Fäſtmö, aldeles utom ſig öfwer en ſå raſande följd af detta haßleriet, kaſtat ſig för Konungens fötter, begärt nåd för honom och fått den.

Ibland felen äro:

1:o Sjelfwa ämnet eller Intriguen, ſom är aldeles barnſlig och mindre wärdig at läggas til grundwal för et ſå högt och ſå alfwarſamt wärk, ſom detta ſkulle kunna ha anſeende af.

2:o At låta Soldaten ſtå en hel fjerndels timma i Scene; han ſom gjort ſig ſå mycket beſwär, ſå ſkyndat ſig, ſå löpt, blott för ſit bröllop, och juſt, i det han ſkal gå in til ſin kärälſkeliga Lowiſa, ſtadnar han för at gråta och larma däröfwer, at hon ej tar emot honom, eller at han ej får ſe någon.

3:o At låta arreſtera honom blott för en Aria, deri han ſjunger, at han ſkal lemna Frankrike, ehuru han ſwarar ſina Camrater, ſom fråga honom, at han aldeles intet wil rymma.

4:o At låta den tilkommande Swärfadren med ſin Dotter beſöka honom i arreſten, utan at de weta, hwarföre han är där, änſkönt brottet intet är hemligit och hela werlden wiſte det; at ſedan hon en ſtund därpå kommit tilbakars, då förſt har hon blifwit underrättad om hwad hon naturligt wis bordt efterfråga förut, och ſom hon ſå ganſka lätt kunnat få weta.

5:o At låta henne komma med hans Pardon och dåna, ſå ſnart hon får ſe honom blifwa utförd til döden, utan at hon öpnadt ſin mun om denna lyckliga nyheten, hwilken hon likwäl i ſanning bordt ſkrika för hela werlden, om hon annars haft den minſta naturens känſla . . .

Utom deßa påminnelſer, ſom äro helt naturliga och falla war tänkande åſkådare i ögonen, ſå finnas en hop andra ännu ſtörre mißtag, ſom man knapt ſkulle förlåta den ſämſta Auctor.

En Perſonnage, ſom man för in, wid namn Mont au Ciel, förluſtar någorlunda detta Sorgeſpel, men faller ofta in i grofheter, ſom ſkulle paſſa en helt annan Trouppe och en helt annan Theater än den Pariſiſka.

Den ſom ſatt Muſiquen tycks warit lyckligare; där äro ſäkert paßager ſom äro arbetade och rörande, och ſer det ut, ſom han bjudit till at här och där fördölja det tunga och det mindre naturliga, hwari Poeten ſå ofta förſatt honom; — men oacktadt alt, faller han någon gång i ſamma ſmak ſom hans model.

Roligt nog.

Ibland de konſter och wettenſkaper i wårt tidehwarf, ſom ſtiga til en owanlig höjd, har den ſom afhandlar Bedrägerier ej minſta rummet, och helt ſäkert hade nu för tiden flera af denna wettenſkapens idkare wunnit det ſtora Academiſka Priſet, om de lefwat i Sparta.

I Paris har nyligen tildragit ſig följande:

En Man wid wißa år lefde helt ſtilla och inſkränkt, blott med ſin gamla Hushållerſka; — hans enda håg war den ſom rår på alla andra och ſom ofta dör med oß, Girigheten; hans hela religion war at ſamla Louis d' Orer.

En wacker dag, då min Gubbe war reſt på landet för någon tid, och lämnat ſin hushållerſka helt allena i ſtaden, preſentera ſig några Herrar i långa räckar med papper i händren, de bulta, — Hushållerſkan låter up; de berätta henne då med ſorgliga åtbörder och likſom gråtande, at hennes kära Herre och Husbonde wore genom en ſtilla död ingången i den ewiga glädjen, ſamt at de woro förordnade at efter lag upteckna och förſegla all hans egendom.

Den fattiga Gumman tar emot denna Sorge-kalcken med et förkroßat hjerta; — men hwad war at göra? ſedan de utſkickade förſeglat det förnämſta, Skafferier, Skåp, m. m. begära de Bireaus nyckelen, inventera alla papperen och finna i Contant 180000 Livres, dem de ſtoppa hos ſig, blott derföre, at det wore enligt med förſigtigheten, i fall af eldswådor eller tjufwar, hwilket hon ſom en wärnlös och enſam männiſka ej ſå lätt kunde förekomma, at de desutom gåfwo henne quittance på, at de rigtigt emottagit denna ſumman, ſamt hwad ſom funnes af Jouveler och ſilfwer; — därefter, ſedan de recommenderat henne at föra ſig beſkedligt up, efterſe det öfriga ſom wore förſeglat, ſedan de gifwit henne något at lefwa af, ſamt önſkat all tröſt i ſin bedröfwelſe, ſå taga de höfligt afſked och gå; — i trappan ännu be de, at hon ſkulle wårda elden.

Efter några dagar kom hennes Herre hem och bultar på porten; — den ſörjande Hushållerſkan låter up, men ſlår i det ſamma igen, alla ſkriker til och korßar ſig; — Gubben kan icke begripa hwad detta betyder, han bultar på nytt och gör et faſligt buller; grannarne löpa til och falla i ſamma förſkräckelſe, ſå wida de åfwen fått höra at han war död. — Någon wåghals talte omſider wid ſpöket, ſom i ſin tour trodde at alla menniſkor woro galna; Gumman efter många förſäkringar, at han werkeligen lefde låter ändteligen andra gången up porten, berättar honom hwad ſom paßerat, ſamt wiſar Sigillerna öfwer alt; — full af förſkräckelſe ſtapplar han dock til Bireaun, men hon berättar honom tillika; at Louis d'Orerna hade Arf-Collegium tagit i förwar, ſåſom warande där i den aldraſtörſta ſäkerhet, ſamt at hon hade quittance därpå.

Den mer än olycklige girigbuken begrep då at han war beſtulen, ſom åtminſtone war förſta ſteget at återfå pengarne, om det är möjligt.

En Ängelsman talar(*).

Då jag för några dagar ſedan war i en Boklåda at köpa böcker, träffade jag där en gammal mjältſjuk man, ſom, at döma af minen, ſåg mycket lärd ut; han frågade Bokhandlaren med en kännares målföre, om han ej hade några nyß utkomna ſkrifter; — jo! ſwarade han, jag

har

Inſändt.

har Spectatorn;—dårpå pekade den okånda på en ſtor foliant, nyß inbunden, och frågade: år det denna? — å nej, Spectatorn ges ut et blad i ſånder, och ſe hår har ni N:o 1;—Fy! hwad wil ni jag ſkal göra med ſådane strö-ſkrifter! deri kan ju intet wara annat ån ſmåſaker, och det år underligt at ni wil låta trycka ſådane Uſelheter, eller efter Franſyſka langagen, miſeres criminelles;—Har ni då låſt Spectatorn? ſade Bokhandlaren til honom.—Jag! ſkulle jag låſa den! jag bryr mig aldrig om annat ån det förnuftiga och det alfwarſamma; hwad ſom anſtår mig fins wiſt intet i edra blad; i almånhet år der ju intet annat ån Epigramer, gåtor, fabler, drömmar, bref, ſom kanſke någon gång kunna roa en ſcholgoße, men aldrig en gammal förſtåndig Man ſom jag. — I ſig ſjelf år jag aldeles af Herrns tanka, inföll jag, i det jag blandade mig i deras tal; Herrn talar ganſka ſlugt: hwad för et lappri ſådane dagblad! kan wål något förnuft, någon tanka, någon gniſta af det nyttiga och nöjſamma få utrymme på et ſå trångt papper? Kan en rått författare nånſin ſkrifwa annat ån ſtora böcker? om ockſå några ideer, utpråßade på 4 ſidor in quarto, ſkulle åga någon förtjenſt, ſå blir det altid en wiß rang och en wiß ålder mindre wårdigt, at låſa dem i en ſådan drågt; det ſkulle ju förnedra dem at wara ſå flygtiga;— nej, ſå ſnart 20 år åro paßerade, och man har någon eftertanka, bör man wål aldrig ſlå op något annat wårk ån folianter, ſom beſtå af oråkneliga Tomer med metaphyſique;—det år i dem man kan göra de djupaſte reflexioner, det år - - - I det ſamma wille Bokhandlaren ſlå igen ſin bod, och jag feck ej tilfålle at långre ſatiriſera denna ſjelfkloka narren.

Når detta har håndt en Addiſons foſter, midt i ſjelfwa det förnuftiga England, ſå tröſten Eder, ni Utgifware af **Menniſkan**, Courieren, Dykaren och **Momi Löjen**! jag wet at ni redan gått i det tyſta, til den förgångligheten ſom wåntar oß alla; men i ſjelfwa grafwens djup bör förſt er aſka wara dyrbar.

Kungörelse.

Prenumerations Sedlar med Auctors namn, och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100:de Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſårſkilt 6 r:ſt.

N:o 29 utgifwes nåſta Tisdag den 19 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 29.

Stockholm, den 19 Junii 1781.

Utur Pauvrehielms Tyſka Samlingar.

En Ung Second Lieutenants Compagnie Ordres om Propreteten.

Utom mina många förr itererade Ordres i detta ämne, då Capten och Löutnanten warit borta, obſerveras nu å nyo, hwilket härtils på Parad-dagar warit mindre wanligt, neml.

1:o Poliſongerna på hwarje Karl i hela Compagniet beſtår altid hädanefter af 19 hårſtrån wid hwarje öra, 2 tum långa, twärt afſkurna; de ſom ej ha egna, förſe ſig med falſka af lika hår, hwilka igenom en ſtåltråd fäſtas i Örat.

2:o Af manſkapets gage innehålles månadtligen til Limwatten, Krita och Mynja, hwaraf kokas Smink; Premier Corporalerne tillåtas dock at nyttja Sciwerhwitt och Cinober; Soldaten N:o 125, ſom idkat rödfärjare Profeſsion blifwer härigenom Compagniets ſminkare. På detta ſätt erhålles äfwen någorlunda Symmetrie på Soldat Anſigten.

3:o Skulle Sminket ej räcka til, ſå ſpännes halsdukarne ſå mycket hårdare ihop.

4:o Wid Ögonbrynen obſerveras det ſamma ſom wid Poliſongerna, och differerar Ögonbrynwaxet deri, ifrån Skoſmörjan, at dertil tages Terpentin i ſtället för oſaltat ſmör.

5:o Soldaten, då han är kammad i håret, pudras ej hädanefter med en liten borſte ſom härtils, utan ſedan han har Monderings-Råcken på ſig, då förſt ſkal han ſticka in hufwudet i hela Puderpungen, hwarigenom Pudret kommer jämt och rundt ikring på kläderna, hälſt på ryggen, däreſt Råcken med all ſoin i werlden bör wara impomaderad, ſom närmare kan ſes af min Uniforms-Råck.

6:o De ſtyfwa Hårpiſkorna äro wid nacken 2 Tum i diameter tjocka, 3 alnar långa, böjas i 3 bugter öfwer hwaran, ſpetſiga åt ändan och ſlutas likaledes med 19 hårſtrån, halft qwarter långa, alt efter följande Tabell med Scala på.

7:o När de hwita underkläderna af Linne äro updragne, ſkola de ſtänkas med en wiſp och ſtrykas med warmt lod, at de likſom ſitta wäxta på Karlen.

8:o Hwarje Soldat åligger at lära kläda ſig det haſtigaſte han nånſin kan, til exempel: om Compagniet ſkal paradera i morgon bittida kl. 6, beſtås det ej längre tid at ruſta ſig på, än ifrån i afton kl. 9 då Tapto gått, hwilket blott utgör 9 Timar.

9:o Sedan Compagnie-Paraden ſtår under Gewär, då förſt ſprutar Fältwäbeln med en liten handſpruta Deßmans watten öfwer den; hwilket hwad tjenſtgörningen angår gör bättre effect än nånſin dyrheten kan göra Karlen olägenhet.

10:o Nätt ſtora Parad-dagar får hwarken ätas eller drickas, at ingen Karl må ha elak anda.

11:o Til bewis huru deßa Ordres exequeras, ſkal jag, utom hwad Krigs-Articlarne kunna dictera, obligera Fröknarna mina Syſtrar, at hädanefter altid förſt viſitera, för hwilkas attention på ſådant ännu aldrig det minſta kunnat echapera.

Förſök N:o 1.

Til en Simulacre af Surprice.

1:o Som hela Regementets ſtyrka ej är högre än 200 Combattans, ehuru alla wakter äro indragne, då man tar undan hwad naturligtwis bör tagas undan, de Urlaubten, Officers-drängar, Marquetentare, Maroder, ſom ej orka marchera, de ſom ej ha ſkor, och de ſom ej ſtått mera än 4 à 5 år i Rullarne, och ſåledes aldeles owana at handtera Gewäret, ſå kan jag ſwårligen wiſa det ſtora, ſom blott preſenterar ſig en jour de Bataille, utan nöjd med detaillen eller en Coup de main, ſupponerar jag min but wara, at enlevera Präſten i en liten by, ſom jag likaledes ſupponerar ligga i fiendtligt land, och af hwilken man ſkal ärhålla de wigtigaſte underrättelſer, om, när och hwgreſt Fienden näſta wår ärnar operera, om alla intriguer i Miniſteren och wid Hofwet etc.

2:o Som detta ej låter forcera ſig, ſå böra ſurpriſer och ſtratagemer employeras, hwarföre jag ockſå communicerar deßa Ordres endaſt fyra dagar förut.

3:o Som det ej är mera än en och en half mil dit, där Coupen ſkal göras den 5:te om morgonen kl. 8, då ſömnen altid är ſom tungaſt, ſå går kl. 9 ſam̃a morgon General-March, och kl. 12 Förgaddring, då Corpſen upbryter utur ſina Cantonerqwarter och marcherar på 4 Coloñer, de upqwiſtade ſtigarne, Präſter och Fältſkärer medfölja, lagandes at Charpier och bandager äro i tilräckelig myckenhet.

4:o Emellan 2:dra och 3:dje Colonne bäres bagaget, ſom nu endaſt beſtår af matſäckar, hwarwid jag ſom Commenderar, ſjelf är i queun.

5:o At ingen croiſering, traßling eller oreda må yppa ſig under marchen hos Colonnerne, ſom kanſke igenom någon ſömn komme at ſläpa, ſå commenderas i teten på hwarje en Ingenieur Offcer och en wägwiſare, hwilka wid anſwar ſkola föra dem efter medföljande March-Charta.

6:o Avant-Gardet beſtår af en 6:pundig Canon med ſin attiraill, utan annan betäckning än tråts-kuſken ſom kör.

7:o Arrier-Gardet Componeras på ſamma ſätt, och kallas deßa tilſammans åfwen löſa Flyglar, lätta Troupper, m. m.

8:o Sido-Patruller på ſlätterna, göras af några determinerade Soldathuſtrur, i anſeende til tyſtheten ſom bör regera där, hwilka dock, ſå ſnart Commandot paßerar igenom ſkog, indrages til Hufwud-Corpſen.

9:o Point de ralliement är fixerat, och ſå ſnart förſta Canonſkottet går, är det Signal, at Colonnerne efter Halt rätta ſig och ſluta på half diſtance, då de ſtraxt derpå wid det andra ſkottet deployera och formera Linien. (det förſtås af ſig ſjelf, at det ſker igenom half Swång.)

10:o När hela Linien ſåledes är upmarcherad på lilla ſlätten, ſom är omgifwen af ſkog, kärr, höjder och berg, med defileer på ryggen, den mäſt Militairiſka Poſition en Trouppe kan taga, ſå formeras Corpſen på et led med 2 alnar emellan hwarje Karl, hwilket gör en ganſka reſpectabel ſträcka, ſom intet ſå lätt ikullkaſtas.

11:o Nu gör wår Präſt-Chorum och håller et upmuntrings-tal om wåra Förfäders de gamle Germanernas Krigsbragder, derpå detacheras Grenadiererna til höger, ſom penetrera igenom kärret, cotoyera ſkogslaggen til wänſter, ta lagåln i högra flanquen, och om det är möjligt tillika falla Präſten i ryggen, i fall at han ſkulle waknat wid Canonſkottena och wille retirera ſig.

12:o Wid 3:dje Cononſkottet ſom i det ſamma går, rycker alt hwad ryckas kan i Tacten N:o 13, och ſtupa alt hwad ſtupa må, Bajonetten på Gewäret och Gewäret helſpändt, då jag aldrig kan inbilla mig at Präſten ſkulle wara ſå hårdnackad och ej gifwa ſig på nåd och onåd; men ſom tilfälligheterna i Krig äro oändeliga, och hazarden ofta derangerar den bäſt concentrerade plan, ſå ponerar jag at Hans Wördighet ſkulle ſätta ſig til motwärn, — i det cas, böra wi ej antaga annan än hederlig Capitulation, ty ſedan jag wunnit Terrainen, och ſatt mig tilbakars på det ſtället där jag formerade min Ordre de Surpriſe, ſom altid blir imprenabelt utan igenom ſwält, ſå kan han ej raiſonablement neka oß, at marchera bort med flygande Fanor, klingande ſpel och kula i munnen.

13:o Åter ſkulle förſta ideen lyckas, ſå befalles wid anſwar, at ej tilfoga fången någon ſkada, utom hwad et lofligit Krigsbruk tillåter, ſom är at hans ur och beurſe förklaras god pris, och hwilka jag tar til andencken, men all annan marodering förbjudes på det ſträngaſte, ſåſom owärdig en regulier Corps, derpå formeras Fyrkanten, Victoria ſkjutes igenom 12 General-Salfwor i rad, och ſedan Secund Chefen gjordt mig all honneur, och jag emottagit hwar enda Officerares Gratulation, ſå tänker jag at hålla et Tal til hela Trouppen, och tacka den för alt det oförſkräkta mannamod och den hurtighet de wiſat.

14:o Nu framtager hwar och en ſom har, ſin matſäck och Cantin, och Manſkapet tillåtes at dricka watten.

15:o De af Herrar Officerare, ſom ehuru de rätt nog kunde gripa i Cantinerna, ej ſkulle begripa denna maneouvre, ſå hafwa de nu emedlertid tilfälle at förfråga och inſtruera ſig hos mig.

Extra Ordres af ſamma dag.

2:ne Bondwagnar medtagas, för at kunna transportera bleßerade och döda.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Rikſd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhuſtorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 30 utgifwes näſta Fredag den 22 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 30.

Stockholm, den 22 Junii 1781.

Af Pauvrehielms Samlingar.

Ordres til Slut-Exercicen: Parol. Leben; Lôs. Und Leben laßen

1:o Då Recruterne juſt öfwer förmodan gjordt oändelige framſteg i de anbefalte handgrepen, och det endaſt ſkulle göra Trouppen mißnöjd och ledſen, at längre öfwa hwad den ſå wäl kan, och med ſå ſtor färdighet exequerat, (utom det at wår wärfning ſkämmes) ſå anticiperas Slut-exercicen i morgon, ehuru i anſeende til förra Ordres de 14 Exercitie-dagarne ännu ej äro förbi.

2:o Som af kringliggande Güter hela 10 milen ikring, lär komma en anſenlig hop åſkådare, och deras Fruar och Fröknar raffinera det aldraminſta, ſå befalles wid anſwar af Subordinations Lagarne, Själen i hela Trouppen, at manſkapet är klädd i högſta ſmak a la Katzen-Ellenbogen.

3:o Til de aldraförnämſta Spectatricernas beqwämlighet ſå utbäres Karmſtolar på fältet.

4:o Trumſlagar-Caßan förſkjuter Trakteringen; Fruntimren allena få gammalt franſkt, ſåſom bäſt paßande, pepparnötter, och en Citron at lukta på, ſom går ikring; Herrarne få en ſup aqua vita til wälkommit, pipor och Tobak, därpå Alt-Rupiner och Roſtocker bier; med detta poculeras wäl om under Bataillons-Exercicen, ſå at de främmande ej begripa wåra krigsrörelſer, och följakteligen berömma dem deſto mera.

5:o Skulle någon nyckter Connoißeur wara tilſtädes, ſå drickes honom ſå mycket flitigare til.

6:o Äldſta Officern ſom Poſt d' honneur commenderas til wård, då likwäl yngſta och wackraſte Second Lieutenanten biträder hos Gouverneurſkan, ſom utan twifwel igenom ſin närwaro hedrar dagen.

7:o Kl. 12 precis i middag formeras Bataillon på wanligt wis och wanligt ſtälle, och lägges ner Gewär tils Gouverneurſkan kommer gåendes med Gouverneuren, hwilket obſerveras bäſt på det ſättet, at en Vedette ſättes ut på det gamla Ladtaket, ſom ſtår på exercitie-plan, och hwilken wid detta parets anmarche ger Signalen igenom en itänd halm-tapp ifrån taket, i ſtället för en raket ſom eljeſt ſkulle ſtiga.

8:o Därpå börjas ſjelfwa exercicen, och at ej den minſta Confuſion wid Operationerne må exiſtera inom befälet, utan alt gå ſom et urwärk, ſå upger jag härmedelſt til efterrättelſe hwad jag tänker nyttja.

9:o Som de Compliquerade rörelſerne nu aldeles äro utdömde, och man i detta wettenſkapernas tidehwarf änteligen funnit, at, jämte **Reſpect** och **Wördnad**, den kära ſimpliciteten är den ſom utgör ſtyrkan, ſå ärnar jag indela denna Comedie i 4 Acter eller 3:ne hwiloſtunder, och det i den mäſt okonſtlade ſimplicitet.

1:ſta Acten göres handgrepen, i ſynnerhet de förut anbefalte; de repeteras och det hwilas en god half timma.

2:dra Acten beſtår af wändningarne; de repeteras, och det hwilas en god half timma.

3:dje Acten innehåller både **Handgrepen** och **Wändningarne**; deßa repeteras intet, men i deß ſtälle hwilas en hel timma.

4:de och ſidſta Acten marcheras en Parade rundt ikring Officers Fruarna, och därefter gifwas oräkneliga General Salfwor, tils Gewären blifwa ſå heta, at de äro obrukbara, då med all rättwiſa och utan minſta klander rideaun kan fällas, ſå mycket mera, ſom klockan då lär wara 4, och det börjar bliſwa kyligt för Damerna.

10:o Bataillon afdankas då ſtraxt på fältet, och har jag det förtroende til Herrar Capitainer, at de utan widare påminnelſe intaga alla Monderings-Perſedlarne på Ruſtkammaren, och ſedan i anſeende til den enwiſa Skörbjuggen, ſom under hela exercitie-tiden ſå ſtarkt inritat ſig, permittera ſå många af manſkapet det nånſin låter göra ſig, och det i denna afton innan portſlag ſlås.

11:o J morgon, ſedan manſkapet wäl är borta, ſkiutes Compagnie-wis til måls med kula, och beſtår hwarje Capten öl til ſit Compagnie.

Extra Ordres ſamma dag.

1:o J anſeende til mellankomne omſtändigheter contramanderas den anbefalte Slut-Exercicen för i år, och upſkjutes til näſta Sommar.

2:o 10:de puncten i Orderna följes dock til det nogaſte.

Den lilla Rommerſkan.

En femton års Danſös,
Kanſke den ſtörſta Conneſös,
Som Krigs-Theatern nånſin burit,
Har (ſom det ſäjs) bort til et läger furit,
Och i et ſprång med ſina ben,
Tog högſta pricken af en ſten;
—Där, ſtraxt ſom General, hon loſsar at jugera,
Förgapa ſig och admirera;
Hwad rörelſer! hwad wighet och hwad drift!
Hur alt geck efter föreſkrift;

Hon ſåg Metall-Canonen glimma,
Och långa Bajonetten ſtrimma;
Hon hörde ſårl af pipor, trummor, håſtar, folk;
„Nej, ſade hon, mit hjerta är min tolk,
„Jag än war aldrig glad åt deßa fredens lekar,
„Twärtom — hwad ödet mig förnekar!
„At känna ſöttman af mit lif,
„Och på et Romerſkt wis, at dela hjeltars tidsfördrif,
„Må Ögat warſe bli en gammal ſtolt manoeuvre,
„Som röjer ej ſå weklig ſtrid —
Kors! lilla wän! hwad grälar du då öfwer?
Så frågar hon ſom ſatt bredwid;
(Det war en Syſter af deß likar).
Kom wäds, du endaſt efterkikar - - - -
Kom wäds du långtar efter mord.
--Ja! ſwarte hon — ſe här mit favorit Com̄ando-Ord:
Gif akt: på Lifwet bryta in, med blankt Gewär och Pikar.

Kungörelſe.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 31 utgifwes näſta Tisdag den 26 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag=Bladet:

Wälſignade Tryck=Friheten.

N:o 31.

Stockholm, den 26 Junii 1781.

Syndafloden.

Redan låg en del af Jordklotet i wattnet, redan kullrade de häftiga wågorna up emot de brantaſte höjder; — et enda bärg lyſte med ſin ſpets öfwer detta wåta Elementet.

En oräknelig hop af Männiſkor, förföljd af det ſtörtande wattnet, ſträfwade at klettra ſig dit up, och deßa olyckliga funno juſt där den döden de undflydde.

Fram och tilbakars wräkta af wågorna, gåfwo de förgäfwes de jämmerligaſte nödrop, ſom blott ökade faſan.

Nu ſkiljer et helt ſtycke af bärget ſig, tumlar med et förſkräckeligit buller, och likſom ſimmar tillika med det ſkriande Folket, ſom ſmickrat ſig för et ögnableck at wara i ſäkerhet; — här fattar en dygdig Son om ſin gamla Fader och tror at frälſa honom; — fåfänga hopp! ſtrömmen ſwäljer dem båda; — där i et darrande ſkjöt, omfamnar den förſkräckta Modren ſit däggande Barn, den äkta Kärlekens gåfwa, men hon war för ſwag, hon drog ſin ſidſta anda, deß döende öga lyftes ännu emot den bärg=ſpetſen där hon förgäfwes ſökte ſin friſtad.

Det war på ſpetſen af detta bärget, ſom den unge Zemor på kärlekens wingar hade burit Zemira; det endaſte föremål för hans hjerta.

Detta paret allena, ſom hittils ſluppit den allmänna förödelſen, war åſyna=wittne til denna förſkräckeliga händelſe, och borde ſnart blifwa det ſidſta offer för Himmelens hämd; de wredgade wågorna höjde ſig ända til deras hufwud och ſänkte ſig til deras fötter; et moln upſtod, åſkan dundrade, och en ſwart dimma, ſom uplyſtes af täta ljungeldar, inſwepte dem, för at ännu mera injaga förſkräckelſe; hwart enda da moln tycktes falla öfwer dem, och i hwarje enda wåg följde döden och högar af lik.

Den häpna Zemira tryckte Zemor i ſin famn; hennes wackra ögon ſmälte i tårar, ſom blandade ſig med det ſalta wattnet = = = Min Följeſlagare! ſade hon med en ſwag röſt, — är det då ingen ting ſom kan frälſa oß? — Döden! den grymma döden! nalkas = = = hwilken af deßa wågor, hwilken af deßa Nordans ſtormar ſkal wäl ſtörta oß i ewigheten? Bäſta Wän! mit enda Hopp! krama mig intil dit bröſt = = = ſnart, ſnart äro wi ej mera til; wi likſom alla de andra ſkola förgås = = = Gud! det ſidſta ögnablicket haſtar = = = Förſkräckelige Domare! hwem kan blidka dig? = = = Zemira dignade bort i ſin Älſklings armar = = = han håller i henne; och han glömmer alt, utom at få henne tilbaka til lifwet = = = Zemira! (ſade han, i det han med ſina kyßar wärmde den mun, ſom war ſtelnad af dödens köld) Zemira! wakna, — andas ännu en gång, betrakta ännu en gång den förödelſen ſom omgifwer oß! må dit öga ſe mig! må din mun nämna mig! måtte jag endaſt få höra dit hjertas tyſta ſpråk: jag älſkar dig = = = och må ſedan alla floder i werlden dränka oß!

Änteligen ſanſade hon ſig åter, och ſit förſta ögonkaſt riktade hon emot ſin Älſkling och log; — men ſnart blef det wändt emot de ſkyhöga wågorna, ſom åter kommo henne at hißna; „Alt hopp är då förbi, ſuckar hon, faran fördubblas, åſkan går ännu ſtarkare, windarne tjuta och ljungande eldſtrimmor ſätta alt wattnet i lågor; — alt bebådar oß en oförſonlig hämd; O Gud! wåra dagar tärdes i oſkuld; en ren glädie utmärkte alla wåra ögnableck = = = den dygdigaſte Älſkare = = = ack! det war det jag kunde förlora = = = hwar äro de ſom ſå glädde ſig åt min hitkomſt i werlden? för hwilka jag har at tacka för mit urſprung? de ſtodo här bredewid mig; en obarmhertig wåg ryckte dem ifrån min ſida; i dödens gap höjde de ännu up hufwudet, för at ſidſta gången ſe ſit barn; deras händer ſträktes ännu en gång för at wälſigna mig = = = de förſwunno, och jag = = = ack Zemor! Låt hela werlden bli den wildaſte öken, och den ſkal förwandlas til et Paradis, blott med dig allena = = = wår ungdom, wår oſkuld borde = = = men hwad ſäger jag? himmel förlåt! måtte min död förſona mit brott; hwem kan räkna ſig oſkyldig in för dig?

Zemira! ſade Zemor, här är ingen nåd! intet dödligt kan ſlippa den allmänna undergången; — näſta ögonblick lär wara oß det ſidſta; — alt tar en ända; deßa lyckliga ſtunder, ſå ljufligt förnötta, komma aldrig åter; — O Död! jag ſer dig utan fruktan; kom! det är tid, låt medömkan röra dig och ſluta wårt öde; — Ömaſte Wän! om ockſå wårt lif emot alt hopp ſkulle förlängas, hwad wore det? en droppa af morgondaggen emot deßa omäteliga floder.

Uplyfte ſig din ſjäl Zemira! en ewighet af de ljufwaſte nöjen wäntar oß; — redan ſtiger watnet öfwer wår hjäßa; darra intet bäſta wän! omfamna mig ännu en gång; tryck mig emot dit bröſt; luta dig på mit hjerta och = = låt oß utan förhärdelſe emottaga wår ſidſta ſtund; — ſnart min Zemira! ſnart! ſkola wåra frälſta ſjälar, förtjuſta af deras nya lyckſalighet, mötas, i ewigheten; o Gud! hwad jag längtar til dig! lyftom wåra händer til detta wäſendet, ſom ehuru det tycks wara ſå ſträngt, är ändå ſå rättwiſt! — böra wi ſmå klandra den Högſtas beſlut? — Tag emot oß, rättfärdige Domare! måtte wår tunga utan återwändo lofſjunga Dig! — mörkret och faſan ökar ſig; — Ljunga Äſk ! ſlå ner oß! wår ſidſta tanka ſkal ändå wara den heligas Lof-offer!

Det ſtilla nöjet lyſte då i den wackra Zemiras ögon och förgudade henne; — med hopknäpta händer talte hon: „ja hoppet wäxer i mit hjerta; min mun lofwar dig Gud! huru flyta icke ärkänſlans tårar? Huru tyda de icke min glädje? det käraſte jag äger får jag omfamna och behålla = = = och Ni lyckſaliga Andar! ſom gått förut, Ni ſtån wid den rättfärdigas Thron, och jag möter Eder där; — tryck mig Zemor! ſe ikring oß, och tryck mig ännu en gång; = = = Elementerna blanda ſig nu til et, och förkunna hela naturens undergång = = = Zemor! lämna mig intet = = = Låt oß dö lindade i hwarannan = = = ack wattnet höjer mig = = = det ſänker mig; = = = min Zemor = = = det är ſlut = = =.

„Jag öfwerger dig intet; jag följer dig! wackraſte Maka! du är ännu i mina armar; — Död! war wälkommen; — ſe här dina Offer = = =„.

De talte ännu och förſwunno.

Lekatten.

Fabel.

En Philoſoph ſpatſerade en dag wid Nilens ſtränder.

Han blef warſe et liter Djur, ſom i ſanden letade efter Crocodill-ägg, och ſom ſå ſnart det fann något, bräckte det. Den wiſa ſåg med förundran at Lekatten gjorde det utan all ſlags egennytta, ſå wida han lämnade dem där på annat ſätt orörda. „Människor! ropar Philoſophen, hwilken lära „för Eder af et djur, ſom gör Eder en ſådan wälgärning, ſom utrotar Er faſligaſte fiende; — gjören Ni någon enda gång en god ſak utan minſta „ändamål af egen ära eller nytta? Kommen hit och lären Eder, at aldrig förmörka en wacker gärning med egenkärlekens fläckar, utan weten at wärdera dygden blott för ſin egen ſkull.„

Annonce.

Brefwet daterät d. 30 April af Philantropos har Utgifwaren bekommit; det är honom åter et det käraſte bewis at det gifwes Folk af känſlor, af ära och af människo-kärlek, och at Philoſophens Fabel bör appliceras med undantag.

Kungörelſe.

Zamaleſki, et nytt Arbete af Secret. Kexell, dedicerat til Sällſkapet Par Bricole, är nyligen af trycket utkommit, och finnes til ſalu i Schildts Contoir för 8 ß.

Prenumerations-Sedlar med Auctors namn och Sigill erhålles emot En Riksd. Specie för 100 Numror allenaſt hos Bokhandlaren Schildt, i hwars Contoir wid Riddarhustorget deße Blad utdelas, och koſtar hwarje Nummer ſärſkilt 6 r:ſt.

N:o 32 utgifwes näſta Fredag den 29 Junii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Trycceriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 32.

Stockholm, den 29 Junii, 1781.

Et divertißement förtjenar at recenſeras och wara kändt för deß wärde och det intryck det gjordt i Frankrike, hwareſt det efter Ludvig den XVI:s Kröning är upfördt, utan twifwel på en Födelſe-dag.

Det kallas **Kröningen**; Allegorie i en Act och på Proſa.

Epigraphen: Redeunt Saturnia Regum.

De ſom ſpela i Piecen äro: Konungen, Drottningen, Henric den IV, Prinſar af Blodet, Miniſtrar, Ämbetsmän, allegoriſka Perſonager, Folket

Theatern föreſtäller en präktigt meublerad Sal.

Man ſer där en Crona på et bord, til en del höljd af himmelsblått ſammet med påſtickade Liljor af Guld.

I 1:ſta Scenen ſynas **Konungen**, Öfwerflödet, Smickret, et Spöke utan namn, den falſka Äran, Wällusten, Enwäldet.

Konungen, i det han kaſtar ögonen på Cronan, begriper at han fått henne i arf, och at han ännu ej förtjent den igenom annat än födſlen; — Han hör Folkets rop af Lefwe **Konungen**, och deßa utrop upwäcka hela hans upmärkſamhet på ſina höga ſkyldigheters utöfwande, på ſin kärlek emot ſit trogna folk, och på den ändring hos dem han bör frukta, om de ſkulle ſwikas i det hopp de redan gjordt ſig om hans regering; han wiſar ſin erkänſla emot ſina underſåtare, ſit bemödande at göra dem lyckliga, och ſer förut, at **Rättwiſan** är den dyrbaraſte Clenod, ſom bör uplyſas och ſtärkas af hans nåd.

Öfwerflödet, ſom en Coloße, ganſka präktigt utſirad, tildrager ſig Konungens öga; den ſtår wid en uphöjd Thron af guld, beſatt med diamanter, men hwars trappſteg beſtå af olyckliga och eländiga menniſkor, klädda i ſlarfwor, ſom titta åt Thronen, med förtwiflan målad i deras anſigten; Öfwerflödet wiſar Monarchen denna Thron, och likſom bjuder honom at ſätta ſig därpå; Majeſtätet är i et ögnablick intagit af detta bländwärk, går dit, men ſtadnar och häpnar wid en ſå förſkräckelig ſyn; Spöket preſenterar honom några nya förordningar om pålagor;— Furſten riſwer ſönder dem och ſuckar däröfwer, at hans Folk redan nog är belaſtadt af de gamla, och hwilka han häldre wille lindra.

Smickran, andra Acteuren, kommer i den aldraunderdånigaſte ſtällning och wiſar Konungen hwilket ſtälle han bör intaga på Olympen; — Furſten wiſar i början denna Uſlingen ſit förakt öfwer en ſå nedrig tilgifwenhet, ſedan wredgas, och änteligen tar ſå hårdt i Smickraren, at han nödgas göra et ſnedſprång, då bakom honom ſtår en ſkjöflad och förfördelad männiſka med en ſuplique i handen, hwilken Hofmannen hade undanſkymt och nekat at låta komma fram.

Spöket utan namn, 3:dje Perſonagen, klädd i ſwart, håller i högra handen et bart ſwärd, och med den andra i en falſk wigtſkål, afwäger några brödbitar åt en hop blinda; wid des fötter ligga den ſanna Rättwiſans wigter tillika med Lagboken wräkta; Spöket räcker Konungen Swärdet, och trampar i det ſamma på Lagarne; Konungen ſkyndar ſig at uptaga boken, och ſuckar at ſe rättwiſan ſå föraktad; han ſlår til handen på Spöket, ſom ſläpper ſwärdet, hwilken dyra ſkänk bör anförtros i heligare och trognare händer; Han ömkar ſig öfwer de blinda, ger dem tilräckeligit bröd, förſtör de falſka wigterne, och ger uppenbart tilkänna, at han aldrig wil nyttja en menighets blindhet ſig til godo, utan under det han beklagar den, bör han uplyſa och förſe den med Lifsuppehälle.

Den falſka Äran fjerde Acteuren, ſom en ſegerherre, bär en Lager i handen, och wiſar Cronor och Scepter i band och bojor wid Konungens fötter;—Konungen, litet rörd af et ſådant irrſken, påſtår ſig wåga alt, at förſwara ſit land och des rättigheter, men afſäger ſig alla orättmätiga inkräktningar.

Wälluſten, 5:te Perſon, ſynes under den mäſt intagande och ſmickrande geſtalt, ledd af en gammal ſlaf, ſom är krönt med myrten; hon håller i ſin hand kedjor, öfwerlindade med blomſter; den unge Prinſen, förblindad af ſådant glitter, mißtänker likwäl, at den gamle Slafwens upſåt ej wore det aldradygdigaſte; Han tar ändå emot Blomſter-guirlanderne ſom Gudinnan räcker honom, men bortkaſtar dem ſtraxt; ſå ſnart han märker at det war kedjor, ſlänger dem ikring halſen på ſlafwen, ſom ligger på knä, binder honom och befaller at han ſkal föras undan hans ögon.

Enwäldet är den 6:te och ſiſta Perſon; — det är et willdjur i harneſk, hjelm på hufwudet, och en järn = ſpira i handen; det wiſar Prinſen en Thron af järn, ganſka hög, men ſå trång, at man knapt kan placera ſig där; — Trapporne til Thronen äro af löſt träd; en hop uſla och förtryckta, ſom kändt denna tyngden, gnager och biter i dem, för at ikullkaſta denna ſtällning; Prinſen, i det han rör wid den, ſkakar den och ryſer därwid; detta willdjuret förſwinner af ſig ſjelf, ſedan det märkt Konungens mißnöje och hat för ſå omänſkligt.

Scenen ſlutas igenom et åſkeſlag; Thronerne ſtörtas och deße laſtfulle perſonager förſwinna.

Derefter följer ingången til Minnets = Tempel; wid dörren ſer man Tiden med ſin Lia; han ſupponeras wara Portwaktaren.

Andra Scenen paßerar emellan Konungen och Henric den ſtore, hwilken lyckönſkar Franſoſerne til en Konung, ſom redan förkroßat alla de ohyggeliga ſpöken, hwaraf Thronen wor kringſkanſad; Konungen åter förſäkrar om ſin håg och ſit bemödande, at likna et ſå ſtort efterdöme, ſom en Henric, ehuru lätt han finner det afſtåndet ſom ännu kan ſkilja.

Henric ſpår ſig blifwa wida öfwerträffad af honom, ſå wida han klart ſer den unge Monarchens hjerta wara åfwen ſå godt ſom ſit, men mycket mindre ſwagt; och detta ſamtal förer til en lång Eloge öfwer Drottningen; Henric ſlutar det dermed, at han öfwerlemnar Konungen Cronan, ſom ſtår på bordet; Han emottager den, och begär råd och hjelp at upſöka en Sully; Henric förſäkrar at de kännas lätt ſom omgifwa Thronen; — Minnets = Tempel öpnas; Henric går in, och det igenſlutes; et nytt åſkeſlag följer, och Theatern förändras til et Slott; i fonden ſynes en Thron med alla Konungſliga kännemärken.

3:dje Scenen; **Konungen och Prinſarne af Blodet**; Konungen bjuder dem ej gå ifrån Thronen, ſåſom deß ſtöder emot **Smicker, Flärd och Lögn.**

Sidſta Scenen; **Deras Majeſtäter, Prinſarne, Drottningens Följe, Ämbetsmän, Folket.**

Konungen gratulerar ſig at finna i ſina Miniſtrar och Ämbetsmän ſit Folks wänner; ber dem behålla ſamma principer af åra, tro och dygd, och lofwar dem ſin nåd; Konungen ger Drottningen handen; De ſtiga up tilſammans på Thronen; Drottningen förſäkrar honom, at Folkets ſällhet är hennes egen, och at hennes och Folkets lyckſalighet blott är et wärk af Konungens wishet och nåd.

Folket ropar: Lefwe Konungen; Konungen åter: Lefwe mit Folk; Divertißementet ſlutas med wiſor, ſom ſjungas af Folket.

Strödda Tankar.

För mycken nåd och godhet hos en Furſte befordrar ſällan ſjelfswåld eller oordningar i et Rike; den ſkulle förr wäcka ånger och återkalla den felaktiga til ſina ſkyldigheter.

* * *

Cicero ſade til Ceſar: Hwad du är lycklig, ſom har magt at förlåta! men hwad du är olycklig, om wiljan felar dig —!

* * *

Det finnas wilda Folkſlag ſom äta ſina lik; men det är ännu intet bekant, at de äta ſina lefwande medbröder; ſå långt går intet barbariet hos dem, och aldrig lär det hända i deßa werlds-trakter.

* * *

En Furſte bör belöna med äfwen ſå ſtort ädelmod, ſom han bör ſtraffa med nåd.

Kungörelſer.

Uti Bokhandl. Schildts Contoir finnes följande til ſalu: Samling af namnkunniga Damers lefwerne, 8 ſ. Faders Hjertat eller det igenfundna Barnet, 10 ſ. Adelſon och Salvini, eller Wänſkapen, Kärleken och Förtwiflan, 8 ſ. Konung Guſtaf Adolphs och Fröken Ebba Brahes Kärleks handel, 4 ſ. Ädelmod och Belöning eller Jean de Calais Lefwerne, ſom ifrån Sjö-Capitaine blef Konung i Portugal, 4 ſ. Kärlek och Ädelmod, eller Hortence och Melite; 2 ſ. Zamaleſki, Hiſtoriſk Berättelſe af Secret. Kexel. 8 ſ. Guſtaf Waſa, eller K. Guſtaf den 1:ſtes Kärl. Händ. 16 ſ.

De ſom hittils köpt de utkomne 32 Numror af Wälſignade Tryckfriheten ſtycktals, och åſtunda Prænumerera på de återſtående 68 Numror, kunna emot 32 ſ. erläggande erhålla Sedlar uti Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget.

N:o 33 utgifwes nästa Tisdag den 3 Julii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 33.

Stockholm, den 3 Julii 1781.

Dröm (*).

Jag tyckte mig hwila under et ſkuggrikt träd på en grön äng, då en wördig Gubbe med pipſkägg kom til mig, ſtod någon ſtund ſtilla och ſåg på mig, hwarefter han ſade: min wän, du grälar för mycket öfwer hwad ſom händer på jorden: undra icke längre på Gudarnes olika och likſom mot hwarandra ſtridande Regerings-nycker: följ mig, ſå ſkal jag wiſa dig twenne ting, hwarom du ofta, och kanſke, nyligen läſt, men ännu aldrig ſedt. Jag ſtod genaſt up, gjorde Gubben ſällſkap, och efter en liten ſtund träffades et främmande Land, hwareſt åkermän och arbetare krälade ſåſom myror, med glada anſigten, hwarunder hördes en ljuflig ſång, den jag icke förſtod, men Gubben uttydde mig den: detta Folket upſänder hjerteliga Lofſånger til Himmelens Herre, ſom ſkänkt dem en Herre, under hwilkens befäl, Dygd, Wishet, Rättwiſa och Nåd mötas och kyßas, hwarigenom Folket oſtördt bibehålles wid deras rättigheter, ſom i Lagarne äro beſkrefne. Ack! föll jag Gubben i talet, et lyckeligt Folk, en ſällſynt händelſe på jorden. Wänta, min Wän, ſade Gubben ſmåleende, du får ännu ſe mera: frugten af en god Regering. Derefter wiſte Gubben mig et Tempel, hwareſt tycktes hållas Gudstjenſt, där woro bänkarne fullſatte af Herrſkaper och Allmoge. Här ſåg jag en ſällſyntare Syn: Herrarne hörde andäktigt predikan med wördnad för Guds Namn: Herrarnes utſeende war tappert och tillika Gudfruktigt: Böndernes utſeende tyktes wara både gladt och alfwarſamt; jag tyckte mig kunna läſa utur deras anſigten, huru mycket de fägnade ſig deröfwer, at Herrſkaperne ſå ädelmodigt ſkyddade och underhjelpte den enfaldige Allmogens klena begrep, med lyſande exempel af Gudsfruktan, Laglydnad, Sagtmodighet,

Men-

(*) Inſändt.

Menniſko-wänſkap och goda råd. Uti Templet wigdes et Brudpar af et Herrſkaps underhafwande; efter Gudstjenſten ſåg jag ſamma Herrſkap följa Brudparet til Bröllops-gården. Gubben märkte min förundran och ſade: Tro icke at detta Herrſkap wil ſe någon utarmad uſling på ſit Gods, utan twärtom ſöker Herrſkapet uphjelpa och muntra ſina underhafwande til wälmåga, efter gamla ordſpråket: **En wälmåendе Bonde gör Herrn riker.** Gubben ſkyndade och wi gingo fort igenom många härliga och fruktbärande Landſkaper. Ändteligen hunno wi til et prägtigt Slott. Här, ſade Gubben, ſkal du få höra och ſe något märkeligt, hwaraf din Själ ſkal hämta en ſöt förfriſkning. Wi gingo igenom Slottsporten och Borggården, hwareſt Martis Söner tycktes ſtå i blänkande gewär, ſåſom Lejon emot fiender, men ſom Lam emot medborgare. Oß öpnades et rum, hwareſt ſutto wid et rundt bord 3:ne Menniſkor, ſom liknade Gudarne på jorden. Rättwiſan ſatt midt emellan, Wisheten til höger, Nåden til wänſter, ſamt längre ner Kundſkapen. Straxt tycktes 2:ne parter inkomma, ſom delade om mit och dit; den ena en hög Herreman, den andra en ringa Bonde. Herremannen tycktes buga ſig för Nåden, och Bonden knäfalla för Rättwiſan. Nåden wiſkade til Rättwiſan, men Rättwiſan runkade hufwudet och talade högt med Wisheten. Wisheten befalte Kundſkapen läſa up Lagens rum, ſom hörde til ſaken; Bonden ropte: Gud wälſigna Er, Lagläſare! Herremannen ſwarade intet, utan bugade ſig jämt och ſamt för Nåden. Parterne tycktes afträda. Wisheten talade förſt öfwer Domſlutet: Jag har märkt, at Herremannen endaſt wändt ſig til Nåden, utan at anmäla ſig hos Rättwiſan; hos nedre domſtolarne har han nog ſynligen pockat på ſin höghet, jämförd med bondens låghet, men i ſaken har han orätt och Bonden rätt, efter Lagen. Nåden talade dernäſt: det är mig owärdigt, at gifwa den Nåd, ſom ingen Nåd förtjent, ty då blir Nåden wåld, i ſynnerhet då en part af fåkunnig inbillning tror ſig hafwa rätt öfwer Lagen, dermed at han igenom tilfällig händelſe har mera utwärtes anſeende. Rättwiſan dicterade domen. Litet derefter tycktes åter 2:ne parter inträda, den ene, en Stockhus Waktmäſtare, den andre, en Waktkneckt, ſom ſtått på poſt wid Stockhuſet; Waktmäſtaren, ſom jag tyckte i drömmen, hade warit full och börjat gräl (likwäl med all douceur (*) i werlden), och ehuru han werkeligen ännu raglade inför Rätta, så feck han et helt års tid at i fred och ro ſofwa ruſet af ſig. — Men

Sol-

(*) Sötma, blott metaforice Stickpenning, Autor.

Soldaten, han blef — Ack! hwilken olycka! juſt härwid waknade jag, ſå at alla fantaſier om Rättwiſan, Wisheten, Nåden och Kunſkapen aldeles förſwunno ſom en dröm.

Strödda Tankar.

Man har nog krafter och tålamod at ſe ſin näſta lida wåld och oförrätter.

* * *

Philoſophen ſegrar lätt öfwer det onda ſom är förbi och det ſom kommer, men det närwarande onda ſegrar öfwer honom.

* * *

Det är ändå en ſlags lycka, at ſe huru långt man kan hinna i ſin olycka.

* * *

Alla menniſkor beklaga ſig öfwer ſit minne, men ingen öfwer ſit förſtånd.

* * *

Haſtigheten at dömma hwad ſom angifs, är en följd af högfärd och lättja. — Man will finna brottſliga, men man wil intet göra ſig den mödan och ſjelf ranſaka brottet, ſå ſäjer Rochefoucault; — men huru kan jag icke bewiſa at det gifwes långt flere orſaker.

* * *

Bättre här i werlden krypa wid jorden, än flyga för högt; — bewis! — wäljer ni icke på Spectaclet långt häldre Parterren än Paradiſet; och jag frågar, är intet denna werlden et Spectacle?

* * *

Om man ſkulle uträkna Armeers ſtyrka i proportion til Officerares olika antal, ſå ſkulle ofta den ſom är 300000 man, bli 40000, och denne åter bli 300000; det wore då en ganſka loſlig politique, om wid den förra endaſt formerades förſlager på Manſkapet, och wid den ſednare endaſt på Officerare.

* * *

At ſluta af födda til döda håller ſnarare prof, än at ſluta af Avancerade til afſkedade eller afſatte.

* * *

At Latin nu mera är et aldeles utdödt Språk, bewiſes deraf, at ingen begriper hwad likwäl Hedningar så wäl begripit: Res ſacra Miſer.

* * *

At fritt få ſucka och beklaga ſig borde wara det enda ſom ej ſkulle nekas den förfördelade; det läker wäl intet hjertats ſår, men det lindrar deß ſmärta: man tycker at det ſkal röra dem ſom förorſakat det, och en ſådan inbillning ſmickrar åtminſtone för et ögnablick.

* * *

Så ſnart man präßat Citron, kaſtar man ut den igenom fenſtret.

Annoncer.

De okände Herrar Correſpondenter, ſom behagat inſkicka det Japanſka Sagubrottet, Swaret på Franſyſka, Senecas bref til Nero, warda härigenom Averterade, at så ſnart Ordningen af de förut inſände ſkrifter nånſin tillåter, ſkola de införas med den aldraſtörſta förbindelſe.

Härigenom gifwes ännu en gång tilkänna, för at undwika alla så munteliga ſom ſkrifteliga förfrågningar, det N:o 1, 3 och 4, af Bladet: Wälſignade Tryckfriheten äro af Kongl. Swea Hofrätt anſedde ſom ſtridande emot Kongl. Tryckfrihets Förordningen, och följakteligen Arken 1, 2, 3, 4, confiſcerade; Underdåniga beſwär af Boktryckaren äro i Hans Kongl. Majeſtäts Juſtitiä Reviſion inlagde, men ej ännu afgjorde. Lika förhållande är det med N:ne 9, 10, 11 och 16 af Bladet: Mina Tidsfördrif.

Kungörelſe.

I Schildts Contoir finnes til ſalu: Nya Hiſtorien om Chineſarne, Japanerne, Indianerne, Perſianerne, Turkarne, Ryßarne o. ſ. w. 6 Delar i 2 band. 1 R:d. 16 ß. Zetterſtens Afhandling om Mynt och Banker, jämte Eberhardts Utkaſt til en Swenſk Mynt och Finance Hiſtoria, i et band, 20 ß. Hübners Inledning til Hiſtorien, 2 delar i et band med Charta och Koparſt. 24 ß.

N:o 34 utgifwes näſta Fredag den 6 Julii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 34.

Stockholm, den 6 Junii, 1781.

Huru ſtora mån kunna mißtaga ſig i Politiſka åmnen, bewiſa tör hånda Helvetius och Montesquieu, utom Encyclopediſterna i Frankrike, hwars böcker antingen åro förbudna eller criticerade; — För ſamma ordſak anför jag et utdrag utur Roußeaus ſkrifter, hwilka jag ſedermera tånker at wederlågga, om de icke wederlade ſig ſjelfwa; — ſe hår åro de:

„Om månniſkor ſkola wara lyckliga, låt oß då börja med at låra dem ålſka ſit Foſterland; — men huru kunna de ålſka det? om Fåderneslandet år lika ſå kallſinnigt emot dem ſom främlingar, och om det blott låmnar dem det, hwad det intet år i ſtånd at neka en wild Neger; — det wore ånnu wårre om de intet ågde dår den medborgerliga ſåkerheten, och at deras egendom, deras Tjenſt, deras lif eller deras frihet wore i de mågtigas wåld, utan at det wore dem tillåtit, eller at de driſtade anropa lagarna; — Då, ſåſom underkaſtade de borgerliga plikterna, utan at åga det naturliga tilſtåndets råttigheter, och utan at nyttja ſina krafter til förſwar, ſkulle de följakteligen wara i den aldraſåmſta belågenhet, ſom en fri man nånſin kunde wara, och det Ordet Foſterjord kunde ej annat betyda ån en löjlighet.

Man kan intet ſkada eller afhugga en led, utan at ſwedan åfwen rör hufwudet, och det år intet troligare, at en Almånhets eller Stats wilja öfwerensſtåmmer dåri, det en ledamot i Samhållet förfördelas eller angriper den andra, ån det wore, at en förnuftig månniſka med ſina egna fingrar ſtunge ut ögonen på ſig ſjelf. Den enſkilta ſåkerheten år ſå begripen under den almånna öfwerenskommelſen, at utom det affſeendet man bör ha på menſklig ſwaghet, ſå borde hela ſamhållsbandet wara uplöſt, ſå ſnart en enda lede oſkyldigt, en enda kaſtades i fångelſe utan ſkål, eller en enda Proceß ſlutades med Solklar oråttwiſa.

J ſig ſjelf, — är det intet hela Nationens ofelbara ſkyldighet, at wårda och bewara den minſta af ſina medlemmar, äfwen ſå wäl ſom alla de andra? och en medborgares rätt, är den mindre angelägen än hela Statens? Låt det hållas för ſå ſtort, **at en lider för alla**: jag wördar et ſådant utlåtande af en wärdig och dygdig Patriot, ſom ſjelfwilligt och af egen drift går i döden för ſit fäderneslands bäſta; men förſtår man därmed, at det bör wara Regeringen lofgifwit at upoffra en oſkyldig, ſå håller jag det för den mäſt fördömda ſats, ſom Tyranniet nånſin kunnat ſkapa, för den falſkaſte ſom kan uptänkas, och för den aldrafarligaſte och mäſt ſtridande emot et Samhälles aldraheligaſte grundlagar.

Långt ifrån (ſom det heter, när andra omſtändigheter ſå paßa) at exempel bör ſtatueras, at en bör lida för andras warning, hafwa alla förbundit ſig i lif och död at förſwara den ena; därigenom blifwer den enſkilta ſwaga ſkyddad af den ſtarkare, och hwarje medlem af hela ſtaten.

Låt oß taga för gifwit, at man rycker bort den ena medborgaren efter den andra, eller ſom är det ſamma, gör honom wåld och orättwiſa, hwad förſtår man eller hwad idee kan man då göra ſig om **det allmänna**, eller **ſjelfwa ſtaten**, när det blir bragt til några få, och ſluteligen til ingen

Böra bewis upſökas på hwad beſkydd och hwad upmärkſamhet det hela är ſkyldig ſin del, ſå finnas de ej hos andra än de dygdigaſte och tappraſte folkſlag i hela werlden; — i Sparta, man wet i hwad bekymmer hela Republiquen war förſatt, då fråga upkom at ſtraffa en ſkyldig; — J Macedonien war et männiſkolif och en männiſkas wälfärd en ſå betydande ſak, at oaktadt hela hans ſtorhet, hade Alexander, werldens inkräktare, ej wågat at med kall blod döma til döden, äfwen den brottſligaſte, förr än den anklagade feck förſwara ſig inför ſina Landsmän. De Romare öfwerträffade dock alla folkſlag på jorden, igenom Regeringens wård och efterſyn, at aldrig trampa den minſta medlems rättigheter; där war ingen ting ſå heligt, ſom en Medborgares wälfärd; — hela Folket ſkulle ſamlas för at döma en enda; — hwarken Romerſka Senaten eller Borgmäſtarena i all deras pragt, ägde allena denna magten, och hos det folket, ſom härſkade öfwer hela werlden, war en enda medborgares ſtraff och lidande en ſorg och en olycka för hela Republiquen; — ockſå, — geck hwilken mißgerningsman ſom hälſt ſällan til döden, utan i landsflykt; — hwilket ſtraff kunde wara hårdare, än at förlora en ſå kär och ſå öm foſterbygd?

bygd? ſå dygdiga och ſå wältänkande Landsmän? — Alt andades hos Armeen och folket denna medborgerliga aktningen för hwarannan, och detta tankeſätt gjorde Romerſka namnet wördadt och fruktanswärdt.

Ni Tyranner! en uſel boſkaps herde, den ſämſta på jordklotet ſtyr ſina hundar och ſina hjordar; — Om det är ſå ſtort at få befalla, ſå måtte det wara då, när de ſom ſkola lyda Er, tillika kunna älſka och hedra Eder; — hafwen då känſlor för Edra underſåtare, och Ni ſkolen ſjelfwe blifwa wördade; — ſätten wärde på den lagliga Friheten, och Eder magt ſkal hwarje dag ökas; — Öfwerſkriden aldrig edra rättigheter, och de ſkola då förſt blifwa utan gräntſor.

(Continuation en annan gång.)

Detta Skalde-bref, ifrån en rättſökande i en långt aflägſen Landsort, är inſändt til en Wördnadswärd Embetsman i Stockholm d. — — 1780 (*).

Jag haſtar ur min wrå, där oro mig förföljer,
Där jag i enſlighet, mit biſtra öde döljer,
Då kring mit låga hem, ej rätt, ej ſanning rår,
Jag deßa långt ifrån med wördnad ſöka får;
Min hela lefnads tid, mig ödets ſkiften ſkakat,
Jag ofta widrighet, men ſällan nöje ſmakat,
I fattigdom och briſt jag räknat mina dar,
Jag någon kännedom, men intet annat har;
För Guds och Kungens tjenſt, jag önſkat nyttig blifwa,
At dem jag endaſt ſökt min tro och lydnad gifwa;
Jag någras bärgning ſökt, och mångas onåd fådt;
Ack! är wår tid ſå ond? — kan ingen göra godt?
Kan ingen mer ſin pligt mot menſkligheten ſköta,
Som ej på Dygdens wåg ſkal hat och ogunſt möta.
Jag känner werldens art, af mer än tuſen Rön,
Jag wet at dygden trycks, at laſten winner lön.
Jag ſkaffat tiggarn hus, jag måſte allmänt laſtas,
Och det ſkal bli min lön, at ſjelf på gatan kaſtas.
Jag mente tiggarn bordt från orätt wara fri;
Ty bör alt hwad jag har et rof för ondſkan bli;

(*) Inſändt.

Man ſöker lära mig, at djupt för laſten buga,
Jag wågat tala ſant, ty bör man mig beljuga?
Jag andra lära ſökt, den wäg jag önſkat gå;
Ty bör min lärdom namn af willoſatſer ſå.
Jag äran hållit kär, jag priſat dygd och heder;
Ty bör mit namn förgås, min ära trampas neder;
Man ſtraffar huſtru, barn, för deſſe mina fel,
Män tro de ha i dem en nog naturlig del?
Ack! ja; — de älſka mig; — Hwem wågar dem förſwara?
Med mig de lefwa ömt; — De böra uſle wara.
Jag rys, af bäfwan rörd — är detta Guſtafs tid?
Kan grymhet råda nu? är ömhet utan frid?
Nej — Guſtafs Själ är ſtor; hans ſpira undran wäcker,
Faſt den ej alla rum med lika ſnabbhet räcker;
Det blir ej ſolens ſkuld, om alt ej uplyſt är:
Ty hwar hon lyſa får, hon mörkret ſkykta lär.
Du ömma ärans wän! ſom Guſtafs upſåt följer,
Som älſkar ſanning rätt, och aldrig ſanning döljer;
Som af Perſonlighet ej någon ſlutſats drar,
Men för all ſann förtjenſt en wärklig agtning har;
Som ej för ſkuggor ſlyr, ſom ej af irrbloſs willas,
Som oſkuld ſkydda lärt, och aldrig kan inbillas,
At höghet är en magt, den ingen klandra tör,
At alt bör kallas rätt, blott man det myndigt gör.
Du! ſom dit ſtora namn med ſtora dygder pryder,
Som ger åt lagen kraft, och lagen heligt lyder,
Blif ſtor ſom du är wan; Den ſegren wärdig är,
Dit hjerta, ſom i dig en Himlens bildning bär;
Gack! med en ädel hand, at mig ur nöden rycka,
Jag önſkar äga Dygd, faſt jag ej äger lycka;
Följ blott Din rena ſjäl, — Jag mera ej begär,
Då Lagen ſkyddad blir, och oſkuld fredad är.
Då ſkal med Himlens nåd, din lager ewigt grönſka,
Och afwund, qwald af harm, ſig dina dygder önſka!
Och om mit hjertas drift för något räknas får;
Jag med en tackſam ſjäl i grafwen lycklig går,
Sen jag fått mina barn den helga läran lära,
At ge åt Dygden pris, och åt förtjenſten ära,
At ſjunga högt det namn, ſom deras räddning war,
At känna Himlens wän, och wörda ſit förſwar.

Uti Schildts Contoir finnes til ſalu den utkomne Roman: Kärlekens Willfarelſer, Öfwerſättning af - - c - - l - - n. och koſtar häftad och ſkuren 16 ß.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 35.

Stockholm, den 10 Julii 1781.

Diogenes i ſin Tunna, och Ariſtoteles wid Alexanders Hof, woro twenne ryktbare Philoſopher, hwars tankeſätt woro äfwen kanſke lika ſå olika ſom deras boningsrum. — Följande bref, ſom igenom en hazard har blifwit bewarat intil deßa tider, och öfwerſatt ifrån Grekiſkan på Latin, torde bewiſa det ännu närmare.

Diogenes en, okänd och ringa Philoſoph, hälſar Hof-Philoſophen Ariſtoteles.

Jag har af ryktet fått höra hwad brinnande lof-offer du tänder för Alexander.

Du torde tillåta mig, at jag betygar både förundran och häpenhet wid åſyn af en Philoſoph, ſom ſå kaſtar ſig til jorden för deß inkräktares fötter.

Ack! du ſom ſå offrar på dens Altare, hwilken dödat ſå många hundrade tuſende af ſina likar, fruktar du intet at man beſkyller dig för förräderi emot menſkligheten, hwars förſwar och hwars rättigheter borde likwäl wara oß närmaſt anförtrodda ſom wiſa?

Låt den allmänna Folkhopen förblända ſig af detta irrſkenet, ſom uplyſer hjelten på ruinerna af werlden.

Jag wil tro, för Snillets och Wetenſkapernas heder, at en ſlags nit ſom underſåte, gjordt dig blind; — Men hwem ſkal hädanefter wåga bära ſanningen inför Throner, om ockſå Philoſopher frukta at ſäga den?

Hwad ſkulle wäl et Samhälle blifwa, om de ſom kommit til i werlden, blott för Samhällets beſtånd, jag menar Regerande Herrar, och werldſliga Wiſa, ſammanſatte ſig, de förſta, igenom ſina gerningar,

gar, och de andre igenom ſina ſkrifter, at undergräfwa deß förſta och ſtarkaſte grundwalar? — Som jag intet har den hedern at wara Hofman, ſå inſer jag ſå mycket ſnarare den ſkada menniſkor tilfoga ſig ſjelfwa, då de ſmickra, och igenom detta giftet ſå förtjuſa de bäſta Prinſars hjerta, at ifrån den ſkyldigheten at wara wårt Slägtes ſtöder och wälgörare, ſkapa de ſig den at blifwa deß plågoris och Tyranner.

Ariſtoteles! det är icke utan, at jag likſom du och hela Grekeland fallit i förundran öfwer denne Macedoniſke Hjeltens ſtora egenſkaper; men du lär intet mißtycka, at jag bör mäſt uphöja hans Samhälls-dygder. — Jag känner inga andra ſom kunna berömmas; hwad hans Hjeltemod och hans Krigswetenſkaper beträffar, borde de aldrig ſå mycket ſmickras.

Jag kan berätta dig, at antalet af denne Furſtens tilbedjare, ſom i början war ſå ſtort i Athen, är nu anſenligen minſkat på en tid; — jag träffade för några dagar ſedan på torget en ung Poet här i Staden, ſom wid det tilfället förtrodde mig, at betagen af förundran, wördnad och kärlek, hade han för några år ſedan ſkrifwit et par Verſer, deri han målade Alexander mera ſom Kung, ſom Lagſtiftare, ſom ſit folks Fader och ſom Menniſko-wän, än ſom inkräktare, men ſedan han brutit in i Indien, och ſedan hans öfriga upförande warit ſå olikt, har all den Poetiſka inbillningskraften förſwunnit, och Lyran fallit utur handen.

Jag inbillar mig, at Ariſtoteles är för mycket rättwis at ſkylla mig, det jag bruſtit i wördnad emot et krönt hufwud, då jag dömer Alexander efter hans egna grundſatſer, ſom ryktet ſäger at han röjt i flere ſina Tal och Skrifter, och i ſynnerhet i det wackra brefwet om menſkligheten, ſom denne Prinſen, då han ej war mera i Philippi Hof, ſkref til en af wåra ryktbaraſte Philoſopher, ſom blef förföljd af ſina Landsmän.

Ariſtoteles! du torde förlåta mig, om jag röjer den minſta hetta i förſwarandet af menniſkans rättigheter; — Hwem kan med kall blod ſkrifwa i et ſå warmt ämne?

Jag ſkulle af alt mit hjerta önſka, at kunna bidraga til den Allmänna ſällheten, i det at jag bewiſte Furſtar, hwad hårdhet och orättwiſa det altid blir at utgjuta oſkyldigt blod, men i ſtället hwad ära och hwad wärkeligt Hjeltemod det är, at befrämja Underſåtares och Fäderneslandets ſanna wäl. Lyckliga de Philoſopher! hwars Satſer ſkulle kunna föra til denna ſtora förändringen! Lyckligt det Tidehwarf, ſom ſkulle få ſe det; men ockſå olyckſaliga de af wåra Medmenniſkor, ſom igenom ſina förtjusningar och ſit ſmicker för werldens Herrar, ſkulle betaga oß til och med en gniſta af detta hoppet.

Det öfriga af Brefwet är förlorat.

Twenne Fabler. (*)

Den Gyldene Tiden.

Känner du wäl (frågade en Landt-qwinna ſin man) den gyldene tiden? — Å ja, ſwarade han, wår Preſt hade i Söndags en man til middagen hos ſig, ſom ſåg rätt ſlarfwig ut, men hade en ſtark matluſt; jag tror de kallade honom för Poet; han påſtod at i den tiden wäxte och mognade ſäden utan alt beſwär, at bäckar af mjölk och honung flöte i dälderna, at det aldrig war kalt, och at = = = Men, inföll huſtrun, ſade han ej tillika, at man och huſtru älſkade hwarannan, och at de ſatte hela ſin lyckſalighet deri, at ſe och behaga hwarandra? — Jo, min lilla huſtru, hwarken ſwartſjuka eller obeſtåndighet funnos då på jorden. — Nå min Gubbe, lefwa wi ju icke i ſamma gyldene ålder? du älſkar mig upriktigt, och jag känner intet annat än kärlek och wänſkap för dig. — Säg mig, är det ſå ſtor lycka at få ſkörda utan at ſå? du ſkulle då intet äga det nöjet at arbeta för mig, och jag ſkulle då intet få tacka dig. Ingen olycka ligger juſt deri, at det är kallt om wintern, när man får wärma ſig wid ſidan af en Maka, och tilſtå, min Wän! at den mjölken jag ſkaffar dig af wåra får, bör ſmaka dig bättre, än den ſom ſkulle rinna ikring backarne ibland ſand och ſtenar.

Narcißan och Tuſend-Skönan.

Hwad jag är olycklig! ſade Narcißan til Tuſendſkönan: — jag prålar juſt ej i början af wåren, och ändå får jag aldrig ſe ſommaren; det prägtiga bläßet, ſom likwäl ſkapat mit urſprung, lyſer ſå kort tid för mig; Cephiren tör hända, då han efter några dagar wil leka i mit ſköt, finner mig förwißnad och död; men du lyckliga blomma! du får ſe den ena årstiden efter den

an-

(*) Inſända.

andra; du får långe nyttja detta lifwet, — om någon har orſak at afwundas din lott, ſå är det jag; — Jrra dig intet, ſwarade denna, utan tacka Gudarne; du är älſkad och ſökt, du får intet ſom jag förwißna och dö på din ſtjelk, du pläckas för at ſira en ung Herdinna, du får röra wid hennes bröſt, och du får känna huru hennes hjerta ſlår wid åſyn af deß Älſkling, eller ock tör hända ſjelfwa Kärlekens Gudinna lindar dig i ſina hår; — om dit lif är ſå kort, ſå är det åfwen mycket ſällare; en längre warelſe ſkulle blott förſätta dig ibland höſtens rägn och ſtormar.

Den ſtörſta Himlens gåfwa blir då aldrig en lång lifstid.

Är detaf et blomſter ſom männiſkan bör lära en ſådan ſlutſats, och har intet deß öden och olyckor ännu hunnit at underrätta henne derom?

Epigramme. (*)

Man twiſtat långe nog och blifwit lika dum,
— Men nu det afgjort är, — jag det bewiſt ſå wida,
At ſäkert fins et ſpatium vacuum; —
Hwem läſer mina vers och tror ſig det beſtrida?

Sannings wän.

(*) Inſändt.

Kungörelſe.

De ſom hittils köpt de utkomne 32 Numror af Wälſignade Tryckfriheten ſtycktals, och åſtunda Prænumerera på de återſtående 68 Numror, kunna emot 32 ß. ärläggande ärhålla Sedlar uti Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget.

N:o 36 utgifwes näſta Fredag den 13 Julii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 36.

Stockholm, den 13 Julii 1781.

Konſterna (*).

Det är med dem, ſäger en Auctor, likſom med dygden, ſå ſnart man förſtår deß wärde får man ſmak för den.

Målning, Sculptüre, Gravüre, Muſique, Poeſie, Theatrar bewiſa en Nations ſmak och luxe för det närwarande, men aldrig deß lyckſalighet och beſtånd i längden, — helt ſäkert böra deras idkare aktas för alt det genie de wiſa, men den är ſkada at ſå ſällſynta egenſkaper ſå litet bidraga til et Samhälles rätta ſtyrka: til bewis häraf, hwad äro Italienarne nu för tiden? ſom likwäl bragt deßa konſter til fullkomlighet? deßa ättlingar af de Romare, ſom igenom ſin dygd och ſin tapperhet woro wärde at befalla hela werlden?

Jag wil til en början beſkrifwa twenne Tableauer ſom frapperat mig i anſeende til compoſition, de ſkola wara målade i China af en Jeſuit.

Den ena kallad **Räddhågan**, upöfwar Tankekonſten til och med hos Kännare, — Man ſkulle i början tro då man examinerar detta ſtycket at Mäſtaren målat twärt emot det han welat exprimera, ty Figuren i den ſtällningen och med den Coloriten tyckes marquera helt annat än räddhoga; har han då på duken framſtält en gåta för det allmänna? — ack nei! i fruktan at ſtöta Modeſtien om han gifwit det rätta namnet, har han maſquerat händelſen och imaginerat ſammanſättningen ſåledes.

En Dame i ſin ſäng, wacker ſom dagen och med en Kropp hwars retande ſkönheter den gleſa ſlöjan här och där förådde, har kaſtat täcket af ſig, och likſom harmſen och ond wil ſkynda ſig up efter någon; en ſtol ligger kullfallen bredewid ſängen, man ſer tydligt en dejeunee tillagad

---

(*) Inſändt.

gad för 2:ne Perſoner, ſå wida 2:ne Chocolad=Taßar ſtå framſatta på bordet, ſamt at det är en timma på dagen, ſom ſkälmar och mördare ej gerna wiſa ſig; en liten hund ſpringer til dörren och ſkäller juſt ſom för at hännas någon oförrätt den deß ägarinna lidit, — med et ord, alt teknar en oförſigtig men djerf Älſkare, ſom i det moment warit för matt, och i råddhågan lupit bort igenom dörren, för at ej låta ſe ſin blygſel och ſin förtwiflan.

Domedags=Rättwiſan; man ſer et ſtort rum däreſt Domarena med en tjock töcken för ögonen och bomull i öronen ſitta ikring et långt bord, på hwilket ligga upſtaplade Machiavells och Hobbes utdrag af den naturliga Lagen; nederſt til wänſter ſitter intriguen under en qwinfolks=ſkapnad med en orm i bröſtet, och under det den tittar på en Schiffer tyckes dicktera deßa orden: **Upſkjutes til ytterſta domen**; i ſkuggan bakom henne nederſt wid dörren bäckar ſig ödmjukaſt en decorerad Figur med hakan i bröſtet, och hwars upſyn röjer Själen, ſamt går ut; öfwer dörren ſtår ſkrifwit: **den ſom winner tiden winner alt**; wid foten af Themis Altare, hwaraf blott rudera ſynas längſt up i en wrå, ligger i ſkuggan en Figur, ſom utan minſta upſkof långeſedan expedierad och plundrad tyckes nu wara halfrutten, och ikring hwilken danſa quadriller af djeflar i Crocodilers, Torndyflars, Spindlars och andra inſecters hamn, likaſom de ännu wille ſuga och äta benen.

Jugement.

Vernet, känd för den ſtörſte Artiſt Frankrike nu äger, och hwars genre i målning i ſynnerhet är Sjöſtycken, Stormar, Skeppsbrott, Hamnar, alt repreſenterar ſielfwa naturen, hade utſatt några ſådane til allmänt åſkådande i Breſt; — En båtsman ſom war nyfiken, frågar ſin kamrat, om han ej wille gå med och beſe et ſtycke ſom ſkulle föreſtälla en Hamn; den andra ſwarar helt kallſinnigt: korß! hwad ſkal du göra där? du får juſt ſe det ſamma du ſer här i Hamnen.

Utländſke Auctorers yttrande om Swerige (*)

Uti Dedication framför Politiſka Romanen Les Incas, förſäkrar den be-

röm-

(*) Inſändt.

römde Franſke Hiſtoriographen Hr. Marmontel; „At i Tide-böckerna förwara minnet af den ſtora händelſen, den för Sweriges ſällhet ſå wäſentligt oumgängliga Revolution, ſom utfördes utan wåld å den ena ſidan och utan motſtånd å den andra; en Revolution, genom hwilken Riket öfwerlemnat ſin frihet i Konungens förwar, och dymedelſt erhållit ſtillhet, ſämja och Lagarnas milda myndighet, i ſtället för Anarchiens partier och oroligheter; en Revolution, genom hwilken ändteligen Swenſka Folket, ſom alt för länge warit söndradt medelſt främmande aſſigter, blifwit en gång i en lyckelig ſtund uplyſt öfwer ſina rätta och ſanna fördelar, blifwit förenat, återwunnit ſig dygd och ſtyrka, då de bojor blifwit kroßade ſom hållit deß frihet fängſlig„.

Auctoren til Tableau Politique de l'Europe utlåter ſig om wår Nation på följande ſätt.

„Swenſka Folket, det enda på jorden bland hwilket Bonden, ſom i alla andra Länder är undertryckt, war räknad för något, och utgjorde et rådfrågadt och werkſamt Stånd i Lagſtiftningen, detta Folket förwilladt af ſin kärlek för Friheten hade, i fruktan at blifwa kufwadt, och til undwikande af den wåda ſom arbitraira wiljor och godtycke medföra, ſtörtat ſig i alla de oordningar ſom från Anarchien äro oſkilgaktiga. Midt ibland de Partier och förbiſtringar ſom utländſka illiſtiga ſtämplingar underblåſte och upäggade, hade de Swenſke, för ſina plågor ej annat botemedel öfrigt, än at updraga ſin Konung den magt och myndighet, ſom til det ondas hämmande war nödig; men det kommo de ſig ej rätt före at i tid göra; utan de twungo, ſå til ſägande, Konungen at ſjelf taga denna magten. Nationen har ſedermera tilkändt denſamma, efter inſedd nödwändighet af detta driſtiga företagande, hwars werkſtällighet blifwit berömd, och ej mer någon klagan hörd. De mißundſamme Utlänningar, ſom funno ſin betydenhet och medwerkan förfalla tillika med Anarchien, ſågo ej mer i Swenſka Folket annat än trogne och lydige Underſåtare, ſom af alt hjerta fägnade ſig öfwer Regerings-ſättets förändring, i oryggelig föreſatts at med lif och blod förſwara det ſamma, och tilbaka drifwa alla anfall af dem ſom tiläfwentyrs kunde wilja förſöka at wäcka oroligheter, genom utſpridande af mißtroende och fruktan för Konunga-Magtens tilwäxt, til hindrande af Monarchens aſſigter och Folkets ſällhet. Guſtaf har på bäſta ſätt nyttjat omſtändigheterna til at ſtadga et werk, ſom med tiden kan ſätta honom i tilſtånd at bibehålla jämwigten i Norden,, (*).

Dylika okonſtlade målningar af Sweriges förra och nuwarande belägenhet, teknade af opartiſke Utlänningar, äro de bäſta wederläggningar af de wanſkapliga förſtällningar ſom andre illa underrättade kunnat wåga göra af wåra märkeligaſte Rikshändelſer. At anföra deras ogrundade föregifwande, bredewid ofwanſtående ſanfärdiga teckning af ſakernas förlopp, är det ſamma, ſom at wederlägga deras ofog —.

Continuation längre fram. (*)

Den Capricieuſa.

Epigramme.

Hwad är det ej Climene wil?
Nu ſkal hon ſegla i ſin yra,
Jag hißar ſeglet up, jag lagar all ting til,
— Ändå ej nöjd, förän hon ſjelf får ſtyra.

Kungörelſe.

De ſom hittils köpt de utkomne 32 Numror af Wälſignade Tryckfriheten ſtycktals, och åſtunda Prænumerera på de återſtående 68 Numror, kunna emot 32 ß. årläggande årHålla Sedlar uti Bokhandl. Schildts Contoir wid Riddarhustorget.

N:o 37 utgifwes näſta Tisdag den 17 Julii.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 37.

Stockholm, den 17 Julii 1781.

Til Utgifwaren.

I Journal Encyclopedique för Mars månad i år, låſes en Recenſion af et Tal, tryckt i Cöln öfwer Konung Guſtaf den III:dje i Swerige.

Jag har wågat en Öfwerſåttning eller ſnarare et Utdrag, hwilket Utgifwaren torde med det förſta införa. Åmnet angår Swerige, ſå mycket mera, ſom då Utlånningar eller bortowarande endaſt berömma, få wi nårwarande ſmaka ſanningen och werkan deraf. Förblifwer = =

Herrar Journaliſter börja med denna Reflexion: „Tör hända, ſåger Thomas, at i ſamma ögnableck det förſta Lof-Tal hölts för en Furſte, åfwen den dygdigaſte, borde en Medborgare full af Åra och Mod ſtiga fram, öfwerröſta Oratorn, och tala: Prins, hwad årnar du tillåta och hwad wil du höra? Fly detta farliga giftet; du förtjenar kan hända, den rökelſen man weſtat Dig; men du förtjenar den ſnarare, om du föraktar den. I dag tolkar ſanningen dit lof; i morgon omgifwer dig ſmickret, du ſnårjes omſider, och ſlafwen narrar dig igenom ſit nedriga offer; wil du ånnu mera öka din olycka och låta igenom konſt fördårfwa Dig? — Om du år ſå dygdig ſom din Panegyriſt förſåkrar, bör icke dit ſamwete göra tilfylleſt? Prins! om Du intet år det, förſmådar han ju Dig? — Behöfwer du höra några tomma, några ſwaßande uttryck, för at få weta det du gjort dina Underſåtare lyckliga? Det ſanna berömmet år wåra upbrukade ödemarker, wåra florerande Ståder, dit Folks tyſta tackſåjelſer inför Altaret, den ålderſtegnas hopknåpta hånder emot himmelen, ſom förlångt hans dagar ånda til din Regering. — År detta icke den ſtörſta wåltalighet?

Men denne Oratorn, ſåja Journaliſterna, hyſer et annat tankeſått? — han talar:

„Kan det ſtrida emot blygſamheten, at äfwen en Furſte läſer ſit beröm? De ſtörſte, de dygdigaſte af Roms Regenter uphöjdes ju af ſit Tidehwarfs ypperſta Talare? Dygd och ſtora gerningar böra aldrig förtigas; den dyrkan ſom man är ſkyldig ſin Konung, upwäcker täflan i alla Stånd innom Samhället; han är et efterdöme för hwar enda Underſåte. Det är ſant, ſäjer han, i det han går närmare ſit höga ämne, Hjelten lefwer och har ſåledes intet ſlutat ſit Storwek; Men har Han intet redan uträttat det ſom andra ej torde hinna under den längſta lifstid? Har han intet wid ſin uphöjelſe wiſt ſig den ſtörſta, den dygdigaſte? Har han intet på några timar ſtadgat Swenſka Thronen, ſom warit wacklande flera hundrade år? Har Han intet gjort ſig dyrkad och känd öfwer hela Europa igenom en Revolution, den ärefullaſte och märkwärdigaſte ſom någonſin Hiſtorien kan upwiſa?

Därpå målas hel kort, men med ſanningens penſel, Swenſka Monarchien ifrån deß början til denna Prinſens Födelſe: — Det är intet nog, ſäger Oratorn, at en ſtor Prins födes i et Rike, ännu i ſamma Rike bör lefwa en ſtor Man, ſom ſkal waka öfwer Denna Prinſen, ſom ſkal dana Honom til alla Kongliga Egenſkaper; förtigom intet, at et ſådant Snille, en ſådan Menniſka, ſom Teßin, är ſällſynt i de fleſta Riken, kanſke ofta rätta orſaken til hela Folkſlags olyckor. Jag känner ingen Academie ſom underwiſar i Regerings-konſten. — En Prins, förän han ſtiger på Thronen, får ſällan pröfwa Kronans tyngd. Se här några af den ſtora Gouverneurens Reglor: „Haf wördnad för wår Herre och Rättwiſan, kom ihog Er Höghet och befläcka den aldrig, påmin Er ſtändigt at En Konung ej har annat ändamål än at ſe ſit Folk ſält och ſtort, gör Er älſkad af alla, men belöna ingen annan än den ſanna förtjenſten, förqwäf all afgudadyrkan ikring Thronen; ſmickret är et gift för Konungar, förakta oförrätter, ſom ej äro brott emot Staten; en Konung bör weta at förlåta, aldrig hämnas. Rådfråga Er med de wältänkta, de kännas lätt, de äro ſådane ſom lefwa utan all pragt, ſom ſällan ſynas wid Hofwet, och ſom aldrig där knäfalla om Rang och Titlar. En Konung är ſina underſåtares ſpegel, hela werlden apar honom i godt eller ondt. Följ och beſkydda Rikets GrundLagar, de äro Thronens ypperſta ſtöd, allmänna Skattkammaren är Rikets, men aldrig Hofwets; förakta all den pragt och granlåt, ſom är oſkiljaktig ifrån werldenes Herrar; framför alt hushålla, en Konungs luxe är en minſkning i Hans fattiga underſåtares nödwändigaſte behofwer. Regera altid ſjelf, lemna Edra Miniſtrar blott detaillen, ſom ſkulle medtaga en alt för koſtbar tid, hwilken endaſt bör helgas til det hela. — Granſka noga, ſe hwarje Sak på alla ſidor, förän Wi fäller et Utſlag, och ändra det ſå ſnart Wi blir uplyſt at man bedragit Eder.

Man förebrår denne Mäſtaren, ſäger Oratorn, at hans Regerings Maximer äro de wanliga och de allmänna, det är ſant at hela werlden känner dem, utom Konungarne. — Denna Strofen kan lyckligt wis ej tilägnas de nu lefwande Krönta Hufwuden, tillägga Journaliſterna.

Sedan Han omtalat Konungens reſa igenom Dannemark, Holland, Tyſkland och Frankrike, målar han förſt den nog kända och bedröfweliga belägenhet, förrän Guſtaf intog ſin ärfda Thron, och ſtraxt derå den tidepunkten på Han blef ſit Folks förloßare.— I allmänhet, ſäger han, en Konung ſom inom ſig beſlutat en ſådan förändring, förtror ſig antingen åt Folket eller någon af ſina ſtörſta Ämbetsmän; men här hände intetdera. Han har allena ſmakat den äran at wara ſin Throns ſtöd ingen; annan, än den ſom gifwit förſlaget, har ockſå werkſtält det. — Sjelfwa Revolutions-dagen war inter en gång förutſedd, det war i et ögnablick, ſom Konungen tog ſit parti, hafwande för ſig ſit Namn och ſin Wärja. Det fins wäl ingen ſom icke känner denna händelſen; här får man för förſta gången ſe en ung Konung, ſom wågade alt för ſin egen frihet, blott för at ſedan kunna befria ſit Folk. — Ceſar omſkapade Romerſka Republiquen för at kaſta den i träldomens fjättrar, Hans ära war en wåldswerkan, men Guſtafs war Frihetens ſeger. Den nya Regerings-formen, ſom förelades Folket til Underſkrift, är i alla åldrar, i alla tider, et Mäſterſtycke; Konungen förbehåller ſig där ingen annan magt, än den at befrämja ſina Underſåtares wäl, hwilken ſällhet! hwilken lyckſalighet för wårt Tidehwarf! at äga en Konung, ſom då han kunde alt hwad han wille, ej wille mera än han borde. Det tycks at hela Naturen en gång får draga en glättig anda, då midt i det ſlafweri, hwari med tiden hela Werldens Herradömen torde falla, den Furſten lefwer, ſom ſönderſlår någon enda af de fjättrar, hwilka fångſla Menniſko-ſlägtet.

„Swenſkar (utropar Autor) Ni! ſom warit åſyna witnen til denna triumph, förwaren denna Guſtafs förbindelſe ſåſom en heligdom, „inpränten den i Edra hjertan, låten Edra barn läſa den, lemnen den „i arf til Edra ſednaſte efterkommande ſåſom det ſtörſta wedermäle af „Er Konungs hjerta och den äkta Swenſka Frihetens känneteken, och „Ni Råds-Herrar! uptecknen denna händelſen midt ibland Eder med „gyldene bokſtäfwer. Måtte Efterwerlden i ſjelfwa Råds-Salen få „läſa deßa ord:„ Jag Guſtaf förſäkrar härigenom, at uprätthålla den Swenſka Friheten, och afſäger mig det förhateliga Enwäldet eller ſå kallade Souverainiteten, och förklarar mig för den förſta Medborgaren i et fritt Rike.

Slå man up alla Werldenes Tideböcker ifrån Konungars ſkapelſe, leten i alla Archiver, ſedan Stater och Samhällen inrättades, om något dylikt finnes!

Kungörelſe.

För mellankommande ſwårare Sjukdom kommer N:o 38 af Wälſignade Tryckfriheten ſamt N:o 46 af Mina Tidsfördrif ej at utgifwas förr än widare derom averteras.

Stockholm, Tryckt i Kumblinſka Tryckeriet, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 38.

Stockholm den 17 September 1781.

---

me tairai je encore — non,
On peut meme vivre en barbouillant innoçemment du papier.
Daligt Allahanda.

Ej paßerat i Stockholm.

Härom natten blef jag opwäckt kl. 2 af et förſkräckeligit buller på gatan, det ſkreks: **elden är lös, röfware, wackt,** — jag ſprang ur ſängen för at få weta hwad det war, men ingen eldswåda märktes. Andra dagen feck jag weta orſaken til denna händelſe.

En offcer friade til en ung och wacker Flicka ſom war både dygdig och hållen derföre i hela grannſkapet.

Ehuru man i ſtora Städer i allmänhet, juſt intet är nyfiken öfwer hwad ſom paßerar, ſå fins det dock några Fruar, ſom bekymra ſig om ſin näſta, och ſom omtala och förtala den, hwart de komma.

5 ſtycken af ſådane Matroner, ſom alla bodde på en gata i Flickans grannſkap och hört talas om detta frieriet, ſparade intet den de knapt kände til namnet, diecourſerna kommo ikring och äfwen til Mamſellen, ſom bad unga Herrn förſkona henne för ſina viſiter, efter de hade ſå elaka följder.

Wår Älſkare war hämdgirig och ſå här ſtälde han til:

Som han kände altför wäl deßa ſtorpraterſkor, böd han dem ſärſkilt i ſin mors namn til en liten Fete, ſom hon wille ge dem tillika med ſina wänner, men ingen enda Cavalier wore buden—Som hwar och en kände hans mor, lofwade de helt lätt, och det war ingen af dem ſom icke kom.

En ſådan bjudning hade unga Herrn opfunnit blott för at få dem ſå mycket ſäkrare til ſig, ty hans mor war wißt intet hemma utan långeſedan reſt på landet — De kommo ſåledes allena utan deras männer, för hwilka de åſwen fördålt denna Fruntimmers ſamligen. I början tyckes de wara litet brydda at de ej ſågo hans mor ibland det öfriga ſällſkapet, men Sonen, ſedan han föreburit hwarföre Wärdinnan i huſet måtte på ſtund reſa tilbakars, feck dem åter til humeur, Soupén blef animerad igenom winet ſom dracks til öfwerflöd, ock ſå woro Damerna intet de ſämſta hwarken at dricka, eller pladdra, klockan ſlog 11, och man wille nu taga afſked, men wärden hade alt för wackra façoner at nödga dem qwar, ſå at ifrån den ena diſcourſen til den andra, ifrån det ena winglaſet til det andra, blefwo de qwar tils klockan 2 om morgonen, han hade nog welat behålla dem långre, på det han ſkulle få ännu större hämd, och Comedien ännu bli narraktigare, men det war aldeles omöjligt

Emedlertid lefde Herrar Männer i all möjelig okunnoghet om ſina ſå älſkwärda Makar, och wäntade med otålighet, helt ängſliga at ligga allena utan ſällſkap af ſå retande ſkönheter — Huſtrur! wara borta nattetiden utan at låta ſina männer weta hwart de tagit wägen, ſåg mer än mißtänkt ut.

Återkomſten af den enas huſtru, ſom Officern följde hem, utredde någorlunda gåtan — Mannens torra miner och laconiſka ſwar emot henne war likſom en prolog til Comedien ſom ſkulle föras opp, Cavallieren ſkyndade ſig bort för at föra hem de andra Fruerna, ſom alla blefwo på ſamma ſätt emottagna af ſina männer, och knapt war han nerkommen på gatan at gå hem, för än likſom på en gång de 5 Acteurerna och Actricerna började ſina roler, männerna at träta och ſwärja, huſtrurna at urſäkta ſig — men huru ſkulle de lyckas deri? — Offcern war känd för en ung och raſk étourdi ſom aldrig manquerade — paßera natten i at dricka med en ſå wällustig Prins! hwad ſkulle wäl ſlutſatſen wara? och Männerna! huru ſkulle de kunna tåla en ſådan wanheder? — änteligen blef trätan mera allmän i hwarje hushåll, eder, öknamn och ſlag följde tätt ſom hagel, och det wart et ſkrik och et wäſende, ſå at brandwakten lopp dit, larmet war ikring hela qwarteret och alla männiſkor ſkockade ſig för at ſläcka elden, den de trodde wara lös, men i ſtället blef ſammanhanget bekant, då hwarken Fruarne eller orſaken til deras öten kunde döljas, — helt ſäkert äro de nu ganſka mißlynta, männerna utſkrattade, och Offcern allena nöjd.

Til

Til Utgifwaren.

War god min Herre och lätt införa i Ert Blad, at jag ärnar för Eriksbergs Theatern författa, aldeles ingen Opera, intet en gång componera en Ballet, intet inmaginera en Farçe, intet gråta fram en Tragedie, aldeles ingen Parodie, hwad då lär Ni ſäga? — jo! jag ärnar ſkrifwa en Tragedie-Comedie eller Sorg-Luſtſpel och enligit Boktryckar-Reglementer opgifwer det härmedelſt, i afſikt at ingen annan onödigt wis må beſwära ſig härmed. I en tid då wettenſkaperna gjort det ſtörſta framſteg i wårt kära Fäderneſland medelſt upmuntrande och då Upfoſtrings-wärket, nu är i ſå lyckelig ſtällning och établerad på ſådane grunder ſom Sparta och Rom i ſin ſtörſta period ſkulle afwunda oß, wågar jag dock ſäga at den roligaſte och ſolidaſte Theater-wettenſkapen ännu är ganſka långt ifrån fullkomlighet, aldeles intet på Acteurernas ſida; (ty ehuru man ännu ej ſedt en Franſk Baron och en Ängelſk Garrick, ſå felas det dock intet Comedianter) utan på Auctorernas ſida — huru många Originaler hafwa wi wäl? wi ſom hafwa de mäſt theatraliſka ämnen i wår Hiſtoria och wåra Annaler — för ſtora Theatern wet jag Birger Jarl ſom aldrig ſpelas, för lilla, wet jag Mulpus, ſom ſpelas för ofta, men Öfwerſättningar utan all ända, il compiloit, il compiloit, ſäger Voltaire om Abbé Trublet, **här öfwerſättes, här öfwerſättes**, orſakerna härtil äro ej obegripeliga men för widlöftiga wid detta tilfället at anföra, en annan gång ſkal jag afhandla detta ämnet, nu ſkyndar jag mig at annonçera min utlofwade Drame ſom ej är öfwerſatt, intet en gång plagierad.

Det kallas: **Det Lyckeliga Tilfället, eller 2 flugor i en ſmäll** i 3 Acter; Epigrafen: On peut honettement demander aumone.

Händelſen har tildragit ſig i ſjelfwa Kärlekens rike ſom är Chythere, Gnide och Paphos, Sorg-Luſtſpelet följaktligen fullt af Trollerier, Gudar, Nymfer, ſmå andar, Cupidoner och Silfer — **2 flugor i en ſmäll**, är altid något öfwernaturligt.

Theatern repræſenterar ſjelfwa Veneris Tempel och 1:ſta Acten börjas med en Ballet af chamererade Cupidoner, ſom ſjunga tillika:

Glädjoms detta tidehwarf
Riket, Riket är wårt arf
Må Naturen för oß ſkapa!
Wi ſka ſwälja för'n wi gapa

Med Marmorſkifwan i wårt bröſt
Med Koppar-harneſk uti pannan,
Det blir wår ſpäda ålders tröſt
Blott lefwe wi: men ingen annan.

Jag aktar mig at widare upgifwa innehållet, eller beſkrifwa Acter och Scener, ſanningen at ſäga, ärnar jag låta trycka det, och Allmänhetens Nyfikenhet är den ſom ſkal göra afſättningen.

* * *

Skål *)

Drickom nu til tidens åra
Bränwins-tappen rinner ån,
Ni November Bröder kära!
Må han aldrig wända gånn.

Låt oß ruſta, danſa ſpela
Patrioter i hwar wrå,
Hwarken mat och kläder fela
Blott wi ſtändigt fulla gå.

---

*) Inſänd.

Kungörelſe.

Sedan så många förfrågningar warit efter Proceſſen wid Regements- och General-Krigs-Rätterna, emellan Högwälb. Hr. Öfwerſte, Commendanten och Riddaren Gerner, ſamt för detta Major Lund; ſå finnas några Exemplar completta och inbundna för 32 ß. ſt. i Runemarks Boklåda — där finnas äfwen Protocollerna om denna ſak, hållna uti Kongl. Maj:ts Juſtitiæ-Reviſion, ſamt inför Hans Kongl. Maj:t, för 3 ß. Exemplaret. — Näſta Måndag eller den 24 Septemb. utgifwes N:o 39.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 39.

Stockholm den 21 September 1781.

---

ne voudraiaht ils que gagner
leurs vies ?

Daligt Allahanda.

Trädbenet.

Grefwen af F** hälſade på mig härom morgonen, och då han fick weta, at jag hade intet at göra hela dagen, öfwertalte han mig at fara ut med ſig til middagen på hans Landtgård, deriſrån wi med beqwämlighet kunde wara tilbakars tils Spectaklet började.

Knapt hade wi farit en mil förän jag på långt håll blef warſe en Soldat i ſin gamla uniform ſitta under et träd och ſpela på Viol—alt, ſom wi kommo närmare, ſågo wi at han hade et trädben, hwilket på köpet hade gått ſönder och hwaraf ſtyckena lågo bredwid honom.

Hwad gör du där ſade Grefwen? jag är på wägen til min hemort ſwarade Soldaten — men ſtackars karl! ſade Grefwen, hwad du kommer at wara länge på wägen! om du ej har annat åkdon än detta och pekade i det ſamma på hans ſöndriga trädben — Ja wäntar ſnart mitt ſilla equipage och mitt följe, och om jag intet bedrager mig för mycke, ſå tycker jag dem komma här.

Wi ſågo ockſå i ſjelfwa werket en liten wagn med en häſt, en ung Flicka ſom åkte och en Bonde ſom körde — under det wi afwäntade detta herrſkap, berättade Soldaten oß at han på Corſica blifwit bleßerad ſå illa, at han warit twungen at låta ſåga benet af ſig, at förän han geck i fält hade han förlofwat ſig med en Flicka i garnizon, at bröllopet blifwit upſkjutet tils hans återkomſt; men ſå ſnart han præſenterat ſig med detta benet, hade Flickans ſlägtingar warit aldeles deremot, hon allena (ſedan Modern blifwit död ſom äfwen altid tagit hans partie) hade dock warit beſtändig i ſina löften och ſin ömhet, och emottagit honom med ſamma hjerta ſom förut, at hon hade ſamtyckt at långt ifrån wänner och ſlägt följa honom til Paris, hwarifrån de på Poſtwagnen ſkulle begifwa ſig til hans hemort, däreſt hans Far ännu lefde, mitt trädben tillade han, har nyß gått ſönder, och juſt därföre har min Flicka gått bort för at ſkaffa mig en wagn ſå at jag kan komma til närmaſte ſtad och låta göra mig et nytt, det är en liten olycka, min Offcer, ſom ſnart är botad; och ſe här kommer min wän.

Flickan ſteg då ifrån wagnen, ſkyndade ſig i armarne på ſin älſkare, och ſade honom med et ſmåleende ſom war muntert och wänligit, at hon råkat en handtwärkare ſom lofwat henne benet färdigt tils andra dagen, och at de kunde åter börja reſan när han behagade.

Soldaten tackade henne på det ömmaſte för ſina ſmå omſorger.

Hon tycktes wara wid 20 års ålder, wacker, lång och ~~wäl~~ wäxt, hennes ögon förrådde det eldigaſte och gladaſte temperament.

Ni lär wara nog trött mitt wackra barn! ſade Grefwen til henne — Man tröttnar intet ſå ſnart för den man älſkar, ſwarade hon, fäſtmannen kyſte hennes hand och kramade henne til ſitt bröſt.

Ni ſer ſade Grefwen til mig, at då en Flicka en gång ſkänkt bort ſitt hjerta, ſå är det intet et ben mer eller mindre, ſom wäcker oſtadighet — nej, ſäkert war det ej hans ben ſade Flickan ſom ſkulle ändra mitt tycke — Grefwen wände ſig då til mig „wäl an min wän om Ni wil ſom jag; Flickan är munter och beſkedlig, hennes Fäſtman är en hederlig karl, de ha tilſammans endaſt 3:ne ben, och wi ha likwäl 4, de kunna ſätta ſig i wår wagn och wi kunna gå til närmſta by, ſå ſe ſedan hwad man widare kan göra för et ſå reſpectabelt par.

Soldaten wille i början intet, utan urſäktade ſig at ſtiga opp i wagnen — ſkynda ſade Grefwen, jag är Officer och det är er ſkyldighet at lyda, ſtig du opp och din wackra Flicka ſkal ſitta bredewid dig. Låt oß göra min wän ſade Colette ſom Herrarne befalla, efter de unna oß denna hedern.

En Flicka ſom Ni, ſwarade Grefwen gör altid heder åt det ſtörſta equipage i Paris och ingen ting kunde ſå ſmickra mig ſom at på något ſätt kunna bidraga til Eder förmån — Wi äro lyckliga nog ſwarade båda twå, Kuſken körde, Grefwen och jag wi följde efter.

Då wi woro framkomna, där wi befalt Poſtillion at hålla, funno wi Soldaten ock Colette gråtande tilſammans af ömhet och ärkänſla „min Wän! ſade jag til Soldaten, huru tror ni Er wäl at kunna lefwa en gång med hyſtru och barn? Herre! ſwarade han, den ſom i hela 5 år förſtådt at lefwa af Soldat-gaget, bör gärna ej wara bekymrad för ſin öfriga lifstid, jag ſpelar ſå där tämmeligen på Viol, och tror jag at i hela Frankrike knapt fins en by där folket ſå gifter ſig ſom i min — jag är helt wiß på at få förtjenſt.

Jag ſade Colette, kan ſy och knöppla, deßutom ſå har min Förmyndare 200 Livres för min räkning och ehuru han är niſk, ſå hoppas jag dock at han betalar, och jag, ſade hennes Käraſte, har 4 Ducater i min ficka utom 2:ne Louis d'orer, ſom jag lånt en fattig bonde at betala utlagorna med och ſom han nog ger mig igen när han kan.

Ni ſen ſåledes, ſade Colette, at wi äro i et tämmeligen godt tilſtånd „ja bäſta wän! i det hon ſåg på ſin tilkommande Man, hwad behöfs det mera at wara lycklig? du älſkar mig och jag ömmar för dig.

Jag och Grefwen blefwo rörda ända til tårar wid denna Scenen — håll til goda ſade Grefwen tils Ni fått Era 200 Livres, detta lapprit, i det han gaf Colette et par dußin Louis d'orer, jag hoppas at Ni ſtändigt älſkar och älſkas af Er man. Låt mig ſom oftaſt få weta huru Ni mår och om jag kan tjena Er, det här, (i det han ref af utanſkriften på et bref) wiſar mitt namn och hwar jag bor; men Flicka! om du nånſin gör mig det nöjet och kommer til Paris, ſå ſkal din man följa dig, ingen kan mera älſka och högagta Eder tilſamman än jag, farwäl mina Wänner! måtte Himmelen wälſigna Eder! och Edar lycka bli lika beſtändig ſom Edar trohet! wid deßa orden kaſtade han ſig i wagnen och for ſom en blixt tillika med mig.

Under hela wägen talte han om intet annat än den wackra den dygdiga Colette, och jag började mißtänka honom — Jag kände nog hans fria lefnadsſätt och at han ej hade ſärdeles ſcrupler at följa ſina luſtar, jag frågade honom då, likſom under ſkämt, om ſin intrigue — ack nej ſade han, jag ärnar aldrig ſätta henne på prof, faſt hon är i mitt tycke ganſka wacker och aldeles efter min ſmak, det ſom ſå behagat och rört mig är ändock intet hennes ſkönhet utan det tycket och den trohet hon altid hyſt för denna ſin följeſlagare, och ſkulle hon förlora denna förtjenſten, ſå blefwe hon ſäkert ganſka ful, oaktadt all ſin ungdom och ſina behagligheter, ſedan hennes tankeſätt ſegrat öfwer den hederliga Soldatens bortowarelſe, öfwer den kulan ſom borttagit hans ben, ſedan hennes hjertä en gång gifwit ſig, fåfängt låter hon låta narra ſig af en Petit maitres præſenter, löften och fåfänga prat — Jag är öfwertygad at hon tänker mera förnuſtigt, och jag ärnar aldrig göra förſök.

Grefwen har aldrig i mitt tycke warit ſå älſkanswärd ſom denna dagen.

Den belåſta Huſtrun *).

För några daaar härom natten
En Man, han wäcktes af et larm:
Det Huſtrun war, den lilla ſkatten
Som låg bredwid ſå huld och warm
Hon ſamma Dag i Rollin tittat
Och hjärnan ännu Rommerſk war
Kanſke hon där på Cæſar hittat
Som Enwålds-Sceptern råff't har
Ej under då, — i bildnings-kraſtens armar;
När ſömnen gör et ſnille trögt
At hon i ſömnen ſkriker högt:
Du ſåfwer *Brutus* du! och ingen ſig om *Rom* förbarmar.

---

*) Inſänd.

Annonce.

De ſom hädanefter likſom förut wilja hedra mitt Dagblad medelſt Proſa eller Wers behagade inlämna det i Herr Runemarks Bokläda förſeglat under utanſkrift: til Utgifwaren af Wälſignade Tryckfriheten. Där finnas äfwen Prænummerations-Sedlar ſamt alla 37 Numrerna completta utom de fyra förſta, för hwilka Boktryckaren dömdes af Kongl. Hof-Rätten til Ethundrade Rikſdalers plikt, och hwilken Dom af wår Aldranådigaſte Konung alldranådigaſt är ſtadfäſtad, böterna til treſkiftes.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 40.

Stockholm, den 27 September 1781.

cè qu'on voi bien rarement.

Fabel *).

Jupiter och Bonden,

Auctor til ſig ſjelf.

Betrakta noga alt det ſom är ikring dig: äger du wäl en ſå upriktig, ſå klarſynt wän ſom du ſjelf är? dina fel ſom hela männiſko-ſlägtet ſer, äro ju för honom okända — ſäg mig! då lyckans wäder tid efter annan blåſer ikull dina luftſlott och hindrar din opkomſt, förbrår han dig det? män han nånſin förtror dig, at du är utan förtjenſter?

Om Lyckan ſtum för dina önſkningar och dina begär, ej wil uphöja dig, ſå är det intet ſå underligit, — granſka förän du dömer, kan du wara ſå obillig och på en gång wilja wara rik och dygdig? har du krupit med dem, ſom en ſlump och en nyck upſatt i ämbeten? har du owärdigt tiggt dig qwar? och när din egen nytta befalt, har du glömt ſanning, dygd, åra och ſamwete? kan du intet det, ſå tänk aldrig på at göra lycka, ſkrif, war klok och fattig, men förakta henne med deß anhang.

Mät då med kall blod denna Håfſlinkans gåfwor: hwad behöfwer du til at wara lycklig? Om pengar utgjorde det, ſå wore Lyckan lögnens och bedrägeriets lön; deßutom, ju ſtörre ſkatt den giriga ſamlar ju mera ökas hans plågar.

Tag

---

*) Inſänd.

Tag för et ögnableck gifwit, (ſom aldrig kan hända) at hon öfwerhopar dig med all ſin gunſt, är du derigenom mera lyckſalig? du lefwer nu nöjd och fredad innom dig ſjelf; ack! hwad kan hon gifwa dig mer?

Om du får ärfwa mycket pengar, om du ſkulle få ſtora gods, lefwa i nöjen och aldrig ſe en mulen dag? wore du wäl den enda, ſom wid et ſådant ombyte ej ſkulle byta ſeder och tankeſätt? Tör hända, du ſkulle byta ſeder och tankeſätt? Tör hända, du ſkulle lyſa af en oförnuſtig lüxe, du kunde ſäkert intet lefwa utan Maitreßer, Equipager, Bordſilfwer och Spectakler, dina oerhörda utgifter ſkulle ådraga dig oerhörda ſkulder, du ſkulle förlora på ſpel alt hwad du kunde låna och til ſlutet blef du för all din öfriga lifstid inmant i fängelſet af dina obarmhärtige Creditorer.

Åter, låt wara! at du bekläder et högt ämbete; kan det wäl taga dig fri för et enda ſamwets-agg? låt äfwen wara, at du kan tilfredsſtälla dina nedriga begär, til och med, at du kunde förblinda din Konung och undertrycka hans folk, då omgifwen af dina Kreaturs ſmicker, ſkulle du wäl hyſa innom ditt hjerta en enda dygdig och wacker känſla;—nej— en ſådan laſtfull är altid känſlolös.

Suckar du efter Lyckan? (jag menar den ſanna och inwärtes lyckſaligheten), den fins äfwen ſå wäl på landet ſom i ſtaden, äfwen ſå wäl i det högſta Slott ſom den lågſta koja, den wäljer aldrig rum: hwart förnöjdt ſinne äger den.

En Bonde trött af ſitt arbete, hwilade ſig på marken under en gran, — „Store Gud! ſade han, hwad det ändå är ſwårt! at år ifrån år lefwa et ſå tungt lif; ſå ſnart morgonrådnan gryr, ſkal jag til arbetet, och det är i mitt anletes ſwett jag ſkal förtjena mig denna hårda ſpiſen; hwar enda dag känner jag detta lifwets briſter.

Jupiter ſom ifrån höjden hörde hans ſuckar, ſwarade honom: „hwad du jämrar dig utan ſkäl min Gubbe! beklaga dig inter utan ſäg för mig dina behofwer, — du tror at Lyckan ej delar lika rätt, underrätta mig då, hwad du behöfwer för at göra ditt tilſtånd ſällare, wälj ibland alla ſtånd, — hwad begär du? hwad ſkulle du wäl önſka dig?

I ſam-

J ſamma ögnableck feck Bonden ſittande på et måln betrakta hela Månniſko-ſlägtet, deß mödor och deß ewiga omſorger — „Se ſade Guden, denna mannen, ſom ſå bekymmerſamt ſtår på knå för ſina ſkatter, med hwad innerlig glädje råknar han dem icke? han har i dag förökat ſin penninge-hög.

Ack! om jag wore i hans ſtälle! hwad kunde jag mera begära? lär, ſwarade Jupiter, ſkilnaden på lycka, och det ſom har liknelſe deraf; tag denna ſpegeln — Bonden kaſtade ögat deråt; ſer med förſkräckelſe den girigas hjerta oprört ſom hafwet, och ſönderſlitit, han ſkådar på deß anſikte och i deß ögon alla de raſerier den ſtåndiga fruktan förorſakar, han ſer det fråtande ſamwetet öfwer ſkattens ſamlande ſönderſlita deß bröſt, ſom ännu aldrig känt en ſtråle af lugn och tilfredsſtälleiſe — bönhör mig intet, ropade då Bonden, bewara mig ſtora Skydds-Gud! för ſådane följder, jag ſkälfwer af faſa öfwer denna förtappada; jag behåller gärna mitt ringa ſtånd.

Wänd dig nu ſade Jupiter til denna pråktiga ſkaran, ſe den der Miniſtern ſå ſtålt, och ſå nöjd, — ack! hwad den är lycklig! tyckte den enfaldiga Bonden, den ſom har ikring ſig ſå många ömma och tackſamma wänner, ſom blir ſå hedrad! — nej ſe i Speglen talte Jupiter, hwad männiſkan har fördommar!

Stora Wäſende! ropar han förſkräckt, låt mig aldrig få ſe et ſådant ſpöke, nej nej — du bör ſe denna ſtackarns elände, ſe in i hans bråuſliga hjerta, falt för pengar och mutor, än deß beſtäckade händer ſom utdela detta fördärfwet ibland ſina landsmän, hans roffågels art och hans högfärd regera ymſom i det bröſt ſom är ſjelfwa laſtens boning — ibland opblåſt af höghet och fåfänga, ſmädar han ſina underhafwande, ibland intagen af räddhåga darrar han för ſit egit fall.

War det nånſin under wackrare ſkal en ſämre kärna? ropade Bonden beſtört: låt mig mäktiga Jupiter! få blifwa den jag är, jag behåller min plog och min yxa.

Han geck ſedan til de rum, der det heter at Lag och rätt ſkipas, och til Lägret der det heter at Krigsmän indſwas för Fäderneslandets heder och förſwar, han ryſte wid åtankan af de willdjurs hjertan ſom trampa billighet, ära, rättwiſa och beſkrefwen Lag under föttren; men efter befallning af ſina nedriga böjelſer, dömma ſin like ifrån tjenſt, frihet och lif, äter hwilka Krigsmän! ſade han, jag ymkar mig — nej Gud bewara mig, jag är nöjd, mätte jag aldrig likna ſådane!

Sedan han ſåledes granſkat flera wilkor och ſtånd i mänſkligheten, tilſtod han uprigtigt, at hans jämmer och klagan war orättwis, då Jupiter ifrån ſkyen hördes i deßa ord: „Lären ſwaga dödeliga! Ni! ſom ſöken den ſanna Lyckan, at jag aldrig förbundit den; hwarken med titlar, rikedom, ungdom, ſkönhet eller börd; hwar dygdig ſjäl äger den, efterſträfwen då ej annat än at wara rättwiſa, winläggen Eder at wara dygdiga, och Ni ſkola äga lugn innom Edert ſamwete och Edert hjerta.

Derefter fördes Gubben af Jupiter tilbakars under ſin gran, för at lefwa lycklig.

Annonce.

Completta Exemplar inbundna af Proceſſen emellan Högw. Herr Öfw. Comm. och Riddaren Gerner ſamt nu mera Lund; ſamt de märkwärdiga Protocoller derom inför Konglig Majeſtät på Gripsholms Slott, finnas i Herr Ruuémarks Boklåda, — hädanefter utgifwes Wälſignade Tryckfriheten 2:ne gånger i weckan, Måndag och Torsdag, kl. 8 om märnarne; hwarpå kan prænumereras med En Risdaler för 100 Numrer.

Stockholm,
Tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag = Bladet:
# Wälſignade Tryck = Friheten.
N:o 41.
Stockholm, den 1 October 1781.

Öfwerſättning *).

Adelsmannen och deß Hund.

Fabel,

Til en Landt-Junkare.

En man med et rent och okonſtlat hjerta kan aldrig wara dubbel, han tar aldrig ſin flyckt til lögnen för at dölja ſina rätta aſſikter, ſåfängt antaſtas han af de laſtfulla, förgäfwes ryter afwunden och lika fåfängt ſkriker argheten, dygden är hans ſköld, och de pilar ſom riktas emot den falla tilbakars utan minſta kraft, hans gerningar lyſa af ära och dygd, om han talar i Rådet för ſitt Fäderneslands wäl, om han förenar de delta Råds-Herrarnas tankeſätt, ſäger han ſanningen driſtigt men ädelmodigt, han bäſwar ej för de Storas hat; hans rena ſjäl kan ej böjas. Men för at få räknas ibland de Regerings-Kloka ſom ej wilja undergå den minſta räfſt, bör man ofta wara ſtum och någon gång utan alt förnuft — Hwilken Stor ſkulle wäl behålla ſin höghet om wid Håſwet ej funnes folk, köpt at ſkrymta och ljuga? Om Sanningen komme ända til Furſtens öra huru ſkulle Miniſtrarna winna deras ändamål? kunde de då ſå wäl framdraga deras nedriga ſlafwar och rödja ur wägen deras dygdiga granſkare?

Den ſom lärt at i tid och med konſt tala en oſanning, är en ſkickelig winglare, han blir ſäkert en ſtor karl och hans lycka är gjord, medelſt denna egenſkapen får han äfwen de ſtörſta på ſin ſida, — på det ſättet

äro

---

*) Inſänd.

äro de Regerande blefna bedragna och deras ſanna wänner öfwergifwit dem, då deßa hycklare igenom ſina egennyttiga anſlag riktat ſig af det allmännas uſelhet.

Den djerfwa Antiochus, en dag då han jagade, kom händelſe wis at ſkilja ſig ifrån ſitt Håffolk, red wilſe och träffade änteligen en liten Koja där han geck in; en parthiſk Bonde ſom war ägare dertil, tilböd ſin Gäſt det han hade, och Antiochus helt okänd tog med nöje emot hans lilla måltid, de talte om hwarjehanda, och ſparade hwarken Håf eller Kungar: winet har altid en ſlags upriktighet med ſig: „Om wi andra ſade Bonden, en gång ſkulle få tala wid wår Kejſare, wi ſkulle ſäga honom huru det ſtår til! ack! om han ſjelf ſtyrde! hans hjerta är godt, han wil ſäkert ſe oß lyckeliga, och han ſkulle äfwen få ſe det, blott han kände ſitt folks briſter, om Sanningen blefwe liden i Håf, ſå ſkulle hwarken Konungarne eller deras folk blifwa narrade: Gifwe Gud! at alt ſkedde efter wår Kejſares åſtundan, wi woro ſäkert intet olyckeliga, men han förtror ſitt wälde i deras händer ſom äro kring honom, han lägger Regerings-bördan på deras axlar och de hafwa intet annat ögnamärke än ſin egen nytta: den rättwiſaſte af alla männiſkor är det ej mera, ſå ſnart han förtror ſig åt ſådane, ifrån högſta Slott til den lägſta koja förhåller ſig lika, tjenſtefolket fördärfwar ofta ſina Husbönder — ack! ändå, om wår goda Herre wiſte ſå mycket ſom wi! mera ſade han intet, och båda gingo til ſängs, Bonden ſomnade in ſtraxt, men den förnäma Gäſten kunde intet få en blund i ögat.

Andra morgonen war det redan bekant hwareſt Antiochus legat öfwer natten, Håfmännerna tillika med ſtora wakten ſkyndade ſig dit och Parthen häpen feck för förſta gången under ſitt tak ſe chamererade kläder, man frambar den Kongliga Kronan ſamt manteln och kaſtade ſig ner på jorden.

Då befalte Antiochus at hans wärd ſkulle komma fram, tackade honom och gjorde honom en præſent, derpå wände han ſig til ſina ſmickrare i den underdåniga poſitüren: Efter Ni endaſt, ſade han, haft affſeende på Era egna Perſoner och igenom Edra fördömda rökoffer, fört Er Herre och Konung bakom ljuſet, och jag för förſta gången under detta låga tak fått höra ſanningens röſt, ſå gå långt ifrån mig köpta ſkara! och wiſa dig aldrig, nu känner jag mig och jag har lärt at känna ditt fördömda anhang.

Så war det äfwen med wåra Konungar *) för flera hundrade år, ſå ſnart de woro ſå förſoffade, war det ej ſtor konſt at hindra Folkets rop komma fram, då emedlertid deras älſkade förrädare i början plundrade tyſt och i hemlighet, ſnart blefwo de mera driſtiga och deras röfwande blef allmänt, alt ſom deras egennyttiga ändamål fordrade, blidkade eller retade de deras Herrar, och deſsa ſlafwar plågade och undertryckte, juſt då deras Konung beſlutit at lätta ſitt folk.

Säkert hade de darrat af räddhåga, om Folkets ſuckar kunnat trängt ſig ända til Thronen — hwad Konungarna ſkulle wara lyckliga! om de ſå wäl kände ſina och Rikets wänner, ſom deras folk känner dem, de woro då ej ſlafwar under andras godtycko — Om de ſjelfwa wille ſe och höra, huru många ſkjälmar ſkulle icke miſta det medborgerliga namnet? men ockſå (hwilken ſwår omſtändighet!) deras röfwerier ſkulle ſnart taga et ſlut.

Omſider blifwa deſsa illiſtiga roffåglar ſedan de en tid ſköflat Staten, mål för Allmänhetens billiga ondſka, deras bräckliga ſtöder falla på en gång och Sanningen ſom änteligen wiſar ſig i all ſin prakt uplyſer och ſätter deras bedrägerier i full dag, deſs ſtrålar förſkingra alla hycklans måln.

En Adelsman på Landet beſynnerlig nog, hölt intet af wanliga jagthundar, han hade aldrig ägt någon, aldrig brydt ſig om någon, den han tyckte om war en Mopps, ſom igenom ſina konſtrek wiſte bort alla andra, — behöfdes betjenter där i huſet, ſtraxt walde man ibland Garçongs wänner och de blefwo föredragna mycket framför Husbondens, derigenom feck han ſå mycket lättare ſina aſſikter fram.

Denna ſmilande Mopſen ruſade på alla ſom wiſte ſig, om han ej förut blifwit ombuden eller at han kände anſökningens art och den ſom ſökte.

Ingen dygdig och ärlig Torpare feck nånſin komma in, Garçong förföljde hela godſet, altid rädd at hans opförande en gång ſkulle uppenbaras, — kom någon okänd til gården, ſtraxt ſprang Mops honom om benen, arg hämdgirig och falſk wiſte han tändern, ruſade på och ſprang bort, innom ſig war han ändå rädd och mårrade. „Hwem wet om icke „San-

---

*) Fabeln är ſkrifwen i England.

„Sanningen kan komma ſå här förklädd, då jag miſter all nytta af mina lögner och min politique; ſäkert wore jag då förlorad.

Ockſå för deß glaſs och tjutande war det omöjligt at höra främmande folks tankar och råd — men min ſluga Mops har nu intet långt igen, en liten Roſerta kom händelſe-wis at gå förbi gården, uptänd af lågor glömmer han ſig för et ögnableck, öfwerger ſin poſt och nöter ſin dyrbara tid i kärlekens armar — det war denna ſwagheten ſom gjorde hela hans ofärd.

Hans Husbonde får då i frihet tala med en af ſina Grannar: „berätta mig uprigtigt ſade han, ſom en beſkedlig och ärlig wän; jag har märkt på en lång tid, at mina underhafwande likſom undwika mig och jag begriper intet ordſaken, ſäg, jag ber Er ſå mycket, hwad har jag kunnat gjort dem emot? och på hwad ſätt har jag wäl kunnat förlora deras wänſkap?

Jo, ſwarade Grannen honom, Ni bör köra bort Er hund ſom löper med ſå mycket ſqwaller, näswis, ſtygg och lömſk, jagar han bort alla ſom wilja Er wäl, ſtäck endaſt hans wälde, och Ni ſkal ſtraxt finna at de äro Edra wänner, jag wet nog at Mops ſkal ſkälla emot och öfwertala Er at wi hata Er, men ſanningen at ſäga, tro mig det är endaſt den ſtygga rackan wi hata.

I det ſamma kommer wår Mops in, arg och falſk, tjuter och ſkäller, men förgäfwes, Sanningen hade redan blänkt fram, den gemena taßlaren blef ſtraxt bortkörd.

Annonce.

Completta Exemplar inbundna af Proceſſen emellan Högw. Herr Öfw. Comm. och Riddaren af Kongl. Maj:ts Swärds- och Waſa-Orden Gerner, och nu mera Lund; ſamt de märkwärdiga Protocoller derom inför Hans Konglig Majeſtät på Gripsholms Slott, finnas i Boklådan wid Poſthuſet — där finnas åfwen alla lof-liga Nummer af Wälſignade Tryckfriheten, hwilkens Auctor räknar för en heder och en winſt at få Stycken inſända ſom han ſkal införa med ſamma ſkyndſamhet ſom hittils.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag = Bladet:
Wälſignade Tryck = Friheten.

N:o 42.

Stockholm, den 4 October 1781.

Inſändt.

Påfwen Ganganellis Bref i 3 eller 4 Tomer utgifna efter hans död, äro nog märkwärdiga, för at af dem ej göra et utdrag eller öfwerſättning af några, ſom mäſt torde behaga.

Han ſjelf ſteg ifrån Munk omſider opp på Påfwiſka Stolen där han i 5 års tid regerade med ſtyrka och wärdighet, äfwen ſå ſtor Furſte ſom högſta Präſt förminſkade han ſitt folks utlagor, föreſåg dem med deß behofwer, utwidgade Handeln, ökade Skattkammaren igenom beſparingar för ſitt egit Håf, gjorde de nyttigaſte inrättningar och barmhärtighets-wärk, kyddade Konſterna, ſtadgade Upfoſtrings-wärket, inrättade nya Bibliothequer i Rom, de Fattigas wän, outtröttelig i ſitt arbete, rättwis utan ſtränghet ännu mindre grymhet, ſtor utan prakt och fåfänga, altid ſig lik i mildhet och ömhet, då han förſtod at wärdera förtjenſt och dygd, ſlöſade han ej med nya tjenſter, då han kunnat öka antalet af Cardinaler långt öfwer 16, gjorde han det intet, Hans Politique war Ära och Dygd, och ehuru han ſom Påfwe förſtod Latin, förſtod han dock intet: Divide et impera.

Både Utlänningar och inhemſka ſkänkte honom derföre hela ſin aktning och ſitt förtroende, och nu, ſedan han är död, då ſanningen kan talas oſminkad, får han de ſtörſta loford.

Til en Furſte af en liten Stat i Italien ſkrifwer han:

„Änſkönt Ni regerar öfwer et helt litet land, äger Ni dock en dygd och et hjerta wärdigt de ſtörſta Furſtar, det är intet widden af Herradömen, ſom utgör den Regerandes förtjenſter, en Husfader kan wara ſtor innom ſin kreis.

Ingen ting kan förliknas emot det, at ſtyra en liten Republique okänd för hela werlden, och ſom knapt ſtår på Chartan, deruti man ej förſökt oenigheter, krig eller andra ſtormar än dem, då det målnar på himmelen, hwareſt all högfärd och all täflan beſtår uti medelmåtta och lugn, hwareſt man ſätter ſin åra uti at hjelpa och underſtödja hwarannan.

Ack! hwad en ſådan fläck på jordklotet ſkulle behaga mig! hwad den är lycklig! ſom får bo der i ſkyggd för alt det buller ſom är oſkiljaktigt ifrån ſtora Städer — hwad lyckſalighet at ſlippa alla de högheter, ſom ſå mycket opfylla ſmå hjärnor, alt det narrwerk, ſom ſkämmer hjertat och förbländar ögat.

I werlden fins intet ſtörre börda än en Scepter, alt är et nät och en fälla för den Regerande, då han inbillar ſig ſom mäſt wara dyrkad och wördad är han ofta ſom mäſt bedragen, om han är utan ſeder och full med laſter ſmickras han juſt deri, om han är gudfruktig förwandlar man honom til ſkrymtare och föraktar honom, är han åter en blodtörſtig Tyrann, ſå ophöjer man hans rättwiſa, med et ord, ſanningen döljes altid för honom — Han bör då ranſaka i ſitt egit hjerta för at finna den, — men ännu mera, hwad denna Furſten är at beklaga! om ſanning äfwen där woro okänd, Tideböckren ſkulle ej opwiſa ſå många laſtfulla Regenter om de icke hatat den. Sanningen är Thrones förnämſta ſtöd, den enda tilförlåteliga wän när den höres—men huru mißräkna icke Regenterna ſig då de anſe den ſåſom en djerf och näſwis påminnare, den de böra undfly eller ſtraffa.

Hwad mig angår, har jag älſkat Sanningen ifrån min ſpädaſte barndom, och utan twifwel lär jag älſka den intil min död, om jag ockſå ſkulle få höra de hårdaſte förebråelſer, Sanningen liknar de bittra Pulwren ſom ſå mißhaga ſmaken, men ſom återſtälla hälſan.

(Continuation en annan gång.)

Den

Den ådelmodiga Masquen.

(Tagit utur Mereure de Françe.)

En ung och wacker Fru i Bordeaux ångſlade ſig öfwer ſin Man, ſom för några år hade ſeglat ut och hwilken rycktet ſade, lidit ſkeppsbrått.

En mängd af Älſkare intagna af hennes behagligheter ſuckade efter den ſtunden då de med wißhet kunde tilbjuda henne ſitt hjerta och ſin hand, i fall at ännu ſäkrare tidningar ſkulle anlända om den olyckan, hon ſå fruktade.

Emedlertid war denna Fruns opförande utan minſta klander och hennes dygd anmärktes ſom efterſyn.

En dag i ſlutet af Carnawalen, föll det dock henne in at ge en Fete åt ſina bäſta wänner och ſlägtingar, — man ſpelte, då en Masque träder in och börjar ſtraxt ſpela med Wärdinnan i huſet, han förlorar, begår revange och förlorar ännu, af 20 kort wan han intet et, det tycktes at han blandade dem emot ſig och man begrep intet en ſådan olycka, andra Spelare kommo äfwen at förſöka ſin lycka emot honom men då wann han — Frun började igen och Masquen förlorade en otrolig ſumma, med en munterhet och en köld ſom wäckte förundran hos de kringſtående — Någon ſade hel högt, detta kallas intet ſpela, utan ſkänka bort ſina pengar, då ſwarar Masquen ſig wara ſjelfwa Rikedoms-Guden, och at han ej ſatte wärde derpå för annan orſak, än at dela dem med et ſå älſkwärdt Fruentimmer, i det ſamma tar han opp flera rouleauer af Guldmynt och Jouweler, ſtäller dem frampå bordet och proponerar ſin Dame at hålla dem på et kort emot ſå litet hon ſjelf behagade, Frun aldeles häpen öfwer et ſådant tilbåd ſlutar ſpelet.

Man wiſte intet, hwad man ſkulle tänka om en ſådan händelſe, då en gammal förſtåndig Matrona i ſälſkapet hwiſkade wid ſin Granne, at det måtte wara ſjelfwa hin onde, hwilket ſå tydligt kunde ſlutas af hans klädedrägt, hans pengar och hans tal, — Masquen ſom märkte detta, förſtälde ſig ännu mera, talte flera främmande Språk och gjorde några konſter ſom liknade trolleri, ſluteligen ſade han, med en påckande röſt, ſig wara hitkommen för at återfordra en perſon i Sällſkapet, ſom för några år hade gifwit ſig i hans wåld, bedyrade at hon nu hörde honom til, och at han nu årnade ſå gripa henne at hon aldrig mer ſkulle ſlippa.

Hwar och en ſåg på Wärdinnan, ſom war ganſka beſtört öfwer en ſådan händelſe, de öfriga Damerna darrade alla af råddhåga och Herrarna logo juſt ej heller, — änteligen, då Masquen fortfor i et, ſkickades efter alfwarſammare folk ſom började utdrifwa ſjelfwa F**, han hade då intet annat parti öfrigit än demasquera ſig; då Comedien ſlöts igenom et ſtort anſkri af glädje ifrån Frun i huſet.

Det war hennes Man ſom förſt warit i Spanien, derifrån i Peru, hwareſt han ſamlat oändeliga rikedomar och nu kom hem, han hade fått weta af denna Feten och imaginerade en ſå kär ſurpriſe för ſin Huſtru. Alla Gäſterna ſom måſt woro hans ſlägtingar och wänner lyckönſkade honom til återkomſten, och lämnade i hans armar den Perſon glad och nöjd, til hwilken han påſtått ſig äga ſå oſtridig rätt.

Epigramme.

I twiſwelsmål Dorilla nu
Som på Masqraden borde fara;
Hur der hon ſkulle okänd wara —
Ack jo! ſå hördes mannen ſwara:
„Förſtäll dig blott ſom ärlig Fru.

Annonce.

Completta Exemplar inbundna af Proceſſen emellan Högw. Herr Öfw. Comn. och Riddaren af Kongl. Maj:ts Swärds- och Wasa-Orden Gerner, och nu mera Lund; ſamt de märkwärdiga Protocoller derom inför Hans Konglig Majeſtät på Gripsholms Slott, finnas i Boklådan wid Poſthuſet — där finnas äfwen alla lofliga Nummer af Wälſignade Tryckfriheten; hwilkens Auctor räknar för en heder och en winſt at få Stycken inſända; ſom han ſkal införa med ſamma ſkyndſamhet ſom hittils.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 43.

Stockholm, den 8 October 1781.

Tankar och Händelſer.

Tragedier i allmänhet ſlutas med upror eller mord, Comedien måſtadelen igenom giftermål: hwad ſynes följa deraf? jo, at de ſtora och förnäma äro födda at förſtöra Männiſko-ſlägtet och de mindre folket at föröka det.

Ut fördömma de wackra Konſterna, och ej älſka andra än de ſom wiſa en ögonſkenlig nytta, är det ſamma ſom at hata naturen ſom gifwer oß jasminer och liljor; äfwen ſå wäl ſom ärter och roſwor.

Intet wildjur angriper ſin like, utan at det blifwit retad, eller af hunger, — at förtiga alla andra exempel, de Rommare woro med kall blod åſkådare, när deras Gladiatorer ſom likwäl blifwit fångna i krig eller woro deras ſlafwar, mördade hwarandra innom banan, — af alla djur, mätte männiſkan ſåledes wara den wildaſte.

Ni ſmå ſtackare af 11 qwarter och kanſke högſt 3 Tumm! hafwen ni icke icke ſeglat ikring hela werlden, etablerat Nybyggen, gjort inkräcktningar flera tuſende mil ifrån edart hemwiſt! efter detta tron ni wäl, om det funnits hjältar, at de icke lång-ſedan gjort inkräcktningar ſom förſtört hela edar raçe?

En Munk opfant Krutet, en Biſkop i Münſter Bomber, och en Capuciner under Cardinal Richélieus miniſtére i Frankrike föreſlog Spioner på Stat betalta af Poliçen, ſamt lettres de cachet.

Kejſar Theodoſius befalte igenom en Lag i ſitt Rike, at den ſom 3:dje gången beträddes med at wara Delator, ſkulle miſta lifwet, oaktat at hans angifwelſer ej woro dicktade utan ſanna, — Utan twifwel tyckte denna Furſten, at en ſå nedrig männiſka ej hade någon rättighet at lefwa.

Jag är utan wärja, utan det minſta förſwar, en ſom är bewäpnad ifrån huſwud til fötterna, med en dolk i bältet och en piſtol i handen förfördelar mig — hwad tror ni om en ſådan? juſt det ſamma ſom ni bör tänka om en ſtor och förnäm Miniſter, ſom tar emot mig med en hög mine eller ſwarar mig på et föraktligt ſätt.

Wid Belägringen af Maſtrich 1673, föll en Officer ſom ſkulle ſtorma, af ſtormſtegen, då ſtrax en Soldat ſom ſtod närmaſt räkte hand för at hjelpa honom, men fick i det ſamma et ſkott ſom tog bort handen; — Soldaten utan at ſäga et ord eller wara rörd, gaf Officern ſtrax den andra och hjelpte honom wärkeligen opp.

En Franſyſk Soldat ſom med wärjan i hand ſlogs med ſin Camrat och feck et dödeligt ſting, hade ändå nog krafter för at ſlå ſin fiende under ſig, lef ſade han, jag ſkänker dig det, ſom du beröfwat mig, och i det ſamma föll han ner död.

Dyrka det Högſta Wäſendet, gifta ſig och föröka werlden, underſtödja den fattiga, plantera et fruktbärande träd, opplöja en åkerlapp, ſlå ihjäl inga andra wildjur än de ſom ſkada igenom ſitt förgift eller grymhet, ſe där den wackraſte ſedoläran! och ſådan war Magernas.

Wåra nöjen och lyckan komma oß ofta at glömma det wi äro til, men wåra beſwär och olyckor påminna oß det altid.

En ſtor man njuter ſällan rättwiſa förän efter ſin död, det wil ſäga det ſamma, ſom wi ſe gärna at han är til; men wi kunna aldrig förlåta honom at han är til.

Folkets kärlek och några de ſtoras hat utgöra ofta Miniſtrarnes ſanna beröm.

Et folk tror ſig då fritt, när Konungen tar emot deß anſökningar, läſer dem, eller åtminſtone låter ſina Miniſtrar förſtå at han ärnar läſa dem.

Det enda medlet at förbättra männiſkorna torde wara, om ifrån deras ſpädaſte barndom det blefwe dem intryckt at hyſa faſa och afſky för otackſamheten ſamt twärtom berömma och uphöja tackſamheten, den förra är en laſt ſå nedrig och wanhedrande, lik en Soldats ſom wänder ryggen til då han ſkal attaquera ſin fiende, — den ſednare åter eller ärkänſlan är alla dygders rot, hon danar i hjertat både ömhet och mänſklighet, ger oß kärlek för Foſterlandet och kommer oß at närmare knyta de banden ſom böra wara heliga emellan Föräldrar, Makar, Förmän, likar och underhafwande — i ſtället för at tala med den unga Furſten om hans höghet och hans wälde, berätta honom hwad önſkningar och hwad ſuckar millioner männiſkor ſom en dag ſkola blifwa hans underſåtare utgjutit alt ifrån hans ankomſt i werlden, föreſtäll honom den grymhet och den orättwiſa at ej ömma derwid, utan twifwel wänjer han ſig at älſka ſina tilkommande underſåtare, och en Kung ſom älſkar ſitt folk blir altid en ſtor Monarch.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Knähund och Cameleonten.

Fabel *).

En Knähund opfoſtrad med all den ömhet och granlagenhet ſom enda Sonen i et rikt hus wanligen äger, lefde de lyckligaſte dagar: ſtändigt buren på armarna, afhållen, kyſt och ſmickrad; hwarken ägde han eller wille han äga annan talent än konſten at behaga. Hans bruna ögon och hans glaſs war det ſom mäſt recommenderade hos hans Fröken; hwart enda ras blef tuſende gånger berömt; och deß wänſkaps-betygelſer! hwad wore icke de artiga och wederqwäckande?

En wacker ſommarmorgon beſluter änteligen Mignion at gå ut Cabinettet för at hämta friſk luſt: knapt är han nerkommen på ängen och gjort

---

*) Inſänd.

gjort några håpp på tufworna, för än han blef warſe en Cameleont ſom kröp emellan gräſet — „du här, ibland Herdarna! du ſlafwarnes ſinne„bild, lyd mig, ſkynda dig tilbakars til ſtaden; ingen annorſtädes, men „framför alt wid Håfwet kan du göra lycka: jag har ockſå någon förfa„renhet och jag förſäkrat dig om all framgång i werlden.

„Min wän! ſwarade Cameleonten, jag har kanſke bättre än du lef„wat et ſlags präktigt lif, opfödd wid Håfwet, wann jag behändigt nog Furſtens förtroende, och genom mitt konſtiga ſpråk war jag illſlug nog för at bedraga — jag letade in i innerſta ſjälen hos Håfmannen, jag ſtuderade hans ſwaghet och jag förſtod ſå ſmickra, at qwinfolken framför alt berömde min ſkicklighet och mitt förſtånd.

Men Jupiter ſom ranſakar hjertat, ſom hatar ſkälmſtycken och ſom ſtraffar det hwad männiſkor belöna, han förſtörde i en blink hela mitt hopp och dömde mig at kräla ſå här i uſelhet och fattigdom: Alt ſedan, är jag ſom en flygting på deſſa fälten; i en ganſka olika ſtälning emot dig! åtminſtone äter du dageligen dina goda mål, då jag tillika med dem jag ſmickrat och berömt blott lefwer af luft.

Annonce.

Completta Exemplar inbundna af Proceſſen emellan Högw. Herr Öfw. Comm. och Riddaren af Kongl. Maj:ts Swärds- och Waſa Orden Gerner, och nu mera Lund; ſamt de märkwärdiga Protocoller derom inför Hans Konglig Majeſtät på Gripsholms Slott, finnas i Boklådan wid Poſthuſet — där finnas äfwen alla lofliga Nummer af Wälſignade Tryckfriheten, hwilkens Auctor räknar för en heder och en winſt at få Stycken inſända ſom han ſkal införa med ſamma ſkyndſamhet ſom hittils.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 44.

Stockholm, den 11 October 1781.

Menalcas och Alexis.

af Geſner.

Menalcas war gammal, 80 åra ålder hade giort honom lutande; det Silfwer hwita håret ſkylde hans hjäſſa, ſkägget föll neder i bucklor på hans bröſt, och en ſtaf i handen underſtödde de halkande ſtegen, — likſom den, ſom efter en Sommardags arbete går at hwila ſig wid aftonſwalkan, tackar Gudarna och inſomnar, ſå äfwen Menalcas, han hade helgat ſina öfriga få dagar åt Religionen och lugnet: ty han hade arbetat, hela hans lifstid hade lyſt af goda gjerningar, och nu innom ſig glad och nögd, afbidade han i ſtillhet grafwens ſömn. Denna Åldriga ſåg wälſignelſen utguten öfwer ſina barn, och barnabarn, han hade ſkänkt dem talrika hjordar och wäxande parker. — Intagna af en öm oro, beflitade de ſig at förſötma hans dagar, och at betala alla de omſorger deras barndom koſtat honom, en ſkyldighet i akttagen, ſom Himlarna aldrig annat kunna än wedergälla, förſummad, ſom de aldrig annat kunna än hämnas — Ofta ſittande i Solgången på tröſkeln af ſitt tjäll fägnade han ſig åt ſin trägårdstäppa full af blomſter och de mäſt fruktbärande träd, på längre håll, ſåg han åter åkrar och fält ſom lofwade den rikaſte ſkjörd, — där, med en förbindande och glättig höflighet, bad han de förbigående komma til ſig, han afhörde ännu med nöje nyheterna i grannſkapet, och roade ſig at igenom främmandes berättelſer lära känna främmande ſeder och bruk.

Hans Barnabarn, (det käraſte tidsfördrif för hans ålder) lekte ſtändigt ikring honom. Som Dommare i deras ſjollerier ſkilde han altid deras

ras ſmå trätor, och wände dem at wara goda, milda, och ömma, ej allenaſt emot näſtan, utan åſwen emot det minſta djur.

I de ſärſkilta lekar han lärde dem, blandade ſig altid någon okonſtlad och rörande lärdom, han ſjelf ſade dem förſt, huru de ſkulle göra, och barnen ropade ſäj om, ännu en gång, ſå ſnart de wäl fattat det, lupo de med-öpna händer om hans hals, hoppade af glädje och kyſte honom, han ſmålog och kyſte dem igän, — han lärde dem at ſkära waßpipor och blåſa på dem, han diktade ſmå wiſor ſom de minſta ſjöngo, och de äldre blåſte på inſtrumenter, en annan gång åter, berättade han en ſaga för dem, då förſt, feck man ſe dem ſittande på marken rundt ikring eller utom för ſtugu dörren, helt upmärkſamma med ögonen fäſtade på Farfar.

En gång, då Menalcas hade ſatt ſig wid ſtugfönſtret för at opwärmas af morgonſolen, war hans ſoneſon Alexis helt allena hos honom, denna goßen hade ännu ej fylt ſitt 14:de år, Liljorna och hälſan ſom höra til den glada åldern blomſtrade på hans kinder, och det gula håret fladdrade i läckar ikring deß axlar, den gamla heders Gubben talte då om den lyckſaligheten at göra männiſkor godt, och hjelpa den nödlidande, han bewiſte honom at intet nöije i werlden ſwarade emot det ſom man kände efter en god och dygdig gärning, intet den wärmande Solen, intet den lyſande Månan, ingen ting i denna ſå förunderliga werlden kan ge oß de känſlor ſom en wälgärning bewiſt emot den torſtiga. Ack min Son! inga ord kunna uttrycka dem, — tårar tilrade ifrån den unga Alexis ögon, ſom tolckade hans ömma och dygdiga böjelſer, Menalcas ſåg dem med glädje, „Du gråter min ſon ſade han, i det han gaf honom det mildaſte ögonkaſt, ſäkert har mitt tal allena ej kunnat ſå röra dig, något måtte wara förborgat i dit hjerta, ſom gifwit dig denna ſtyrkan.

Alexis torkade tårarna ifrån ſina blomſter-kinder, men fåfängt, de woro åndå lika wåta „Ach! jag känner, ja, jag känner at den ſtörſta lyckſaligheten i werlden är åndå at göra godt.

Gubben rörd omfamnade den unge Herden, och ſade „jag ſer på dit anſikte, jag läſer i dina ögon, at din ſjäl är rörd och at hon är det af andra föremål.

Alexis likſom förbryllad, ſlog ner ögat „Min Farfar du talar ſå „wackert och ſå ömt at jag nog bör gråta.

Jag ſer min ſon! ſwarade Menalcas, jag ſer at du fördöljer mig kanſke för förſta gången i din lifstid, det ſom ſlår i ditt bröſt, ſom redan far på dina läppar.

Nå wäl! ſade Alexis, i det han böd til at qwäfwa ſina tårar, jag ſkal ſäga dig ſanningen, men utan dig, hade jag i ewighet gömt det i mitt innerſta hjerta, har jag intet juſt af dig fått lära, at den ſom ſkryter af ſina wälgerningar är ej mer än til hälften god? intet annat kunde wara orſaken til en tyſtnad ſom härledde ſig ifrån min ljufwaſte känſla — Et lam i min jord hade kommit wilſe, jag geck at leta det på bärget, då jag hörde en röſt ſom jämrade ſig, jag ſmög mig ſå ſakta åt den ſidan, och jag blef warſe en gammal man, han lyftade en ſtor börda ifrån ſina axlar, kaſtade den på marken och ſuckade „jag kan intet, jag orkar intet gå längre, hwad mitt lif är bittert! et uſelt uppehälle är hela ſkörden af mitt arbete, det är i flera timmar jag gått wilſe med denna bördan, och nu, då Solen bränner ſom ſtarkaſt, hittar jag ingen bäck för at ſwalka mig, intet et träd, intet en buſka ſom bär någon läſkande frukt. O Gudar! jag ſer ej annat än bärg och öknar, ingen ſtig ſom går til min koja, och mina darrande knän ſwikta redan under mig. — Emedlertid bör jag ej förtwifla, Gode Gudar! ni hafwen ſå ofta hjelpt mig. Under deßa ſuckar lade han ſig ſå warſamt neder och ſäcken under hufwudet, då jag utan at han blef mig warſe, lopp det fortaſte jag kunde, til wår koja, för at ſamla en korj af torra och färſka frukter, jag ſlog den ſtora flaſkan full med ſöt mjölk, och ſkyndade mig tilbakars där jag ännu fann denna olyckliga ſå ſött inſomnad — helt ſakta kröp jag til honom, ſatte bredwid hans hufwud korjen och flaſkan, och lade mig ſedan bakom en ſten. Han waknade ſnart, ögat riktat på ſin börda, „hwad ſömnen ſade han, är ändå för en wälgerning! nu hoppas jag ha „krafter at bära, tör hända Gudarna ſkola leda mina ſteg til någon „källa, eller at jag träffar wägen dit där en gäſtfri husbonde wil här„bergera mig under ſitt tak„, i det ſamma, då han war i begrep at återtaga ſäcken på ſina axlar, blir han warſe mjölken och frukten, bördan faller ur hans händer — „Gudar! hwad ſer jag; den plågande hungern „och törſten narrar tör hända min inbildning, utan twifwel drömmer jag, „och när jag rätt waknar, ſå har denna glädjen förſwunnit, — Men „nej! jag är ju aldeles waken — Gudar! det är wiſt ingen dröm — han tog då et äpple „jo, jag är waken, hwilken makt, hwilken wälgö„rande Gudamakt har gjort detta underwerk? det är då för dig, jag

„gutet

,,guter den förſta droppan af denna mjölken, och det är åt dig jag helgar deſſa 2 äpplen, de ſtörſta och wackraſte i hela korjen, ack! anſe denna min åtkänſla ſom et tackſamhets offer, du ſer i min Själ hwad ,,jag är rörd, — wid deſſa orden ſatt han ſig ner, och åt under det at han fälde tårar af glädje — förnöjd och mättad ſtod han åter op, och å nyo tackade Gudarna, ſom wakade öfwer honom med ſå mycken godhet, ,,antingen äro det Gudarna ſjelfwa ſade han, eller hafwa de hit ,,fört ſin egen afbild, en dygdig dödlig, hwarföre får jag intet ſe och omfamna honom? hwar är du? at jag må tacka dig, at jag må wälſigna dig! Gudar wälſignen denna Ädelmodiga, denna ömſinta och all ,,hans ſläkt, med alt hwad han begär, jag är aldeles mätt, och det är ,,ännu mycket qwar ſom jag ſkal taga hem til min huſtru och mina barn, ,,måtte de ockſå äta ſig mätta, och tillika med mig wälſigna wår okända ,,wälgörare: — han geck, och jag gret af glädje. Emedlertid, ſprang jag i förwäg öfwer bärget för at råka honom, och ſatte mig där jag tykte han borde komma fram, — han kommer, hälſar mig och ſäger ,,hör min Son! har du ej ſedt någon här i ödemarken med en floſka mjölk och en korg frukt? — men ſade jag, huru har du kommit hit? utan twifwel har du gått wilſe, här är wiſt ingen wäg — Ack! ja mitt barn! jag wet ej hwar jag är, och om intet et wälgörande wäſende frälſat mig, hade jag redan warit förgången af hunger och törſt, — ,,jag ,,ſkal då wiſa dig rätta wägen, tag hit ſäcken at jag må bära den, ſå ,,blir det dig mera lätt at gå — han nekade länge, men jag tog den och förde honom på den wägen, ſom bar til hans koja.

Se det är det, min Farfar! hwarföre jag gråter af glädje, alt hwad jag gjort har wiſt intet warit beſwärligt eller koſtſamt, emedlertid, hwar gång jag täncker derpå, ſå är jag den nöjdaſte af alla, tänk då! hwad de ſkola wara lyckſaliga ſom gjort mycket godt i ſina dagar.

Menalcas, denna hederswärda Gubben likſom utom ſig ſjelf af glädje, kramade då på nytt Alexis emot ſit bröſt, ,,Ack! jag ſtiger utan den ,,minſta oro ner i Grafwen, ſedan jag lämnar dygd, ömhet och wälgörande qwar i mitt tjäll.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 45.

Stockholm, den 15 October 1781.

Caligula.

Som Prins wid Tiberii håf, ſågo de ſom woro närmaſt ikring honom redan hans olyckliga böjelſer för de faſeligaſte laſter, han ſtuderade inga andra Regerings Ärender än Theatern, ſång och dans, och fåfängt blef hans wildjurs hjerta derigenom förbättrat, det tros med ſannolikhet at han mördade Tiberius, för at deſto förr winna en Thron dit han oppſteg med Roms aldraſtörſta glädje och handklapningar, Rådet och Folket gåfwo honom utan minſta förbehåll den högſta makten, och i fröjd anſtäldes allmänna offer och böner åt Gudarna, han tyktes åfwen förtjena dem upriktigt, med Tårar i ögonen hölt han et åminnelſe tal öfwer ſin företrädare, gjorde honom den aldrapråktigaſte begrafning, åter kallade och gaf Nåd åt alla Landsflyktiga och olyckliga under Tiberii järnſpira ſom ännu lefde, lånte i början aldrig ſitt öra til Delatorer, ſäjandes „jag har ju ingen ting förhatligt gjort, han lindrade Lagarnas ſtränghet, i ſtället för at dränka dem, ſom ſyndat i nöjen emot naturen, jagade han dem endaſt ifrån Rom, han minſkade Folkets Pålagor, gifmild med förſtånd och wärdighet underſtödde dem ſom igenom wådeliga händelſer förlorat ſin egendom, belönte den dygdiga, gaf en ſtor Summa Pångar åt en Slafwinna, ſom hwarken plågor eller ſträckbänken kunde förmå at wittna emot ſin husbonde, — För ſå wackra gjärningar, borde Äreſtoder reſas och han feck dem, han arrangerade med ſmak och hushållning de wackraſte Skådoſpel både i ſtaden och landſkaperna, upbygde Pompeji Theater ſom war förut halffärdig, gaf de koſtſammaſte Féter åt Rådet och Folket hwarwid utkaſtades Pångar och korgar med bröd och win.

Hittils ſäjer Svetonius, har jag målat hans wackra ſida, nu återſtår den fula. Caligula geck omſider ſå långt i fåfängan at han wille blifwa dyrkad ſom en Gud, och där funnos Smickrare nog ſom kallade honom den andra Jupiter, han lät bygga ſig ſitt eget Tempel, Präſterna brände rökoffer til hans ära och de förnämſta Häf-männen täflade ſins emellan at betjena wid offren, han lät mörda ſin Bror och ſin Swärfar, För ſina Faworiter och Commedianten Mneſter hade han den olofligaſte wänſkap, och när någon af dem dog, befalte han wid dödsſtraff, för at betyga ſin ſorg, det ingen innom wiß tid ſkulle underſtå ſig le, äta i ſällſkap med ſin Huſtru och Barn eller gå i de almänna baden, hans förakt och hans grymheter emot Råds-Herrarna geck ſå långt at några af dem måtte flera mil löpa framför wagnen, en del lät han i hemlighet mörda, emot de andra ſtånden i Riket betedde han ſig på ſamma ſätt, ſlog igen de almänna kornboderna för at låta Folket ſwälta, ibland de ſtörſta prof af raſeri war dock det, at han upſökte alla fångar i Rom och utan undantag, utan at känna deras brått, kaſtade dem ibland ſina Lejon ock Tigrar, hwilka han tykte koſtade för mycket på annat ſätt at underhålla — Anteligen återſkänkte han friheten til en Romare, ſom ifrån längre tider warit i landsflykt, och då han återkom, ſade denna nedriga Smickraren at han ej gjort annat än bedt Gudarna det Tiberius måtte dö och Caligula tillträda Regeringen, — ſtraxt i fruktan, at alla de han drifwit i landsflykt ſkulle tänka lika, ſkickade han ut ſina redſkap för at mörda dem, hans Symbolum war **Låt folket hata mig allenaſt det fruktar mig.** En gång då almänheten ej nog approberade hans fåfänga, ſuckade han och ſade, ack! at Romarena hade en hals tilſammans för at i et hugg afſlå den, i ſlöſerier war han en Mäſtare, ibland badade han ſig i de dyrbaraſte luktwatten, ibland nerſwäljde han äkta Pärlor oplöſta i ättika, aut Cæsar aut Nihil, antingen öfwerflödig eller ſnål, för at åter ſamla de ſkatter, ſom han ſå förſtörde, brukade han de nedrigaſte medel, röfwade, mördade, och ſålde ſina Nådetekn, en ſom fick den ſtora nåden at ſoupera med honom betalte oerhörda ſummor, hans beſkattningar ſträkte ſig ända til dem ſom gifte ſig, i början uttogos de utan almänt påbud derom, och då denna hemligheten förordſakade oreder lät han änteligen anſlå dem, men ſå högt op, och med ſå ſmå bokſtäfwer at ingen kunde läſa dem, — En enda gång under ſin Regerings tid ſkulle han föra krig, ſammandrog et Läger och under ſken at oplifwa den gamla Romerſka Krigs Disciplin började han Caßera gamla Officerare och anförare, men hans haus Hjelte-dater ſlötos dermed, at en Britaniſk Prins ſom bliſwit jagad ifrån ſitt rike rymdt öfwer med et litet följe til hans läger, och gaf ſig i hans wåld, ſtält öfwer en ſådan ſeger, likſom hela werlden wore inkräktad, ſkickade han Courier til Rom med bref, hwilka ſkulle öpnas med den ſtörſta Ceremonie i ſjelfwa Martis Tempel, i briſt af annat krig imaginerades alt för tokroliga ſimulacrar, där han i ſpetſen af ſitt Håffolk och ſitt Prætoriſka Cawalleri loßade göra Merweiller, wiſade ſig outtröttelig och ilade til Bataille Platſen, beſkylte i hårda ord hwar ock en för Poltron, ſom ej hant at rida ſå fort ſom han, men återigen ſkänkte alla dem (ſom ſå tappert delat med honom alla deßa krigsfaror och ſatigwer) de beſynnerligaſte Kronor til belöning, Comedien ſlöts änteligen dermed alt han ſkref til Senaten i Rom et bref, hwari, (ſedan han förebrått dem deras oerhörda weklighet och låttja, ſom antingen roade ſig på ſina luſtgårdar eller förnötte ſin tid i gyckierier och luſtbarheter, juſt då deras Herre och Kejſare trotſade tuſende dödar och klädd i Pantſar och Harneſk bodde i inga andra Palais än Tält Kände inga andra nöjen än Wal Platſar, han befalte dem at tillaga de präktigaſte anſtalter för at emottaga honom ſom Krönt Segerwinnare, då han ſkulle hålla ſitt intåg med Arméen. Tyrannen nalkas nu ſitt ſlut, några månader dereſter, blef han i ſitt 29:de års ålder mördad af Caſſius Höfwitsman för Prætoriſka Gardet på ſjelfwa Spectaklet då han ſom bäſt ordonnerade om en dans den hans Commedianter ſkulle exequera. Swetonius målar i deßa drag — Caligula war ſtor tjock och illa wäxt, hade af naturen en ful upſyn, den han framför ſpegeln öfwade ſig at göra ännu fulare, hans fel på förſtåndet war dock det ſynbareſte och i den grad, at han ſjelf märkte det, ty han wille ofta nedlägga Regeringen, man tror at han i ſin barndom fått förgift, han ſäf knapt 3 Timmar om natten, och hans ſömn war ändå ganſka orolig ifrån denna orſaken härledde ſig utan twifwel hans förſkräckeliga råddhåga, han hade et uppenbart förakt för Gudarna, men då åſkan bulrade, kröp han under ſängen, — Han ſkämdes ej at kläda och putſa ſig ſom et qwinfolk, och tilägnade ſig Gudomeliga egenſkaper, — han kände inga andra Wetenſkaper än Rhetorican, deri han hälſt lyckades då han talte i Senaten för eller emot någon Medborgare hwilken han wille frälſa eller ſtörta, han hade en utom ordentelig böjelſe för öfningar ſom woro mindre wärdiga hans Rang, ſåſom at köra en wagn innom banan, ſpela, danſa och fäkta, under det at Tragedier opfördes war han ſå intagen at han declamerade tillika med Acteurerna, det är äfwen ganſka ſannolikt, at den dagen han blef mördad, ärnade han ſielf agera på Theatern, men af alt, kan wäl ingen ting förliknas emot den galenſkapen ſom han hade för ſin Lif-häſt Incitatus, altid dagen förut, då Caligula ſkulle rida honom, ſattes Soldater runt ikring ſtallet på Poſt, at intet det minſta buller ſkulle hindra Incitatus at ſlumra, han lät bygga honom et ſtort Luſt-Slott, Meublerade det präktigt och gaf ſlafwar til betjening på det at främmande häſtar ſom blefwo budne i hans namn ſkulle undfägnas på det koſtbaraſte, man påſtår at Caligula ſluteligen ophöjde detta fä-creaturet til Borgmäſtare i Rom, eller til ſin Præmier-Miniſter.

Epigramme.

I flit hwad Lais ger för hopp!
Sin dörr hon låſer hela dagen
— Dock ſälſkapslik ſtrax låter opp
Så ſnart hon hör de wiſſa ſlagen.

Annonce.

Herrar Prænumeränter på Wälſignade Tryckfriheten ſom ej uttagit til och med N:o 37, kunna Complettera den N:o ſom felas, hos Utgifwaren, ſom bor i Herr Björkmans hus i Stora Kyrkobrinken närmaſt Taket, — men det ſom inſändes til införande lämnas för ſtörre beqwämlighet i Herr Runemarks Boklåda.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 46.

Stockholm, den 18 October 1781.

Smaken bör ingen Diſputera.

Hwad ſtoj! hwad buller och hwad ſkrik!
Jag trummor hör och klockor ringa?
Och hopar utaf folk, ſå bleka ſåſom lik,
I korß och twär och om hwarannan ſpringa.
— Det är då fara om ens rätt?
Det hela ſtår det uti wåda?
Är oſkuld dömd på wåldſamt ſätt? —
Ack nej! — därwid ſkal tyſtnad råda
Men här, alt kommer an på ſmak
(En fördom är en menniſkjas plåga)
Det knapt får brinna i et tak
Så tror hon Himlar, haf och werldar ſtå i låga

Den namnkunniga Ängelſka Poëten Spençers lefwerne.

Edmund Spençer föddes i London i början på 1600 talet, alt hwad ſom rör hans Famille och hans härkomſt är oſäkert, det tros dock at hans Föräldrar warit hederligit och fattigt folk, twenne nog tilräckeliga orſaker at aldrig bli kända.

Den unga Spençer ſtuderade i Cambridge och ſökte förgäfwes et ſtipendium ſom blef ledigt — detta afſlaget war hans förſta motgång, ifrån den tiden trötnade aldrig ödet at wara honom emot. Hela hans lefwerne bewiſer hwad olyckan kan wara beſtändig. Emedlertid twungen för fattigdom at lämna uniwerſiteret, reſte han på anmodan til en ſin wän i Norra Ängland, mer än lyklig, om han ej haft annan känſla än den ſtilla och lugna wänſkapen. Men Spençer hade et hjerta ſom igenom olyckor blef ännu mera ömt och rört, det war hos hans wän ſom han

förſta gången ſåg Roſalinda, den han ſå ofta beſjungit i ſina ſmå werſer,
hans böjelſe för henne war utan gräntſor, men ſom olyklig, war han det
åfwen i kärlek.

Det war wid ſamma tid han blef känd i ſitt Fädernesland ſom Poét,
hans ſtränga Skönhet opöfwade hans ſnille på bekoſtnad af deß lycka,
han ſkref (blott til hennes beröm) et Herda-qwäde i flera Sånger ömt
och wackert med en naturlig och täck penna, men hwart enda ord teknade
den häftigaſte kärlek — Roſalinda war icke deß mindre lika kall, åfwen
ſå wäl Capricen ſom dygden kan göra en flicka obewekelig, för hwad or-
ſak ſom hälſt räknas det altid för en heder at hållas för ſådan. Spençer,
då han lät trycka ſina ſuckar och ſitt offer på kärlekens Altare, ſatte ſin
Gudinnas dygd eller åtminſtone deß ſtålhet i Harneſk emot ſig.

Den ryktbara Sidnej, ſitt tidehwarfs Heder war då et ämne i alla
Poéters ſånger, Spençer tilägnade honom ſina ſkrifter och deribland detta
Poémet det ömmaſte och det namnkunnigaſte. Följande Anecdot ſom
ännu är bewarad teknar åfwen ſå wäl den ädelmodiga Sidnej, ſom wår
Spençers Poétiſka ſtyrka.

Han war intet känd af Lord Sidnej, han går op i hans hus, anmä-
ler ſig och inſkickar den 9:de Sången til honom, ſom läſer den ſtraxt och
blir likſom utom ſig af hans ſtarka målning på kärleken. Han faller i
förundran öfwer et ſå ſtort och ſällſynt ſnille, och ropar på ſin Camrer
at han ſkal gifwa Poéten 50 Pund Sterling, emedlertid continuerar han
ſin lectüre och ropar åter dubbelt, fördubbla Summan, Camreraren
ſom war en förſtändig Man, det wil ſäga, frikoſtig för ſig ſjelf, men
ſnål för alla andra, ſkyndade ſig intet utan opſköt med wärkſtällandet, ſå
wida han tykte at det war en odrägelig Summa, Sidnej fortfor alt at
läſa, och hans frikoſtighet tilrog lika med hans högaktning för Spençer,
„Jag ger ſade han 200 Pund och i det ſamma ſkyndar med en ſlags
otålighet på Camrern, ſäjandes, om Ni intet går ſtraxt och jag läſer län-
gre ſå ger jag honom alt hwad jag äger och har. Det war ſäkert en
ſtor karl denna Lorden! torde någon hungrig Auctor ſäga, utan twifwel
war han det, intet för det at han belönte Snille och wett utan derföre
at han aldrig ſkämde hjerta och dygd, han ſålde aldrig ſin protection åt
beröm och ſmicker. Skal man förnedra folk för det man ophöjer deras
egenſkaper?

Spençer feck ifrån ſamma dag wårda i Sidnej ſin ſtora Beſkyddare
ſom förde honom til Håfs, och ehuru hans ſtjärna då ſyntes tindra op,
ſå drog han ändå ingen annan werklig nytta än blotta namnet af Drott-
ning Eliſabeths Hof-Poét, en tjenſt, ſom är ofta nog utan någon ſlags lön.

Drottningen war ſom en Drottning bör wara, Nådig och frikoſtig, men Poétens öde war at Skattmäſtaren ſkulle wara ſnål och hård, Spençer fann maken til Sidnejs Camrer i Lord Burleig, Denna höga Herren war ingen ting mindre än wettenſkapernas gynnare, han förklarade offenteligen Krig emot Håf-Poéten, hans ändamål war at låta honom ſwälta ihjäl, i det han ej utbetalte den befalte penſionen.

En dag ibland alla andra ſom denna Princeßan hade läſt et nytt Snille-foſter och ganſka nöjd dermed befalte, at Sidnej åter ſkulle få 100 Pund, ſade Burleig, „hwad ſå mycket pängar för et ſådant lappri ‚ ‚ ‚ „Gif honom då ſå, at han kan wara nöjd, ſwarade Drottningen, Skatmäſtaren fann at han borde wara nöjd då han feck intet.

Spençer ſå hanterad beklagade ſig til och med på Wers öfwer detta Lordens tyranni, då feck man ſe en Håf-Poét Parnaßens gunſtling i harneſk emot en betydande Håf-Man Lord och Skattmäſtare, den ena hade ſitt ſnille och kunſkaper för ſig, den andra ſina pängar, Poéten kom den ſtora Hern at rådna, den ſtora Hern kom Poéten at blekna, Partiet war wiſt intet lika, — Muſerna frälſte dock igenom et Krigsknep denna gången ſin wän. Han feck tilfälle at ſjelf præſentera Eliſabeth et par wers ſom påminte om deß löfte.

Drottningen ganſka onädig emot Skattmäſtaren häröfwer och i fruktan at ej mera bli bedragen, ſkickade directe til Spençer den loſwade Summan — Burleig förbittrad öfwer denna händelſen, blef ännu mera Spençers owän och ſökte på alt ſätt at utöfwa ſin hämd.

Poétens Mæçenas Lord Sidnej war då wid Arméen i Flandern för at hjelpa Holländarn, eljeſt hade nog hans närwaro ſkingrat deßa måln, blotta namnet af en ſå hög beſkyddare ſkaffade dock wår Poét inſteg hos Gref Lejceſter Sidnejs Morbror, ſom utwerkade at han blef Secreterare wid Lord Grejs beſkickning til Irland, Spençer under en annan Himmel och på en ny Theater wiſte ſig intet främmande i den nya tjenſten, I et tal öfwer Irländſka tilſtåndet, röjas hans mogna inſigter och hans kännedom, Drottning Eliſabeth erkände omſider alla de tjenſter han gjorde Fäderneslandet, och ſkänkte honom en ganſka ſtor egendom i Grefſkapet Corck om hwilken han mer än ofta ſjungit i ſina Poémer då han målat den ſtilla landsbygden.

Det war wid den tiden ſom han kom i en nära wänſkap med Raleigh ſom tjente ſom Capitaine på Flottan under Lord Grej, denna wänſkapen hedrar lika Filoſofen och Krigsmannen. Snille och tapperhet böra triſwas tilſammans. Igenom denna Officeraren kom han ännu mera i Drottningens Nåd ſom redan kände honom af ſina ſkrifter, och tyktes det nu at Spençer likſom blifwit lycklig, men det war en dröm ſom förſwann i ſamma ögnableck, — Lyckan, hwars förrädiſka hand ofta ophöjer för at kunna ſtörta ſå mycket djupare hade beſpart honom ännu grymmare händelſer, han förlorade alt hwad han ägde, i Gref Desmonds upror, hans tjenſt bortgifwen, hans gods ſköſlat, hans hus opbränt och hans enda Son ſom ännu war et barn, inbränd i lågorna, ſnapt kunde han ſjelf för ſin egen perſon frälſa ſig tillika med ſin Huſtru.

Et ſå hårdt och oförtjent öde twingade Spençer at reſa tilbaka til Ängeland, dereſt han ſåg ſig et mål för nya olyckor, ſedan hans höga wän Lord Sidnej war död af ſina blesſürer i Zutphen, Poéten ſjelf ſlutade änteligen ſin mödoſamma och oroliga lefnad År 1598. Andra åter påſtå at han dog i Dublin i den yttersta fattigdom, och då Generalen för Angelſka Arméen ſkickade honom 20 Pund Sterling, tog han ej emot dem ſägande: „jag lefwer aldrig ſå länge at jag kan behöfwa dem.

Hans Grafwård blef opſatt i Weſtminſter, och det på den namnkunniga Gref d'Eſsex bekoſtnad, denna aldraſiſta tjenſten bewiſad åt den olyckligaſte af en Förnäm ſom blef lika ſå om icke olyckligare, hedrar motgången, tröſtar dygden, och kommer ödet at rädna.

Spençer war af et älſkanswärt lynne, i hela hans Fiſionomie blef man warſe någon ting ſtort, ömt och intagande, ſom Medborgare, utöfwade ingen bättre än han ſina ſkyldigheter i ſamhället, ſom Poét kände ingen ſå wäl ſom han wägen til mänſkohjertat.

Ta och ge igen
Saga.

Alexis rörd af kärleks-yra
En kyß från ſin Herdinna ſtal
Som wredgad börjar at bedyra
Det han, war nåswis, falſk och hal
„Hwad! ſwarar han; ſå ond Corinna!
„Jag tilſtår at jag tagit den —
„Men tig — på bytet ſkal du winna
„Jag ärnar ge dig ſex igen.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 47.

Stockholm, den 22 October 1781.

Fabel *).
Pythagoras och bonden.

Pythogoras ſom ſpatſerade en Sommarmorgon helt tankſull i en löfrik ſkog, ſtadnär wid et torp där en bonde ſtod och bultade med en hammare emot ſin ſtugwägg, Filoſofen hindrad af et ſådant larm i ſina djupſinniga betraktelſer, frågar hwad han ſå bittida hade at ſyſla? rättwiſan ropar på hämd, ſwarade Gubben helt ifrigt, ſer du intet den der gladan ſom lefde af rof, ſom förtärde mina kycklingar, änteligen har hon nu fått betalning, ſe på deß utſträkta wingar, jag har ſpikat henne här för at ſkräma deß likar, och nu Gud ſke lof äro mina höns och kalkonungar i ſäkerhet, och jag hoppas at ingen roffogel mera lär wåga ſig hit.

Du talar förnuftigt min Gubbe! ſwarade Pythagoras, det almänna bäſta kräfwer at Mördaren dödas: men om deßa luſt Tyranner ſtraffas ſå ſträngt, hwad tror du wäl männiſkan borde lida ſom i hwart ögnableck dödar de oſkyldiga Djuren? hwad för en ohörd wåld följer icke den mäktiga? förfara ſå hårdt med en glada ſom i hungersnöd ſpänt en kyckling, då du! ditt frätande ſlägte! kanſke ſlagtar tuſende boſkaps-hjordar blott til kräſligheter och öfwerflöd — å ſade bond, bör en männiſka och en glada hanteras lika? när Gud ſkapade Werlden med djuren, förordnade han ju männiſkan til deras herre och förman, — det är på det ſättet, war Filoſofens ſwar, ſom Tyranner altid urſäkta ſina mord och ſin grymhet: du bör tilſtå at denna fogeln ſom i hela ſitt opförande ſå lik-

nar

---

*) Inſänd.

nar männiſkan, har miſt ſitt lif för ingen annan orſak än at han ålſkade ſamma rätter ſom du, och wille äta ſå wäl ſom du.

De ſmå ſtörtas blott för det, at de Stora ſkola kliſwa op i deras fall.

Til Utgifwaren.

Utländſka Dagblad eller Månads Journaler kyſa altid af en lång Artikel ſom kallas: exempel på rättwiſa, wälgörande och månſklighet, detta är ej ſå mycket hedrande för Utgifwarenas Fäderneſland, ſom det icke är dem ſjelfwa mera lätt och nyttigt at opſylla långa ſidan, och derigenom winna ſtörſta aſikten hwarföre de ſkriſwa, ſom med förlof torde wara deras lifsbärgning, — där deßa dygder regera, måtte ju orättwiſa uſelhet och elände äfwen exiſtera, eljeſt ägde de aldrig tilfälle at ſynas, aldrig et mål för utöfningen, — det är derföre ej underligit, om i wårt lyckliga och kära Fäderneſland, man ej ſå ofta hör talas om öfwerflödiga prof af de förra, ty de ſednare äro där nu mera ſå godt ſom Landsflyktiga. I briſt derföre af inhemſka bewis måſte jag någon gång låna ifrån andra Riken ſom i den delen äro wida ſkilda ifrån wår lyckſalighet — tillåter Utgifwaren, ſkal jag oftare inſkicka under ſamma Artikel *).

En förnäm Herre i Frankrike ſom ifrån at wara ganſka rik, bleſ igenom en orättfärdig Proceß ruinerad, — han rådfrågar ſig med ſin Grefwinna i et ſå bedröfligt ämne „Min Huſtru ſäger han, (med et mod, ſom den oſkyldiga altid äger och altid behåller, jag nödgas ta afſked af de beqwämligheter och det öfwerflöd ſom mitt fordna wälſtånd tillåtit mig, wår betjening får hädanefter beſtå blott af dräng och piga, Wi har en Kammar-Jungfru ſom wi håller af, förlåt mig at jag fordrar et ſå ſtort offer af wår wänſkap, men wår nöd . . . Ehuru hård propoſition war, ſå war Grefwinnan wida för förnuftig at ej bewilja den, hon föreſtälde då Flickan ganſka ömt at hennes Mans wilkor ej medgofwo at ha någon Kammar-Jungfru, utan hon wore nödſakad ſläppa henne ur ſin tjenſt, — „Min Fru, ſwarade denna dygdiga Flickan, det wore alt för underligit om jag intet ſkulle igenom det lilla jag kan göra, förtjena mig mitt uppehälle och jag bönfaller at på detta enda wilkoret, ſå

---

*) Jag är på det högſta förbunden
Utgif.

ſå hädaneſter ſom hittils bliſwa qwar i Er tjenſt, tårarna tilrade derwid och hennes Fru blef ej mindre rörd ſom berättade denn ſcene för ſin Herre — En ſtund derefter blef det ſerverat, Herrn går ner i mat-ſaln, och då han ſer at det endaſt är dukat för 2 Perſoner, befaller han äſwen för en tredje — „wäntar ni då någon mera? ſade Grefwinnan, — nej ingen annan än er förra Jungfru, bed henne äſwen komma ner, — hon kommer, i det han för henne til bordet, ſäger han „Mamſell! igenom edra „beſkedliga och hederliga tanckeſätt är ni wår like, ert ömma hjerta har „gjort er til wår gemenſamma wän, Ni är god och hädanefter tar et „rum ibland oß — Hiſtorien om männiſkohjertat kan ej opwiſa något mera ädelt och rörande.

En Präſt i Tyſkland blef kallad til en fattig Torpar-Gumma ſom låg för döden, han ſkyndade ſig dit och ſedan han biktat den ſjuka, och tröſtat henne i ſin dödsångeſt, ber han at få bli hennes Arfwinge „ack! „Her Paſtor, ſuckar hon, hwad har jag wäl at ge er i detta mitt fattiga „och medömkanswärda tilſtånd? — jo! de här 2 barnen ſom ſtå wid ſängen, jag ſkal wara ſom en Far för dem. Denna ſå ſällſynta männiſkowännen har icke allenaſt hållit ord, utan lämnar deßutom årligen et litet underſtöd til deras fattiga Fader.

* * *

Anecdoter.

En Hiſtorie-Skrifware berättar at Carl den 8:de i Frankrike gaf hwarje wecka Cour, där han hörde hwar och en af ſina underſåtare och i ſynnerhet de fattiga, de förtryckta och förfördelade, — wid en ſådan Audience tillägger han, hände wiſt inga betydande ſtora och märkwärdiga expeditioner, men åtminſtone war det ſå mycket at Miniſtrar och Ämbetsmän woro i en ſtändig farhåga, i fall någon af dem hade haft böjelſe at öfwa orättwiſa och wåld på Med-Underſåtare.

Ibland alla andra Wetenſkaper, har Spela äfwen ſtigit til ſin höjd, i ſynnerhet Hazard-Spel, — Storſpelare, ſmå eljeſt, hafwa ej altid krafter at bära på ſig alt det guld, ſom behöfs til hantwärket, det är derföre de imaginerat et ſätt at ſlippa ſådane bördor, ſom är et ſlags ſmå lådor med ficher uti, af olika färjer, på hwilka wärdet är ſkriſwit 10,100,1000 Ducater, och gälla emellan ſpelare ſom Aſſignationer på ſikt, — En Fru, hwars Man ſpelte natt och dag, ſkickade til honom en dylik låda arbetad med mycken ſmak. Mannen öpnade den, men i ſtället för ficher finner där ſin Huſtrus och ſina 2:ne små Barns Portraiter med den dewiſen nederſt tänk på oß. Et ſå ömt och qwikt ſätt hade ockſå den bäſta wärkan, han ſpelte aldrig mera.

Abbé Woiſenon et af de ſnillen ſom gjort den Franſyſka Litteraturen mycken heder igenom ſin lätta och lyckliga tankegåfwa, behölt ända til ſin död ſamma munterhet och ſinnes ſtyrka. Då han wäntade det ſiſta ögonblecket lät han bära fram til ſängen Lik-kiſtan ſom blifwit beſtäld och färdig, „ſe här ſade han, min ſiſta redingotte, den hoppas jag dock du läter mig behålla, i det han ſåg på en af ſina betjenter ſom ſnattat flera gånger ur Garde-roben.

En ſtor Herre frågade en Filoſof orſaken hwarföre man altid föreſtäller Gudinnan Wenus helt naken, jo ſade han, derföre at hon ſluteligen blottar dem ſom offra för mycket på hennes Altare.

En Präſt hos Maratterna, ſom hade för godt Paſtorat at ej i en ſwepſak miſta Kappan, talte helt högt ſedan dommen war afſagd „detta ſkal koſta många tuſende männiſkors lif, de nitiſka Domrarne ſå wida Präſten igenom denna Proceßen blef utfattig, funno högſta ſkäl i at arreſtera honom til deß han bekände hwad han mente med ſådane ord, „ingen ting mera naturligt ſwarade han, då jag ej får bli Präſt längre, har jag ingen annan utwäg än at ſöka mig och bli Fändrick på Extra Stat.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.
N:o 48.
Stockholm, den 25 October 1781.

Poéten i Kungs-Trägården.
Fabel.

En Poét ſpatſerade i Sommars en wacker eftemiddag emellan klockan 3 och 4 i Kungs-Trägården, någon kunde tro, at det war för at hämta friſk luft, ſkaffa ſig rörelſe, höra en Ferlings Viol i Orangeriet, eller lorgnera de bekanta leſwande Trägårds-Inwentarierna ** å nej ingentera, man bedrager ſig, en Poét har långt Solidare ändamål, hela hans idé war denna gången et glas ſwagdricka på Credit hos den lilla Præſtinnan i Templet, kan täncka, han hade den dagen ätit, och wärkeligen gjort ſin middag af en hel Götheborgs Sill, utan twiſwel äfwen på Credit.

Under Promenaden ſtadnade han wid et Blomſter-qwarter, ögat for wilſe ibland Floras egendom, men hela ſjälen ſtadnade wid Fröjas afbild, hans egen ſkönhet, ſtraxt kände han en liten Feber, bröt af en Lilja och Wers-paroxysmen ſlöts ſå här:

Kom täcka ros! och ſe din graf
Du wet ditt wackra lägerſtälle
Emellan höjder mer än ſälle
Som ſnöras hop och ſnöras af,
Celinas bröſt du går at ſira
Den Flickan ſom min wälluſt gör!
Som ibland Könet för en ſpira
Den jag allena röra bör,
Stor ſak! du äger dock en lycka
Det ſälla lifwets förſta frö —
Wet blomma! at en ſkönhet trycka
Det är at glättigt wiſna, dö.

„Nå! nå! min Herr Poét! ropade en af de andra blomſtren i „Trägården, ſom blef hel förtörnad, „ſpar dina liknelſer, jag begriper

„intet hwarföre detta Rimmare=Slägtet altid wäljer oß til ſina ewiga „Ämnen — hwad ſer det då för likhet emellan en blomma och ſina „Nymfer? Altid ſka wi wißna eller dö i deras torra och hårdragna „idiller, Oder och Madrigaler, — ſäg kära Poét! den där Celina! hwars „ſpira ingen annan bör röra än du, blir hon wäl wackrare derigenom, „at en Lilja brytes i förtid? och wet du deßutom at der ges ingen fägring utan hälſa, — på hela Medicinſka facultetens tilſtyrkan råder „jag dig då at plåcka åt henne andra Medicinal=örter ſåſom Saſſafras, „Saſſaparill, Lingvum grujacum m. m.

* * *

Attrappe.

Uti L'esprit des Journeaux för Mars månad 1777, står under Artiklen **Wälgerningar**: at en Swenſk penna ſom warit ſmittad af Anarchien, författadt några Satirer, deri ſjelfwa Majeſtätet ej warit ſkonad, at Konungen kallat Poéten til ſig ſom darrat af räddhåga och lydt, föreſtällande ſig aldraminſt et ewigt fängelſe, men i deß ſtälle får han höra: „Min wän Ni har talents och jag är öfwertygad, at Ni walt denna Metién at ej ſwälta ihjäl — för at ſätta Er i den belägenhet at Ni „kan arbeta och ſkrifwa i nyttiga Ämnen, ſå nämner jag Er härigenom „til min Bibliothecarie, och jag förlåter Er alt hwad Ni redan ſkrifwit „eller hädanefter ärnar ſkrifwa emot Edar Konung — det är intet möjligt, tillägga Journaliſterna, at hämnas mera ädelmodigt, och det kallar man at wara Konung.

Ja aldeles! är det at wara Konung! och hela Europa känner tuſende prof af en Stor och Wälgörande GUSTAF; men det hör Journaliſter til, at ej anföra annat än ſanningar, at aldrig dikta urbota brått på en Swenſk underſåte.

Anecdoter.

Philip Herrigen af Bourgogne förklädde ſig ofta och geck om aftnarne på Källare och Wärdshus för at höra hwad ſom ſades, och huruwida han wore älſkad, — En talte då rätt illa om honom, men känner i det ſamma igen Prinſen, tror ſig aldeles förlorad och knäfaller om nåd — Philip gaf honom ſtraxt til, tillika med denna förmaning: „Tala aldrig om Prinſar min wän! ty om du berömmer dem, ſå ſäger du någon gång en oſanning, åter om du laſtar dem, ſå hända dig altid tuſende olyckor.

Colbert i Frankrike hade en gång ſammankallat de förnämſta Handlande i Paris för at rådfråga dem i något Finance-ärende, och förſäkrade dem, at det wore hans bäſta wän, ſom utan minſta förbehåld ſade honom ſanningen — En Köpman ſade då: „Nådige Herre! ni har funnit kärran „ikullſlagen på ena ſidan, ni har hjelpt opp den, för at ſtjelpa den på „den andra. — Miniſtern blef het: „Herre! hwad driſtar ni er at ſäga? — „jag ber aldraödmjukaſt om förlåtelſe för det jag war en ſådan „narr och ſatte tro til era ord, war den andras ſwar.

En Poét blef bjuden til middagen hos en förnäm Herre — wid desſerten dracks en liten flaſka af de aldradyraſte och finaſte winer, Hans Nåd, ſom trodde ſig wara kännare, ſkröt om deß godhet och i ſynnerhet, deß höga ålder — hwad tycker Ni wäl ſade Hern til Poéten om denna lilla flaſkan? jo ſwarade han, jag tycker endaſt, at den är nog liten för at wara ſå gammal.

Strödde Tankar.

Den ſom ej är lycklig innom ſig, är det aldrig utom ſig.

⁂ ⁂ ⁂

Man kan träffa Fruntimmer ſom ej haft en enda intrig, men det lär wara omöjligt at träffa dem, ſom blott haft en enda.

⁂ ⁂ ⁂

Det är med den äkta kärleken, likſom med ſpöken, alla människor tala derom, men ingen har ſedt dem.

⁂ ⁂ ⁂

Man är aldrig ſå frikoſtig med någon ting, ſom med goda råd.

⁂ ⁂ ⁂

Hoppet ſå bedrägligt det äfwen är, för oß dock på en wacker wäg ur lifwet.

⁂ ⁂ ⁂

Man bör intet förakta dem ſom hafwa fel, utan dem ſom äga ingen dygd.

⁂ ⁂ ⁂

Moraliſterna påſtå, at wiſſa förmoner finnas i Naturen, ſom ej kunna förbjudas til gemenſamt nyttjande för alla människor ifrån Kejſaren til ſlafwen, ſåſom Luften, Solſken m. m. Diſſa Lärare borde afklädas och ſpolieras, de ſkulle ſnart ändra ſyſtem, ty at nyttja luſt och ſolſken allena, är at intet nyttja dem.

Annonce.

Näſta Måndag eller den 29 October utgifwes et Ark eller Numrerna 49 och 50 på en gång, i anſeende dertil, at man hwarken bör eller kan ſkilja Ämnet, et Ämne ſom då man känner Almänhetens och tidehwarfwets ſmak, nödwändigt måtte roa, behaga och förtjuſa, — Ehuru det ej är Neckers redogörelſe, ej utkaſt til någon ny Opera, ej någon ſtridſkrift, ehuru jag måſte tilſtå at det är ingen bitter Satir, inter wåltalighets ſtycke, likt N:o 105 af Dagligt Allahanda, af hwilkens ſtora, människokära, Chriſteliga och fogliga meningar jag likwål wågat wälja *epigrafe*, ſå hyſer jag dock det ſmickrande hopp, at afſättningen ſkal bli owanlig, hwarföre jag rättat oplagan derefter, af flera tuſende Exemplar, — all mänſklig anſtalt är gjord i Boklådan til undwikande af trängſel, at Reſpectiwe Köpare ſkola til nöjes blifwa betjenta ſå haſtigt ſom ſke kan, och med ordning — För Herrar Prænumeranter är jag ſkyldig den förſigtigheten at ſtrax undantaga deras Exemplar, ſå at ingen af dem kommer at lida, om de ockſå ej ſkulle infinna ſig de förſta dagarna — men · · · den wackraſte Sommardag är ej utan ſin målnfläck, detta Bladet koſtar en hel ſkilling.

Utgif.

Dito.

I ſamma Boklåda, ſom Wälſignade Tryckfriheten utgifwes, fås ock Prænumerations Sedlar för de reſterande Numrer, där finnas ock de aldramärkwärdigaſte Rättegångs Handlingar emellan Öfwerſten i Armeén, Commendanten på Loviſa Gräntſe Fäſtning, ſamt Riddaren af Kongl. Maj:ts Swärds och Waſa Orden Högwälborne Herr Jacob Gerner och Lund, ſå wäl inför Hans Kongl. Majeſtät på Gripsholms Slott, ſom inför Kongl. Krigs-Collegium och wid twänne Regements Krigs-Rätter.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 49 och 50.

Stockholm den 29 October 1781.

> L'eſſai de leurs donner de juſtes remords
> ſeroit abſolument inutile
> Dagligt Allahanda.

TAL

Öfwer

Religion hållit i et *Ordens* Sälſkap af *Ganganelli.*

Då lyckan ej predikar annat än ſnålhet, då wällusten förtjuſer med ſin ſtämma, för at locka oß i nätet, då äran ſkänker oß denna Werldenes Tittlar, detta toma klanget, då hwart enda ting i Naturen ej genljudar annat än en förtjuſande fåfänga, ſå upmanar, ſå pålägger Religionen oß, at wandra i Gudi. **Barn! hören mig! jag ſkal lära Eder Herrans fruktan.**

Hwad detta ſpråket är Gudommeligit och wältaligt! hwad det i få ord innefattar ſtora tankar!

Det är intet et månniſko-prat, ſom wil förleda oß, eller en Orator med ſwaßande uttryck, ſom wil narra wår lättro — nej, det är Religion ſjelf, en Mor til alla dygder, nedſtigen ifrån Himmelen för at i helighet förbinda oß med Gud.

Hwis

Hwilken rörande Syn! jag ſer denna Heliga Dyrkan, ſom en blixt utur wår Skapares ſkiöt, med Majeſtät och nåd ſprida ſit ſken ifrån den ena polen til den andra.

Alla Folkſlag i werlden rörda af et ſådant underwärk, ſkynda ſig då utan twifwel in för den, at på knä offra ſjäl och hjerta, de lära då glömma hela naturen, öfwergifwa alt det werldſliga, för at ej betrakta annat än detta Höga och Wälſignade Ändamålet — ack nej! Mina Bröder! igenom den mäſt förſtäckade blindhet, de uſlaſte hinder, ſom blott et ögnableck förblända, undanſkymmes för de dödligas ögon denna Religionen, ſom är omgifwen af all Himmelſk glans, och hon hörs ej af andra, än några få Gudaktighets ſjälar ſom äfwen begabbas derföre af werlden, man lånar örat til Sirenens ſång, och ſkallerormens wäſande, men man tilſlutar det för en röſt ſom med den ſtörſta ömhet ropar och kallar alla männiſkor, och ſom ber dem framför alt frukta Herran: Barn! **hören mig! jag ſkal lära Eder Herrans fruktan.**

Ingen Mor kan wara ömmare emot ſitt Barn än Religionen, ingen kan mera upriktigt älſka ſitt Foſter än hon, hon talar til alla männiſkor „jag ſkal aldrig lära eder, at hantera Cirkel och Compaſs, utan „jag ſkal ſätta Frälſarens Korß i eder hand, det ſäkraſte ſtöd ni kunnen „trygga eder wid, jag ſkal intet lära eder Politiquen, Wettenſkapen at „bedraga, men jag ſkal helt lätt wiſa eder wägen til Himmelen: jag „ſkal aldrig lära eder Stiärnornas lopp eller optäcka det fördolda i Na„turen; men jag ſkal öfwertyga Eder om denna Werldenes undergång „och den fara ni löpen då ni fäſten eder derwid: jag ſkal aldrig göra „Jord-Klotets beſkrifning för eder, men jag ſkal wiſa er den lilla rymd „ni genom Er död kommer at beſitta, det är det ſom bör gifwa er en „affky för Titlar och nöjen: jag ſkal intet reta eder håg til inkräktningar „och ſegrar, en Hjeltes kännemärke; Men jag ſkal opelda Eder med en „brinnande luſt för det ewiga lifwet, och jag ſkal lära eder at ſegra på „eder ſjelfwa.

Sådan är Religionen Mina Bröder! och ſådant är deß opförande emot oß, hon ſparar hwarken wako, faſta eller böner at förmå oß til Herrans fruktan.

Hwad har icke denna Gudomeliga Låran gjort för at wiſa oß all ſin nit och all ſin kärlek? Hon omfamnar oß wid wårt förſta inträde i werlden, bär oß i ſina Tempel, och med Chriſtendomens ſtempel beſeglar wåra ſjälar, hon följer oß ſteg för ſteg, och ſå ſnart wår tunga börjar at ſtappla, lär hon oß de förſta Heliga grunderna, hwartil wi äro födda.

Ah! om ni intet i deßa drag igenkännen hela deß ömma wäſende, om ni ären förſtåckade wid alla deßa nådenes wägar, ſå ären ni förledde dertil genom den fula och narraktiga färg fanatismen eller fräckheten, ſatt på denna Helighet, ni tron at den är full af bitterhet, då den likwäl är ſjelfwa ſöttman: Ni föreſtällen eder den ſom en förföljelſeanda, då twärtom, den är deß ſtörſta fiende, ni inbillen eder ſe den med wiggen i hand för at kroßa, då den är den fogligaſte och mildaſte i naturen, och då den ſuckar öfwer wår hårdhet och det ſtraff den nödgas pålägga oß.

Förſöken at lära känna Religionen, och ni ſkolen finna den, den bäſta, den tåligaſte, huru den opſöker det wilſefarande Fåret, tänker aldrig ondt, ack nej! med ſtörſta tålamod fördrager alla männiſkans ofullkomligheter, i hopp, at hon ſkal ändra ſig, ber ſtändigt om deß förbättring, är utan alla ſlags nycker, högfärd eller ſtålthet: med et ord: wärdig ſin afbild och ſin ſtiftare.

Man mißbrukar deß namn, Chriſtna Åhörare! om någon påſtår det wara Religionens behag at plåga och ſtraffa: ack! deß ſtörſta wällust är at taga Swärdet utur den hämnande Gudens hand, de ſuckar hon Natt och Dag ſänder til höjden, hafwa ej annat föremål än ſyndernas förlåtelſe och Syndares nåd.

Det är antingen en ſwart otackſamhet eller en tjock okunnoghet ſom måla Religionen förhatad, det ſtörſta onda beſtår deri, at man behagar bortblanda den med deß Tjenare, och at hon ſkal anſwara deras fel.

Heliga Wettenſkap! hwar äro dina anklagare? du kan trätſa dig ej äga andra fiender än laſtfulla eller inbilſka männiſkor, opfödde i ſina paſsioner eller en falſk Filoſofi.

Aldrig hade du lidit den minſta motſäjelſe, om du tillåtit deßa olyckliga at blindwis följa ſina luſtar, utan ſamwete och återhåll, aldrig hade de anſett dig för ſträng och äfwen grym, om du ej fordrat rena ſeder, och en fullkomlig lydnad under Guds wilja.

De hata dig då, men Åhörare! för at wiſa eder Religions wärde och hwad wi äro den ſkyldiga, ſå ſkal jag i få ord framlägga några af de wälſignade wälgerningar hon bewiſt oß.

Det är igenom mig, kan hon ſäga, ſom edra Tyranniſka Furſtar någon gång fått et männiſko-hjerta, det är jag ſom förkroßat ſlafweriet, ſom gjort et männiſko-lif dyrbart i de Storas ögon, ſom gjort lyckans håfwor mera allmänna för at nyttja dem til inbördes hjelp, det är igenom mig ſom man glömmer oförrätter, at hämnas på ſina fiender, at förtala, at utſprida förſmädelſer emot ſin nästa, det är igenom mig, ſom Ägtenſkapsbandet blifwit ouplösligt och heligt, ſom Föräldrar älſka ſina Barn, och de åter wörda dem ſom äro urſprung til deras warelſer, det är igenom mig ſom ordning, rättwiſa, ära och dygd knutit ſamfunds-bandet.

Hwem annan än jag har ſkilt männiſkan ifrån wildjuret? hwem har helgat deß begrep, at hon gifwer Kejſarenom det Kejſarenom tilhörer, och Gudi det Gudi tilhörer? at ära och tro fins i Handel, at dygden ofta wiſtas wid Håf, at tankarna ſtiga ända til Himlarna, at hjertat renar ſig och ſjälen blir förgudad.

Hwem annan än jag kan hon ſäga: befäſtar enighet och förtroende i ſällſkaper? ſom föder wänſkapen i hjertat? gör lögnen wederſtyggelig och ſanningen ſegrande? ſom förändrar Jorden til en Himmel? döden til en winſt, och ewigheten til ſjelfwa Lyckſalighetens boning?

Det är jag ſom rörd af medömkan öfwer en ſyndare, utan at wäcka hans förtwiflan wid de begångna laſterna, förekommer och biſpringer honom på Döds-ſängen, ſom återkallar hans hopp, ſom ger honom krafter, juſt då han ſkal förſwinna af ſorg, ſom tröſtar, då hela werlden öfwergifwer honom; det är jag ſom ſamlar hans ſiſta ſuck, ſom följer honom til ewigheten inför den Lefwandes Thron.

Jag frågar Er mina Bröder! då Religionen målas med deßa färgor, finnen ni den wara ſådan ſom deß förſmådare tekna den, är den wäl et ſpöke ſom förorſakar alt det onda här på jorden, och ſom man bör frukta före?

Ni ryſen utan twifwel wid förſta ſkymten af en ſådan tanka, ſå mycket mer ſom denna Gudomeliga Religionen aldrig dömmer någon här nedre, aldrig mißtröſtar om ſyndares förlåtelſe, aldrig ännu känt förſtälning och ſwek — ack nej! hon fruktar at utſläcka den wekan ſom ryker, och hon möter ej ſina owänner med andra wapen än böner och tårar, — Bröder! huru blifwen ni icke öfwertygade, då ni ſen henne nedſtiga i de ohyggeligaſte fängelſer, för at både i timmelig och ewig måtto tröſta mißdådaren, för at omfamna hwart enda männiſko-lif, det måtte wara Judar eller Hedningar.

Werlden är full af Religionens goda werk och gerningar, af de Gudfruktigaſte och dygdigaſte inrättningar, — har ännu på jorden funnits, en Orden, et Sälſkap med en ſådan Nit, et ſådant wälgörande, och en ſådan ömhet?

Religionen wil at man ſkal gråta med dem ſom ſorgſna äro, och le med dem ſom glade äro, hon rättar ſig efter hwar och en, upmuntrar, förmanar, påminner och ber.

Huru kan du heligaſte af alla Ämnen! wara ſå okänd? Du ſom likwäl borde wara ſå känd! och huru kan männiſkan ſom borde kyßa dina ſpår, wara nog otackſam för at beljuga dig? — här fins ingen rätt dygd utan dig, och då man hör dina fiender, ſkulle man ſnart tro at du är förſta källan til alla laſter. —

Man granſkar intet en målning på deß ſkuggor allena, Religionen är ſom Firmamentet, ju mera det betraktas, ju flera Stiärnor optäckas, ſom Hafwet, ju mera det mätes, ju omätligare är det, ſom äkta Stenen, ju mera den ſlipas, deſto ſtörre ſken kaſtar den.

Jag frågar Er Åhörare! Kan den äga begär ſom ſielf hatar och fördömmer dem? kan den wara falſk ſom predikar emot flärd? kan den förfölja, hwars förſta kännetecken är at altid blifwa förföljd? — Frälſaren, deß Stiſtare bebådar henne ej annat än korß, bedröfwelſer, och förföljelſer, Han ſäger ej til henne: gå ut och förklara Krig emot ſyndare och ogudaktiga, utan han ſäger til ſina Apoſtlar ſom förkunna den: **Jag ſänder Eder ſom Lamm ibland Ulfwar: då ingen wil höra eder, ſå gån bort utur Staden til en annan, ſkakande ſtoftet af edra fötter.**

Så har Religionen betedt ſig i werlden, och ſå beter hon ſig altid, blott at deß Lärare rätt känna henne och göra henne älſkad.

Slå op i deß Böcker, gån in i deß Kyrkor, hören deß Lära, och Ni ſkolen öfwertygas at hela deß ſpråk är den wackra Dygdens, at hon nyttjar ingen annan myndighet än wältalighet — Aldrig, aldrig war det Religionen, utan det falſka nitet, ſom brukade eld och ſwärd, för at omwända de otrogna.

Religionen läſer förbannelſer öfwer ſammangaddningar och förföljelſer, hatare af wåld, angifwelſer, och ſplit älſkar hon intet annat än fred och enighet, och då hon dundrar emot willfarelſer och brått, ſå ſpar hon ofta den willfarande och den bråttſliga, hon bönfaller inför jordenes Throner, och äfwen inför Herrans Altare om tilgift och nåd för dem, hennes förſta yrke är ånger och bätttring, och hon tål alt utom at återtaga eller neka en enda bokſtaf af Guds Lära, —

Det är ur hennes Armar, ſom Martyrerna med glädje och frimodighet kaſtat ſig på ſträkbänkar och bål.

Tuſende gånger blidkar hon en Faders wrede ſom ej will tilgifwa ſin Son, tuſende gånger mildrar hon den maktägandes Dommar, och lika många gånger bewiſar hon Werldenes Herrar at de böra göra nåd, i ſtället för at ſtraffa.

Då det finnas ſkrymtare ſom ſkapa henne ſå noggran och ſå ſwår, ſå ären Ni mina Bröder! ſå mycket brättſligare at ſätta tro dertil, ſedan den Högſta Lagſtiftaren ſjelf warnat eder för dem, ſom ſila Mygg och ſwälja Cameler, för dem ſom kläda ſig i Fårakläder, men inwärtes äro de glupande Ulfwar — Långt ifrån Religionen all ſkrymtan, all widſkepelſe, och all loßad helighet, ſanfärdig, mild och tolig ſom deß Himmelſka urſprung, äger hon inga andra wapen än upriktghet och ädelmod.

Ack! mina bäſta Wänner, om jag ändå kunde opwäcka i edra hjertan all den kärlek och all den erkänſla ni ären ſkyldiga Religionen, ſom ej har den minſta ſkymning i ſitt wäſende, ſom (då den här förwarat ſig ſå ren mitt ibland nedrigheter och wäldswärkan) aldrig öfwergifwer oß förän i Guds ſköte, derifrån hon kommit! det är en Flod ſom flyter tilbakars til ſin förſta ådra, en Sol, ſom lyſer på en annan Horizont.

Om nånſin mina Åhörare! ni mißtagit Eder på de ſwarta ſkuggor, hwarmed förſmådare ſudlat Religionen, om de någon gång kunnat förleda eder, ſå erkännen här i åſyn af deß Altare edra willor, och gören et nytt förbund med henne, förglömmen aldrig at det är hon, hwilken ni hafwen at tacka för er Sällhet, och ſom ledſagar eder til Himmelen, ſå framt ni äro faſta i Trona. Förglömmen aldrig at det är hon, ſom ſkal wittna emot eder på den yttersta dagen, om ni icke lydt deß bud.

Förtron då eder i deß armar! och rådens intet för Dommen, — hwem wille wål frukta under Religionens Fanor? hören denna ewiga Föreſkriften, om ni welen lära eder at förakta werldenes fåfångligheter, det är Religionen ſom talar i dag med mina läppar, och ſom aldrig uphör förän Skaparen ſjelf ropar til eder, **Barn! hören mig, jag ſkal lära Eder Herrans Fruktan.**

Annonce.

Det är med den ſtörſta förbindelſe jag emottagit Målningen på Swedenborgs ſyner, de äro ganſka intreßanta, och man måſte medge at i det land där den uppenbarade Religion ej predikas ſå utarbetadt och ſtarkt ſom här, och där den winner ſå mycket igenom utöſning, ſkulle de kunna winna Anhängare — men jag beklagar at jag ej kan göra den uſage ſom min Anonyme Correſpondent wäntar. Utom at ämnet är för widlöſtigt för et Dagblad, bör det enligit Författningarna Cenſureras af et Conſiſtorium, hwartil min tid för Ämbets ſyſlor ej tillåter — hwad Auctor behagar ärhindra om addreßen, ſå förſäkrar jag härigenom at den är ganſka tilförlåtelig, då papperet ſom inſändes förſeglas under utanſkriſt til **Utgifwaren af Wälſignade Tryckfriheten**, och inlämnas i Herr Runemarks Boklåda, dock ingen obetagit, ſom behagar at directe addreßera ſig til mig, boende ännu qwar i Herr Björkmans Hus i Stora Kyrkobrinken, då det tillika förſäkras at jag aldrig ſkal quæſtionera Budet eller Brefbäraren ifrån hwem han kan wara ſkickad — Swedenborgianismen afhämtas då ifrån mig förſeglad.

Utgif.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 51.

Stockholm, den 1 November 1781.

Til Mina Prænumeranter.

Än Femti Nummer mina Wänner!
Den bördan är min enda plikt.
Jag mina ſkyldigheter känner
Och edra Nio Dalers wigt, —
Men hwad de förra äro tunga
I ſälla Tryckfrihetens tid!
När Äſkan ſlår och Blixtrar ljunga
Och jag . . . nej tyſt! det blir derwid.
— Dock weten hur jag nånſin wänder
Och hur jag köra lärdt i ſwång:
Man öfwerſätter och inſänder;
Så är Herr Stolpe lika ſträng.

* * *

De 50 utkomna Nummer af **Wålſignade Tryckfriheten**, innehålla ſom följer, — N:o 1. 2. 3. 4. ſådant ſom koſtade Femtio R:drs. plikt för Boktryckaren — 5 Grefwe Saint Germains alt för beſynnerliga principer i Militairen, ockſå war han öfwer 40 år gammal när han ſkref dem, — 6 i Natural Hiſtorien 2 gånger oplagd, 6000 Exemplar ſålda, 7. et bref likt det i N:o 4 om Stockholmſka wålmågan ſom ſtrömar ifrån Ericsbergs Theatern, Nummer-Lotteriet, Aſſiſtance Contoiret och Beurs-Salen, en gratulation på Heroiſk Vers, til en Chineſiſk Fändrick på deß för hela den Chineſiſke Armeen, ſå ſälla Födelſe Dag, — 8. ſkyldig eloge öfwer det wittra och dråpeliga Skaldeqwädet **Krigswetenſkapen** kallad, et helt litet och ödmjukt Poſt Scriptum til Madam Themis, — 9. Parentation i Ordens Sällſkapet X. Y. Z. öfwer en Riddersman, ſom oaktadt den Manliga 13 års åldern, måſte då ſom Sergeant, hwad hopp gaf han icke? Han ſom hade både Loge och Opera Mamſell abonerade — 10 utdrag af Rommerſka Hi-

ſtorien, Epigrammer, — 11 Ödmjukt Ämbets-Memorial til ſamma Madam-
ſom Poſt Scriptum war i N:o 8, et bref ſom rådgör, hwareſt alla Werl-
denes lärdomar ſtå at hämta, tillika med ſwar, at det är i Boktryckare-
läran, en dröm på Vers ſom bewiſar at d:ß Auctor warit ganſka wa-
ken — 12 Utdrag af et bref ifrån Landsorten til en wän, at den ſom
wil löpa fram på Ämbetswägen gör ej ſå galet om han börjar wid en
Accis-rätt med Brännwins Thermometern i fickan, Reflexioner öfwer
wår tid, — 13 Inlaga til Konglig Häf-Rätten af Utgifwaren at på
en gång få afſtå det han ännu har qwar efter 25 års tjenſtetid, i grader
för hwilka han enligt Förordningar erlagt en Summa af 22,500 Da-
ler Kopparmynt, et Samtal emellan 2:ne Drängar om deras olika
Herrſkaper, — 14 om Smickrare wid Philippi Häf, intet railleri och
railleri, en liten aſſkeds Vers til ,,, Swar på Reflexioner i Stock-
holms Poſten om Myran, — 15 en liten Poém til en Grefwinna gan-
ſka berydande, ſå wida hon ännu är wacker och ung, bewis at förtjenſt bör
gilla framför tjenſteår, och på den grund blef en Page Öfwerſte med
Regemente, nemligen en Baner i GUSTAF ADOLFS tid, Epigram-
me, — 16 Händelſe om en Soldat ſom wågat ſitt hufwud för Auguſti
Höghet och makt, och blef i ſin tour et mål ej för Tyrannies och otack-
ſamhet, utan för Kejſarens enkänſla, om Spectacler, ſamt Verſer om
wår Theaters Alceſte, Azor, Aline, Iphigenie, Orphé och Corinna
— 17 den Lyckliga Poém anonymt, men ſom ſkulle göra heder åt
namnet, Fabler, Project at Ridder Jöran ſom hugger i wädret, borde
flyttas framför Predikſtolen i Stor Kyrkan, — 18 om en lyckſalig Man
ſom tog en döf Huſtru, men begrep ej ſin egen wälfärd, man lät curera
henne, den moderna frågan, Baile, Frieri på Vers, Tanckar af Plini-
us, — 19 en liten prolog om Könet, ſamt 2:ne förnäma Fruars bref
til ſina Männ, ſtilen äfwen ſå olika ſom deras inwärtes Caractér, Epi-
gramme, — 20 öfwer wår Anacreons tyſthet, fri Öfwerſättning af
Cicero, Annonce, at Utgifwaren omöjligt kan införa wiſſa ſtycken ſom
blifwit inſända, — 21 Samtal emellan den rika och fattiga ſom ſlutar
ſå här: „O Gud! man ſkal då wara ſå rik, för at likna en
ſten, — 22 Epigramme, Morgonen et det wackraſte Qwäde, Fabel,
Tanckar, — 23 den Aſſkedade Pauvrehjelms idéer om befordringar, at
man bör börja tjenſten ſom General och ſluta ſom Fändrick, likwäl ej
mer än 40 år gammal, wärfnings Ordres ifrån Tyſkan öfwerſatta, ganſka
accurata ock förnuſtiga — 24 en Miſanthrops prat, Fabel, Biller ifrån
Kammar-Jungfrun i huſet til Fröken i huſet, — Billet ifrån Pauvre-
hjelm til Utgifw., en 40 års ut gammal Captens Ordres bref til ſin Nådi-
ga Grefwe och Fändrick, ſom redan war 7 år gammal, ſamt hans
Nådiga Fru Mors Högwälborna Grefwinnans och Generalinnans ſwar
derpå

derpå — 26 Rouſſeaus bref til Chappvis ſom releverar det Axiomet, at då et Contract emellan twå, brytes af den ena, är den andra ej heller ſkyldig at hålla det, Tanckar, en rolig Anecdote, — 27 ifrån Pauvrehjelm, 2:ne Memorialer at remplaçera 32:dra Second Lieutenanten, ſom dödt i torſken, en Præmier Majors Ordres til Recryt-Exerçiçe i wanlig ſmak, något roligt, en Impromti, — 28 hwad en Journaliſt i Paris tycker om Operan Alexis eller Le deſerteur, ſom är opförd i Stockholm med tuſende handklapningar, et ſällſynt bedrägeri, en Ängelsmans prat om Dagblad, — 29 en ung Second Lieutenants Ordres om Propretéten innom et Comp:i, ſom Controlleras af Fröknarne hans Syſtrar, Simulacre för 200 Man at djerft ſurprenera en Präſt i dagningen på ſängen, — 30 Ordres til Slut-Exerciçe, i anſeende til en ſtarkt inrotad ſkörbjugg, Parol. Leben, Lös: und Leben Laßen, en 15 års Dänſös och Connaiſös ſom præfererar Rommerſka tactiquen framför denna tidens, — 31 Syndafloden et ömt och rörande Poém, Fabel, — 32 Reçenſion af et märkwärdigt Divertiſſement ſom kallas Kröningen opfört i Frankrike, Tanckar, — 33 Dröm om Dommares wishet och rättwiſa, Tanckar, — 34 Mißtag i Politiquen eller Samhälls Läran af Rouſſeau ſom ſkrifwer ſå falſkt. „Ni Tyranner! en uſel boſkaps herde, den ſämſta på jordklotet ſtyr ſina „hundar och ſina hjordar; — Om det är ſå ſtort at få befalla, ſå måtte „det wara då, när de ſom ſkola lyda Er, tillika kunna älſka och hedra „Eder; — hafwen då känſlor för Edra Underſåtare, och Ni ſkolen ſjelfwe blifwa wördade; — ſätten wärde på den lagliga Friheten, och „Eder magt ſkal hwarje dag ökas; — Öfwerſkriden aldrig edra rättigheter, och de ſkola då förſt blifwa utan gräntſor. Skalde-bref ifrån en rättſökande til en hög Ämbetsman i Stockholm, — 35 bref ifrån den ringa Diogenes til den ſtålta Ariſtoteles, Fabler, Epigramme, — 36 twänne Tableauer målade i China, Utländſka Auctorers yttrande om Swärjes lyckſalighet timgd af den ſå wäſentligt oumgängeliga Revolution, Epigramme, — 37 Öfwerſättning ifrån Journal Encyclopedique af recenſion på et Tal öfwer Konung GUSTAF den 3:dje i Swerje tryckt i Cöln, — 38 en liten hämd af en Offiçer på några Matroner ſom behagat förtala hans Fäſtmö, et Sorg-Luſtſpel kallat Lyckliga tilfäller eller 2 Flugor i en ſmäll endaſt Annoncerat, at ingen annan förgäfwes må gräla i ſamma Ämne, en liten Skål för November Bröderna — 39 Trädbenet, en Huſtru ſom talar i ſömnen om Brutus — 40 Fabel, ſom Auctor tilſkrifwit ſig ſjelf — 41 Fabel til en Landtjunkare — 42 en liten Målning af Ganganelli lika ſå ſtor Præſt ſom Furſte tillika med deß bref til en Italienſk Prins, Epigramme, — 43 Tanckar och Händelſer, Fabel, — 44 Menalcas och Alexis et ibland den dygdiga och wittra Geſsners måſt Sedolärande qwäden — 45 Utdrag ur Romerſka Hiſtorien — 46 om Smaken at ſläcka elden i et tak, den ryktbara Ängelſka Poéten Spençers lefwerne, Ta och ge igän, Saga, ſom kommer an på kyßar — 47 Fabel, hwars Moral är at de ſmå köras ur wägen när de Stora komma åkandes, bref til Utgifwaren at Wälgörande ſå ſällan utöfwes här, blott för den lyckſaliga ordſaken at här intet exiſterar annat än wälſtånd, Anecdoter och Tanckar, — 48 Poéten i Kungs Trädgården ſom rimmar för Celina och får ſnåſor af et blomſter, Fabel, Attrappe, Anecdoter, Strödda Tanckar — 49 och 50 en lärd Krönt Furſtes Tal i et Ordens Sällſkap om Religion, ſom är ypperligit och kan ej annat än med nöje läſas til och med af wåra djupſinniga Theologer, Kyrko-Fäder och Lärare, ſå reſpectabla för ſin ålder, ſina litteraira förtjenſter och i ſynnerhet en ſaktmodighets anda, och et hjerta ſkildt ifrån all fåfänga, alt högmod och all werldſlig lycka, ſom endaſt caracteriſerar en ſprätt och en gycklare.

Til Reſpectiwe Köparen.

Elegie.

— Och du! ſom aldrig än, din Caſſas tilſtånd frågar
Men djerſt, ſå ſnart du har, din halfwa ſkilling wågar
Jag wördar ditt beſlut och din förſigtighet
Du werlden i ſin flärd och werldens nycker wet
Hwad lätt, hwad ganſka lätt det torde kunna hända
At döden à la Spå et ſkott mig ſkulle ſända
Du känner lifwets fart, och farten wid Norrſtröm
— Ja kära! du har rätt at ſluta af min dröm.

„I lilla Gråmuncksgränd, wid månans falſka glitter,
„Och wid en lycktas ſken, ſom utan lampa ſitter
„Där för en ſalig Fru, man wördnads offer tändt
„Då hennes Foſterbarn den raſka åldern kändt,
„Där wadar jag i blod, bland dolckar, ſpjut och lågor
„Så blodig ſom jag war, jag flöt för öpna wågor
„Men tänk! i detta gap jag tycker at jag ler
„När en Prænumerant förſt efter Sedeln ſer
„Och ſedan ſnyftar fram „må ingen honom plundra
„Men lefwe han i fred tils Numero et hundra.

I ſtället — kalla wän! du täncker ſom ſig bör
„Jag ej bedragen blef! hwad ſkadar at han dör?

Önſkan i Dag.

Du dag! ſom ſkingrar lifwets qwal
Hwad hopp! hwad glädje ſtrimma!
Så ſtå ej kära Sol! i Gideons dal
Men löp och ſkynda på wår Opera timma.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 52.

Stockholm, den 5 November 1781.

Myrſtackens Skattmäſtare.

Ängelſk Fabel Öfwerſatt *).

En ung och inbilſk Myra pratade ſtändigt om alla Statens angelägenheter, utan at känna en enda, näſwis mer än wanligen, berömde hon ſig ſjelf tillika med ſina widſträkta Kundſkaper, ſträfwade efter de högſta ſyſſlorna, och änteligen i galopp (twärt emot en Myras natur) wann ſitt ändamål, med et ord: hon blef Republiquens Skattmäſtare öfwer alla deß Kornbodar.

Men Lagarne hos detta arbetſamma Folket, ſtraffa ganſka hårdt den ſom mißbrukar det Allmännas förtroende, och det är förordnat (i fruktan, det en bedrägelig förwaltning ſkulle förorſaka en allmän hungersnöd,) at alla räkningar författas rena och tydliga, ſamt för at controllera alt egennyttigt roffande, ſå ſkola de rewideras och granſkas af flera Myror ſom äro utſedda dertil.

Dagen blef utſatt, och Rewiſorerna ſamlade ſig för at efterſe räkningarna, Skattmäſtaren måſte fram, men framlade blott några buntar andra papper för at roa dem.

Då talte en af deßa Myror nitiſkt i Republiquens tjenſt til Protocolls följande: ſom rättwiſan och Foſterlandets wäl fordrade.

„Huru kunna wåra ſkatter wara ſå blottade? och hwem är orſaken
„til en ſå förwänd hushållning? jag känner wåra inkomſter, och jag be-
„griper intet hwem det är ſom ſå ſlöſat? Herr Skattmäſtare! tag fram
„de rätta räkningarna? — han ſwarade med ſin wanliga höghet:

„Kommen ihåg god Herrar! om Stats-hemligheter nånſin komme til allmän kundſkap, ſå ſkulle de bäſt imaginerade planer mißlyckas, om wåra fiender ſkulle få weta detta ſom är af ſå mycken wigt, ſå wore wi förlorade — Min ſkyldighet och min nit befalla mig at dölja wåra Operationer; men jag betygar på min heder at alla Republiquens utgifter, ehuru anſenliga de kunna wara, ej hafwa annan aſſikt än Republiquens bäſta.

Myrorna ganſka nöjda med ſin Skattmäſtare, gillade då alt hwad han gjorde och hwad han fann för godt.

Et helt år går förbi och Magazinerna woro lika tomma — Skattmäſtaren förebär ſom ſkäl och ſäger;

---

*) Inſänd

„Waren upmärkſamme på wårt farliga tilſtånd, Ni weten ju hwad för ſtora Arméer ſamlas af främmande Inſecter, då det nu ſer ut ſom wi ſkulle bli angripna på alla ſidor, ſå äro wi nödſakade at ge dryga Spion-pengar för at inhämta kundſkap om de fientliga rörelſerna, om wi i en ſå critiſk belägenhet ſpara den minſta utgift, ſå kan hela Republiquen wara förlorad, och jag förſäkrar åter på min heder at alt anwändes för Rikets nytta och förſwar.

Herrar Controllanter examinerade intet widare, utan tackade honom för hans kloka och förſigtiga Förwaltning.

Tretje året derefter, fans ej heller den minſta behållning, utan Kornbodarne woro tomma, de hade då gått åt til några hemliga förrättningar, och Miniſtern war åter färdig at på ſin heder förſäkra om deß oegennyttiga förwaltning, — Men då änteligen ledſnade eller ſkiämdes en af de tilförordnade Myrorna, ſägande: „hwad äro wi då för ſtora „narrar! och mål för bedragare! derigenom at wi mutas litet, ſå får denna Mäſtaren i tuſende konſter oklandrad behålla det öfriga, „för hwart Korn han gifwit oß, har han wiſt för ſig ſjelf tagit tuſende, wi tillika med hela Slägtet äro ju bedragna då han riktar ſig af wårt ſläp, ſwett och möda.

Räkningarna blefwo då utan widare omſwep framhafda och öfwerſedda: — Skattmäſtaren blef öfwertygad om ſin egen nytta och bortjagad, alt hwad han orätträdigt ſamlat togs tilbakars.

Strödde Tankar.

Satirer ha ofta den olyckan at bli taxerade för aſſikter, ſom i ſjelfwa wärket äro wida ſkilda ifrån dem — en Satir tadlar merendels fel i Allmänhet, deß critiquer kunna äfwen ibland falla ſådane, at man i anſeende til tid och omſtändigheter ſkulle tro dem ſyftande til någon wiß, men om hans aſſikt är ſådan eller at hans critiquer ſå ſtäldte, at Allmänheten deraf kan förledas at göra tillämpningar emot Medborgare ſom warit deß wänner eller Wälgerningsmän, i ſynnerhet uti något mål ſom rörer deras heder eller ära, ſå är han ej mera Satir utan blir i det ſtället en ſkamlös förſmädare, en äreſkändare, och hwilken är wäl den ſom af begärelſe at tadla, kunde göra ſig ſkyldig til et ſå owärdigt brått, en ſå nedrig otackſamhet?

⁂

Det hör den brottſliga til at begära nåd, ty han kan få den, men den oſkyldiga bör aldrig begära det han ej kan få.

⁂

I det Land där et fel ſtraffas hårdare än en infamie, är det ändå en ren winſt at fela.

⁂

Hwad lyckſalighet at wara giſt! om 60 års Gubben ofta är et förkläde för Huſtruns plaiſirer, ſå är Huſtrun någon gång et förkläde för Gubbens tilräckeliga utkomſt.

Til Utgifwaren af Wälſignade Tryckfriheten.

Edert Dagblad, min Herre, börjar redan för andra gången at intereſſera, om icke behaga flera Läſare. Det är förmodeligen det der egna ſom Ni har at tacka derföre, och det der banlyſandet af Notificationer, Dö liſtor, Tidningar och Präſter. Deßutom tyks Ni wara road under det Ni ſkrifwer, och följden blir gemenligen, at man ockſå är road under det man läſer en ſådan ſkrift. Jag ärnar likwäl icke, at här ſlå Er i ſynen med rökfatet, (at tala af Stockholms Poſtens 229 N:r) utan jag wil blott inſinuera mig hos min Herre, på det jag måtte nu och framdeles få et rum i deß Dagblad, åt mina Poétiſka reverier. Jag är en ung Rimmare, ſom aldrig wil bli känd, hwarken af denna eller den tilkommande Werlden. Denna förſakelſe af mig ſjelf, ſmickrar mig at i fred få jolra fram mina rim. Jag hoppas äfwen, at både min Herre och Allmänheten, i anledning af bokſtäfwerna hwarmed jag teknar mig, aldrig måtte låta någon annan bli et föremål för deras mißtag, ty jag wil aldeles icke at det må ſke, ſtundom til någons heder, oftare twärtom

Som min Herre torde önſka at få Wälſignade Tryckfriheten utſpridd i Landsorterna, wil jag ſå mycket hos mig ſtår, bidraga til detta lofliga ändamålets winnande. Följande rim torde innan Julhelgen hinna ner, och blifwa nyttiga til Julklappars utdelande, hwarföre jag dem aldraförſt til införande recommenderar. o. å. ö.

Öfwer et Korthus. Til et ogift Fruntimmer.

Min Sköna! uppå bäſta Sätt
Jag budit til at Er logera,
Uti et hus ſom ganſka nätt,
Kan Er och edra herbergera.
I Saln, Ni kan Suopeer ge,
Och edra wänner regalera. —
Sängkammarn, utom annat mera,
Som jag ej kan Specificera,
Har ſin eſcalier derobé. —
En Garderob; — Et Cabinett; —
Ockſå et rum til Toilett.
Der Ni Er halfwa dan må pryda,
Med all den konſt och det behag,
Som ſmaken endaſt kan uttyda,
Och Ni långt bättre wet än jag.

Upöfwer år et Galleri,
Der Ni kan ſå ſkap ha af flera. —
Bredwid, (ſom et galanteri)
Jag welat er Amant plaçera,
Juſt öfwer ſamma rum ſom Ni bor ſjelf uti;
Dock kom ihåg — er dolda trappa
Bör öpnas, når det höres klappa.
På andra ſidan Galleri,
Jag welat Jungfrun er logera;
Och på det hon må wara fri,
At då och då få badinera,
Och ſkalkas med er Älſklings Dräng,
I närmſta rum jag honom måſt placera,
Och har behagat ordonnera,
För bägge en ock ſamma Säng.
Se ſå, min Sköna är Ni nögd.
Jag mig får då recommendera;
Och är jag alt för mycket böjd,
At bygga hus och para flera.

Adam. —
General-Korthusmäſtare i Grenna.

Öfwer en docka ſom et Lindbarn. Äfwen til et ogift Fruntimmer.

At få ſmå lindbarn til ſig ſända,
En ſå'n attrap plår Karlar hända,
Men Damer det ock hända kan.
Dig ödet denne goßen ſkänker,
Som dig för Mamma kalla tänker,
Faſt du ej wet af någon Man.
Sjelf Äran honom utſett har,
At ſina bäſta lagrar winna;
Och lyckan, denna Skydds-Gudinna,
Skal taga honom i förſwar.
Men wil du ej ändå, ma chère,
Med nöje honom adoptera,
Skal jag dig dermed ſoulagera,
At denne blott et förbud är.

Öfwer en Hatt utan Plymer. Til en gift Herre.

En präktig Hatt den plår man pryda,
Med fjädrar utaf alla ſlag;
Den här kan ej ſå nog betyda,
Dock är han bra i hwardags lag,
Och tro mig til en ſtörre nytta,
Ty fjädrarna, de plå ſig flytta.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 53.

Stockholm, den 8 November 1781.

Den 16 September 1781 *).

Qwäde **)

En wacker dag jag lyckligt gick.
At lugn i ſkogens ſköte finna,
Och at i enſligheten hinna
De korta fridens ögnablick,
Som undan oß med natten tycks förſwinna;
Då ſtrax et ſken jag ſkåda fick
Och wille af deß klarhet finna
At hit kom Slidornas Gudinna. ***)

Men ſnart jag ſer en åldrig Man,
Uppå hwars hjäßa lagren prålar,
Deß wagn i ſtrödda måln förſwan
Och honom omgaf matta strålar.
Hans gång war full af Majeſtät,
Uppå deß läpp behagen myſte
Hans ögon Guda-mildhet hyſte,
Och blomman under dennes fjät,
Uti fördubblad fägring lyſte.

---

*) Då Hennes Konglig Majeſtät Änke-Drottningen benådade den under Swarſiö Slott lydande Allmogen med et ſå kallat Slotteröl, en nog ſällſynt Fête wid Håf.

**) Inſändt.

***) La mere aux Gaines, en Fée, hwars wagn war garnerad med Knifſlidor, hwilka woro opfylda med brinnande waxljus. Se Grefwe Hammiltons Arbeten, 1 Tom. Sagan Le Belier.

Wid ſtammen af en grånad ek,
Han ſig på blotta marken ſänkte,
Där Sunnanwädrets milda ſmek
Mot Höſtens froſt en ljuflig wärma ſkänkte.

Han lutan tog; . . . af hennes ljud,
Min ſjäl förtjuſt ock hänrykt blifwer,
Och ſom Apollo man beſkrifwer
Jag fant at det war Snillets Gud.

Han ſjöng: „Natur, och Dygd, och frid,
„Ni månſklighetens fordna heder!
„Er rätt är helig än, faſt en owärdig tid
„På edra Altar brott bereder.

„En menlös bygd
„Som konſt och nedrighet ej känner,
„Har än en lämning af den dygd
„Som prydde edra förſta wänner.

„Än gifs et Namn . . . och det LOVISA är,
„Som lifwar op de ſälla dagar,
„Då Ädelmod war et begär
„Och dygder månſklighetens lagar.

„Hon uti Yfwerbornas land,
„De lågor tändt ſom på mitt Altar brinna,
„Och än det är af Hennes Hand
„Som mina Söner lagren winna.

„Må Hon den ljufwa ſällhet ſmaka
„Som i Theſſalien war min lott!
„Må Hon med mig Olympens pragt förſaka,
„Mot nöjet til at göra godt!

„Den wittra tyda må Deß ära!
„Men bygdens Folk Deß hjerta offer ge!
„Då jag med lika ſkäl ſom de,
„Skal Hennes Namn til efterwerlden bära.

Apollo ſlöt; . . . med blixten lika ſnar,
Han redan ur min åſyn war.

— Nei, Skalder! fåfängt J förſöken
J ej med edra loford öken
Et Namn ſom Gudars aktning har.

— i. — e. — r.

* * *

Då jag ej ännu hört en nyligen utkommen Bok i Frankrike omtalas i Swärge, än mindre reçenſeras, ſkyndar jag mig at wiſa ſtilen och Auctors manér under följande ſmå Artiklar — det är Auctor ſom talar.

Det nya *Athén*

Paris liknar nog et Gräkelands Athén, Man ſökte i äldre tider at berömas af Athénienſerna, nu efterſträfwar man at omtalas af Hufwudſtaden och deß bifall är någon ting ſmickrande — Ni *Athéns* Inwånare! ropade Alexander, då han wann Slagtningar, hwad möda och hwad faror at förtjena edra lofoffer!

Hwad woro då deßa för människor ſom långſt bort i Aſien wäckte ſådane känſlor? antingen war Alexander owanligt fåfäng, eller war Athén den dygdigaſte Staden i hela Werlden.

De ſom i min tid fixerat Pariſarnes upmärkſamhet, och ſom warit et ämne i alla förſtändigas Sällſkap, hafwa warit Konungen i Preußen, Voltaire och Rouſſeau, det är otroligt hwad den förſta beredt ſig för wördnad och dyrckan igenom ſina Segrar, ſin Lagſtiftning grundad på rättwiſa och kärlek emot Underſåtare ſamt ſina höga dygder, jag bekänner at jag gör mig en ära af at wara den iſrigaſte anhängare af ſamma tanckeſätt, och ifrån Cæſar känner jag ingen ſom förenat ſtörre egenſkaper.

Den ſanna förtjenſten undflyr ſåledes intet et Folk ſom eljeſt anſes för lättſinnigt, det är beſtändigt i ſin aktning, det erkänner tillika med Europa Den ſom har rätt til hela Werldens dyrckan — hwilken efterſyn för den ſom fordrar ſamma röſt! — Paris reſpecterar alla Krönta hufwuden, men den ſkäncker blott ſin förundran och ſin kärlek åt en Monarch ſom är wärdig at pryda en Thron, den ſer flera Furſtar på Ärans bana, men det hör dem til med alt ſitt Majeſtät at göra ſitt ryckte lika ſannfärdigt ſom ſtort.

Hushållning.

Hwar fins någon förnuftig ſparſamhet efter alla narraktiga depenſer? ingenſtädes, — antingen ſkal man wara ſnål eller ſlöſare, wåra För-Fäder intet ſå långeſedan, låto wända ſina kläder och halfſåla deras ſkor, bättre Folk förſummade det ej, ſkulle någon denna tiden proponera ſådant, wore det wäl ingen liten Köpmans Fru ſom icke ſwimmade.

Det är wißa hus, der de tycka at den är alt för uſel ſom ej är i Sammet, Spetſar och Galoner.

Änteligen, har den ſtora Buffon medgifwit nyttan af en wiß prakt, då han påſtår at den utgör en del af wår warelſe. — När nu Naturforſkaren tilägnar kläderna et ſådant wärde, är det mindre löjligt om Hennes Nåd i huſet nekar entréen för en ſom är utan denteller, de kunna wara gula eller ſwarta, det ſkadar intet, blott ni pudrar dem, — ſtorſak i proprereten allenaſt ni behåller Luxen.

Är intet händelſen bekant med den hederliga Man, ſom ej ägde mer än en Spets-Manchette och räckte den åt Portwaktaren ſåſom den ſäkraſte billet at ſlippa in, då han under andra räckarmen med ſtörſta möda döljde den ſom war ack! endaſt af Kammarduk? men under Converſation då man i hettan ofta förgäter ſig, blef han nog oförſigtig för at dra fram den där ſå ohöfliga Manchetten.

Knapt kom Grefwinnan at ſe en olycklig ſkymt af den, förän hon i fullt raſeri låter ropa på Sweitſaren, och träter på honom, — den ſtackarn begrep ej det aldraminſta, ty ſamma Herre hade emedlertid då han märkte ſitt öde, ſtoppat in Kammarduken, och demonſtrerade blott med dentell hand.

Andra dagen blef Portwacktaren ſom kom ihåg ſina gårdagsbannor ſå obeweklig, at en Offçer ſom kom ifrån Armeén och där förlorat en arm ej ſlapp in, utan måſte gå bort oanmäld, Sweitſaren ſwor at Herr Capten förſt ſkulle wiſa 2:ne lika Spets-Manchetter och at han under detta wilkoret ej kunde préſenteras för Grefwinnan, om ockſå hela werldens Gazetter hade Baſunat ut förluſten af hans Arm och hans Manchette.

Annonce.

Sedan nu 50 Numrer af Wälſignade Tryckfriheten äro Completterade, ſå kunna de köpas häftade ſärſkilt i flera Boklådor för en half Riksdaler, den åter ſom har ſå hardieße och lägenhet at byta ſig til en Prænumerations-Sedel, ſtäld på de 50 återſtående Numren emot en 9 Dalers Sedel, kan göra det i Herr Runemarks Boklåda med erhindran at ſå många Exemplar ſom åſtundas, ſå många Sedlar tagas.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 54.

Stockholm, den 12 November 1781.

Fragment af et Landt-Qwäde *).

……

Du Ärelyſtnad! du ſom ſöker,
Til Ärans ſpets Dig ſwinga op,
Som uppå lyckans Altar röker,
Men dåras af et ſwikfult hopp,
Som Tittlar, tjänſt och heder köper,
Och djerft framom förtjänſten löper,
Kom hit, och krök din ſtolta rygg,
Inunder deßa låga ſparrar,
Där man begabbar lyckans narrar,
Där ſanna Äran lefwer trygg.

Du luſtans ſlaf! ſom nedrigt ſölar
Den bild du af en mänſka bär,
Hwad låga nöjens djupa giölar!
Hwad olyckſaliga begär!
I känſlan grof, i ſmaken läcker,
Du hälſan tär och lifwet ſtäcker,
Kom ſkynda hit, ſå får du ſe
At måttlighet är kroppens trefnad,
Och en åt dygden helgad lefnad,
Kan ſjälen rena nöjen ge.

---

*) Inſänd — Utgifwaren ber at ej bli glömd med flera ſå wittra Fragmenter, et par ändringar wid någon rad, torde den Anonyme Auctorn förlåta, deßa ſkulle aldrig hända, om Namnet wore utſatt, hwilket är en generel efterrättelſe för mina Correſpondenter.

Du Mammons träl! ſom fiks och ſälas,
At ſkropa hop en glitter mull,
Som af förtwiflan ſnart wil ſjälas
Om du ej räknar tunnor gull,
Som klagar öfwer dyra tider,
J öfwerflöd, dock armod lider
Kom hit, och ſe til din förtret,
En ſkatt ſom all ting öfwerwäger,
At den, det högſta goda äger
Som tror ſig rik i torftighet.

Du Phæbi Son! ſom hjärnan bråkar
At ſamla nya Kundſkaps rön,
Som upför wisdoms bärget tråkar
At Lagerkranſen få til lön;
Som roſas högt af lärda Männer,
Men doch ännu ſig ſjelf ej känner;
Stig ned ifrån din Wishets höjd;
Kom hit at få til Himlens ära
Den dyra Wetenſkapen lära,
At frukta Gud och lefwa nöjd.

Du afgrunds träl! Naturens ſaſa!
Som med en Atheiſtiſk ſjäl,
Djerſs mot Gudomligheten raſa,
Och ſjelf dig neka ewigt wäl,
Som ömſom trotſar och förſkräckes;
Förtwiflad dör, när lifwet ſläckes
Kom hit, och af en Chriſten lär,
Som bygt ſitt hopp på rätta grunden,
At glad förbida ſidſta ſtunden,
Som deß förloßnings timma är.

Du Flock! ſom ej törs oſkuld freda,
Men blott åt egen winning ſäld;
Dig af Tyrannen låter leda
At wrånga Lagar, främja wäld,

Som ler åt wärnlöshetens tårar,
Som oſkuld, dygd och ſamwet ſårar;
Du Grymme! til din harm kom hit:
At ſe hur den du ſökt förtrycka;
Bär i ſin ſjäl en högre lycka,
Än at din arghet hinner dit.

Nej! — wiken bort J afgrunds Gaſtar!
Från ſanna nöjets ſälla bygd.
J edra fotſpår jämmern haſtar
Er tafla ſkuggas af er blygd,
Ja, weten Laſters ſwurna Bröder!
Mitt hjerta wid Er åſyn blöder,
Men faſan rår , , , , Er ſtygga ſyn
Ohelge aldrig deßa lunder,
Förtrålle ej de glada ſtunder
Jag njuter här , , , Ack! Uſle flyn. —

Men du! du månſklighetens heder!
Du jordens luſt! du Himlens pris!
Du dygdens Wän! ſom rena ſeder
Til månſkors gagn, på wärdigt wis
Med ömma känſlor wet at para,
Kan wis och öm, och dygdig wara,
Kom hit i denna ſtilla hamn,
Kom, at med mig den Sällhet dela
Som ädla ſjälar ej kan fela,
Men njutas bäſt i lugnets famn.

Liknelſe *).

Werlden är en Theater, de ſom deri bo äro Comedianterna, Händelſerna förfärdiga Stycket; Lyckan utſtakar Perſonerna, Theologerna rege-

---

*) Inſänd — de ſmå wackra Stycken ifrån Tyſkan öfwerſatte hwars epigrafe är Regis ad exemplum totus compondetur orbis, och hwarmed ſamma Anonyme behagat hedra mig, wil Herr Stolpe ej godkänna och Trycka, wår Wälſignade Tryckfrihet ſäger han, dicterar det.

regera Machinerna, och Filoſoferna framſkaffa Åſkådare, de Rika beſitta Logerna, de Mäktiga Amphi-Theatern, och för de olyckliga är Par-Terre: Qwinnorna derſtädes båra omkring förfriſkningar af alla ſlag, och de ſom äro förföljde af lyckan klippa ljuſen; Dårſkaperna Componera Muſiquen, och tiden tilſlutar ändteligen förlåten. Comedien innehåller denna rubrique wil Werlden wara bedragen, ſå ware hon bedragen. Början på detta stycket, beſtår uti ſuckar och gråt, och i den förſta Acten repræſenterar ſig Inwånarenes inbillade men til intet gagnande anſlag; de tokoga klappa händerna, för at derigenom gifwa tilkänna ſitt wälbehag deröfwer; men de Förnuſtiga göra löje och utſkratta hela werket. Wid ingången til denna Comedie erlägges et ſlags Mynt ſom kallas Sorg, emot hwilket man får en Billet hwarpå Ögon är präglad, för at kunna intaga ſitt rum. Förändringen af åtſkilliga Objecter ſom der Repræſenteras- förnöjer på en liten tid Åſkådarena, men förklaringen på deras dåraktiga förhållande ſom antingen ſynts wara godt eller ondt, gör at den Werlds-wiſa ſkrattar. Man ſer derſtädes hwad för ſtora Reſar ſom inkomma, men hwilka i et ögnablick omſkapas til ſmå dwärgar, utaf de aldraringaſte upwäxa de aldraſtörſta ſom hinna en utomordentelig högd. Man ſer derſtädes Folk, hwilka oaktad all deras inſikt ändå gå miſte om den wägen ſom ſkulle föra dem til deras ändamål, och åter de aldradåraktigaſte hinna brädden af all werldſlig lyckſalighet, och det utan någon den ringaſte möda eller motſtånd. På detta ſätt förehåller ſig den Uniwerſela Comedien, ſå at den ſom fullkomligen och med nöje wil begagna ſig af denſamma, måſte dölja ſig undan uti en liten wrå, ur hwilken han med någon beqwämlighet kan betrakta den ſamma; och tillika uti ſäkerhet och ro alt efter ſom det förtjenar, le deröfwer.

Annonce.

Hädanefter tils widare, utgifwes Wälſignade Tryckfriheten 3 gånger i weckan, nemligen Måndagar, Onsdagar, Fredagar på wanlig tid och wanligt ſtälle.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 55.

Stockholm, den 14 November 1781.

Utur Dictionair Social.

Alla Regeringar i allmänhet kunna liknas wid et Skepp, Monarchien behöfwer ej mera än en kunnog Styrman, men en Republique många — då det utan motſäjelſe är lättare at finna en ſådan, än flera och flera ſom ſympatiſera, ſå finner man ſnaraſt hwilket wal af Regerings-ſätt bör wara det klokaſte — I Politiquen likſom i Mechaniquen är den machine den bäſta, ſom är minſt konſtig och compliquerad.

Det Riket, ſom ſtyrs af en enda (ſäger en lärd Chineſare) är likſom en wäl ſkapad och organiſerad männiſka, hwars armar händer och fötter lyda hufwudet, då twärtom, det ſå kallade fria har ſnaraſt tycke af et mißfoſter med många hufwuden, hwart och et med egna ſtyrelſe principer, likſom Solſtrålarne ſamlade igenom et glas på en enda punct hafwa mera kraft och mera wärma, än de ſom äro ſkingrade på flera ſtällen, ſå har äfwen en Nations makt förenad hos en enda, mera ſtyrka och ſkyndſamhet, än om den wore ſpridd (at ſå tala) i mångas händer.

* * *

Utdrag ur Perſiſka Käjſarens *Uſongs* Råd til ſin Thronföljare; Se deß Lefwerne ſkrifwit af den namnkunnige Herr *v. Haller*, Franſka öfwerſättningen, *Livre IV p. 323 ſeqq.* *)

Du bör icke frukta något högre än dit egna wälde: dela aldrig din makt med någon annan än Lagen och Rikets Stadgar — kom ihog, at man blott älſkar den, ſom gör ſig lycklig — War Sjelf arbetſam, och förlora inga ſtunder, ſom du lofwat Staten: Känſloldshet är en Furſtes ſtörſta fel: Han ſäljer ſitt Folk för egen lättja, akta dig för Gunſtlingar: din nåd förbryllar deras hjerna: om dina gåfwor göra dem rika, ſå får dock gemene man betala laget — Du kan icke utmärkt gynna en

---

*) Inſändt.

Medborgare, utan at förfördela en annan — Du bör icke beſwära dit Folk med Klädordning — Grannlåt utarmar de Stora, och ger anledning til nedrig winningslyſtnad. Öfwerflöd blir då enda dygden, och den Förtjenſt, ſom icke wiſar ſig med ſtorhet, föraktas. Den ſattiga ſom knapt har det nödwändiga, måſte betala de Storas ſlöſeri; Beröm derföre aldrig dina Underſåtares prakt, gif aldrig företräde åt den rikaſte klädningen, eller åt den ſom glimar af Jouweler; låt alt dit Folk weta, at du hatar ſlöſare, ſamt miſstror deras redlighet — Fördjupa Dig Sjelf icke uti ſkuld, och företag dig icke något koſtſamt arbete, hwartil penningarne icke ligga redo — Du bör ſkydda och hedra alla Handelsrörelſer, ty Thronen uprätthålles och lyſer genom dem — anſe et wackert Borgare-hus, ſåſom et af dina Slott: det bidrager mera til det allmänna båſta än Hyſtaſpernas höga Stoder — Gif en wälbrukad jord företräde för alla Luſt-Trädgårdar — Låt dina Höfdingar få wara dina ögon, men ej dina armar: Skydda dem ſå länge de framföra ſanningen — En wis Förſte bör wara upmärkſam wid Folkets röſt! den liknar en långt bort molrande Åſka: ſom aldrig ſlår ner, blott molnen i tid ſkingras. m. m.

◆

Anecdoter.

Rouſſeau ſom hade intet equipage men ſtora dygder, blef en gång ikullkörd på gatan i Paris, då unga Herrn i Berlinarn tittade ut helt orörlig och befalte endaſt Kuſken köra, han blef ſedan uphjelpt af fotgångare, och hemförd til ſig lytt och halt — Wår Marquis fick af en händelſe andra dagen weta hwem den war ſom igenom hans wagn blifwit olycklig, ſkickade en Dräng til Rouſſeau och frågade om han kunde wara til någon tjänſt: at inte köra ſå raſande war Filoſofens ſwar.

En förnäm Fru litet nogräknad, då det kom an på egennytta, ſpelte Vingt un och begärte kort, den ſom hölt banquen gaf henne en tia, på hand hade hon förut en femma och en ſjua ſå at hennes ſpel war tjugutwå och följakteligen crevé, men utan at låta bekomma ſig, ſatte hon fingret på ſju pricken och fordrade pängar för tjuguen, — Banqueuren betalte utan at märka correctionen af lyckan, de tre Louis d'or hon hade hållit, men en Ängelſk Lord ſom ſtod bakom hennes ſtol och ſatt ut på ſamma kort femtio Louis d'or, wille intet ta emot pängar, utan ſköt dem tillika med ſina egna tilbakars „nej nej! de höra er til — korſs ſwarade banqueuren, ni hade ju fullt ſpel — å nej min Herre! det war Grefwinnan ſom hade tjuguen, men jag — jag hade tjugutwå.

En ganſka förtjänt Man faſt nog fattigt klädd, ſkulle præſenteras för en ung Prins, ſom frågade med en ſlags otålighet hwem den tiggarn wore ſom fått ſlippa in? — **det är en männiſka**, ſwarade Gouwerneuren ganſka förnuſtigt.

* * *

Annonce.

Igenom Bokhandlaren Schildts död, har Utgifwaren nu förſt ſedan Inwenteringen gått för ſig, bekommit et Manuſcript ſom warit inſkickat til införande i Wälſignade Tryckfriheten, — det är ſnart 2:ne hela Ark compreß ſtil, utan någon Titel — Min ſkyldighet fordrar at awertera den Anonyme Författaren, at utom andra orſaker är Poëmet för långt, och då publiquen ſom jag märkt, ej älſkar denna lectüren, wågar jag ej wara Förlagsman på Helt ark — när af et ſå dyrt och ſtort Ämne ſom i N:o 49 och 50 ej mera än 6000 Exemplar äro förſålda, ſå kan man dömma, at Moral och Samfundsläran ännu mindre ſkulle debitera ſig, likwäl, dels at Auctoren må känna igän ſitt arbete; och någon Amateur ej heller bli lottlös af Målningar och tankar ſom äro ſanna och lyckliga, anför jag ſom prof — ibland dragen af Smickrare eller elaka rådgifware förekomma.

. . . .

Han räknar den bland ſtörre dårar,
Som gråter utaf blödighet,
Som ömmar för wår mänſklighet,
Hwars ſnedſpräng djupt deß hjärta ſårar,
Han känner inga andra tårar
Än dem ſom egennyttan gjöt,
Och ner af falſka kinder flöt,
Ja! någon gång han ſynes öm;
Och ſig ſom Patriot förkläder,
Deß walſpråk är dock: Stiäl och göm
Wänd kappan efter alla wäder.

. . . .

Han talar med en eld, et nit,
Som finnes ej uti deß hjerta;
Men hwartil Kungen ſätter lit
Som ſer deß iwer, ſer deß flit,
Men ej deß larf och ej deß ſwärta.

Då

, , , , , , ,

Då Auctor målar en Konungs plikter, ty en Konung har dem ſtörre än andra männiſkor ſäger han.

, , , , , ,

Den Kung ſom Kungligt wil regera,
Skal Rikets wål och lugn förmera,
Ja! om Hans åra Honom rör
Han wåld och wåld ej ſkal beſkydda —
Från högſta Slott til lågſta hydda,
Ej Mannamån Han göra bör —
Men rättwiſt ſtraffa, är ej fela,
Den ſom kan ſåra, kan ock hela.

, , , , , ,

Hans makt bör folkets wål bereda,
Hans mildhet dem til ſällhet leda,
Deß wishet ſtadga Rikets makt,
Deß ſeder bliſwa dygdens ſtämpel,

Auctor ſlutar alt för wackert i denna ſtrof.

, , , , ,

Du Kung! ſom letar Ärans Tempel,
Som lyſa wil af wärklig prakt,
Af Swenſka Titus tag exempel.

Dito.

Sedan jag nu fått Manuſcripter och löfte på Manuſcripter til Wälſignade Tryckfriheten, ända ifrän Falſterbo til och med Tornå, eller ſnarare ifrån hwart wäderſtreck, hwar grad på Chartan, så ſer jag mig i ſtånd at beſörja deß utgifwande 3 gånger i weckan, Måndagar, Onsdagar och Fredagar — jag gratulerar af hiertat Herrar Prænumeranter ſom ha någon apparançe at få waror för ſitt utlagda Capital, och jag tackar för deras gratulation tilbakars til ny Prænumeration, ſom jag hoppas ſkal bli mera wälſignad för mig, då den Prænumerations-Sedel ej antages ſom är påſkriſwen af annan Perſon än jag at den ſkal gälla för flera, hwilket händt wid så många Sedlar och til flera Exemplar — Öden äro för mig intet owanliga, och derigenom i anſeende til Herr Bokhandlaren Schildts död, har jag haft den äran och har den äran at arbeta gratis för mina Läſare, twärt emot deras och den ädelmodiga Allmänhetens förſta affikter.

Utgif.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 56.

Stockholm den 16 November 1781.

Prof på den ſtora Tiberii och Caligulas milda Regeringar *).

En Romerſk Riddare ſom trodde at Prinſen Druſus uti en ſwår ſjukdom ſkulle dö, författade förut et Poém deröfwer, och war nog oförſigtig at recitera det i Fruntimmers ſällſkap — Druſus blef friſk och Poéten nöjd med ſitt foſter, ſatte Germanicus i ſtället ſom werkeligen dog wid ſamma tid, — en Fyſiſk omöjlighet (ſå wida Fruntimmer hade hört det författat öfwer Druſus,) gjorde, at det icke blef angifwit för Tiberius ſom dömde honom til döden, och låt exequera honom för det at han kunde wara ſå förrädiſk och tro det Druſus ſom illa ſjuk ſkulle dö.

Då Auguſtus dog, Teſtamenterade han åt Folket wiſſa ſummor, hwilka hans efterträdare ſkulle utbetala, men Tiberius tyckte at det war ingen haſt, utan opſköt ifrån den ena tiden til den andra, en Railleur ſom möter en begrafning, går då fram til den döda, låtſar wiſka i örat men likwål ſå högt, at något hwar hörde det „Glöm ej bort at berätta „Auguſtus när du träffar honom, at Folket ej ännu fått hwad han låfwat det — knapt war det ſagt, förän Tyrannens betalta Spioner, lupe dermed til honom ſom ſtrax befalte den oförſigtiga bel eſprit komma til ſig, betalte och låt döda honom, ſäjandes „det är ganſka billigt at du „är den förſta ſom anmäler hos Auguſtus at hans ſiſta wilja är riktigt fullgjord.

De ſiſta åren af hans Regering woro de grufweligaſte, deri ligger det äkta Tyranniet at ſteka wid ſakta eld, at aldrig mörda med yxa utan igenom ſwält; det war då han ſade när några olyckliga begärde ſom en nåd at få dö „Ack nej! jag har ej ännu förſonat mig med Er.

Om

---

*) Inſändt.

Om Caligula ſäger Monteſquieu, at han war en ren Sophiſt i grymheter, ſom han war en ſlägtinge både af Antonius och Auguſtus ſå ſade han, at han ſkulle ſtraffa Senaten om den ej firade Auguſti ſeger på Antonius, och at han åfwen ſkulle ſtraffa om den firade Antonii nederlag — då hans Syſter ſom han befalte ſkulle dyrkas ſom en Gud, dog, war det et brott at ſörja henne, ſå wida hon ej war människa, och at intet ſörja henne, efter hon war Kejſarens Syſter.

* * *

Den förnuftiga fattiga *).

En gammal arbetskarl på ſin dödsſäng begär Präſt, ſom kommer, tråffar Gubben liggandes på några ſlarfwor i et uſelt näſte ſå godt ſom utan wäggar och tak, intet bord, ingen ſtol, han hade alt förytrat i ſin ſjukdom för en wattſoppa, på gålfwet låg likwäl en yxa och en ſåg, deri beſtod hela hans egendom tillika med armarne, då de kunde röras, men nu låg han utan at kunna hjelpa ſig ſjelf det minſta — „fatta mod min „wän ſade biktfadren, wår Herre gör dig i dag en ganſka ſtor nåd; du „ſlipper ſnart denna uſla werlden med alla dina mödor omſorger och beſwår ' ' ' ' hwad för beſwär ſwarade den döende med en ſwag och bru- ten röſt „Ni far will kära Präſtfar! jag har altid lefwat nöjd och jag „har aldrig jämrat mig öfwer mitt öde, jag har hwarken känt hat eller „afwund. Min ſömn har altid warit rolig, har jag arbetat om dagen, „ſå har jag hwilat om natten, mina handtwärksſaker ſom ni ſer här, „ſkaffade mig et bröd ſom jag åt med ſmak, och jag har aldrig förtrutit „at ſe mina likar äta bättre än jag — twärtom, jag har mer än ofta „märkt at den rika Froßaren warit mera utſatt för krämpor och ſjukdomar. Jag har warit fattig men jag har altid behållit hälſan tils för „några dagar, om jag ännu tilfriſknar, hwilket jag likwäl ej tror, ſå „går jag åt ſkogen med min yxa och ſkal wälſigna den handen ſom hittils „ledſagat mig.

Präſten ſom war kommen at tröſta, blef förwånad öfwer et ſådant ſpråk, han kunde intet förena en ſådan uſelhet med den ſtyrkan och det modet, emedlertid yrkade han ſå godt han kunde at Gubben oaktadt all ſin luſt at lefwa, borde reſolwera ſig at dö, ty tillade han, man ſkal underkaſta ſig Guds wilja ' ' ' ' Utan twifwel ſwarade ſjuklingen med

en

---

*) Inſändt.

en glad och ſäker opſyn, „alla männiſkor ſkola dö, då jag förſtått at nytja detta lifwet, ſå förſtår jag ock at lämna det, jag tackar min Skapare, ſom efter döden tar mig til ſig . . . . Jag märker det ſiſta ögonblecket . . . . ſe här är det . . . . farwäl.

Jag tror at denna gamla arbetskarlen war rätt förnuftig i ſin fattigdom, emedlertid war han kan hända i ſin lefnad föraktad af en Milionair ſom ej begripit at lefwa och ſom förtwiflar ſom en uſling, då det gäller det ſiſta ögonblecket.

Anecdoter.

En Poét hade efter 3 års wako och faſta änteligen fått ſin Tragedie färdig, men den kunde omöjligt annat bli än mager, Muſerna borde efter ſå lång wana kunna ſwälta men hwem kan twinga naturen? han præſenterar ſig då med ſitt Manuſcript in för Melpomenes och Pluti Söner, Actörerna hæſiterade at ge ſitt utſlag, men ſedan de conſulterat at den borde wara dålig i anſeende til Poétens hungriga mine, hans halfſålade ſtöflor hans urblekta knäroſor, den ſnåwa Camlotts-Kappan, och det ſom mäſt deciderade, at han bodde i wind och ändå ej kunnat betala hyran, ſå nekade de enhälligt at ſpela den, likwäl under det ſkälet, at ſammanſättningen wore gammalmodig, inga Arier, inga Balletter, at intrigven wore compliquerad och ſå godt ſom obegripelig — „Så mycket „bättre! Mina Herrar! ſwarade Auctoren, då ären ni ſå wäl ſom jag „ſäkra om 2 eller 3 repræſentationer, korß! hwad för mycket Folk ſkal „löpa andra och tredje gången dit för at lära ſig begripa hwad de förſta gången omöjligen kunde fatta.

En Elegant och täck Marquis ſkröt öfwer de oändeliga utgifter, deß höga ſtånd fordrade, i ſynnerhet, om ſina Spann wagns-häſtar, — hwarföre frågades: anwänder ni icke häldre era revenüer på några witterhets älſkare ſom ni kunde ha til ſällſkap? — å! ſwarade wår Marquis, mina häſtar, de draga mig men de där beaux esprits, de . . . . ja! de ſkulle bära Er på ſina axlar, blef honom återſwarat.

Man frågade en nymodig Hjelte, hwad han hade gjort för bravoure wid det och det tilfället i kriget i Flandern, jag, ſwarade han, har med min

Plu-

Platon huggit benen af en träß kutſk, — det marquerar wäl intet ſå dån-
delig tapperhet ſade man, mera hade det warit, om ni huggit huwudet
af honom — ja! ſwarade han häftigt, Ni bör weta at en annan hug-
git bort det förut.

Då den i Hiſtorien celebra ſkälmen Cromvell reſolwerade ſig at låta
ſlå Mynt, giorde han förſt en ritning eller utkaſt, på hwilkets ena ſida
war präglat Gud, och på andra ſidan Ängeland, frågar ſedan en gam-
mal Offçer, hwad han tyckte om Inſcription, jo! ſwarade denna, derwid
är ingen ting at erhindra om icke det, at Gud wänder ryggen til
Ängland.

⁂

Epigramme *).

Det ſägs „man tiden aldrig köper —
Bör jag wäl tro et ſådant prat?
Til mig hwar natt Mor Stina **) löper
För Plåtar, Caffé och för mat.

Annonce.

At ſärſkilt ſwara på alla de bref, ifrån Grefwe til Bonde, jag nu på
en tid fått ifrån alla Landsorter, ſkulle fordras mera Poſtpengar än
tid, ty hwad fribrefs-bok angår, har jag hwarken begärt eller fått —
jag har då den åran ſwara alla för en och en för alla, at deras gemen-
ſamma begäran om Wälſignade Tryckfrihetens afſkickande til dem på
Poſten, kan alt för lätt af mig exequeras emot poſtporto, ty min Con-
cepiſt och mina 2:ne renſkrifware kunna ändå ej ſå jämt ſyſſelſättas —
uträkningen blir lätt, 3 blad gå för änckel Poſt, då deras breda margi-
naler afklippas, hwilka om jag får behålla dem, godtgöra papperet til
Couwertet, ſwafwelſtickan, ljuſet, lackdråppan, nötningen af Sigillet och
löpet på Poſt-Contoret.

---

*) Inſändt.
**) En Sjukwackterſka.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 57.

Stockholm, den 19 November 1781.

Saga för Dagen *).

Den lilla Gud med Pil och Båga
Som målas blind uti ſin flygt,
Som tänder Werlden uti låga,
Och tror ſig om at all ting wåga,
Han ſwor en gång ſå ſtolt och trygt,
„I Paphos Slott, och i Cithérens lunder
„Mitt hjerta ännu orördt är,
„Jag andra ſkänkt ſå ömma ſtunder,
„Men ſjelf — jag aldrig ſkal bli kär.

„Tig Barn! — ſå hörs Gudinnan ſwara,
„Min Hjelte! hwad jag ſer dig ſwag!
„Du med din Mor i dag ſkal fara
„Ibland en mängd, ibland en ſkara,
„Af ungdom täckhet och behag,
„Och du ſkal lyda hjertats lag. —

I ſtrålar ſwept — ifrån ſitt Rike,
Hon ſkyndar då til GUSTAFS Håf,
Där ſer hon mer än en ſin like,
Om alla hör hon rycktets låf —
„Här ſkal min Son ſin frihet ſällja,
„Hans djerfhet ſlutas innan kort,
„Och at han ſjelf må klarſynt wälja,
„Så rycker jag hans bindel bort.

Strax

---

*) Inſändt.

Straxt märcker Venus honom brinna,
Cupido ſer bland Graçers tal,
Hwad höjd af ſällhet är at winna!
Hos den och den, och den Gudinna,
Men — ſade han „ſe här mitt wal!
Här finns en enda Hertiginna.

* * *

Embetsmanna Maximer i Aßyrien *).

Det är nu mera allmänt at tala om ſin opartiſkhet at det måſte på något ſätt bewiſas. Det minſt mißtänkta är at då någon af dina wänner kommer för din Domſtol, du altid talar emot honom. N. N. är min gamla goda wän, ſkal du icke underlåta at ſäga, men han har orätt, jag nödgas wara emot honom. På det ſättet blir du ſäkert utropad för opartiſk.

Det är wanligt at låta löna ſig för ſin tjenſt, men ges det tilfälle ſå förſaka både lön accidentier. Jag begär intet, utan är det mitt högſta nöje at kunna wara nyttig. En ſådan förſakelſe ſkal frappera, och du ſkal få dubbelt mera än du eljeſt fått.

Nitiſk, det måſte du wara på dit egit ſätt, nya och owanliga medel måſte nyttjas, hör flitigt efter hwad ſom berättas, och belöna Rapporteurerne wid tifälle, du ſkal ſnart få weta alt hwad ſom pallerar och intet pallerar; med liten konſt kan du lätt ſammanbinda det ena med det andra, gör ſedan up Hiſtorien och gif fram henne med en wiß förſäkran. — Jag wet från ſäker hand; jag har ſammanlagt den omſtändigheten med den *Anecdoten*, den händelſen med det yttrandet och ſaken förklarar ſig ſielf mine Herrar. Herrarna, alla närwarande, ſom derigenom ſlippa beſwäret at underſöka, ſkola finna det troligt, och utſprida at du är en nitiſk, ſlug och ſpitsſundig Man.

War aldrig nogräknad i medlen, förſmå inga, Betänkligheter äro ſmå ſjälars lott, anſtändighet och honetteté bara förhinder. Behöfwer du Spioner, (och du kan ej wara dem förutan) ſå äro husfolk och betjenter,

kärinkåringar och oſkyldiga barn de påliteligaſte, behöſwer du wittnen, nyttja angifwarena. Men Aßyriſka Lagen = = = lappri, utwärka en förklaring, et bref, eller ſlå Lagen wid örat om icke annat hjelper, det kommer ej ſå noga.

---

*) Inſändt.

För all ting, at din anda och hand är i alt; at du leder och ſtyrer anklagare och wittnen, Protocoller och Expeditioner. I beſluten nyttja altid ſurpriſen och ſäg din tanke genaſt; är någon af en annan, anſäkta honom tils han beger ſig. På det ſättet ſkal du ſluteligen utgöra enſam hela Rätten.

Ståndaktig i dina beſlut, låt aldrig förmå dig at afwika från de ideér du en gång fattat eller göra om hwad du en gång gjort, om det wore aldrig ſå obeſoaat eller förhaſtat. Det wore ſkam at bege ſig och et farligt exempel. Befäſt och förſwara heldre en orimlighet med tio andra orimligheter, än at erkänna mißtag.

Wågar någon at icke nöjas med dina myndiga utſlag, förklara den ſamma för en Mutin och chicaneur. Upleta alla perſonaliteter och anecdoter om honom, ſprid dem wäl ut, ingen ting är ſå ſouverain ſom at förtala kånn menniſkor, och wet at de gärna tro det ſom är ondt.

De öfrige Maximerne en annan gång.

Bref

Ifrån Mamſell * * * til Utgifwaren.

Följande Saga *) om det ſå behagas, torde ni inſätta men likwäl utan någon Annonce, ſom liknar den til Påfwens tal, jag wil intet wara orſak til convulſioner hos någon männiſka, — det är en ſlags Flick lectüre, ſom jag önſkade at den Wälſignade Tryckfriheten fournerade oftare, men för at wara upriktig blir det wäl aldrig orſaken til inſändandet — är ni nyſiken? ſe här den rätta — min Brors Informator aviſerar ſig at wara kär i mig, — har ni nånſin hört ſå extrevagant,

ſå

---

*) Den får ej rum denna gången, utan ſkal tryckas i N:o 58.

ſå onaturligt? — Det år en gifwen ſanning at jag intet år i cas ännu
at bruka Håfårmar och ſpanſkt ſnus, men enfin, jag har apparançe
igenom et Adeligt gifte, en frälſt Under Offçer friar til mig réellement,
han har 4000 Koppardaler hwarmed han tänker pouſſera ſig til plaçe-
rad Fendrick på extra ſtat, jag frequenterar Beurs-Aſſembléerna, figure-
rade i ſpader knekt förſta Söndagen emot en ung Grefwe, ja! emot en
Grefwe, ligger til klockan 11 på dagen, kan lacquera med ſmink, penſlar
ögonbryn, talar min Franſyſka och läſer Montesquieu — hwad tror ni?
för at hämnas på mig ſom blifwit obeweklig alt ſedan den Wälborne
unga Hern anmälte ſig, ſå öfwerſätter Studenten detta ſtycket af min
Favorit-Auctor och præſenterar mig det — je me mocque, och hela
werlden ſkal få ſe huru litet det rör mig.

Annonce.

De förſta 50 Numren af Wälſignade Tryckfriheten finnas i Herr
Runemarks och flera Boklådor Completta, dermed förſtås ſå Com-
pletta, ſom Lag tillåter, alla til och med Fiſcaliſk diſtraction år i den wä-
gen oförlåtelig, ſedan jag ſå ofta Annoncerat at Numrarna 1. 2. 3. 4.
åro förbudna, Boktryckaren pliktfäld i Konglig Häf-Rätten til 50 Riks-
daler, ſamma Kongliga Häf-Rätts Utſlag Allernådigſt af Hans Konglig
Majeſtät gillat, böterna til treſkiftes — derſtädes finnas äfwen Com-
pletta Exemplar af Proçeſſen emellan Hans Konglig Majeſtäts Tro-
Man, Öfwerſten i Konglig Swenſka Arméen Commendanten på Lowiſa
Gräntſe Fäſtning emot Kejſardömmet Ryßland, ſamt Riddaren af
Hans Konglig Majeſtäts Swärds och Waſa-Orden Högwälborne Herr
Jacob Gerner och Lund.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 58.

Stockholm den 21 November 1781.

Sagan ſom den obekanta Mamſellen med ſin apparançe om Håfärmar inſkickat til Wälſignade Tryckfriheten, men ej feck rum i N:o 57. följer nu — hwilken noble revange på Informatorns etourderie! — je reconnois mon ſang bör den lyckliga Under-Offiçern ſäga.

Cephiſe och Kärleken.

En dag, då jag geck willſe med den täcka Cephiſe i Jdaliens ſkogar; blef jag warſe Kärleken ſom ſof ibland blomſtren under et Myrten träd, hwars qwiſtar fläcktade det ſwala wäſtanwädrets anda — lekar och nöjen ſom eljeſt altid äro hans följeſlagare, hade då öfwergifwit honom för at mera fritt ſkalkas tilſammans: han war allena, jag hade Kärleken i min wäld, hans koger och hans båga lågo bredewid honom, och om jag hade welat, hade jag kunnat taga deßa hans wapen — Cephiſe, hon tog då denna mäcktiga Gudens båga, lade en pil derpå utan at jag märkte det, och ſköt den på mig — jag ſmålog och bad henne ſkjuta en gång til, efter hon förſta gången träffat mig ſå lindrigt — under det hon ſyftade på nytt, föll pilen ned på foten, Cephiſe gaf ſig derwid, den war en af de tyngſta i Kärlekens koger, hon tog op den och träffade mig „ack! min Cephiſe! wil du då döda mig? — hon ſteg då närmare til Kärleken — „han ſofwer ganſka tungt ſäger hon, han har blifwit trött igenom ſitt bågſpännande, — jag måſte pläcka blomſter för at binda honom til händer och fötter . . . . nej, dertil ſamtycker jag aldrig — då ſkal jag taga bågan och med alla krafter ſkjuta honom en pil — „Men han waknar ſwarade jag = ack! gerna, låt honom wakna: han kan ju ej ſåra oß mera än han gjort? — nej nej; låt honom ſofwa, wi ſkola blifwa här och wår kärlek ſkal ännu bli ſtarkare.

Cephiſe bröt då af några Myrten qwiſtar „jag wil ſäger hon, gömma Kärleken derinunder, Lekar och nöjen ſkola leta honom förgåfwes, hon öfwerhöljde honom då och och log „Men hwad roar jag mig med? ſäger hon, jag bör ſtäcka wingarna på det ingen flygtighet må mera finnas på jorden, ty den här lilla Aſtrild flyger ifrån hjerta til hjerta, och för obeſtändigheten med ſig.

Hon tog ſin ſax, ſätter ſig, och med ena hand, då hon håller i de förgylta wingſpetſarna kände jag mitt hjerta darra, jag ropar at hon ſkal låta bli — hon hörde mig intet utan klipper til, ſläpper ſin ſax och flyr ſin kos.

Då Kärleken waknade, ſkulle han flyga, men han märkte en tyngd ſom han förut aldrig wetat af, han ſåg ibland blomſtren ſina afklipta wingfjädrar ligga och började gråta.

Jupiter, ſom ifrån Olympen ſåg Kärlekens öde, ſänder honom et moln hwari han ſkyndar til Paphos Slott i barmen på Gudinnan Venus, „min Mor ſäger han, förut fläcktade jag med mina wingar på ert bröſt; jag har miſt dem, och hwad ſkal jog nu blifwa? — „gråt intet min Son ſade den wackra, ligg här i min barm, och de ſkola wäxa i wärman — tycker du intet at de redan äro ſtörre? tag mig om halſen och klappa mig, deß förr wäxa de, ſnart blifwa de ſå ſtora ſom de warit förut; jag ſer redan förgylningen på wingſpetſarne: innom några minuter , , , de äro ſtora nog min Son, flyg flyg — ja! ſäger han, jag ſkal förſöka, — han flög derifrån men wågade ſig ej långt utan haſtade tilbakars i barmen, — han flög ännu en gång, men kom åter til ſin Mors bröſt, och omfamnade henne — hon ſmålog, han omfamnade henne på nytt och kyſte henne — omſider ſwingade Kärleken ſig op i luften och regerar nu öfwer hela naturen.

Aſtrild, för at hämnas på Cephiſe, har förändrat henne til den flygtigaſte af alla ſkönheter — hwar dag i ſitt lif brinner hon af nya lågor, hon har älſkat mig, hon har älſkat Daphnis, och nu ſom bäſt har hon den ömaſte wänſkap för Cleon — Hårda Kärleks Gud! det är mig du plågar, jag wil gerna omgälla hennes brott: men ſtraffa mig häldre på något annat ſätt.

* * *

Til de Rika *).

Nyttjen det ögonblecket ſom återſtår för eder at göra godt; kanſke ſnart nog, är det ej mera til — waren då ömſinta och giſmilda för at undwika det ſtynget ſom ſårar in i ſamwetet — hören ni de nödlidandes ſuckar? de återfordra den betan af ſit lifsuppehälle ſom ni någon gång röfwat af dem, och ſom ni i ert öfwerflöd förtären — kom fram i dagen ni ſom älſken ſpectacler! — hwilket rörande ſpectacle! —

Här en olycklig Mor ſer ſitt tynade bröſt narra et däggande barns, ſin enda, ſin älſkade Sons hunger, hwart enda ſkrik ſkär henne in i ſjälen, det är hennes foſter och hon kan knapt en minut opſkiuta den döden ſom ſkal rycka det ur hennes armar — där en gammal 60 års man, ſom grånat wid plogen och af hwars arbete och ſwett ſå många männiſkor lefwat — ack! den tröſten felas honom äfwen at få dö i et Hoſpital.

Ni! ſom lefwen i öfwerflöd! ſom låten edra wangs-hăſtar trampa et Folk, då edar opſyn ännu grymmare wälfwer ſig emot dem med högmod och förakt; tron ni wäl at detta onda är utan all hjelp, inbillen eder aldrig at det är hopens lott at wara olycklig — om något godt redan är börjat, ſå ſluten derifrån, hwad ſom ännu kan göras och tänken aldrig det medel felas at underſtödja den förtryckta mänſkligheten.

Det äro få männiſkor med all ſin omänſklighet, ſom då de giſwa en fattig, icke tänka at det war nog litet, och at deras öfwerflöd tålt en ſtörre minſkning — men man förqwäfwer innom ſig denna hemliga röſten ſom likwäl är ej annat än rättwiſa och medömkan Man ſanſar ſig intet, ingen gräns för behofwerna, man märker det, och man wil förborga det, men man tilſtår likwäl innom ſig at man bordt giſwa mera, ſamwetet wäpnar ſig emot en, det ſofwer aldrig — Man kan til en del qwäfwa men aldrig förqwäfwa det.

Jag

---

*) Inſändt.

Jag lemnar dem ſom läſa mig, wid denna tankan, öfwertygad at de känſlolöſa ſkola lefwa den förfärliga dagen då de önſkade ſig hafwa fullgjort en ſkyldighet ſom då är för ſen — jag wil förekomma dem at det fins ingen annan tröſt öfrig, än om de warit medlidande och hjelpſamma — det är med deßa roſor, den förſkräckeliga wägen til ewigheten ſkal beſtrös.

Til min Älſkarinna *).

- Ja! ſköna Danke! hwad lycka
Utaf din hand at kramad bli!
At dig i ſina armar trycka! . . .
Men ack! hwad wälluſt deruti
At dina känſlors utbrott ſmaka,
Och på dit täcka bröſt förſaka,
Den Werld ſom lifwets ro förſtör —
Så för mig i din famn tilbaka . . .
Ännu jag deßa ſuckar hör;
Ännu jag deras intryck känner,
Den lågan än mitt hjerta bränner
Som i dit ſkiöt mig hänryckt gör;
Men då härnäſt min mun wid dina läppar rör;
Jag lyder känſlan och jag dör.

—o —å —ö

Inpromptu **)

I anledning af den i Dagbladet N:o 54 införde liknelſen.

⁂ ⁂ ⁂

Ja — Werlden en Theatre är,
Som ömſom Sorge-Spel och Luſt-Spel föreſtäller;
Men när til ſlut Rideaun man fäller,
Då, då, Acteurer! Er det gäller,
Hur Ni ha ſpelat här.

---

*) Inſändt.
**) Inſändt.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 59.

Stockholm, den 23 November 1781.

Philoſophie *)

Hwad är du? Hwarifrån kommer du? Hwad gör du? Hwad ſkal du bliſwa? äro frågor, ſom man bör göra til alla warelſer i werlden, och hwaruppå ingen ſwarar oß. Jag efterfrågar hos örterna, egenſkapen af deras wäxande ſjäl, och huru en och ſamma jordmån kan frambringa ſå olika wäxter? Deßa ſtumma och känſlolöſa warelſer, ehuru begåfwade med en ſlags Gudomlig förmögenhet, lemna mig i min okunnighet.

Jag rådfrågar denna myckenhet af ſärſkilta ſlags djur, hwilka alla hafwa och meddela rörelſe, ſom äga ſamma Känſlor med mig, ſom hafwa et ſlags tankar, minne och paßioner. Deßa weta ännu mindre än jag hwad de äro, hwarföre de äro til, och hwad de ſkola förbliſwa.

jag gißar, och har deßutom anledning at tro det Planeterna, äfwen ſom de oräkneliga Solar hwilka upfylla Werlds-rymden, äro bebodda af känſloſulla och tänkande warelſer; men et omätligt afſtånd åtſkiljer oß, och ingen af deßa inbyggare har någonſin warit här öfwer hos oß.

, , , , , , , , , , ,

, , , , Jag har ſett huru männiſkan under ſin leſnad, om hon är utan förſwar, upſlukes af djuren, och at de äfwen förtära henne då hon är död. Således wet jag ej om någon dödlig kan tilägna ſig at wara Naturens Herre. Slaf för alt det ſom omgifwer mig, inneſluten uti en punkt, och omgifwen af omätlighet, börjar jag med at forſka uti mig ſjelf, och at finna wår Swaghet.

Jag är et ſwagt djur; jag ägde då jag föddes, hwarken ſtyrka eller känſla, eller ingifwelſe; jag förmår ej en gång at ſläpa mig til min

Mo-

---

*) Inſändt.

Moders bröſt: en förmåga, ſom likwäl är gemenſam med de fyrfota djuren; jag förſkaffar mig tankar på ſamma ſätt ſom jag då mina organer börja at utweckla ſig, förwerfwar mig någon ſtyrka. Denna ſtyrkan ökas hos mig ända dertil, då hon ej kan ſträcka ſig längre, och minſkas ſedermera dageligen. Förmågan at fatta ideér, ökes äfwen til ſitt mål, och förſwinner ſedan ſmåningom.

Hurudan är denna mekanik, ſom ſtundeligen föröker mina lemmars ſtyrka til det föreſkrifna målet? Jag wet det icke; och de ſom hela ſin lifstid warit ſyſselſatta at utforſka denna orſak, äro lika okunniga med mig.

Hurudan är denna andra förmågan, ſom ſkapar bilder uti min hjerna, och förwarar dem uti mitt minne? Förgäfwes efterſträfwar man at utgrunda denna hemlighet; ſamma okunnighet, om de förnämſta ämnen, ſom följde oſs ur wår wagga, följer oſs ned i grafwen.

Til Utgifwaren.

Min Herre! ſom behagat ſå rundeligen i början af Wälſignade Tryckfriheten (ty N:o 1 törs jag intet citera ſåſom förbuden) låfwa, at variera ſina ämnen, at göra lectüren intereſsant för något hwar claſs i mänſkligheten, jag medger, ni kunde ha edra ſkäl, i anſeende til den oräkneliga mängd af Prænumerations-Sedlar *) ſom ni debiterade, och ſom ſatt er i en train och et wälſtånd, men ni förlåter mig at jag eckſå har mina ſkäl at påminna er, det ni ej ſå præciſt hållit deſsa förſäkringar inför det allmänna — då ni intet känner mig, torde ni wäl påſtå at jag bör bewiſa hwad jag hazarderat — ingen ting lättare — ni medger mig wäl at Herrar Boktryckare och Bokhandlare äro en claſs människor, ni medger mig kanſke at Läſare och Läſarinnor utgöra en claſs, ſluteligen torde ni wäl medge mig at ni aldrig upgiſwit än mindre recenſerat all den witterhet och det lärda ſammel-ſurium ſom ifrån Bokpräſsen ſtrömmat in i hjernorna, hjertans Herre för och efter detta! hwilket fält! hwilken bana at rida til rings på! hwilket förfärligit Turkhufwud at ränna emot! — men kanſke o Wälborne Ridare! ni rider på ord, alt är ej lärdt och wittert ſom kommer ifrån Bokpräſsen — d'accord, — ändra då namnet eller Titteln, til exempel:

Ifrån

---

*) Min Herre har ej läſt min Annonce i N:o 55.
Utgiſs

Ifrån Tryckeriet kommit.

Ännu til exempel, Tidsfördrif i Pig-kammarn beſtående af Sagan om Glastoffeln, dito om Blåſkägg Moralen är der klädd i den täckaſte ſkapnad, händelſerna ſå rörande, i liten octav, arket koſtar en ſkilling, wärket continuerar oafbrutit ingen Prænumeration tages derpå.

Afhandling om åtſkilliga ſätt at förbättra Swenſkt bränwin m. m. bifallen och belönt af Kongl. Direction öfwer de regala Brännerierna 1781. Chymiſk och Patriotiſk Pieçe Anonym, hwad för oändeliga ſätt får man der icke läſa at göra denna drycken både angenäm och dyrbar blott för en och en half ſkilling? formatet i duodeç.

Werlden är ſig altid lik Öfwerſättning, en Satir på tidens dårſkaper, ſkal wara ſkrifwen för Frankrike men för at tala ur Auctors Företal paßar til alla Riken til alla tider, koſtar tri ſkilling.

Konſten at tänka löſt ſäljes arktals, förſta arket redan för 14 dagar utkommit, utan twiſwel lär Allmänheten wänta med nyfikenhet på de följande om de med ſamma ſtyrcka ſom detta ſkola ſoutenera Titteln — i octav, koſtar 1 ſkilling och fins endaſt i Boklådan midt emot Rådſtugan.

Se ſå kära Herre nu mera efter detta och för detta! ! (jag wet intet om jag förgår mig i Tittulaturen) har ni plan til en ny Artikel, fåfängt inwändes at Stockholms Lärda Tidningar ſom utgifwas 2 gånger i weckan optaga alt ſå generelt, nej — i Stockholm ſwettas 50 Bokpråßar dageligen och intet mera än en enda lärd Tidning, — min gratieuſa Utgifware! neka intet en Prænumerant ſom tappat bort Sedeln och nu köper för contant den Wälſignade Tryckfriheten — Jag lefwer &c.

Hörſamma tjenare
N. N.

Swar på föregående Bref.

Om Gunſtiga Hern hwem han är, tillåter mig ſwara ſå blir det (ſedan jag likwäl tackat för ihogkomſten, den upgifna planen och exemplen) ungefär i de här orden „hjertans gerna, blott Herrar Boktryckare och Bokhandlare ſkulle wilja åtaga ſig den mödan at inſkicka til mig det de wilja ha annonçerat, då jag ſjelf bör göra reçenſion, ty at köpa hwar nyß utkommen Bok, brochûre eller ſkriſt för deras och Läſarens nytto, det ſkulle ſtrida emot min egen nytta, och egennyttan, hjertans Herre! är den ſtrömen, ſom drifwer det ſtora Werldshjulet deri Utgifwaren af Wälſignade Tryckfriheten är en liten kugge — Efter ni nu är en contant köpare och ſå ſer at ni ej opger ert namn då ny Sedel ſtraxt erhålles utan minſta afgift, ſå har jag ockſå den äran at med en beſynnerlig acktning wara min okända Herres

Ödmjukaſte tjenare.
Utgif.

Annonce.

Redan i Junii Månad erhölt jag ifrån en Anonym til införande et Franſyſkt ſwar på den Franſyſka Oden i N:o 105 af Dagligt Allahanda ſom börjas med Tairai je? continueras och ſlutas med ack! och ack! — jag averterade ſtraxt i N:o 33, at ſå ſnart ordningen af de förut inſända ſkriſter nånſin tillåter, ſkulle det införas — Nu ſedan ordningen kommit, och jag inlämnade det til Herr Stolpe, blef jag icke litet ſurprenerad at få det igen med utlåtande at han ej tryckte det — jag geck då til Herr Aſſeſſor Pfeiffer ſom åfwen har ſitt egit Tryckeri och hwilken ej balançerat at ornera ſina dageliga Tidningar med den ſublima Oden, jag gißade at Herr Aſſeſſorn ſkulle wara ganſka edifierad öfwer ſwaret ſom då komme på ſitt rätta ſtälle — men mißräkning öfwer all mißräkning! Herr Aſſeſſorn agerade negativus utan at allegvera annat ſkäl än at han ej gör det — hwad återſtår? jo! at längre fram anlita Lagens handräkning, öfwertygad at wår Wälſignade Tryckfrihets Förordning är helig lika ſå för Boktryckare ſom Auctorer — emedlertid har detta warit en af mina käraſte ſkyldigheter at i förhand avertera den Anonyma Författaren, hwars nit för wår dyra Konung och wårt ſälla Regeringsſätt, hwars Patriotisme, hwars wälgörande hjerta tilſammans med qwicka och lyckliga expreßioner på en Franſyſka ſom ej är Swenſk, röjas i hwar enda rad.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 60.

Stockholm den 26 November 1781.

Min Herr Utgifware!

Härom dagen föll det mig in at beſe det ifrån Africa hitkomna förſkräckeliga djuret, jag hade förut ſett den tigrerade Åſnan, och jag wäntar nu med otålighet på Strutſen, ſom efter inlupna berättelſer ſkal wara anländ til Götheborg — ja! kära Herre! i den tankan begaf jag mig ifrån Skanstulls gatan der jag bor, klockan Præcis 7 om morgonen, för at klockan 9 kunna til fots wara framme wid Lejoninnans palais på Djurgåln, det påſtås at denna Monarchinnan ibland djuren endaſt är viſible förmiddagen, och den öfriga dagen ſkal hon paßera i ſin Sång-kammare — hwad händer? jag ſtråfwar i lysningen öfwer Södermalms-torg och hittar der detta hopweckalde papper ſom jag har den äran innelyckt ſända — jag kan icke neka at nyfikenheten narrade mig at läſa det, hwad underlig ſkickelſe! gå til et Lejon och ſå blindwis träffa en dialogve om björnar — jag får kanſke lof at prævenera min Herre, det jag til profeſſion är Poét och djurkännare, at jag ſåledes ſom connoiſſeur kan tala både om wers och björnar, hwilka nu på en tid likwäl mera practiſerat mig än jag dem — Sedan jag läſt, återläſt och ännu en gång läſt det, raiſonerade jag med mig ſjelf „ſuum cuique, ägaren bör „få igen et ſå angelägit document, det angår ju en ſumma af tjugutu„ſend plåtar ſom Tracenten Mars aſſignerat på Rewers innehafwarens „Far — jag ſkyndade mig då hem för at dechiffrera — jag jämförde alla ſtilar, alla maner i wers ifrån Boileaus l'art poetique ända til Herr Aſſeſſor Pfeiffers Dagligt Allahanda, men fåfängt min Herre! aldeles omöjligt, utan twifwel är det en ny ſtiärna på den Poétiſka himmelen — jag wände då hela min attention på innehållet, huru lätt finner jag icke at han är ung, at han är Adelsman, at han är Officer, til och med at han år Infanteriſt, ligger i Garnizon i Stockholm ſå wida han fræquenterar Lagålsgåle — men på andra ſidan hwem år icke Adelsman? (Swånn år långt ſällſyntare) hwem år icke ung? hwem år icke Offçer? och hwem fatigverar icke i ſulla 14 dagar ja någon gång til 3 weckor au champ de Mars? det år åſwen ſå naturligt at til alt detta fordras oerhörda utgifter, och ſåledes blir intet owanligt at något hwar kan wara ſkyldig detta lappri, (at tala Krigs-Gudens ſpråk) — Herr Utgifware! tilſtå då med mig at den ſnårjer ſig ſom wil leta gåtan i den wågen — det återſtår då at ſluta ifrån Auctors Far, ſom (då han ſå lått ſom Mars tror kan betala ſin Sons ſkuld) år åtminſtone Capitaliſt af 40 eller 50 tuſend plåtar, at han bor i Stockholm derom år ingen fråga, Poémet röjer det, at han ej kan wara Offçer ſåger ſunda förnuftet mig — ſedan Subordination allena bliſwit ſjålen i detta ſtåndet, ſå hade Mars endaſt behöſt låta expediera en Ordre och den gamla Militairen hade nog förſtått lyda, ſå framt han annars haft någon tjånſt ſom anſtått en annan, — hwad år icke då all ting inwecklat och mörkt? hår fås ingen uplysning, — jag frågar Er min Herre! i detta tidehwarf, i denna rika period hwem år icke Capitaliſt utom Ni jag och Offçern quæſtionis? (alla 3 Rimmare) hwem har wål icke i Stockholm dår Handelen ſå florerar 50 tuſend plåtar? — Ni ſer ſjelf den ſiſta reſſourçen ſom år at inſåtta Skaldebreſwet i Wålſignade Tryckfriheten då den ſanna ägaren nog anmåler ſig — förbliſwer etc.

◆ ◆ ◆

Skalde-Bref til min Far.

Kring Stockholms ſödra bårg geck jag en mulen dag,
  At i min enſlighet beſinna ödets lag,
Förſt ſpelte ſinnet mitt på glada barndoms åren
Dår tuſen nöjen gro ſom blomſtren förſt om wåren,
Sen ſågs min ungdomstid likſom en oſkulds graf
Dår åren taga til, men nöjet tager af,
Det war på denna grift, jag fant bekymret rotas,
Och Manna åren ſnart af biſtra ſtormar hotas,
Siſt blef min tanka förd på åldrens kulna höſt,
Dår endaſt hopp om ſlut år Gubbens hela tröſt.

Beſtört ach likſom yr af deßa tanke-griller,
Jag tänkte för mig ſjelf „wårt lif är då et giller;
„Där under ſken af ro, blott oro ligger däld
„Och mänſkans hela tid åt lyckans nåd är ſåld.
„Min barndom är förbi — bekymret ren mig möter,
„Och ofta plågors ras min glada ålder höter,
„Jag qwäfwer ſju behof, när et jag fyller opp
„Men qwäfwa tuſendtals, dertil mig briſter hopp;
„Hwem bör ej wara klädd? mitt lif på föda manar,
„Och et af deßa twå mig wäg til Gilſtun banar,
„Min lilla hushållskonſt på intet ſätt förſlår,
„Den dubbla lön förtärs, Crediten kråftan får,
„Jag ofta glömma wil, wår dårſkaps twungna lekar
„Men at dem öfwerge, mig Samfundsbandet nekar —
„Född i det förſta ſtånd, i tjänſt hos Ärans Kung
„Får jag ej gammal bli, då jag ännu är ung.
„Den hopen jag mig ſäldt, den göra bör mitt nöje
„En Eremit i hjälm för werlden är et löje,
„Och wil til detta alt jag lägga modets knep,
„Tycks Gilſtun bli mitt mål och hjelpen bli et rep.

„Du krigets grymma Gud! ſom hwälfwer Hjeltars öden;
„Som faſan för dig har och följs af bleka döden;
„Hwars Lager watnas bäſt med ſtrömmar utaf blod
„Och til hwars offertjänſt man opfant krut och lod;
„Du! ſom för dina barn plär wäg til Äran bana
„Kan du mig öfwerge? — jag ſwurit har Din fana;
„Förlåt en ung Soldat uti ſitt öfwerdåd,
„Som rätten fordrar förr, än tigger om din nåd;
„Om ej mitt öde är at dina Lagrar ſkära
„På Lagåſsjäles ſlått at Hjelte-wägen lära,
„Om jag i dunets famn för krig ſkal wara fri;
„Så låt dock ej din Son et rof för björnar bli.

— Jag teg — et måln ſteg op och blodrägn börjar falla
Hwad blixtrar i en blick! ſom häftigt om mig knalla!
Et ſken! et eldrödt ſken! på Himlens ſwartblå hwalf,
Och bärget där jag ſtod, det höjde ſig och ſkalf;

En brinnande Comet jag ſåg på fäſtet ljunga
Nu Himler, jordar, haf — de röra ſig och gunga,
Jag darrar — krigets Gud för mina ögon ſtår
Och ſtraxt min rörda ſjäl en Himmelſk ſtyrcka får;
Han talar — „hör min Son! hwem wil dit lugn förſtöra;
„— Jo! björnar Store Drott! de mig på Slottet föra,
„— Kan du ej ſlippa dem? — „nej tag dem F . . ſå ſant,
„Jag ingen ſtyfwer har än mindre någon pant.
„— Din ſkuld är den ſå ſtor? — „kring tjugu tuſend plåtar,
„— Et lappri i min tjänſt! — „nej! den mig inter båtar,
„Mitt hwita band, min ros, min wärja, uniform
„Min handpik, kångband, Schärp ej hindrar denna ſtorm;
„Du tarfwar då min hjelp? — „jag wågar den begära
„— Wälan! min egen Son! jag ſkal dig wägen lära;
„Där du har fått ditt lif, du äfwen hjelpen får,
„Naturens egen röſt för dig i borgen går.
„Gack ſkynda dig min wän! och til ditt urſprung haſta,
„Löp til din hulda Far, dig i hans armar kaſta,
„Berätta honom alt, jag wet at det går wäl
„Han ej förneka kan ſin egen blod och ſjäl!
„Hwad glädje för en Far! då han af döden manas
„I ſina Fäders grift, at i ſitt ſamwet anas,
„Det han för ſina Barn en framtids wäl beredt
„Än mer, då han dem ſjelf på framgångstrappan ledt,
„Gack då med modigt hopp — jag wil dig biſtånd gifwa,
„At hwad du hört och ſett i bunden ſtyl beſkrifwa:
„Faſt i ditt Skaldebref ej Skalden käns igen
„Ditt upſåt endaſt döms . . . farwäl min kära wän —
I ſamma ögnableck, Han undan mig förſwinner
Och jag innom mig ſjelf en glättig aning finner —
Jag genaſt hemåt går — „Se här min bäſta Far
„Mitt ſällſkaps prat med Mars, och hwad han gaf för ſwar.

Annonce.

De få reſpective Prænumeranter ſom ej uttagit ſina blad af Wälſignade Tryckfriheten, men hwars tanka likwältorde wara at Complettera dem, anmodas at göra det innom 14 dagar hälſt oplagan ej är ſtörre än 3000 Exemplar och börjar nu at gå ut.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 61.

Stockholm den 28 November 1781.

Inſändt.

Abbé Raynal, för hända den andra Rouſſeau til wett och hjärta, har ehuru han länge lefwat och länge ſkrifwit, ändå ej warit känd och utropad förän nu i ſednare åren — et bewis, at ſtora Män ſällan ſjelfwa ſkära de lagrar de ſå wäl förtjent, kanſke hade detta geniet haft ſamma öde med ſå många andra ſom förſt efter ſin död börjat lefwa, om icke en Fredrich och en Joſeph, werldens ſtörſta Regenter, läſt hans arbeten, högaktat Auctoren och tilbjudit honom en friſtad i ſina Länder, — alla tidningar hafwa talt derom, men aldrig hwad ſom warit ordſaken til hans renommé och hwarföre deßa höga kännare (hwars efterſyn blifwe Europas ära!) ſkänkt honom wedermälen af ſin nåd och ſit förtroende — jag har då för at på den ſidan preſentera Raynal för mina Landsmän gjordt ſmå utdrag utur hans arbeten ſom han för längre tid författat — jag hoppas at deßa tankar eller ſtropher ſkola til en del caracteriſera denna de Kröntas Wän och det tryckta Männiſko-ſlägtets wälgörare.

Konſten, den ſtora konſten at regera är den endaſte, ſom man har rätt at utöfwa utan at hafwa lärt den, — man födes dertil.

War rättwis, det är Furſtars Sedolära.

Det är en fåkunnog fördom hos de Furſtar ſom icke tro ſig wara nog mägtige, lyckelige och ſtore, utan då de äro enwäldige: de påminna ſig icke hwad Salluſtius ſagt: at ingen magt på jorden är ſäker, utan den ſom har ſin gräns — En Konung är icke ſtor i mån af ſin magt, ſina länders widd, ſina ſegrar, utan i den mån han gjort ſina underſåtare lycklige.

Man dyrkar friheten och känner henne icke — hurudan war friheten i Athén när man ſtraffade Ariſtides och Socrates med banlysning och förgift? hurudan i Rom? et drägeligit ſlafwerie, då man hade bröd och ſkådeſpel (Panem & circenſes).

Lagar kunna med beſtånd icke göras för tilkommande tidehwarf; än är månniſko-ſlägtet i ſin barndom, förnuftets ſol i ſin upgång.

En Tyran känner hwarken folkets mißnöje eller ſin egen fara — en ſlafwiſk nation ſom är bragt til förtwiflan talar genom mord och upror — at råda en Tyran, det är at twätta ſina händer uti egit blod.

Det är et Perſiſkt ordſpråk ſom förtjenar at minnas: man måſte ſå belöning om man wil at förtjänſten ſkal wäxa.

Om inga ſmickrare woro, så woro inga Tyranner, en enwålds-Herre är Gud i ſit land, hans Miniſtrar äro hans Präſter, och etiquetten är hans dyrkan.

Det är märkeligit hwad Tacitus ſagt ”in corruptiſſima republica plurimæ leges.”

Brottſligas ſtörre antal wittnar om en tyranniſk och wårdſlöſad regering.

En ſund politique älſkar dagens ljus, ſanning och kundſkap, ſamt at hwarje Medborgare i Staten känner ſin plickt och ſin rättighet — det är hederligare at wara Styresman wid en Högſchola än tucktomåſtare på et dårhus.

Hwad är en laglig Regering? — det är den makt och det Majeſtät folket lämnat åt en eller flere til befrämjande af allmänna wälfärden — är då et Parlament et Råd en regerande folkets Herre?

En Inkräktares eller Segerwinnares wapen-rätt är den ſamma ſom röfwarens — De lagar ſom med wåld ſtiftas, kunna med rättwiſa brytas.

Kan et folkſlag ſtyras utan Konung? men kan en Konung ſtyra utan underſåtare?

Konung Stanislai Leczinſki Fader har ſagt: "häldre frihet med "fara än ſlafwars lugn," eller på Latin "malo periculoſam liberta-" tem quam quietum ſervitium."

Hwilken är den lyckligaſte Regerings-Form? där underſåtarn icke kan miſsbruka ſin frihet och regeringen ſin magt.

(Mera en annan gång.)

* * *

Anecdoter.

Af Hiſtorien känner man at wiſsa Familier, wiſsa männiſkjor aldrig äro gynnade af lyckan, twärtom, at olyckan, hela deras lif igenom, äro en beſtändig följeſlagare. — Man kan citera Stuartska huſet ibland de högtförnäma, ibland männiſkjor wil jag anföra ifrån Frankrike (i Swerige fins ingen olycklig) en Præſident Rançonnet med hela ſin Famille, ſåſom exempel derpå, han ſjelf, född af godt folk och en Man af förtjänſter, blef igenom en orätträdig Proceſs, twungen at förtjäna ſig ſit lifsuppehälle ſom Factor på et Tryckeri; han hade aldrig förlag til papper och tryck på 1:ſta Nummern af et Dagblad, hans Dotter dog på Lazarettet, hans Son under Bödelns hand, hans Fru blef ihjälſlagen af åſkan och ändteligen han ſjelf, på en Miniſters befallning, häktad; ſlutade ſit olyckeliga lif rent af ſwält i arreſten.

För några dagar ſedan diſputerades på et Caffehus om en händelſe. — För at bewiſa ſin ſats, citerade den ena Dalins Hiſtoria. — 10 R:dal., at det ej ſtår i Dalins Hiſtoria, ſade den andra. — Hwad! och jag har läſt det i går aftons på ſängen. — 10 R:dal. at ni aldrig läſt Dalins Hiſtoria. — Hwarföre ſkulle jag intet läſt den? jag har ju den i mitt Bibliotheque. — 10 R:dal., at ni aldrig haft och aldrig har Dalins Hiſtoria. — Han war då änteligen twungen at antaga wadet; men under wågen, då de gå ut för at bewiſa hwem ſom wunnit, afſtods derifrån, och den, ſom citerade Dalins Hiſtoria, ärkände at han aldrig läſt den, aldrig haft den och, at han hädanefter äfwen ſå litet kunde få den, ſom et Bibliotheque.

Då Konung Johan den tredje i Portugal låg fram för Altaret i Kyrkan, at communicera, ropar en af hans underſåtare hel högt, ſom war tilſtädes: "Communion ſkal opſkjutas tils Konungen hört mig å nyo, och gjort mig rättwiſa." — Denna ſtora Furſten ſteg ſtraxt opp, geck i ſit Råd, gaf et rättwiſt utſlag, och bicktade ſedan. — Konungens nåd och ſamwets-granhet bör wäcka ſtörre förundran, än underſåtarns frimodighet.

På Operan i Boſton war en gång ſtark trångſell på parterre. — Til och med figurer, ſom hade rättighet at ſitta på Amphiteatern, ſtodo der, en af dem, til ſin ſtora ſmärta, blef klämd, af en robuste och tjock Borgersman, at han juſt i wredesmod ſkrek hel högt: när man är ſå olyckligt wäxt, ſom Ni, min Herre! ſå bör man wara härifrån. "Nådige Herre, ſwarade Borgaren, alla männiſkjor kunna ju intet wara platta."

Då en Herre i China, ſom war döf, blef utnämd til Mandarin, ſom på Swenſka kan ſwara emot Landshöfdinge, ſade han: "aldrig har Kejſaren kunnat göra bättre wal, ty mina underdåniga "berättelſer blifwa altid lika, at jag aldrig hört hwarken ſuckar, mißnöje eller klagan af det tryckta och fattiga folket."

En ſom trodde ſig äga djupa inſigter i litteraturn, laſtade wid et tilfälle alla nyß utkomne böcker; ingen ny Auctor ſkref honom i lag, den ena hade det felet, en annan et annat, hwarföre tar ni intet de äldre Auctorerna för er domſtol? frågade en af ſällſkapet, ſom ledsnade wid hans critiquer — Det är derföre at han ej känner namnen på dem, ſwarade den tredje ſom ſatt i en wrå.

Annonce.

Uti Huſet N:o 33 i hörnet wid Smedjegats brunn finnes gips til ſalu för en daler k:mt kappan.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 62.

Stockholm den 30 November 1781.

Landt-Wiſa. *)

I en lund wid en bäck
Uti ſkygd af en häck,
Där ſatt en qwinna from och täck
Med en ſtickſöm i hand
Kaſta ögat ibland
På flickan ſom lekte wid ſtrand.
Tankfull, men in i ſjälen nögd
Kände hon ömma hjärtats frögd,
Af ſå ſält tidsfördrif - - - -
Himmel ack! ſad hon, gif
Skygd för ſå menlöſt lif.

* * *

Under ſkuggan i bet,
På en gräswall ſå fet
Hon hörde ſpäda lambet let.
Cucu ſkjälde i topp;
Siſkan plocka en knopp;
Alt andas lif och hopp.
Myran, ſom långa barret drog,
Märkte hon äga likhet nog,
Med ſin ärliga Man,
Likſå trälar ock han,
Sad hon, och hjertat bran.

* * *

---

*) Inſänd.

När hon ſatt nu ſå här,
Fager, ömſint och kär,
Långt bort ſåg Mannen komma där
Swettig, ſolbränd och trött,
Inom lifſtycket blött
Men glad at ömt bli mött;
Sprang hon, tog flickan på ſin arm,
Som kärligt ſmekte hennes barm.
Smög ur buſkarna fram,
Lopp ſin Gubbe i famn,
Som til ſin ſällhets=hamn.

* * *

Nu til aftonen led,
Dagens ſtjärna geck ned,
Och nattens ſkugga ſakta ſkred.
Under ſkämtſamma ord,
På det ſnöhwita bord,
Blef ſnart en måltid gjord.
Filebunka, litet bröd och fiſk
Såg man uppå deras ſnygga diſk;
Ändtlig läſtes en bön,
Hwilan ljuflig och ſkjön
Blef ſäta Makars lön.

* * *

Strödda Tankar. *)

Då Swerje ſnart fournerar ſå många ruiner ſom Rom, är det underligit at främmande Artiſter äro ſå ſällſynta här.

* * *

Låt oß ockſå med åren ändra ſmaken, hwar och en älder bör likna årstiden: man bör altid wara ſin egen och aldrig ſtrida emot naturen, ſådane böjelſer förtära i förtid wår lefnad.

* * *

Okunnogheten har aldrig gjort ondt, det är endaſt willfarelſen ſom är olycklig, man mißtar ſig aldrig, då man wet ingen ting, men man mißtar ſig då, när man tror ſig weta för mycket.

* * *

---

*) Inſända.

Wara fattig, utan at wara fri, wore det faſligaſte tilſtånd en männiſkja kan råka uti.

* * *

Konungar wiſa ſig wara männiſkjor igenom ſina ſwagheter, då de genom ſit högmod wilja wiſa ſig wara Gudar.

* * *

Den åran at wara månſklig, öm och wälgörande är ren, och ſå mycket ljufligare, ſom den har få afundsmån.

* * *

Wara oſkyldig och ſtåndaktig; ej förtjäna ſin olycka, men uthärda henne; detta har naturen ålagt männiſkjan: reſten är öfwer wår förmåga.

* * *

Afſmak för det man äger, är et tuſende gånger odrägeligare tilſtånd, än ſaknad af det man förloradt.

Det bäſta ſätt at öfwertyga. *)

Mehemed, en Perſiſk Konung, war, ſom näſtan alla Öſterländſka Regenter, omgifwen af qwinfolk, ſmickrare och Evnucher. — Hazarden, ſom ofta uträttar mera än all förſigtighet, hade ſkaffat honom en ärlig och kunnig Miniſter, ſom, då han älſkade rättwiſan, ſin Herre och Fäderneslandet, nödwändigt borde bli hatad och förföljd, man gaf ej de högſta Ämbeten åt faveuren, man ſålde aldrig Kejſarens nåd, och Damerna, hwars förſtånd aldrig ſträkte ſig högre, än til deras nöjen innom Seraillen, hade ej tilfälle at rikta ſig, och deraf muta ſina lytta upſyningsmän dem de fruktade — med alt ſit trånga begrep, beſlöto de dock Miniſtrens ofärd, och i akttogo en tid, då den wälluſtiga Monarchen omöjeligen kunde neka dem det aldraminſta.

Den i onåd fallna Viziren wille hwarken wiſa ſin oſkuld eller tigga om nåd, han ſkref helt okonſtlat til ſin Herre, „at ſom han altid efterſträfwat at wara nyttig, bönföll han endaſt at få någon obrukad mark, den han kunde röja och lefwa af.„

Mehemed, hwilkens ſamwete ropade, at han ej borde hata den ſom tjänt honom ſå ärligt och ſå wäl, willfor hans begäran, och befalte at någon trakt, ſom war wild och öde, ſkulle opletas til hans tjänſt. — Men til all olycka eller ſnarare lycka, den fanns intet innom riket, Åkerbruket florerade likſå wäl ſom handeln, hela Riksſtyrelſen war et mäſterſtycke, hwar enda underſåte, om den ej lefde i öfwerflöd, ſaknade aldrig en enda af ſina behofwer; Monarchen, ſom fick en underdånig Rapport derom ifrån ſina Gouverneurer, låt då ſäga til ſin fordna Miniſter, at han ſkulle ſjelf få wälja hwilken plats ſom häldſt, ſom wore fruktbärande och opbrukad. — Ack! ſwarade Viziren, jag will ingen annan belöning ha, än den lyckſaligheten, at hafwa tjänt mit Fädernesland, och at min Kung en gång fått weta i hwad belägenhet jag lämnat hans Rike; nu återſtår mig endaſt at önſka, det mina efterträdare likna mig.

Monarchen war ej förſtockad, han kunde tänka, och et ſådant ſwar gaf honom at tänka, han återſtälde då Miniſtren i ſin förra wärdighet, med full föreſats at låta qwinfolk och favoriter beſtyra om deß nöjen i Seraillen, men gammalt och förſtåndigt folk förwalta Riksſtyrelſen.

Utgifwaren hälſar $A \mp b = XYZ$.

För den inſända Hiſtoriſka Beſkrifning om Swerjes tilſtånd under Ynglingarnes regering, är jag högſt förbunden. — Ehuru afhandlingarne om Fiollmer, ſom i början regerade lyckligt; men ſluteligen dränkte ſig i ſina wällußer på det Ludwiſke Gäſtabudet, om Agnes öde, om Ingiald Illrådas illgärning, ſom öfwerraſkade ſina budna Gäſter ſåfwande, och med eld och rån tilſkanſade ſig Små-Kungarnes fylcken, m. m. äro med ſmak författade, ſynas de dock wara för widlöftiga för et Weckoblad, ej häller torde de behaga wårt lyckliga och dygdiga tidehwarf. — Jag nödgas ſåledes utbedja mig anſtånd med införandet deraf, til deß andra mer behagliga ämnen tryta.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 63.

Stockholm den 3 December 1781.

Fördom.

Man undrar och man frågar ofta i Monarchier, ordſaken til alla de republicanſka Tankeſätt, ſom proneras på Theatern, wid bordet, och i ſlutna ſällſkaper — ingen ting mindre underligit, man finner ganſka lätt urſprunget til deſsa fördomar, det ligger i allmänhet i den upfoſtran man ger barn och ungdom — i ſjelfwa werket, hwad få de för böcker och wid hwad beflitar man ſig at de ſkola fäſta ſit minne? — Jo, Romerſka och Grekiſka Hiſtorien, eller häfderna om de twänne folkſlag, ſom ſträkte ſin håg ända til fanatisme för en inbillad frihet — en Pelopidas, en Traſybulus, Brutus, Cato och Cicero, ſe der! hwilka karlar man föreſtäller dem ſom en ſpegel, och til efterfögd — Man affecterar juſt, at med en ſå främmande ſaft föda ſnille och hjerta twärt emot all grund och alla lagar af det Regeringsſätt, ſom wi af Gud äro förordnade at lefwa under, och deraf kommer den blandning af idéer och det miſsförſtånd om Regeringsſättets lyckſalighet. — När man ſå gärna wil rätta ſig efter de gamla, hwarföre gör man det icke i anſeende til dygd, til ſeder, tapperhet, lydnad och öfning i fält, hwilka egenſkaper paſsa äfwen ſå wäl för wår tids Monarchier, ſom för de Romerſka och Grekiſka ſå kallade fria ſamhällen?

****

Billet til Utgifwaren.

Sedan jag i flera år arbetat på en Hiſtoria om Favoriter eller Gunſtlingar och deras öden, dertil ſamlat och utdragit ur autentiqua Böcker och Handlingar hwad jag funnit märkwärdigt, ännu dageligen förökar mina ſamlingar, för at ſnart lägga dem under präßen, ſå torde min Herre både tjäna mig och det Allmänna igenom annoncerande at de ſom äro bewandrade i Hiſtorien eller känna Anecdoter i det ämnet, wille inſkicka korta målningar och portraiter under Couvert til Favorit-Samlaren. — Som prof bifogar jag här 2 à 3 ſtycken, hwilka kunde tjäna til någon rättelſe för de pännor ſom wille occupera ſig dermed. *)

ROBERT CARRE, (Sommerſet) en 20 års yngling af en Skotſk Slägt, kom emot ſlutet af 1609 til London, ſedan han tilbrogt någon tid på utrikes orter. Han war wäl wäxt, och det war näſtan all hans förtjänſt. Hans landsman, Lord Hay, ſåg honom och dömde honom ſtraxt ſkickelig til de högſte Hedersſtällen, ty han kände Konung Jacobs omåtteliga tilgifwenhet för ungt folk, af et ſå ſkönt utſeende. Det war wid en Riddare-Feſt, då Carre öfwerlämnade åt Konungen Skölden, ſom han förſta gången fick wiſa ſig för honom, och, ehuru han hade den olyckan at falla af häſten och ſkada ſig, rönte han dock derigenom Konungens ömmaſte omſorg och medlidande, han blef ſkött och wårdad på ſlottet, och af Konungen ofta beſökt: och at beſkrifningen icke måtte wara trögare än hans lycka och befordran, ſå blef han innom några år Riddare, Vicomte de Rocheſter, fick Strumpebands-Orden, ſäte i Conſeillen, ſtyrelſen af de angelägnaſte ärender, och öfwerhopades tillika med anſenliga gåfwor och ågodelar.

JACOB hade den dårſkapen at tro ſig wara mycket lärd, och det beſwärade honom intet at underwiſa denna ſin gunſtling äfwen uti Latinſka Grammatican. Carre blef icke ſtraxt ſå drucken af ſin lycka at han icke ſåg ſig behöfwa råd och andras erfarenhet, han kaſtade ſig då uti Thomas Overburys armar, ſom war honom en ärlig, förſtåndig och wälmenande wän.

Nu fattades Carre intet annat, än at blifwa lyckeligen gift. Konung Jacob hade åter uprättat Devereux och Hovarts huſen, och förmälte den unge Grefwe D'Eſſex med Grefwe Suffolcks Dotter, Françoiſe Hovard. Detta giftermål blef olyckeligt, i ſynnerhet af den grund, at den unga Grefwinnan älſkade Rocheſter, och wille gifta ſig med

---

*) Rätt gärna. men med det förordet, at af det ſom inſkickas, får göras ſmå utdrag och inſättas här.

Utgifw.

med honom. Overbury afrådde wål härifrån ſin wän på goda ſkäl, men han nyttjade detta rådet icke anorlunda, än at han uptäkte det för Grefwinnan Eſſex. Overbury fängſlades, och efter 6 månaders arreſt dog han änteligen af förgift.

Konungen ſåg inga hinder för detta giftermålet. Grefwinnan blef ſkilgd ifrån ſin Man, ſom förklarades för oſkickelig, och Rocheſter tillades titel af Grefwe til Sommerſet.

Hämden waknade efter några år, (1615) det uptäktes at Sommerſet på et nedrigt ſätt låtit förgifwa Overbury. De ſom med honom i en ſå ohyggelig gärning warit delaktige, blefwo ſtraffade; men Sommerſet och hans Grefwinna befriades ifrån dödsſtraffet. Efter några års fängelſe, lämnades de på fri fot, och erhöllo en Penſion af Konungen uti ſin enſlighet. Deras kärlek förwandlades uti et inbördes dödeligt hat. De lefde flera år uti et hus; men utan umgänge med hwarandra.

GEORG VILLIERS (Buckingham) af god ſlägt, kom ifrån ſina utrikes reſor til London 1615, han war wid 21 års ålder, wäl ſkapad och wäl klädd, alt nog, at blifwa Konung Jacobs Gunſtling. Konungen ſåg honom på Comedien, och fattade genaſt för honom et oinſkränkt tycke; men at bemantla denna ſin häftiga kärlek, tilſtältes ſå, at Drottningen ſkulle anhålla om Villiers antagande i Konungens tjänſt.

Sommerſets fall påſkyndade Villiers lycka; innom några år blef han Vicomte, Grefwe, Marquis och Duc de Buckingham, Strumpebands-Riddare, Ståthållare eller Gouverneur des cinq ports, Præſident, Grand Maitre de Veſtminſter, Connetable de Vindſor och Englands Stor-Amiral. Hans Mor förklarades för Grefwinna af Buckingham, Brodren blef Vicomte de Purbech och med et ord, hans ſlägt gjordes både rik och förnäm.

Han ägde några egenſkaper ſom Häfman, inga ſom Miniſter, han war egenſinnig utan all föreſtällnings-gåfwa, öppenhjertad, mera af ſinnes häftighet än af ärlighet, ſlöſare mera än frikoſtig, oſtadig i wänſkap och oförſonlig i ſit hat, och alt utan urſkillning.

Igenom ſit upförande hade han icke förwärfwat ſig Prinſens af Vallis tilgifwenhet, för at ſtälla ſig in hos honom och tillika ſwärta

Grefwen af Briſtol, ſom igenom ſin underhandling i Spanien hade förſkaffat ſig mycken aktning, inrådde han Prins Carl at ſjelf göra en reſa til Madrid at afſluta ſin Giftermålshandel. Buckingham trugade Konung Jacob at bifalla et ſå äfwentyrligt förſlag, och genom hans tilſtällningar hindrades icke allenaſt wärkſtälligheten af hela den långwariga och måſt efter önſkan afſlutade underhandling, utan den ärlige Briſtol blef wid ſin hemkomſt förſt fängſlad, ſedermera förwiſt på ſin Landt-egendom, med förbud at aldrig biwiſta Parlaments-ſammankomſterna, och hwad ſom än war mera tyranniſkt, dömd, utan at någonſin bliſwa hörd eller ens få wiſa ſin oſkuld.

Utan at widare följa Buckinghams öden ſåſom Gunſtling, äfwen hos Carl den 1:ſta, anmärkes endaſt at han 1638, då han ſkulle i Portsmuth ſtiga om bord, at anföra Engelſka flottan til den belägrade Staden Rochells underſökning, blef han af Lieutenant Felton ſtucken i hjertat med en knif, hwaraf han dog på ſtället.

Uti Konung Sigismunds Hiſtoria af Verving, nämnes en del af ſamma Konungs Favoriter ſålunda: „de allena af Adeln blefwo med „gods och penningar benådade, ſom intet woro förfallne uti Konungens „mißtankar, ſom hade Herr Claes Flemmings gunſt, och infunno ſig „med ſtora ſkänker hos Secreterarne, ſärdeles Jöns Didrichſon Bult, „dock blefwo alla ſådane Donationer wid den påföljande Regements-„förändringen igenom Hertigens reduction under Kronan indragne, jämwäl en part af ſamma Secreterares barn uſle och eländige, i ſynnerhet bragtes den myndiga Mannens och Secreterarens Olof Sverkersſons Son, Sverker, til den fattigdom at han, utan någons medlidande, wardt Hund-fogde, den man nu kallar Spögubbe i St. Claræ „Kyka på Norrmalm.

Wågſpel.

Säg — går det an at wågſpel hindra?
Det ſtrider mot det ändamål
At i wårt land wår folkbriſt lindra,
Bör man förbjuda giftermål?

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 64.

Stockholm den 5 December 1781.

Skamlösheten och Beſkedligheten. *)

En berömd och wäl känd Engelſk Auctor har, uti ſina Moraliſka Förſök, anfört följande allegorie för at wiſa huru ſkamlösheten **) kan blifwa rik, och oförſynt inkräckta hedersſtällen, ſamt huru wisheten och dygden ſom mißtror ſig ſjelf, måſte åtnöjas med tiggarens öde.

I begynnelſen förenade Jupiter dygden, wisheten och ſjelf-förtröſtan, (la confiençe) ſamt laſten, dårſkapen och mißtröſtan, och ſade: „gån at beſöka jorden.

Ehuru han ſmickrade ſig at ſlugt och wisligen hafwa utwalt wärdiga Stallbröder, ſom borde förlikas, i ſynnerhet dygden och ſjelf-förtröſtan, ſamt laſten och mißtröſtan, dröjde det icke långe för än mißförſtånd yppades ibland dem, och ſom ſkingrade wåra res-kamrater.

Wisheten, ſom war hufwudman i det ena ſällſkapet, underſökte och rådſlog altid långe hwad wäg man borde wandra, hwad faror wore at befrukta. — Deßa öfwerläggningar, ſom altid förorſakade uppehåll, mißhagade ſjelf-förtröſtan, ſom utan betänkande, utan farhåga, anſåg den förſta wäg man träffade at wara den rätta. — Wisheten och dygden woro oſkilgaktige; men ſjelf-förtröſtan följde ſina egna ingifwelſer, och geck en wacker dag ſin egen gata.

---

*) Inſändt.

**) Jag har nyttjat Franſka Öfwerſättningen, och är oſäker om l'impudence är rätt öfwerſatt — kanſke det borde heta ſjelftagen myndighet, ſådan, ſom utan et mägtigt beſkydd wore et åtlöje: eller näswishet, ſådan, ſom i fordom tima corrigerades alt för lätt: eller ſlätt och rätt barndom, ſådan, ſom icke behöfwer beſkrifwas; men ſom i umgänge, i ſyßlor, kort ſagt på alla ſtällen, är någon gång olidelig.

Det andra ſällſkapet hade et lika öde, och ſkingrades på ſamma ſätt. — Som dårſkapen war kortſynt och willrådig, wiſte hon aldrig hwad wäg man borde följa: olyckan af hennes owißhet i råd och beſlut, öktes än mera af mißtröſtan, ſom med ſina om och ſina men gjorde ſtändiga uppehåll wid reſans fortſättande.

Detta mißlikade laſten, ſom icke älſkar hinder och ſwårigheter utan et öppet fält för ſina luſtar och begär. — Hon gjorde ſig ſåledes af med mißtröſtan, ſom en yr häſt ſkiljer ſig wid en upmärkſam ryttare, på det hon enſam, i ſällſkap med dårſkapen, måtte hinderlöſt wandra ſin egen wäg.

Förtröſtan och mißtröſtan, ſåledes ſkilde ifrån ſina kamrater, tågade nu en tid för ſig ſjelfwa, til deß ödet förde dem en gång på et ſtälle tilſammans. — Förtröſtan tog ſin wäg til et Slott, ſom tilhörde Rikedomen, och ſkaffade ſig, utan portwaktarens tilſtånd, et fritt tilträde til Hennes Nåd; der hon råkade laſten och dårſkapen, ſom redan woro högt anſedde wid detta Hofwet, och der hon ſjelf innan kort äfwen blef gunſtling, ſamt knöt den förtroligaſte wänſkapsband med laſten och dårſkapen.

Mißtröſtan wågade icke nalkas denna ſtälta Herregården, utan emottog nu underhafwandes tilbud, (det war fattigdomens) at bo i deß hybble, der hon träffade wisheten och dygden ſom dit hade tagit ſin tilflykt ſedan rikedomen wägrat dem herberge.

Dygden ömmade ſig öfwer mißtröſtan, och wisheten fann hos henne ſå goda naturs-gåfwor, at hon lofwade ſig kunna göra något godt af henne: och i ſjelfwa werket gjorde deras umgänge på kort tid henne ſå förändrad, angenäm och behaglig, at hon fick namn af beſkedlighet.

Som elakt ſällſkap gemenligen wärkar aldramäſt på ſederna; ſå wanſlägtade ſjelf-förtröſtan ganſka ſnart uti laſtens och därſkapens ſammanwaro, och fick namn af ſkamlöshet.

Folk, ſom hade ſedt deßa twänne ſamfund i ſin förſta uprinning, ſådane ſom de af Jupiter woro inrättade, och icke wiſte af den ändring ſom ſig ſedermera tildragit, häpnade och häpnar deröfwer än i denna dag; — ty hwareſt man finner ſkamlösheten, inbillar man ſig at finna dygd och wisdom, och hwareſt man ſer beſkedligheten, wäntar man at i deß ſällſkap ſkåda laſten och därſkapen. — Herre Gud! huru är icke männiſkjan lätt bedragen!

****

Min Herre!

En Philoſophe torde icke utan alt ſkäl kunna anſe kärleken til fäderneslandet ſom en fördom, — den wiſa tror ſig wara en inbyggare i werlden, och då han ſaknar i den wrån på jordklotet, der han är född, föda, heder och frihet: hwarföre ſkulle han älſka det landet mera än et annat, der han kunde må bättre? Månne Ovidius har orätt, då han ſjunger: Omne ſolum forti patria eſt--- Derutinnan inſtämmer Seneca, då han ſäger: Non ſum uni angulo natus, Patria mea totus hic eſt mundus.

Men detta ämnet fordrar widlöftigare och mera granlaga underſökning än tilfället här medgifwer, — min afſigt är endaſt för denna gången at til närmare efterſinnande i en ſå wigtig fråga, meddela Er en liten Imitation af en Franſk Saga, ſom igånfinnes uti recueil des Poeſ. div. du Pere de Cerceau, pag. 34, 3:dje uplagan.

Saga.

Et litet uſelt lamb, ſom föddes i en ſkog,
Sig genaſt wärnlös ſåg: den hulda modren dog —
Hwart ſkulle det nu födan taga?
Et ömſint get, ſom lilla lambet ſåg
Der det förutan mat af hungern mattad låg,

Beſlöt om detta kräk all nödig omſorg draga,
At det ſin föda ge, at blifwa deß förſwar.
Nu wäxte lambet til, ſin foſtermor det följde
Och wiſte på ſit ſätt at det ock tackſamt war.
En hund, ſom detta ſåg och hemlig afwund dölgde,
Til lambet ſade: „hör! du känner ej din ätt:
„Din mor ej geten är — hur kan du henne lyda?
„Hwad will det wäl betyda?
„Bör du af bättre ull ej njuta bättre rätt?„
Men lambet ſwarar ſtrax: wet du wäl hwad jag tror
At den mig födan ger, den är min rätta mor.

Jag förblifwer &c.

N. N.

Anecdote.

Stéele, en af de wittraſte Engelsmän ſom lefwat, bjöd en middag en hop folk af den förſta rangen til ſig. — Gäſterna blefwo wid ankomſten ſurprenerade öfwer den ſtock af betjänter, ſom ſtodo bakom ſtolarna wid bordet, och efter måltiden, då winet gjort dem mera ſpråkſamma och mindre blyga, frågade en af dem Poëten huru han, ſom paßerade för derangerad, kunde ha så många Laquejer. — Stéelen tilſtod ganſka upriktigt, at han alt för gärna wille bli of med ſådant följe, och at det länge warit hans enda önſkan — „jag undrar „hwad det kan wara ſom hindrar Er? ſwarade Lorden — et lappri, ty alla de här Ni ſer, äro Slotts-Cancellie-betjänter med hwar ſit utſlag på mig, och då jag intet kan ſlippa dem, har jag gifwit dem mit Livré för Staten ſkull. — Hans wänner och gäſter roade ſig mycket åt infallet, befriade honom ifrån en ſå olycklig betjäning, betalte hans ſkuld, och togo det löftet at aldrig mera träffa honom ſå illa i domeſtiquer.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 65.

Stockholm den 7 December 1781.

Saga. *)

Imit. af *de la Fontaine,*
Liv. I. *Fab.* IX.

En gång en Stadsbo-råtta, böd
En Landtbo-råtta gunſtig wara
Til måltids in til ſtaden fara
På läcker ſtek och ſäcker-bröd.

Uppå en prägtig Turkiſk matta
Anrättades et ſtåtligt bord;
Man log åt fälla, gift och katta
Och all förtret på denna jord —
Men båſt de ſtörſta nöjen ſmaka,
Det börjar utan för at braka,
Wår Stadsbo-råtta måtte fly,
Wår Landtman måtte följe göra
At under gålfwet länge höra
Hwad deras glädje wägar bry.
— Nu blef det tyſt — til bordet åter
Wår goda råtta ſig beger;
Men gäſten ſtraxt ſin wärd förlåter
Til andra dagen honom ber
At på deß landtgods middag taga;
Der, ſad han, fins wäl ingen ſtåt;
Men ingen oro ſkall oß jaga

---

*) Inſänd.

Och bullret oß ej ſkilja åt —
Wår Landtman gick — „jag har fått lära,
Sad han, hwad mig förſigtig gör:
At faſa för de nöjen bära,
Ja til och med för all den ära,
Som man med fruktan äga bör.

* * *

Reflexioner öfwer et Dygdigt Folk, och deß *oppoſitum.* *)

Så länge Dygden får presidera uti högſätet, ſå wid Thronen ſom ock i lägſta koja, ſå är Folk och Land lyckeligt.

Gudi allena äran! är allas Signal. Gudsfruktan wiſar ſig, ſå wäl af åhörare, ſom af wäktare på Zions murar. Trohet och lydnad emot Fäderneſland och Konung, ſaknas då aldrig. Upmuntran och driftig åhåga upfylla Läro-huſen, hwareſt dygdiga ämnen beredas, hwilka i ſinom tid ſkola aflöſa ålderſtegne Tjänſte-män, ſom upoffrat deras Mandoms år i folkets tjänſt, efter dygdens reglor, och wänta ſtundeligen derföre en belöning, wida öfwerträffande Despoters Nådetecken. Domare, nödwändige för det ondas afböjande, täfla om företrädet: uti wisdom, rätträdighet och god wilja. Ynglingar anwända deras wälmåga på Studier och förnufts-öfningar, för at upnå folkets och deras Fäders wärdighet. Deßa Meriter kännas af en ſtor, wis och dygdig Regent. Allmänna hopen blir äfwen dygdig: mindrelottig af begrep och förnufts-ſlut, lefwer den hälſt efter exempel: den ſpörjer, at Kunga-Thronen är omgifwen af Wishet och Dygd: han ſer Läraren ſjelf lefwa efter prädikan: den hör och märker Konungens högre och lägre Tjänſtemän göra godt, och hwar man rätt: hwart han wänder ſig, finner han Dygdens ſtrålar blänka omkring ſig; han fattar ſåledes tycke för Dygden.

Oppoſitum.

Den, ſom läſit Romerſka Hiſtorien, blir genaſt warſe et folks och lands öfwerhängande olycka, hwareſt laſten intagit högſätet och dygden blifwit landförwiſt. Der får man förſt ſe Dygdens förunderlige utſwäfutwäfningar, under Frihetens lagrar, igenom Folkets Fäder: Catoner, Scipioner, Bruter, med flere. Der får man ſedan en begripelig öfwertygelſe om den ſanningen, at Dygden börjar i ſamma mon wantrifwas, ſom laſterne under träldomens annalkande tilwäxa. Der får man ändteligen höra förödelſens ſtyggelſe tilbedjas: af en Tiberius, ſluteligen grym Tyran: en Caligula, alla uptänkeliga laſters uphofsman och förſwarare: en Nero, mänſklighetens förſkräckelſe och blygd, ſin moders dräpare ſamt med utmärktaſte wälluſt Roms mordbrännare: en Heliogabalus, ſom har den äran at hafwa öfwerträffat alla Roms Regenter uti ſlöſeri. Ingen annan äran, än oß, war deras Signal.

---

*) Inſändt och införes med ſtörſta förbindelſe — men Samtalet imellan twänne Sockenbor, trycker ej Herr Stolpe. — Skulle ej alt hwad ſom inſändes införas, blir aldrig ſkulden min, hwarom jag på det högſta förſäkrar mina reſpective Correſpondenter.

Utgifw.

Denna röſten beſwarades med gällande echo uti Capitolio, af köpta trälar. Detta Hof-lefwerne ſpridde omſider ſina förtjusningar ſå långt, at knapt den aflägsnaſte Province kunde undgå giftets werkningar. Templen ſköflades. Förräderi emot Fäderneslandet ſamt trolöshet emot Regenten kunde icke ens förekommas med pengar, emedan all ting war ſalt för pengar. Lärdom och förſtånd anſågs för dårſkap. Wåld gick för rätt. Folket, utan ſäkerhet om lif och egendom, hyllade den ſom mäſt betalte. Roms gamla hjeltemod och tapperhets-anda war ſå bortblandad med weklighet och barna-lekar, at barbariſke Krigshärarna utan motſtånd beſtego Roms murar, för hwilka näſtan hela werlden, ja, Hannibal ſjelf, burit mycken aktning. Folket plundrades, mord och röfwerier ödelade det lyſande, det ſtora Rom, hwars antiquiteter witna om deß fordna pragt; och kan härom ſägas med Romaren, ſom gick föbi den ädelmodiga, men af Cæſar intagne, Pompeji hus: O! domus antiqua, heu, quam diſpari dominare Domino.

Infall. *)

En Riks-Rådinna här i Swerje, ſom war Enke-Grefwinna, höllts med at gifta ſig på nytt med en ung Baron, ſom til tjänſt nyß war blefwen Fendrich, (det war för långre tid tilbakars) man föreſtälte henne orimligheten af et ſådant parti, men ibland alla ſkäl war dock det, det ſtörſta, at hon derigenom förlorade Tabouretten — „ack! ſwarade hon, „jag har långt ſtörre omſorg för min ſäng än min ſtol.

Uti de twå förſta Acterna af en Tragedie, hade man ej ſett et enda Fruntimmer; men i början af den 3:dje, wiſade ſig twänne Prin-

ſeßor

---

*) Inſända.

ſeßor med hwar ſin förtrogna; ſtraxt hörde man en röſt ifrån Parterre: 14 Damer, äro de goda?

Drottningens i Engeland Eliſabeths Hof-narr, ſom för ſina djärfwa och bitande ord war förwiſt Hofwet, fick ändteligen tilſtånd at wiſa ſig för Drottningens ögon, ſom, då hon blef honom warſe, ſade: „Nå wäl, Ni lär åter komma för at förebrå oß wåra fel. — Nej, Ers Majeſtät, ſwarade Narren, jag brukar aldrig tala om det ſom hela Riket wet.

En Präſt böd til at tröſta en huſtru, ſom nyß förlorat ſin Son: „påmin Er, ſade han til henne, huru Gud befalte Abraham at offra ſin ſon, och han lydde utan at knota; „ack! Wördige Fader! „ſwarade hon med ifwer, Gud ſkulle aldrig befallt en Mor at göra „detta offer.

Man talade i et ſällſkap om ſjälarnas flyttning; en ung Herre roade ſig at berätta huru han påminte ſig hafwa warit Guld-kalfwen, den Iſraels folk tilbad i öknen. — Et Fruntimmer ſwarade honom: „Ni har ockſå blott förlorat förgyllningen.

En Man ſade til ſin Huſtru: jag tror at det ej i hela ſtaden finnes mer än en enda man, ſom icke är Hanrey — hwem då, frågade Huſtrun? Å! ſade mannen, du känner honom — „jag har förgäfwes „ſökt, ſwarade hon, jag känner honom icke.

Drottning Chriſtina i Rom admirerade en hwit Marmorſtod, ſom ræpræſenterade ſanningen. En Cardinal ſade då til henne: „Ers „Majeſtät har ändå ſmak för ſanningen, hwilken wanligt wis Krönta „Hufwuden ſå ſällan kunna fördraga. — „Jag tror det alt för wäl, ſwarade Drottningen, alla ſanningar äro ej af Marmor.

Annonce.

Näſta Måndag eller d. 10 Dec. utgifwes på en gång 5 ſt. Numrer af Wälſignade Tryck-Friheten, då ämnet är frivolt och ganſka werldſligt emot det i N:o 49 och 50, ſå ſer man med grämelſe at tilloppet eller debiten blir obetydande — ingen anſtalt är ſåledes giord til trängſelns undwikande i Herr Runnemarcks Bokläna, der deßa blader ſärſkilt endaſt finnas til köps, men de förſta 50 Numren häftade äfwen i Boklådan midt emot Rådſtugan.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 66. 67. 68. 69.

Stockholm den 10 December 1781.

Hiſtorien af nedanſtående Poëm är denna. Ikring 20 år gammal fick jag läſa le Temple de la Mort på Franſyſka, ſamt Swenſka öfwerſättningen deraf, ſom troddes wara af en lika ſå hög ſom witter Herre, och hwilken lefwer ännu. — Jag war då i den i alla tidehwarf mer och mindre men altid lyckliga åldern, der hälſa, imagination och känſlor werka långt mera på humeuret än krig, bleſſurer, krigs-förtjänſter, accorder, tjänſt-betänkande och tour; jag trodde mig äga, eller ſnarare, man inbillade mig at jag ägde någon böjelſe för Poëſien, och jag war djärf nog at wälja detta til förſök.

Utan at mäta min rimgåfwa med den, ſom brutit flera Lanſar i Rikets högſta tjänſter, än innom den Poëtiſka banan, wågar jag ſäga, at imitera är wärre än öfwerſätta, förhållandet kan wara det ſamma ſom imellan at wara original och imitera, ockſå är mit Poém ſå mycket ſämre — helt ſäkert, med den lilla öfning och ſmak jag ſedan förſkaffat mig, ſkulle jag ej entamerat detta förſök, jag har nog förſökt det ſom warit mera förnuftigt, mera rättwiſt, mera nyttigt = = = deßutom, ſkall man wara wäl ung och wäl yr för at dikta om Celina, en warelſe ſom jag åtminſtone aldrig känt och tör hända ej exiſterar, om icke på Theatern — huru det är, at komma närmare til ſaken, ſå glömde jag det äfwen ſå ſnart ſom jag författat det, i krig har man ofta alfwarſamare göromål, och änteligen, jag förlorade det i en attaque med Bellings Hußarer, tillika med hela mit öfriga Fält-equipage, en omſtändighet ſom jag glömt at opgifwa för mina Herrar Creditorer, då någon af deßa dyra männiſkjo-wänner ſäkert ändradt ſentiment och ej i ſina libeller påſtådt byſättning. — Med alt, min Poem war borta, kriget ſlöts, och jag hwilade fulla 10 år på mina Lagrar, tils år 1772, då i en för mig wälſignad ſtund, den för hela Fäderneslandet ſå ſälla Regements-förändringen timade, och jag commenderades til Stockholm, — af alla ſurpriſer, hwilken ſurpriſe! det är här jag finner mit Dödens Tempel tryckt i en bok, ſom kallas Fruntimmers-Nöjen, men ſå bleſſerat, ſå ſönderſkutit, at ehuru dåligt det war i Manuſcriptet, ſå war det ännu dåligare där — huru det kommit ifrån Preußen til Pommern, (kanſke Hußaren i ſin tour ock å miſt ſit byte) ifrån Pommern til Swerje, derifrån in i Fruntimmers-Nöjena, blir mig likſom mycket annat, en hemlighet, — af en aning, ſamlade jag deßa rudera i min Portefeuille, ehuru jag aldrig kunde inbilla mig, at mina 20 års gamla Poeſier ſkulle ſkaffa mig mit uppehälle — Dionyſius blef ſtött ifrån Thronen, och Montesquieu, om jag mins rätt, då han berömmer honom för ſin hardieſſe och ſin Philoſophie, at ifrån Kung bli Scholmäſtare, tillägger denna Reflexion „huru många Kungar om ödet, händelſer eller „orättwiſan kaſtade dem i olyckor, ſkulle icke tigga, ſwälta eller ångſla ſig ihjäl, ſå wida de ej lärt annat än befalla och regera.

Jag har nu öfwerſett denna uplagan, blott lagt til det den okände Utgifwaren glömt, ſamt tagit bort det han inflickat af egen Compoſition, ändrat tryckfel, ſatt colon, comma och punct på ſina rätta ſtällen — med et ord: pläſtrat och ombundit det ſå godt jag i haſtighet kunnat, för at fylla 4 Nummer af Wälſignade Tryck-Friheten.

Om det är drägeligit eller odrägeligit, ſitter jag hwarken i ljuſet eller ſkuggan deraf — jag fruktar ſå litet för critiquen ſom jag aldrig affecterar et wißnat blad af Lagerkranſen — Brödkakan är min Parnaß — det är dit jag kryper.

Lund.

Dödens Tämpel.

Imitation.

Le menſonge & les vers de tout temps ſont amis.
DE LA FONTAINE.

Innunder Himlens tak, der gruſligheten andas,
Och månans matta ſken med jordens ſkuggor blandas,

Der ſolen aldrig än med ſina ſtrålar trängt
Men wäl en ewig natt i ewigt mörker blänkt
Der luften biſter köld, och ingen wärma delar
Där Nordan raſar ſträngt, men wäſtan aldrig ſpelar.

Juſt innow denna trakt, Naturen ſatt en ö
Hwars ämne ligger ſänkt uti en brådjup ſjö,
Naturen borde wißt för detta näſte ſkämmas,
Der aldrig foglars ſång i andra toner ſtämmas,
Än uti korpars rop, i ugglors ſkrik och låt,
Och det ſom andas här, det andas endaſt gråt,
Här ſorlar ingen bäck, och inga floder ſuſa,
Men ſtrida wattufall imellan ſtenar ruſa,
De likſom täfla om uti en haſtig fart
Förhärja alla lif, och göra ofruktbart,
Här har ej blomman låf at i ſin oſkuld präla,
Men wäl på bergets topp, i klyftors dyſtra häla.
Sit gift hon ſprida kan, ſom har en ohörd kraft,
At ödelägga det, ſom rörs af hennes ſaft,
Här andar, gaſtar, troll, ſit bo och hemwiſt ſöka,
Och med ſit tjut och ſkrål den ortens faſa öka,
Mit öra i ſig drar de grymma kådjors ljud,
Som öfwertyga mig at här bor dödens Gud,
Man trampar idel ben, och ſer hwar ſkuggan hoppar
På andelöſa lif och döda månſkjo-kroppar,
Här ſwarta kiſtor ſtå beſtänkta utaf blod —
Och hwar och en af dem, är ſpökens äreſtod.

Se der det gamla Slott; man Dödens Tempel kallar
Uppå hwars hwälfda mur den ſalta wågen ſwallar,
Deß tak af råſtigt järn, och wäggen bekad är,
Det endaſt aldrig känt at tiden alt förtär,
När werlden danad blef, deß förſta grundwal lades,
Förſt deß förwandlings-tid wid werldens ända ſades,
Min tanka bäfwar ren — det fyra gluggar har
Hwar alt ſom krypa kan ſit ſäkra hemwiſt tar,

Den ſats ej ändring tål, ſom ſtår i ödets lagar,
„Alt hwad på jorden rörs, ſkal ſluta ſina dagar,
„All ting kan ändra ſig, alt ſkifta af och ann
„Men döden härjar jämt och aldrig ſkona kan.

Til detta leda hus, hwarför naturen bäfwar
Man hopwis ſamlar ſig, och mot ſin wilja ſträfwar,
Hit gå i jämna ſteg, båd åldrar, ſtånd och kön
At för ſit uſla lif, få mera uſel lön,
Här ligga plog och ſwärd — ack! hwilken dråplig ära!
Sin öpna hjälm och ſkjöld i denna kula båra,
Ej lyſer Spiran mer än ſämſta Herda=ſtaf
När bägge kaſtas in i denna mörka graf —
Den prakt ſom Liljan ej åt Cephis kunde neka,
Mån tro! deß ögons magt kan dödens wåld beweka?
Nej ack! hon ligger här, ſom lifwet ſötma gaf
Med en ſom ej war wärd at lefwa hennes ſlaf.

Du grymma dödens Gud! ſom här dit ſäte äger
Och på din minſta wink, wårt lif, wår wälfärd wäger!
Du! ſom har reſt din Thron til mänſklighetens harm
Som idel ſkräck och nöd har ſlutit i din barm
Jag kan ej teckna dig, dit tyranni beſkrifwa —
Hwem annan än du ſjelf kan wäl din målning gifwa?
Ja! Himmel! hwilken ſyn af febrar, wärk och ſlag
Som ſäkra förebåd til lifwets ſiſta dag;

Nu kom en feber an — til detta riket förde
En Nymph, ſom förſta gång den hårda Guden rörde,
Här låg hon i ſit blod, ſom werldens dyrkan war
Och Gudars ſtörſta wärk uti ſit wäſend bar,
Om hon ej warit död, man intet dödligt funnit,
Nog af, at hennes lif har närmſt til Gudar hunnit,
Nog af, at lifwets wår blef ſänkt i höſtens natt
När könet miſt ſit prål, och Norden miſt ſin ſkatt,
Af wördnad för deß hamn, ej tordes ſpöken ryta,
De endaſt uti ſorg och klämda ſuckar bryta

Ack! Tempel! hwad du fick et mera ädelt ſken!
Så ſnart du i dig ſlöt den dyra dödas ben —
Ack! Andar! hwad kan nu Er ſällhet öfwerwäga
När Ni til ſällſkap fån Cælinas ſkugga äga
Jag ej beklagar Er, ty midt i dödens hamn
Ni kan Er tilflykt ta, uti Cælinas famn;
„Men rörda Tirſis du! — din Nymph, hon redan hwilar
„Då du med matta fjät til mörkrets boning ilar:

Faſt än at ſnyft och gråt en tungans ſtappling gör
Man dock för Gudens Thron, ſå honom tala hör:

Tyran! ſom wördas här, uppå hwars altar rökes,
Hwars heder blott i mord och uti laſter ſökes,
Hwars högſta luſta är at dräpa och at ſlå,
Samt faror, ängſt och död bland mänſkjo-ſlägtet ſå.
När uti wredes hot, din ſpira börjar ſkramla,
Straxt ſtupa för din fot, ſå unga ſom de gamla,
Du uti dit beſlut ej mildhet bruka wet,
Men alt hwad äger lif, bemöts med häftighet,
Du rycker Makan bort, ifrån ſin Makas ſida,
Och kalt föraktar den ſom lefwer för at lida,
Et barn du ſtörtar hit ifrån ſin Ammas bröſt,
Som en gång torde bli ſin Slägts förſwar och tröſt;
Du ſkryter at en Mor kan ſmälta uti tårar
När du deß enda Son med knifwen genombårar,
Til dig jag kommen är — ſe an mit öfwerdåd!
Min tanka aldrig blir at tigga dig om nåd,
Nej! wet du dödars Gud! Jag will din Allmakt träßa,
Se här mit öpna bröſt, låt torndöns elden kräßa —
Tro ej, jag tänker det, du knäfall wore wärd
För det jag några dar må ſkonas för dit ſwärd,
Nej — öfwerhopa mig med dina ſkott och pilar
Men ſkona dock den bild ſom uti bröſtet hwilar,
Gör ända på mit lif, min ſanſning och min ſjäl;
Men ömhet blif du qwar! ſom utgör alt mit wäl,

Ös på min uſla kropp all pina och all ſmärta,
Men låt dock kånſlan bli uti mit rörda hjärta,
Hwarföre dröjer du? ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ jag redan färdig är —
Men wil du intet det ſå gör mig mindre kär,
Jag hatar detta lif, det blir för mig en börda.
Nå! tala grymma Gud! — wil du mig intet mörda?
De finnas många nog, ſom bitter ångſlan känt
När förſt med hwita hår de i din kula ränt,
Hwem i ſin ſälla wår är det ſom icke klagar?
Knapt har jag kommit til, ſå ſlutas mina dagar.
Låt bli ſå fega djur! ſom bäfwa för din lag,
Och låt en weklings gråt ombyta dit behag,
Ja! låt dit Majeſtät af deßa ſkuggor röras,
Som på barbariſkt wis uti dit rike föras,
Som wid dit blotta namn förlora alt ſit mod
— Och min Cælina här! ſom ſtelnat i ſit blod —
Se hennes tårar an, de böra dig förſona
Men wet, Tyran! at mig behöfwer du ej ſkona,
Jag flyger i din famn, dig under ögat ſer,
Och i min ſiſta ſtund, jag åt dit wålde ler —
Men nekar du mig dö, ſå neka ej at höra
— Kanſke med detta tal — at jag dig kunde röra.

Uti en ſtilla bygd och menlöshetens bo
Der oſkuld reſt ſin Thron, och inga laſter gro
Der ſommarn i ſin prakt, och wintern i ſin ſtyrka —
Feck werlden aldraförſt Cælinas ankomſt dyrka.

Du ſälla Landtbygd du! ſom famnar om et lif,
Upelda nu min ſjäl, mig nya krafter gif!
Din fägring känna rätt, då du i ſkötet hyſer,
Et underwerk, et prål, hwarur en Allmagt lyſer,
De ſtörſta Kungars Hof och rika ſtäders prakt
Hwar hon ej blifwit född ⸗ ⸗ ⸗ ⸗ bör ſkådas med förakt
Den orten wara ſtörſt, en hwar lär kunna finna,
Som alſtrat har et lif, ſom borde blitt Gudinna,

Den luften wara ren, och ſundaſt i ſit lopp
Som werkat Guda-ſjäl uti en ängla-kropp.

Så hör! — jag ſkyndar mig den Nymphens lefnad riſta,
Hwars ſällſkap gjort mit lif, hwars miſtning gör mit ſiſta.

Den årets wackra tid, när ſolen likſom ler
Och Flora i ſin ſtåt från höjden kommit ner,
När foglar, örter, djur, de krålat ur ſin dwala
Och wädrens ſwala fläkt fört båtar på det hala,
När ſtolta ſkogen yfs af Näktergalars ſlag,
Då, wet Tyran! föll in Cælinas födſlodag.

Det tycktes då man fick den glada wåren ſkåda,
Naturens tanka war at hennes ankomſt båda,
Se der et menlöſt barn! ſom i ſin wagga låg,
Och ſtraxt man i deß bild, en bildad ſkönhet ſåg,
Hon allmän wördnad fick ſnart ſagt ifrån ſin linda,
Och en deß ögas blick war ſkapad at förblinda,
Snart ſkred deß barndom fram i oſkuld, lek och ro
Och i deß dyra ſjäl tog ſjelfwa dygden bo.
Den ſom deß låga wäxt och ålder wille glömma
Han henne gammal nog och wuxen ſkulle dömma,
Ty uti munter eld, i ſeder och i ſkick
Hon war allena den ſom ingen like fick,
Jag ej en tredjedel utaf min ålder lycktat,
Och wilda goßens art knapt utur tankan flycktat,
När jag gick utan hopp, ledſagad af min nöd,
För mig war Far och Mor och hwarje månſkja död,
Cælinas wärda Far, hwars aſka häpnad wäcker,
Hwars minne är ſå ſtort at det til himlen räcker,
En ſällſynt månſkjowän, och faderlöſas far —
Han tog mig i ſit hus, och låfte mig förſwar,
Der fick jag förſta gång den wäna Dottren ſkåda,
Som ej til Kronor född - - - - dock war dem wärd at råda,
Som ej i purpur, guld, i hermlin och i prakt —
Men uti egen dygd, ſit höga wärde lagt,

Knapt fick jag henne ſe = = = = „kom ſamma ſkymt tilbaka!
„Och låt mig än en gång mitt enda wäl ſå ſmaka
„Faſtän Cælina död, och kroppen ſtelnad är,
„Dock lefwer hon för mig, och föder mit begär,
Knapt had jag henne ſedt, knapt henne tala hörde
Förän, ehuru barn, hon mig i hjertat rörde,
Jag wiſte ej hwad eld jag uti bröſtet bar
Men tänkte för mig ſjelf det endaſt wänſkap war;
Jag tänkte at det war den aldrabäſta låga,
Jag gick til henne fram. „Cælina! törs jag fråga:
„Will du min Syſter bli, jag har en Syſter miſt
„Men får jag dig igän jag röjer ingen briſt.
Hon glättigt på mig ſåg, och helt oſkyldigt lade
Sit hufwud wid mit bröſt, och under famntag ſade:
„Tack bäſta Tirſis du! — jag din förſäkran tror,
„Jag antar dig ſom Wän och ſåſom Sällſkaps-bror.

Ja! ſå oſkyldig war wår kärleks förſta början
En eld, ſom låg förqwafd, men lyſte utur mörjan,
En driſt, ſom hemlig war, och däldes i wår ſjäl,
Men likwäl ſade oß, på dig beror wårt wäl.
Ack! at jag kunde nu de fordna ſtunder njuta!
Då jag fick denna ſkatt i mina armar ſluta,
Då wi ännu ſom barn i ömma famntag knöts
Och ſtiftade en tro, ſom ſedan aldrig bröts,
Jag mins än ganſka wäl, hur ömt wi oß bemötte
Och aldranöjdaſt då, när wi hwarannan ſkötte,
Hon deltog i min ro, jag anſåg för en lag
At nöjen ſöka opp, hwari hon fant behag,
Hur ifrig war jag ej ſom Herde henne lyda?
Och hennes hwita bröſt med jordens blomſter pryda
— Nej ack! jag irrar mig = = = = det juſt den blomman war
Som af Cælinas bröſt ſin hela fägring tar,
Jag mins den gröna alm, de blomſterfulla ſäten
Der hon i ſkuggan ſatt, förtjuſt af Traſtens låten
Och talte för ſig ſjelf — på läppen flög deß ſjäl:
Om *Tirſis* ej wor til, jag hade leds ihjäl,

Jag wet ej hwad det är ſom wår förening wäller
Han ewigt utaf mig och jag af honom häller.

Men min Cælina nu — hon lik en blomſter-knopp,
Som någon ſommardag ſlår ut til älſkarns hopp
Som aftonſtjärnan blek ur hafwets bölja träder
Men ſnart med friſka bloß den mörka natten gläder
Så hon tilbakars lagt en gryning af ſin wår,
För at med ſtörre glans gå in i äldre år —
Man ännu aldrig ſedt ſå wackert uppå jorden,
Om ingen Drottning fants, hon borde ſtyra Norden
Faſt hjärtat wore is, och hela bröſtet ſtål
Så ſuckas lika ömt och hon blir ſuckars mål,
I tal, i ögnakaſt, hon tjuſar och hon ſårar,
En Hjälte weklig gör, ur Tigern präßar tårar,
Här intet werlds-förakt och Philoſophers köld
Emot deß enda blick kan bli den minſta ſköld —
Jag ſåg en ſtadgad eld uti deß ögon tildra,
En kropp ſom hint ſit mål, törs ej min penſel ſkildra,
En mun ſom talte blott om wänſkap, dygd och tro,
Et bröſt - - - - der aldrig än förmätna luſtar bo,
En panna där ſig frid och redligheten målar,
Et hår, ſom uti glans och uti flätor prålar,
En hand - - - - ack! dyra hand! för dem ſom lida nöd
Det är ju wärde nog, när den kan dela bröd.
Se der et ſammandrag utaf min hela lycka!
Säg ſjelf du ſkuggors Gud! om du ej ſkulle tycka
Det lifwet wara ſält, den mänſkjan wara ſtor,
Som hennes wänſkap har, och hennes löften tror,
Jag är den dödliga, ſom kunnat deraf ſkryta,
Låt tuſend eders tal i rök och dimba bryta,
Låt könet wara falſkt, och öfwa ut ſin liſt,
Låt werlden uppå dygd och ära hyſa briſt,
Cælinas tro ſtår faſt, — jag den på guldwigt wäger:
„Min Tirſis twifla ej, ſå ſuckar hon och ſäger
„Jag ewigt blifwer din, min wälfärds höjd du gör,
„Jag! lefwa på en Thron - - - - nej förr jag hos dig dör.

„Jag tror dig ropar jag — du kan ej falſkhet dölja,
„Dit bröſt, din ädla ſjäl kan inga ormar hölja,
„Du aldrig i din barm har något nedrigt fört,
„Uppå din purpur-läpp förſtällning aldrig rört,
„Cælina! jag på dig ſom barn har kunnat bygga,
„Hwarföre ſkulle du ſom mera wuxen rygga?
„Hwarföre ſkulle du bli nedrig, ſtält och twär?
„Som altid andats dygd, och altid warit kär.
„Nej — wet min ömma wän! du bäſta utaf wänner!
„Så ſnart du ſagt et ja, jag ock deß ſtyrka känner.

Men ack! jag blir förtjuſt — jag nalkas til en ſtund,
Som gjort mig Gudar lik, och lagt min ſällhets grund,
Som höjt mig öfwer alt, hwad mänſkligheten äger,
Monarchen på en Thron, mot mig ſom intet wäger,
Wi ſtifta et förbund och ſtafwa då en ed,
Som utaf andra görs, för det det är en ſed,
Men oß kan intet twång, och ingen afſigt para,
Wi i hwarandras famn med lika åtrå fara,
Wi glada i beſlut, wälſignade et mål,
Som intet ſken af ſwek och af förſtällning tål.

Jag ägde nu den Nymph, ſom delte werldens tycke,
Jag tryckte i min famn naturens mäſterſtycke,
Jag kyſte nu en mun af ingen dödlig rörd,
Jag lefde och jag dog = = = = af känſlan blott förförd.

Min målning ſkulle wiſt i högre färgor fattas
— Men Gud! = = = jag redan ſer du utaf plågor mattas,
Din ſyn förwirrar ſig = = = du lyßnar hjertats röſt,
Cælina, faſtän död = = = hon lefwer i dit bröſt,
Uppå den bleka läpp du lifwets nöjen letar,
Ack! bråttslig hwad du är! — en hamn din wälliſt retar,
— Dock om jag tänker rätt — dit brott förlåtligt är,
Det blifwe Gudars lott i dygden wara kär.

Dig at behaga mer, jag nya ſkål bereder,
Då jag inför din Thron berättar hennes ſeder,
Deß ljufwa ſällſkaps-eld, wår glada lek och ro,
Den ſälla enighet, ſom bygdes på wår tro,
Ack! öde ware lof! at jag ändock fått ſmaka
Det jordens paradis, at ha en älſkwärd Maka,
At på deß wåna bröſt få andas glädjens drag
Och i en ſkönhets famn blott lyda hjertats lag.
Det war ej luſtans eld, ej några lågor yra,
Wi hade redan lärt at wåra känſlor ſtyra,
Nej wänſkap war wårt mål — „ack! wänſkap ewig blif
„Du gör wår kärlek ſtark, förſötmar wåra lif,
Så talte hon, och jag „då lär ej ömhet ſwika
„Faſtän Cælinas prakt och Tirſis ungdom wika,
„Faſt liljan flyr ſin ros, Cælina älſkwärd är,
„Det är ej uti den ſom Tirſis blifwit kär;
„Nej — i et tankeſätt och i et hjärtas ſtyrka
„Uti en ſmak, et wett, han deß förtjänſt lärt dyrka.

Så geck wår lefnad bort — i oſkuld flöt wår dag,
Den enas wilja war den andra Makans lag,
Jag war ej lyckans Son, förutan Stat och drängar,
Och kände ej et grus ſom werlden kallar pängar,
Likwäl jag älſkad blef — deß ſjäl ſå ſtadgad war
At ej af irrbloß rörd, hon ſkal för kärnan tar,
„Wet Tirſis, ſade hon, at rang och höga titlar —
„Det i en liten ſjäl och barnſligt öra kitlar,
„Hur ofta är ej den ſom ſkryter af ſin hjälm?
„En buſe i ſit hus och mot ſin Huſtru ſkälm?
„Man får ej af et band, och utaf ſtjärnor dömma,
„Et hjärta wara godt, och tankeſätten ömma;
„Nej, i en ödemark uti den ſtörſta ſkog
„Ledſagad utaf dig ſå har Cælina nog:
„— Ja! walmar blif din dräkt, din wärja blif en ſpada,
„Dit bröd blif litet bröd, din byggning blif en lada,
„Likwäl jag följer dig och delar ödets lått,
„Jag oförändrad ſtår wid alla lyckans ſkått:

„Mitt

„Mit hjärta briſta kan, men aldrig ſkal det delas
„Af den det ſårat är, jag wet det endaſt helas,
„Jag wiſa wil mit kön, och det til könets blygd
„Det jag allena lärt at ſkatta wett och dygd..

Wår wandel war ſå ren, wi kände ej det nöje
At tadla näſtans fel, och deraf göra löje,
Hwad! ſkulle hon och jag wäl wara ondſkans tälck?
E uſelt tidsfördrif! at tala argt om Folk,
„Kom böcker ſnillets barn! twå Makars kundſkap öka
„Wi i ert Guda-ſpråk wår hela wälluſt ſöka,
„Wälkomna i wårt lugn! er wänſkap är oß kär,
„J ſällſkap utaf er, oß ingen ledſnad tär.
„Wår tanka aldrig är at härma tidens lärde
„Som uti djupa gräl och ſagor ſätta wärde,
„För nyttan läſa wi — det är ju Böckers lått,
„At ge en mera ſmak, och göra hjertat godt.

Mig deßa tankſätt ge, Cælina war den förſta
Bör Hon uti ſitt kön ej räknas för den ſtörſta?
Et kön — ſom til wår blygd ej altid tänka lärt
Men hwilket för wårt wäl är annan foſtring wärt.

Hur olik war hon ej de fläſta utaf Makar?
Uti mit ſtilla bo, hon werldens prakt förſakar,
Från Håf, från nöjen ſtängd, Hon mig i hjertat bar
Och tyckte ſällſkap nog, när jag deß ſällſkap war,
Hon dem för dårar ſåg och hölt dem alt för ſwaga,
Som i ſitt ägta ſtånd om briſt på nöjen klaga,
Som ej på Makans bröſt åt alla plågor le
Och i hwarannans famn ſin hela himmel ſe.

At henne måla rätt . . . Men ack! mit hjerta ſwider
Jag från mit hela lif til ſjelfwa döden ſkrider,
— Så wet! — då jag min fröjd ſom Gudars like ſåg
Cælina lifwets ljus på dödens altar låg.

Min ſjäl mig öfwerger, i tårar ögat flyter,
Jag kallar än på Gud, och än i ſwordom bryter,
Mit hjerta i mig rörs af detta torndöns hot
Då munnen ſtapplar fram förtwiflan ſorg och knot,
„Dock — ſtadnen i ert lopp, Ni tårar! ſom jag gjuter
„Förqwäf dig ſuckars mängd! jag innom bröſtet ſluter,
„At jag må utan gråt i frihet föra ut
„Min Makas ſiſta dag, deß afſked och deß ſlut.

Hon ſjuk, hon blek och matt på ſängen lades neder,
Til Höjden ropar jag „Du Allmagt! jag dig beder,
„Ack! fräls om frälſas kan! ej henne öfwergif —
„Skänk hälſan åt min wän, och ſkona detta lif —
„Jag tigger Dig om hjelp, ſom endaſt wet at hjelpa,
„Det ſtöter ju Din nåd, Din egen afbild ſtjelpa,
„Ej öfwa Gudars wåld på den jag käraſt har
„Men pläga endaſt mig, och min Celina ſpar,
„Byt om det dålda gift, ſom henne tär och bränner
„Befall at jag det ſjelf i alla ådror känner,
„Ack! om jag wore Gud! ack! om jag ägde wal
„Cælina ſkulle ſtraxt befrias från ſitt qwal,
„Cælina ſkulle ſtraxt ſin hälſa återwinna,
„Ock jag innom mig ſjelf deß hela ſweda finna.

Förgäfwes war min bön — förgäfwes talte jag,
Här gälde utan nåd naturens ſtränga lag,
Jag med en faſa ſåg, at febren ſtändigt öktes
Och intet medel gafs, ſom intet fåfängt ſöktes.

„Min Tirſis! ſade hon med ſwag och bruten röſt,
„Kom hit at af min munn få höra någon tröſt,
„Kom hit at af min hand ännu en tryckning hämta,
„Och hör din bäſta wän ſin ſiſta anda flämta.

„Du wet wår ömma eld, wår tro du känner bäſt,
„— En bortgång ifrån dig — den qwäljer aldramäſt,

„Ej ewighetens långd mit rena ſamwet gnager,
„Jag med behjertat mod min ſiſta anda drager,
„— Min leſnad fläckad är! Hwem kan mig förebrå?
„Nej — det mig ſmärtar blott at ifrån Tirſis gå.
„Ack! hårda öde du! ; ; ; Nej, nej, jag fåfängt klagar —
„Jag bör mig ge tilfreds — jag leſwat har de dagar,
„Då jag dig endaſt känt, dig endaſt wärdig fann,
„Mit hela hjerta ge, och dyrckas ſom min Man,
„Då du mig äkta tro i Gudars åſyn ſwurit,
„Och jag din hela bild uti mit hjerta burit,
„Ack! ſälla ſtunder ni! ; ; ; Cælinas enda fröjd!
„Hon har ju Tirſis ägt ; ; ; bör hon ej dö förnöjd?
„Haf tack då bäſta Wän! ſom mina ſtunder delat,
„Förlåt mig, om jag har emot din ömhet felat,
„Om jag en Huſtrus plikt ej altid wårda lärt
„Och dragit ſjelf de band, i hwilka jag dig ſnärt,
„Om jag ej altid ſedt hwad du i ſjälen tyckte
„Och ſökt at rödja bort de plågor ſom dig tryckte,
„Om jag ej altid tänkt hwad med din wilja war,
„Och dig ej dyrckat rätt ſom Maka och förſwar,
„Farwäl min Tirſis då ; ; ; låt ſe du intet bäfwar,
„Faſt dödens Tyranni i mina ögon ſwäfwar,
„Farwäl ännu en gång ; ; ; de ſiſta orden hör,
„Jag leſwat har i dig ; ; ; i dig jag ockſå dör.

Förſkräckt wid ſådan ſyn, jag utan ſansning dignar,
Då hennes ſiſta ſuck i farten mig wälſignar,
„Ack! Himlar ſkriker jag! hwad ondt mig öfwergår!
Ej känner jag mig ſjelf, ej ſjelf jag mig förſtår —
Jag ſkakar hennes kropp, jag fattar hennes händer,
„Förtwiflan! det är du! ſom aldrig återwänder,
„Cælina wara ſjuk — ack! jämmer ſorg och nöd!
„Men nu kom raſeri ; ; ; kom afgrund ; ; ; hon är död —
„Så ſwara mig ännu ur ſjelfwa ſaſans rike —
„War ej wår eld, wår tro, wår ömhet utan like?
„Säg då min döda ſkatt! hwarföre ſkiljas åt?
„Naturen häpna bör och ſtenar ſwettas gråt,

„En källa ſärla hämd och ſjelfwa klippan hota,
„Hwar blomma wißna bort, och inga träd ſig rota.

Jag fortfor i mit tal, när förſta hettan gått,
När blodet ſaktat ſig och eftertankan rått,
„Så har du öde! nu beſlutat mig förfölja
„Och et ſå dyrbart ſtoft inunder jorden hölja,
„Kanſke jag hennes eld ej ömt och träget ſkött,
„Ej alla ögnableck uti deß armar nött,
„Kanſke hon borde måſt i Gudars ſällſkap wara,
„Emot ſå mycken dygd bör ju belöning ſwara,
„Kanſke jag ej war wärd , , , men ingen klagan hörs,
Cælinas ſtora Själ ej utaf ſuckar rörs.

Hon från det låga for at rum bland Änglar taga
At lyſa i ſin prakt , , , och Himlarna behaga.

Säg då du ſtränga Drott! hwars Pantſar ingen rör,
Geck hon ock i Tartarn — jag henne följa bör.

Jag dig berättat alt — nu tag de ſiſta ſtunder!
Stöt glafwen i mit bröſt — mig kroßa med ditt dunder.

Annonce.

At både Köpare och Utgifwaren må hämta anda efter ſå mycket pängars utgifning och emottagning, ſå utkommer ej N:o 70. förän näſta Fredag eller d. 14 December.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 70.

Stockholm den 14 December 1781.

Saga. *)

En gång en Bonde från et rike
Der blodkorf fins i öfwerflöd,
War full af bränwin, öl och mjöd;
„Hwem är, ſad han, i magt min like?
„Min gamla häſt ſom drar min plog
„Skal Kyrkan ur deß låge föra
„Och om jag will, ſkal jag den köra
„Från ſtället bort til näſta ſkog.

Han tog et rep — hwar mänſkja ſkrämdes,
Som kyrkans grundwal darra ſåg,
Han bandt om Kyrkan med ſit tåg
Och i ſit öfwerdåd ej ſkämdes,
Han ſpände för — ſin tömm han tog,
Med piſkan ſin i luften ſwängde,
På ſned han tyckte tornet hängde
Och kampen hela Kyrkan drog.

Nu frögdas den ſom nyß har darrat,
Man ſåg at Kyrkan än ſtod ſtill:
„Jag böd, ſad han, dock likwäl til;
Hur har ej dumhet mången narrat!

Rid.

---

*) Inſänd.

Men dumhet har ock ſtorwerk gjort.
Låt bli at mer med ödet gäckas,
Ej fins en mur ſom ej kan bräckas
Med liten lycka går det fort.

****

Riddaren *Robert Walpoles Caractere* *)

Walpole Englands förſta Stats-Miniſter hade mycken ſkicklighet utan at äga ſtort ſnille; han war god utan at wara dygdig, behjertad utan ädelmod, fogelig utan at wara rättrådig. Han utöfwade ſin myndighet med lämpa; men war det frågan om at öka ſit wälde koſtade en orättwiſa honom ingen ting — Han hade ſtora egenſkaper, utan at hafwa de lyſande fel ſom dem åtfölja — En ädelſint wän men ingen oförſonlig fiende — Han hade ſwagheter ſom han icke förſtod at gömma under dygdens larf — Han war icke tiltagſen och icke heller återhållig — Mera en enſkilt man än en Stats-Miniſter, han hade flera goda än elaka egenſkaper, hans lycka war ſtörre än hans rykte och loford, med all ſin förtjänſt kunde han icke undgå det allmänna hatet, icke heller fria ſig ifrån åtlöje, han hade blifwit anſedd wärdig det hedersſtälle han innehade om han icke hade innehaft det, han war född för at lyſa men icke ibland fixſtjärnorne, hans Miniſtere war nyttigare för hans ſlägt än hans fädernesland och han hade derutinnan ſå fäſt ſig wid det närwarande, at han glömde tilkommande tidehwarf, hwad man kunde tilwita honom, är mindre werkeliga mißtag än elaka efterdömen och obehageliga följder af hans Embets-förwaltning. Som männiſkja bör man älſka honom; men icke ſom Lärd. Som Engelsman önſkar man hans fall; men icke hans olycka. Som Ledamot i Öfwer- eller Underhuſet, ſer man honom häldre njuta ſit lugn och ſin beqwämlighet i Houghtonhall, än wara ſyßloſatt och beſtällſam i St. James.

Af Trycket utkommit:

Konglig Majeſtäts förnyade Nådiga Förordning och Reglemente för Regementerna til fot.

Förſta Delen: angående *Exercitier*, *Evolutioner*, *Chargeringar* och *Maneuvrer*.

---

*) Inſänd.

Andra Delen: angående Tjänſten i gemen och Tjänſten i Garnizon.

Tredje Delen: angående Tjänſten i fält och hemma i landet.

I ſtor Octav, ſkal koſta 21 Dal:r Kop:mynt.

Då denna Hufwudbok för wår Militair, är ſå ſällſynt ännu, at jag ej fått köpa, blott låna den, intet en gång ſe Tabellerna, ſå ſpar jag Recenſion och utdrag af 1:ſta och 3:dje Delen tils längre fram.

Andra Delen beſtår af 12 Capitel.

Det 1:ſta Cap. om Gudstjänſten, hwaraf 6:te §. lyder ſå här:

„Alla Sön- och Heligdagar, ſå wäl i fält ſom i Garnizon, „låter Capitaine, på Compagnie-Paraden under ſkyldrat gewär, upläſa några §. §. af Krigs-Articlarne, på det Manſkapet må blifwa underrättadt om de påbud, ſom de innehålla.„

2:dra Capit. om *Subordination* och *Diſciplin*, hwaraf 2:dra Art. 1 §.

„Alle, ſå wäl hazard ſom andre höge och öfwerdrefne ſpel wara hädanefter wid Regementerna i Garnizonerna och wid Armeen „ſträngeligen förbudna. I fall det ſkulle finnas innom et Regemänte, at någon Officerare gör wana eller handtwerk af ſpel, ſlagsmål, „fylleri, eller något annat för en Officerare oanſtändigt upförande; ſå „ſkal en ſådan Officerare, af Regements-Chefen ſättas i arreſt: och „om han, ſedan han trenne gånger undergått öfwannämde ſtraff, fortfar utti ſamma förhållande, ſkal han ſtällas för Krigs-Rätt och dömas, ſåſom den ſig emot Kongl. Maj:ts höga Förordningar och Påbud brutit.

2 §.

„Ingen Officerare får, wid Kongl. Maj:ts onåd och ſträngaſte „ſtraff, förolämpa någon Under-Officerare ej heller någon Soldat „med ſkälsord eller andra för en krigsman oanſtändiga ord.

Slutet af 6 §.

„Blifwer någon Regements- eller Compagnie-Officerare föranlåten at ſielf ſtraxt på ſtället ſtraffa någon Under-Officerare, Corporal eller vice Corporal, ſå kan det ſke med ſex högſt tolf dugtiga „fuchtel.

J anledning af Kongl. Tryckfrihets Förordningens 5, 10 och 12 §. §. har jag tilſtånd at i allmänhet ſäga, det utom Språket ſom är ſtädat och aldeles Swenſkt, ſå har detta Reglemente alla de egenſkaper et Reglemente bör äga, ſom är at wara inſtructivt, lätt, kort och præciſt, ſamt ſå begripligit åfwen utom Tabeller, at intet twifwelsmål, ingen förfrågning och följakteligen intet mißtag kan exiſtera, at förhållandet imellan brott och ſtraff juſteras på det noggrannaſte, (ingen annan än den brottsligaſte underſåte kan förtjäna ſin Konungs och Öfwerhets onåd) at hwar enda omſtändighet ſättes under ſin rätta Del, Capitel, Article och §., at alla deßa äro enliga med Nationens eſprit och lynne, ſamt aldrig i någon rad emotſäga Rikets allmänna Lagar och Författningar, at Läran om Subordination och Diſciplin denna Mechaniſka ſjälen i Krigs-härar demonſtreras fermt men med afpaßade termer, ämnet är ömtåligt ibland folk, hwars ſtörſta belöning bör wara heder och exiſtimation.

O malheureux mortels! O terre deplorable,
O de tous les fleaux aſſemblage effroyable
D'inutiles douleurs eternel entretien!
Philoſophes trompés qui criez tout eſt bien
Accourés: contemplés ces tourments affreuſes
Ces viellards, ces enfans & leurs meres malheureuſes
Entaſſés de la faim, terminant ſans ſecours
Dans l'horreur des tourments leurs deplorables jours.

VOLTAIRE. *)

Skål.

Den ſtörſta Konung på wår Thron
Och fria Män, ſom lyda
Och inga köpta legohjon
At wåra Lagar tyda.

*) Inſänd ifrån Finland blott ſom epigrafe til et Poëm kallad Ceresden, hwilket därigenom averteras på det ingen må förgäfwes ſyßelſättas med ſamma ämne, ſå wida Auctoren ärnar trycka det.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag=Bladet:
Wälſignade Tryck=Friheten.

N:o 71

Stockholm, den 17 December 1781.

Landsbygden *).

Ljufwa Landtbygd! gör min lycka!
Låt mig glömma hwad jag ſedt!
Mänſkan må ſin like trycka,
Ödet har det ſå beredt,
Uti buller, luſt och lekar,
Tuſen ſuckar man ej hör:
Det beſkydd man oſkuld nekar
Dygden dock ej brottſlig gör.

Kära Landtbygd! all din möda
Är ändå et ljuſt beſwär
Mot det qwal de nöjen föda,
Som oß ſtaden ſkäncka plär.
Taggen här ej handen ſticker,
Wid de wackra blommors ſkörd:
Och här gäller intet ſmicker,
Emot hjertats wittnesbörd.

Fåfäng pragt och flärd och flättja
Gör ej dina tidsfördrif,
Och uti en ädel lättja,
Slöſes ej et dyrbart lif.
Måttligheten hälſa gifwer:
Torparn kan ock lefwa ſält,
Wälluſt fleras bana bliſwer,
Än dem nöd och hunger ſält.

Här

---

*) Inſänd.

Här wil jag det lugn berömma,
Där jag nöter lifwet trygt,
Och de falſka Gudar glömma,
Hwilkas altar fördom bygt.
Ingen högfärd ſkal mig qwälja,
Faſt jag här förackta ſkal,
Den ſin wän kan trolöſt ſälja,
Gör ſin lycka wid hans fall.

Låt en ſlarf dens ära tugga
Som ſin ära oköpt har!
Trygga ek! uti din ſkugga
Jag dock orädd hwilan tar.
Den ej ljus och ſanning lider,
Må af ſkugg-ſpel blifwa mätt,
Annat Folk och andra tider,
Torde dömma mera rätt.

◆ ◆ ◆

Reflexioner af en Aßyrier *)

Det är här . . . ſom ofta de utwägar finnas, man förgäfwes aldrig ſå länge ſkulle ſöka i hela den öfriga werlden.

Man har wiſt orſak at ſäga det lyckan är blind, ty en förnäm Aßyriſka (det förſtås at hon bör ſe wacker och ung ut) kan ge er ſtörre recommendation och mera gällande witsord än alla Collegier och Academier i Ninive — en liten Adonis Modell på en Ritar-Academie ack! hwad kan icke den uträtta? en hans ſtällning kan decidera er framtida lycka.

Männiſka! ſå länge du är ung, din hy är fin, din wäxt i en wacker propotion, ſå gå och knäböj för Lyckan, hon är Fruntimmer, hon älſkar ungdomen, blir du gammal ſå känner hon dig intet, du röker för ſent på hennes altare.

Men — hwad det är trångt i Lyckans Tempel! hwad hopen knuffar hwaran och wil fram — och änteligen, ſedan en omſider öfwerwunnit alla hinder och offrar åt Gudinnan, ſå är han ej mera ung utan får lof at öfwergifwa alt — Jag har aldrig gått et ſteg emot denna afguden, men ingen bättre än jag har förſökt at andra gått den.

En

*) Inſändt.

En diamant är dyrbar i ſig ſielf, men då den blir arbetad, ſlipad och polerad, ſå kaſtar den de mäſt lyſande ſtrålar, ſe där, har ni et Fruntimmer — Ingen ting är henne ſå om hjertat ſom parüren, hela hennes wälfärd beror på at bota älderns refwor; intet i werlden ſmickrar henne ſå mycket ſom at konſtla ſig til ungdom, behag, en ſkiär hy och en fin wäxt.

Wi känna änteligen af Hiſtorien at Poppea en Romerſk Kejſarinna hade i ſitt ſölje hwar hon reſte, 500 Åſninnor för at kunna bada ſig i deras mjölk, wi weta at Drottning Cleopatra höjde ſin ſkönhet igenom den mäſt raffinerade omſorg at ſmycka ſig, och at hon derigenom fångſlade i ſitt nät både Cæſar och Antonius — hwem wet icke at Drottning Bereniçe hade ſå ſköna här at en Conſtellation på Himmeln blef kallad efter dem, — om jag påminner mig ſå ſtillade Semiramis et förſkräckeligit upror då hon ſprang op ifrån ſin toilette på balcongen af Slottet, helt oſnörd och i en deshabillé ſom naturen lånt henne.

Hwem har icke läſt om den wackra Helenas coquetterier, enda orſaken til et tio års krig ſom ännu omtalas efter 3000 år, men med alt detta, hafwa wi ändå ingen rätt beſkrifning huru alt gått til, intet Inventarium på ſaker ſom utgöra en Toilette; inga dimenſioner på coeffüre och chauſſüre, ingen ſcala på anſiktets bredd och höjd, hwar placerades äkta pärlor och guldnålar? — Wi weta det intet — ännu wärre til tidehwarfwets blygſel, i denna dag, då Damerna ſtyra werlden, då hela wälfärden beſtår i at ſmycka ſig och behaga, och då man ſom mäſt bör känna moden) ſå wida de äro något eſſentielt) ſå felas oß uplysningar om Fruntimmers parüren — ja! jag märker nog, då jag fattar pänſeln, min oförmögenhet at ſkildra denna Wetenſkapen, den djupaſte, den obegripeligaſte af alla och ſom mäſt afwiker ifrån reglor — Man måſte ſe den ſkönheten ſom ſkäncker ſin ſpegel den ſiſta tilfredsſtällande blicken, och ſedan förundra ſig, gapa och tiga.

Under det jag ſkrifwer, ſå varierar modet, det ſom brukades klockan tre i dag är aflagt ſom gammalmodigt klockan tre fjerndelar på fyra, ſåledes, den ſom ſkrifwer modets Hiſtoria i ſednare tider, bör dela den i ſå många Tomer ſom minuter — hwilket ofantligt Bibliotheque!

En ſtor Man har ſagt „ſom knappaſt har en Grefwinna reſolverat „ſig at ornera den och den féren i den och den parürn, förän ifrån ſamma „ögnablick 50 Konſtnärer hwarken ha tid at äta, dricka eller ſåfwa —

,,hon befaller och hon lydes mera blindt än Perſiſka Monarchen, ty egennyttan är altid den ſouverainaſte Herre på jorden.

Continuation en annan gång.

Bref af en Cosmopolit.

Min kära wän! Kom gif er ro!
Et ögnableck wår tid betrackta,
At wi må lära oß förackta
De laſter, ſom ibland oß bo,
Jag ſkrifwer ingen Sedolära;
En banad wäg til werklig ära;
Om den bör ingen fara will;
Men ack! at ſå förſkämda ſeder
Sku fläcka den förtjenta heder,
Som fordom hört wår ſällhet til!

Jag går med faſa här förbi
Den målning, ſom mit öga ſkrämmer,
Som wiſar mig min ſamtids jämmer,
Och bådar oß et barbari —
Man trampar på Upfoſtrings lagar,
Man ej de yra luſtar agar,
Som oß til tuſen affteg för:
Hwad är det, man wår framtid ämnar?
När man den ungdom wårdslöſt lämnar,
Som om wår dygd ock wittna bör?

* * *

Annonce.

Brefwet daterat Haſtingborg har jag erhållit, jag eſtimerar åfwen ſå mycket ſom Anonymus boken i queſtion, och til et bewis, at jag känner den, har jag redan i Wälſignade Tryckfriheten gjort en liten eſquiſſe deraf, men då den ej finnes på någon Boklåda, och jag endaſt feck låna den på en timma, då för omſtändigheter ingen apparençe är at få köpa den, ſå ber och önſkar jag at Herr Anonymus wille efter ſit löfte göra deßa utdrag och inſkicka dem til mig — de ſkola ſtrax införas ſom bewis til Auctorens ſtyrcka och recenſenttens kännedom och ſmak. Utgif.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 72.

Stockholm, den 19 December 1781.

Det ſägs ſom et ordſpråk, at en Påfwe är infaillible, aldraſnaraſt, om et ordſpråk hade något betydande, ſkulle man tro det om Clemens den XIV eller Ganganelli, men här är et annat ordſpråk at man är människa, och jag tror det håller mera ſtånd äfwen ibland den andeliga Purpurn.

Ganganellis Regering ſom werldſlig eller Präſterlig blir altid et efterdöme för de ſom ſtiga op på Påfwiſka Stolen, men hans bref — ja juſt ibland hans bref, har jag träffat et, hwars principer äro, om icke falſka, åtminſtone ganſka underliga — Läſaren behagar ſjelf dömma om jag har orätt, ſedan han läſt följande hans

Bref

Til en Regerandes Håf-Predikant och Bikt-Fader.

Hwilket Ämbete! hwilken börda! bäſta wän! — är det til ewig förtappelſe eller ewig Salighet ſom Förſynen utſett Er? — darrar ni intet wid förſta åtankan deraf?

Ni frågar mig hwad ni bör göra för at opfylla en Herdes plickter — jag ſwarar, Ni bör wara mer än en människa, Ni bör wara en Ängel.

Alt är en klippa, alt är et nät för en Präſt i detta kall, om han ej har tålamod at afwackta Nåden, ſaktmodighet at öfwerſkyla ſwagheter, och nog ſtadighet för at kuſwa begärelſerna — han bör wara mer än andra utruſtad med andans nåd; för at kunna wäcka ibland fruktan, ibland hopp, men altid ſanning och dygd — hwad han bör wara nitiſk och rättwis! i förenande af Folkets wälfärd med dens makt hwars ſalighet är honom anförtrodd!

Hans förſta plickt är at ſtudera ſin Prins, om han känner ſina ſkyldigheter emot Religion och emot Underſåtare; ty ack! det är mer än wanligt at Furſten kommer ifrån deras hand hans upfoſtran warit anförtrodd, utan andra kundſkaper, än werldſliga och flygtiga, det är då, ſom han bör lägga för ſin Herres ögon de äckta grunderna, hwarpå Religion och Samfundsläran äro bygda.

När Furſten är noga undrrättad härom, bör er ypperſta plickt wara at yrcka ſanningens helga röſt, Sanningen är det enda medlet til nedriga taßlares fall, det är ſanningen, ſom någon gång kan ſtörta deßa uſlingar, hwilka ofta ej lefwa af annat än ſkälmſtycken och ſmicker, och hwilka tuſend gåger farligare än krig och peſt, bereda Prinſars olycka både i detta och andra lifwet.

Igenom edra föreſtällningar, edra böner och äfwen wäl era tårar, bören ni förmå Herrn at wara den förſta ſom igenom ſitt efterdömme wiſar goda ſeders influençe på ſitt Rikes beſtånd eller ſina Underſåtares wälfärd.

Huru ofta och mer än ofta kommer ni icke at lägga Regenten under ögonen den dyra ſanning? at hans Underſåtare äro hans Barn; at han är ſkyldig dem natt och dag, ja hwart ögnableck, hjelp och tröſt; at han ej kan utſkrifwa pålagor utan i jämförelſe emot deras inkomſter och näringsſätt för at ej ſtörta dem i uſelhet eller förtwiſlan, framför alt, at Han utan omwäg är ſkyldig dem en ſamwetsgrann rättwiſa.

Om ni intet förhinder Furſten at ſjelf med egna ögon ſe, så förrättar ni ert Ämbete ſwagt — Aldrig blir et Folk wäl ſtyrt, aldrig deras behofwer kända, om icke Regenten ſjelf förſkaffar ſig kundſkap derom.

Måtte detta Folket ſom de ſtora ſå föracta (utan at wilja begripa, det en Stat ej beſtår af annat utom den Regerande) altid wara för Furſtens ögon ſom en Helgdom! det är det ſom gör en Throns ſtöd och ſom bör acktas ſom ögnaſtenen.

Måtte edar höga wän weta! at en Konungs lif är et mödoſamt lif! at nöjen och löſliga tidsfördrif ej äro honom ſom andra männiſkor tillåtna utom för hälſan ſkull, dölj aldrig at han bör lämna alt, til och med Söndagens firande, ſå ſnart det kommer an på at hjelpa ſitt Rike.

Min wän! huru ofta bör ni icke predika om den förſkräckeliga räkenſkapen på den ytterſta dagen för deß Regering; den werldſliga Hiſtorien ehuru ſannfärdigt den ſkildrar en Furſte efter ſin död, är ändå ej annat än et rop af männiſkor och förgås med dem, i ſtället at Herrans lag warar i ewighet.

För alt i werlden känn edra gräntſor, blanda er aldrig i Håfwets affairer, aldraminſt deß intrigver — det är ſkamligt at ſe en Präſt ſom bör föreſtälla fullkomligheten, wanhedra ſig och ſitt ämbete igenom en nedrig egennytta eller en barnſlig högfärd.

Hela ert ändamål, hela ert ſyfte bör wara ſtäldt på dens ewiga ſalighet ſom lämnat er ſitt förtroende — wiſa en dygd och et upförande ſom håller profwet och ſom altid är jämn — om en Präſt ej gör ſig agtad i ſynnerhet wid Håf, där man ofta letar op ſkäl emot Religion, ſå befordrar han laſten och bör aldrig tålas.

Tryck in i ſjälen på er Stora Herre, at han ſkal wara Gud anſwarig för hwart enda Ämbete han ger bort, och för alt det onda ſom ſker af hans wal — underlåt aldrig at föreſtälla Honom hwad fara det är om ſjälawården, at kalla mindre förtjenta och okunnoga til Präſtaſyßlorna, och gjöda deras weklighet och lättja med de ſtörre Abbotſtiften, öfwertala honom at opſöka förtjenſten hwar han fins, och belöna den, at wiſa ſin höghet ej igenöm en fåfäng prakt, utan igenom utgifter jämkade efter Folkmängden, och följakteligen ſitt Rikes ſtyrcka och inkomſter, framför alt, måtte denna Förſten någon gång ſtiga ner ifrån ſin höjd, göra ſig känd hos ſitt Folk, och endaſt bereda deras ſällhet!

Jag ber och förmanar Er för Guds ſkull, at ni yrckar den ſkyldigheten, det Regenten bör höra ſitt Folks rop, och låta dem wederfaras rätt, tror ni er intet äga mod och ſtyrcka dertil, ſå gå långt ifrån Håfwet, det äro wißa bud, ſom man ej wågar bryta utan at göra ſig bråttſlig både för Gud och männiſkor — wet, at här intet fins twenne ſlags Ewangelier, det ena för Folket, det andra för Kungar, det ena ſom de andra blifwa lika dömda på den grund at Guds lag är en och den ſamma i alla ewighet.

O ßa werldenes Herrar likna Gud icke allenaſt til den makt och myndighet de fått af honom allena, utan ännu mera til dygder och egenſkaper ſom de böra hyſa, då de här på jorden föreſtälla detta wäſendet — Et Folk bör kunna ſäga om ſin Monarch, „han ſtyrer oß ſom „ſjelfwa Gudomen med wishet, rätträdighet och mildhet.

Sluteligen dyre wän! jag påminner er ännu en gång, för hwad orſak ſom häldſt, affigter, ſwaghet eller rädſla, wik aldrig et ſteg ifrån ſanningen, Gud låter ej gäcka ſig.

Stan-

Stancer *)

Til Jola.

vivamus mea Lesbia, vivamus
Catullii Elegia V.

Låt oß älſka wackra Jola, låt oß älſka; låt oß nyttja tiden ſom flyr; han är ſnabbare än pilen, ſom ſårar den wiga Leoparden.

Ungdomsblomman den man ſer i ſin morgon på ditt anſikte, dröjer ej at wißna; lik med wåra trägårdsblommor, är hennes warelſe lika kort med deras.

Solen hwilar ſig hwar afton i Thetis ſkjöte och upgår hwar morgon mera lyſande med Aurora.

Den förſtörande wintern beröfwar wåra ſkogar hwart år deras täcka löf, och wåren återger dem beſtändigt en mera friſk och liflig prydnad.

Men wår ungdom återkommer aldrig; Döden i åldrens ſteg ſtörtar wåra dagar i et ewigt mörker.

Der uti Tartarens ſkumma hemwiſt, glömda af werlden, ſångſlade uti ſaſan, dår har man ej tid at täncka på Kärleken.

Ack! ſå länge wi kunna älſka, ſå länge det ännu är friſkt och wackert, lått oß pläcka Kärlekens roſor.

Om ålderdomen ſom är ſå kall för hjertats ömma känſlor, föraktar de ſälla nöjen hwartil de äro källan, låt oß förakta deras afwundsſjuka knot.

Låt oß älſka wackra Jola, låt oß älſka; låt oß nyttja tiden ſom flyr; han är ſnabbare än pilen ſom ſårar den wiga Leoparden.

Skål **)

Gläds Swea! fröjda dig och ſjung .
Din ſällhets höjd du ſnart ſkal hinna,
Ty fjerde Henric är din Kung
Men tyſt . . . hwar ſkal man Sulli finna?

---

*) Inſändt.
**) Inſänd ſåſom författad 1772.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 73.

Stockholm, den 21 December 1781.

Fortſättning af en Aßyriers Reflexioner.

Hwad för en myckenhet af Flickor ſom redan bordt wara gifta! — et giftermål är här ſällſynt intet juſt för deß långa ewighet utan derföre at fattigdomen är Brudens hemgift — det wore inte ſå galet här i Aßyrien at optaga ſamma lag ſom war i bruk hos Babylonierna nemligen: Man ſamlade en wiß dag på året alla giftwuxna Flickor på torget ſom til en marknad; rika ungkarlar infunno ſig och handlade de wackraſte; men den penningſumman de gofwo, blefwo anwända för de fula ſom åter köpte ſig männer derföre.

Comedien är intet mera på Theatern, utan i werlden, och det är där, ſom hwarken felas Acteurer eller Åſkådare, en ren winſt, ty billetten koſtar intet, med liten upmärkſamhet hwad kan man icke le åt Originalerna? här en tiggare ſom klagar öfwer Indigeſtion, här en Petit maitre i ſläng mantel med ſöljor tagna ur wagnsſelarne och ſatte i ſkona, ſedan han ej kan hålla equipage, där en Poét med ſina wers i långfickan, ſom han gärna wille byta bort emot et äpple, där den rika, ſom ſnäſer en fattig, en Dommare ſom ej frågar Lagen utan macktén huru han ſkal dömma. — gråt wid denna tragedien men ſkratta à gorge deployé, åt fattigdomen och högfärden, åt lättjan, åt coquetten och åt den moderna upfoſtran i Aßyrien.

Wi hafwa alt för wackra böcker i Sedoläran och i Politiquen — månn de förbättra oß? kanſke ſtarcka Satirer, bitande infall ſkulle göra bättre wärkan, men hwilken orckar at häckla alla fel, at förackta alla uſelheter? — om den funnes ſom hade courage dertil, han ſkulle få öknamn af fanaticus, wildjur och galen, då ſmickrare, beljugare och krypare utropas för artiat och beleſwat Folk, för Folk comme il faut.

Man må ſäga hwad man wil, ſå fins det intet mera än 2 Claßer männiſkor, den ena arbetar, den andra roar ſig.

At ſtå i Förmaket, at bocka ſig för de Stora, at Aſſiſtera wid Toiletten hos en Dame du monde, kallas at tjena Staten och ſnart nog får den illiſtigaſte vau rien namn af den måſt nitiſka Patrioten.

Lejonet Tigren och Wandringsmannen
Fabel til en ung Prins *).

Tag mit offer Nådige Herre! bewärdiga mig at läſa min Fabel och lär Er at känna männiſkor; måtte Edart hjerta helgas åt dygden! och lär er i tid at fatta affky för den retande laſten.

Sanningens röſt tränger ſig ſällan til Thronen, — Furſte! lär Er ifrån denna dag at föracta ſmickret, alla laſters urſprung, men känn den ſanna wänſkapen, den är upriktig och alſwarſam, ock juſt derföre är den ſå ſällſynt i Håf.

Då werlden är nog nedrig för at altid ſmickra edra likar, bör jag wäl följa deß efterdöme och af min Sedolära göra et gäckeri? — nej, måtte min Filoſofi wara högre, än många ſig ibland träldom och ſkrymtan, detta wanliga Håf-pratet hwarigenon man ſamlar rikedomar och rang.

Men — bör jag neka Er Prins! det ſkyldiga lof ni förtjenar! får jag intet tala efter et helt Rike? wet då at Nationen redan märker i edra ådror det lyſande blodet ſom runnit hos edra Förfäder och at den dömer af de tanckeſätt ni redan wiſat til et ſtort ſnille och et hjerta fullt af ädelmod, rättwiſa och nåd — Detta Folket ſer at ni förlorar er ungdoms glättighet wid ſkymten af en fattig och lidande, och at ni ſätter er ära uti at hjelpa honom — Fortfar Nådigſte Herre, och tillåt aldrig, at edart Folk någon gång finner ſig bedraget, behålt deßa dygder intil den ſenaſte ålder — det är endaſt ſwaga männiſkor ſom äro grymma och härda, men en Hjelte känner ej annat än at förlåta och hjelpa.

En Tiger ſom ſnålades efter rof, ruſade på en Wandringsman, et Lejon blir Tigern warſe, och kaſtar ſig åter på honom, bärg och dalar dåna af deras rytande, och bloden ſtrömmar framför deras waßa klor — men omſider ſegrade Lejonet och Tigern föll död til marken — Mannen förſkräckt faller på knä och i djupaſte ödmjukhet tigger Skogarnes Monarch om ſitt lif, Hjelten bifaller hans begäran, men under det, at han geck til ſin kula, talar han „jag begriper intet at et ſå däracktigt djur „fins ſom törs måta ſig med min oförlikneliga ſtyrcka — Wandrings„man! du har ju warit åſyna wittne af Slagtningen, tilſtå at jag gör „rätt

---

*) Inſändt.

„rätt för Herra-Wäldet, alla djur darra ſom ſlafwar, och fruckta mig, „jag regerar enwäldigt i deßa ofantliga ſkogar: mer än en gång har jag „mättat mig af Björnblod, ſe här rundt ikring kulan bewis af mina „ſegrar, deßa ſlagtade as, deßa wita benknotor, ſom lyſa på marken, „och af detta ſluta ännu en gång til min makt och min lyckſalighet.

Jag har ſedt ſwarade Mannen, ditt wälde ſom alla djur böra faſa före, men en ſå ſtor Kung ſom du! huru kan han finna ſitt nöje i rån och mord? — Lämna til wäldswärckare och röfware den gemena äran at göra dina underhafwande olyckliga, men gör dig dyrckad och älſkad och låt rättwiſa, ära och billighet ſätta gränſor för ditt enwälde: Tyranner regera igenom grymhet och falſkhet, men ſanna Konungar igenom Nåd och kärlek, då du ſkonade mitt lif, har du wiſat ädelmod, en dygd, ſå wärdig den ſtörſta Thron, Himmelen har ſatt dig dit ſåſom deß afbild, de förtryckas och olyckligas förſwar.

Du öpnar mig ögonen ſade Lejonet, — nej, jag har warit nog förwillad af den falſka äran, deßa nedriga djurens ſmicker ſom warit ikring mig, du är den förſta ſom ſäger ſanningen — Men hör kära Wandringsman! har du aldrig krupit i Häf? mina förtjuſare påſtå at det är wiſt flera än en Kung ſom regerar aldeles ſom jag regerar.

Wid en förbifart af Ulricsdal i förleden Sommars *).

Bellman

Nyß då Morgon-Solens ſtrimma
Nattens täcke genombröt
Och det hwita målnet flöt,
Färgat af en ſtrålig dimma,
Uti Thetis ſkiöte ner,
Satt Anacreon och blunda,
Och i Morphei famn begrunda,
Hwad han ſåg och hwad han ſer

Hjulen på en hyrwagn trilla,
Efter twänne häſtars traf
Under det at dammets qwaf
Ögats ljuſwa blick förwilla,
At det wackra Ulricsdal,
Men hwad ögats lyſtnad ſaknar
Fyldes op då hjertat waknar,
Med et ömt och ljuſligt qwal.

---

*) Inſändt.

Underſåtlig tro och lydnad,
Stärckte Själens rena fröjd;
Swärjes Drottning mild och nöjd,
Gaf den bygden glans och prydnad,
Och Séphirn, mig tycktes han,
Hennes namn så mildt uphöjde
Åſkan geck och Soln ſig röjde
Stolt i ſkyn, och jag förſwann.

* * *

Strödda Tankar *)

Tilfället at tjena Folk, at bereda någons wälfärd är ſällſyntare än man tror, ſtraffet för den ſom förſummar det, beſtår deri at han aldrig torde få igen det.

⁂ ⁂ ⁂

Hwad den är olycklig! ſom ej kan opoffra ſin Spectacle timma, ſin Clas på hörnet, ſin Beurs Aſſemblé, ſin Opera Mamſell åt dyrare plickter?

⁂ ⁂ ⁂

Det är intet pångar en olycklig altid behöfwer, denna Metallen fröjdar endaſt den girigas, den laſtfullas hjerta.

⁂ ⁂ ⁂

Då en ledſam händelſe blott kan röra mig ſå förhärdas jag i ſjälen af en beſtändig olycka.

⁂ ⁂ ⁂

Det är et brott at göra en falſk ed, men det är tuſend gånger ſtörre brott at hålla den.

Annonce.

Reſpectiwe Inſändare ſom redan för en Månad behagat inſända Julklappar, må ej illa uptaga om alla ej få rum i **Wälſignade** Tryckfriheten, ſom är ſå inſkränkt — Jag har blifwit öfwerhopad med ſådant antal at jag måſte tilſtå, om Landtmans åker och äng ſå burit, ſå har det ej warit mißwäxt i år — Är ämnet ſå interreſſant eller lätt? jag wet det intet, men det wet jag at det intet är nytt, at idén är litet trivial, — oaktadt alt, ſå ſkal jag wälja något af hwarje, at Auctorerna må känna ſina ſmå Foſter och ſkjörda Läſarens ſmåſkratt — hwilken oerſättelig belöning!

---

*) Inſända.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 74.

Stockholm, den 24 December 1781.

Inſändt

I förra dagar hörde man då och då i en liten ſtuga, huru Julen tågade fram — några ljus i et litet fenſter, en menuette på Violn, och ſtundom et upriktigt ſkratt af en trifwen handtwärcksman, någon gång ſmå utſwäfningar af et Sälſkap muntra Matroner med ſina Barn, då Männerna med nya porcellaine pipor kunde ſitta ikring et bord med waxduk öfwerdragit och tårnlikor i kanten för at ſjunga „fria wil Simon Sälle — **fria wil redeligen Herre**, Silfwerbägarn med Carl den XII i bottn war då ſtåld främſt på bordet; Bibeln låg i fenſtret och Julkuſen i hörnſkåpet — men nu — ack! nu — inga ljus, intet en nyckelharpa, än mindre en menuette. intet et pekfinger i wädret för at fråga hwad ſkal den ha ſom panten gißar? kort ſagt, aldrig et ſmål roligt — nej nu ſitter gamla Broder Clas Anton med bränwinsglaſet under läppen och ſäfwer bort datum, hans Julhälg war redan inne i October Månad och lär räcka til näſta October — gå hur det wil, ſå rimmar jag ſå här:

Julgröten ſtår på bäncken
Med Socker och Canel,
Men Slotts Cancli har ſkäncken
Och gröten ſtår på ſpel.

Wälan du ſorgsna Arma!
Kryp in uti mitt ſkjul
Jag wil mig ömt förbarma,
Och önſka dig god Jul.

Det är hela Julefröjden, den beſtår måſt i matta önſkningar, af rimmare ſom ej ha annat at ſkiäncka än wers, och ſom ej häckla annat än wers — Er mina Bröder! underkaſtar jag deßa poeſier tagna ur Haqvin

Bagers Heroiſka Mahogenelåda N:o 3 — wårderen om ni ſå behagar några Julklappar:

En Caramell.

Min Iris — Hjertat dig tilbjuder
Til Julklapp denna Caramell,
Din wän i tjenſt hos Madame Luder
Är Sockerbagare Geſäll.

Då det aldrig nånſin warit exempel på at det ſublima och höglärda blifwit belönt med några wackra ögnakaſt, ſå ſjunger jag ſom en Independent til mina långpälſade Damer

Ni Åreborna feta Nåder!
Med glitter flor och ſwarta hår
Er ſkiäncks af min ſurtout twå wäder
Til Stats-Mantille för näſta år.

Och hjertans Ni! Ni lifſtycks-flickor!
Som förr betaltes ur mitt hus,
Se här: en bunt med ſwafwelſtickor —
Och den ſom har, får ge Er ljus.

För Herrar Petits Maitrerna N. N. och N. N. äro följande Julgåfwor til tjänſt:

Min unga Damon klen och ſtor!
Prydd med en ros och pudrad hjäſsa
Dig til Gemål ges en Prinſeſsa,
Från Hummelgåln med mina ſkor.

Dig raſka Céphon ſöt och täck!
Jag ger et råd: ſom Du bör wörda,
„Håll op at alla flugor mörda
„Och blif ej alla flugors ſkräck.

Til detta Bladets miſsgynnare ärnar jag det ſiſta af mitt Teſtamente ſom Julklapp, i fall Utgifwaren *) ſjelf ej wil ge dem något — lika mycket
Et Dagligt Allahanda N:o 297.

Ja du! ſom är, det wet jag wiſt
En Man af år, en Moraliſt,

Dig

---

*) Nej — Utgifwaren har wärkeligen ingen ting at ge, äfwen ſå litet ſom han nånſin kunnat förſport at han har miſsgynnare til bladet. 2 ſtyfwers inkomſt ſom är owiſs, retar ingens lyſtnad — en hel annan ſak wore det, om han hade 500 Riksdalers ſtadgad inkomſt —

Dig ſkjäncker jag Apollos anda
Och Bachi konſt ur blodet blanda;
Med en ſå kallad tack för ſiſt,
En ſlik af Dagligt Allahanda
Och dönet af en tjock Baſiſt.

Nu följer en ſkrifwen Förteckning på en liten del af de öfriga inſkickade Julklappar, hwaraf kan wäljas efter hwars och ens ſmak och behag.

En trogen Man och en hushåldskatt
En trogen Huſtru och et dyrckfritt lås
En beſkedelig Spegel och en förfaren Skräddare
En wacker flicka och högſta winſten på et Lotteri
En rik käring och uprättelſe
Informatorer och barnsöl
Giftermål och tjenſtfrihet
Blancka wers och Förordningar
En kyß och et paroli
Capuner och ſwartſjuka
Herregårdsgrindar och breda band
Kärleks-bref och wäderwäxling
Männkäringar och durkſlag
Satirer och Rakknifwar
En olärd Präſt och en ſpinnräck
Grafſkrifter och ljusos
Faworiter och förmörkelſer
Barndom och lycka
Catholiſka mäßan och Krigs-Artiklarna
Råd och Huſtru
Etiquetten och Lyckſaligheten
Äran och Les ombres chinoiſes
Sendrag och et Rendezvous
Beurs-Aſſemblé och Calocher
En ſuck och en Caramell
Förloſning och Brunns-Cur
Spectacle och Caßor
En Marmorbüſte och et hjerta
Ömma känſlor och mattighet

Jul.

Julgröt och Credit
Tålamod och en Opera-ballet
Stockolms Poſten och målningen af Babyloniſka förbiſtningen
Lagboken och Såſ-L'ombre
En Krigsrörelſe och Confuſion à la regle
Dagligt Allahanda och et Digeſtiv Pulſwer
En Tromans Fullmakt och Italienſka Grammatican
Wattgröt och Champagne-win
Utmätning och en 12:tedel i ſportlarna
Stolknarr och et rim
Francklins Portrait och General Arnolds wärja
Löſten och ſnömos
Quittance på hyran och la Paix på minſta pointen
En 70 års Gubbe och en wagga
Barnſkallra och Trophéer
En Mörſare och en ſkryncklig ſtibblette
Wälſignade Tryckfriheten och et noll
Cupido och en Saffranskringla
Gikt och en Imperial Sång
Palmqwiſtar och Förſkrifter
En Tagelmudd och Franſkt brånwin
Et Stål-Harneſk och ſminck
Håfärmar och Præſenter tallrick

Utgifwaren til ſina Creditorer.

Ni Folk af alla tungomål!
Européer Caffrer Morer
Ack! Gynnare och Creditorer
Jag har cederat alt — men ej at dricka edar ſkål.

Näſta Blad utgifwes näſta Fredag eller den 28 December.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag = Bladet:

Wålſignade Tryck = Friheten.

N:o 75.

Stockholm, den 28 December 1781.

Strödde Tankar *).

Den minſta delen af lifwet förſwinner i at göra godt, den ſtörre delen at göra ondt, och den ſtörſta delen at göra intet.

⁂ ⁂ ⁂

Den olyckan är aldrig ſtor ſom är den ſiſta — Man bör aldrig fruckta en förluſt ſom man ej ſaknar.

⁂ ⁂ ⁂

En Tyrann kan ej föra mig annorſtädes, än där jag ſjelf en gång ſkal gå.

⁂ ⁂ ⁂

Den wägen ſom ſkal läras igenom förmaningar blir lång, den igenom exempel är kort.

⁂ ⁂ ⁂

Hwad bör wara mitt ändamål när jag wäljer mig en wän? jo at träla för honom, at följa honom i Landsflyckt, at frälſa hans lif, då jag ger mitt i ſtället.

⁂ ⁂ ⁂

Crates frågade en yngling „Hwad gör du där allena? — han ſwarade „jag talar wid mig ſjelf — „akta dig ſwarade Filoſofen, at du råkar ut för en nedrig männiſka nog.

⁂ ⁂ ⁂

Lef med männiſkor likſom Gud ſåge dig, och tala med Gud, ſom om männiſkor hörde dig.

⁂ ⁂

Den wiſa ſom rädes för opinionen, liknar en Anförare ſom blir ſkrämd af et moln af dam.

⁂ ⁂

Du

---

*) Inſändt.

Du ſom ej kan låſa alla de böcker du ſkaffar dig, ſkaffa dig ej flera än du kan låſa.

⁂

Hwad är det för namn Rejſare, Råds-Herre, Riddare, frigifwen, träl, ſlaf? — det äro namn upſnndna at ophöja den ena och förnedra den andra.

⁂

,,Jag wet ej hwilken Gud ſom bor i den dygdigas hjerta, men det är en Gud, ſade en Hedning i fordna dagar

⁂

,,Det fins ingen Kung ſom icke härſtammar från en ſlaf, och ingen ſlaf ſom icke härſtammar ifrån en Kung.

⁂

Strida emot ſina fel då man är gammal, är det ſamma, ſom at ſlåß med en mäktig fiende då man hwarken har krafter eller mod — et längre tidehwarf förſlår knapt at kufwa begärelſerna ſom wänt ſig wid ſjelfswåld.

⁂

Det blåſer aldrig någon wind för den ſom ej wet i hwilken hamn han ſkal ſegla.

⁂

Man frågade Seneca ,,hwari beſtår den klokas frihet — at hwarken frukta männiſkor eller Gudar, ſwarade han.

⁂

Dygden anſer lyckan och olyckan med et ſlags förackt.

⁂

För at rätt mäta höjden af en menniſka, bör man ſe henne naken.

⁂

Til hwad ſtälle i werlden en bra Karl blir Landtförwiſt, har han i ſitt ſällſkap Naturen männiſko-ſlägtets gemenſamma Mor och ſin perſonliga Dygd.

Högfärden ſtraffad.

Baucis lefde på landet i en däld i et ſtilla och lyckligt lugn, intet oprört ſamwete, inga tryckande omſorger wågade oroa hans hwila; Högfärden allena ſmickrade ſig at någon dag få inſteg i hans hemwiſt.

Baucis älſkad af Gudarna, ſkjänkte dem det renaſte offer, et Lam, en Dufwa brändes på deras altare och ymſom wittnade om Herdens tackſamhet emot alla deras wälgerningar — Jorden, den han brukade med ſina händer bar hundrade falt, och han reſte aldrig til Staden utan för at utdela almoſor i uſelhetens näſten.

Hwar enda gång han återkom, huru tyckte han icke ſin koja wara wackrare? Man ſåg där hwarken Marmor eller Guld ſom lyſa i de förnämas Slott, naturen hade blott förſkiönat wår Filoſofs tak, och det war den, ſom prydde deßa trackter.

De högſta Almträd klipta i en häck, bortſkymde denna boning för främmande och lyſtna blickar, en ſorlande bäck ſom ſlingrade ſig i bugter, förlängde utſigten — af deß ſwalkande bölja ſläckte han ſin törſt och wattnade ſina blomſter-ſängar, han ſåf på den gröna bädden, ibland jesminer och liljor, och drömde om Himmel, dygd och ſin Herdinna.

Baucis war den lyckligaſte dödliga, ingen Tyran ſom orättfärdigt bragt honom til tiggareſtafwen, ingen bedrägelig wän, ingen falſk Älſkarinna, hans hjerta war helgat åt de wackraſte känſlor — Gudarna hade belönt hans dygd — men Himmel! denna Baucis blef ſwag — han erkände ej nog ſin lyckſalighet, han förſummade at offra, och ifrån ſamma ögnablick trodde han ſig lefwa et ånſligt lif och beklagade ſig ſtändigt öfwer ſit hårda öde.

Mißnöje och plågor nalkades, främmande luſtar intogo hela hans ſjäl, och omſider inſant ſig högfärden, ſom härtil warit ſå oſynlig.

Knapt war **Högfärden** anländ til denna nya tracken, förän hon kallade hundrade förſlager och önſkningar til ſig, ſom ſnart nog intago den ſtackars Baucis hjerta — de wreda Gudarna öfwergofwo honom, ſom blott törſtade efter rikedomar, och högfärden ſom retade hans begärelſer, narrade honom at anlita om lyckans näd i helt andra afſigter än förut.

Baucis började då på nytt med mera ifwer at offra, hela hjordar färjade med ſitt blod de odödligas altare.

En dag, förmäten i ſina förſlager, bad han dem at de ſkulle förändra den lilla bäcken ſom ſucktat hans jordtårfwa, til en djup och bred ſtröm, ſamt deß båt, ſom han ſköt ut ifrån landet, til et ſtort ſkepp — et Åſkeſlag ljungade wid hans böner — Baucis anſåg det ſom et godt tecken, och ſäker at hafwa bewekt Himlarna til bönhörelſe, ſteg han djerſt i båten, och afwacktade det lyckliga ögnablecket at ſe hela ſin önſkan upfyld.

Nu lämnar Högfärden denna lättrogna Slafwen til ſit förtjenta öde, och bäcken börjar at häfwa ſin bölja, watten ſtrömmade ifrån alla näſtgränſande höjder och berg, ſamt blandade ſig ſkummande deri, Flodens häſtighet bortſköljer Filoſofens koja ock täppor, och Båten ſom af et dylikt underwerk nu war et ſkepp, ſeglade med ſtrömmen i den ſnällaſte fart.

Huru lyckſalig Baucis tyckte ſig wara, (ty ſkeppet war laſtadt med ſkatter och dyrbarheter) ſåg han dock med ſtörſta ſmärta undergången af ſin kära koja där han lefwat i ſå många år med hälſa och munterhet.

Floden ſom ſtörtade ſig i hafwet, förde Baucis med ſitt ſkep ut på rymden — där midt i Oceanen, ſeendes endaſt Himmel och watten, började han tänka på all ſin galenſkap, och huru han förſummat at be Gudarna om lycklig reſa ſamt at återkomma i hamnen — men det war för ſent — förgäfwes anropade han ſina fordna beſkyddare — han hade gjort ſig förtjent af hela deras wrede.

Hafwet började nu at häfwa ſig, ſtormen wäxte och de ſkyhöga wågorna ſköljde maſttopparne — omſider blef ſkeppet ſtörtat emot en lönnklippa och braſt midt i tu, — ſe där den rika Baucis med alla ſina egodelar ſom förgäfwes ſträfwade med yterſta krafter emot detta wreda Elementet, opkaſtad på en obebodd kuſt, ſanſade han ſig dock ſå mycket, förän han dog, at han tilſtod ſig förtjent detta förſkräckeliga öde i anſeende til ſin oſtadighet och förhaſtade önſkningar.

Låtom oß anförtro Gudarna hela wårt lif, wårt öde! — ſäkert är männiſkan deras ſkapade Creatur dem mera om hjertat, än det är ſig ſjelf — måtte wåra begär wara billiga! eller låtom oß frukta at likna Baucis och blifwa et offer för wår dåracktighet.

Näſta Blad eller N:o 76 utkommer ej förän den 2 Januarii 1782.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 76.

Stockholm, den 2 Januarii 1782.

Nyårs werſer til Lais *).

Löp Faworit til dina Stora
Och tigg af deras nåd et lån
Jag ſkrifwer endaſt til min ; , , ,
Och njuter ſtraxt ſom lyckans Son.

Tag Flicka! då min Nyårsgåfwa
Du wet, wi ſkrifwa ottitwå
Här år ej frågan om at ſåfwa
Än mindre mig med dig förlåfwa
— Nej wet du wål hwad du ſkal få?
Du torde tro, den Swenſka drågten
En möſſa, fjådrar eller band
Hwarmed du ſwaſſa wil hos Slågten —
Nej Lais! du får ingen grand.

— Dock jo! — jag ger dig långa Anders
En ung och raſk och faſt Laquej
Hwad! Lais hwad! — du ſåger nej —
Så dra och dra långſt bort til fanders.

* * *

Min Herre.

I N:o 61. af **Wålſignade Tryckfriheten** blefwo några tankar eller principer af Abbé Rainal införda, den ſom inſåndt dem, lofwade om jag påminner mig, continuation en annan gång — Til deß at han behagar fullborda ſitt löfte, ſå gjör jag mig en ſkyldighet af, at anföra flera Denna hjeltens tankar eller idéer alla applicerade at bewiſa Americas ſjelfſtändighet, dem jag hämtat i en bok han nyligen utgifwit och kallas Revolution de L' Amerique — ſamma bok är, för ſitt wärde omtryckt på flera ſtällen och förtjenar at omtryckas hos alla ſå fria ſälla och lyckliga nationer ſom wi, ſom aldrig igenom egen ärfarenhet utan blott Auctorens penna kunna öfwertygas om rigtigheten af hans ſatſer — Boken i ſtor octav innehåller 171 ſidor, och koſtar inbunden i blått band ej mera än en half Riksdaler, eller wid paß 2 ß arket.

---

*) Inſåndt.

Jag förblifwer ꝛc.

Då Rainal upger orſaken til mißhälligheten emellan England och deß Colonier i America wara den af Parlamentet pålagda ſkatten, ſäger han.

„hwarock en medlem i en Stat bör bidraga i ſin mån till Statens
„förſwar och anſeende, emedan blott igenom den högſta macken, han kan
„wara ſäker om hwad han äger och nyttja det i frihet och ro — den
„fattige har utan twifwel långt mindre förmån deraf, än den rika, men
„han har den ändå, han äger ett lif, och då nationen äger rikedomar ſå
„bör han dela dem igenom ſin flit och ſitt arbete — Se där ſanna grun⸗
„derna til Samhälls Läran, det fins inga andra, och ändå är intet ſå
„wanligt i Regeringskonſten ſom at ſtöta och undergräfwa dem — hwar⸗
„ifrån härſtammar då en ſådan motſäjelſe emellan de ſtyrandes begrep och
„utöſning?

„Jo, ifrån mißtagen af den lagſtiftande magten, ſom beſkattar för
„mycket under förebärande af allmän nytta, och anwänder en del deraf,
„åt deß egna behofwer alſtrade af egna nycker — Borgarens och bondens
„pengar till och med de oumgängeligaſte behofwen för den fattiga, utmätna
„i ſtäder och på landet i Statens namn, ikringſpridda i Slotten bland
„egennytta och laſter, ſkjänkas åt en hop folk, ſom ſmickra hata och falſkt
„bedraga ſin Herre, lycka ändå, om de intet anwändas på ſkamligare ſätt,
„Man ſlöſer dem för en ſlags ſkimrande åra, en fåfäng reſource för dem
„ſom ej äga den wärckliga, för féter, ſom anſtälles åt lättjan, då likwäl
„ett Rikes ſtyrelſe fordrar oändeliga beſwär, omſorger och möder — det
„är utan motſäjelſe, att en del deraf anwändes til de allmänna behof⸗
„wen, men ockſå huru ofta utdelas den icke med äfwen ſå litet wett ſom
„ſparſamhet? — Högſta macken bedragen, och ſom will wara bedragen
„ſå wida den wårdar ſig ej att blifwa uplyſt, tillåter en orättwis deltag
„ning

„ning der af emellan underſåtare, och hwilket blir ett förtryck till, i räkningen — Det är då, ſom alla kjänſlor af fäderneſland och ſkyldigheter förſwinna, och oenigheten opkommer emellan den Regerande och underſåtaren — Upbördsmannen mißbrukar ſin myndighet och tar ut til ytterſta ſkjärfwen, likſom en fiende ſom bryter in i et främmande land, alt hwad han kan narra til ſig utan at bruka wåld, anſer han ſom en laglig winſt, och inbyggarena lära ſig deraf att nyttja dylika grep emot den mackten ſom röfwar dem. De begripa intet att ſpelet är olika, och att de ſjelfwa blifwa ett offer — Det är då ſom utmätningar och wåldförande börja under rubrique af rättwiſa och ſtraff och det willdjuret, ſom bringar alla dem han ſå plågar, i fattigdom, tackar Gud för hwar brottſlig han ſtraffar, och för hwart ſtraff ſom ökar Caßan — Lyckiig den Furſte! ſom för att hela ſå ſtarcka mißbruk, en gång ſkulle wårda ſig att wiſa ſitt folk en oförfalſkad räkning på alla de ſummor ſom han fordrat och tagit af dem, men en ſådan Furſte är ännu intet kjänd och Gud wet när han blir det *) — Emedlertid bör det wara underſåtarns eller den beſkyddades dyraſte och heligaſte plikt at betala ſin ſkuld til ſin beſkyddare.

Sedan Auctor ſagt at Colonierna aldrig nekat at underſtödja Moderlandet, blott de finge taxera ſig ſjelfwa igenom ſina Commitenter, ty ingen annan än de kunde känna deras förmögenhet att ſkatta, fortfar han.

„Om ockſå detta Americanernas påſtående warit underkaſtat twifwelsmål eller mißtag, ſå war det ändå ganſka oförſigtigt at ſå uppenbart och ſå wåldſamt beſtrida dem det. Konſten at utöfwa högſta magten är en ibland de ſtörſta, och fordrar mera eftertanka än man i början föreſtäller ſig — De ſom Regera hafwa tör hända fått en olycklig wana at förackta männiſkor, de anſe dem ſom ſlafwar lutade under oket af Naturen, då de likwäl blott äro det af wana och upfoſtran — Om ni belaſten dem med en ny tunga, ſå akta Er at de icke afſkaka den med häftighet, glömmen aldrig at högſta magtens ſtöd är opinionen, at deras ſtyrcka ſom regera, ej är annat än deras ſtyrcka ſom låta ſig regeras: Manen aldrig et Folk ſom är ſyßelſatt at träla och arbeta, eller ſom inſomnat i ſina kedjor at lyfta op ögonen och inſe ſanningar ſom äro eder för ſwåra, och när det lyder, påmin dem aldrig, at det äger rättigheten at befalla. Så ſnart det waknat, ſå ſnart det en gång beſinnat ſig at det ej kommit til för Herrarnas ſkull, utan Herrarna för deras ſkull, ſå „ſnart

---

*) Här felar Auctor. Motſatſen kunde med flere ſkäl bewiſas.

„ſnart de en gång öfwerenskommit at ſamla ſig, förſtå hwarandra och
„tala ur en ton, den lagen miſshagar oſs, wi lyda den intet, då
„återſtår ingen annan utwäg ſö eder, än at eftergifwa eller ſtraffa, wara
„ſwaga eller wara Tyranner, och Edar mackt ſom ifrån ſamma ögnableck
„blir förhatad eller utſkrattad har intet at wälja af folket annat än deras
„uppenbara förackt eller dålda bitterhet — Det blir då altid den ſtörſta
„ſkyldigheten af en klok förwaltning att ſkona den opinionen ſom råder hos
„ett folk, ty den är ofta deras kjäraſte egendom och ſom är dem mera om
„hjärtat än all annan lycka — Utan twifwel hör det Styrelſen til att
„oplyſa den, at ändra den igenom förnuſt och ſkjäl ſå framt det befinnes
„at den ſkadar Staten, men det bör aldrig tillåtas utan högſta
„nödwändigheten„

(Fortſättning en annan gång.)

* * *

Epigramme

„Jag tror mitt barn du wattſot har
„Du druckit alt för mycket watten
„Ja ſwarte flickan „kjära Far
„Wår dräng — han wittna kan, hwad jag war torſtig hårom natten.

Annonce.

Hädanefter utkommer Wälſignade Tryckfriheten i den wanliga ordningen, eller 3 gånger i hwarje wecka, neml. Måndagar, Onsdagar och Fredagar, då det ej är helgedag — Då det ej är mera än några exemplar igån af Talet om Religion, Dödens Tempel, och Julklapparna, ſå är Utgifwaren utan ſkuld, om Pränumeranterna förſumma at uttaga dem.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1781.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 77.

Stockholm den 4 Januarii 1782.

Nero.

Son af Domitius och Agrippina, af hwilka han 3 år gammal förlorade ſin Fader, och Modern drefs i Landsflykt af Caligula, han opfoſtrades då hos ſin Moſter Lepida under en Dansmåſtares och en Rakares tilſyn, men ſå ſnart Käjſar Claudius ſteg på Thronen, blef Modern återkallad til Håfwet med all eclat, och Nero återfeck ſit arf, ſamt kom i den ſtörſta nåd, då Seneca en lärd Rommare blef hans Gouverneur. Nero war ännu ſå godt ſom barn, då han gaf de ſtörſta prof af ſin wighet i de Olympiſka ſpelen, — wid 17 års ålder utropades han för Käjſare, och feck högſta makten under alla tittlar utom Pater Patriæ eller Fädernelandets Fader i anſeende til ſin ungdom. Wid ſin ophöjelſe förſummade han ingen enda ſkyldighet emot ſin Företrädares minne, ſin egen famille och ſit Folk, full af luſt och nit at ophjelpa ſit Fädernesland gjorde han de nyttigaſte inrättningar. För at ännu mera ſtadga det hopp, man gjorde ſig om hans ſtora egenſkaper, förſäkrade han heligt och uppenbart at wilja regera ſom Auguſtus eller med ſamma prinçiper, dageligen gaf han wedermälen af ſin nåd, ſin godhet och ſit wälgörande hjerta, han fällde Folkets beſkattningar, ſkänkte hwar enda Underſåtare en ſumma pängar, penſionerade de Råds-Herrar, hwars inkomſter ej ſwarade emot deras födſel och wärdighet, tog ifrån Delatorer det nedriga arfwodet, ſom war dem anſlagit på Stat, — hwilket hjerta! då han ſkulle underteckna en dödsdom, ſade han ack! at jag aldrig kunde ſkriſwa, när man ſmickrade, när man berömde honom, ſwarade han: jag ſkal tacka Er när jag förtjenar det, han ägde et det alldralyckligaſte minne, talte til Folket med ſtyrcka och wältalighet, ſkref vers med en förunderlig lätthet, och reciterade dem ej allenaſt i ſit Slott, utan på allmänna Theatern, man tackade offenteligen Gudarna, och hans Tal ſamt hans Verſer med gylldene bokſtäfwer opſattes på Capitolium i ſjelfwa Jupiters Tempel. Men Nero, ſom började lika ſå wackert ſom Tiberius och Caligula, ledſnade äfwen ſå ſnart ſom de, och öfwerträffade dem wida i grymheter, därſkaper och böjelſer förde uſlaſte tidsfördrif, han tröttnade wid Regeringsbördan, ſkötte intet annat än ſina olyckliga nöjen, och ſatte ſin hela förtjänſt uti at ſpela på Harpa, ſjunga och inventera nya Skådeſpel af alla ſlag, ſom dageligen opfördes, och hwari han ofta ſjelf agerade för Folket, ſom en wanlig Comediant, han ſolldade Femtuſend Rommare ſom hade ſtarka lungor och godt bröſt blott för at applaudera hans Sång, intet nöjd at wiſa ſig i Rom på ſå owärdigt ſätt för en Käjſare, reſte han til Gräkeland däreſt han täflade om Priſet wid hwart enda Spel och wann det, då någon påminte honom at han ſnart borde återwända til Rom och til ſin Regering, ſwarade han: „**Men** Nero **bör komma tilbakars** Nero, — man kan aldrig föreſtälla ſig hwad oändligt wärde han ſatte på ſådane småſaker, hans otålighet och hans frucktan under täflandet (at någon ſkulle öfwergå honom, eller at Dommarena ej ſkulle wara nog Håfmän och nog falſka) war utan mått, han tågade änteligen tilbakars ſom den ſtörſta Segerwinnare, Krönt med alla de Kronor och äretekn ſom utdeltes för ſådant lappri, — wid återkomſten drog han aldeles op täckelſet, och hela hans lefwerne blef et ſammanhang af brott och laſter, ſåſom han gifte ſig med ſin Faworit Sporus och Bröllopet blef firat med den ſtörſta Ceremonie, han kallade Champignoner hwarigenom hans Företrädare blef förgiftad, en Gudamat, han låt mörda ſin Bror, ſin Mor, ſin Moſter och Seneca ſin fordna Gouverneur, ſom utan twifwel hade ſtora förtjänſter, faſtän man med någon billighet förebrår honom hans ſmicker och hans ſlathet wid Neros opfoſtran, ehuru han ſedan ofta ſade honom ſanningen — Han beſlöt at låta hela Rommerſka Nobleſſen omkomma för et upror, hwari blott några få deltagit, ordſpråket **ſtor ſak om hela werlden brinner op ſedan jag är död**: wände han ſå efter ſin grymhet, **blott jag lefwer och får ſe derpå**; Detta ſannades ock, han låt tända eld på Rom, ty i Neros ſmak war Rom ganſka illa bygd och hade för trånga gator. Omſider tröttnade hans Underſåtare efter 14 års tid, at ſtyras af Tyrannen, rewolten börjades i Gallien af Vindex ſom där Commenderade och i ſina Manifeſter målade Nero efter naturen, hwilken ej ſå ſärdeles förtröt något annnt än det, at Vindex där kallade honom för dålig Harpolekare, då han likwäl i ſå många år idkat denna konſten och wunnit ſå många Priſer — kan i hela mitt Rike ges någon ſtörre Muſicus än jag? frågade han ſtändigt ſina Håfmän.

Galba ſom war Gouverneur i Spanien affööll äfwen och revolutionen blef allmänn, feg och uſel i faran ſkulle Nero änteligen taga ſit parti, och med Arméen tåga emot Rebellerna, men Krigståget kom aldrig längre, än at han endaſt til ſit Fält-equipage feck et ſlags wagnar färdiga ſom ſkulle föra hans Inſtrumenter; hans Maitreſſer och hans Comedianter, — Då Vindex och Galba med ſina Arméer kommo inemot Stadsportarne, öfwergafs Nero af ſin wakt på Slottet, kom nattetiden förklädd lyckligt utom Staden, men blef efterſatt, och då de ſammanſwurna ſkulle gripa honom, ſtack han ſig ſjelf med en dolck, 32 år gammal, hans ſiſta ſuck war O! hwilken död för en ſå ſtor Harpolekare!

Det ſtolta Rom et wittne är
At Thronen ej all åtrå ſtillar
At männſkans hug ſig lätt förwillar
När laſtens ſlaf en Krona bär
Natur och Lag han platt förglömmer
Han ſkonar ej hwad blygden gömmer
Hans purpur är med blod beſtänkt
Det ſkamligt är hans namn at nämna
En owän blygs hans blodſkuld hämna
Sig ſjelf han fegt ſin bane ſkänkt.

Ströd-

Strödda Tankar*)

För at göra lycka, behöfwes hwarken förſtånd eller ſeder, utan en ſlags beſkedlighet ſom intet behöfs.

⁂

Små Snillen göra ſamma buller ſom en tom ſkott-kärra, där ingen ſäſtning är.

⁂

Man winner alt hos de förnäma blott man förr cultiverar deras Paſſioner än deras egendomar.

⁂

Det wärſta onda Ni kan önſka Er owän, är at han blir owän med ſig ſjelf.

⁂

Hwad männiſkan litet känner ſin uſelhet! om hon icke anſer döden för naturens wackraſte påfund.

⁂

Alla männiſkor likna Konungarna deri, at de önſka ſig in i ſjälen at kunna alt emot hela männiſkoſlägtet, och at ingen af männiſkoſlägtet kan det minſta emot dem.

⁂

War wälgörande, faſtän ni aldrig har hopp at finna erkänſla.

⁂

Tag aldrig wälgärningar af någon annan, än den ni ſkjänker ert förtroende och er wänſkap.

⁂

Den ſom wet at erkänna, men ej kan afbörda en ärtedd wälgärning transporterar ſin ſkuld på Gudarna.

⁂

„Hwad gagnar det mig at jag gör andra godt? ſäger Ni — hwad gagnar er ihågkomſten af en wacker gärning?

⁂

Hela werlden wil wara lycklig, men hela werlden wet intet hwari lyckan beſtår.

---

*) Inſändt.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag= Bladet:
Wälſignade Tryck = Friheten.

N:o 78.

Stockholm, den 7 Januarii 1782.

---

la premiere loi eſt de vivre.
VOLTAIRE.

Annonce

Ännu återſtå 22 Numrer af detta Blad, hwartil jag enligit utgifna Prænumerations-Sedlar förbundit mig — deßa ſkola ſå wiſt utkomma, ſom de 78, ingen oſäkerhet derom bör mißtänkas, än mindre bewiſas a priori, jag wet wål at ſkäl a poſteriori nu äro de måſt öfwertygande, men i detta fall äga de intet rum — ſaken är ej af den wigt, — än mer, blifwe Reſpective Prænumeranter härigenom trygga at N:o 100 Kröner Opus ikring den 20:de Febr. i år, ſå wida de reſterande Numrer redan äro ſorterade och walde ibland den ofantliga mängd ſom är inſänd, — Korß! hwad jag då kommer at orera, at bocka mig, tacka, rimma och göra min afſkeds och inträdes Predikan på en gång för Eder ſom gått i förſkätt til papper och tryck *), ej för at låſa Wälſignade Tryckfriheten (ſe N:o 105 **Dagligt Allahanda** för i fjol) utan för at nära et lif ⸗ ⸗ ⸗ jag går intet gärna på och ſåger männiſko lif, det ſtöter Subordination - - - förlåten mig ⸗ ⸗ ⸗ det är alt för ſenſibelt - - - jag afbryter ⸗ ⸗ ⸗

Jag ſanſar mig och ur tartaren kommer in i eliſéen — NY PRENUMERATION mine Herrar! — det är för bittida — nej det är intet för bittida, intet en gång til tiden — 6 à 7 weckor löpa ſnart, och til alla ſina göromål här i werlden, bör man ha andrum, ſurpriſer däga intet, ſå mycket mera ſom jag gißar, at mina måſta Prænumeranter äro boende på landet, i ſynnerhet Finland, hwareſt Poſtgången denna årstiden til och ifrån är ganſka långſam, jag har af god hand, at de endaſt ifrån Nådendal äro mera än hundrade, i proportion hwad måtte de icke wara ifrån Sweaborg? där jag förut haft en ſå agreable tjänſtgörning i Garnizon, en Garnizon ſom har en eſprit du Corps och en generoſité utan like . . . jag nämde at **jag har af god hand**, Läſaren behagar påminna ſig at jag förra året utfäſte mig heligt, at aldrig låta trycka eller utſprida Prænumeranternas namn, då jag hållit det ſom en Tros Artikel, kan jag nu ej annat än ſupponera och gißa mig fram, jag talar ſåledes ſuppoſitions-wis, ty antingen är intet namn opgifwit, (ſå wida Sedelhafwaren är ändå kraftigt nog) eller är det dicktat, hwilken præcaution jag med ſärdeles glädje ſedt blifwit nyttjat ifrån Nådendal ſom lär ruminera ſtora och vaſta ſpeculationer, måtte en ſådan deras Penetration och ſçavoir du ſiecle göra Nådendals lycka! Namnen derifrån äro ej efter fantaiſier utan på goda grunder imaginerade ſåſom **den ädelmodiga, den nådiga, den barmhärtiga, den dygdiga** ꝛc. alt i Compagnie 1 Exempl. „men det ſom ſurprenerat mig mäſt, ſå har en wåghals ſatt ut ſitt förnamn Marcus och tagit tilnamnet **Orädd — ja, jag måſte tilſtå han war och orädd.**

---

*) Det utgör tillika med Bokhandlarens proſent en bagatelle af 300 Riksdaler.

Samma förbindelſe åtager jag mig denna gången, at aldrig för någon dödelig andas om de Prænumeranter ſom angifwa ſig under ſina rätta namn, men de dicktade wil jag, om det befalles, efter hand, alt ſom de anmäla ſig, låta figurera i **Wälſignade Tryckfriheten**, då de äga en Controll, utom det, at hela werlden får läſa mänſkligheten här i Swärge tryckt.

Jag har då härigenom den äran at bjuda ſamteliga Liebhabers ifrån Städer och Land, ſlätter och ſkogsbygd, at ju förr deß hälldre, requirera hos mig ſom bor i Herr Björkmans Hus i Stora Kyrckobrinken, blott 4 trappor op, mina med egen hand och lånt Signet underteknade Prænnmerations-Sedlar — Då mina omſtändigheter ſnarare förwärrat ſig emot i fjol, (ſe N:o 13) ſå kan ej häller Prænumerations-Summan hwarken minſkas eller ökas, utan den är en Riksdaler på 100 Nummer, hwarje Sedel gäller ej mera än för et Exemplar, men den ſom för wigheten ej wil charge a ſig med flera Sedlar, ſkal få en af mig ſkrefwen på ſå många Exemplar ſom befalles, hwilket i ſynnerhet angår Herrar Bokhandlare och Commiſſionairer ſom directe låra addreßera ſig til mig, til alla Herrſkaper på landet ſom ej i Stockholm hafwa egna Ombud, eller giort anſtalt på Poſt-Contorerna, ſå utſäſter jag mig at afſkicka det emot Poſtporto, då de opgifwa addreßen, hwaraf jag nu ſom bäſt har flera och hwilka ej kunna wara mißnöjda med min accurateſſe.

Längre fram, inemot at 1:ſta Numero af Andra Skäcken (ſom ſkal göra den enda ſkilnaden i Titteln emot de förra) utkommer, finnas Prænumerations-Sedlar öfwer alt, i ſynnerhet i Herr Runemarks Boklåda, hwarom då ſkal kundgöras.

En ſak ſom är af en oändelig wigt, är den, at 3 Numrer oafbrutit ſkola utgå i weckan, eller ſnarare ſå, at denna Andra Skäcken ſkal ſlutas med Året, då jag i likhet med Dagligt Allahanda och Stockholms-Poſten får börja ny Årgång, ſådant har mera air af redighet och ordning, och utmärker en Journaliſt ſom tagit ſit parti at dö ej med tiggare-ſtafwen, utan i ſyßlan, och ſom känner ſin ſäkerhet i Kongl. Tryckfrihets Förordningarna och ſit ſtöd i ſin Boktryckare.

Inrättningen eller Artiklarna ſom förekomma i Andra Skäcken låra ungefär blifwa lika med den förſta, då jag ej ändrar Namnet eller Titteln, wet jag intet hwarföre jag ſkal ändra innehållet, jag kan ej neka, at icke flera Correſpondenter föreſtålt mig nödwändigheten af Nyheters eller Tidningars införande, i ſynnerhet inhemſka, hwad för en rörande glädje ſäga de at få läſa ſina Barns och Barnabarns avançementer! — jag tilſtår det har fråſtat mig blott en minut, en Artikel ſom bidrager til de andra Dagbladens ſå owanliga debit, men hwilken Hjelte är jag icke? juſt den debiten blir ordſaken, at jag aldrig antar den, hwarföre dela en winſt ſom är conſiderabel för en eller twå, men blefwe ganſka måttelig för flera? ſamma ſkäl har jag at ej införa Präſterna, nej jag ſkal aldrig bryta Skrå-Ordningar, proprieteten bör wara helig, icke deß mindre blir det min ſkyldighet at göra Wälſignade Tryckfriheten ſå intereſſant ſom möjeligit, hwartil hopp nu intet felas, ſedan jag wunnit et halft dußin ſtändiga medarbetare; hwilkas arbeten jag wäl ännu intet känner, ſå wida de hittils blott accorderat med mig om avançens delande, men af deras förſigtighet bör jag ſluta til deras förnuft, de wilja hålla den ſträngaſte incognito äfwen för mig, och komma altid maſquerade om nätterna, ſå at mina rum i file någon gång likna mera en Maſquerad än en Academie, — det är af deßa 6 okända wareļſer jag wäntar mig en oändelig förmån, och det är juſt denna Skäcken ſom gifwit mig anledning til nya namnet på de nya 100 Numren.

Jag har den äran recommendera mig . . . dock tyſt . . . ännu et litet förord, ſom jag anhåller af den reſpective Allmänheten ſåſom en den ſtörſta graçe och ſom en petillering på alla deras wälgärningar . . . jag wet knapt om jag törs fram med det . . . det är . . . det är . . . at den ej ſtöter til nu på en gång i början, eller tager för ſtora Partier af Prænumerations-Sedlarna, ſå wida jag endaſt fått et par tuſend färdiga, men präßen går natt och dag.

Lund.
För detta Riddaren
och Majoren
Nu mera Bokhandlaren
och Factoren.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet:

Wälſignade Tryck = Friheten.

N:o 79.

Stockholm den 9 Januarii 1782.

Fortſättning af en Aßyriers Reflexioner.

Månne 20 Millioner Aßyriſkt Mynt förſlå endaſt här i Ninive til at underhålla les filles publiques? — jag twiflar, då knapt en half Million anwändes til fattiga, deßa torde dock öfwerſtiga de förra til antalet ehuru ſtort det kan wara.

Masqueraden, ehuru trångt, hett och bullerſamt det är, roar dock Damerna, hwars fina och ſenſibla lemmar tåla ganſka wäl at ſtötas och tryckas under maſque.

En Fröken, en Borgar-Dotter önſka ſig ofta helt högt den och den Opera-Mamſellens Juweler och Domino, då de innom ſig endaſt afwundas hennes plaiſirer.

Det är förſt emot morgonen, då man demaſquerer ſig, ſom man får ſe de fulaſte maſquer.

Den galanta tiden är längeſedan förbi, man ſläß aldrig för Fruntimmer utom i Carouſeller, deras godhet och eftergifna humeur ſkulle göra en düel til den löjeligaſte ſak.

Wår tids Lucretier ha wiſt ingen Tarquinius at befruckta, ſåledes fins ingen lag i det ämnet mindre nödwändig.

Kärleken hos oß bör aldrig få namn af Tyrann och Bödel, för mycket lekande och munter flyger den altid bårt förän melancholien kommer, Kärleken attaquerar endaſt ſå legert, at det hjertat ſom ſåras af hans pilar, wil ſäkert blifwa ſårat.

Man kan finna tör hända en Aßyriſka trogen wid wänſkapens plickter, men i Kärlek . . .

Hwarföre älſka Damerna Ninive lefnaden? jo derföre at de äro omgifna af en ſtor hop tilbedjare — tala om Landet, huru ſnart de ſkola reſa dit, ni ſkal ſå ſe hos dem en ängſlig mine, — Deras wälde i ſolituden är mera inſkränkt.

Huru befallande en Huſtru har luſt at wara, ſå erkänner hon altid en Mans wälde öfwer ſig, ſå framt han är alfwarſam och wettig — men då tre fjerndelar af dem är utan förſtånd och utan wärdighet i Caracteren ſå äro de mäſta Huſtrurna galanta, fulla med nycker, depenſiva och oroliga.

En Mor i Sparta lärde ſin Son ſom war i Mannaåldern, at ſtrida, och följde honom på walplatſen, då hon här högſt wågar at ſätta en cocard på ſin lilla gåßes chapeaubas-hatt.

Hwilken åtſkilnad på forntidens Hjeltar emot wåra! Låt oß imaginera intet Hercules utan en annan, en Bajaſeth, en Tartar — Ni ſkal bli warſe en resning, et högt och bredt bröſt, en haka ſwart af et tjockt och ſtråſt ſkägg, ſeniga armar och et ben med wador ſammanſatta af musclar, den karlen war äfwen ſå wig ſom han war ſtarck, han kunde tåla hunger och törſt, han ſäf på bara marken, och han trättſade både fiender, Elementer och Döden — Låt oß nu ſtälla bredewid honom en liten gycklare, ſom är careſſerad af graçerna, och ſom lucktar på långt håll af Ambra, hwars öga är lifligt, deß ſmåleende angenämt, knapt märker man på deß haka et lent dun, ſticka fram, deß ſpänſliga ben liknar ſmalbenet på en danſeuſe, och hans händer tyckas ej wara ſkapade at handtera andra wapen än Kärlekens ſkatter, han talar ej om annat än Parüren, och han träter på en liten wäderpuſt ſom hölt på at derangera et wärk ſom hans Hår-Friſeur opſtapplat på hufwudet, oſtadig, ſå at i ſamma ögnableck han fattat et tankeſätt, öfwerger han det —

Dömmen nu eleganta Aßyrier! hwem af deßa twå ſom förtjenar företrädet? tilſtån at den förſta ſkulle injaga hos eder äfwen ſå mycken förſkräckelſe ſom den andra gör er et nöje at få ſe och höra.

(Continuation en annan gång.)

In-

Infall.

En præmier-Miniſter ſom hade gjort ſig en wana af at neka den minſta graçe man begärde, hade ſkjänkt ſit Portrait til en Offçer ſom efter en tids förlopp kom at tacka derföre, med tillägning at han ordenteligen hwar dag gör ſin cour hos Portraitet — Den ſtora Hern frågade honom då, har ni då fått någon ting? Nej, ſwarade Offçern, Portraitet är altför likt.

En Domare ſom hade den ſwagheten, at låta muta ſig af den ena Parten, ſom gaf en ſtor Silfwerkanna, hade intet den ſwagheten derföre, at låta honom winna, Parten förebrådde honom detta ſåſom falſkt och ſnålt, men feck ej annat ſwar än „hwad kannan angeck ſå war den af en ſkön halt, men hans proſeß dågde intet.

En Präſt på Theatren eller ini Couliſſerna en Comedie-Dag, gör ej ſärdeles upbyggelſe, åtminſtone kunde intet Parterriſterna tåla det, de hwißlade, de ſtampade emellan Acterna åt honom, ſom änteligen ledsnade, ſteg fram likſom för at harangvera, men ſå ſnart de då ſaktat ſig, ſade han helt kalt, förra Comedien mina Herrar! hade jag den äran wara i ert Sällſkap och ſtå på Partern, då jag miſte mit ur, i dag har jag gått hit för at ſlippa bli beſtulen, om någon af er wil ge mig igän det, ſå ſkal jag ſtraxt ha den äran och infinna mig hos er — Man log och Präſten blef qwar på Theatern.

En Under-Offçer i Garnizon ſom war inquarterad kom i träta med ſin Wärd, och under hettan ſade, om jag endaſt hade 100 Riksdaler, ſå wet jag nog hwad jag ſkulle göra — Borgaren ganſka ängſlig, troendes at han wille hafwa dem för at kunna rymma ſedan han mördat honom, angaf det hos Öfwerſten, ſamt bad at Under-Offçern ſkulle trugas at bekänna hwartil han ſkulle nyttja de 100 Riksdaler i fall han ägde dem — Under-Offçern kallades, och Öfwerſten bad hans Wärd gifwa honom den omtalte Summan då han ſedan nog ſkulle twingas at ſäga ſit ändamål med dem, Borgaren räknade op dem, och den andra på tilfrågan ſade ſtraxt, jag wille betala min ſkuld med dem — Öfwerſten wände ſig då til hans Wärd och ſade: „Ni har ſluppit et ganſka ſtort bekymmer ſom knapt är betalt med 200 Riksdaler, jag gratulerar er til en ſå god handel.

Af Trycket utkommit.

Fruntimmers Portfeuillen, „ingen Moraliſk Afhandling ſäger den Anonyma Författaren, endaſt en liten periodiſk ſkrift, där jag får upwäckta Swenſka Fruntimren med något ſådant ſom kan wara dem lämpeligt; med påminnelſer om de angelägna omſtändigheter, hwilka i den inra hushållningen förekomma; med anwisningar til alt det hwarigenom Fruntimren kunna göra ſig både älſkade och Reſpecterade.

Anwisningarna äro då Bruneller af Plommon, Plommons inläggning, Trädfruckters torkning, Höſt- och winterfrucktens conſerwerande i ſin naturliga friſkhet och godhet.

En fri, lätt och ſenſé penna ſom traiterar blott med det wackra Könet, och ſom ej har 2 ſtyfwerſlanten til ſit ändamål utan deras och ſit egit nöje, bör behaga i alla Tidehwarf, i alla Länder, hälſt här i Swärge, där Fruntimren ej få läſa annat än Catecheſen och Romaner — Auctor är deßutom lyckligt (ſom han ſielf ſäger) biträdd af twå reſpectabla Fruar Friherrinnan C*** och Fru M*** ſom äro hans Cenſorer, — jag har ej den äran at känna dem, men det kjänner jag *) at den 3:dje Cenſorn torde wara Herr Directeuren Lange hos hwiken Portfeuillen trycks.

Fyra Numrer äro utkomna, den förſta har til epigrafe Honneur aux Dames, men Damerna i Stockholm få honneuren nu på Baler, Aſſembléer, Spectaclet, Soupéer och wid Toiletten, däreſt de fråga med empreſſement den ſom aſſiſterar huru ſnart maſqueraderna börjas — Fortſättning låfwas, men lectüren af Swenſka Theater-Almanachan om Toilett-konſten lär ej ännu wara ſlutad och hwad apparençe är det då . . .

---

*) Enligt Kongl. Tryckfrihets Förordningen.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 80.

Stockholm, den 11 Januarii 1782.

Fortſättning af en Aßyriers Reflexioner.

Af alla roler i werlden är en förnäm Flickas den aldra tungaſte, — Henne är ingen ting tillåten, en mor är ſå mycket wakſammare ſom hon kjänner alla afwägar hwartil en böjelſe kan leda, hon får ifrån ſin förſta barndom ej lära annat, än at minaudera och ſmå knep at attirera, man bibringar henne en ſmak för alla de konſter ſom reta til en ſlags wälluſt, hennes ewiga läxa är at hon bör behaga, och med alt det ſå påſtår man at hon ſkal wara kall och wis, at hon ſkal wara döf wid alla de fleuretter hon får höra, ſamt wara utan minſta kjänsla för nöjet ſom föds af deß kjuſande blickar — Hon måſte då förſtälla ſig med et hjerta ſom är owant, och ſom ej tycks wara ſkapat til en beſtändig ſkrymtan, hon får aldrig tala et ord om det hon ſå wäl kjänner, alla människor äro i anſeende til henne orättwiſa och oförnuftiga — Den där Fröken, är hon litet mjältſjuk? ſtraxt tror man at hon trängtar efter en fäſtman, är hon åter munter och narracktig, ja, då har hon redan ſin intrigue, med et ord: hon får hwarken le eller ſucka, hwarken lefwa ſom flicka eller Fru.

Men jag hoppar til et ämne ſom i Ninive är ſnart lika frivolt med alt annat, det är at dö, ehuru klockor ringa dageligen, ehuru man ſnarare ſer en begrafning än et bröllop, ſå calculerar ingen på döden utom Präſten och dödgräfwaren.

På Viſiter och i ſällſkaper är ingen ting ſå ſant ſom en dialog jag ſedt i någon Comedie „tänk den och den Stora Mannen är död — Jag ſticker med en liten Hjerthacka — Det är rätt beklageligt — Spelar Ni klöſwer ut min Fru? — Det war en hederlig man — ruter — hwad har han dödt af — bete, ſkrif opp — och ſå fortfar partiet utan at man märker annan ändring på deras anſikten än det ſwarta äßen kunna giöra, 7:an blott den är en matador, wäcker longt mera deras upmärkſamhet än den Matadorn ſom är död — hwilken köld! hwilken likgiltighet! Wi borde ſom de gamla hyra gråtare och gråterſkor emedan wi ſå ſällan fälla någon tår wid wåra wänners och ſlägtingars död — en huſtru dör, det är ledſamt ſäger mannen, och om et år är han giſt på nytt.

Om hundrade år ſå är denna här folkſkäcken i Ninive, deßa Rika och deßa tiggare, deßa Tyranner och deßa ſlafwar, deßa Opera Mamſeller och deßa pigor, ej mera till, och alla deras alcaliſerade benknotor tilſammans ſom nu röra ſig i en ſådan ſträcka och en ſådon högd få då packningsrum i några gropar af 3 à 4 alnars djup och långd — ageren då Ni wärlds-Comedianter; ſugen Ni vampirer!

Egoiſter! jag ſer er hoptals Ni ſmå och föraktliga warelſer! ſom blott tänka på eder ſjelfwa, och edar opkomſt, och ſom gjärna ſkulle offra alt hwad ſom är utom Er på detta nedriga altaret, Ni ägen en ſjäl af metall och om man ſkulle följa det olyckliga Syſtem Ni antagit, ſå ſkulle ej finnas en ſkugga af förtroende och enighet, inga tjänſters bewiſande, med et ord: Intet Samhälle.

Sägen — Ni uſlingar! med edra principer, hwar ſkulle wänſkap, ömhet, godhet och ärkänſla taga wägen? alt det ſom gjör et männiſkolif drägeligt och ſom lindrar de bittraſte öden? Otackſamme! om Ni ej ären aldeles förhärdade och lika era Marmorbüſter, öpnen ögonen, ſe ikring er och betänken hwad Ni ären ſkyldiga edra medmänniſkor, edra Förfäder ſom begripit långt förut at Ni ſkulle komma på jorden, hafwa ſkaffat er beqwämligheter, dem Ni ären owärdiga, då Ni allena wiljen äga dem — Riden ej längre til rings på andras wälfärd"

Hwad är icke Lombarden här i Ninive en Thermometer på folkets rikedomar? Den ſom har en Aßyriſk mantel har ſtraxt et litet Capital och den ſom har en ſkjorta har ändå en ſlags middag — Jag undrar hur mycket en fattig Auctor ſom hade genie wäl ſkulle få låna på et manuſcript, til exempel L'eſprit des Loix af Montesquieu eller Rouſseaus Emile, om de aldrig woro tryckta — de wägdes fuller kan jag tänka och belåntes med en 10:de del af deß wärde ſom maculatur.

Simpelt Utdrag, Ambe, Terne, bekanta namn! at ſamla den fattigas pengar til ſig på det man må bli rik! bröd, ſmör, mjölk, hwilka okända namn at nära den fattiga!

Sedan den wiſaſte Lagſtiftaren jag menar en Fredrich i Preußen förbudit Lotterier i alla deß länder, kunna de ändå icke wara nyttiga någonſtädes?

Tillåta Lotterier och förbjuda Spel är ingen contradiction, ty det är aldrig hazard i et Lotteri.

Anecdoter.

Man wiſar ännu i dag i Spanien det rummet (där Franciſcus den förſta ſatt fången), ſom et ſkryt af nationen — Franciſcus (ſå fången han war) war högmodig och kjände ſig för mycket ſom Kung för at hälſa på Spanſka Magnaterna, igenom någon bögning på hufwudet, de erhöllo då af Carl den 5:te tilſtånd at gjöra dörren låg til rummet på det Monarchen nödwändigt ſkulle wara twungen at bocka ſig då han geck ut, och då ſkulle de wara tilſtädes för at taga det åt ſig ſom en hälsning på dem — Konungen ſom märkte deras konſter, bedrog dem, han geck baklänges ut, ſå at han præſenterade dem ryggen.

En Turkiſk Basſa blef tilfångatagen af en Venetianiſk General ſom hanterade honom tillika med de andra fångarna ganſka Chriſteligen och civilt, men hade tillika den vaniteten at förmana Turken i ſin tour til människlighet och at aldrig utöfwa ſå mycken barbarie emot de Chriſtna — förlåt mig ſwarade Basſan, wi ha hättils aldrig warit fångna ſå at wi kunnat lära oß ſådana läxor.

Den wittra Pope då han talar om et Diamants korß ſom hängde på en ſkjön Myladis hals, ſäger: en Jude hade kyſt det, och en otrogen hade tilbedt det.

Duc de Roquelaure ſom i ſin tid wid Franſka Hofwet haft ſå många och lyckliga infall, påſtod, at i hela Frankrike ej ſanns mera än 3 dygdiga Fruntimmer, — Drottningen befalte honom at ſäga hwilka de wore — Ers Majeſtät är den förſta ſwarade han, min huſtru är den andra och den 3:die ber jag underdånigaſt ſlippa at ſäga, det är en retraite för mig i fall Damerna ſkulle attaquera mig och hwilka jag kan ſmickra dermed at det är en af dem.

En Exellence war kjär i en wacker flicka, ſom igenom ſin börd, ſin ſkjönhet och ſin dygd ſnarare förtjente Tabouretten, än igenom ſina rikedomar, hon aſſiſterade en gång wid publiqua ſpisningen, och då hon länge ſtått, hwiſkade hon wid en af ſina wänner „hwad jag är trött,! den ſom finge ſitta! — det dependerar af Er min Fröken ſwarade Exellencen ſom ſtod bakom henne, ganſka à propos.

Twå ord til en ſtor och wälgörande Kung äro ofta tilräckeliga — en Officer i Frankrike anmäler ſig hos Ludvig den 14:de, ja, ſwarar Konungen, han ſkal ſlippa in med det wilkoret, at han ej får tala mer än par ord — Officern kommer, (det war wintern) och ſäger kjöld, hunger, Kungen ſwarar äfwen ſå Laconiſkt, **wärma, bröd,** Officern geck ut och feck en penſion.

Inſcription på et Marknads-ſtånd om wintern. *)

Ni Speculanter! dyre fäder!
Som fryſen innom tunna bräder
Hwad tron Ni wäl at winna här?
En köpare at ſmått beſkatta
— Nej af förfarenheten lär
At då en enda ſådan är
Så är det hundrade ſom ſnatta.

*) Inſändt.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 81.

Stockholm den 14 Januarii 1782.

Fortſättning af en Aßyriers Reflexioner.

Fåfängt följs här någon annan rangering emellan männiſkor än pengar — man frågar intet hwem är den? utan huru mycket pengar har han? den ſom har flera tunnor guld är af förſta Claſsen, den ſom ej har en halföre är af ſiſta Claſsen, mellan Claſserna äro oräkneliga, alt giörs för pengar, och alt fås för pengar, man kjöper Konunga-Riken och Påfwedömen, Kjöpman ſom ſeglar til Indien och Håfmannen ſom ſtår på Levén ha et ändamål, den ena ſmickrar ſig med winſt för ſina reſor, den andra för ſit puder och ſina courbetter.

Fängelſer i Aſſyrien! månſkligheten ryſer, man mistänkes, man gripes och ſättes under jorden bakom riglar och lås, man förs framför dommaren, ſaken är ej af den nyttan för någon ſtor, man blir oſkyldig förklarad och man ſläpps ut för at dö i förtid, en naturlig följd af en ſtinkande luft, och en barbariſk medfart, — är denna fången åter brottſlig hwarföre ſkal han ſmåningom dö förut i pina och uſelhet, är det ej tilräckeligen förſonat med ſtegel och hjul?

En har blifwit ſkyldig, aldrig igenom bedrägerier, utan derigenom at han är bedragen, at han är röfwad, ſkal han derföre förſmäckta af hunger och törſt i et fängelſe, hwilken procent för en obarmhärtig Creditor! mina ſuckar, mina tårar, min hunger och min död! Ni wildar i Americas ſkogar! gnagen på eder ſjelſwa, äten Björnkjött, men ſparen förnuftiga männiſkor.

Jag förlåter en uſling ſom då han ej har annat än ſit Courage och en laddad piſtol attaquerar mig i en gränd för at få til ſin loupé, men jag förlåter aldrig en millionair ſom kanſke procentat til ſig denna ſtackarns egendom utom piſtolen.

Huru lefwer en Stats Miniſter? jo — han ſtiger opp klockan 10, Förmaket wimlar af folk ſom wäntar på honom — änteligen kommer han ur ſina rum, tuſende Suppliquer ſtickas i händren på twå Secterare ſom repræſentera bredewid hans ſida likſom Statüer orörliga och kalla, Miniſtern går i wagnen, tiggarſkåcken ſtäller ſig i förwäg, beledſagar honom på ſteget med ſina ödmjukaſte reverencer — han ſätter ſig til bordet och til höger och wänſter får han ej höra annat än recommendationer — under deſſerten ſå hwiſka Damerna honom i örat om regemente för den eller den ſom utan twifwel är deras Amant, — han går ifrån bordet in i ſit Cabinet, tittar på ſina hundrade bref ſom han är twungen at låta läſa för ſig och ännu är han nödſakad at ſe någon förnäm fremmande — men frågar man huru kan en ſådan Herre ſtå ut med alt detta? — huru han ſtår ut, han wet intet hwar om man talar med honom, och om han ſkulle weta det, ſå glömmer han det ſtraxt, Sectern ſkal expediera och ſwara hela wärlden, då likwäl hans Nåd ſkrifwer under ſit namn, ſe där uti beſtår måſta gjöromålet, men han behåller för ſig någon Intrigue hos Kejſaren, den han fint imaginerat, följer med ſtåndagtighet och wäntar på utgången — Han tänker hela dagen ej på ſina ſkyldigheter förknippade med deß höga Ämbete, utan huru han ſkal ſå behålla detta Ämbetet.

De där höga, de äro ſå alfwarſamma och ſå kalla ſom et ſtycke is, om de någon gång tala, ſå är det blott ja och nej hältſt det ſednare, men det är en affectation för Publiqnen, innom ſig med ſina wänner och ſina maitreſſer lägga de bort detta utwärtes twånget, och man får den äran ſe männiſkan ſom hon är fri ifrån ſin tagna wishet men full af ſkimrande fåfänga.

Kammartjenaren hos en ſådan Herrre ſom är i brädet, har ſin Kammartjenare, hwilken åter tör hända, har den tredje under ſig, och det är den ſom borſtar Räcken och kammar den miniſteriella peruquen, då den förſta utur 3:dje hand ſätter den på det djupſinta huſwudet ſom hwälfwer Staters opkomſt och fall — förſt efter denna betydande Riks-ſyſlan kläder Kammartjenaren ſig, ropar på ſina betjenter, träter på dem, tar emot viſiter, förſäkrar om ſin tilgifwenhet eller afſlår, låter ſpänna före ſin wagn och åker ut för at ta friſk luft — hans kammartjenare åter håller wäl juſt intet något equipage, men åtminſtone har han en ridhäſt på ſtall för ſin motion ſkul.

Nådig Herrn Miniſtern är alsmäcktig klockan 11 på dagen, han ger Audience, med et ögnakaſt delar han ut ſina gracer, och lyckſaliga de ſom möta det, de darra af hopp och glädje — Hans Alsmägtighet befaller ſina favoriter äta hos ſig til middagen, de bocka ſig ända til gålfwet, och rådna för ſå mycken nåd den de finna ſig owärdiga — klockan wid paß ett kommer någon ſom begär at tala med Miniſtern, de gå in i Cabinettet och ſaken är ej annat än at han ſkal lemna ſin Porte feuille — Farwäl med hela högheten, Miniſterſkaper exiſterar intet där i huſet, han ſäger helt ſagta til, at reswagnen ſkal ſpännas före, och han åker på ſtund ifrån Ninive utan at ſe dens anſikte ſom afſkjedat honom — alla de ſom ſkulle äta hos honom, ſkynda ſig bort, med föreſats at andra morgonen upwakta Hans efterträdare och gratulera.

Anecdoter.

Den för ſin ſkjönhet ſå namnkunniga Cleopatra ſegrade både öfwer Cæſars och Antonii hjerta, Cæſar war kanſkje den förſta hjelten i werlden, och Antonius den andra, på Auguſtus kunde hon intet winna, emedan ſtolthet och högmod woro hans rådande böjelſer, twärtom han ſatte ſin höghet deri at föra denna ſkjöna Drottningen i Triumf, en wanära, ſom hon likwäl hade nog mod at undwika i det Hon tog in förgift — det war denna Cleopatra ſom ſurprenerade Cæſar på et angenämt ſätt, händelſen är denna — en wacker dag, då Cæſar war på Slottet i Alexandria ſände hon honom ſjöwägen et ſtort ſkåp likſom med Præſenter ifrån ſig, det blef anmält, och Cæſar befalte at ſkåpet ſkulle öpnas i hans närwaro, Cleopatra wiſar ſig då i all ſin prakt, och i all ſin ſkjönhet för werldenes ſegerwinnare, och ſtrax kunde hon ſäga ſom Cæſar, jag kom, jag ſåg, jag wann, — Cæſar ſegrade öfwer Drotningen i ſin tour, och Printſen Cæſarion blef frukten af denna conqueten.

Stora månniſkor kunna någon gång ha ſtora fel, ibland hundrade wil jag nåmna Brutus, denna Romaren ſom lår lefwa i hiſtorien i alla tidehwarf — men hwilket brått at mörda Cæſar? ſom då han kunde taga högſta mackten, war wårdig at utöfwa den ej allenaſt öfwer Rom utan öfwer hela werlden.

Cæſar och Auguſtus föraktade alt hwad ſom ſkrefs emot dem och de borde förakta det, Frikoſtiga, Råttrådiga, Ädelmdiga och Dygdiga, kunde de tråtſa ſina förſmådare — det war på Mæcenas inrådan ſin wårdiga favorit, ſom Auguſtus fattat den grundſatſen at i båda fallen borde han aldrig förfölja eller fördömma hwem ſom hålſt för ſit tankeſått, ty i förſta, om han ſkref ſanningar, kunde de råtta Kejſaren, lånda honom til upplysningar och ſåkerhet, åter wore det falſka dickter och nedrigheter, borde de höljas af Kejſarens råtmåtiga förackt, och den djupaſte glömſka, i ſtållet om de beifrades, ſå gåfwe det dem ſkjen af ſannolikhet och ſom ſkulle oroa den gladaſte och oſkyldigaſte lefnad, intet år åndå ſå högt i hela Auguſti lefnad ſom då han ſå ſtort och ſå ådelmodigt tilgaf Cinna, ſom lagligen blifwit öfwertygad om delaktighet i den ſwartaſte ſammangaddning emot hans lif, och hwilket den ſublima Coruêille målar ſå wackert.

"Je ſvis maitre de moi comme de l'univers
"Je le ſvis, je veux l'etre - - - -
"Soïjons amis Cinna, c'eſt moi qui t'en convie
"Comme à mon ennemi je t'ai donné la vie
"Et malgré la fureur de ton laclie deſſeín
"Je te la donne encore comme à mon aſſaſin
"Commençons un Combat, qui montre par l'iſſüe,
"Qui l'aura mieux de nous ou donné ou recü
"Tu trahis mes bienfaits, je les veux redoubler
"Je t'en avois comblé, je t'en veux accabler,
"Reçoi le Conſulat pour la prochaine anné.

Annonce.

Nåſta Onsdag eller den 16 Janu. utgifwes på en gång 4 Nummror neml. 82. 83. 84. 85.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :
Wålſignade Tryck = Friheten.
N:o 82. 83. 84. 85.
Stockholm, den 16 Januarii 1782.

ELOISAS Bref
Til
ABELARD.

Fri Öfwerſättning.

La raiſon ne doit point detruire l'homme en nous
Quand le coœur ſ'attendrit, l'eſprit en eſt plus doux.

Philoſophe de Sans Souci.

Anmårkning.

Abelards och Eloiſas Oden åro ſå kjända för ſin beſynnerlighet, at de ej behöfwa tuſende gånger omtryckas, men hwad denna öfwerſåtning af Pope widkommer, ſå får jag berätta at jag författat den för flera år, nog modeſt och nog litet behöfwande at ſåta trycka den förån nu, når det förſta bör förſwinna för det ſednare. I fall Låſaren ej ſkulle ſtraxt finna raiſon deri, ſå behagar han endaſt ſwålta några dagar.

Samma bref öfwerſatt af ſalig Doctor Rothman har ſå behagat allmånheten, at ehuru 4 gånger oplagdt, det knapt ſtår at århållas på någon Boklåda — Om blott förſta oplagan af detta ſom underkaſtas Publiquens granſkning, och hwilket ej bör wara ¾ delar ſåmre, kan ſåljas, ſå år jag nögd.

LUND.

I denna ſtilla trackt, hwar oſkuld reſt ſit läger,
Hwar ewig tyſtnad rår och friden ſäte äger,
Hwar hårda hjertat böjs inunder tro och lag,
Hwar Nunnan öfwar dygd, och aldrig ſynes ſwag,
Här kjänner jag en ſtorm, ſom i mit hjerta raſar,
Och plågor utan tal, wid hwilkas mängd jag faſar,
Det lågar i mit bröſt, en oro mig förtär!
Män kjärlek hos mig bor? — ack! är jag ännu kär?

Jo! Ömma Abelard! din Eloiſa brinner,
Wid ſkymten af dit namn hon all ſin ömhet finner,
Wid en ſå älſkad blick, det hennes ſyſla blef,
Wälſigna denna dag och läſa om dit bref.
Ju mer jag dyrkar dig, ju mera du mig plågar,
Förnuftet irrar ſig, min hela ſjäl hon lågar,
Jag hänrycks af hwart ord, hwart infall och hwar rad
Hwad wärde i dit bref! om det wor flera blad!
Så kort det ockſå är! hwad wällust för mit öga
Hwad wackra tankeſätt! ſå ömma och ſå höga!
Men ack! jag Nunna är! jag ſtörſta fel begår
Jag ſkrifwit har dit namn — det redan ſkrifwit ſtår.
Nå wäl! om det förbjuds, om det min oſkuld ſårar,
Det ſtraxt ſkal twättas ut af mina heta tårar,
Men dock — jag tänker om — förlåt mig ſtore Gud!
Min låga är för ſtark, jag lyder ej dit bud,
Jag ſå förhärdad är — jag ej mit upſåt döljer,
Mit hjerta ſäger ſkrif — och handen hjertat följer.

Ni murar och ni hwalf! ſom dåna faſans ljud,
Hwar ſuckar endaſt hörs af dem ſom frukta Gud,
Ni Gråttor och ni Berg! ni kulor och ni gropar!
Hwar helgon gråta lärt, och heligheten ropar,
I Er ſyns intet lif, jag ingen känſla ſer,
Ack at jag wore död! och känſlolös med Er!
Det helt förgäfwes är, at himlen wil mig kalla,
Jag är ännu för ſwag, at hwar minut ej falla,
Min kjärlek är ſå hög — den råder i mit bröſt,
Hwem kan wäl ſtå emot naturens wackra röſt?

Faſtän jag ſuckar jämt, jag faſtar, ber och gråter,
Dör ej min ömhet bort, men kommer altid åter
Så wet min Abelard! i ſamma ögnableck,
Som detta bref det kom, och jag det läſa feck,
Straxt tändes an en eld, en plåga och en ſmärta,
— ack! wet min enda wän, min maka och mit hjerta,
Jag kände alla prof, du öfwat i mit ſkjöt,
Jag dina lågor ſåg och all din kjärlek njöt,
Din famn, din weka arm en himmel mig bebådar,
Men när du borta är, jag ſtraxt min afgrund ſkådar,
Dock uſla! — är det rätt? — jag är för mycket kär,
Jag ſnart kan glömma bort jag Eloiſa är,
Innom en Kloſtermur, man borde hinna lära,
At kjärlek qwäfwas ſkal, och dödas bör all ära,
Innom et mörkgrått hwalf, trifs intet luſtans frö,
Men här jag wänta bör, at endaſt kunna dö.

Skrif mig med förſta til, ſkrif hwad dit hjerta kjänner
Och dela al den eld, ſom Eloiſa bränner,
Wi gråta må ihop, det blifwa må wår tröſt!
Betala ſuck med ſuck utur hwarandras bröſt
Kan du wäl wara hård naturens rätt at neka?
En Tiger, en Tyrann jag wil dertil beweka —
Alt hwad jag äger qwar, det är en tåreflod,
Den rinna må för dig, tillika med mit blod,
Mit öga flyta må! och hjertat det må darra
För dig jag ſucka tänkt, och Gud jag tänkt at narra.

Ack! hwad för ädel ſak! hwad konſt det i ſig bär!
At förſt ha ſkrifwit bref, ſom ſnillets foſter är:
Jag tror det endaſt ſkedt för uſla och förtrykta,
Och för twå wänners ſkul, ſom kanſke nödgats flykta,
Det är igenom dem, man tålkar ſit begär,
De tyda driſtigt nog hwad dålt i ſjälen är,
En älſkad wågar då den ſköna ſå beweka,
At med ſin tagna köld ſå kan hon intet neka,
Han brukar alt ſit wett, han ifras och han ber,
Och ſig lyckſalig tror när hennes ſwar han ſer,

Det fins ju ingen ort — jag tror til werldens ända
Man kunde ſkriſwa bref, och ſina tankar ſända.

Wår oſkuld lyſte ren, uti hwarandras famn,
Wår kärlek war förſtäld inunder wänſkaps namn
Jag knapt dig hade ſett, förän jag twangs at brinna;
Uti din wäxt, din gång, jag tyckte Gudar finna,
Jag wille wara blind, jag ingen fara ſåg
Tils jag med öppen arm i kärleksnätet låg,
När du ſjöng Herrans lof och Herrans wilja ſade,
Det ſtraxt den ſtörſta kraft från dina läppar hade,
War det då någon konſt? at öfwertala mig,
Hwad litet fel det war allena älſka dig,
Jag war för mycket öm, i dig jag war betagen,
Min hela önſkan war at ewigt bli bedragen,
Jag glömde haſtigt bort, hwad Gud och plikter war;
Jag endaſt Abelard uti mit hjerta bar,
Låt Helgon pråla fritt, låt de Utwalda ſkryta,
Jag wil ej deras frögd emot min plåga byta.

Du wet, hwar enda gång, det mig i hjertat ſkar;
När wälja mig en man, jag twangs utaf en far
Ack! grymhet ſade jag! ack! hwilka hårda lagar!
Hwad wilda tankeſätt? — jag ſådant lif beklagar,
At älſka är det brått? jag tror det wara dygd,
Min känſla, den är ren, på frihet är den bygd,
Hwarföre fängſla den? hwarföre påbud göra?
Som ej naturen ſagt och til wårt hjerta höra,
Nej! låt oſs älſka fritt i tråts af far och mor
Min heder ej i twång men i mit hjerta bor,
Det är ju ſkrymteri, det blott til falſkhet leder,
Om wi ej tro hwaran förutan Präſt och eder,
Faſt ſkräck och werldſlig lag, faſt wanan ſäga nej,
Kom öpna kärlek dock! wi fråga ryktet ej.

Låt werldens ſtörſta Kung för mina fötter falla;
Låt Honom på min nåd och på mit hjerta kalla,
Sin Spira må han ge och bjuda mig ſin hand,

Sit löfte ſluta faſt med kyrkans helga band,
Likwäl jag är för ſtor mit fria wäſend ſälja,
Jag en gång utſet dig — kan jag då andra wälja?
Mit hjerta äger en, och det är endſt du,
Jag ler åt Cæſars thron och wara Cæſars fru,
Dit hjerta är mit Slott, din ömma ſjäl mit rike,
I wänſkap, dygd, och tro, jag kan ej ſe din like,
Jag hatar alla namn, ſom högfärd finner på
Och tror mig lycklig nog at få din fäſtmö gå,
Det är det enda ſteg, jag genom dig wil winna,
At jag kan bli förtjent at kallas älſkarinna,
Kom hwad för namn ſom hälſt! jag tar dig gärna ann
Allenaſt du min tro och kärlek wiſa kan.

Ack! hwad lyckſalighet! när twänne ſig förena,
Förän de talt et ord, de weta hwad de mena,
Knapt ſe de på hwaran, förän de himlen ſe,
Och i hwarandras famn, åt onſkans rykten le,
Om någon lycklig fins i mänſklighetens rike,
Så är det endaſt den, hwars hjerta walt ſin like,
I famnen af ſin wän! hwad ſälla tidsfördrif!
Af kärlek nöjet föds och kärlek är wårt lif.

Se ſå min Abelard! ha wi ock fordom lefwat,
Men ack! hwad ſkiftens ſwalg! ſom ödet oß inwefwat
Hwad grymma lyckans ſlag! hwad war en flickas mod?
När jag dig blåttad ſåg och färjad uti blod,
Tyranner! ropar jag, ſkal Abelard då bindas?
Kan ej et ſådant wåld med nya wåld förhindras?
Hwad har han uſla gjordt? har han begåt et fel?
Så ſtraffa endaſt mig ſom däri äger del,
Barbarer! ſkona dock? — hans ſtränga oſkuld wörda
Men Tigrar! raſa fritt, at Eloiſa mörda
hwad! blir jag intet hörd — nej! himmel det är ſkedt
Jag rådnar och jag blygs at jag hans medfart ſett
Min uſla Abelard! hwad har du dock förfarit?
Jag bör det weta bäſt, hwad du förut har warit.

Säg

Såg! kommer du ihåg det biſtra ögnableck?
Når jag af ödet förd i detta Kloſter geck,
Kan på ſå nedrigt ſätt en äkta trohet lönas?
Jag halfdöd ſläpas fram at ſom et offer krönas,
Jag wigde mig wid Gud, ſom detta rum bebor,
Och för at Nunna bli, jag heligt mig förſwor,
Det föll mig altför ſwårt från werlden afſked taga
Och i min ungdoms wår ſå höſtlik ſlöja draga
Hvad ſuckar och hwad gråt! hur darra deßa hwalf!
Ej ſolen lyſte mer, och ſjelfwa jorden ſkalf,
Man ſåg ej minſta dag, och alla facklor ſläktes,
Uti min rädda ſjäl, en hemlig ånger wäktes,
För kärlek kom jag hit, och ej för Religion,
Jag kände ingen nåd och wiſte ej af tron,
Hwar ängel blef beſtört at mina eder höra,
Och Gud han trodde knapt mig nånſin kunna röra,
Jag wet, hon hade ſkäl, når han mistänkte mig,
Min mun för honom ſwor, men hjertat ſwor för dig.

Kom då min Abelard! mig lifwets himmel wiſa
Med blickar och med ord ſå tröſta Eloiſa!
Du äger dem ännu — det enda har du qwar,
Ack! låt mig i din famn ſå ſluta mina dar,
Ack! låt mig från din mun en mängd af kyßar rycka,
Och alt det ſöta gift på mina läppar trycka,
Kom ſälla ögnableck! ſom wi ſå ofta känt,
Och låt oß känna om hwad mellan oß har händt,
Ja! tryck mig Abelard — jag mig i wälluſt dränker
Och gif mig hwad du har : : : : jag alt det andra tänker,
Ja Abelard min wän! — ännu en gång til ſlut
Jag faller om din hals — min rätt jag fordrar ut.

Men nej — jag häpna bör, ſå ſtygg och laſtfull wara,
Kom häldre hit och ſäg: „Jag löper ewig fara,
„At jag för werldſlig är at öfwa Nunnors pligt,
„Och jag bör älſka det, ſom är af ſtörre wigt,
Ja! häldre kom och lär, at mig i ſtoftet kaſta,
Och för den Högſtas Thron, ſå wackra ſynder laſta,

Mit öga öpna ſå, at jag dig öfwerger,
Och endaſt uti Gud min hela winning ſer.

I fall du nekar mig, och intet rörs af tårar,
Så wet på dubbelt ſätt, at du din heder ſårar,
Et ſällſkap äger jag, ſom äter ſamma bröd,
Som dricker tårars ſaft och delar all min nöd,
Som ingen werldſlig laſt men dygden ſtrångt förenar,
Den Högſtas egna barn — jag mina Syſtrar menar,
At de ha flyktat hit, du förſta orſak war,
Du detta Tempel bygdt, deß murar grundat har,
De äro ju dit folk, ſom dina råd behöfwa,
Kom hit för deras ſkul at männiſkio-kärlek öfwa,
Kom under deßa tak, hwar intet bländwärk ges,
Hwar ingen marmorſten och intet glitter ſes,
Här gråter ingen Son och ingen Dotter ryſer,
At Templet af et arf wid Fadrens bortgång lyſer,
Nej! enfald råder här, och intet minſta prål:
Naturen ingen hjelp af konſt och handtwärk tål,
Den andakt ſom här bor, ej något werldſligt lider,
Men endaſt himlens lof kring werldens ända ſprider.

Ack! om wi ſåge dig på denna kulna trakt,
Hwar ängſlan ſina nät af ſwarta ſkuggor lagt,
Uplys då detta rum ſom ewigt mörker hyſer,
Och klarna up den dag ſom från et galler lyſer,
Din ankomſt gör det ſtraxt til ſjelfwa lyckans hus,
Ty mit i grafwens djup dit öga bringar ljus,
Högſt uti ärans famn, jag wet du ſkulle blänka,
Och ſanning ſtörſta låf åt dina rykten ſkänka,
Men nu fins ingen tröſt, jag intet ämne ſer,
Som min förtrykta ſjäl den minſta liſa ger,
Utur mit klämda bröſt ſig täta ſuckar bryta,
På knä jag ligger jämt, och ſalta tårar flyta,
Ännu en gång min Far! min Abelard! min wän!
I deßa oſkulds namn du kännas bör igän,
Wil du dit egit barn, din träl, din ſyſter mörda,
Och framför alt i mig ej någon maka wörda,

Jag tycker deßa namn — de böra röra dig;
Du tänker alt för wäl at öfwergifwa mig,
Jag wet ej någon hjelp — min oro kan ej ſtillas;
Ju mer jag tänka wil, ju mera jag förwillas,
Jag känner intet mer den ſtyrka och den kraft,
Mig ſommarn altid gett, och jag har fordom haft;
Mit öga lyſtes ej mot några trägårds häckar,
Och örat delar ej det minſta ſorl af bäckar,
Jag tål ej blommans lukt och inte ſkugrikt löf,
Wid näktergalars ſång, det tyks mig wara döf,
Det watten och den ſtröm, ſom från en klippa bruſar;
Och ytan af en ſjö, ſom wäſtanwädret kruſar;
Alt detta ſåger jag, det gör mig intet nögd
Jag ſtår i farans brant, och på olyckans högd,
Af ängſlans ſwarta flor betäckas deßa parker,
Här ſyns ej gröna fält, men torra ödemarker,
Den aldrig faror ſkytt, den miſter här ſit mod
Och i en en Nunnas bröſt förfryſa bör deß blod;
Bekymrèn wäxa här, ſom alla plågor föda,
Och deßa mörka hwalf : : : : de hyſa blott de döda:
I detta klämda bröſt jag märker heta glöd,
Ikring min matta hamn, ſå ſwäfwa ſorg och nöd,
Den luften är förſkämd, ſom jag med andan drager,
Jag känner ormars bett, ſom hela ſjälen gnager,
Likwäl det är min lott, at ſtadigt blifwa här,
Bedröfliga bewis! at jag har warit kär,
Den aldra ſtörſta nåd mig ännu kunde hända,
Det wore om jag dog, och ſåg på lifwet ända,
Jag mera ej begär — det är mit enda hopp
Min aſka blanda ſå med aſkan af din kropp.
Nå olyckſaliga! du arma Eloiſa!
Som låfwat dig åt Gud, at honom ewigt priſa,
Man tror du helgon är, när du är laſters mål,
Du ingen andakt har, men yra lågor tål,
Ack! himmel biſtå mig! och neka ej at hjelpa,
Det känſlors utbråt är, ſom mig har kunnat ſtjelpa,
Det är den ſwarta eld, ſom lågar i min ſjäl,
Jag helt förlorad är, och jag är luſtans träl —
Men Eloiſa ack! hwad gråter du och beder,

Män

Mån från förtwiflans gap ſig denna ſucken leder?
Mån det är raſeri? — jag wiſt i twekan ſtår,
Om ännu minſta ord af rena hjertat går.

Förmätna kärlek du! och du fördömda låga!
Som endaſt blifwit wäkt til männiſkoſlägtets plåga,
Jag ej begripa kan at du förföljer mig,
Som nödgats komma hit at undanwika dig,
Uti et häligt bärg och innom ſlutna wäggar,
Den laſten qwäſwas bör, ſom rörda hjertat äggar,
Uppå ſå heligt rum, hwar dygd och oſkuld bo,
Man borde äga lugn och njuta ſamwets ro,
Jag wil då ångra mig, och ej ſå ſyndig wara,
Hwad namn af ömhet har, jag ewigt låter fara,
Men nej — jag är för ſwag — det helt omöjligt är,
Jag märker ganſka grant, at jag är lika kär,
Faſtän jag lofwat ut at en gång brättfri wakna,
Likwäl ſå är det ſwårt at dig ſå haſtigt ſakna,
Innom et ögnableck jag ändrar föreſats,
Rätt ſom jag fordrar dygd, ſå ger jag laſten plats,
De weka tidsfördrif, då wi om natten wakat
Och Abelard ſom man, och jag ſom huſtru ſmakat,
Jag dem fördömmer nu — helt glad at de ha flytt,
Men ſtraxt jag tänker om, och önſkar dem på nytt,
Ibland mot himlens kant, jag lyfter op mit öga,
Och för at tilgift få, jag ropar an det Höga,
Ibland jag trätſar alt och ſwär wid lif och ſjäl,
At den är ſalig blott ſom lefwat har din träl,
När ſom jag längtar mäſt at dygd oſkuld finna
Så tror jag mig fördömd, om jag dem ſkulle hinna.

Ack! grymma öde du! kan jag ej blifwa hörd?
Det profwet är förſwårt för den ſom är ſå rörd,
För den ſom är ſå öm, ſå kroßad och ſå ſlagen,
At kunna ändra ſig, och bli til bättring dragen,
Förän deß forna lugn har åter ſamlat ſig,
Förän innom ſin ſjäl, hon ſtillat känſlors krig,
Hon tuſend gånger bör i ſina ſinnen kämpa,

Al wälluſt qwäfwa ner, och minſta gniſta dämpa,
Ja! den hon wördar mäſt ſin wälfärd och ſit lif,
Sin egen Abelard — ſit bäſta tidsfördrif,
Hon honom hata bör, förakta och fördömma
Hon borde göra alt, men aldrig honom glömma.

Nå wäl! jag färdig är — ſå ſkynda dig min Far!
Och lär mig dygdens wäg och tag mig i förſwar,
Jag födas wil på nytt, min uſla kärlek lemna
Ja! lär mig Abelard! dig ſjelf och lifwet hämna,
Mit hjerta gif åt Gud ſom mig har brätſlig dömt,
Han wärdig är det rum, hwar du regerat ömt.

Ni oſkulds ſyſtrar Ni! hwars tårar ſammanblandas,
Som med mig gråta ſå och Kloſtrets plågor andas,
Ack! weten edert lif — det all min afund drar,
Innom er lugna ſjäl, Ni lefwa lyckans dar,
Det är i ſtörſta fred, ſom Edra ſtunder ila,
Ert natwak är en ſömn, — er möda är en hwila,
Ni känna ej den eld ſom bränner och förtär,
Och liknen intet mig i ſyndiga begär,
J era rena bröſt, ſå kalla och ſå unga,
Ni aldrig annat hyſt än läſa, be och ſjunga,
Hwem ſkulle neka Er at kallas dygdens barn?
Som ännu aldrig trädt i några luſtars garn,
Jag ſer den Högſta ſjelf er med ſin nåd omfamna,
Och när Ni en gång dö, Ni i hans ſköte hamna.

Men jag — hwad olikhet! — wår ſkilnad är för ſtor,
Mit tankeſät är falſkt och odygd hos mig bor,
Jag äger mig ej ſjelf, jag bort med ſtrömmen följer,
Min kärlek är ſå ſtark at jag den aldrig döljer.
När werldens gyllne bloß i hafwets ſköt ſig ſänkt,
När ſtjernan tindrat up, och månans ſilfwer blänkt,
Då tycker jag dig ſe — du dig i ögat ſmyger,
Jag känner dig igän, och hjertat til dig flyger,
Din bild ännu bedrar — du leker för min håg,
Du ſkyndar til min ſäng, hwar jag helt wärnlös låg,
Mit blod en hetta får och bildnings kraften ſtiger,
Naturen talar blott — och blygſamheten tiger.

Om jag ock ſomnar in, ſtraxt wiſar ſig en dröm,
Hwar jag dig åter ſer förföriſk, kär och öm,
Min kärlek och min tro jag dig då ſtraxt förkunnar,
Och intet nöje fins, jag ej på nytt dig unnar,
Jag ſträcker ut min arm — jag dina ſuckar hör,
Du lindas om min hals och mina läppar rör,
Hwad heta kyßar då! — hwad namn af wän och maka!
Wi dö och åter dö — ack himmel! hwad wi ſmaka!
Men nej — en liten tid, jag denna winſten har,
Tillika med min dröm min hela glädje far,
Farwäl då falſka hopp! — jag ur min dwala waknar;
Och ſtraxt jag deßa ſken och deßa dimmor ſaknar,
Din ſkugga liknar dig, hon uti blinken flyr
Ju mer jag ropar den, ju mera hon mig ſkyr.

Jag ſöker än en gång at mina ögon ſluta,
Och ſmikrar mig dermed at ſamma dröm få njuta;
Kom ömma tankedrift! bedrägligaſte hopp!
Tag in min hela ſjäl och fortfar i dit lopp,
Men ack! hwad faſlig ſyn — du i min famn ej ligger;
Men flyktig, ſårad, ſjuk, du hos barbarer tigger,
Du kryper ſom en orm, du trampar Ufwars ſpår,
Af ſkogens wildjur ſkrämd du ibland klippor ſtår,
Än klifwer du i träd, hwars toppar himlen räcka,
Än ſtörtas du i hål, ſom ſig til afgrund ſträcka,
Än trotſar du en ſjö, ſom ſtormars Gud uprör,
Än ſeglar du i qwaf och mit i hamnen dör,
Jag ſkulle ropa dig, men jag för widden faſar,
Den wreda böljan ſlår, och nordan-wädret raſar,
Jag wänder, kaſtar mig, jag hettar och förſkräks,
Af häpnad ſpritter til, och änteligen wäks,
Då får jag ſom förut et mål för plågor wara
Och ödets tyranni på lika ſätt förfara.

Men Abelard dit lif — det är på annat ſätt,
Jag wågar yrka det, du lefwer mera lätt,
Faſt lyckan lyſer ej hwar enda dag och timma,
Dock är du ofta fri för ſorger, måln och dimma,
Sen du det ödet haſt — du ingen lyſtnad har,

Al hetta gådt ſin wåg och kölden ſtadnat qwar;
Den ordſak häfwen är, ſom narrat dig at fela,
Du liknar nu en ſjö, där inga wäder ſpela,
Innom dit bröſt af is, du helgons afbild bär,
Som efter lifwets ſlut om lifwet ſäker är.

Hwad wil du frukta då? hwad löper du för fara?
Du kan ej falla mer i ömma luſtars ſnara,
Du kan ej tändas an af känſlor och begär —
En ren omöjlighet, för dig at wara kär,
Andå jag ömmar mig, och ſkal mig ewigt ömma;
Förr ſkal jag glömma Gud, förän jag dig kan glömma;
Förr wil jag ſjelfmant gå — men ack! hwad talar jag!
Förtwiflans låga du! ſom ſtiftar ſådan lag,
Nu hjelper ej dit ſken, det ingen wärkan hyſer,
Lik facklan wid en graf, ſom på den döda lyſer.

Jag känner ingen hjelp jag mera wänta bör,
Ty hwart mit öga ſer och hwart jag foten för,
Förföljer mig din bild ſom ſmärtar och ſom lindrar;
Men hwad den ockſå gör, ej ömma brått förhindrar,
Faſtän wid grafwens brädd, jag tröſtlös faller ner,
Och på et ſyndigt knä för mina ſynder ber,
Så är det ſkrymtan dock — dig endaſt jag tilbeder,
Den minſta ſkymt af dig från ſaligheten leder,
Om jag en lofſång hör, ſtraxt känner jag din röſt.
Och hwarje enda ſuck jag hör ifrån dit bröſt —
I en och ſamma ſtund, när trones offer röka,
Och orjors rena ljud de ſwagas andakt öka,
När alt hwad ängel är, i helig fruktan ſtår,
Och Skaparns lof och pris från alla hjertan går;
Då öpnar ſig et ſår, ſom in i ſjälen ſwider,
Och näſtan ſteg från ſteg, jag ner til afgrund ſkrider;
Då tycker jag mig dränkt uti et plågohaf,
Hwar alla ögnableck jag hotas gå i qwaf.

Jag tror ej underwärk — men om ſå ſkulle hända,
At jag det infall feck at kunna mig omwända,
At jag en gång beſlöt at följa nådens röſt

Och ångrens ſuckar ſtrö utur et ängſlat bröſt,
Ifall jag twungen blef en almakts wilja höra,
Så ſkynda dig ändå at mig på nytt förföra,
Kom täfla med en Gud, hwem ſom ſkal äga mig,
Wet om jag wälja får, ſå tar jag häldre dig,
Gif ej det hjertat bort, ſom jag för dig har burit,
At dig det helgat är, åt dig det är förſwurit,
Blott jag dig älſka får, dig ännnu ſe en gång,
Är intet ewigt ſtraff och ingen pina lång,
Alt hwad jag önſkar nu, ifall ſig Gud förbarmar
Är af dig blifwa frälſt, och ryckas från hans armar,
Men ack! jag ſmädar Gud — jag olyckſalig är,
Nej Abelard! fly bort och kom mig aldrig när,
Förr må det ſtörſta haf oß med ſit brådjup hota,
Och klippor, ſten och bärg ſom ſkilje-murar mota
Dig aldrig wiſa här, men ewigt från mig blif,
Tänk intet mer på mig, än mindre til mig ſkrif,
För al ting lindra ej den plåga ſom jag känner,
Och ſläck ej ut den eld, ſom ſmärtar och ſom bränner,
At wi hwarandra ägt, förakta och förglöm,
Wårt hela lefnadslop betrakta ſom en dröm,
Jag friar dig från alt, från löften, ord och eder,
Och kan du hata mig, det wara må din heder.

Ni blickar ſom förfört! du nät ſom fångſlat har!
Ack! ömma nöjen ni, jag afſked från er tar,
Och du! du Gudoms nåd! du ſalighetens läger!
I dig jag har beſkydd, i dig jag tilflykt äger,
Du rena ſannings ljus! du ewigt dyra tro!
Uti mit hjerta bygg, hos Eloiſa bo,
Dig nedſänk i min ſjäl och lemna där den ſtyrka,
Som en gång mig förmår at ewigheten dyrka.

En natt af lågor tärd, jag ingen hwila fan,
Och aktade et ljus, ſom än i templet bran,
Då märkte jag et dån likt wädret när det ſuſar,
Jag tänkte för mig ſjelf — är det en ſtröm ſom bruſar?
Jag lade örat til, jag mera aktning gaf,
Och hörde denna röſt från djupet af en graf
„Kom ſorgſna ſyſter hit! de ſällas hemwiſt ſmaka

„Jag fordom liknat dig, jag warit har din maka,
„Jag ſuckat, ängſlat mig, och kärlek mig förfört,
„Deß gift har dödat mig, och mina ſinnen rört,
„Men här jag hwila fått, här har jag målet hunnit,
„I denna dyſtra graf jag förſt min frihet funnit,
„Här ingen gråta hörs, här åndas alt beſwär —
„I döden är det förſt, ſom älſkarn lycklig är.

Ja ack! jag komma wil at himla ſkruden draga,
Och ibland helgons tal min walda boning taga,
Där ewig hwila fins, och ingen ſynda får,
Til alla Kungars Kung med dubla ſteg jag går,
Af änglar får jag wakt, de ſkola palmer bryta,
Min wäg med blomſter ſtrö, och kranſar på mig knyta,
Ack! trogna Abelard! ännu en tjänſt mig gör,
Förſötma den minut ſom mig til himlen för,
Se mig i döden an — hur mina läppar bäſwa
Och tryck de ögon til, ſom än omkring dig ſwäfwa,
Tag up min ſiſta ſuck ſom löſer lifwets band,
— Nej ack jag wil dig ſe med korßet i din hand,
Tag an den helga ſkrud, och pråla för mit öga,
Mig biſtå i min nöd at ropa an det Höga,
Gör dig den ſtörſta flit at qwäfwa ſyndens frö,
Och lär din bäſta wän at ſaligt kunna dö,
Betrakta henne då — hon bör af dig betraktas,
Och wet, hon ej förtjent at i ſin död föraktas,
Det blir dig intet ſwårt, mig utan rädnad ſe,
Jag redan bleknat bort — jag kan ej wällust ge,
Min hals ſit wackra miſt, och liljan har förſwunnit,
Den elden — den är ſläkt, ſom förr i ögat brunnit,
Tag i min matta hand, och tryck emot dit bröſt,
Dit hufwud luta ner, och hör min ſiſta röſt,
„Farwäl min Abelard — min ſjäl til högdeu flyktar
„Men wet i döden förſt, jag dig at älſka lyktar.

O död! du talar wäl, du wiſar ganſka lätt
At den har ſamwetsagg, ſom ej har lefwat rätt,
At den har falſkt begär, at den har bråttſlig låga
Som för et litet ſtoft, wil jämra ſig och plåga
Den tiden kommer nog, jag mig til ſinnes för,

At det ſom intryck gjort, ej mera intryck gör,
At den mig retat förr, då mera ej kan reta,
Och alt hwad werldſligt war, det bör då Gudligt heta
Jag hoppas dig få ſe på ſanna ärans högd,
Hwar du med lagrar krönt får ewigt leſwa nögd,
En himmel öpnar ſig, ſom kaſtar ljuſa ſtrålar,
Bland Seraphiners tal du ſom en Gudom prålar,
De ſälla ſkynda ſig at taga dig i famn,
Du föres i Triumph i ewighetens hamn.

Jag wore ändå nögd — blott ödet ej förmenar,
At en och ſamma graf oß båda twå förenar,
At under ſamma ſten wår aſka gömmas må,
Och ryktet om wår tro til werldens ändar gå,
Ja! efter tuſend år, om lyckan ſå behagar,
At twänne komma hit, ſom leſwat ömma dagar,
At innom Kloſtrets dör, et ſådant par ſig fann,
Hwars tro bepröfwad war, i famnen af hwaran,
Så tycker jag dem ſe, ſig tätt tilſammans ſluta,
Sig weckla i hwaran och mot wår grafſten luta,
De ſkulle läſa då, och miſta alt ſit mod,
Jag ſer dem dåna bort och ſtelna i ſit blod,
De ſkulle gråta högt och jämra ſig tilhopa,
Tillika tyſtna af och ſtraxt tillika ropa:
„Ack öde ſkona oß — wi ej må pröfwa ſlikt,
„Wår kärlek och wårt lif — det blif ej detta likt.

Om någon enda Skald en dylik plåga kände,
Och ſamma yra eld deß ömma hjerta brände,
I fall han wore dömd at lyda ödets lag,
Och inter äga hopp, men älſka likſom jag,
Om för en ewig tid, han ſaknar ſin herdinna,
Och endaſt i ſit bröſt han ſkulle henne finna,
Så framt han wore ren i känſlor och begär,
Så trogen och ſå öm och med mig lika kär,
Så framt at han förtjent et efterdöme blifwa,
Den tälka må wårt lof — och ſkal wår lefnad ſkrifwa,
Ju mera han förſkräks wid deßa torndöns ſlag,
Ju mera är han wärd dem ſätta i ſin dag.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.
Exemplaret koſtar 4 ſ.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 86.

Stockholm, den 18 Januarii 1782.

Chymiſten och en ung Grefwe.

Apologve.

En Grefwe ſom ej andades annat än wällust och nöjen, kom händelſewis at gå in hos en Chymiſte ſom war i rykte. Han blef likſom beſtört öfwer alt det nya, han där feck ſe, och ej wäntade, ty han ägde ingen annan än den ſuperficiela idén om wetenſkaper och deras idkare, ſom de förnäma få i barndomen af ſina Informatorer i ſall de ſtudera. Min unga Herre kunde knapt tilfredsſtälla ſin förundran öfwer alla de ſkatter han ſåg, där en hop chriſtaller ſom kaſtade lyſande ſtrålar, här petrificater af 100:de ſärſkilta färgor, där det klaraſte watten i glas, ſom igenom ſina nyancer formerade likſom en rägnbåge — under det han gapade på deſſa mäſterſtycken, kände han de angenämaſte och mäſt wälluktande ångor, utur alla wårens blomſter, de ſälſyntaſte wäxter hade Chymiſten dragit den hälſoſammaſte ſaſt, man gaf Grefwen hjertſtyrkande elixirer ſom förſatte honom i de lyckligaſte känſlor, då hans ſmak blef äfwen ſå tilfredsſtäld ſom hans öga: — Med et ord, den unga Hern blef aldeles förtjuſt, han hade aldrig på en gång känt ſå retande nöjen — Han köpte litet af hwarje, och geck ännu en gång tilbakars för at betrakta det präktiga ſammanhang ſom utgjordes af objecterna, „kors hwad en Chymiſt ändå är lyckſalig, ſade han, hela hans lif är en den angenämaſte dröm: På min heder, om jag intet wore Grefwe, ſkulle jag ha courage nog at bli Chymiſte.

Profeſſorn ſom hörde hans ſluga tal med ſig ſjelf, tog honom då wid handen och förde honom in i ſit Laboratorium — hwilken olika ſyn! där tyktes alt wara i oordning, en blandning af de fulaſte jordarter, högar af ſand och en hopſtaplad Lera, lågan ifrån ugnarna gjorde rummet odrägeligen hett, och röken af kål och ſwafwel likſom förgiftade luften, alt war här i olag för Herr Grefwen, och ſå mycket det förſta in-

trädet

trådet behagade honom, ſå mycket deteſterade han detta, hwilket hålwete! ſade han, och geck åter tilbakars i förſta rummet.

Ni ſer här min nådig Herre! ſade Chymiſten ſom följde honom, huru operationerna i mit Laboratorium ſlutas, man kan aldrig utan orſaker känna följderna, deſſa äro wackra och förkjuſande, nyttjen dem, de äro för edra nöjen och eder hälſa, men weten at konſtnärens möda och arbete derwid är det tungaſte, förakta den aldrig, upmuntra, wedergäll honom, det är äfwen ſå wäl Er nytta ſom hans; då Ni äger ej allenaſt alla era behofwer utan ock alla yppigheter, ſå kom i håg den ſom förſkaffat dem: Om Ni wanwårdar honom, torde han tro ſig oſkickelig, och ſåledes förſumma eller öfwerge ſin wetenſkap, twärtom, om han hedras för ſina kunſkaper, ſå reſpecterar han dem ſjelf, och beflitar ſig at fulkomna dem — om artiſten någon gång är klåpare, är det ofta icke hans ſkuld, decouragera honom intet, utan beröm hans nit och hans wilja.

Grefwen tog afſked, ſteg i ſin wagn, och for på Operan; en ny piece blef upförd, ſom applauderades, Grefwen fant den wacker, och ſade hel högt, at den war wacker. Spectaclet ſlutat, rengerade han ſig med et par figurantſkor och en fin wän at ſoupera, man talte om nya Operan, Mamſellerna declarerade hautement at piecen dögde intet, at Auctoren mislyckats, Herr Grefwen antingen för at behaga dem eller derföre at hans tycke ej war deciderat, medgaf den wara abominable, wara imaginerad emot reglor och ſmak, men den där wännen ſom formerade quadrillen och då han ſetat i Grefwens loge hade hört honom fälla et helt annat omdömme, wågade rent af i tråts af Phryne, Lais, och Grefſkap, påſtå motſatſen „wet „Ni wäl min Grefwe, ſade han, at Auctoren tör hända arbetat et helt år „för at roa Er i 2 à 3 timmar; då han warkeligen lyckats, hwarföre ſkal „man intet tilſtå det? det är kanſke Poetens enda belöning här i Riket.

Wår unga Grefwe teg, men tänkte för ſig ſjelf "Chymiſten hade rätt.

Annonce.

Abelards bref til Eloiſa hwars öfwerſättning occuperat Auctoren flera dagar, ſäljes endaſt i Herr Runemarks Boklåda för 4 ß en belöning, ſom han præfererar långt mera än Läſarens biſall, ockſå är den ſwårare at åthålla. Han repeterar, at han ej ſkrifwer för les ombres Chinoiſes.

Min Herre

I anledning af edra beſtändiga noter om Inſändt, ſamt annoncer om den ofantliga mängd Ni ſädt inſändt, ſå wil jag ännu öka det ſom är in-

inſändt med et litet Poém kallat Nationel önſkan, ſkrifwit af en Adelsman Simuliſki på Polſka, och ſedermera öfwerſat af min ſalig Bror, ſom på ſina reſor under Carnavalen i Cracov gjort hans bekantſkap.

Då Polſka ſmaken i witterhet ej torde wara ſå känd ibland de Swenſka Poeterna, hwars modeler endaſt äro Grækelands Homerus och Roms Virgilius, ſå torde det intereſſera dem, och om ſå är, ſkal jag med min Herres wilja *) oftare inſända ſtycken af ſamma Auctor, ſom för at dömma af någon rad, lär wara af gamla werlden och nu ſjunger Ironice om Confederationer, om Tidehwarfwets artigheter, och Franſyſka drägten, hwilken där öfwer alt nu lär wara antagen ſom nationel, jag har igenom arf fått flera Simuliſkis qwäden alla öfwerſatta af min bror.

På et enda ſtälle är Manuſcriptet ſkadat, och har jag häldre lemnat rum för de oläſliga verſerna, än diktat dem olika med originalet.

Jag är ꝛc.

Nationel Önſkan.

Öfwerſättning.

Du fordna äldrars folk! Ni wåra dumma Fäder!
Ack! hwad jag billigt ömkar Er!
Som aldrig kände Aßemblér
Masqrader, Operor, — blott långa Polſka kläder,
Hwad edar kunſkap inſkränkt war!
Och edra Seder groſſiera!
För Högſta Wäſendet, och för Er Guda-Lära
Ni en ſå blind nitälſkan bar,
At hwem ſom hälſt Er på en Söndag inviterat
Och Er wid dans och ſpel en fere behagat ge
Ni honom ſäkert charierat
Som wärſta Sabbats brytare,
Ja, om uti er tid, det nånſin kunnat hända
(Med ert begrep och edra tankeſätt)
(Om loſligt, nyttigt, godt och rätt)
(Som woro emot nu förwända)
At något Sälſkap**) ſig förklädt,
Och mit om natten ſammanträdt,
At mumla, pipa, ſkuffas, trängas,
Och under tact på gålfwet ſlängas,
Jag ſer helt noga hwad ſom händt,
Ni hade ſatt den hela ſkäcken

---

*) Jag tackar i förhand och wäntar ;

**) I Originalet ſtår confederazia

Den näſta Helgedag i ſtåcken;
Om ej til näſta dårhus ſändt:
Än mer, om någon flock ſig ſökt tilhopa ſälla
Af inhämſkt eller utlänſkt band
Som för at narra Er ibland
(Likwäl för redbart mynt, den ſnåla laſtens källa)
I Romerſk drägt, och under lånta namn
I Gudars och Gudinnors hamn
Er kärleks äfwentyr förſökt at föreſtälla
Hwad tänken Ni de fått för tack
Jag tror, den hela Gudaſkaran

. . . .

. . . .

. . . .

Ack! hwad för ohördt barbari!
Män wi från deßa wildar ſlägta?
Tör hända något ſmått oäkta
Smygt in i wår Genealogie.
Hwad ſkilnad mellan oß och denna grofwa ſlägten!
Hwad hårdt och grufligt twång — ja til och med i drägten!
Som aldrig liknat wår, och utom deß et ſkäl,
At den ej dågde ſtort, — den war ej nationel,
Nej, annat nationelt, än nationela Seder
Gudsfruktan, ära, tro, dygd, tapperhet, och heder
Ej annat nationelt de wiſte ſkryta af
En dunkel äreſtod at reſa wid ſin graf!

Så frögdoms nu til träts för alla paſqvinader,
I en ſå ſäll och uplyſt tid,
Ja, bliſwe Aſſemblér, Spectacler, Maſqverader,
Hos Polſka barn och barnabarn i frid.

Förteckning på Reſpective Pränumeranter, af Wälſignade Tryckfriheten Andra Skäcken.

Bäfwande 1 exempl. — darrande 1 — med convulſioner 1 — i ſjältåget 1 — död af ſlag 10, men blefwo ej betalta — driſtig! 1 — oförwägen 2 — beſatt 4 — marche, gå på, 8.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 87.

Stockholm den 21 Januarii 1782.

Compliment,

Til en Großhandlare i Heinola ſom ej angifwit ſig i Concurſen.

På nytt jag åter årnar tacka
Min gamla Creditor och wån!
Som borgat mig mantili och jacka
Och blifwit obetalter ån.

Nu wågar jag at proponera
Om Ni förſigtig år och klok,
Stryk Herr Patron! mig ur er bok,
Jag låfwar et och intet mera:
At aldrig med Satirens gadd
Man nånſin ſkal ert minne ſuga
Twårtom, hos mig i denna kladd
Ni teknas ſkal ibland de ſluga.

Bref

Til Nero ifrån Seneca ſom koſtade hans lif.

Öfwerſättning. *)

Du ſåfwer roligt om nåtterne, Cæſar! **) åtminſtone ſåjes ſå af dina Håfmån. Men hur år det möjeligt at Cæſar kan emottaga ſömnen med obekymmerſamhet, når hon år, af ſorg och bekymmer, jagad, undan hans underſåtares ögon? hon beſöker honom då i en ſkepelſe, ſom gör henne föga wålkommen. Men år okunnigheten hennes ledare; då kan du njuta henne med en ſlags oſkuld: då kan det blifwa möjeligt, at Cæſar ſåfwer, faſt ån Rom qwider.

Men

---

*) Inſånd enligt min annonce i N:o 33, och beklagar at ordningen til deß införande ej förr ån nu kommit, ſå mycket mera ſom det altid blir et fynd at tråffa en ſå lycklig öfwerſåttning af et ſå Romerſkt Original.

Utgifw.

**) Et namn ſom betydde det ſamma ſom Keiſare och

Men Cæſar! en ſådan okunnighet är dig ſkadelig, fördärfwelig, wådelig. Hör därföre några ord af din fordna lärare, nu din underſåte, men din wän. Ach! hwad wore jag olycklig, om den dygdiga Nero ſkulle en gång likna Ariſtotelis ryktbara lärjunge, och upoffra endaſt ſine yngre år åt den Gudinnan, ſom är ſå närſlägtad med Äran, för at blifwa et wildjur på ſine ſednare dagar. Måtte aldrig Roms Gudar ſådant tillåta, mindre beſluta!!!

Om din Miniſter ſäjer dig, at här ſtår wäl til, om du tror dig äga ſkäl at tänka detſamma, därföre, at du ſer de Rommerſke borgare ſå ofta förära dig glädjebetygelſer, ſå tro det intet. Din Senat har befalt dem alla, af hyklan: Och folket lyder, med lika obehaglig känning, ſom Mutius Scævola, då han brände ſin hand, med en ſtändagtig upſyn.

Är det ſant, Cæſar! at din förſta hwardags fråga är denne: „Hwad ſkola wi få at roa oß med i dag? Så lärer du finna ſjelf, at i dit Rike måtte ſtå illa til. Kunna wäl Roms Crönikor wiſa dig, at nånſin de landsorter warit ſälle, ſom blifwit ſtyrde af Roms Gouverneurer, dina Legioner hafwa ej hunnit mera, än wandra från öſter til wäſter, för at utdela dödar åt förtwiflade, och nagla ſtumhet wid förtrykta. Månne händelſen ej blefwe den ſamme, i fall ſjelfwe Rom ſkulle regeras af Ståthållare? Ofelbart känner ſtaden en tung hand af någon Gouverneur i fall du intet regerar ſjelf: Och huru kan du regera ſjelf, om hela din tid, ſå otilräckelig til din förſta pligt, upnötes, hel och hållen, af dina nöjen!

Hwarken ſkrefwo Plautus eller Terentius, för at utanläſas af regenter. Men om Cæſar wil på Theatren ſpela Cyri perſon i twå timmar, ſom kan på Thronen ſpela Auguſti, ſin hela lifstid; ſå äro endaſt de odödeliga wärdige, at bjudas til åſkådare.

Cæſar! du wil förmodeligen hafwa et rum uti Ärans ſal. Men wet, at ſmickrare hafwa aldrig haft wård om detta Templets nycklar. Man ledſagas intet, af nöjet, til Äran, men man ledſagas, af Äran, til det ſanna nöjet. Man ſkal wara ſå bekant med Dygden, ſom Fabius, för at winna Roms högaktning, bredewid plogen: Man ſkal älſka henne, ſom Curius, för at innom ſig känna ſin hela ſällhet, och ſakna alla utwärtes behof. Huru blänkande äro deße Romares minnen, mot Craſſi och Lepidi, ſom ouphörligen ſlukade Aſiens tårar! Ach! Nero! at dit minne måtte blifwa ännu ſtörre!

Aldrig hade Auguſti ättlingar ſetat på Roms Thron, ifall Auguſtus hade tänkt mera på ſig än på ſit Rike. En med trug tagen magt: En med ſamlade legioner förjagad frihet äſka någon årſätning, och denne årſättning kan endaſt framräckas af Styresmannens wård, ömhet och omtanka. Det kan wäl wara, at Roms odygder hindra deß frihets återkomſt; men detta gör ingen ſäkerhet för dig; ty man kan ombyta ſtyraren, faſt än man intet förmår ömſa ſtyrelſen. En ſlägt, ſom warit länge älſkad, efter ſom hon förſtådt förwärfwa ärkänſla, kan ſnart blifwa i hwarje Romares hjerta förbannad, ifall hon förwärfwar hat.

Byt Rådgifware, Cæſar! Du älſkar aſtrologien. Tag emot af min hand de Chiromantiſke märken, dem du, wid de nyas wal, må ſäkraſt följa. När du ſer en trumpen, men jämn man, ſom tiger, men ſom flitigt fyller ſin pligt tala då wid honom: Läcka utur honom hans tanka, med wänlighet: Lät honom göra dig förſlag, at häfwa orſakerne til hans misnöje, ifall de röra det allmänna. Sök ſå månge du kan få af denne art. Men alla de, ſom, like de ſpände Arcadiſke bågar, ſtå färdige, at på din förſta wink, låta pilen fara, lika godt hwart hän, må du agta dig före. Lita ſäkert på mina ord, Cæſar! at juſt ſådane fega ſpringare woro de, ſom, efter ſlaget wid Actium, togo öfwerlefworne af de ſkepp, på hwilka de hade ſtridt, för Antonius, i tanka, at han ſkulle winna, och brände dem, fulſtrödde med rökwärk, til et offer, åt Octavius, efter han wann.

Byt tankar, Cæſar! eller och ömſa ofta din lifwakt. Ty betänk at de tre och tjugu ſtyngn, ſom ſkilgde din frände, Cajus Julius, wid högſta magten, utdelades af Romare, ſom bögde knä för honom. Skälf eljeſt wid hwarje bit du äter, och bäfwa för ſjelfwa den okonſtlade källans wätſka, när din gom är torr. Rättwiſe Gudar! förneken ewärdeligen Pygmalions plågoandar, all ordſak, at nalkas det Slott, ſom hyſer Roms enda redſkap til ſällhet.

Men om du redan är fördärfwad af ſmicker, Cæſar! ſå emottager du min wälmening, med owilja. Och denne owilja förwandlar ſig til hat. Och detta hat tårhända, koſtar mig lifwet. Men har dit ſinne redan undergåt en ſå ohugnelig förändring; ſå gör du mig en ringa ſorg med lifwets förluſt; ty det är ſällare at dö från en olycklig regering, än lefwa under honom, i ſtändig fruktan. Är det möjeligt at du kan miſtyda min tilgifwenhet; ſå blir miſtningen af din wänſkap, mera drägelig. Dräper du mig, ſå högaktar jag, för Samhällets ſkuld, det hugg, ſom du, i deß namn, låter gifwa mig, hwilket Samhälle likwäl aldrig låter ſkrifwa på ſin räkning. Men då önſkar jag, at du må nödſakas lefwa längre, än du will ſjelf, och at döden måtte aldraſorgfälligaſt undanwika dig, när du med yttersta bemödande ſöker honom. Farwäl!

Wid beſeendet af Wåsby Sätesgård en Sommar. *)

Wåsby åkrar tjäll och gårdar
Jämt upodlas gladt och ſält,
Sielfwa Flandrens fagra fält
Knapt en Ceres mera wårdar
Knapt Pomona ſyns mer ſkön
Hwart et girugt öga hwälfwer

Möta ſtrömmar, floder, ålfwer,
Med naturens winſt och lön.

Åkermannen i ſin tröja
Jämt ſin Lia hwäßa får
För hwart hugg, hwart ſlag han ſlår
Nya blomſter ſig uphöja
Til ny luſta för hans ſyn,
Och på trädets rika grenar
Nya tyngder det förmenar
At uplyſta ſig til ſkyn.

Jag ſer Wåsby prål utbredas
Båd af konſten och naturn
Ända til den kalla murn
Måſte Floras ſkygd ditledas
Utaf Aſpar, Ek och Ahl
Och ikring en pråktig hydda
Den ſmå änglar trygt beſkydda
Sjunger Traſt och Näcktergal.

Konſten har en luſtgård grundat
Med Berceauer och Allér
Där man hjältars bilder ſer
Sen de här i tiden blundat
Hur de göms i Fauni hwalf
Och bland Urnors mängd på liſten
Lyſer konſten med Artiſten
Faſt hon kråßad är och half.

Men hwad mäſt min ſjäl förnöjer
Är en dygd hos hwar Perſon
Som det minſta tjenſtehjon
Til ſit wärde högt uphöjer
Lydnad i hwart hjerta bor!
Hwar en tyks ſit kall så ſköta
At han ſom et barn kan möta
Wåsby milda Far och Mor.

Dag-Bladet:

Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 88.

Stockholm, den 23 Januarii 1782.

Inſändt til Favorit-Samlaren.

Gaveſton (til börden en Franſos) blef, ſå ſnart Konyng Edvard den Andra ſtigit på Ängelſka Thronen, återkallad, då han under Edvard den Förſta blifwit förwiſt Hofwet ſåſom elak underſåte, och Prinſens förledare, — knapt hade denna Favoriten infunnit ſig förän han öfwerhopades med tjänſter, Rang och pengar, han blef Grefwe af Cornouaille och feck de ſtörſta förläningar i Riket tillika med Ön Man — Ängelsmännerna ſom gjort ſig ſå ſtort hopp om ſin unga Konung, kunde intet begripa ſig wara ſå bedragna, Gaveſton blef då et mål för deras ondſka och bitterhet, ſå mycket ſnarare, ſom han gaf bort alla tjänſter, och ſå godt ſom förde Riksſtyrelſen efter ſina nycker — det tyktes ſom Edvard blott wille wara Konung för at göra ſin Favorit lycklig — ſyſelſatt endaſt at behaga honom ſom en älſkare för ſin älſkarinna, ſtuderade han endaſt tilfällen och medel at förnöja honom, — omſider regerade Gaveſton helt och hållit, och Edvard war hans underſåte eller ſnarare hans ſlaf.

Om et Fruntimer ſäger Thoijras, haft ſå ſtark böjelſe för denna Favoriten, hade det warit mindre underligt, til och med förlåtligt, han hade alla de egenſkaper ſom kunna behaga och reta könet, ungdom, ſkönhet, en wäxt ſom war fin och nerveuſe, en beſynnerlig hurtighet och wighet i alla Ridderliga öfningar, til och med at hans infall woro ofta de lyckligaſte, på ärans och tapperhetens ſida war han utan den minſta fläck, med et ord: Om han warit mindre älſkad af Konungen, hade han gjort en longt ſolidare lycka, faſt ej ſå lyſande, — men det war juſt denna höga kärleken ſom gaf honom en ſå omåtelig högfärd, och förde honom til ſit fall, han brukade ingen gränts i ſin Regerings konſt, och knapt nog wärdade han ſig at befalla i Konungens namn — hans utwärtes egenſkaper gjorde honom ſå ſtolt och förmäten, at han tykte ſig wara den förſta i hela werlden, då han igenom laſter och debaucher likwäl war den föraktligaſte.

Medlen ſom Gaveſton nyttjade til ſin ſtora lycka, woro förſt en blind och undergifwen lydnad til alt hwad Konungen önſkade och tänkte, det måtte wara ſå galet och olyckligt det nånſin wille, och ſedan at ſtändigt upfinna nöjen och luſtbarheter — en ſådan Miniſter ſom Gaveſton utan ſanna kunſkaper och arbetſamhet, ſom ſyſelſatte ſig med bagateller, dans, ſpel, feter och ofta mindre oſkyldiga nöjen, kunde wäl omöjeligen ſtyra et ſå ſtort rike — ockſå nalkas hans ſlut — för at icke ſkrifwa Edvards Hiſtoria utan Gaveſtons, ſå bör jag korteligen berätta at de Stora i landet tillika med Parlamenterna reſte ſig emot Konungen, med hwilkens regering eller ſnarare Gaveſtons de woro ſå misnöjda, och twungo honom at lofwa, det denna hans Favorit ſkulle gå ur Riket, — Konungen hade emedlertid förmält honom med en Grefwinna af Gloceſter, ſin ſlägtinge, hwilket ockſå ökade deras aſund och bitterhet, omſider, efter många oroligheter, och ſå godt ſom uppenbar feid, wågade Konungen ej längre at illudera ſina löften, utan ſmek-ungen måſte ifrån Håfwet, och blef Gouverneur öfwer Irland med en inſtruction at göra och låta ſom han wille. Så hederlig ockſå en ſådan retraite tyktes wara, ſå war han knapt anländ dit förän Konungen återkallade honom, under ſken at aſſiſtera wid et Riddareſpel, Ligan emot Konungen utwärkade på nytt at Gaveſton blef bortſkickad, men likſom förut kom ſtraxt tilbakars til Hofwet lika ſtolt och lika hög emot ſina owänner, litandes altid på ſin wän Edvard, til och med at han war nog djärf för at ej menagera Drotningens höghet i föraktliga ord och miner, och gaf Henne anledning at miſtänka ſin Gemåls aldrabrotsligaſte wänſkap för Favoriten, raſeriet geck ſå longt, at de misnöjda ſom beſtodo nåſtan af hela Riket, grepo til wapen, anförde af Grefwarne Lencaſtre och Varvich, ſom tågade emot York, där Gaveſton war tillika med Konungen, hwilka wid förſta underrättelſen därom öfwergåfwo ſtället, och Gaveſton för hwilken Konungen måſt fruktade, kaſtade ſig in i en

Fäſtning ſom belägrades och intogs efter några dygn, då Rebellerna utan aſſeende på Capitulation den de enligt all folksrätt bordt hålla, låto ſtrax inför en ſlags domſtol dömma lifwet af Gaveſton ſom ſlutade ſin lyckliga cariere på ſtupſtäcken.

Den tiden hwarpå man får lära något är altid wäl anwänd.

Moraliſk Saga *)

En bonde lefde tillika med hela ſit hushåll af intet annat än fiſke och jagt, hwilka näringsfång han idkade ymſom — en dag då han hade ſatt ut ſina jagtnät, feck han tre ſtycken foglar, och flera hade han hopp om, då i det ſamma, bullret af 2:ne förbigående ſom tyktes wara oeniga, ſkrämde hela jagten, — det war et par Philoſopher, ſom ſmåträtte — bonden ber dem wara ſå goda och tiga, — ja, ſade de, min kära gubbe! med det förordet: at wi få hwar ſin fogel af dig — Gud bewars! ſwarade han, då har jag ju en enda qwar, jag är fattig och har ſtort hushåll, Ni å faſlig obilliga god Herrar! ſom wiljen behålla twå tredjedelar, då jag altid trodt at ju ſlugare en männiſka wore, ju rätwiſare ſkulle hon wara — Filoſopherna woro enwiſa, de begåfwo ſig intet under annat wilkor, utan fulfölgde ſin diſpür med ſamma häftighet — hwad war annat at göra för den fattiga gubben än ſamtycka til deras påſtående? men ſade han, då Ni ſå delen med mig, ſå bör jag ock dela med eder, och när jag ſkänker er af mina foglar ſå bören Ni ſkänka mig af eder wetenſkap, underrätta mig hwarom Ni talte? — om Hermaphrodirer, ſwarte de, gubben blef intet ſtort klokare, de uttydde då för honom at Hermaphrodit were han och hon på en gång, bonden lade det på minnet och hans fogelanammare gingo ſin wäg.

Dagen derpå bittida om morgonen, rodde den fattiga bonden ut på hafwet för at ta op ſina nät, då han får en fiſk af en ſälſynt ſtorhet — i glädje löper han til Slottet för at lämna den åt Sultanen, denna Furſten ſom älſkare och ägare af de ſtörſta naturalieſamlingar, tog med nöje

emot

---

*) Inſändt

emot den, och befalte ſin Vizir, at låta ge fiſkaren et tuſende guldſtycken i belöning — Viziren häpen öfwer en ſå owanlig frikoſtighet föreſtälde Kejſaren, at om han kaſtade bort ſå ſtora ſummor för et ſådant lappri, ſå ſkulle alla männiſkor löpa til med alla wärldenes fiſkar och Riks-Caſſan ſkulle tömmas — jag har en gång lofwat, ſwarade Kejſaren, Konungarna äro mera än andra männiſkor ſkyldiga at hålla löften, ſom äro wälgörande, och huru tycker du at jag med heder ſkal komma ifrån denna ſaken? fråga fiſkaren, ſade Viziren, om hans fiſk är hane eller hona, ſwarar han då, at den är hane, ſå kan man ſäga, at ſå ſnart du ſkaffar honan, ſå får du de utlofwade tuſende guldſtycken — i andra fallet, om fiſkaren ſäger at det är en hona, ſå får han pängarna när han bringar hanen, ſåledes är gubben altid bedragen och han kan få en måttelig drikspenning — Sultanen gillade ehuru med owilja, Vizirens råd, och befalte at bonden ſkulle komma in — är din fiſk han eller hon? nej aldranådigſte Herre och Kejſare „den är Hermaphrodit ſwarade bonden.

Hwem kunde bli mera ſurprenad än den ſnåla Viziren ſom war närwarande, wid et ſådant ſwar? och Sultanen glad befalte at den en gång utlåſwade ſumman ſkulle ökas til dubbelt och gifwas gubben.

Fortſättning på Reſpective Pränumeranter af 2:dra Stäcken.

Caſtor och Pollux i Compagnie 1 Exempl. — Kung Pharao 6 — Momus 100 — Anitus 25 — med devis "on peut honetement demander aumone 1 — monſtres modernes 4 — monſtres hideux et abominables 12 — ecrivains enragéz 9 — nouveaux Titans 1 — engeance Cerberienne tilſammans 1.

* * *

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 89.

Stockholm den 25 Januarii 1782.

Nöjet. *)

Nöjets Gud bebor intet altid Olympen, han har ſmå nycker, han ſtiger någon gång ner på jorden, hwareſt de odödliga ofta äro nödſakade at leta honom.

Så ſnart han lämnat himlarna, ſtraxt är alt utan lif och anda, Nectarn utan ſmak, inga wälluktande ångor, den muntra Hebé ſorgſen, nedſlagen, och gulblek, Gracerna likſom förſmägtande, den ſköna Venus tappar ſin gjördel, den wiſa Apollo äger intet ſnille, och Satiren förſwinner på den förſmädande Momi läppar.

Nöjet hade öfwergifwit Gudarnas hemwiſt — Mercurius feck Jupiters befalning at opſöka det, hwar det fans, och återföra det — ſänningebudet flyger ſom en blixt ner til den låga jorden.

Et prägtigt Häf, dyrbara anſtalter til en fete för Kunga Högheten fäſta ſtraxt hans ögon, de ſom ſyſelſättas dermed, tala om nöjet, det tyks lyſa i folkets ögon ſom längtar at den ſkal komma i wärkſtällighet.

Mercurius ſkyndar ſig då up i Slotstrapporna, men redan där mötes han af etiquette och twång, ſom wilja ta emot honom med ceremonie. han wänder om ſom en flagga för wädret, och huru ſkulle wäl nöjet trifwas ibland ſina dödligaſte fiender?

Mercurius wil då hämta friſk luft, (det war om ſommarn) man måſte promenera tänkte han, wädret är wackert, — han flyger til Kungs-Trägården, under wägen hwad träffar han icke för granna eqvipager ſom ilade om hwarandra, utan twifwel för at äga nöjet ſå mycket förr, — dit ankommen ſer han ſmå blomſter-ſlätter, blandade med longa alléer af ſkuggrika träd, där en bosqué hwar ſolen fåfängt wille tränga med ſina strålar, här et litet Tempel där Nectar och mjölk rann för Jordens Gudinnor,

Mer-

---

*) Inſändt.

Mercurius märker öfwer alt en fåfänga, och en prakt, ſom ehuru nerdammad ändå lyſte ibland håfärmar, ſläp och jouveler, (de ſednare likwäl endaſt på Actricerna) ibland breda axelband och ſmala ſkoroſor, den lätta ſidenkappan fläktade efter wädret, då den tunga af klädet hängde lodrätt ner åt ſmalbenet, men nöjet war oſynligt, tör hända det ſatt under ſkärpet, Mercurius letar det i de ſkönas ögon, ſom prydde denna trakten mera än blomſtren, han finner dem tankſpridda, fulla någon gång med falſka och oordentliga begär, „kan hända, ſade Guden har nöjet tagit ſit hemwiſt ända in i deras hjertan, jag måſte följa dem, hwar ſkulle det wara om icke hos en wacker flicka ſom blott är ſkapad at hyſa det?

Wagnarna ſtadna utan för Spectaclet, Mercurius ſer Amphiteatern, Loger, golf och tak wimlande af folk ſom wäntar med otålighet at det ſkal börjas, Poeſien är lycklig och intreſſennte, Muſiquen expreſſiv och rörande, rika och lyſande decorationer, et ſpel hos Acteurerna fullt af känſlor och natur, Balletterna efter wanligheten, alt detta ſammanlagt, hwad war det icke retande? Mercurius tror at den Guden han ſå letar ſkulle regera där — Mercurius bedrar ſig.

Små oenigheter, afwund och ledsnad wid det man ſedt ſå ofta, ſtyrde ſnaraſt denna förſamlingen, knapt nog, at något barn roade ſig däråt af hjertat, et hjerta ſom är för ungt och för owant.

Gudarnas bådbärare hör at man i tyſthet gjorde Parti at fara til Liljeholmen och ſoupera, et wal af ſällſkap, läckert bord, fina winer, alt tyktes lofwa en rolig och wällustig afton.

Man ſätter ſig då til bordet, Mercurius ſer och hör et twunget och kallt ſkratt, öfwerläſta näswisheter, ſtålta ord, och utnötta infall, man ſkulle ſomna utom malicen ſom flyger rundt ikring bordet — änteligen, ſtiger Herſkapet up, man jäſpar, och den ena hwiſkar wid den andra, Ack! hwad här är ängſligt: „Låt oß åka på masqueraden.

Inga andra än Gudarne eller narrar kunna uthärda det Mercurius uthärdar, han är med på masqueraden för at leta nöjet.

Hwilken flock af ſkräbukanſigten! hwilken drägt! hwad för et pipande och ſkuffande! Guden ſom igenom masquen ſer ingen glädje målad i deras anſikten, går up och ner i ſalen och frågar „men hwar är då nöjet?

Man hör en wacker muſiqve, rummet är uplyſt af 100 waxfacklor, et par förnäma danſar för at låta folket gapa på ſig, gamla ſprättar och unga Theater-flickor formera ſin intrigue, åter andra, ſom endaſt ſöka at uptäcka dem — men kan då nöjet wara där?

Twän-

Twånne kära hafwa där ſtämt möte, de beſluta ſins emellan et rendez vous, ,,unga och älſkanswärda lära deßa då wara lyckliga ſade Jupiters bådbärare, min Ambaſſade lår wara all, och utan twiſwel träffar ,,jag här min lilla ſjälfswålding med dem.

Venus för de bägge älſkande til Kärlekens Tempel helgat åt de yraſte känſlor — det war utſirat af Gracernas hand i den wälluſtigaſte ſmak, den ſköna är likſom twungen at berömma det: men hon fäller et misnögdt ord öfwer tidens utdrägt: man ſwarar litet ſtötande: hon låtſar bli ond, hennes älſkare mera tiltagſen blir ganſka matt refuſerad, och omſider ſå ſegrar djerfheten öfwer en förſtäld rädna, — hwad war följden? — utnötta begär, en tröghet, en mattighet, och en offereld ſom förſwann i rök på Kärlekens Altare,,

Mercurius är juſt intet i ſådane ſaker någon oförfaren Gud, emedlertid blef han dock förtretad, hwad han ſåg war nog profant;,, han flyger bort.

Han ſtyr då ſin koſa, utan at weta hwart, ſå godt ſom utan alt hopp at nånſin finna det han ſökte — nattens mörker förſwinner för mårgonrådnan, och Mercurius waknar likſom ur en dröm då han befinner ſig longt ifrån ſtadsbullret mit i en ſtilla och lekande Landsbygd, där den rena och okonſtlade naturens ſkatter förtjuſa honom, — i en däld ligger en liten Herda-koja, under detta låga taket går han in ledſagad af en inwärtes kallelſe — han råkar Dafnis och Dafne.

Dafnis war i ſin ſommar, och Dafne i ſin wår, man kunde aldrig med öga ſå ſe et wackrare par, ännu utur Gudars hand hade aldrig kommit ſå ömma ſå oſkyldiga och ſå dygdiga hjertan, en äfwen ſå öm ſom ren kärlek ſkulle förena dem inför Hymens Altare.

Wid Gudens inträde målas en behagelig rodnad på deras kinder, och de blefwo ännu wackrare, et ömt bekymmer födes i deras bröſt; fruktan at blifwa ſkilda gjör dem häpna, men Guden förekommer dem, ,,han ſtadnar, wid förſta ſkymten kände han igäñ i deras ögon hwad han ſökte, ,,man får intet gå ſå twärt, tänkte han, utan igenom en omwäg bör jag fånga den lilla ſkälmen.

Mercurius går därifrån men återkommer ſnart, nöjet ligger då inbäddad med Herden och Herdinnan i en ſäng af gräs och blomſter — han griper det, binder och återför det til Himlarna.

Nöjet har derföre intet lämnat Dafnis och Dafne, det wiſtas ofta hos dem och är endaſt borta, när de ej äro tilſammans.

* * *

S. T. Min Herre!

Til utbredande af mera ljus och kunſkap, genom uphjelpande af mit Boktryckeri, tåktes M. H. tillåta följande annonce införas i deß Weckoblad.

Änka efter en Boktryckare, med hwars bortgång all min glädje förſwann, ſer jag nu ſnart mit ſorge-år til ända lupit, och kan wäl någon önſkan wara mera naturlig, än at med det ſnaraſte få en annan och bättre? god och arbetſam man och Boktryckare war han fuller i ſin lifstid, men ägde för öfrigt inga andra inſigter än dem konſten den tiden gjorde nödwändige; aldeles däri liknande ſin Halfbroder ſom är Broläggare, hwilken til allas nöje ſtenſätter gatorne, utan at hafwa läſt det minſta i ſtenriket. Jag har ſåledes under mit änkeår icke förlorat ſå ſynnerligit i Tryckeriet, faſt än deß ſaknad annars warit mig nog känbar; ty om han lefwat, hade under förflutna året aldrig något ifrån deß Tryckeri fått utgå, ſom intet haft et imprimatur til ſtämpel eller warit af en ägta platthet, och wid detta ſlags ſkrifter, altid torra, alfwarſamma och ofta ſöfwande, är ſällan winſt, merendels förluſt, ty ſtörſta delen af uplagan wandrar in i Krydd och Hökarebodar. Det allmänna wil rogas och ſkratta; men då allmänhetens löje ofta warder anſedt ſom föragt; då den löjeliga, den dumma och orimeliga ofta kan tilſkynda Boktryckaren; (på hwilken alt anſwar efter nya förordningen hwilar,) rättegång, och intet är mera oſäkert än deß beſlut, ſå har jag under hela min änketid icke wågat trycka någon ſkrift, ſom min Sättare, hwilken intet förſtår mer än modersmålet och Långcathchesen, förklarat wara med ſtyrka och behag ſkrifwen, och under denna Titul har han fördt alt hwad han intet förſtåt. Jag åſtundar därföre nu ſnart en Mann, ſom med ſamma wishet och ſäkerhet, ſom afgjordes det hos ſiſta Domſtolen, förſtår at granſka, antaga eller från Tryckning uteſtänga alla ſkrifter ſom til honom öfwerlämnas. Finnes någon ſådan ſom har luſt at gifta ſig med mig 25 år gammal, (ſom min moder förſäkrar, ty Kyrkoboken har klockaren förſtört) ſom har egit Tryckeri, et barn och utan ſkuld, ſå kan han gifwa ſit wiſtande til känna i deßa Blad, då han ſkal få weta hwar jag bor, och ſåledes få tilfälle närmare beſkåda och granſka mig och Tryckeriet. Längre än en månad kan jag ej wänta på ſwar, ty då är Änkeåret ute, och jag nödgas annars förena mig med Sättaren, ſom jag under denna tid funnit lika arbetſam och ſtåndaktig ſom min ſalig Man.

Boktryckare Änka.

N:o 90 utkommer den 28 Januar.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 90.

Stockholm, den 28 Januarii 1782.

Fortſättning,

af en Aſſyriers Reflexioner.

Modet i de ſtora huſen i Ninive är det, at ſedan man ätit middag, ſå likſom ſtjäl man ſig bort, men det är wärdinnans ſkyldighet at märka hur Ni förſwinner, och at ropa et ord utan mening, hwartil ſwaras med et enſtafwit ord. 8 à 10 dagar därefter, är Ni ſkyldig at åter göra en Viſit, eljeſt anſes Ni ſom ganſka obelefwad.

När Ni på et års tid intet warit i et hus, där Ni förut har gått, ſå måſte Ni låta præſentera Er på nytt af någon ſom gör Er urſäkt: Det ſägs då, at Ni warit på landet, at Ni reſt, och wärdinnan ſom i et helt års tid ſedt Er 2 gångor i weckan på Spectaclet låtſar tro det.

När det intet är full dager om förmiddagen hos de förnämſta Aßyriſkorna ſå ſlippa deras knähundar och deras förtrogna in, rullgardinerna öpnas på glänt och lysningen blänker fram när klockan ſlagit XI.

Til at wara comme il faut, en man för dagen ſkal man ha delicateſſe i complexion, delicateſſe i tanckan, och delicateſſe i ſina manér.

Ibland alt, är det, det mäſt ſällſynta, at wara à la tete af et Regemente, utan at ſkryta för Damerna.

Et infall gör ofta en karls lycka, när förtjänſterna af ſtort namn, ungdom, och fin wäxt tryta: — en ſom hade ej mera än femhundra Ducater caters inkomſt, gaf den åt ſin löpare och ſade „jag har hittat på det knepet at altid hafwa et års inkomſt för mig, qwinfolken til och med förtjuſtes, och hans befordran blef ſäker igenom ſå ſäkra canaler.

Saucer och Jüer äro det ſom ſtillar appetiten.

Den ſom håller bord, drar åtminſtone den nyttan deraf, at man pronerar hans dygder och wackra egenſkaper, om han ockſå aldrig hade dem.

Wåra unga ämbetsmän ha i ſit Bibliotheqve Romaner och Montesquieus wärk, men det ſednare är aldrig opſkurit.

Den ſom kan ſäja mit eqvipage, tror at i werlden fins ingen förnämare och wigtigare tanka.

Det är en wana af de Stora, at betrakta den ſom har någon anſökning, ifrån hufwudet ner til foten, (och det kallas at jugera en) den ſom ſtöter ſig deraf, kan alt för lätt jugera dem til bakars.

Ingen läſer en bok för at lära, utan för at tadla den.

Hwad underliga ſaker här i Aſſyrien! det är ingen annan tillåtit at tala för en allmänhet än Präſter, ack! at de någon gång med Philoſophiens röſt wille ſäga ſtränga ſanningar! måtte aldrig en kitſlig tunga laſta et ſå dyrt och ſå wigtigt ämbete!

Ni Moraliſter under Religionens heligaſte ſkygd! kännen då era ſkyldigheter, och prediken om underſåtares plikter emot ſin Öfwerhet, och Öfwerhetens plikter emot ſina Underſåtare, bewiſen de förra, at de ſkola älſka, wörda och lyda ſina beſkyddare, bewiſen den ſenare, at det är emot Guds och naturens lag at millioner ſkola ſlafwa under de mägtigas fjättrar, ſägen driſtigt at Lagen härpå jorden är Konungars Konung, och at rättwiſan är deras Throns ſtöd — Ni kunnen hämna de ſwartaſte mißbruk, de gruſligaſte tiltag —

De mäſta brätten ifrån det ſtörſta til det minſta härleder ſig gemenligen ifrån et hårdt och elakt hjärta, ifrån falſkhet, förſtälning, okunnighet,

nighet, ſlöſeri och wälluſt, kroßen deßa wildjur, deßa redſkap til werldenes undergång, och uphöjen dygdens wärde, gjören ömhet, rättwiſan, kunſkaper och arbetſamhet älſkade — det är inför Guds Domſtol, hwars tjenare Ni ären, ſom Ni bören granſka alla de mistag ſom gjöra hela folkſlags olyckor, intet kan ſtå emot et oförfärat hjerta, en ſjäl ſom är ren och okonſtſlad — Sanningens ſpråk är kraftigt och öfwertygande, och edra åhörare ſkola wara wäl förſtäckade, om de ej ſkola röras af ſå heliga grundſatſer.

Under denna ſynpuncten kan en Präſt aldrig ſkada men wäl tjena Regeringen, måtte han med ſkäl och ſagtmodighet predika Evangelii ſanningar ſom är tålamod, kärlek och ömhet för den förtrykta och fattiga näſtan, — wår tids uplyſta Philoſophi är en gren af Chriſtendomen, och hwad är det icke för heder at oförſkräckt bära den fattigas tårar, den förtrycktas ſuckar inför Konungars öra?

Wältaligheten är altid dyrbar, men i ſynnerhet på en predikſtol, där hon ber, där hon förmanar, och där hon tröſtar, det är då ſom hon lyſer i all ſin prackt och det är då, man ej nog kan älſka deß tålkare.

Men hwad jag medömkar mig öfwer de där ynglingarna i Präſta ſkrud, ſom blott wilja klippa men aldrig nära fåren, ifrån hwilka man hör et ſwaßande ljud fullt af ſmicker och bedrägerier in för de Stora, ſom tala mycket, men ſäga aldrig något, ſom träta på Philoſophi och ſundt förnuft, ſom i predikſtolen likſom i en friſtad dundra emot ſwaghets ſynder och ſjelfwa begå upſåteliga, jag beklagar dem at de ſå mißbruka det dyraſte ämbete, at de intet känna den ſtyrkan det medför blott de förſtodo ſin egen och ſina åhörares ſanna nytta.

Jag har hört Präſter i Hoſpitaler och fattighus dundra emot öfwerflöd i mat och drick, emot granna eqvipager, emot Spectacler, fåfänga nöjen och emot den förförande kärlekens afwägar, och jag har hört dem på Håfwet hos Kejſaren berömma alt detta, hwilket omdömme! hwilket wal!

Små Hiſtorier.

En Abbé ſom ej feck gifta ſig, tröſtade ſig deröfwer i ſin hushållerſkas armar, men Herr Abbèn ſom intet wille kännas ſom Far, imaginerade et litet knep i ſamråd med flickan, hon tykte om en trägårdsdräng ſom likwäl altid war orörlig wid hennes ſmå behag, ſamma dräng behagar Herr Abbén ſå tractera at han en afton utan ſansning bars i hushållerſkans ſäng, folk woro utſatta ſom på ed ſkulle betyga at de ſedt dem ligga tilſammans, och i följe deraf wille hennes husbonde at de ſkulle gifta ſig med hwarandra, men drängen, påſtod ſig wara oſkyldig och at leda det i bewis — huru ſurprenerad blef icke Abbén? då det inför Domſtoln blef utredt, at han wärkeligen war en flicka ſom förklädt ſig til karl för at få ſtörre lön i ſin tjänſt.

En förklädd filou ſom hade en oduglig målning i oljofärg under armen, geck i förbigåendet in hos en rik hökare och bad honom at få lämna ſin tableau qwar på en par timmar, til deß han kom tilbakars då han åter ſkulle taga den, — emedlertid efter öfwerenskommelſe kom en Herre i ſin wagn och tingade med Hökaren om matwaror för ſit ſtora hushåld, dem han ſtrax betalte och låt afhämta, under det han ſtår i boden, får han ſe målningen och likſom faller i förundran öfwer et ſå dyrbart ſtycke af den odödeliga Michel Angelo, Herre ſäger han til Hökaren hwarifrån förſkrifwer ſig detta? hwad koſtar det? jag wil köpa det, — Borgaren ſwarade då, at det ej war hans, utan ägaren hade endaſt ſatt in det för at ſnart återhämta det, Hans Nåd med eqvipaget bad då Hökaren ſkaffa ſig det för 600 Ducater, då han för hans beſwär deßutom lofwade ſkänka honom 25 — en par timmar derefter ſedan Hern war reſt, infant ſig förra bedragaren, och begärte igän målningen, Hökaren mycket falſkt proponerade honom då, om han wille taga 200 Ducater på winſt och förluſt, — de tingade länge, änteligen betalte Hökaren 400 Ducater och tog för ſig ſjelf at han ſå kunnat narrat connoiſeurn — men Hökaren wäntar ännu på ſin man ſom lofwade betala de 600 Ducaterna i rent köp och 25 i diſcretion.

* * *

Annonce.

Intet allenaſt en utan flera hafwa gjordt förfrågningar hos mig igenom bref och brefſlappar hwar någon min bekant nu mera ſkulle exiſtera, den de aldrig ſedt hwarken ſom död eller afſkedstagare i Aviſorna, men wäl remplacerad, — jag får den äran ſwara härigenom, at de redan ſedt det förnämſta, at connoiſſancen med mig är längeſedan förbi, och at jag önſkade det han för flera år warit opfaren med Elia til himlen. Utgifw.

N:o 91 utkommer den 28 Januar.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 91.

Stockholm den 28 Januarii 1782.

Små Hiſtorier, Anecdoter och Infall.

Jet hus i Stocholm där man för flera år hölt Pharao Banque, hade wärdinnan ſom war en mycket förnäm och Gudfruktig ſpelerſka etablerat den lagen at hwar ed koſtade i plikt efter wårt nu warande beräknings ſätt 4 ß. hon trodde derigenom, at de ſom förlorat ſina pångar ej ſkulle förlora mera igenom ſwordomar — men en ung determinerad Spelare ſin mors ſon til Profeſion, ſom i en taile förlorade tre qvinze leva, kunde ej med tyſtnad uthärda ſin olycka, han känner då ſpel lagen och för at ej wara lagbrytare kaſtar op ſin bourſe med 100 Ducater på bordet, och ſwärjer ſedan juſt efter ſmak tils han tröttnar.

En gammal Fru tilſtod för ſin Biktfader ſin omätteliga begärelſe för kort och ſpel, ſamt tyktes uprigtigt ångra denna ſynden, Präſten bewiſte henne med flera ſkäl, at det ej wore minſta olyckan at ſå förlora den aldrig återkommande tiden, — ja inföll ſynderſkan, Ni har rätt Her Paſtor, „hwad tiden förnöts igenom det man är nödſakad at blanda korten.

Twänne Fruntimmer ſom altid tyktes wara goda wänner, blefwo en gång litet oenſe i ſpel angående 3 Ducater — jag wälar mig intet ſade den ena, at tråta om et ſådant lappri, Frun får behålla dem — ja min kära Fru, ſwarade den andra efter Ni är ſå frikoſtig, ſå har Ni utan twifwel Herrar ſom fournera — det angår er intet,

ſwara

ſwarade den förſta, men det bör jag låta er weta, at när jag för några år förſt kom i werlden, ſå betalte Ni redan era Herrar.

En huſtru med bleka hungern i anſiktet letade ſin man ſom warit borta i twå dygn på Spelklubben, hon träffar honom, — „Låt „mig få ſitta i frid jag är hemma hos dig om en par dagar, kanſke i „morgon eftermiddag — han blef longt förr expedierad, ty han pointerade, han kom hem ſamma afton, huſtrun låg med barnen, hwaraf hon hade det ena wid ſit bröſt, — i dörren ſkriker han „ſtig „op huſtru, ſängen du ligger i har jag ſpelt bort, jag har en med mig „ſom ſkal hämta den.

Man ſpelte Piqvet 1000 Kopp. Dal. fiſchen, den ena ſom hölt på at bliſwa Capot, wiſte op de 2 åßen han hade qwar. i beråd på hwilket han ſkulle hålla, den illiſtiga motſpelaren ſom märkte at han tog i rätta åßet för at kaſta bort det, ſtötte helt ſagta under bordet på hans fot, då han ſtraxt trodde at någon af hans wänner ſom ſtodo rundt ikring gjorde det för at warna honom at kaſta andra åßet, hwilket han ock gjorde, och ſom han blef Capot ſå frågade han helt ſticken hwem det war ſom rörde wid hans fot — jo, det war jag kära Herre! ſwarade motſpelaren, ſom aldeles intet är ſkyldig at ge er det bäſta råd.

En Actrice hade twänne älſkare (det är endaſt i Frankrike en ſådan Dame kan wara ſå flyktig) ſom duellerade utan för hennes fönſter och det för hennes ſkul — Flickan ropar då til dem „nej god „Herrar, Ni mistagen Er, det är intet igenom ſtål och järn Ni winnen min gunſt, utan igenom ſilfwer och guld.

En Student ſom ſtammade och hade et ganſka olyckligt målföre, anhölt hos Biſkopen at en gång få predika — alt för gärna för mig ſwarade Hans Högwördighet, men naturen nekar er.

En Petit maitre med 7 kragar på ſurtouten och en hwit ſkjortkrage ſom ſkylde åter alla deßa 7, ſtod på Parterren en Opera dag, och gnolade för ſig ſielf nog högt, under det at Alceſte förtjuſte Spectaclet med ſit ſpel och ſin ſång — en wiß malin ſtod bredwid honom och började ſmåſwärja och ſkaka på hufwudet, Petit maitren ſom märkte det, frågade då „hwad felas er? jag ifras endaſt emot Alceſte, ſwarade han ſom betar mig det nöjet at höra er ſjunga.

En ſom hade köpt ſig til Cammarherre wid et ſtort Håf, ſade, at han på någon tid abonnerat ſig en loge för at få ſe den allmänna Comedien ſom ſpeltes af de förnämſta Acteurer.

En hög börding dog i wißa tankeſätt på Religionens ſida ſom man ej gillade, en af hans wänner, en rätt Chriſten betygade ſin ſorg och ſit misnöje öfwer ſyndarens förtappelſe — jag hoppas, ſäger då en annan förnäm Herre, ſom war lika ſtormodig öfwer ſin födſel, at wår Herre beſinnar ſig mer än en gång, förän han fördömer en man af ſå ſtor famille.

En ung och ſkön Grefwinna hade blifwit devote på några dagar, en af hennes adorateurer ſade då, nu blir hela werlden Pietiſter efter Religion præſenterar ſig under en ſå wacker hamn.

Ludvig den 14:de ſade til en af ſina Håfmänn ſom ſwarade honom ſturſkt, „om jag ej wore Kung ſkulle jag hämnas.

Det war ſamma Konung ſom blef ombuden af ſin förſta Cammartjenare om deß recommendation til den och den Præſidenten, ſom ſkulle dömma uti en arftwiſt, han hade med ſin ſwåger, — „endaſt Eders Majeſtät ſäger et ord, ja derom är ingen fråga, ſwarade Ludvig, men ſäg mig om du wore i din ſwågers ſtälle, ſkulle du wilja at jag ſade det ordet. Läſaren wet at Ludvig den 14:de war en ſtor Kung.

Då Cromwell låg ſå godt ſom på ſit ytterſta, förſäkrade han de ikringſtående, at han ej ſkulle dö denna gången, och at Gud hade i en ſyn uppenbarat det för honom, — han tilſtod likwäl ſin förſtällning för ſina närmaſte wänner, ſägandes om jag blir friſk, ſå är jag ſtraxt hållen för Prophet, åter om jag dör, ſå rör det mig intet hwad de hålla mig före.

Då en Ambaſſadeur ifrån Spanien föredrog Henric den 4:de i Frankrike några angelägenheter, önſkade han ſig känna de Franſyſka Miniſtrarnas tankeſätt för at med dem kunna afſluta alt ſom deras caracter paßade til ämnet — ,,Ni ſkal lära er känna dem ſtraxt; de woro i förmaket och wäntade at komma i conſeillen, Konungen befalte Canzelleren Sillery komma in och ſäger til honon ,,Herr Canzler! jag är rätt bekymrad öfwer taket i mina rum ſom tycks wara mycket briſtfälligt och torde ſnart nog falla öfwer mig — Ers Majeſtät bör conſultera ſina architecter ſwarade han, noga efterſe reparations förſlagerna, förän man haſtar med et ſå ſtort företagande — Villeroi blef ſedan inkallad, och frågad det ſamma, hans ſwar war utan at han ſåg op åt taket, ,,ja Gud bewars, Ers Majeſtät har wiſt ,,rätt, det ſer hiſkligt ut — ſå ſnart han gåt ut, inträdde Præſidenten Jeannin ſom på tilfrågan ſwarade helt annorlunda ,,jag begriper intet, jag tycker taket är godt, — korß! ſer Ni intet ſade Konungen hwad det är för ſprickor i den ena bjälken? — ack! Ers Majeſtät kan nog lefwa i ſäkerhet, det taket beſtår flera mansåldrar, ſade han och geck ut, — Henric ſade då til Ambaſſadeuren; nu känner Ni dem alla tilräckeligen, den förſta är willrådig och långſam, den andra håller altid med mig, den tredje ſäger utan alt ſmicker ſin rena tanka, och han tänker altid wäl.

En General ſom belägrade en fäſtning, reqvirerade hos ſin Konung ännu 10 tuſend man, hwilken ſwarade honom, jag ſkal ſkicka er en General den Ni lyder, och då äro de 10 tuſend man onödiga.

Plato ſade ,,i det jag lefwar dygdigt, ſå gör jag ſå mycket at den ,,ondſkefulla tiger — man kan aldrig dra en ſtörre nytta; af förtal och bitterhet.

Et Fruntimer ſom grälade med Poeſien, bad en Poet hjälpa ſig något rimſlut på chignon ,,det är aldeles omöjligt min Fru! ſwarade han, ty alt hwad ſom hör til et Fruntimmers hufwud har hwarken rime eller raiſon.

Annonce.

Eloiſas bref til Abelard fri öfwerſättnig af Lund ſäljes i blott band för 4 ß. i Herr Runemarks Boklåda.

Nſta Nummer utgifwes den 1 Februar.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 92.

Stockholm den 1 Februarii 1782.

Min Herr Anonym.

Jag tackar för min Herres bref och des anmodan eller påminnelſe, at i Wålſignade Tryckfriheten låta någon gång en Montesquieu tala, ibland alla ſmå råtter ſäger Ni, hwarmed jag ſerverar allmänheten, ſå wore det en hälſoſam och ſtadig mat, — jag nekar det intet, om Ni menar den tänkande allmänheten, men det är juſt intet den ſom upfyller mit ändamål,, jag låter trycka för allmänheten ſom köper, det är mina Heroer, de må tänka eller intet tänka — icke deß mindre kåra Herr Anonym, då det äfwen är mit intreſſe, at aldrig göra mig difficile för mina Correſpondenter, ſå följer jag er åſtundan, likwäl ganſka rådd at ej kunna rendera ſom ſig bör, de ſublima tankeſätt ſom pryda des L'eſprit des loix, et wärk, ſom bewiſar at en dödlig människa kan wara odödlig, — min Herre! då Ni ej befalt något wist ämne, utan lämnat det til mit omdöme, ſå har jag walt det ſom är analogve til wårt wälſignade Regerings ſätt och til wårt Fäderneslands nu warande lyckſaliga ſtällning — Montesquieu war för dygdig underſåte at icke hålla den Regerings form för den båſta, hwarunder han lefde, men han war för ſtor människa, för driſtig Philoſoph, at icke uptäcka alla Politiſka ſtyrelſers mer och mindre misbruk och fel — då Hern ſå mycket adorerar denna ſtora mannen, ſå mistycker Ni wäl ej om jag bönfaller det Ni wille inſända hwad Ni finner à propos ur hans arbeten — jag har emedlertid förſökt, döm och farwäl.

Utgifw.

Tankar af Montesquieu
Tom. 1:ſta, Pag. 50. 54. 158. 162.

I en wis Regering bör det wara förhållande emellan brått och ſtraff, hwem wille äljeſt tråda i ſamhälle, om han för ett mindre fel ſkul-

le

ke plikta med ſit lif, ſin tjänſt, eller ſin frihet? — är det billigt at lefwa i miſere, at dö af hunger i ſit fädernesland, i hwars tjänſt man upoffrat ſin lifstid ofta på risqven af ſit lif?

⁂ ⁂ ⁂

Det är en oändelig reſſource i Politiſka Regeringar där Furſten kan göra nåd, han uträttar långt mera med det än en Deſpot med alt ſit tyranni — då denne förlåter ingen, ſå förlåter ingen honom.

⁂ ⁂ ⁂

Nåden hos en Monarch blir altid den förnämſta egenſkapen; den är nödwändig i et Regeringsſätt hwar hedern bör råda, och hedern wet man, kråfwer ofta hwad lagen förbjuder, huru mycket winna icke ſådana Regenter derigenom, de draga ſå mycken åra deraf, at de böra räkna för ſin ſtörſta lycka när tilfället yppar ſig för dem at utöfwa ömhet och nåd.

⁂ ⁂ ⁂

Men frågar man, när ſkal det ſtraffas? när ſkal det förlåtas? det är en ſak ſom bättre käns än beſkrifs, — om nånſin at göra nåd kan wara farligt, ſå är det altför lätt at märka det.

⁂ ⁂ ⁂

I Monarchier får man ingen upfoſtran, förän man kommer in i den ſå kallade ſtora werlden, denna Scholan predikar om hedern ſom ſkal föra oß under hela wår lefnad, denna hedern åter reducerar ſig gemenligen til tre ting, at man ſkal wara dygdig med en wiß nobleſſe, äga ſeder med en wiß Franchiſe, och lefwa med en wiſs Politeſſe.

⁂ ⁂ ⁂

Det är ingen ting i detta Regeringsſätt, ſom Lagar, Religion, och Heder föreſkrifwa ſå mycket, ſom Lydnad för Furſten, men hedern dicterar ock at Furſten aldrig befaller hwad ſom kan wanhedra oß, då uphör både tjänſt och lydnad.

⁂ ⁂ ⁂

Af alt befaller hedern et Rikes Adel at tjena ſin Konung och ſit Fädernesland wid Armén, det är en wäg ſom igenom krigs tilfälligheter de må wara lyckliga eller olyckliga, löper til äran — men ſamma heder, ſå ſnart den blir ſtött, befaller ock at man går ur tjenſten.

⁂

Det är hedern, ſom wil at wi ſå ſnart kunna ſöka ſom afſtå Tittlar, tjänſter och rang, ingen lycka i werlden kan wara ſå ſmickrande.

⁂

Hedern har då ſina egna lagar, hwarefter upfoſtran bör rättas — den förnämſta af dem är, at det bör wara oß tillåtit ſätta wärde på wår lycka och wår exiſtimation, då wi i des ſtälle böra i högſta måtto förakta wårt lif.

Händelſe. *)

Ärcke Biſkopen af Canterbury reſte ifrån London ner til ſit Stift, för at beſtyra några egna angelägenheter, ſamt i ſynnerhet at upbära inkomſterna för det året, han hwilade ſig under reſan på en gård belägen ej långt ifrån wägen, bredewid en ſkog ſom war ſtor och tät, dä han märker flera gånger en karl i ſkogsbrynet ſom ſyntes ganſka ſyſelſatt, talande med häftighet, likſom han hade warit i ſällſkap med någon.

Prælaten blef nyfiken at weta hwad denna gjorde där, han ſkickar ſin betjening dit, ſom kom tilbakars och berättade at främlingen talte för ſig ſjelf, och at han tyktes wara mycket förtretad öfwer de utſkickades frågor hwilka han ej wärdade beſwara.

Ärke-Biſkopen beſlöt då at ſjelf gä dit, och beſe detta underwärk, han befaller betjenterna bli qwar, och beger ſig helt allena in i ſkogen, hwareſt han ſtraxt träffar ſin man, hälſar och blir återhälſad, — ſamtalet börjas, ehuru den obekanta ofta afbröt det likſom af andra förhinder — änteligen frägar Biſkopen honom hwad han gör här? jag ſpelar ſwarade han — Ni ſpelar! och med hwem? Ni är ju enſam — ja Milord! jag medger at Ni ej ſer min motſpelare; det är wår Herre ſjelf! — det är juſt intet wanligt parti ſwarte Biſkopen ſmäleende, tänkande för ſig ſjelf at han war rörd til ſina ſinnen, men wille dock roa ſig med honom, ſå wida han ſyntes wara ſtilla och fredlig, Milorden frägade widare hwad är det för ſpel? — Schack — om pångar? — utan twifwel Milord — Ni lär intet win-

---

*) Inſändt.

na ofta — förlåt mig det, wi åro egala ſpelare, och wår Herre anwänder ingen annan ån en wanlig och månſklig kunſkap — huru betalar Ni? — med ſtörſta noggranhet, den ſom tappar betalar ſtraxt — huru ſtår nu partiet? — det ſlöts nu på ſtund och jag tappade — Huru mycket? — 50 Guinéer — det war en anſenlig förluſt, men jag begriper intet, tar wår Herre edra pångar? — nej, de fattiga åro hans upbördsmån, Han ſkickar altid någon hederlig man ſom tar emot dem och giör utdelningen, Gud ſjelf har fört Er hit wid detta tilfället och jag betalar nu til Er, dårpå tar ſpelaren op ſina 50 Guinéer, ger dem åt Prælaten, tar afſked och ſäger ſig ej ſpela långre för den dagen.

Biſkopen beſtört wiſte ej hwad han ſkulle tånka om denna beſynnerliga håndelſen, han betraktade Guinéerna, beſinnande huru förnuftigt ſpelaren talt, och fann at han giort honom med ſina miſtankar den ſtörſta orått.

Prælaten fortſatte dårpå ſin reſa, ganſka ifrig at aflåmna i Hoſpitaler och fattighus den ſumman ſom war honom anförtrodd. En tid derefter, for han tilbakars til London, och drifwen af ſin nyfikenhets anda beſlöt under wågen at ånnu en gång ſe den ſållſynta ſchackſpelaren, han geck då utan följe in i ſamma ſkog och träffade ſtraxt den ſom war ſå wårdig hela hans förundran och hans wördnad, han adreſſerar ſig då til honom ſom en gammal bekant, och frågar huru han lyckats i ſit ſpel ſedan ſidſt — ingen ſå ſårdeles ſkillnad ſwarar han, ibland wunnit, ibland tappat, — ån i dag då? har Ni ſpelat? — ja Milord flera partier — hwilken har wunnit? — jag, min motſpelare har blifwit mat 6 gånger i rad — hwad år hela er winſt då? — 500 Guinéer — det år anſenligt, men på hwad ſått blir Ni betalt? — på ſtund Milord! det ſker på ſamma ſått ſom når jag tappar, wår Herre ſkickar altid någon hit ſom tar emot ſin winſt, ſå gör han ock med den ſom ſkal betala för honom, i dag har hans wal fallit på Er Milord.

Prælaten blef ånnu mera beſtört ån förra gången, han dechiffrerade då lått ſin ſpelares hela caracter, den han i början trodde, wara galen och ſedan et helgon och ſidſt en ſtor ſpetsbof. Prælaten war obewåpnad, den andra tog en Piſtol ur fickan, och 500 Guinéerna blefwo ſtraxt betalta.

Tryckfel i N:o 91. ſtår den 28 Jan. lås den 30 Jan.

Nåſta Nummer utgifwes den 4 Februar.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 93.

Stockholm den 4 Februarii 1782.

Samwets Agget

Moral *)

Den brättſliga undflyr ſällan det ſtraff han förtjenar, en högre hämd förföljer honom, han bär ſtynget i ſit hjerta, och det är ofta denna ſamwets plågaren, ſom för hans ſteg inför Domaren, och ſedan til galge och bål.

Hitforth war en fattig goße af liten härkomſt, och född ſom man ſäger at tjena, en rik Jouvelerare tog honom til ſig; nog oförſigtig at wiſa honom alla ſina jouveler, och dyrbarheter, dem han i anſeende til handeln förde med ſig på ſina reſor, Hitforth förbländad deraf tänkte för ſig ſjelf, ,,denna ſkatten ſkulle gjöra all min lycka, både dygd och ſamwete förſwunno för detta hoppet, den faſliga laſten intog hela hans ſjäl, och knapt hade han beſlutit det, förrän han mördade ſin husbonde på en ſkog, hwar deras wäg geck fram

Hitforth tar då jouvel ſkrinet, kommer lyckligt undan, och ſätter ſig ned longt derifrån i ſtaden N- - däreſt han ſjelf eller hans fordna husbonde en gång ej woro kände til namnet.

Herre til en anſenlig ägendom, men altid i fruktan at bli optäkt, döljde han den för alla människor, började handla, och opförde ſig med ſå mycken förſigtighet, at han hwart år tyktes lägga ihop pängar, han gjorde ſig afhällen och eſtimerad, och man anſåg efter några år deß rikedomar ſom följder af arbetſamhet och en förnuftig handel, eller ſnarare ſom en belöning för den ſanna dygden.

Hitforth nyttjade ſig til godo detta anſeendet, gifte ſig med en flicka af godt ſtånd, och blef omſider Borgmäſtare i ſamma ſtad.

En dag kom inför hans Domſtol en olycklig betjent ſom mördat ſin Herre, misgärningen bewiſtes, ſången bekände, och de andra Magi-

---

*) Inſändt.

ſtrats Perſonerne hade redan ſagt ſin tanka, då det återſtod at Præſes ſkulle ſäga ſin, men han tyktes wara oändeligen rörd, han rädnade och bleknade ymſom, omſider ſtiger han med häftighet ifrån ſin ſtol, ſtäller ſig bredewid lifsfången, den han ſkulle dömma, och talar ſå här „ Domare! ni ſen här et det mäſt öfwertygande bewis på „den Rättfärdiga Gudens hämd, här ſtår i min perſon efter trettio „års förlopp, en lika ſå om icke ſtörre misgärningsman ſom den Ni „dömt til döden.

Domſtoln beſtört wiſte ej hwad den ſkulle ſäga, och Borgmäſtaren bekände alt intil den minſta omſtändighet, han detaillerade alla de medel han brukat för at dölja det för hela werlden, „jag har „härtils ſkylt mit faſliga brått under dygdens larf, fortfor han, och „jag har hoppats at det ſkulle begrafwas i en ewig tyſtnad, men „ſå ſnart jag ſåg denna fången, har mit ſamwete waknat, och hela „mitt förſkräckeliga mord har ſwäfwat för mit öga, det har warit mig omöjligt at fördömma en ſom är mera oſkyldig än jag ſjelf; jag har ryſt, och ſjelfwilligt ſtigit ner ifrån det rum jag är ſå owärdig at bekläda, jag begär ſom en nåd at få undergå mit ſtraff — Ni fordna ämbets bröder! ſom mit ſällſkap ſå länge ſwärtat, det är inför det högſta wäſendet ſom ſer alt, inför den förſkräckeliga Guden, ſom endaſt känner mit brått, inför denna Rätt hittils bedragen af alla mina förſtällningar, ſom jag tilſtår mig wara en misdädare, och ſom jag underkaſtar mig den wärdſliga Lagens ſtränghet.

Magiſtrats Perſonerna ſuckade öfwer ſin Borgmäſtare, de hade den högſta böjelſe at frälſa honom, en trettio års dygdig och afläckad wandel ſyntes dem förtjena någon eftergift. Hitforth hade nog mod at allena anklaga ſig och återföra dem til ſträngheten, han kom dem at begripa, huru wådeligt det wore at utwärka Öfwerhetens nåd wid en ſå grufwelig gjärning — de greto och undertecknade hans dödsdom, då Hitforth wälſignade dem och undergick den med glädje.

* * *

Min Herre

Tillåter Ni mig en liten correſpondance, jag är Fruntimmer, och jag älſkar at prata, ej allenaſt i ſällſkaper utan äfwen i bref, jag köper reguliert den Wälſignade Tryckfriheten likwäl igenom en obſcür hand, ty mit ſtånd = = = en man ſom ännu wil pouſſera ſig = = = Ni begriper = = = men kära Her utgifware! gif mig och mina likar litet oftare hwad ſom kan divertera oß, hwarken Seneca eller Montesquieu tror jag, hafwa ſkrifwit för damerna, utan blott för de höglärde af Ert kjön, ockſå begriper jag intet ſtort deri, ej heller begär jag ſagan om blå fogel eller om pipſkägg, jag tycker man kunde träffa en milieu, wet Ni wäl, at det fins Romaner ſå wäl ſkrifna, ſå de trotſa flera Philoſophiſka wärk, recenſera dem eller componera ſmå Hiſtorier där moralen lyſer och behagar oß — för at exprimera mina idéer på et mera parlant, ſätt, ſå ſkickar jag Er här innelykt et manuſcipt, hwars ämne förtjuſt mig, jag har funnit där de dygdigaſte och wackraſte tankeſätt, ſamt en tournüre af händelſer ſom jag förr aldrig träffat, måtte en flickas oſkuld altid reſpecteras! och måtte etourderiet hos wåra ſmå Herrar en gång uphöra, här fins lexor för båda kjönen, för barn, för föräldrar, för alla åldrar — jag nekar icke at min öfwerſättning torde ha fel, men Originalet på Ängelſka är i min ſmak et mäſtarſtycke — min Herre är då ſå god och bringar det i en lättare ſtil, och i kortare meningar, där jag kanſke warit för widlyftig, — om det behagar Er och allmänheten, ſå torde någon gång dylika inſändas ifrån mig, til och med at jag torde hazardera et Original af min hand. Jag förblifwer ⸗ ⸗ ⸗ tyſt ⸗ ⸗ ⸗ min man kommer in, jag har ingen ting hemligt för honom, jag har ſagt honom alt, han har läſt min öfwerſättning, och han läſer mit bref til Er, han gillar alt utom det, at jag ej ſkickat Er pengar til tryckningen, han förſtår bättre än jag en utgifwares finance och han räknar efter, at min Ängelſka Hiſtoria lär utgöra 3 á 4 Numrer, han tror at de böra gifwas ut på en gång, och han finner det intet ſå ſärdeles genereuſt at Ni ſkal gå i förlag af 10 eller 12 R:d. — min Herre! här följer innelykt en 10 R:d:rs ſedel, blir Ni ſtött deraf ſå är det min mans ſkuld ſom nu lägger in den. Ännu en gång får jag förblifwa

Herr Utgifwarens

Tjenarinna

A. B. C

Swar.

Min nådiga A. B. C.

Ganſka wälkommen med ert bref och er paqvet! men hwad jag bör grondera Er min nådigaſte! ſom är ſå litet uprigtig, ſäg på ſamwetet.

är

år detta intet Original? och ſkulle Ni ej funnit era mödeler i ſwerje, detta wårt Fäderneſland, ſom lika med klädedrägten, antagit nationel dygd och nationel oſkuld, jo! jag hoppas, det, ty jag har aldrig träffat den i någon Angelſk bok, ehuru jag har et litet Biblioteqvé i witterhet på det ſpråket — lika mycket min Fru! om det är öfwerſättning, hwarpå jag twiflar, ſå liknar den åtminſtone et Original, och jag gjör mig en heder af at med det förſta införa ert mäſterſtycke af imagination — den 10 R:drs ſedeln tar Er piga tilbakars, jag tackar för Er mans attention, men ſådana Numrer ſom deßa, betala ſig nog, både ert och mit kjön dra vanité af en ſå aimable ſwenſk Auctor, det wore då at gjöra den uplyſta allmänheten den ſtörſta tort, om jag ſkulle twifla om afſättning, twärtom, gjör jag uplagan dubbel emot förr, och deßutom avancerar jag deri, at jag nu får flera Prænumeranter och köpare i hopp, at de efter ert benägna löfte ännu en gång ſkola få läſa ifrån Er hand — etc.

Utgifw.

* * *

Annonce.

Den Hern ſom behagat inſkicka The-Serviçen, Handels och finance Poém, til införande i Wälſignade Tryckfriheten, averteras, at den är obrukbar här, verſer med calculer, Numrer, och algebraiſka tecken äro ſå nymodiga, at jag ej driſtar wara den förſta ſom ſkal ge prof på dem, wore denna ſervicen ſå wiſt af godt ſilfwer, ſom den nu beſtår af dåliga rim, ſå ſkulle jag utbe mig at få behålla den til andenken, men nu kan den afhämtas deß förr deß häldre.

Utgifw.

Näſta Nummer utgifwes den 6 Febrnar.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 94.

Stockholm den 6 Februarii 1782.

Inſändt til Favorit Samlaren.

Hugo Spencer en ung Lord introducerades wid Edvard den andras Håf af de Stora i England, ſom woro misnöjda med Regeringen, ehuru at oenigheten då ſyntes wara bilagd, han war ſåledes i början ſnarare en Konungens Spion än deß Cammarherre, och ſkulle rapportera ſit partie alt wigtigt ſom paſſerade wid Håfwet, ſå wida det ſällan infann ſig där — men ſaken wände ſig, den unga Spencer hade en Far, en man af godt förſtånd, men ſtält och åregirig, det war han ſom gaf ſin ſon helt andra råd, han låt honom förſtå at det borde wara lättare arbeta på ſin egen upkomſt, och gjöra en haſtig lycka än tjena de Stora — med tålamod, ſmilan' och underdånighet, ſkulle han ſnart nog bli långt förnämare och långt mera gällande än ſina ſå kallade beſkyddare.

Spencer blef ſnart öfwertalt, men fann ſtora ſwårigheter, Edvard kunde ej med ſå ſärdeles godt öga ſe den han wiſte kommit til hans Håf i helt andra affigter, än winna Faveuren, icke deß mindre igenom tiden och ſin Fars ſluga anläggningar wann han ſå småningom ſin Kungs förtroende — då den unga Spencer ej hade mindre ſyſte än at göra ſig måſtare öfwer Edvards hela ſjäl och hjerta, ſå ſlafwade han för honom beſtändigt, och låt aldrig minſta tilfälle gå förbi, då han kunde wiſa ſin blinda och underdåniga lydnad — det är ſå man lyckas i håf, och den unga Spencer förwandlades ifrån Spion (en olycklig, nedrig och föraktlig tjänſt) ſom han i början war, til en Konungens den ſtörſta favorit, och intog aldes Gaveſtons ſtälle, men lik ſin företrädare misbrukade han Konungens förtroende, och regerade i hans namn så enſidigt, ſå ſnålt, och ſå tyranniſk at hela Riket önſkade at Gaveſton lefwat — de Stora af mot-partiet formerade en Armé, föreſkrefwo Lagar, och twingade Konungen at landsförwiſa honom tillika med ſin Far, ſom då war utom Riket i en beſkickning, men den unga Spencer blef på et ſkamligt ſätt förd til Douvre, hwareſt han ſattes på et fartyg, under de ſträngaſte hotelſer, at aldrig ſätta foten i Riket — kort derefter, ſedan Konungen å ſin ſida ſammandragit Arméen och ſkingrat Rebellerna, blefwo båda Favoriterna ſtraxt återkallade, i hwars armar Konungen kaſtade ſig på nytt, deßa wille hämnas, och rådde Konungen til nya mord och Tyrannier, ſå at Gref Lancaſtre (ehuru ſlägt med Konungen) och de förnämſta af hans medhållare blefwo halshuggna — gunſtlingarna ſom i medgången ej kände gränſorna på alt wåld de utöfwade i Konungens namn, tildrogo ſig omſider hela Rikets bitterhet, och Edvard ägde ſluteligen inga andra wänner — Hans egen Drottning tillika med ſin Son Edvard en Prints af 13 år reſte til ſin bror Konung Carl i Frankrike under ſken at ſluta något förbund til ſin Gemåls nytta, men återkom til England med Troupper, då hela Riket gaf ſig på hennes ſida, Parlamenterna ſamlades, all lydnad upſades Konungen, ſom ändå war nögd at få lämna Cronan til ſin Son, men hwad ſom ſmärtade honom aldramäſt, war, at han ej kunde ſkydda ſina Favoriter, de blefwo et mål för det allmännas hämd, och alla Edvards orättwiſor och ſwagheter ehuru kanſke med mindre fog, ſkrefwos på deras räkning — Spencer Fadern 90 år gammal lämnade ſit lif åt bödelsyxan, och Sonen i galgen.

Tankar af Montesquieu.

Tom. 1:ſta; Pag. 115. 121. 158. 203:

Skänker och föräringar äro en förhatelig ting i dygdiga Republiqver, ty den ſanna dygden behöfwer dem ej — i Monarchier bör hedern wara den enda driffjädern, men i enwäldiga Regeringar, där hwarken heder eller dygd trifwas, föres man ej af andra begär än at ſkaffa ſig beqwämligheter och en lycklig lefnad.

* * *

De

Det är en general Regel at particuleras för ſtora belöningar, eller för haſtiga ſprång til lycka, höghet och rikedomar ſå i Monarchier ſom Republiqver äro det ſtörſta bewis til deras förfall, grunderna til deßa Regerings ſätt äro då redan wacklande, hedern och dygden.

⁂ ⁂ ⁂

De aldrawärſta Romerſka Kejſare ſåſom Caligula, Neró, Heliogabalus, Caracalla hafwa öfwerhopat ſina creatur med ſkänker, de bäſta, Auguſtus, Antonius och Marcus Aurelius hafwa hushållat, ſtyrelſen återtog ſin rätta princip, hedern förbants wid den minſta ſyſla, och wid den minſta Perſon, blott han war Romare.

⁂ ⁂ ⁂

Det är i Republiqver, man bör för hända, tjena det ena året ſom General och i det andra ſom ſoldat, dygden fordrar egen förſakelſe och et offer af ſig ſjelf åt fäderneslandet, lika mycket, blott man tjenar det — men under en Monarch, tillåter intet hedern den må wara ſann eller falſk, at lyda den man commenderat, — hos deſpoten åter, där man blandar alt, öfwerända kaſtar alt, heder och rang och ſyſlor, där är det lika, om man ſkapar en kjäring til Miniſter och en poike til General, hwem ſom befaller eller hwem ſom lyder.

⁂ ⁂ ⁂

Plato fördömmer Ämbetens köpande och ſäljande „det är ſäger „han, likſom man på et ſkepp ſkulle för ſina pängar köpa ſig til ſtyrman, förhållandet är et och det ſamma i hwilken ſyſla ſom hälſt. Men Plato talar om en Republiqve ſom är grundlagd på dygden och jag talar om en Monarchie, hwareſt, om ingen ſådan trafiqve wore laglig, ſå ſkulle ändå Håfmännernas ſnålhet och tiltagſenhet ſälja hwart ämbete, deßutom torde hazarden nu ge longt bättre tjenſtemän än Furſtens wal — ännu et ſkäl, det medlet at avencera igenom rikedomar, fortplantar och underhåller flit och idoghet, hwilken denna ſlags Regering alt för wäl behöfwer.

⁂ ⁂ ⁂

En Monarchie förlorar ſig i anſeende til principerna, då Furſten tror ſig wiſa ſin myndighet, mera derigenom, at han ändrar än följer ordning i ſtyrelſen; då han handlar efter godtycko och ej efter lagarna, och då han är mera kär i ſina fantaſier än i ſin wilja — den förlorar ſig, då Furſten wil ſjelf göra all ting, blandar ſig i ſmåſaker, drar Riket til hufwudſtaden, hufwudſtaden til Håfwet, och Håfwet til ſin enda Perſon — änteligen lutar detta Regeringsſättet til ſit fall, då Furſten miskänner ſin makt, ſin belägenhet, ſamt ſit folks kärlek och dyrkan, då han twiflar at en Monarch bör tro ſig wara ſå ſäker, ſom en Deſpot bör tro ſig wara i oſäkerhet, då han förändrar ſin rättwiſa til ſtränghet, och då han ſom de Romerſka Kejſare ſätter Meduſas hufwud på ſit bröſt, och antar en ſå hotande och glupſk upſyn ſom Commodi ſtoder, ſluteligen faller denna ſlags ſtyrelſen, då nedriga ſjälar högfärdas öfwer den ſtorhet ſom deras ſlafweri tycks medföra, och då de tro at det ſom gjör at man är ſkyldig Regenten alt, gjör at man är ſkyldig Fäderneslandet intet.

Om det är ſant, ſom man altid ſedt at ju mera Monarchens makt blir omåtelig, ju mindre blir ſäkerheten, ſå frågar jag, göra de ſom äro wållande dertil ſig intet ſkyldiga til et högmålsbrott emot Majeſtätet?

(Fortſättning en annan gång)

Annonce.

Om Fredag eller d. 8 Febru. utkomma Numren 95. 96. 97. 98, det är ſamma emplette, hwarmed et wittert ſwänſkt Fruntimmer regalerat mig och hwarom wi correſponderat i N:o 93, jag regalerar nu Prænumeranter och köpare dermed, det är det wackraſte lagerblad i en utgifwares krants, och Oſkulden (ſå är Titteln) då den kanſke är den förſta dygd hos kjönet, är ock teknad med den wittraſte penna, det är ännu en gång jag tackar min obekanta i hela den ſkarans namn ſom ſkal läſa och förtjuſas, måtte Er Engelſka hjeltinna denna dygdiga flickan ſpelas på wår Theater! — men jag bäfwar! hwem med hennes oſkuld är ſkapad til förſta Rolen?

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 95, 96, 97, 98.

Stockholm, den 8 Februarii 1782.

Oſkulden,

Ångelſk Hiſtoria, af et Fruntimmer.

I en ſå godt ſom obekant Koija, ehuru ej långre än 30 mil ifrån London, bodde en beſkedlig och hederlig Landtman wid namn Follops, ſom trött af år och arbeten förnötte ſin ålder i ſina barns armar. John hans Son tjugu år gammal och Beth en Flicka af 14 år. Man dömde af all den omſorg ſom Barnen drogo för ſin Far, til deras dygd, och deras lyckeliga böijelſer; och man wördade Fadren, ſom inplantat i ſina Barn ſå öma och ſå oſkyldiga tanckeſätt, ſom en gång ej hyſte den minſta ſkymt af det ſom war ondt eller brottsligt. John och Beth woro lyckliga af naturen, deras Far war det både af natur och förfarenhet, han glömde någon gång ålder och krämpor ibland deras ſmek och jeller, hans milda mine och hans altid glättiga ſällſkap tycktes göra honom flera år yngre, nog rik för at tilfredsſtälla ſin och de ſinas behof igenom arbete, ſaknade detta lilla hushåldet ingen ting.

Beth war ingen ſkönhet, men hon hade et godt och lyſande tycke, ſjälfwa ärligheten målad i hennes panna, en klar och ſkär hy, deß ögon eldfulla och liſtiga, tillika med en wäxt, hwars förförande drag ej eftergåfwo Gracernas, om man ſtält en regulier ſkönhet bredewid Beth ſå war det ändå hon ſom förtjuſte de närwarande med ſina behagligheter — Ständigt ſyßelſatt med hushålds ſyßlor, ſatte hon ſitt nöije i deras utöfwande, inneſluten ſå godt ſom allena med ſin förträffeliga Far och ſin öma Bror, trodde hon at alla manfolk woro goda och wälgörande; och hon tyckte ingen ting wara naturligare än at hålla af och wara afhållen.

Emot höſten, då bär och frukter mognade, geck hon alla mornar ut i ſkogen, för at plocka de mognaſte och mäſt ſaftfulla åt den hederliga Gubben. En dag hade hon klifwit op i et träd med ſin korg på armen, för at fylla den, då en Jägare ung och wäl klädd kom händelſe wis under ſamma träd för at ganſka höfligt tilbjuda henne ſin hjälp. Et ſå oförmodadt beſök af en aldeles obekant rörde henne ingen ting, hon tackade honom och bad om han wille tjena hennes Far, at han ſkulle wälja det han tyckte wara bäſt. Jägaren förbryllad, betracktar henne ganſka noga. Angenämt intagen af hennes höfligheter tycker han at hon blef mycket wackrare än i början. Hon klifwer omſider ur trädet. Han ſpringer då fram, lyfter henne ner och kyßer hennes hand, Beth nekar honom ingen ting, Han omfamnar henne, hon rådnar intet en gång, än mindre at hon ſkulle bli ond = = = = Ack min Ängel! ſäger han med en känſla ſom = = = = Nej jag ſkal aldrig mißbruka = = = = = men ändå Gudinna! hwad du kunde göra mig lycklig = = = = = Beth wankelmodig, häpen och oſkyldig "korß! huru kan "jag ſom är en fattig flicka på minſta ſätt bidraga til dens förmån ſom tycks wara ſå förnäm ock rik = = = = Jägaren helt orörlig kaſtar på henne et par ögon ſom lågade af de djärfwaſte begär = = = = Hon märker det, hwilket ögnakaſt! ropar wår enfaldiga Landt=flicka, har jag warit nog olycklig för at mißhaga Er? jag ber Er tuſende gånger om förlåtelſe Min Herre! och i det ſamma kaſtar hon ſig för hans fötter i den lägaſte ſtällning. Jägaren utom ſig kaſtar ſig bredwid henne; han trycker henne i ſina armar = = = = hon faller = = = = hwad har jag då gjordt för ondt? = = = = hwarföre = = = = hwad är det = = = = ack! wil Ni döda mig? Min Far = = = = Min Bror = = = = Han i ſit raſeri war et wildjur, en hök i hwars klor låg det oſkyldigaſte offer. = = = = Hon dånar, och denna nedriga kommen til ſina ſinnen, återhämtar Beth til ſin ſanßning ehuru med tuſende omſorger. Hon öpnar ſit döende öga, men wid förſta blicken ſluter det, och wänder hufwudet bort. De ömma namn han gaf henne, de lifligaſte wänſkaps betygelſer hwarmed han öfwerhopade den ſköna, gåfwo henne åter mod = = = = Nej! wackra flicka! jag tilbeder dig, jag är intet din owän, jag är din ſlaf. Du har wiſt intet warit i någon lifsfara, hela mitt lif tilhör dig = = = dragen af de häftigaſte band = = = = hwem ſkulle ſtå emot = = = =

"Jag har förolämpat = = = = Mitt hjerta! ja du är ren ſom Gudarna, förlåt mig = = = = min dåracktighet = = = = han omfamnade flickans knän, han wätte dem med ſina tårar. Beth förſtod honom knapt, henes enfaldighet, hennes oſkuld likſom gömde ſig ibland detta mörcker för hennes förnuft, men hans tilſtånd rörde henne in i hjertat, hon ömkade ſig ända til tårar = = = = Tag intet ſå illa wid Er Min Herre! ſäger hon, i det hon wil gå, om Ni intet ärnat göra mig illa ſå bör jag wiſt intet bli ond, och om Ni har welat det, ſå bör jag förlåta Er = = = = Jag ſkal förbättra hwad jag kunnat gjordt, ſwarade han, jag är i ſtånd at göra det och min heder befaller mig. Jag heter Clinfort, och jag är en Son til Milord Humfrid ſom är ägare til det här ſtora Slottet intet ſå lång härifrån. I morgon måſte jag reſa til London, men jag kommer ſnart igen, för at ge Er alt hwad Ni befaller, för at göra för Er alt det Er dygd och Er ſkönhet förtjenar, emedlertid tag af min hand ſom et wänſkaps-prof = , = = Ni är mig ingen ting ſkyldig ſwarte hon, och nekade at ta emot ringen ſom Clinfort wille ſkänka henne, en ſå dyrbar gåſwa anſtår mig ej, och om jag händelſe wis haft den lyckan at göra Er någon liten tjänſt ſå tar jag aldrig betalning, Gå Herre! upfyll Era plickter, Ni är brottſlig om Ni förhindrar mig i mina, min Far wäntar mig, han är tör hända orolig! Min Far! min båſta Far = = = = Nej Herre! håll mig intet längre — farwäl! måtte Ni altid leſwa lycklig! ſtraxt ſom en blixt löper hon ifrån honom til ſin Koija. Clinfort wet knapt til ſig.

Han war en ibland Ynglingar utan caracter, eller ſnarare af ſådana egenſkaper, ſom paßa ſig efter tilfället. Under Follops tak hade han wiſat ſig wärdig at förbindas med Beht; ibland de Stora, i Slotten, war han åter hög och förnäm. Han hade häftiga och liſtiga känſlor, men ſom förſwunno äſwen ſå ſnart ſom de föddes, Han war i den glada åldren ſom älſkar nöijen, och hans ungdom gjorde honom oſtadig, emedlertid hade denna händelſen gifwit honom på en tid någon eftertancka, om icke ſänckt honom i orolighet och bekymmer, det han dock öfwerwann, det war en angenäm dröm, den han glömde, han reſte.

Beth åter på ſin ſida rörd af tuſende tankar, och tuſende blandade orediga begrep, geck til ſit hemwiſt i upſåt, at berätta ſin Far det hon hwarken förſtod eller wågade at förſtå. Sedan hon kyſt ſin

Fars hand och gifwit honom Frukt-Korgen, började hon at tala, men orden likſom förſwunno, hon frucktade = = än, om min beſkedeliga Far blir orolig, om jag förſtör et lugn, ſom hans ålder ſå wäl behöfwer = = = har jag felat, ſå wil jag ej dölja det, jag ſkulle bekänna det minſta, gråta och få tilgift, men jag har ju intet gjort något ſtraffbart, och om Clinfort intet är oſkyldig, bör jag wäl wara hans angifware? Beth förblef då aldeleſt tyſt.

En tid geck förbi, då hennes ſjäl likſom antog en ny wareſſe, (om jag kan nyttja en ſådan utlåtelſe) hon bar under ſit bröſt något owant, och hon förſökte hwad hon ännu aldrig förſökt: för ſig ſjelf, war hon bedröfwad, gret någon gång utan at känna orſaken til ſin oro, utan at optäcka deß ophof, i ſällſkap med ſin Far och ſin Bror war hon åter muntrare, deß hjärta deltog i deras glädje, och hon lefde endaſt i dem.

Den ſtränga wintern ſkyndade, en årstid ſom Gubben med ſin ſwaga hälſa ej kunde tåla, hans Barn otröſteliga wakade natt och dag wid ſängen för at frälſa honom ifrån grafwen, de hade gjutit ſin ſidſta blodsdroppa i hans ådror om himlarna hört deras bön, de ſkulle förlora alt, om de förlorade ſin Far; och Follops war det, Beth lämnade honom intet et ögnablick.

Wan at kläda ſig i all den frihet ſom et oſkyldigt hjärta med rena ſeder altid billigar; war hon ofta owårdig, ej heller tillät hennes tid i anſeende til ſin Fars ſkötſel at gå ſå noggrant klädd; man ſkönjade då en förändring i hennes fina wäxt, och den ſjuka Gubben, ſom märckte det, tilräknade det hennes ſläp och alt det beſwär hon utſtod, han bad då henne ſom en Far at ſpara ſig, at ej waka ſå mycket, för at ej öka hans plågor. Beth förſäkrade honom: at hon ej wore ſjuk, men at hon nu på någon tid kände innom ſig de owanligaſte rörelſer dem hon förut aldrig haft, et ſådant ſwar gaf anledning til nya frågor, Beth war den uprigtigaſte i wärlden. Omſider frågade Follops henne, (likwäl ſå godt ſom utan mening), om hon aldrig warit ſluten innem andra armar än ſin Fars och ſin Brors. Hon betättar då helt okonſtlat efter ſit begrep händelſen under trädet.

Hennes hjärta blef derigenom lättare, men huru beſtört, huru förſkräckt blef hon icke? då hon fick ſe den djupaſte bedröfwelſe målad i ſin ömma Fars ögon, darrande kaſtar hon ſig ner wid ſängen, omfamnar hans knän, gråter och tigger om förlåtelſe för ſin tyſtnad = = = = den wördnadswärda Gubben med ihopknäpta händer åt himmelen ſuckar "Förſyn! jag kaſtar mig i ſtoftet och tilbeder Dig; lindra detta ſtynget, anſe ej mitt brott! Din wrede = = = = Min dotter! Mitt barn! = = = Kom hit, omfamna din Far = = = gjut dina tårar i mitt ſkjöt. En nedrig, en mördare (förlåt o Gud at jag anklagar min like) denna ynglingen har wanhedrat dig = = = = förtwiſla intet mitt bäſta barn, fatta mod = = = = Du är en Ängel = = = = det är Din oſkuld ſom brackt Dig til Ditt fall, himlen ſkal wälſigna Dig, han ſkal wara Ditt ſtöd och Ditt förſwar.

John kommer in, han hade warit och letat några örter hwars ſafter ſkulle ſtärka den ſjuka.] Hwilken ſyn! Beth är afdånad, Follops gråter = = . Han ſtiger twå ſteg tilbakars af förſkräckelſe — ack! min Far! hwad ſer jag! — hjelp Din Syſter Min Son = = = = John med tårar i ögonen lyfter Syſtren i ſina armar, ropar henne wid ſitt namn, klappar henne, och löſer op lifſtycket: hon waknar omſider, och kommer ſmåningom til ſig — "Min Son! hennes oſkuld är ſköflad, hon har förlorat det ſom är dyrbarare än lifwet hedern, och hon bär foſtret under ſit bröſt. Förtretad, tröſtlös, ſå godt ſom i raſeri, bedyrar John at han ſkal ſe ſidſta blodsdråppan på den Uſlingen, ſom wågat wanhedra ſin Syſter —" Ack! min Son, hwart för ungdoms hettan Dig? hör mig; en männiſka bör förlåta: det är et högre wäſende ſom ſtraffar, eljeſt ſkulle dygd och laſt wara lika? Nej Min Son! Gud är wår dommare, han ſer och han kan alt; tålamod och eftergifwenhet är den oſkyldigas lott, lita på Hans Nåd och Hans Rättfärdighet.

Wid deßa ord får den dygdiga Follops et nytt anfall af ſina plågor, han tyckes ſmaka döden i en ſöt och ſtilla ſömn, John och Beth lågo på hans armar ſtelnade af Sorg, och badande i tårar för at i farten förena hans ſjäl med ſina ſuckar, de makade ſig ſå tätt til hans ſlämtande bröſt, likaſom de wille nedſtiga med honom i grafwen, då de ej kunde frälſa honom derifrån.

J twå timmar låg denna Heders-Gubben utan lif och anda, änteligen halföpnar han det tillyckta ögat, och med en ſwag och bruten röſt talar: "Mina "barn! jag går ifrån Er, jag har nog lefwat, och jag har intet lefwat en dag "för långe, ſå wida Förſynen gifwit mig nog ſtyrcka at uthärda detta faſli-

ga

"liga proſwet, i min ſidſta timma är jag et mål för den Högſtas wålgärningar = = = = hämmen edra tårar Mina Barn! tröſten hwarandra. John! lef för din Syſters ſkul, Beth! lef för din Brors ſkul, en lefwande Gud pålägger Er det, och en döende Far beſwär Er dertil. Du är en Ängel Min Dotter! inför Guds åſyn, och din dygd rättfärdigar dig inför männiſkor. John ſkal wara i en Fars ſtälle för dit barn, Jag lämnar Er ſå mycket ſom Ni behöfwen, likwäl igenom arbete och hushåldning, älſken hwarandra, waren altid förenade, wörden mitt minne, och dyrcken den ſom rår öfwer himlar och jord, all männiſko-arghet tilſammanas förmår ej förſtöra ert lugn; hon kan ej fläcka Er dygd = = = = och Du Rättfärdiga Wäſende! hwilket jag är ſkyldig mitt lif och det goda jag njutit, Du! hwilken ſkänkt mig deſſa barn med hela deras dygd och deras oſkuld, hör min och deras Far! den ſiſta bön, et kroſſat hjerta offrar dig på ſin ſtelnade munn för deras ſkul = = , = öfwergif dem aldrig = = = omfamna dem med din nåd = = = = och tag o Gud! emot min ſjäl = = = wid deſſa ord ſlocknade Follops.

De bäſta Barn hade miſt den bäſta Far, och ſäkert hade hans död påſkyndats igenom et öde, i hwilken den ſwagaſte ſå oſkyldigt råkat. Då til min inbillning felas ord, ſkulle jag fåfängt förſöka at ſkildra Johns och Beths häftigaſte Sorg. I flera månaders tid, flöt Beth i tårar ſom hennes bror aftorkade. Långt ifrån at dölja ſit tilſtånd, gjorde hon händelſen bekant ikring nejden, och deſto mer blef hon acktad, de enfaldiga och dyadiga grannarne i ſina Kojor woro för rättwiſa och för ärliga at miſſtänka Beth för falſk. Hon hinner ſitt mål, och kärleken eller ſnarare hennes dygd ſkänckte henne en Son.

Knapt nog hade denna ömſinta Modren kommit til ſina krafter, förrän hon förtrodde John ſitt beſlut at gå til Lord Humfrids Slott, at kalla Clinfort, at wiſa honom hans barn, och påminna honom ſit löfte. John afrådde — wil du min Syſter! löpa efter en uſling ſom glömt dig äfwen ſå haſtigt ſom han hanterat dig owärdigt? hwad kan du wänta af en belackare? en nedrig? tror du de eder, den ogudacktiga ſwär, då han wil utöfwa ſit raſeri? Om ock denna fördömda ſkulle hålla dem, hwilka dagar ſkulle du wäl förnöta med en man utan religion och utan ſeder? = = = = Ack! min Syſter! hwad begär du? — en Far til detta foſtret — du får den intet i honom, men wäl din bödel —

Jag har åndå opſylt en Mors heligaſte plickter, ſade hon, och kyſte ſit barn.

John då han ej kunde åfwertala Syſtren ifrån ſin föreſats, påſtod åtminſtone, at han ſkulle få ledſaga henne. Beth wille ej ſamtycka, man ſkal ha förſyn för mitt kön ock min olycka ſade hon, men du min Bror! du år håftig, och de dår manfolcken ſom du ſagt mig wara ſå ſtålta och ſå hårda ſkulle kanſke håmnas? nej båſta wån! aldrig ſkal du för min ſkul komma i någon fara. Wår lilla åkertåppa fordrar ditt arbete, och din bortreſa tillade hon ſmåleende, ſkulle ſmårta Lyci = = = = Lyci war ålſkad af John. Min ömhet för denna dygdiga flickan ſwarade John, ſkal åndå aldrig göra mig kall för min Syſter, men du rår dig ſjelf, jag håller för mycket af dig för at göra dig emot; Gud bewara dig.

Beth reſte då med ſit barn på armen, ſom war hela hennes ſålſkap, hela hennes ſtöd, anlånd til Slottet, bad hon få tala wid Clinfort: han kom. Sorger och beſwårligheter hade ſå föråndrat Beth, at han inter kånde henne i början. Men efter litet betånkande, ſedan han betraktat hennes wåxt, och hört henne tala, kom han utan ſwårighet i håg ſin jagt och förde henne op på ſina rum — Min wackra Flicka! af hwad håndelſe kommer Ni hit ſåger han med den dår ſlyckriga och kalla ton, för hwad orſak har jag den lyckan at ſe Er? och hwilkens barn har Ni wid ert bröſt? — Herre! det år er Son ſom wil åga en Far. — Min Son = = = = han år wacker och ſöt lik ſin Mor; låt mig få kyßa honom, = = = = och åfwen hans Mor = = = = et ſteg ifrån mig Herre! ſåger hon, i det hon fattar ſin ſax ſom hångde wid båltet, Ert bråte har lårt mig mina ſkyldigheter, kom mig inter nårmare, min förtwiflan ſkal ſkydda mig, wågar Ni i åſyn af Ert barn, ånnu en gång at wanhedra mig? Ni har kunnat förleda oſkulden, men Ni ſkal aldrig ſegra öfwer dygden. Hör! Ni har bedyrat wid Er heder at Ni ej ſkulle göra mig olycklig; det år det ſamma ſom at ta mig til huſtru. År Ni en Karl af åra eller år Ni en ſkålm? ſwara.

Clinfort förbryllad af et ſådant mod och en ſådan driſtighet, förſökte då at ſtilla henne och ej långre reta hennes råttmåtiga ifwer, han föreſtålte henne mera alſwarſamt men med de höfligaſte ord, at han intet rådde ſig ſjelf, och at hans föråldrar ej ſkulle ſamtycka til et wal ſom wore ſå olika med hans ſtånd, ſå mycket mer ſom , = = Beth utan at höra honom längre, geck ut för at träffa Lord Humfrid.

Denna Hern förbant wid ſin höga födſel de högſta dygder. Sedan han gått mißnöjd ur Miniſtern, har han lefwat på ſina gods för at i fred kunna öfwa Männiſko kjärlek. Med alt ſit rena ſamwete hade han dock fallit i en mjältſjuka och en ängſlan, ſom Håfmännerna hwilka ſågo honom långt ifrån, tilräknade hans onåd wid Håfwet wara orſaken, då åter hans wänner eller underhafwande trodde den ligga i Sonens elaka upförande. Denna Sonen hade de förſta åren warit et mål för all hans ömhet, men i de ſednare tyktes han bry ſig långt mindre om honom. Som Bönderna altid hade fri tilgång til Lordens perſon, ſå geck Beth utan minſta ſwårighet in i hans rum. Inkommen kaſtar hon ſig til hans fötter: och med Barnet på hans knän berättar honom ſit öde, hon beſwär honom wid lagar, och rättwiſan, hon anhåller om hans nåd på det okonſtlade och rörande ſpråk ſom ſanning och dygd endaſt ſkapat. Lorden rörd af hennes tårar klappar det lilla Barnet, uplyfter Beth, och ärkänner at hennes begäran är den billigaſte i werlden, han förſäkrar heligt, at om han ej kunde twinga Clinfort til detta ſteget, ſkulle han wiſt ej ſätta minſta förhinder i wägen därtil.

Under det han ſå talar, kommer Ladi Humfrid in med Clinfort. Denna Frun full af nycker och högfärd börjar utöſa förſmådelſer och öknamn på den fattiga Beth, hwars hjärta då redan fått en liten tröſt. "Lått oß föra ut detta näswiſa ſtycket, ingen annan betalning ärna wi din liderlighet ſäger hon i öfwerilning. — Nej, ſäger Lorden kallſinnigt, denna beſkedliga flickan ſkall återföras til ſit hem = = = en ſå owanlig dygd kan intet nog wedergällas, men förſt bör Clinfort beſinna ſig, om han wil gifta ſig eller intet, han har at wälja, Clinfort ſwarade då, at ſom hans Far tillåt honom ſäga ſin tanka, ſå rättade han ſig i det målet efter ſin Fru Mor. Det är nog ſade Lorden, gå — Miladi geck ut med ſin Son.

I en ſå förhärdad ſtund, hade Beth hwarken krafter eller tid at ſäga et ord, men då hon blef allena med Humfrid gjuter hon en flod af tårar och talar: hwad har jag hört Milord? återſtod mig ännu en ſå djup förnedring? jag ropar natur, rättwiſa och heder til hjälp, och jag blir förſmådad på et oärhört ſätt = = = förlåt mig Milord, Miladi torde wara mindre ſkyldig, hennes Son har inbillat henne och i ſtället för at ångra ſit förſta brått, har han ökat det med et nytt ⸗ ⸗ ⸗ men Milord! igenom Rang och pångar, får man wara ſå bråtſlig man will emot enfald och fattigdom? kan et ſkyldſkap med en årlig och dygdig Landtman, en Follops wanhedra något namn ⸗ ⸗ ⸗ Förlåt mig ännu en gång, jag wördar Er godhet för mig, men mitt förnuſt det lär irra ſig ⸗ ⸗ ⸗ Jag hade redan warit död utan Er, ſkicka mig tilbakars med någon af Er betjening til min koija, jag fruktar at på wägen bli opåten af wildjur.

"Frukta intet mitt Barn! du och din Son är under mitt beſkyd, jag ſkal wara bågges Er Far, om du har förtroende til mig, ſå ſäg hwad du önſkar och du ſkall få, ſå wida det ſtår i min makt, förſaka Clinfort, han är dig owärdig, gå mitt Barn, ſe här de ſom ſkola ledſaga dig hem, glöm ej at ſnart eller ſent blir dygden belönt och laſten ſtraffad.

Beth kom då ſörjande hem til ſin bror, och ehuru hon ſå litet lyckats, oacktadt all ſin wrede emot Clinfort, kunde hon ändå ej qwäſwa det hoppet at en dag utplåna alt det onda hon ſå oſkyldigt lidit. Min Bror! ſäger hon en dag til John, det fins ju lagar ſom ſkydda den oſkyldiga emot den ſkyldiga, och det fins ju ſtort och förnämt folck ſom ſer til at rättwiſan har framgång; jag har beſlutat at reſa til Hufwudſtaden, Min bäſta Bror! neka mig intet, och tänk ej häller på at få följa mig, jag har redan öfwerlagt alt hwad du kan ſäga, och jag har tuſende ſkäl emot dig, gif mig allenaſt ſå mycket pengar du kan wara förutan, jag är ſkyldig mitt Barn denna reſan ⸗ ⸗ ⸗ Beth gret, tog afſked af ſin Bror, och for til London.

Så ſnart hon ankom, tänker hon ej på annat än at ſe och tala wid dem, ſom i lagens namn ſkulle dela deß beſkyd emot en hög Herre ſom wanhedrat henne. Saken är ömtålig, hela hennes ſtällning behagar, hennes upriktighet och hennes tårar röra, ſnart nog blir hon et ämne för det allmännas prat, det mindre folket reſpecterar henne och Borgerſkapet i London gjör henne alla höfligheter, tilbjuder henne pångar och husrum, hon antar det af en Huſtru ſom war i en wiß ålder och alfwarſamt klädd, hwilken hon ſåg ömmade ända til tårar öfwer deß öden, men likwål med förbehåll, at få betala för ſig. Denna wälgörande qwinnans namn war Hoſty. Sedan hon följt Beth i ſin kammare, omfamnar hon henne och ſäger = = upfoſtrad likſom Ni på Landet, olycklig likſom Ni, har jag ej kunnat ſe och höra Er utan at dela Edra plågor, för en nedrig männiſkas ſkull har Ni et Barn, för ſamma orſak har jag miſt mitt i deß ſpädaſte ålder, Ni har kommit hit för at få igän Er Man; och jag har warit här länge för at upſöka min Son; jag har ej funnit honom, och omſtändigheter dem jag ej wågar uppenbara, hafwa hittils förbundit mig at qwar blifwa, jag lefwer af et underhåll ſom någon okänd medlidande ger mig. Måtte Ni wara lyckligare! hwad jag för öfrigt bör råda Er, är at anmäla Er hos Miniſtern, hos hwilken min Man för längre tid warit förpacktare. Denna höga Hern ger mig ännu prof af ſin godhet.

Fru Hoſty tog då Beth med ſig dit, hon wårdade ſig ej at beſe Staden, eller deß fåfänga prackt, hela hennes ſjäl, hela hennes omtanka war ricktad på det Barnet hon bar i ſina armar, en Flicka, hwars behagligheter af naturen woro förtjuſande, utan at hon ſjelf wiſte det, ſom war klädd i hemwäfda tyger, med all den täckhet, ſom aldrig kan lånas af glitter och juveler, ſom mitt ibland en främmande wärld bar ſamma rena ſeder och den anſtändiga frihet, af hwika hon lyſt i ſin koija, ſom talte i ſällſkaper utan at rådna, om de olyckor, hon endaſt wille dölja för ſig ſjelf, denna Flickan ſäger jag, ſom igenom ſin oſkuld och ſin dygd gjorde ſig acktad blott hon ſågs, kunde ej blifwa okänd äfwen hos de ſtora, Miniſtern war förut af ryktet underrättad och hon ſlipper ſtraxt in til honom.

Beth berättade då på et intagande, lifligt och rörande ſätt ſin händelſe, Miniſtern ſom afhörde den med en ſlags acktning, förſäkrade henne med mycken nåd om deß beſkyd, och då lagarne ej pålade Clinfort at ta henne til Huſtru i anſeende til deras ſtånds olikhet, ſå wore han dock ſkyldig at betala en årlig afgift för Moderns och Sonens uppehälle = = = härwid blef Beth likſom ſlagen af åſkan. "Hwem har kunnat göra en ſådan lag? hwarföre en ſådan ſkillnad emellan den ena männiſkan och hans like? ſkal den mägtiga laſten ha et ſådant wälde öfwer den låga dygden? ſkall den enas mynt gälla den andras heder? hjelp mig min Mor! at fly."

Hennes hälſa tålde ej ſå hårda prof, hon blef ſjuk, men frälſtes likwäl igenom en god och ej bortſkämd natur. Då hon ej wille gjöra ſin nya wän någon omkoſtnad, hade hon ſnart förſatt ſina reſpänningar, hon ſkref då några rader til ſin Bror och utan at ſäga huru hon mår, berättar at alt hennes hopp wore förbi, at hon nu behöfde en liten penning ſumma för at med förſta återkomma och förblifwa hos honom ſå länge hon lefde. John ſwarade at han haft en lycklig ſkjörd, den han ſkulle föryttra, och derpå med förſta båd lämna henne all den hjälp hon kunde hoppas af en Bror.

Beth bad och tigde ſin ömma och beſkedliga Wärdinna gjöra ſig följe hem, bo qwar under hennes tak, och lefwa där ſom en Mor med ſin Dotter — en dag, då de ſom bäſt talte derom, anmältes en främling ſom begärte få tala med Fru Hoſty. Det war en ung wacker karl, alfwarſamt men nett klädd, och ſom redan wid ingången i rummet ſkiftade färgen. Då han fick ſe Hoſti och Beth bredewid hwarannan, blef han ännu mera rörd; efter et ögnablicks tyſtnad kaſtar han ſig ned för deras fötter, och i det han lägger ſina händer på deras knän, utbriſter han ack min Mor! min huſtru! — Hoſti och Beth blefwo betagna; han ſtiger opp och kaſtar ſig ikring Hoſtys hals — "kän igän Er Son, ſom Ni miſt i deß ſpädaſte Barndom, och gif för andra gången hans lif tilbaka. Han tar ſedan Beths hand "Kjän igän i mig dygdiga Flicka! den olyckliga ſom förfördelat Er, och tillåt honom at begråta det fel han ſå gjärna will förbättra = = = Min Gud! ropar Beth, i det hon kaſtar ſig baklänges af förſkräckelſe, det är Clinfort - - - det är han ſjelf. — "Nej, det är intet Clinfort, det är Peters denna Hoſtys Son, hans högmod är ſtäckt; en ſwaghet har gjort honom bråttſlig emot Er, et falſkt begrep om ära ſamt en Miladis wilja ſom han då war ſkyldig at wörda, nekade honom at förſona ſitt brått. I dag då han är det han bör wara, ſå hör han Er til, war nådig och god och glöm alla hans tiltag och all hans orättwiſa, bewärdiga honom med Er hand, Clinfort war ej den bäſta, men ſom Beths Man, ſkulle han wäl kunna wara annat? det är i Era armar han ſkall följa dygdens röſt, och jag frågar, hwem om icke förſynen har bragt Er hit til min Mor, för at föra mig tilbakars til ära och tro, och för at ſtadga Ert lugn?

Hoſty och Beth tordes ej tro hwad de hörde, Hoſty darrande anwände likſom alla krafter at öfwertyga ſig det hon drömde, Beth war ſänkt i den djupaſte oro. Peters dröjde då ej at förklara denna gåtan, han berättade då at Lord Humfrid när han för en 14 dagar blifwit illa ſjuk, låtit kalla ſina Slägtingar och andra behöriga Män, för at på et lagligt och öfwertygande ſätt uppenbara dem en betydande hemlighet, i deßa wittnens närwaro hade han förklarat, at mißnöjd ſe ſig lefwa utan arfwingar, och i frucktan at hans namn ſkulle ſläckna ut, hade han utgifwit för ſin egen Son en, han bort-practicerat ifrån en Landtman ſom bodde långt derifrån och hette Hoſty, derefter wände han ſig til mig, fortfor Peters, och bad på det bewekligaſte om förlåtelſe för ſitt brott han hade begått, i det han lyftat mig ſå högt för at ſänka mig deſto djupare, och at han gifwit mig en upfoſtran och en lefnads art ſå olika emot min födſel och mitt rätta ſtånd, "Det är redan i flera år, ſom detta agget plågat mig, jag "har blott några minuter igän för at förſona mig med Gud, med mina "Slägtingar, och med Er Peters, jag ger min Skapare min ſjäl, jag ger "mina anhöriga igän den egendom jag ſå orättwiſt ärnade en annan, "och Ni Peters! får tacka mig för den lyckligaſte framtid, då Ni nu "förenar Er med den älſkanswärda Beth, med det wilkoret lämnar jag "Er igenom en förfatning en tilräckelig ſumma, ſamt Er lilla Son en "årlig inkomſt ſå länge han lefwer." I deßa förſeglade papper, tillade han, får Ni all den underrättelſe, Ni åſtundar om Er härkomſt Lorden dog derefter; och jag hit anwiſt har ſkyndat mig til min Mor, där jag träffat min älſkade Beth.

Under det Hoſty efter förſta beſtörtningen lämnade ſig hel och hållen åt glädjen, ſå ſuckade Beth, til Förſynen. Alt hwad hon ſå ifrigt ſökt blef henne gifwit, när alt hopp war ute. Men hwad? - - - - ſkulle hon ſkänka ſit hjerta til en nedrig? förförd, bortglömd, förſmädad af den hon ſkulle förena ſig med, och för hwilken hon endaſt ſkulle lefwa! huru wore det möijeligt? det är ju den mördaren ſom i förtid ſtörtat hennes Far i grafwen? och då han nu begär henne, torde ſtörſta ſkälet ligga deri at kunna nyttja Lord Humfrids frikoſtighet? bör hon icke förſt hämta ſin Brors råd? - - - - Himmel! biſtå mig, lär mig mina plickter, och jag ſkal opfylla dem. I det ſamma lindar hennes Barn ſina ſmå armar ikring des hals — ja Min Son! jag är ſkyldig dig en Far — hon kyßer honom, och gråter. Peters rörd öfwer ſit owärdiga förhållande ſom Clinfort, går ifrån henne, och driſtar intet tala et ord til ſit förſwar. Peters Mor ber henne på det ömmaſte med tårar i ögonen. Beth fördöljer intet ſina twifwelsmål, at hon aldrig ſkulle behöfwa en Man om hennes Barn icke behöfde en Far; och om hon ſkulle låta öfwertala ſig at wigas wid Peters, ſå ſkedde det aldrig på annat wilkor, än at lefwa med honom ſom en Bror, at hon aldrig kunde ge det hon ſå förrädiſkt förlorat, hwad! ſade hon, kan man lagligen och med godt ſamwete nyttja en förmon, den man på et bråttſligt och nedrigt ſätt förſkaffat ſig?

Peters måſte för nödwändiga angelägenheter gå ut i Staden—han blef hemförd ſamma afton badande i ſit blod,, hwilken ſyn för en Mor! hon ſom fått igen ſin enda Son och ſtraxt ſkulle förlora honom, hwilka händelſer innom en dag! Peter har i en gränd bliſwit angripen af en okänd, ſom twingat honom at dra wärjan. De hafwa båda ſlagits i fullt raſeri, och båda ſtupat dödeligen ſårade, Fältſkärn ſom ſtraxt blef kallad, ſedan han beſigtigat ſåret, kunde ej wiſt förſäkra at han ſkulle lefwa fyra och tjugu timmar. Jag lyder ödet utan knot, ſade Peters, med en matt och aſtynad röſt: jag lider med rättwiſa = = = = Men ſkulle wäl Beth ej förſötma min ſidſta ſtund? hon har för godt hjärta, en ſjäl för hög at neka denna wälgärning åt den ömmaſte ſom dör i ſin ånger! jag dör! Beth! ſkänck mig din hand! och den minuten jag ſlocknar, är den ſällaſte ~~af hela mitt lif, hela din önſkan är ju opfyld~~, dit barn har då haft en Far den han får ärfwa, och du har ej haft någon mann, ack! min Mor förtwifla intet! den Son, ſom förſta gången wiſt ſig för Era ögon har warit et wildjur, gå i borgen för honom, och Ni får en Dotter wärdig Er, wärdig Himlarna, min Mor ſkal ſkänka hela ſit hjärta och ſit lif åt ſin Sonſon upfoſtrad af en ſådan Mor, han ſkal en gång bliſwa Er tröſt och Ert ſtöd, och Er ålderdom ſkal förnötas i i glädje. Beth ömkade ſig öfwer Son och Mor, hon kunde intet tala et ord för tårar, och hennes tyſtnad utwiſte at deras wilja war hennes Lag: Pråſten kallas, och Beth och Peters wigdes wid ſängen.

Et ögnableck derefter får hon bud ifrån John, at om hon ännu en gång wille ſe ſin Bror i Lifwet och ta aſked af den hon näſt ſin far hållit aldrakäraſt, ſå ſkulle hon ſkynda ſig. — Är ännu född en männiſka ſom ſkulle kunna uthärda med ſå förſkräckeliga öden? Beth wet intet mera til ſig; bredewid ſängen där hon ſer ſin man ligga utan hopp, får hon höra at hennes Bror dör! ack olyckliga Maka! ſäger Peters, gå och wårda dig om en Bror ſom är dig wärdig, men om du kan, ſå återkom för at hämta min ſiſta ſuck, för at tröſta mig öfwer den förluſt at ej få lefwa längre med den älſkanswärdaſte af alla dödliga. Beth låter ſläpa ſig dit hennes Bror war inburen "Ack! min Syſter ſäger han i det han feck ſe henne, jag dör, men jag har hämnat dig, ſå ſnart jag läſt ditt ſidſta Bref, har jag ej andats annat än mord, jag har letat op din nedriga förförare, jag har förföljt honom, men min hand wanare at hantera plogen än wärjan, i det jag gaf honom döds-ſtinget, har ej kunnat afböija hans hugg — han hade ej ſtyrka at tala längre — Beth faller in i den faſeligaſte förtwiflan, ack! min Bror!, min wän! mitt hopp? hwad har du gjort? det war min Maka, min Mann; Rättfärdiga Himmel! min Bror och min Mann mörda hwarandra och jag lefwer; John! ack John! ſkänck mig den tröſten och mörda mig äfwen.

Hans ſår war ändå intet dödligt, han war allenaſt matt af bloden ſom förrunnit honom, och ſtrax han wart förbunden, tycktes han må bättre, emedlertid war Beth afdånad och hemförd til ſin Swärmor, däreſt hon låg til andra dagen utan känſlor och näſtan utan tecken til Lif.

Så ſnart Beth war litet bättre, gör den goda Hoſty hennes ſällſkap, denna förtrogna ſom haft ſtyrcka at genomgå ſå hårda anfall, berättade henne ſtrax at John war utan all fara, någon ſtund derefter, låter hon henne förſtå at Doctorn ej gaf alt hopp om Peters förlorad, Beth började fatta mod, hon leddes in til ſin Manns ſäng, och hennes wanliga uprigtighet tillåter ej at ſkrymta, det hennes Bror är den ſom ſlagits med honom, det är ſå, bäſta Maka! ſwarade Peters, ſom du förtjenar at dyrckas, måtte en ſå ädelmodig Bror lefwa! och måtte han lefwa för ſin Syſters ſkull! om han intet wore intagen af hat emot mig ſkulle jag omfamna honom med glädje — Beth! jag mißtröſtar intet - - - - han ſkal förlåta mig - - - - du har ju förlåtit.

Denna förſkräckeliga Stormen började omſider ſtilla ſig, Petters ſwäfwade ännu emellan lif och död, men med et lugn i ſin ſjäl; lycklig at ha en Hoſty til Mor, och en Beth til Huſtru, han anſåg dem ſom et par ſkyds-änglar, och i armarna af dem glömde han dödens faſa, han förſporde tör hända, för första gången et tilfredsſtällande och en lyckſalighet i den lugna wånſkapens ſköt, och at äga en ſådan Mor och en ſådan Huſtru, wore at äga Himmelriket på jorden: hälſan föddes in i hans hjärta, och ſå ſmåningom blef Peters bättre. Himlarna hörde Beth, ſom i de ifrigaſte böner åkallade dem för ſin Maka ock ſin Bror, en Bror i hwilken hon wördade ſin ädelmodigaſte beſkyddare, en Maka, hwilken hon åtminſtone älſkade ſom Son af den dygdiga Hoſty, Wännfaſt och öm delade hon ſin dag emellan dem båda, Änteligen tilfriſknar Peters aldeles, och hans Mors förſta omſorg war den, at John ſkulle föras til dem i huſet. John och Peters, Hoſty och Beth alla fyra nöijde och lyckliga, andades en ſjäl ock et hjerta, Peters hade glömt ſin falſka höghet, eller påminte han ſig den, för at ännu renare ſmaka lyckſaligheten i medelmottan.

De ſkynda ſig ifrån London för at tilſammans bebo lugnets och oſkuldens trackter, den dyra Follops Landt Koija, Hoſty hade intagit denna wärdiga Gubbens ſtälle, John ſom ſer ſin Syſter lycklig efter ſå många ſkiften, längtar ock at blifwa det, han förenar ſig inför altaret med ſin käraſte Lucy, och nejdens folk fira detta dubbla bröllop likſom et helgons inträde i himmelen, ſom mötes i de ſällas famn.

Dag-Bladet:
Wälſignade Tryck-Friheten.

N:o 99.

Stockholm den 11 Februarii 1782.

Ströđda Tankar.

Det är blott någon olycklig ſom lefwer för at ſkrifwa, men det är ingen Spion ſom ſkulle läſa, om icke för at lefwa. -

⁂ ⁂ ⁂

Om en Auctor äger den konſten at gjöra en förtjent männiſka odödelig, ſå äger han ock den at gjöra en oförtjent ganſka dödelig.

⁂ ⁂ ⁂

Den man ſkal dömma af ſina tankar och ſkrifter, dens Hiſtoria ſkal man känna, eller ſnarare man ſkal känna andras Hiſtoria.

⁂ ⁂ ⁂

Man pliktar aldrig för Copior af en tillåten bok — hwem wil då wåga Originaler?

⁂ ⁂ ⁂

Huru lycklig wore icke den ſom ſkulle winna ſit lifsuppehälle på en ny uplaga af Carſus och Moderus?

⁂ ⁂ ⁂

Det är Pappersmakaren, Boktryckaren, Bokhandlaren, och Auctorn ſom ſkola repartera en 6 örs ſlant, den förſta får 2 öre, den andra 3 öre, den tredje 1 öre — huru mycket återſtår för den fierde? — jo critiqve, förtal och de falſkaſte uttydningar.

Dröm.

DRÖM,

blott ändamålet.
Guntlacks moral.

Än dagens förſta rand ej nattens wälde ſläckt
Då jag utur min ſömn blef oförmodligt wäckt
Et buller åſkan likt, tycks dörrn til ſpillror ämna,
Och låſets ſtyrka ſnart på ſpröda brädet hämna.
I ſamma ögnableck förſwinner Sömnens Gud,
Och jag i trappan hör twå faſans ſändebud,
Mit öga ſer dem ren til ſängen koſan taga
Och ur en hjertlös barm et rulladt papper draga,
Jag deras måßingsſpjut med harm och häpnad ſer
Och hwiſkar ändtlig fram God Herrar ſitten ner,
— men ödet ware lof, at man kan waken drömma,
Det blott et tankſpel war — ej måtte någon dömma
At jag i rädſla ſåg — nej hwaren weta må
At jag en hjelte är, och hjelte emot twå,
Hwem känner ej den kjöld, hwarmed jag alt betraktar?
Hur ſom en Philoſoph jag denna werld föraktar,
När darra Martis barn? om icke par hazard,
Och tag mig den och den — jag ockſå haſt cocard
Än mer: uppå mit bröſt har ſjelfwa faſan ſlingrat
Som nu Gud ware lof! wår Aſſiſtance förſkingrat,
Kan jag då wara rädd? nej med en kylig blod:
Med all Preſençe d'eſprit, och tidens hjeltemod
Jag under ſängen kröp helt ſedigt, tyſt och ſakta,
At i et phyſiſkt rön uppå naturen akta,
Hur luften mera tät mot jorden wara plär,
Ja! juſt til denna ſats jag liſligt witne är,
Ty knapt jag golfwet rördt, förn bröſtet börjar flämta,
Och i en tyngre luft, en tyngre anda hämta,
At hjertat bultar hårdt, war en naturlig följd,
At äfwen jag af ſwett, ſom af en flod blef ſkjöljd,
— men åter et förſök, och nya wäxlings wäder!
Hur wärkar glädjen ej? — hwem är det ſom inträder?
— En wis och foglig man, på fickan med contant

---

*) länt.

En kiärna af all dygd = = = en ſtält prænumerant.
Jag ſom war färdig nyß i qwal och ångeſt ſjälas,
At juſt i Slotts-Canzlit om min förſkrifning grälas
Jag känner luften lätt, Jag kryper haſtigt fram
Och när jag hoſtat ut alt dun, alt barr och dam
Gjör jag min reverençe — men i det ſamma waknar

Farwäl Prænumerant! jag blott Riksdalern ſaknar.

Annonce.

Näſta Onsdag eller den 13 Febru. utkommer N:o 100, eller ſlutet af förſta Skäcken Wälſignade Tryckfriheten.

Min förſta Campagne på Dagblads-fältet är då förbi, Läſaren torde påminna ſig, at jag i Mars månad 1781 öpnade Fälttåget, at ehuru jag ej blifwit ſå ruinerad ſom Cornwallis, eller ſom Präſt-Caſſan, led jag dock i början en nog betydande echec på N:o 1. 2. 3. 4. — hwem ſkulle icke tappa emot et Fruntimmer? Gudinnan Themis ſå blind hon ockſå är, bör reſpecteras.

Med Läſarens tillåtelſe, får jag förſäkra, at jag nu förſtår bättre metién, at jag aldrig engagerar mig i embuſcader, min retraite ſkal altid wara fri, ingen Prænumerant kommer ſå litet hädanefter ſom hittils at förlora ſina krigsgälder, och hwem ſom häldſt ſkal för ſina 2 oafbrutna ſtyfwer få oafbrutit läſa 2:dra Skäcken ifrån N:o 1. til 100.

Jag har nu lagt in hos mig ſjelf, och begjärt permiſion, och jag har fått den ntan någon procents afdragning af lönen blott på 7 dagar, jag hämtar andan efter mina exploits ej för at roa mig, ej för at dricka brunn, ſom wanligt är för en rätt militair, ſedan han deploijerat en par gånger med halfſwång, utan jag emploijerar deßa 7 dagar för at ruſta mig på nytt, ſkaffa ny ammunition och nya ſubſidier — huru mången krigshjelte är det icke ſom näſtan tar ſtändig tjenſtfrihet, och då förſt tjenar med den ſtörſta ära och med de ſtörſta belöningar? ſäker at aldrig miſta heder, tjenſt och lön, har han lett och bör le åt den ſom warit nog enfaldig at träla ſin måſta lifstid deri: det är wäl ingen, ſom icke begriper, at jag härmed menar Journaliſter och Dagblads-ſkriſware, de äro ockſå i ſit ſlag krigshjeltar på pappersfältet.

At tala utan allegorie, ſå utkommer N:o 1 af Andra Skäcken den 20 Februar. enligt min gifna förſäkran i N:o 78, hwilken jag härigenom reclamerar til hwar enda bokſtaf, — jag får endaſt tillägga, at då Prænumeranter ſom bo på landet anmodat mig at någon gång införa ſmå articlar i all ſlags hushållning, gjör jag detſå mycket häldre, ſom det är et moien at gjöra Wälſignade Tryckfriheten mera känd och behagelig, och följaktligen debiterad ſå hos Rättaren på Frälſehemmannet ſom Nådig Fruns kokerſka — exempel. ger jag ſtraxt under Rubriqve

Hushåldsknep
at conſervera ägg.

Hwem wet icke äggs nytta i wårt folkfattiga land? det är en wigtig ſak för alla unga Fruar ſom nyß ſatt bo, och ofta ej kunna ſäfwa för detta hushåldsbekymmer, då deras männer ſäfwa ſom bäſt.

„Man kokar up ſjudhett watten och lägger ägget en half minut „deri, då det uptages och torkas wäl.

Orſaken är at wärman formerar en hinna innan för ſkalet, ſom tiltäpper porerna på ägget, ſå at ingen luft kan tränga ſig in, man wet det är luften ſom gjör förrutnelſen.

Dito.

För Reſpective correſpondenter ifrån landet ſom redan inſändt pängar til mig för Prænumeration på 2:dra Skäcken Wälſignade Tryckfriheten, ſamt tillika i briſt af andra commiſſionairer tillåtit mig öfwerſända Numren på Poſten, får jag härigenom upgifwa at då beſwäret är intet, ſå kan det ej heller til mig betalas mera än poſtporto, jag förſäkrar härigenom wara accurat at ej Poſtdagen ſkal manqvera. Efter den ordning de hittils anmält ſig, äro Init. bokſtäf. på namnet ſamt efter et ſådant ſtreck — Init. bokſt. på adreſſen.
D — L, A. — S, F. — S, P. U. — L, G. H. — T,
Y. — N, P. M. 2 Exempl. — L, U. — T, B. — S,
M. — L, N. — S, B. H. 10 Exempl. — G, X. Y. — L,
A. — C, F. L. — C, R. 6 Exempl. — S, F. A. — N,
Utgifw.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wålſignade Tryck-Friheten.

N:o 100.

Stockholm den 13 Februarii 1782.

De ſidſta 50 utkomna Nummer af den Förſta Skåcken innehålla ſom följer — N:o 51 Regiſter på de förſta 50 bladen, ſamt en kort recenſion af några, et par complimenter på vers til Prænumeranter och köpare, ſamt en liten glättig ſuck på förſta Opera-dagen — 52 Myrſtackens ſkattmåſtare Fabel, Strödda Tankar, bref til Utgifwaren tillika med tjenliga Julklappar för Landt-Herſkaper — 53 2 gånger uplagd, Qwåde den 16 Sept:br 1781, då Hennes Kongl. Majeſtåt Enke Drottningen benådade den under Swartſjö Slott lydande allmogen med et ſå kallat Slotteröl, Apollo ſjunger om LOVISA

„Må Hon den ljufwa ſällhet ſmaka!
„Som i Theſſalien war min lott
„Må Hon med mig Olympens pragt förſaka!
„Mot nöjet til at gjöra godt!

Et par ſmå articlar tagna ur en nyß utkommen bok i Frankrike, det nya Athen, och hushåldning — 54 Fragment af et Landtqwåde, Författaren tyks känna den här ſtolta werlden och tillika förakta den, då han ſjunger,

Du Flock! ſom ej törs oſkuld freda!
Men blott åt egen winning ſåld
Dig af Tyrannen låter leda
At wrånga lagar, främja wåld,
Som ler åt wärnlöshetens tårar,
Som oſkuld, dygd, och ſamwet ſårar,
Du grymme! til din harm kom hit
At ſe hur den du ſökt förtrycka

Wår

Bär i ſin ſjäl en högre lycka
Än at din arghet hinner dit.

Liknelſe emellan werlden och en Theater — 55 om Monarchier, en Kejſares Råd til ſin Thronföljare, anecdoter, recenſion af et Poém om Regenter ſom ſlutas ſå wackert:

Du Kung! ſom letar Ärans Tempel
Som lyſa wil af wärklig prackt
Af Swänſka Titus tag exempel.

— 56 prof på Tiberii och Caligulas milda regeringar, moral, anecdoter, epigramme, — 57 Saga på Hen. Kongl. Höghets Hertiginnans namnsdag, Embets manna maximer i Aſſyrien, bref ifrån en Mamſell, — 58 Cephiſe och Kärleken af Montesquieu, til de Rika, Moral, vers — 59 Philoſophi, bref til Utgifwaren om at recenſera några alt för begärliga Snille-arbeten nyß utkomna ſamt ſwar derpå, annonce om Me tairai je? — 60 bref til Utgifwaren tillika med en Sons ſkaldebref til ſin Far om idelig björnar, — 61 korta maximer i Politiqven af en namnkunnig lefwande Auctor, Anecdoter, — 62 Landtwiſa, ſtrödda Tankar, hwaraf den förſta „då Swerje ſwart fourne„rar ſå många ruiner ſom Rom, är det underligt at främmande Ar„tiſter äro ſå ſällſynta här, om en Perſiſk Monarch, Billet om Ynglingarnas regering i Swerje — 63 Fördom emot Monarchier, om Favoriter, — 64 Allegorie af den wittra Joung, Saga hwars moral är Patria ubi bene, Anecdote, — 65 Saga på vers, Moralen är, Ju högre man höjs, ju djupare är fallet, Reflexioner öfwer et dygdigt folk och deß oppoſitum, Infall, — 66 67 68 69 2 gånger uplagd, en Prolog och Dödens Tempel Poém af Utgifwaren — 70 Saga på vers, Moralen är at igenom dumhet och nåswishet winner man ofta omöjligheter, en kort recenſion af andra Delen i nya Reglem. epigrafe til Cereaden et Poém ifrån Finland, Skål, — 71 Landtbygden Qwäde, där ſidſta verſen heter

Låt en ſlarf dens ära tugga
Som ſin ära oköpt har
Trygga ek! uti din ſkugga
Jag dock orädd hwilan tar
Den ej ljus och ſannig lider

Må af ſkuggſpel bliſwa mått
Annat folk och andra tider,
Torde dömma mera rätt,

Reflexioner af en Aſſyrier om Lyckan och om Fruntimmer, Bref af en Cosmopolit — 72, den lårda Ganganellis bref til en Konglig Håfpredikant och Bicktfader, Stancer til Jola, Skål, — 73 Aſſyriſka Reflexioner, Fabel til en Prints, vers, ſtrödda tankar, — 74 2 gånger uplagd, Julklappar på Julafton, — 75 Strödda tankar, högfärden ſtraffad moral, 76 verſer på Nyårsdan ej til de Stora, utan til min ⸗ ⸗ ⸗ recenſion af en bok ſom hela werlden läſer med eftertanka, Epigramme — 77 utur Rommerſka Hiſtorien, ſtrödda tankar, — 78 med epigrafe La premiere loi eſt de vivre, Annonce om ny Prænumeration på Andra Skåcken ſom börjas den 20 Febr. — 79 Aſſyriſka Reflexioner, hwaraf en låter ſå här „en mor i Spar„ta lärde ſin Son ſom war i mannaåldern at ſtrida, och följde ho„nom på walplatſen, då hon här högſt wågar at ſätta en cocard på ſin lilla gåßes chapeaubas hatt, Infall, — 80 Aſſyriſka Reflexioner, hwaribland „Simpelt Utdrag, Ambe, Terne, bekanta namn at „ſamla den fatttigas pengar til ſig; bröd, ſmör, mjölk, hwilka okända namn at nära den fatiga! Anecdoter — 82 83 84 85 Eloiſas bref til Abelard fri öfwerſättning ifrån Ängelſkan af Utgifwaren, och ſom förut aldrig warit tryckt, koſtar inbundit i blott band 4 ß. — 86 Chymiſten och en ung Grefwe apologve, full af moral, nödig i detta tidehwarf, nationel önſkan öfwerſatt ifrån Polſkan, om Spectacler, Asſembléer, Masqverader, — 87 Compliment til en Großhandlare i ſtaden Heinola ſom ej anmält ſig i Concurſen, utur Romerſka Hiſtorien, vers — 88 om Favoriter, Moraliſk Saga — 89 Nöjet, det fins ej i Slott, i Kungsträgården, på Operan, på Liljeholmen, på Masqveraden, i et rendevous, hwar fins det då? jo longt ifrån Stockholm på landet i en koja hos Dafnis och Dafne, bref ifrån en Boktryckar Änka ſom intet nöjd med ſin Sättare will gifta ſig — 90 Aſſyriſka Reflexioner om Modet, om wältaligheten, och om ynglingar i Präſtaſkrud, ſmå Hiſtorier, — 91 Små Hiſtorier, Anecdoter och Infall — 92 breflapp ifrån Utgifw. til en Anonym, Tankar af Montesquieu, analogva til wår wälſignade Regeringsſätt, hån, delſe om en Schackſpelare ſom filoutcrade på et andäktigt ſätt 500 Guinéer til ſig — 93 Samwets agget moral, correſpondançe emellan et anonymt Fruntimmer ſom inſkickat Manusſcript til Wälſignade Tryckfriheten, och deß Utgifware — 94 om Favoriter, Tankar af Montesquieu wärda at läſas utan til — 95 96 97 98 Oſkulden af et ſwänſkt fruntimmer ſom upgifwer Hiſtorien för öfwerſättning, ifrån Ängelſkan, den tål intet utdrag, hon ſkulle förlora, det ſom är ſå wackert, ſå lyckligt och ſå ſammanhängande bör läſas i det hela, och Läſaren lär ändå fråga hwarföre en ſå ſkrifwen Sedolära ej är längre? — 99 ſtrödda tankar, dröm, annonce om hushåldsknep, — 100 kan begripas under läsningen.

* * *

Hushåldsknep.

Den ſom ruminerar om han ſkulle kjöpa Wälſignade Tryckfriheten, nemligen om det är wärdt at köpa den) kan tämmeligen hjelpa ſig med 4 ſtyfwers utgiſt, i ſtället at den complett inbunden i 2:ne delar nu koſtar 4 plåtar, det går til på det ſättet, at han köper N:o 51 och 100, där han träffar hela Skäckens regiſter, och här och där Recenſion, deßa Bladen ſäljas endaſt ſärſkilt.

* * *

Annonce.

De Herrar Prænumeranter ſom ej completterat de redan utgifna 100 Numren, behagade gjöra det ſå fort möjeligt är, — til nya Prænumerations Sedlar finnas ännu någon tilgång hos Utgifwaren, ſom bor i ſtora Kyrkobrinken 4 trappor up i Herr Björkmans hus, men för at lätta mödan, äro inlämnade i deß handelsbod ner wid gatan, äfwen finnes deraf på Mamſell Maja Liſas Caffehus.

Farwäl! — hwem wille tårar fälla?
Jag kommer haſtigt nog igän,
Cerberus! gläd dig, ſom får ſkälla,
Framför engeançe Cerberienne.

Stockholm Tryckt hos Carl Stolpe.

10,